ဩဝါဒဝဂ္ဂကထာ

သာသနာပိုင် သက်တော်ရှည် စံကင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ဩဝါဒ ဓမ္မ ကထာ

ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး

နှင့်

တပည့် ရှင်လူ တို့က

ဓမ္မဒါန အဖြစ်

စာအုပ်ရေ(၃၀၀၀)ရိုက်နှိပ်သည်

လှခင်အောင်ဆန်း စာပုံနှိပ်တိုက်

၃၀-လမ်း၊ ခါတော်နန်းရပ်၊ မန္တလေး

၂၅၁၃ ၁၉၇၀ ၁၃၃၁

၄၈၇၈

အဘိဓဇ မဟာ ရဋ္ဌဂုရု

ရွှေကျင် နိကာယ ဓမ္မသေနာပတိ သမ္မုတိ သံဃရာဇာ

ကျေးဇူးရှင်

သာသနာပိုင် သက်တော်ရှည် စံကင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ဩဝါဒဓမ္မကထာ

☆ ကိုယ်တော်တိုင် နှုတ်မြွက်ဟော တရားများ၊

☆ ကိုယ်တော်တိုင် နှုတ်လွှတ်ပြော ဩဝါဒများနှင့်
စီစဉ်ရေးစေသော ဩဝါဒများ၊

☆ ကိုယ်တော်တိုင် ရေးသားသော ကဗျာ ဆုံးမစာများ။

ထုတ်ဝေသူ

စာစုအဖွဲ့ဝင် တပည့်သံဃာများ

တာဝန်ခံ ဆရာတော် ဦးအဿိယ

ဇယမေဒနီဝါဆိုကျောင်း၊ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံ၊ မန္တလေး။

ဘာသာရေးဆိုင်ရာ စာပေခွင့်ပြုချက်
အမှတ်(၃၇၃၁)

ထုတ်ဝေသူ။ ။ဆရာတော် ဦးအဂ္ဂိယ,(ကင်းလွတ်ခွင့်အမှတ် ၀၁၁၂၆)
ဇယမေဒနီဝါဆိုကျောင်း, မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်သစ်
မန္တလေးမြို့။

ပုံနှိပ်သူ။ ။ဦးဝင်းထိန် "လှခင်အင်ဆန်း" စာပုံနှိပ်တိုက်
(မြဲ-၀၁၂၂၅) ဓါတ်နန်းရပ် မန္တလေးမြို့။

ပထမအကြိမ် အုပ်ရေ(၃၀၀၀)
ဓမ္မဒါနအဖြစ် လှူဒါန်းပါသည်။

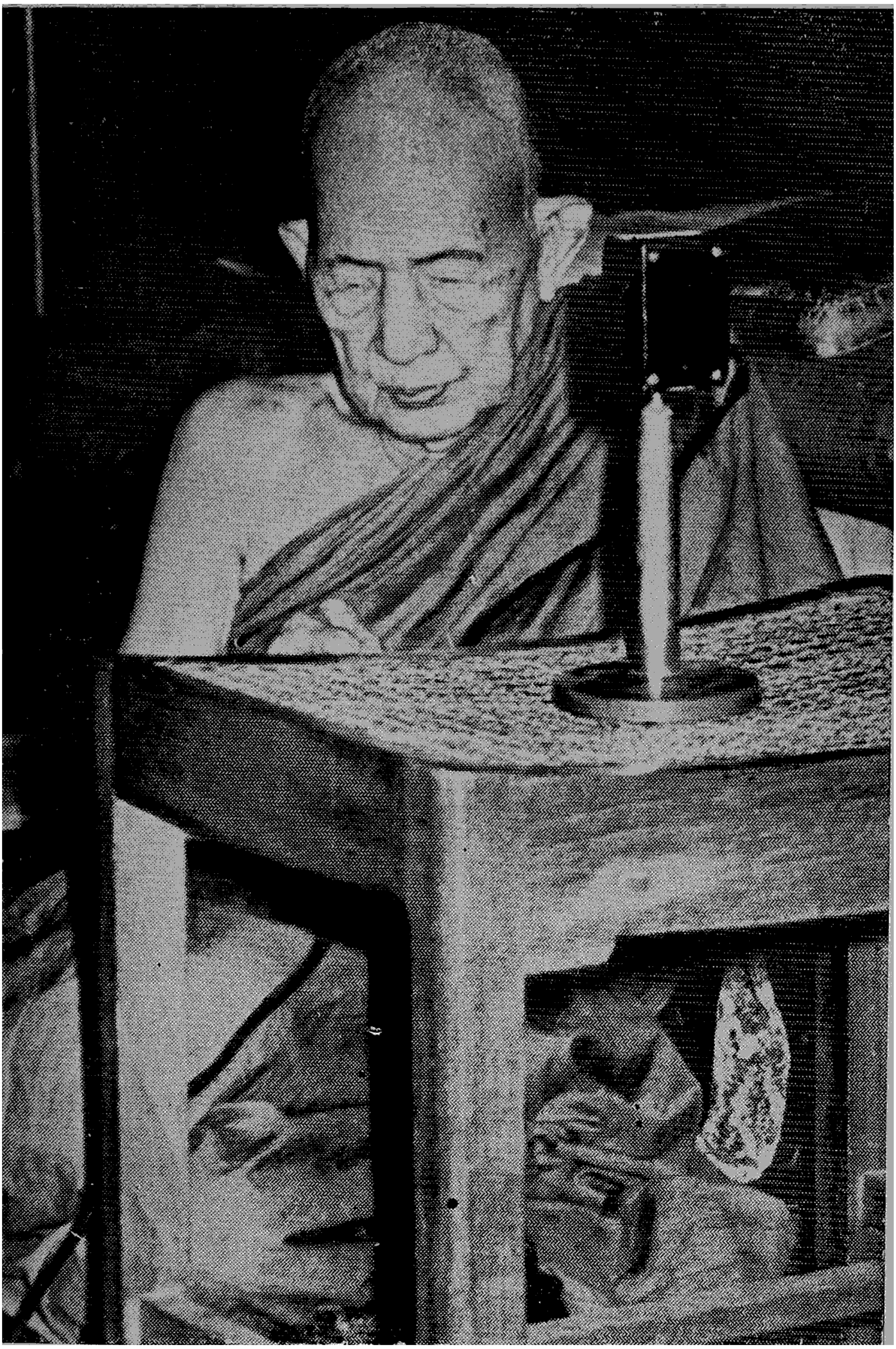

“ အဘိဓ္ဓဇ မဟာရဋ္ဌဂုရု ”
ရွှေကျင်နိကာယ သမ္မုတိသံဃရာဇာ သာသနာပိုင်
သက်တော်ရှည် စံကင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး သက်တော် (၉၇) ဖူးမြင်ရပုံ
ယခု ၁၃၃၁-ခု၊ သက်တော် (၁၀၀) သိက္ခာဝါတော် (၈၁)
ကျန်းမာတော်မူလျက်ရှိ၏

အကြောင်းပြ စာတန်း

၁၃၃၀–ခု၊ နတ်တော် လပြည့်ကျော် (လွန်ခဲ့သည့်နှစ်)၌ သက်တော်ရှည်ပူဇော်ပွဲ ကျင်းပချိန်ကာလတွင် စစ်ကိုင်းမှ ရိုက်ထုတ်လိုက်သော "အဘိဓ္ဓဇ မဟာရဋ္ဌဂုရု ရွှေကျင် နိကာယဥက္ကဋ္ဌ မဟာနာယက ကျေးဇူးရှင် သက်တော်ရှည် စံကင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဩဝါဒ တရားများ"ဟူသော ကျမ်းစာအုပ် ထွက်ပေါ်လာပါသည်၊ စာအုပ်ရေ (၁၀၀၀)ကို ဓမ္မဒါနအဖြစ် လှူဒါန်း၍ အရှင်နန္ဒမာလာဘိဝံသ မဟာသုဗောဓါရုံတိုက်က နိဒါန်းရေးပြီးလျှင် ဝိပဿနာချောင် ဆရာလေး ဒေါ်ဘဒ္ဒဝါသီ၏ မှတ်တမ်းပြုသော ကျမ်းစာတစောင်အဖြစ် ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့ကြပါသည်။

ယင်း ဩဝါဒကျမ်းစာ၏ ရှေ့ပိုင်းနိဒါန်း၌ မန္တလေး ဝိသုဒ္ဓါရုံ ဇယမေဒနီ ဓမ္မာစရိယ ဓမ္မကထိက များကလည်း "ဩဝါဒ မှတ်တမ်းများ စုဆောင်းနေကြပါသည်၊ မကြာမီ ထုတ်ဝေပါလိမ့်မည်" ဟု ကြော်ငြာသဘောဖြင့် ဝမ်းမြောက်ဘွယ် စကားရပ် တခု (သတင်းကောင်း တပုဒ်) ဖေါ်ပြထားသည်ကို ဘတ်ရှုလိုက်ရပါသည်။

မှန်ပါသည်၊ မန္တလေး ဝိသုဒ္ဓါရုံဂုရုပဋ္ဌာက (ဆရာတော်ကြီး၏ အလုပ်အကျွေး တပည့်တပန်းရဟန်းတော်)များသည် အများထဲ စကားစပ်မိတိုင်း တဦးထဲ စိတ်ကူးမိတိုင်း စာအုပ် ထုတ်ဝေလိုခဲ့ကြသည်မှာ နှစ်ပရိစ္ဆေဒ ကြာမြင့်လှပါပြီ၊ စစ်ကိုင်းထက် အလျှင် ရှေးဦး ပထမ ကျပါ လိမ့်မည်၊ သို့ရာတွင် ကာယကံကား မမြောက်ပါ၊ ဝစီကံ, မနောကံ (ဆန္ဒ)သာ ထမြောက်ခဲ့ရပါသည်။

အကြောင်းမှာ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ကြီး၏ ကျန်းမာရေး ကိုသာ ဦးတည်မူလ ပဓါနထားနေကြရ၍ ဩဝါဒ စာအုပ် ထုတ်ဝေရန် ကိစ္စ နောက်ကျခြင်း ဖြစ်ရသည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်၊ တနည်းအားဖြင့် "ထုတ်ဝေဖြန့်ဖြူးခြင်း" လမ်းမ ပေါ်သို့ ရောက်ဖူးစ မရှိသေး၍ ကြံ့ကြာရသည်ဟု လည်း ပြောနိုင်ပါသေးသည်။

ပို၍ ခိုင်လုံမည် ဖြစ်သော အကြောင်း တခုကား ... ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ကြီး၏အတ္ထုပ္ပတ္တိ(ဂုရုပ္ပတ္တိကထာ)ဘဝဖြစ်စဉ်မှတ်တမ်း သာသနာဝင် ကျမ်းစာတအုပ် ထွက်ပေါ်စေရန် တိုင်းပြည်အနှံ့ သမဂ္ဂသံဃာ,စပ်ရာတို့က တိုက်တွန်းကြသဖြင့်၎င်း,မိမိတို့တာဝန် ဝတ္တရားရှိသည်ဟု အသီးအသီးမှတ်ယူထားပြီး ဖြစ်သဖြင့်၎င်း, ယင်း (စံကင်း ဆရာတော်)စာအုပ်ကြီး ထွက်

ပေါ်နိုင်ရန် စာပြု စာစု အဖွဲ့ဝင် တပည့်များသည် ရေးယင်း၊ ဘတ်ယင်း ဆရာတော်ကြီး အနီးအနား ကပ်၍ တင်ပြယင်း ပြင်ဆင်ယင်း ခြေတော်ရင်းမှာ လုပ်ဆောင်ရေးသား နေကြရသဖြင့် ဤ (ဩဝါဒ ဓမ္မကထာ) စာအုပ်ရိုက်နှိပ်ရန် စီစဉ်ဖို့ကိစ္စ နှောင့်နှေးနေရပါသည်။

"အကြောင်းရင်း"

ပြဆိုအပ်ပြီး (စံကင်းဆရာတော်) ဂုရုပ္ပတ္တိကထာ ကျမ်းစာအုပ်ကြီး ရေးသား စီစဉ်နေသည့်ကြား မအားလပ်သော ကာလအတွင်းမှာပင် ဤ စာအုပ်ကို ပထမရှေးဦး စီစဉ်ရိုက်နှိပ်လိုက်ခြင်းမှာ သက်ဆိုင်ရာ စပ်ရာ အများကလည်း "ဆရာတော်ကြီး၏ တရားတွေနာယူချင်တယ် ဘတ်ချင်တယ်"စသည်ဖြင့် ဆန္ဒပြုတောင်းဆိုကြပါသည်၊ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ကြီးကိုယ်တိုင်တော်ကလည်း အသံဖမ်းစက်ရှိ တရားတွေ ပြန်ဖွင့်ပြရာ၌ရင်း ငယ်ငယ်ရေး ကြီးမှရေး ဩဝါဒကထာ ဆုံးမစာ ကဗျာများ ပြန်လည်ဘတ်ပြရာ၌ရင်း မပျောက်ပျက် စေလိုသော ဆန္ဒဖြင့် "စာအုပ် ဖြစ်ရင် ကောင်းသားပဲ"ဟု အမိန့်တော်ရှိပါသည်၊ စာစုအဖွဲ့ဝင် တပည့်များအားလုံးကလည်း ဤစာအုပ်ကို ပထမထုတ်ဝေရန် သဘောတူကြပါသည်။

ထို့သို့ဖြင့် ယခုအခါ ဆရာတော်ကြီး သက်တော် (၁၀၀)နှစ်၊ အရှယ်လူ့ဘဝ ဒုလ္လဘမင်္ဂလာ ကောင်းမြတ်သော အချိန်အခါဝယ် ပျော်ရွှင် ကျေနပ်စရာ ထွက်ပေါ်လာရပါပြီ။

အခဏ်းကြီး (၃) ခဏ်း။

ဤ ဩဝါဒ ဓမ္မကထာ ကျမ်းစာ၌ အခဏ်းကြီး ၃-ခဏ်း ခွဲခြား၍ စီစဉ်ထားပါသည်။

အခဏ်း (၁)　ကိုယ်တော်တိုင် နှုတ်မြွက်ဟောတော်မူခဲ့သော တရားများ၊

အခဏ်း (၂)　ကိုယ်တော်တိုင် နှုတ်လွှတ်ပြောကြားကာ၊ စီစဉ် ရေးစေလျှက် ပေးပို့စေခဲ့သော ဩဝါဒများ၊

အခဏ်း (၃)　ကိုယ်တော်တိုင် ငယ်ငယ်ကာလ ရေးစီခဲ့သော သာသနာပြု ကဗျာ ဆုံးမစာများ၊

အခန်း (၁) ရှင်းလင်းချက်။

ကျေးဇူးရှင် သက်တော်ရှည် ဆရာတော်ကြီးသည် ငယ်ငယ်ရဟန်းဖြစ်စ အရှေ့ပြင် မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက် နေထိုင် သတင်းသုံးစဉ်ကပင် စာချ, စာပြ ယင်း ရဟန်းတော်တို့ ပြုလုပ်သင့် ပြုလုပ်ထိုက်သော တရားဟောအမှု အလုပ်ကိုလည်း လျှောက်ပတ်သောအခါတို့၌ ပဋိဘာန် ဉာဏ်စ ရှိခဲ့သည့် အတိုင်း သမာဓိအပျက်မခံ သဒ္ဓါစေတ်သန်သန်ဖြင့် ရိုးရိုးမှန်မှန် ဟော ပြောတော်မူခဲ့ပါသည်၊

ဤကျမ်း၌ ပါဝင်သော နှုတ်မြွက်တရားတော်များကား ထိုထိုငယ်ငယ် ကဟောခဲ့သော တရားများမဟုတ်ပါ၊ ရွှေကျင် နိကာယဉက္ကဋ္ဌ သာသနာ ပိုင် ဓမ္မသေနာပတိ သမ္မုတိသံဃရာဇာ ဖြစ်တော်မူသော အချိန်အခါ၌ ဟောတော်မူခဲ့သော တရားများလည်း မဟုတ်သေးပါ၊ "အဘိဓ္ဓဇမဟာ ရဋ္ဌဂုရု" ပြည်ထောင်စု ဆရာသခင် ကျေးဇူးရှင် သံဃာ့ပရင် ဖြစ်တော်မူစ အခါကာလက ဟောတော်မူသော တရားများပင် မဟုတ်သေးပါ၊ ထို့ နောက် ထို့နောက်ဆက်လက်၍ သက်ရှယ်တော် ၇၅-နှစ်လောက် အရွယ် တော် ရောက်မှ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံ ဇယမေဒနီ ဝါဆိုကျောင်း ကျောင်းဒကာ "ဦးသာဒင်" ကျောင်းအမ "ဒေါ်ကြွင်"တို့က အသံဖမ်းစက် ယူလာပြီး "တရားနာချင်လို့ပါဘုရား၊ တရားဟောတော်မူပါဘုရား၊ အဆုံးအမဩဝါဒ ပေးသနားတော် မူပါဘုရား" ဟု လျှောက်ထား၍ ရွှေကျင်နိကာယ ဉက္ကဋ္ဌ သာသနာပိုင်ဆရာတော် အဆက်ဆက်တို့ သတင်းသုံးရာ "မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံ ထေရာသန"(အလည်တိုက်မကြီး၏ အရှေ့ထိပ်တိုက်ခန်း)၌ အသံသွင်းယူ ပူဇော်ကြပါသည်၊ ဤစာအုပ် အခန်း(၁)၌ အစဆုံး ဖော်ပြထားသော တိဏ္ဏောတာရေယျံ-ချီ ပါရမီတရားတော်ပင် ဖြစ်ပါသည်၊

ထိုနှစ် (မြန်မာ ၁၃၁၆-ခု) မှစ၍ တပုဒ်စ, နှစ်ပုဒ်စ, အခွင့်သင့်သလို စက်ဖြင့် ကူးယူခဲ့ကြပါသည်၊ ထိုမှ နောက်တွင်ကား ဝေးနီးတပည့် တကာ, တကာမ(ရဟန်းရှင်လူ)တို့၏ တောင့်တချက်အရ "ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ နှုတ်မြွက် ဒေသနာ ဓမ္မက္ခန္ဓာ မှန်သမျှကို တရားဘဏ္ဍာစိုး အရှင် အာနန္ဒမထေရ် က ဆောင်ယူ ထိန်းသိမ်း" ဘိသကဲ့သို့.... ထို အရှင် အာနန္ဒမထေရ်မြတ် ကဲ့သို့ ပါရမီဉာဏ်စေတ် မရင့်ကျက် မပြည့်ဝသေးသော တပည့်များသည် နှုတ်တက် မဆောင်နိုင်စေကာမူ အသံသွင်းစက် အကူအညီဖြင့် အခွင့်သင့် သလို သွင်းယူစုဆောင်းကြရပါတော့သည်။

ထို့ကြောင့်လည်း နောင် အစဉ်အဆက် သာသနာ၀င် သူတော်စင်တို့ "ဝေံမေသုတံ" နိဒါန်းပျိုးကာ ထပ်ဆင့်ဟောပြသော အရှင် အာနန္ဒထံမှ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ တရားများကို နာယူခွင့်ရကြသလို ဤအကြောင်းပြစာတန်း (နိဒါန်း)စကားဖြင့် အစပျိုးထားသော ဆရာတော်ဘုရား၏ နှုတ်မြွက်တရားစုကိုလည်း ဓမ္မမိတ်ဆွေများ ဘတ်ရှုနာယူခွင့် ရကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။

"၁၅–နှစ်ကာလအတွင်း"

၁၃၁၆–ခုနှစ်မှစ၍၊ ၁၃၃၁–ခုနှစ် အတွင်း ရဟန်းခံပွဲ, ရှင်ပြုပွဲ, ကျောင်းရေစက်ချ, ကထိန ဓမ္မသဘင် ပွဲကိုင်းလို ပါဝင်လျက် ဆရာတော် ဟောပြောသော တရားပွဲပေါင်း မနည်းလှပါ၊ သက်ရှယ်တော် အားဖြင့် ၇၅–နှစ်မှ၊ ယခု ၉၉–နှစ်ပြည့် ကာလတိုင်အောင် ထိုထိုငယ်နု ပျိုရွယ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တစုတို့ လိုက်မမှီသော **သတိ**၊ တည်ကြည်သော **သဒ္ဓါစေတ်**၊ မြင့်မြတ်သော **မေတ္တာ, ကရုဏာ**၊ ခိုင်မာထက်မြက်သော **သမာဓိ, ပညာ**၊ လွန်စွာ အားကောင်းသော **ဝီရိယ** တို့ဖြင့် စည်းဝေး တိုင်ပင်သောအခါ, သဘာပတိအဖြစ် အုပ်ချုပ်၍ အစည်းဝေးများ၌ မိန့်ခွန်း ပေးအပ်သော အခါ, တပည့် တကာ တကာမတို့ ဆည်းကပ် ခစား ရောက်လာသောအခါတို့၌ တန်ရာတန်ရာ **ဓမ္မရေးရာ** တို့ကို ဟောပြောဆုံးမတော်မူခဲ့ပါသည်။

သို့သော် တပည့်များ၏ ဝန္ထုဓူရ စာပေကျမ်းဂန် သင်အံလေ့ကျက်မှုက တဘက်မှာရှိနေသေးသဖြင့်၎င်း ထိုစဉ်ထိုအခါ၌ စာအုပ်ထုတ်ဝေရန် ရည်ရွယ်ချက် အတည်အကျ မရှိသေးသဖြင့်၎င်း တရားပွဲတိုင်း၌ ဂရုတစိုက် မဖမ်းယူမိကြပဲ အကြောင်းအားလျော်စွာ အခန့်သင့်သလိုသာ တရားတော်များကို အသံသွင်းယူ စုဆောင်းခဲ့ကြပါသည်၊ ကံအားလျော်စွာပင် အသံသွင်း စုဆောင်းမိသော ထိုတရားစု (ဓမ္မက္ခန္ဓာ)များ မနည်းလှပါ၊ မနည်းလှ၍ပင် ယခုတင်ပြ ထုတ်ဝေရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

နှုတ်မြွက်ဟော တရားပုဒ်ပေါင်း ၃၉–ပုဒ် ရ,ထားပါသည်၊ ဝိသုဒ္ဓါရုံ တိုက် ထုံးတမ်းစဉ်လာအရ အဘိတ် ညဥ့် တိုက်ကျွေး ဟောကြားသော ဩဝါဒအချို့အဝက်လည်း ပါပါသည်၊ ဒသမအကြိမ် မန္တလေး ရွှေကျင်ဂိုဏ်း သံဃာ့အစည်းအဝေးကြီး၌ သဘာပတိမိန့်ခွန်း ဩဝါဒ နှုတ်မြွက် တရားများလည်း ပါပါသည်။

" နှုတ်မြွက်အရသာ "

တရားဘဏ္ဍာစိုး အရှင်အာနန္ဒမထေရ်သည် " ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ တရားအစု (ဓမ္မက္ခန္ဓာ)တို့ကို ဆောင်ယူထိန်းသိမ်း၍ ထပ်ဆင့်ဟောပြရာ၌ ဒေသနာ သောတ, ဒေသနာအလျင် ဖြစ်သော ဝါကျအသွား ပုဒ်အနေအထားအ တိုင်း ထပ်ဆင့်ဖော်ပြ"ဘိသကဲ့သို့ **နှုတ်လွတ်နှုတ်မြွက်ဟော တရားများကို နှုတ်မြွက် ဟောတော်မူသည့်အတိုင်းသာ ကူးယူဖော်ပြထားပါသည်၊** ထို့ ကြောင့် မိမိ၏ အနီးအပါး၌နေ၍ ဟောပြနေသည့် အလား ဆရာတော် ဗရားကြီး၏ ရုပ်ပုံတော်ပါ ပေါ်လွင်၍ တကယ်ပင် ကြည်ကြည်ညိုညို စိတ် ပွါးလျက် ဖတ်သွားပါက နှုတ်မြွက်တရား၏ ဓမ္မအရသာ တွေ့ကြရပါလိမ့် မည်။ထို့ပြင် နည်းယူလိုသော ဓမ္မကထိက,ဓမ္မမာမကပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် လည်း တရားဟောနည်းဟု ဆိုအပ်သော (ဩသာရဏ, ကထာ, ဝတ္ထု) တရားစ၍ချိုပ့်,စကား အနှိပ်ပွါယ်သွင်းပုံ,သက်ဆိုက်ရာ တည်ရာ ပုံစံထုတ်ပြပုံ အလုံးစုံသော ဟောနည်း ပြောနည်းများ ရရှိနိုင်ပါလိမ့်မည်၊ တယောက်ထဲ နေ, တယောက်ထဲသွား, တယောက်ထဲစား, တယောက်ထဲအိပ်ကာ ကေ စာရီ တရားအားထုတ်ကြဆဲဖြစ်သော ယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်များအထိ ကျေး ဇူး အပြည့်အဝ ရရှိအောင် ဤတရားစာများက ဆွဲဆောင်ခေါ်ငင်သွားပါ လိမ့်မည်။

ထို့ကြောင့် အရေးကြီးဆုံးဖြစ်သော မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်သို့တိုင် ပေါက် ရောက်နိုင်ကြောင်း တရားကောင်းများချည်း ဖြစ်၍ စိတ်ဝင်စားစွာ ဖတ်ရှု ကြရန်သာ တိုက်တွန်းလိုက်ရပါသည်။

အခန်း(၂) ရှင်းလင်းချက်။

ဆရာတော်ဗရားကြီးထံ ဩဝါဒများ ပေးသနားရန် အရပ်ရပ် အနယ် နယ် စာပြန်ပွဲ, စာမေးပွဲ, ကျောင်းတိုက် ပွဲများနှင့် သံဃာစည်ကား များ ပြားသော စာသင်တိုက်တို့မှ တောင်းခံ ကြပါသည်၊ ဩဝါဒ တရားများ ရေးသားပေးပို့ခဲ့သည်မှာ တော်တော်ကြာမြင့်ပုံရပါသည်၊ ကိုယ်တော်တိုင် စာမရေးနိုင်ပဲ စာမမြင်ဖြစ်ခဲ့သော သက်တော်ရှယ် ၈၄–၈၅–နှစ်ဆီမှ အစ ဝိသုဒ္ဓါရုံဂုရုပဋ္ဌာက (ဆရာတော်အလုပ်အကျွေး)များက သတိရ၍ စုဆောင်းသိမ်းဆည်း ထားကြပါသည်၊ တသက်တာ ကာလပတ်လုံး မျက် စိ ကြည်လင်သည့်ကာလ၌ ဆည်းပူးခဲ့သော သတိ,ဝိရိယ,သဒ္ဓါ တို့ကြောင့်

ဩဝါဒ ရေးသားသည့်အခါ အလွတ် ပြောပြတော်မူလျက် တပည့် ဦး ပဥ္စင်းတပါးပါးက နီးနားမှာရေးရပါသည်၊ ရေးစေယင်းမှုကိုသာ တပိုဒ်စီ ဘတ်ပြ, အားလုံး ပြီးသွားသည့်အခါ ပြန်လည်ဘတ်ပြ, နှစ်ခြိုက် သဘော ကျတော်မူမှ အတည်ပြုကာ ပေးပို့စေပါသည်။

နှုတ်လွတ် မကျေနပ်နိုင်သည့် အခါ ရောက်မှသာ အချို့ ဩဝါဒများ အတွက် ပါဠိစာအုပ် ကျမ်းစာအုပ်များကို ယူစေ ဘတ်စေလျက် ဆရာတော် ကြီးက နှုတ်ရေး့ရေး၊ တပည့်အလုပ်အကျွေးက လက်ရေး့ရေး၊(နှုတ်ရေး-လက်ရေး) ၂-မျိုးပေါင်းစပ်ပြီး အတည်ပြုအချောသတ် ပေးပို့စေပါသည်၊ ပေးပို့ခဲ့ရာ နယ်စုံ့ ဌာနစုံဖြစ်ပါသည်၊ ရေးသားပေးပို့ပြီးသော ဩဝါဒတ ရားများ တော်တော်များများ စုံလင်လှပါသည်၊ ထို့ကြောင့် ယင်းအခဏ်း (၂)မှာလည်း''ငါ့အတွက် တရားစာအုပ် တအုပ်ပါတကား''ဟု စိတ်ထား ရွှင်ပျ ပီတိသောမနဿ ဖြစ်ကြရလိမ့်မည် အမှန်သာပါတည်း။

အခဏ်း (၃) ရှင်းလင်းချက်။

ဆရာတော်ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့သော သာသနာပြုလုပ်ငန်းစဉ်အတိုင်း စီစဉ်ပါမူ ငယ်ငယ်သက်ရွယ် (၅၀-၆၀-၇၀) ပါတ်ဝန်းကျင်၌ ကိုယ်တိုင် ရေးသားခဲ့သော ဆုံးမစာ ကဗျာများကို သက်ရွယ်တော်အလိုက်ဆိုယင် အ ခဏ်း(၁)၌ ထည့်သွင်းစီစဉ်ရမည် ဖြစ်ပါသည်၊ သို့သော်-ဩဝါဒ ဓမ္မက ထာ (ဟောတရား့ ရေးတရားများ) ကိုသာ ပဓါနထား၍ စီစဉ်ထုတ်ဝေ သော ဤစာအုပ်မှာ ကဗျာဆုံးမစာများကို နောက်ပိုင်းမှာ ထားကြဖို့သာ စာစုအဖွဲ့ကို သဘောတူကြပါသည်၊

မှတ်ချက်။ ။ထေရုပ္ပတ္တိ(စံကင်းဆရာတော်)ကျမ်းစာအုပ် အတွက် ရေးသားဆဲဖြစ်ကြသော စာပြုစာစု ရဟန်းတော်များ အဖွဲ့ အစည်း အဝေးကို ၁၃၃၁-ခု၊ တော်သလင်းလကွယ် အ ဘိတ်နေ့၌ ပြုလုပ်ခဲ့ကြပါသည်၊ ဤဩဝါဒ ဓမ္မကထာ စာအုပ် အလျင်အမြန် ရိုက်နှိပ်ရခြင်းသည် အခြေအနေကို သုံးသပ်၍ ယင်း အစည်းအဝေးက ဆုံးဖြတ် ခဲ့ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်၊ ထိုအကြောင်းကို ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရား လျှောက်ထား သည့်အခါ အလွန်ဝမ်းသာ ရွှင်ပျလျက် ''ဟောတရား့ ရေးတ

ရား, ငယ်ငယ်ရေး ဆုံးမစာများဆိုတာ ဗရားရှင် အလိုကျချည်း ပါပဲ၊ မပျောက်မပျက်ရန် စီစဉ်ကြမယ်ဆိုယင် သိတ်ကောင်း တာပေါ့”ဟု မိန့်တော်မူပါသည်၊ ယင်းအစည်းအဝေး၌ ဩ ဝါဒဓမ္မကထာကို **ပထမ ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေရန်** စံကင်းဆရာတော် ထေရုပ္ပတ္တိကျမ်းစာအုပ်ကြီးကို **ဒုတိယရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေရန်** ဆုံး ဖြတ်ချက် ချမှတ်ခဲ့ကြပါသည်)

ဤအခဏ်း(၃)၌ ဆရာတော်ငယ်ငယ်ကာလဝယ် **သာသနာပြုလုပ်ငန်း** များ စောက်ချ မျဉ်းသား၍ သဒ္ဓါတရား အစစ်အမှန်,မေတ္တာကရုဏာ သန် သန် ဖြင့်သာ လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့ရာ ထိုအခါ ကလေးငယ် ကျောင်းသား, ကျောင်းသူ အရွယ်တို့အတွက် မြန်မာသံပေါက် ကဗျာ, ရှစ်လုံးဖွဲ့ မြန်မာဂါထာ, လေးလုံးသွား, ကေပိုဒ်ရတု, ပိုဒ်စုံရတု, ရှိုးရတု, သံချပ်, တေးထပ်ပါမကျန် တမျိုးတမျိုးစီ တီထွင်၍ စီစဉ်ရေးသားတော် မူကာ ဖတ်စာအနေ, မှတ်သားဘွယ်အနေ, ကျင့်ကြံဘွယ်အနေ, ဖြစ်ရစ် နေအောင် ဆွဲဆောင်ဟောကြားသော ဆုံးမစာ ကဗျာများအဖြစ် အသုံး ပြုခဲ့ကြပါသည်၊ ထိုဆုံးမစာတို့သည် အစဉ်လိုက်နာ, မှတ်သားဘွယ်ရာ ဓမ္မ အရသာ အနှစ်သာရတို့ဖြင့် ပြည့်နှက်လျက်ရှိရကား ပျောက်ပျက်သင့်သော စာပေများ မဟုတ်ကြပါ၊ ထို့ကြောင့် ပြန်လည်လိုက်လံ စုဆောင်းခဲ့ကြရ သည်မှာ တော်တော်နှစ်ကြာမှ တော်တော်စုံလင်စွာ ရခဲ့ပါသည်။

ပါဠိဂါထာကို ရေးစီဖေါ်ပြလျှင် ပါဠိကျွမ်းကျင်လိမ္မာသော ပါဠိဥာဏ နှင့် ရဟန်းတော်များ လောက၌ အရာရောက်နိုင်, နားလည်နိုင်သကဲ့သို့ **ပါဠိအစား မြန်မာဘာသာ မြန်မာစကားဖြင့်** လေးလုံးသွား,ရှစ်လုံးသွား, သံပေါက်သွားစသည်အားဖြင့် ရေးစီသီကုံးပြလျှင် ပါဠိ မကျွမ်းကျင်သော မြန်မာလူမျိုးတို့ **အမှန်** နားလည်ကြရမည်သာ ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားနေ ပေသည်၊ ထို့ကြောင့် ဆရာတော်သည် လွယ်ကူစွာ နားလည်စေလို သော ကောင်းမြတ်သော ဆန္ဒဖြင့် ငယ်ငယ်ကာလ၌ မြန်မာကဗျာများကို မြန်မာ ကျောင်းသူ, ကျောင်းသား အစထား၍ လူကြီးများ အပါအဝင် ဘာသာယဉ်ကျေးမှု, လူမျိုးတိုးတက်မှု,စားဝတ်နေရေးချောင်ချိမှု,နောက် ဆုံး ဝတ်ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်စေမှုတို့ကို ရည်မှန်းလျက် အတ္တဟိတ ပရ ဟိတ လုပ်ငန်းများ မဆုတ်တန်း ကြိုးပမ်း အားထုတ်တော်မူခဲ့ပါသည်၊ ယင်း အခဏ်း(၃)ပါ ဆုံးမစာများဖြင့် ထိုလုပ်ဆောင်ချက်တို့ကို ရည်ရော် မှန်းဆ ကြည့်ညိုကြရပါသည်၊ သို့တစေ– ဤနေရာမှာ ဤသို့သာနေ၍

မရသော အကြောင်းအရာများ ရှိနေပါသည်၊ ဘယ်အထိ သမာဓိရှိ၍ ဘယ်လို ကြည်ညိုစရာပါနည်း ဆိုသော အချက်အလက် များစွာ ချန်ထား၍ ရမည်မထင်ပါ၊ အတိုးချုံး၍ ကျဉ်းရုံးဆက် ရပါဦးမည်။

" အံ့ဩဘွယ် သမာဓိ "

ဤနေရာ၌ ဆရာတော်စောင့်စည်းမှုရှိပုံ, သမာဓိ (တည်ကြည်မှု) ရှိပုံကို အနည်းငယ် ရေးလိုပါသည်၊ ဤစာတန်းရေးသူသည် ၉-နှစ်သားအရွယ်က,စ ဆရာတော်၏ခြေရင်း နောက်ပါးမှ မခွါမခွဲ အမြဲဆည်းကပ်လျက်နေထိုင်လာခဲ့သူဖြစ်ပါသည်၊ ကျောင်းသား ဘဝတွင် ဇာတိ ရပ်ရွာ လင်းယဉ်ရွာ ဝတ်တက်ရုံ, ရှမ်းကုန်း, မိုးသောက်, ကုန်းကြီးရွာ ဝတ်တက်ရုံများသို့ ညဥ့်အချိန် အဖေါ်အဖြစ်ခေါ်သွား၏၊ ဝတ်တက်သူ စာရွတ်သူများကို အားပေးဟောပြော၏၊ ၉-နှစ်သား ကျောင်းသားကို သံပေါက်ရွတ်ပြစေ၏၊ရတုလင်္ကာတို့ကိုဆိုစေ၏၊ ချက်ခြင်းစာရွက်ထုတ်ပေး၍ တခါတည်းဆိုစေသော အကြိမ်အခါလည်းရှိ၏၊ တခါတရံ ကျောင်းမှာ မသွားမီအချိန် စာရွက်ပေးလျက် "ကြည့်ထား" ဟုသာ မိန့်တော်မူ၏၊ "ဘယ်လိုရွတ်-ဘယ်မှာဖြတ်-ဘယ်နေရာ ရပ်" စသည် မိန့်တော်မူလေ့မရှိပါ၊ တဉီးတယောက်ကို သင်ပြပေးသည် ဆိုပြပေးသည်ကိုလည်း မတွေ့ဘူးမကြားခဲ့ဘူးပါ၊ ရွာဦး,ရွာပြင်ဘက် ဝတ်တက်ရုံပေါ်မှာ သင်္ကန်းရုံ သပ္ပါယ်မှုမဖျက် အမျိုးသမီး, အမျိုးသား (ယူသား) တို့အတွက် စေတနာသန့်သန့် သက်သက်ဖြင့် သာသနာပြုပါရမီ ကုသိုလ်ရှင်အဖြစ် ဘဝမှန်ကို အရယူတော်မူနိုင်သော ဩဝါဒရှင်ကဗျာရှင် ဆရာတော်ဖြစ်ပါသည်။

ဆရာတော်၏ ပါရမီကုသိုလ်မြတ် လေ့ကျက် ဆည်းပူးအပ်ရာ ဌာနများသည် စာသင် ကျောင်းများ, ညဉ့်ဝတ်တက်ရုံ, ဓမ္မာရုံများ, သာမဏေကလေး ကျောင်းသားကလေးတို့စုဝေးရာ ဘုန်းကြီးကျောင်းများ, အဘိတ်နေ့ ညဉ့်အခါ သံဃာ့ပရိသတ် စည်းဝေးရာဌာနများ ဖြစ်ပါသည်၊ ရေးစီပြီးသော လေးလုံးသွား လင်္ကာရတု, ရှစ်လုံးသွားမြန်မာဂါထာ, ပါဠိဂါထာ တပုဒ်ပုဒ်ကို ထုတ်ပေး၍ ဘတ်ရွတ်စေ၏၊ ထို့နောက် အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆို ရှင်းလင်း ဟောကြားတော်မူလေ့ရှိ၏၊ ကဗျာလင်္ကာများအတွက် **ရေးစီတော်မူရုံသာ ရေးစီ၍** ဘတ်ဆိုသောသူကို သဘောအတိုင်း ဆိုစေတော်မူလျက် တည်ကြည်သော သမာဓိဖြင့် ဤသို့သောပါရမီ ကုသိုလ်ဖြင့်သာ အချိန်ကုန် ဆည်းပူးတော်မူခဲ့ပါသတည်း။

"ကဗျာ"

ကဝီနံ ဣဒံ ကဗျံ (ကာဗျံ)ဟူ၍ သဒ္ဒါဆရာတို့ ဆိုသည့်အတိုင်း ပဋိဘာန် ဉာဏ်ရှိသော ပညာရှင်တို့ ဖွဲ့ဆို သီကုံးအပ်သော ပါဠိဘာသာအားဖြင့် ဂါထာ, စုဏ္ဏိယ, မြန်မာဘာသာအားဖြင့် သံပေါက်, ရတု, လေးလုံးစပ်, ရှစ်လုံးစပ် စသော အဖွဲ့အနွဲ့အမျိုးမျိုးနှင့် စကားပြေ ဟူသမျှကို ကဗျ (ကာဗျ)ဟု ဆိုရပါသည်၊ ထိုကဗျ (ကာဗျ)ကိုပင် ယခုအခါ ကဗျာဟု ခေါ်ဝေါ် သုံးနှုန်းကြပါသည်၊ လူအများ နားလည်သော သီချင်းလည်း ကဗျာပင် ဖြစ်သည်၊ ယင်း ကဗျာအမျိုးမျိုးကို တန်ဆာဆင် သွယ်တန်း စီကုံးရာဝယ် အလင်္ကာ ၂-မျိုးဖြင့် စီကုံး တန်ဆာဆင်အပ်သော ကဗျာကိုသာ "ကဝိတ္တိဥစ္စာ"ကဗျာဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

(အလင်္ကာ ၂-မျိုး ဟူသည်၊ သဒ္ဒါနည်းအရ မှန်ကန်လှပအောင် သွယ်တန်း စီကုံးခြင်း သဒ္ဒါလင်္ကာရ၊ အပြစ် ဒေါသလွတ်မြောက်၍ ရသဂုဏ်ပေါ်လွင်အောင် အနက်အဓိပ္ပါယ်ဖြင့် တန်ဆာဆင် စီကုံးခြင်း အတ္ထာလင်္ကာရတို့တည်း)

ထို့ကြောင့်ယနေ့အထိ ပရိယတ္တိစာသင်တိုက်ကြီးများ၌ ပရိယတ္တိသဒ္ဓမ္မအတွက် ဂန္ထဓုရ စာပေကျမ်းဂန် သင်အံ လေ့ကျက်သူ သောတုဇန=စာသင်သားမှန်သမျှနှင့် စာပေအရသာကို သိရှိခံစားလိုသော သုတေသီ မှန်သမျှတို့ မလေ့လာပဲ နေလို့မရသော=မသင်မဖြစ်သော အလင်္ကာကျမ်း၌ "သဒ္ဒတ္ထာ ဗန္ဓနာမာဝ၊ တံသဇ္ဇိတ တဒါဝဋ္ဌိ၊ ထိုသဒ္ဒါလင်္ကာရ အတ္ထာလင်္ကာရတို့ဖြင့် တန်ဆာ ဆင်အပ်သော သဒ္ဒါအနက် အစဉ်သည်သာ ဗန္ဓမည်ကြောင်း" အတည့်အကျ ညွှန်ပြထား၏၊ ယင်း အလင်္ကာကျမ်းပြ ဗန္ဓနှင့် ယခု သုံးနှုန်းသော ကဗျာသည် အတူတူပင်ဖြစ်၏၊ အချုပ်မှာ မြန်မာဘာသာဖြင့်ဖြစ်စေ, ပါဠိဘာသာဖြင့်ဖြစ်စေ (သို့မဟုတ်) အခြားဘာသာဖြင့် ဖြစ်စေ ဆန်းနည်း အလင်္ကာနည်း စံနစ်အမှန် စည်းကမ်းမှန်အတိုင်း ဖွဲ့ဆို သီကုံးအပ်သော စာပေဟူသမျှ ကဗျာပင် ဖြစ်ပါတော့သည်။

" ကျေးဇူးရှင့်ကဗျာ "

ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးဇူးရှင် စံကင်းဆရာတော်ဘုရား၏ ကဗျာများကို ကဗျာဆုံးမစာဟု တွဲစပ်သုံးနှုန်း ထားပါသည်၊ မြန်မာကဗျာ, မြန်မာစာ, မြှင့်တင်ရေးကို အလေးပေးမှုလည်းဖြစ်၍ ကလေးသူငယ်, လူမမယ် ကျောင်းသား

ကျောင်းသူများ၏ နှလုံးစိတ်တွင်းသို့ ထည့်သွင်းပေးလိုက်သော ဘာသာ ယဉ်ကျေးမှု, ကုသိုလ်ရမှု,ကြီးပွါးမှု, အောက်ဆုံးထစ်အားဖြင့် ဘတ်စာ အနေ စာဘတ်စေဖို့နှင့် လိမ္မာဖို့ကို အဓိကထား ရေးသားလိုပုံ ရပါသည်၊ ဤသို့ ရေးသား ထားသည်ဖြစ်၍လည်း ယခုတင်ပြနေပါသည်။

ယင်းအခဏ်း(၃)မှာ ကျက်ကောင်း, ဘတ်ကောင်း, မှတ်ကောင်းသော ဆုံးမစာ ကဗျာများ တခုပြီးတခု တွေ့ပါလိမ့်မည်။

နွားသနားပါအခဏ်း၌....

၁။ ဤနွားခမြာ၊ ဝဋ်ကြွေးပါ၊ ကျင်နာဆင်းရဲပြင်း။
၆။ သူလုပ်စပါး၊ သူ့အသား၊ ပေါင်းစားလူခပင်း။
စာမျက်နှာ(၂၇၆)

စာပြန်ပွဲ ပြုလုပ်ပေး၍ စာပြန်ပွဲရည်ရွယ်ချက် ထုတ်တော်ပြရာ ယင်း **အခဏ်း၌**....

၃။ ဒါန သီလာ၊ ဘာဝနာ၊ လော့လာကုသိုလ်ရ၊
၄။ လုံ့လ ကံဥာဏ်၊ ပြည့်စုံပြန်၊ အမှန်ဥစ္စာရ၊
စာမျက်နှာ(၂၀၀)

ရှစ်လုံးဖွဲ့ကဗျာ ဟူသည်မှာလည်း၊

၂။ ဘိဓမ္မတ္ထ ဓမ္မစကြာ၊ ဆင့်ဆင့်တက်ပွါး တရားရမှာ၊
သူတော်ခလေ့ သိမ်မွေ့မူရာ၊ ရိယာဇာတ် စိတ်ဓါတ်ညွတ်ကိုင်းပါ။
စာမျက်နှာ(၂၀၃)

ထိုထိုသို့သော (အ)သုံးလုံးကျေသင်တန်း(အရေး, အဘတ်, အတွက်) ၃-မျိုးလုံးတတ်အောင်ရေးစီခဲ့သော ခေတ်ကြိုကဗျာများ၊ ထိုမှတပါး နိုင်ငံရေး, ညီညွတ်ရေးနှင့် တရားပြသံပေါက်, နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ, ဓမ္မသံဝေဂ သံပေါက်မျိုးစုံ ကလေးလူကြီး အကုန်နားလည်မှုရှိဘို့, သတိထားဘို့ ရေးစီတော်မူခဲ့ရာ လောကလူ့ရွာ သက်ရှည်ကျိုးနပ်၍ အလွန်တာဝန်ကြေပွန် တော်မူခဲ့သော ဆရာတော်ပါ တကားဟု အံ့အားချီးမွမ်းတွယ် ဘတ်ရှုကြရ ပါမည်။

" တိုင်းရင်းဖြစ်ကိုသာ အားပေးပါ "

ဆရာတော်သည် စာသင်ကျောင်းမှနေ၍ ရပ်ကွက် နယ် ဒေသန္တရ မြို့ ဒိစတြိတ်အလုံး မျက်စိဖွင့် ပေးခဲ့သေးသည်လည်းရှိ၏၊ တိုင်းရင်းဖြစ် အထည်ကို ဝတ်ရန်, ချွေတာ စားသောက်ရန်, အင်္ဂလိပ်ခေတ်ဖြစ်၍ လူမျိုး

ခြားတို့ အုပ်ချုပ်ပုံကို သတိထားရန် စသည်ဖြင့်လည်း ကလေးသူငယ်တို့၏ နှလုံးတွင်းရှိ စိတ်ဓါတ်–ယင်း စိတ်ဓါတ်မှ ထွက်ပေါ်သော အသံဓါတ်ဖြင့် တပ်လှန့် နှိုးဆော်မှုတွင်လည်း မကင်းစကောင်းသဖြင့် ပါဝင်ခွင့်ကြုံတော်မူရသေး၏။

၁။ သားမြေးရှိလျက်၊ စာသင်ဖျက်၊ သက်ကြီးရှက်စရာ၊
၅။ သွားကျိုးပါးခွက်၊ အစားမက်၊ သက်ကြီးရှက်စရာ၊
၆။ ဝံသာနုဖျက်၊ ထည်ကောင်းမက်၊ သက်ကြီးရှက်စရာ၊

စာမျက်နှာ(၂၉၅)

မိန်းကလေးများ ရက်ကန်းအတတ်ကို တတ်မြောက်ရန် ကျောင်းမှာနေတုန်းကထဲက ဆရာတော်က ကဗျာဖြင့် စိတ်ဓါတ်စစ်ဆင်ရေးပြုလျက် မည်သို့ စိတ်နှလုံးသွင်း ရှိထားရမည်ကိုလည်း ရေးစီ ပေးခဲ့ပြီး ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် လင်းယဉ် ဆရာညွှန်း ကျောင်းထွက်ဟူသမျှ ရာနှုန်း (၇၅) ယောက် ရက်ကန်း တတ်ကြ၏ဟု သိရ၏။

အိမ်တွင်းမှု ရက်ကန်းအတတ်နှင့် ပါတ်သက်၍—

ဗိုင်း, ဝါ လုပ်ရေး ရှုပ်ထွေး များဖြင့်၊
ဖန်,ကြိတ်,ဖတ်ထား တောင့်ငြား,ဗိုင်း,ငင်၊
သေ့နယ် ဖီးရောက် ရှည်ကောက်ပြင်ဆင်၊
စာမကင်း ထည့်သွင်း ရက်ကန်းတင်။

စာမျက်နှာ(၃၀၀)

ဤသို့ဖြင့် စာနှင့် ရက်ကန်း၊ စာနှင့် မိဘအလုပ်၊ စာနှင့် ထန်းတက်၊ စာနှင့် မောင်းထောင်း၊ စာနှင့် နွားကျောင်း၊ စာနှင့်ပင် ဈေးရောင်းရအောင် ကဗျာများဖြင့် ဆုံးမတော်မူခဲ့ပါသည်။

နိုင်ငံရေးကို မပြောမရေးချင် သော်လဲ စားသင့်သမျှစား၊ ဝတ်သင့် သမျှဝတ်၊ ပေးသင့်သမျှပေး၊ အရေးအရာ ထင်ထင် လူရာဝင်နိုင်ဖို့ သမ္မဒါချို့ယွင်းက—ကြည့်မျှော်လို့ မြင်နိုင်မည် မဟုတ်၊ သမ္မဒါရှိနေသော လူမျိုးခြားများကိုကြည့်ပါ၊ သမ္မဒါနှင့် ပြည့်စုံသော အိမ်နီးချင်းကို အားကျပါ၊

တို့-အိမ်၌ ရှော်ကလေးတပင်မရှိလျှင် သမ္မဒါ လစ်လပ်လို့ဟု,မှတ်ပါ၊ သမ္မဒါရှိလျှင် ရွှေ,ငွေမရှားနိုင်ပါ"တပြား, နှစ်ပြား

စုရှိထား၊ ကုလားတိုက်ကြီးတယ်''ဟု ဒိုဗမာတို့ဆိုကြ၏၊ ဒိုဗမာ ပြည်က မန်ကျည်းသီးကိုပင် တနှစ်လျှင် မဒရပ် သို့ ခြောက် သိန်းပို့ပေးရ၏.... စသည်....

လင်းယဉ် ၅-ရွာ ဉာတိဒကာများသို့ စံကင်းမှ ပေးသောစာ မျက်နှာ (၃၅၂)၌ ရေးထားသောစာကို ကြည့်ရသောအခါ ဆရာတော်ဘုရားသည် သမ္ပဒါ ဒေသနာတော်ဖြင့် နိုင်ငံကို ပြုပြင်လိုသောစိတ်၊ ကျွန် နိုင်ငံရေးကို စီးပွါးရေးအရ သတိရစေ လိုသောဆန္ဒ ပြင်းပြတော်မူကာ ကရုဏာ လှုံ့ ဆော်လျက် ရေးသားထားပါသည်၊

ထို့ကြောင့် နိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေးစာ, စီးပွါးရေးစာ, ပညာရေးစာ, ကုသိုလ်ရေးစာများနှင့် ဘဝလွတ်မြောက်ရေးစာ ကဗျာ များချည်းဖြစ်၍ တပည့်များသည် ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ရမည့် ဝတ္တရားရှိသည့် အတိုင်း ကျေလည်စွာ သည်ပိုးဆောင်ရွက်သောအားဖြင့် စက်တင်ပုံရိုက်ရပါသည်၊ ကျန်မှတ်သားဘွယ် သံဝေဂကဗျာ ကမ္ဗဋ္ဌာန်း စာများကိုလည်း အခါ (၃) ရောက်လျှင် မကျော်မဖေါက်ပဲ တောက်လျှောက် ဖတ်ရှုကြ စေလို ပါသည်၊

'' ဆရာတော်၏ တောင့်တချက် ''

ဆရာတော်သည် ကဗျာဆုံးမစာ အမျိုးမျိုးကို ရေးစပ်တော်မူရာ၌ ဆရာတော်၏ ဆွေမျိုးဉာတိနှင့် ပြည်သူ ပြည်သားများကို ဆရာတော်ကဲ့ သို့ စိတ်ထားမျိုး ထားစေလိုသည်၊ စိတ်ကောင်း ထားစေချင်ကာ စိတ် ပြင်စေလိုသည်၊ (အတ္တဟိတ-ပရဟိတ) ကိုယ့်အကျိုး သူ့အကျိုး ၂-မျိုး လုံးအတွက် ဆောင်ရွက်နိုင်သော လူတော် လူကောင်းများ အဖြစ်ဖြင့် လူ့ပြည်မှာ နေစေချင်တော်မူသည်။

> '' ရဟန်းတို့ အစွန်းနှစ်ဖက် မီးလောင်၍ အလည်၌ မစင် လူးသော သူသေကောင်ဖုတ် ထင်းမီးစသည် ရွာ၌လည်း သစ် သားဖြင့်ပြုအပ်သော ကိစ္စကိုမပြီးစေနိုင်၊ တော၌လည်း သစ် သားဖြင့်ပြုအပ်သော ကိစ္စကိုမပြီးစေနိုင်သကဲ့သို့၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ် သည် မိမိအကျိုးစီးပွါး အလို့ငှါလည်းမကျင့်၊ သူတပါး အ ကျိုးစီးပွါး အလို့ငှါလည်းမကျင့်၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်ကို သူသေကောင် ဖုတ် ထင်းမီးစနှင့် တူ၏ဟူ၍ ငါ(ဗုရား)ဆို၏''

ဟု အင်္ဂုတ္တရ နိကာယ စတုက္ကနိပါတ် ဆဝါလာတသုတ်၌ ဟောကြား

တော်မူသည့် "**ဆဝါလာတ လူစား သူကောင်ဖုတ် ထင်းမီးစများ**" အဖြစ်မှ လူတိုင်း လူတိုင်း ကင်းဝေးစေရန် တောင့်တတော်မူသည်၊ ဖြစ်နိုင်လျှင် (သို့မဟုတ်) ဖြစ်အောင်ကြိုးစားပြီးလျှင်-

"ကိုယ့်**အကျိုး**သာကျင့်၍ သူတပါးအကျိုး လျစ်လျူ ရှုသော ဒုတိယ အမျိုးအစား၊

သူတပါး အကျိုးသာကျင့်၍ ကိုယ်ကျိုးတွက် မပါသော တတိယ လူတန်း**စား**" အဆင့်တို့ကို ကျော်တက်လွန်မြောက်၍-

စတုတ္ထ လူတန်း**စား** အမျိုး**အစား**ဖြစ်သော ကိုယ့်အကျိုး, သူ့အကျိုး ၂-မျိုးလုံးကို ပြုကျင့် ဆောင်ရွက်တတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များ ထွန်းကား လာစေရန် ဘုရားညွှန်ပြတော် မူသည့်အတိုင်း ဆရာတော် တောင့်တတော်မူပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဆရာတော်၏ စာကဗျာ များသည် အတ္တ, ပရ, ဟိတ ၂-မျိုး သည်ပိုးရွက်ဆောင်နိုင်အောင် ရေးစီတော်မူထားပါသည်၊ ဆန်းနည်း အလင်္ကာ နည်းတို့အရ မြန်မာဘာသာ ပါဠိဘာသာအားဖြင့် စုံနေအောင် အမျိုးမျိုးရေးစပ်ခဲ့သမျှ....ယင်း ၂-မျိုးသော အတ္တ,ပရ အကျိုးကို ဆောင်ရွက်ခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်၊ ထိုသို့ ဆောင်ရွက်ခဲ့သော ဆရာတော်၏ စေတနာဓါတ်,ဝီရိယဓါတ်ကပင် တပည့်များစွာကို ဆရာတော်ကဲ့သို့အကျိုး ၂-မျိုး သည်ပိုးစေလိုခြင်းနှင့် နောက်ဆုံး ဝဋ္ဋဒုက္ခမှ ကင်းဝေးစေလိုခြင်းသာ ဖြစ်၍ တပည့်အပေါင်းကလည်း အကျိုး ၂-မျိုး ဆောင်ရွက် သည်ပိုးက ဝဋ္ဋဒုက္ခကင်းကွာသည့် ဝိမုတ္တိနယ်ဘက်သို့ လက်ညှိုးညွှန်ပြလျက် ရှိနေသည်ကိုသာ တွေ့မြင်ရိပ်စားမိကြသည့်အတိုင်း လိုက်နာကျင့်သုံးနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

ဦးအဂ္ဂိယပဏ္ဍိတ
"**သာသနဓဇ သိရိပဝရ ဓမ္မာစရိယ**"
ဝိသုဒ္ဓါရုံ ဂဏဝါစက, ဇယမေဒနီ ဝါဆိုကျောင်းဆရာတော်
မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်သစ် မန္တလေးမြို့၊

(၁၃၃၁-ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ကျော် ၅-ရက်)

ကျေးဇူးတင်ခြင်း

သမ္ဗြူးဆရာတော် ဦးဥတ္တမ၊ သုဗောဓါရုံ ဆရာတော် ဦးနာရဒ၊ ဝိသုဒ္ဓါရုံဦးပညာ သိရီဘိဝံသ၊ ဦးကောဏ္ဍညာဘိဝံသ၊ ဇယမေဒနီကျောင်းမှ စာချဘုန်းကြီး ဦးဝိစိတ္တ၊ ဦးမာနိတသိရီ၊ ဦးပညာသာမိ၊ ဦးဣန္ဒာစရိယ၊ ဦးအာကိုရညာန၊ ဦးကောဝိဒ၊ ဦးဝေဒါနန္ဒ၊ ဦးသြဒါတ၊ ဦးနန္ဒဝံသ၊ ဦးနန္ဒိယ၊ ဦးနန္ဒသိရီ၊ ရှင်စိန္တိတ၊ ရှင်ဥတ္တမဝရ စသည်တို့နှင့် လူထုဦးလှ (ဒကာလှ)တို့က အဘက်ဘက်မှ ကူညီဝိုင်းဝန်းကြသဖြင့် ကျေးဇူးတင် ဝမ်းမြောက်ရပါကြောင်း။

ဦးပညာသာမိ၊ ဦးနန္ဒဝံသ တို့က အပင်ပန်းခံ၍ ပုံနှိပ်တိုက်ခန်း၌ နေ့စဉ် ပြင်ဆင် ကြီးကြပ်ပေးသည်။

ဦးအဂ္ဂိယ
ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသူ

မာတိကာ

အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	အခန်း [၁]	
၁။	ပါရမီတရားတော်	၁
၂။	ကုသိုလ်အစစ်ပြ တရားတော်	၉
၃။	ကုသိုလ်ပုည မကြောက်ကြလင့် တရားတော်	၁၁
၄။	အာဃာတ ပယ်ပျောက်ရေး တရားတော်	၁၅
၅။	သီလတရား	၂၀
၆။	ရဟန်းခံတရား	၃၆
၇။	ရေလှူ တရားတော်	၄၅
၈။	ရဟန်းခံတရား•(မိဘကျေးဇူးဆပ်ပုံပါသည်)	၄၉
၉။	သက်တော်ရှည် ပူဇော်ပွဲတရား	၅၉
၁၀။	သံဃာ့ဂုဏ် ကထိန်တရား	၆၉
၁၁။	မင်္ဂလာတရား	၇၅
၁၂။	ကျောင်းရေစက်ချ တရား	၈၆
၁၃။	ကထိ, ဘာရဒွါဇသုတ် တရားတော်	၉၂
၁၄။	သမိဒ္ဓိကျောင်းပူဇော်ပွဲ(ကျောင်းတရား)	၉၆
၁၅။	အာဇာနည် တရားတော်	၁၀၆
၁၆။	ရှင်ပြုမင်္ဂလာ(စိတ်ကောင်းထားကြ တရားတော်)	၁၁၀
၁၇။	ရှင်ပြုတရား (ဒါနနိဗ္ဗာန်ရောက်ပုံ)	၁၁၃
၁၈။	ရှင်ပြုတရား (စေတနာဒါနအကျိုးပြ)	၁၁၆
၁၉။	အမြတ်ဆုံးချမ်းသာတရား	၁၂၁
၂၀။	ရဟန်းခံရေစက်ချတရား	၁၂၄
၂၁။	ပုဂ္ဂိုလ်(၄)မျိုးတရား	၁၂၇
၂၂။	သာသနာ့ရေးရာ တရားတော်	၁၂၉
၂၃။	သာသနာ့အာဇာနည် တရားတော်	၁၃၃
၂၄။	အမြိုက်ဆေး ကျော် တရားတော်	၁၃၈
၂၅။	သင်္ခါရတရားတော်	၁၄၁
၂၆။	ဝါကျွတ်ကန်တော့ပွဲ တရားတော်	၁၄၄
၂၇။	ရတနာသုံးပါးတရား	၁၅၁

အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၂၀။	ဓမ္မစကြာ တရား	၁၅၄
၂၉။	သန့်ရှင်းရေး တရားတော်	၁၅၈
၃၀။	သာသနာ့စိတ်တရား	၁၆၀
၃၁။	သံဝေဂ တရားတော်	၁၇၀
၃၂။	သူတော်ကောင်း တရား	၁၇၈
၃၃။	ပဲခူး အစည်းအဝေး ဩဝါဒ မိန့်ခွန်းတော်	၁၈၃
၃၄။	မန္တလေးအစည်းအဝေး သဘာပတိတရား (နှုတ်တော်မြွက် ဩဝါဒမိန့်ခွန်း)	၁၈၅
၃၅။	ခန္တီပဓာန	၁၈၉
၃၆။	တရားကောင်းလို ချီးမွမ်းကြ	၁၉၁
၃၇။	စိတ်မဆိုးသူကသာ အနိုင်ရ	၁၉၄
၃၈။	ဝိသုဒ္ဓါရုံဆရာတော်ကြီး၏ ဆုတောင်းပုံ	၁၉၅
၃၉။	ဒိပဲရင်းဆရာတော်ကြီး၏ နည်း	၁၉၆
၄၀။	သာသနာရေး ဂါထာ	၁၉၇
၄၁။	ကန်တော့ရာ၌ ဆုပေးခြင်း	၁၉၈
၄၂။	အစည်းအဝေး နိဂုမ်းချုပ် ဩဝါဒ	၁၉၉
၄၃။	မှတ်ကြပါ	၂၀၀
၄၄။	ဘေးကြီးလေးခု	၂၀၂
၄၅။	သီလကထာ	၂၀၃
၄၆။	ဝိနည်းပြန်ပွဲတရား	၂၀၇
၄၇။	လူထုသတင်းစာ တရား	၂၀၉

အခန်း [၂]

၄၈။	ဗန္ဓုလ မောင်စိန်ထံ ဩဝါဒ	၂၁၃
၄၉။	ဆီဒင်ပြည် ငြိမ်းချမ်းရေး ဩဝါဒ	၂၁၅
၅၀။	ညောင်ရွှေ ဩဝါဒများ	၂၁၇
၅၁။	ဓမ္မဒါန တရား	၂၅၄
၅၂။	ပရဟိတအဖွဲ့ချုပ်သို့ (ဩဝါဒ)	၂၆၁
၅၃။	ရေနံချောင်း ဩဝါဒ	၂၆၆
၅၄။	ပဲခူးဝိနည်းပြန်ပွဲ ဩဝါဒတရား	၂၆၇
၅၅။	ဂန့်ဂေါကန်တော့ရ ဩဝါဒ	၂၇၀

အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၅၆။	လင်းယဉ်မောင်အေးမောင်ထံ	၂၇၃
၅၇။	လင်းယဉ်ရွာ, ရှမ်းကုန်းရွာ(ဓမ္မစကြာပွဲ ဖတ်ရန်စာ)	၂၇၄
၅၈။	ဂန္ဓဝေါ ကန်တော့ရ အစည်းအဝေးသို့	၂၇၄

အခန်း [၇]

၅၉။	ကဗျာ, ဆုံးမစာများ	၂၇၇
၆၀။	နွားသနွားပါ	၂၇၉
၆၁။	ဗြဟ္မဝိဟာရတရား	၂၇၉
၆၂။	စာပြန်ပွဲရည်ရွယ်ချက်	၂၈၀
၆၃။	စဉ်းစားစရာ	၂၈၁
၆၄။	တပေါင်းလ	၂၈၁
၆၅။	ကြော်ငြာစာမော်င်း	၂၈၂
၆၆။	ကြားညှပ်စကား	၂၈၂
၆၇။	ရှစ်လုံးဖွဲ့ကဗျာ, ကလေးဖတ်စာ	၂၈၃
၆၈။	တပေါင်းလဖွဲ့	၂၈၄
၆၉။	ကေပိုဒ်ရတု	၂၈၅
၇၀။	သံပြိုင်ဆို သံပေါက်	၂၈၆
၇၁။	တရားပြသံပေါက်	၂၈၇
၇၂။	နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ	၂၈၇
၇၃။	ဓမ္မသံဝေဂ	၂၈၈
၇၄။	အထူးသတိပေး	၂၈၈
၇၅။	သြဝါဒဆယ်ချက်	၂၈၉
၇၆။	ရတုပိုဒ်စုံလေးလုံးဖွဲ့	၂၉၁
၇၇။	ရှင်ပြုမင်္ဂလာရတု ကေပိုဒ်	၂၉၃
၇၈။	ရှင်ပြုမင်္ဂလာကဗျာ	၂၉၄
၇၉။	သက်ရွယ်ကြီးသူ သတိမူ (သက်ကြီးရှက်စရာ)	၂၉၅
၈၀။	သတိပြုစရာ	၂၉၆
၈၁။	လင်းယဉ်ဝတ်တက်ရုံ	၂၉၆
၈၂။	အတွင်းယဉ်ကျေးမှု	၂၉၉
၈၃။	အိမ်တွင်း မိန်းမအလုပ်	၃၀၀
၈၄။	အတိဓမ္မာကလေးချော့	၃၀၁

မာတိကာ

အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၈၅။	ဓမ္မစကြာနေ့	၃၀၂
၈၆။	အစဦးစာပြန်ပွဲနှစ်	၃၀၃
၈၇။	အဘိဓမ္မတ္ထ သင်ကြားကြ	၃၀၄
၈၈။	မိုးသောက်ရွာဖွဲ့	၃၀၅
၈၉။	ဝိဇ္ဇာအမျိုးမျိုး	၃၀၇
၉၀။	တပေါင်းလမင်္ဂလာ စာပြန်ပွဲ	၃၀၉
၉၁။	ဝါဆိုလ ဓမ္မစကြာပွဲ	၃၁၀
၉၂၊	ဘာသာရေးကဗျာများ	၃၁၂
၉၃။	ဘုန်းကြီးပျံ သံဝေဂဓမ္မ	၃၁၅
၉၄။	ပိုဒ်စုံရတုများ	၃၁၈
၉၅။	ရွှေဘုံသာပွဲ	၃၂၄
၉၆။	အောင်ဩဘာစာ	၃၂၆
၉၇။	စာပြန်ပွဲပိုဒ်စုံရတုများ"တနည်း"	၃၂၆
၉၈၊	ခွဲရေး တွဲရေး ညီညွတ်ရေး ဆုံးမစာ	၃၂၉
၉၉။	သစ္စာ ၄-ပါး သံချပ်များ	၃၃၀
၁၀၀။	ရှင်ပြု ရှိုးရတုများ	၃၃၁
၁၀၁။	စာပြန်ပွဲအသင်းသူတို့၏ ဝတ်တရား	၃၃၄
၁၀၂။	ဝိသုဒ္ဓါရုံစာမေးပွဲ ပါဠိဇောတက ပဒေသာပင်	၃၃၅
၁၀၃။	ရှင်ပြု ဩဘာစာ	၃၃၇
၁၀၄။	ရဟန်းခံ စာတန်း	၃၄၀
၁၀၅။	ဝိသုဒ္ဓါရုံ အထိမ်းအမှတ်ပွဲ ရတု	၃၄၁
၁၀၆။	ငယ်ငယ်ရေး ဆုတောင်းများ	၃၄၃
၁၀၇။	၃၂-ကောဋ္ဌာသအမှန်း	၃၄၈
၁၀၈။	ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အမှန်း	၃၅၀
၁၀၉။	စံကင်းမှပေးသောစာ	၃၅၂
၁၁၀။	ရွှေအင်ပင်ဆရာတော်	၃၅၃
၁၁၁။	ဝိနည်းပြန်အခမ်းအနားဖွင့် စာတန်း	၃၅၄
၁၁၂။	ဝိသုဒ္ဓါရုံ "ရှင်အဋ္ဌိယပဏ္ဍိတ" ရဟန်းခံ ဩဘာစာ	၃၅၅
၁၁၃။	မန္တလေးမှ စံကင်းသို့ ပေးစာ	၅၃၇
၁၁၄။	ဇင်းဘီဆရာတော်ဗျာပန ရတုပိုဒ်စုံ	၃၅၉

အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၁၅။	ဓမ္မစကြာပွဲတော် "ပိုဒ်စုံရတု"	၃၆၀
၁၁၆။	ဇင်းဘိုဆရာတော်ဖွဲ့ (ရှမ်းကုန်း)	၃၆၁
၁၁၇။	ဆရာခင်၏ ရှင်ပြုမင်္ဂလာ သြဘာစာ	၃၆၃
၁၁၈။	တြင်းကြေ နဝင်းကြေ သတ္တဗီသပိုဒ်စုံ	၃၆၅
၁၁၉။	ထုတိဝေဒလ္လ ဂါထာများ	၃၆၆
၁၂၀။	တေးထပ်တပုဒ်	၃၆၉
၁၂၁။	အဘိဓမ္မာ ကေပိုဒ်	၃၇၀
၁၂၂။	ရှာနန်းရှာ ဓမ္မစကြာစာပြန်ပွဲ	၃၇၃
၁၂၃။	ရွှေဘုံသာဘုန်းတော်ဖွဲ့	၃၇၅
၁၂၄။	ရေလည်ဆရာတော်	၃၇၈
၁၂၅။	ဆန်စက်ဖွင့် မင်္ဂလာရတု	၃၈၁
၁၂၆။	ပရိတ်စာအုပ်	၃၈၂
၁၂၇။	ကမ္မဋ္ဌာန်းပွါးနည်း	၃၈၃
၁၂၈။	စာတတ် မတတ် အကျိုးကဗျာ	၃၈၄
၁၂၉။	အဆိပ်ရေနှင့် လူ့ရန်သူ	၃၈၅
၁၃၀။	အမျှဝေလင်္ကာ	၃၈၅
၁၃၁။	စာစုအဖွဲ့၏ နိဂုမ်း ပဋ္ဌနာ	၃၈၇
၁၃၂။	ဓမ္မဒါန ကုသိုလ်ရှင်များ	၃၈၉

မာတိကာ ပြီး၏။

ဓါတ်ပုံ ကုသိုလ်ရှင်

မန္တလေး အောင်ဆန်းလမ်း ရဟိုင်းဈေး လမ်းမတော်
မြတ်ရတနာ ဓါတ်ပုံတိုက်၊ မောင်ခင်မောင်, မလှလှ

ဘလောက် ကုသိုလ်ရှင်

မန္တလေး ၃၀-လမ်း၊ ရွှေမန်း-ဘလောက်တိုက်
ဦးကြည်သာ, ဒေါ်မြရင် သားသမီးတစု

စာလုံးမှား အတွက်
ပြင်ဖတ်ရန် ညွှန်ပြချက်

မျက်နှာ	ကြောင်းရေ	အမှား	ပြင်ဖတ်ရန်
၅	၁၇	ကြူးရင့်တယ်	ကျူးရင့်တယ်
၈	၅	မရေတွတ်	မရေတွက်
၂၃	၃၁	ပပြောက်ရေး	ပပျောက်ရေး
၅၆	၂၅	များစွာကြေလယ်	များစွာကျေလယ်
၅၈	၄	ကြေသွားရော	ကျေသွားရော
၆၄	၃၀	စိတ်နဲ့ဆွဲပြီးတော့	စိတ်နဲ့တွဲပြီးတော့
၆၅	၄	ကြင်လည်ပြီး	ကျင်လည်ပြီး
၉၁	၂၀	စီးဖျန်း	စီးဖြန်း
၁၁၁	၁၅	ကြင်လည်	ကျင်လည်
၁၁၉	၁၇	ဆန်းဆန်းကျယ်ကျယ်	ဆန်းဆန်းကြယ်ကြယ်
၁၂၃	၂၃	သဒ္ဒါရုံ	သဒ္ဒါရုံ
၁၃၀	၂၂	မပျက်နိုင်	မဖျက်နိုင်
၁၃၉	၆	တခဏခြင်းဖြင့်	တခဏချင်းဖြင့်
၁၄၄	၁၀	သောမဂ္ဂေါ	သေမဂ္ဂေါ
၁၅၂	၁၉	အောင့်မေ့ခြင်း	အောက်မေ့ခြင်း
၁၇၃	၇	စီးမြန်းနေတယ်	စီးဖြန်းနေတယ်
၁၇၄	၅	ရဟန်းတော်များမှာတော့	ရဟန်းတော်မှာတော့
၁၈၄	၂၅	နေရှုသမ,ဂုဏာသရံ	နေရှုဿမ,ဂုဏာကရံ
၁၈၄	၂၈	ကြူးရင့်	ကျူးရင့်
၁၉၄	၁၆	လက်သီးကြီးဆုတ်	လက်သီးကြီးဆုပ်
၁၉၉	၂၆	ဆိုးခြင် ညစ်ခြင်	ဆိုးချင် ညစ်ချင်
၂၀၅	၂၉	ဘောဂက္ခန္ဓ	ဘောဂက္ခန္ဓံ
၂၂၉	၂၅	ကြော်ကြား	ကျော်ကြား
၂၃၁	၁၈	အနိစ္စဖြစ်သော	အနိဋ္ဌဖြစ်သော

(၇၆-မျက်နှာအမှတ်က,စ၍ မင်္ဂလာတရားပါရှိသော ပဋိရူပဒေသဝါသကို ပတိရူပဒေသဝါသ ဟု ဒန္တဇ 'ပတိ' ပြင်ဖတ်ပါ)

စာလုံးမှား အတွက်

ပြင်ဖတ်ရန် ညွှန်ပြချက်

မျက်နှာ	ကြောင်းရေ	အမှား	ပြင်ဖတ်ရန်
၂၃၂	၁	၅-ပါလုံး	၅-ပါးလုံး
၂၅၄	၁၃	ရှင်လမ်းဘွယ်	ရှင်လန်းဘွယ်
၂၆၀	၇	မရှုတ်ရပဲ	မရှုပ်ရပဲ
၂၆၉	၁၉	ရှုတ်ထွေး	ရှုပ်ထွေး
၂၇၉	၂	ကြြင်နာ	ကျင်နာ
၂၉၁	၂၂	နေ့လနက္ခတ်	နေလနက္ခတ်
၃၁၄	၂၂	နည်လမ်းဖုံဖုံ	နည်းလမ်းဖုံဖုံ
၃၁၅	၃	အတူယူနည်းပေး	အတုယူနည်းပေး
၃၃၉	၄	လျှောက်တင်ဆိုအံ့	လျှောက်တင်ဆိုအံ့
၃၂၀	၁၁	တွဲယဉ်ဂုဏ်တူ	တွဲယှဉ်ဂုဏ်တူ
၃၃၇	၇	ဝပ်စဉ်း	ဝပ်စင်း
၃၄၂	၂၇	ညွှတ်ဆီးကပ်သော်	ညွှတ်ဆည်းကပ်သော်
၃၄၃	၂	စဉ်ဆတ်သွယ်မှာ	စဉ်ဆက်သွယ်မှာ
၃၅၀	၇	ပဇ္ဈိမပဋိပဒါ	မဇ္ဈိမပဋိပဒါ
၃၆၃	၉	လွှမ်းငွေ့မဆုံးပြီ	လွှမ်းငွေ့မဆုံးပြီ
၃၆၅	၂၀	ပေါင်းစုံစုရုံး	ပေါင်းဆုံစုရုံး
၃၆၆	၂	တည်ထောင်းထား	တည်ထောင်ထား
၃၇၀	၂၅	မြကျောက်ဖြာ	မြကျောက်ဖျာ
၃၇၂	၂၆	ဝိညာဏာရှိသည့်	ဝိညာဏ်ရှိသည့်
၃၀၃	၂၀	၂၃။	၂၁။
၂၀၆	၄	ရေလျှင်စီး	ရေလျှင်စီး

အခန်း [၁]

ပါရမီတရားတော်

နှုတ်မြွက်ဟောတော်မူသော တရားအမှတ် (၁)

တိဏ္ဏော တာရေယျံ၊
မုတ္တော မောစေယျံ၊
ဗုဒ္ဓေါ ဗောဓေယျံ။

တိဏ္ဏော၊ ငါသည် သံသရာမှ နိဗ္ဗာန်သို့အရောက် ကူးမြောက်သည်ဖြစ်အံ့၊ ကူးမြောက်နိုင်သည်ဖြစ်အံ့၊ တာရေယျံ၊ သတ္တဝါတို့ကိုလည်း ငါကဲ့သို့ သံသရာ ရေယဉ်မှ နိဗ္ဗာန်အရောက် ကူးမြောက်စေတော်မူမည်။

မုတ္တော၊ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ ငါသည် လွတ်သည်ဖြစ်အံ့၊ မောစေယျံ၊ သတ္တဝါတို့ကိုလည်း ငါကဲ့သို့ ဝဋ်ဆင်းရဲမှလွတ်စေမည်။

ဗုဒ္ဓေါ၊ ငါသည် သစ္စာလေးပါးတရားကို သိသည်ဖြစ်အံ့၊ ဗောဓေယျံ၊ သတ္တဝါတို့ကိုလည်း ငါကဲ့သို့ သစ္စာလေးပါးတရားကို သိစေတော်မူမည်။

သုမေဓာဘဝက ကြံစည်တော်မူတယ်၊သံသရာကလွတ်မြောက်လို့ နိဗ္ဗာန်ရောက်အောင် ကူးရတာဟာ လွယ်တာမဟုတ်ဘူး။ အလွန် ခဲယဉ်းတယ်၊ ဗုဒ္ဓရှင် လေးသင်္ချေနဲ့ ကမ္ဘာတသိန်းထက်က သုမေဓာ ရသေ့ဖြစ်စဉ်

အခါက, ဗုဒ္ဓဖြစ်လိမ့်မယ်လို့ ဗျာဒိတ်ပန်း ဆင်မြန်းသည်ကစပြီး ပါရမီ ဖြည့်ရတာ၊ ဗုဒ္ဓဖြစ်တဲ့အကြောင်း ပါရမီတွေဖြည့်ရတာ သူတပါးတို့အား ပေးလှူရတဲ့ ဒါနပါရမီ, စောက်တည်ကျင့်သုံးရတဲ့ သီလပါရမီ စသည်ဖြင့် ပါရမီ ဆယ်ပါး အပြားသုံးဆယ် ရှိတယ်။

အစဆုံးဖြစ်တဲ့ ဒါနပါရမီအကြံရလို့ လေးသင်္ချေနဲ့ ကမ္ဘာတသိန်း အတွင်း လှူဒါန်းတော်မူခဲ့ရတဲ့ ဒါနကုသိုလ်တွေ၊ ဒါနဖြစ်အောင် ပါရမီ ဖြည့်ရတဲ့ကိစ္စတွေ အလွန်များပြားတယ်၊ လှူချင်တဲ့စိတ်ကလဲ ဟို သိဝိမင်း ကြီး ဖြစ်စဉ်က—

ယံကိဉ္စိ ဗာဟိယံ ဝတ္ထုံ၊ အဒိန္နံ မေ န ဝိဇ္ဇတိ။
ယောပိ ယာစေယျ မံ စက္ခုံ၊ ဒဒေယျံ အ ဝိကမ္ပိတော။

ယံကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိသော၊ ယံကိဉ္စိ၊ အလုံးစုံသော၊ ဗာဟိယံ၊ အပ ဖြစ်သော၊ ဝတ္ထုံ၊ ဝတ္ထုသည်၊ မေ၊ ငါ့အား၊ အဒိန္နံ၊ မလှူဘူးသည်မည် သည်၊ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ၊ ယော၊ အကြင်သူသည်၊ မေ၊ ငါ၏၊ စက္ခုမ္ပိ၊ မျက်စိ ကိုလည်း၊ ယာစေယျ၊ တောင်းငြားအံ့၊ အဝိကမ္ပိတော၊ မတုန်မလှုပ် မတွန့် မဆုတ်သည်ဖြစ်၍၊ ဒဒေယျံ၊ ပေးလှူအံ့။

ဒီလိုကြံစည်တော်မူတယ်၊ ကြံစည်တော်မူတဲ့ အတိုင်း အလောင်းတော် သိဝိမင်းကြီးရဲ့အကြံကို သိကြားမင်းကြီးကသိတော့ ပုဏ္ဏားယောင်ဆောင် ပြီးတော့ အလောင်းတော်မင်းမြတ်၏ မျက်စိကိုလာပြီးတော့ အလှူခံတဲ့ အခါ၊ မျက်စိကိုထုတ်ပြီးတော့ ပုဏ္ဏားကိုလှူတယ်၊ သိကြားမင်းကလဲ ပါရမီ ဖြည့်ဘက် အရှင်အနုရုဒ္ဓါအလောင်းဘဲ၊ မျက်စိကိုလှူမည်ဆိုတော့ သမား တော်များခေါ်ပြီးတော့ မျက်စိကိုထုတ်ခိုင်းတယ်။ မျက်စဉ်းခတ်, ဆေးခတ် ပြီးတော့ မျက်စိကို အပြင်ထွက်စေတယ်၊ ဆေးအစွမ်းကြောင့် မျက်လုံး တော် ခြာခြာလည်ပြီးတော့ အပြင်ထွက်လို့ မျက်ကြောမပြတ်ဘဲနဲ့ မျက် လုံး တွဲလွဲဖြစ်ပြီးတော့နေတယ်။

သမားတော်က "အရှင်မင်းမြတ်အင်မတန် ဆင်းရဲပင်ပန်းစွာမျက်စိ ထုတ်တဲ့အခါခံရပါတယ်၊ အခုနေ မလှူဘူးလို့ပြန်ပြီး သွင်းပြီးတော့ ဆေး ကုသမယ်ဆိုရင် ဒီမျက်လုံးကောင်းသွားပါလိမ့်မယ်၊ အရှင်မင်းမြတ်စဉ်း စားတော်မူပါ" "သမားတော် မျက်စိကိုသာထုတ်ပေး၊ ငါ လှူမယ်" ဒီလိုပြောပြီး မျက်စိကြောကိုဖြတ်ပြီး လှူလိုက်ရတယ်၊ အဲဒီလိုအလောင်း

တော် မျက်လုံးတော်လှူရတာ ကောင်းကင်ရှိတဲ့ကြယ်တွေ တလုံးနှစ်လုံး ရေတွက်လျှင် ဗုဒ္ဓအလောင်းတော်လှူဘူးတဲ့ မျက်လုံးတွေက ကြယ်တွေ ထက်များဦးမယ်၊ ဒီလိုဒါနနဲ့စပ်လို့ ဒါနဉပပါရမီ၊ တခါတရံအသက် ကိုစွန့်ပြီး လှူဒါန်းရတဲ့ ဒါနပရမတ္ထပါရမီ၊ ကိုယ်လက်အင်္ဂါမစွန့်လွှတ်ဘဲ အသက်ကိုမစွန့်လွှတ်ဘဲ သာမည လှူဒါန်းတွယ်ဝတ္ထုတွေ လှူဒါန်းရတဲ့ ဒါနပါရမီ၊ ဒီပါရမီတွေဖြည့်လို့ နောင်အခါဗုဒ္ဓဖြစ်တယ်။ ပါရမီဆယ် ပါးလုံး အကျယ်အားဖြင့် သုံးဆယ်လုံးဖြည့်ကျင့်ရတာမလွယ်ဘူး။

သမုဒ္ဒရာဒီဘက်ကမ်းကနေပြီးတော့ ဟိုဘက်ကမ်းအရောက် လက်ပြစ် ကူးရမယ်ဆိုရင် အလွန်ခဲယဉ်းတယ်၊ အာသာဆန္ဒ ဇွဲကောင်းကောင်းနဲ့ သမုဒ္ဒရာ တဘက်ကမ်းရောက်အောင်ကူးမယ်လို့ ကူးလိုက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ တဘက်ကမ်းသို့ အကြောင်းအားလျော်စွာ ရောက်ပြီးတော့သွားလို့ တ ဘက်ကမ်းရောက်ပြီးတော့ ချမ်းသာသလို ဗုဒ္ဓအလောင်းတော် ပါရမီ တွေဖြည့်ပြီးတော့ သံသရာရေယဉ်က ကူးလို့ နိဗ္ဗာန်ရောက်ဘို့ အလွန် ခဲ ယဉ်းစွာ ဖြည့်ကျင့်တော်မူရတယ်။

ကိုယ်တော်သာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ ခံစားဘို့တွင်မကဘဲ သတ္တဝါများကိုလဲ ငါကဲ့သို့ နိဗ္ဗာန်အရောက်တူးစေမယ်၊ သံသရာဝဋ်မြစ်က သံသရာရေအ ယဉ်က နိဗ္ဗာန်ရောက်အောင် ကူးမြောက်စေမယ်လို့ ကြံစည်တော်မူတဲ့အ တိုင်း တရားတော်ကို ဗုဒ္ဓရှင်ကိုယ်တော်မြတ် ၄၅-နှစ်တိုင်တိုင် ဟော ကြားပြီးတော့၊ သတ္တဝါများကိုလဲဘဲ ကယ်ဆယ်တော်မူတယ်၊ သံသရာ ရေယဉ်က ကူးမြောက်ပြီး နိဗ္ဗာန်ရောက်စေတယ်၊ ကျန်ရှိပြီးတော့နေတဲ့ သူများလဲဘဲ နှစ်ပေါင်း(၅၀၀၀)မက ကြာအောင် သာသနာတော်တည် ရစ်စေလို့ ယခုထက်တိုင် ဗုဒ္ဓတရားတော်တွေ မပျောက်မကွယ်ဘဲနဲ့ နာယူပြီးတော့ နိဗ္ဗာန်အရောက် ဗုဒ္ဓနောက်တော်လိုက်ခဲ့ယ်လို့ ဗုဒ္ဓဘာ သာ သမ္မာဒိဋ္ဌိဖြစ်ကြတဲ့ လူနတ်ပြဟ္မာတွေ ဗုဒ္ဓနောက်တော်က နိဗ္ဗာန် ရောက်ဘို့ သံသရာတည်းဟူသော ပင်လယ်ကြီးမယ် လက်ပြစ်ကူးနေကြ ရတာ မလွယ်လှဘူး၊ တော်တော်အားစိုက်မှ ဗုဒ္ဓရှင်အလိုတော်ကျ သံ သရာရေယာဉ်က ကူးမြောက်ပြီး နိဗ္ဗာန်ရောက်နိုင်ကြမယ်၊ ရောက်ဘို့မ လွယ်လှဘူး။

နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာရလိုပါ၏၊ မဂ်တရား, ဖိုလ်တရား, နိဗ္ဗာန်တရားရလိုပါ ၏လို့ ကိုယ်စီကိုယ်စီ ဆုတောင်းကြတယ်၊ ဆုတောင်းပေတယ်လို့ နိဗ္ဗာန်

ရောက်အောင် ပါရမီမြောက် ကုသိုလ်တရားကို ပြုနိုင်သူရှားမယ်၊ နဲမယ်၊ သာမည နိဗ္ဗာန်ရပါလို၏ဆုတောင်း၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း ပါရမီဖြည့်ပြီး ဖြစ်လို့ ဗုဒ္ဓဆုပန်ပြီးတော့ နိဗ္ဗာန်ဆုတောင်းရင် ဗုဒ္ဓအလောင်းဆိုရပါ ရဲ့၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဆုပန်ပြီးတော့ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း သူတော်ကောင်း တရား အားထုတ်ဆုပန်ရင် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါလောင်းဆိုရပါရဲ့၊ သာဝကဉာဏ် ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ရပါလို၏လို့ ရည်ရွယ်ပြီးတော့ဆုတောင်းရင် သာဝကလောင်း ဆိုရပါရဲ့၊ သို့သော် ပါရမီ မပြည့်သေးလို့ ရှိတာဖြင့် နိဗ္ဗာန်အလွယ်နဲ့ မရောက်နိုင်သေးဘူး။

ဗုဒ္ဓရှင်ကိုယ်တော်မြတ်မှာ ပညာဓိကဖြစ်လို့ လေးသင်္ချေနဲ့ ကမ္ဘာတ သိန်း၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါများမှာ နှစ်သင်္ချေနဲ့ ကမ္ဘာတသိန်း၊ သာဝကကြီးများ မှာ တသင်္ချေနဲ့ ကမ္ဘာတသိန်း၊ ပကတိသာဝကဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များမှာကျ တော့ တဘဝနဲ့လဲ ရောက်ပါရဲ့တဲ့၊ နှစ်ဘဝနဲ့လဲ ရောက်ပါရဲ့တဲ့၊ ဘဝ နဲနဲနဲ့ ပါရမီဖြည့်ပြီးတော့ ရောက်နိုင်ပါရဲ့တဲ့၊ သို့သော် နိဗ္ဗာန်ရောက်နိုင် အောင် ထိထိရောက်ရောက်ပါရမီဖြည့်ပြီးပေးမှ နိဗ္ဗာန်ရောက်လွယ်တယ်။

ဒီတော့ဗုဒ္ဓရှင်က နိဗ္ဗာန်ကိုငါကဲ့သို့ ရောက်စေမယ်၊ "ငါသည် သံသ ရာက ကူးမြောက်သည်ဖြစ်အံ့၊ သတ္တဝါတွေကိုလဲဘဲ သံသရာမှကူးမြောက် စေမယ်"ဆိုတာ ကူးမြောက်ကြလို့ တိုက်တွန်းတော်မူထားတယ်၊ သာမည ကူးလို့မလွယ်ဘူး၊ဒါနနဲ့စပ်ပြန် လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ်စင်စင်ကြယ်ကြယ် လောကီကျိုးကို မငဲ့ဘဲ ဝိဝဋ္ဋနိဿိတ နိဗ္ဗာန်တောင့်တပြီးတော့ လှူဒါန်းမှ ပါရမီမြောက်တယ်၊ လောကီကျိုးငဲ့ပြီး လှူဒါန်းသမျှ ပါရမီမမြောက်ဘူး၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း ကောင်းမှုမဖြစ်နိုင်ဘူး၊ ယခုခေတ်မှာ ဆိုပါတော့၊ အလှူအတန်း ဒါနနဲ့စပ်လို့ အလှူဘိတ်စာများ မယ်တရားနာကြကြပါ အစချီတုန်းကတော့ "သံသာရ ဝဋ္ဋဒုက္ခတော မောစနတ္ထာယ" သံသရာ ဝဲဂယက်မှ လွတ်မြောက်ခြင်းအကျိုးငှါ တရားနာကြကြပါ၊ နိဗ္ဗာန်သံတော့ ပါပါရဲ့၊ လုပ်ပုံကိုင်ပုံတွေကတော့ကို၊ အခြံအရံတွေကတော့ကို နိဗ္ဗာန် သန့်သန့်ကြီး မတောင့်တဘဲ လောကီပကာသနလိုက်လို့၊ ဒီတွင်မှ မက သေးဘဲ ပွဲတွေ၊ လမ်းတွေ၊ သဘင်တွေနဲ့ ဒီလို ပြင်ဆင်ပြီးကော လှူကြ တန်းကြတာ သိပ်ပြီးတော့ မသန့်ရှင်းဘူး၊ ဒို့မြန်မာပြည် မသန့်ရှင်းဘူး၊ ယိုးဒယားပြည် မသန့်ရှင်းဘူး၊ သီဟိုဠ်မှာတော့ သဘင်နဲတယ်လို့ ပြော ကြတယ်၊ သို့သော် ဘယ်မှ သန့်ရှင်းတာကတော့ မရှိပါဘူး၊ ပုထုဇဉ်တွေ ဖြစ်တော့ သဘင်ဘေနဲ့ တွဲတွဲ တွဲတွဲပြီးတော့နေကြတယ်။

အကယ်၍ ဝိဝဋ္ဋနိဿိတနိဗ္ဗာန်ကို တိုက်ရိုက်အကျိုးပေးနိုင်တဲ့ သန့်ရှင်းတဲ့ ပါရမီဒါနကုသိုလ်ဖြစ်အောင် လုပ်တော့မယ်ဆိုရင် သုမေဓါရသေ့ကြီးတို့ လိုပေါ့လေ၊ ဘယ်သူ့ကိုမှ စာတွေဘာတွေနဲ့ ဘိတ်ကြားပြီးတော့ မနေပါဘူး၊ရောက်လာတဲ့သူတွေ အကုန်လုံးပစ္စည်းဘဏ္ဍာတွေစွန့်၊ ရှိသမျှပစ္စည်းတွေ ဘိုးဘွားလက်ထက်က မိဘလက်ထက်က အစဉ်အဆက်တိုးပွါးနေသမျှ "လိုချင်သူလာယူတော့" လို့ ဒီလိုစွန့်ကြဲပြီးတော့ တောထွက်သွားတယ်၊ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်လက်ထက်က ရှင်မဟာကဿပကြီး (လူမည်)ပိပ္ပလိလုလင်ဆိုတာလဲ ဒီလိုဘဲစွန့်ပြီးတော့ တောထွက်သွားတယ်။

အဲဒီလို ပိပ္ပလိလုလင် ရှင်မဟာကဿပကြီးတို့လို ဒါနမှုပြုနိုင်၊ သုမေဓါသုခမိန် ဗုဒ္ဓဘုရားအလောင်းတော်ကြီးများကဲ့သို့ လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ် ဒါနမှုပြုပြီးတော့ နိဗ္ဗာန်တောင့်တရင် တပါးသောလောကီပက[illegible]နကို ငဲ့တဲ့သူတွေထက် ပိုပြီးတော့ နိဗ္ဗာန်ရောက်လွယ်မယ်၊ ဒီလို ရောက်စေချင်လို့ ကိုယ်တော်တိုင်လဲ နိဗ္ဗာန်ရောက်၊ သတ္တဝါတွေကိုလဲ နိဗ္ဗာန်ရောက်စေမယ်လို့။

"တိဏ္ဏော တာရေယျံ၊
မုတ္တော မောစေယျံ၊
ဗုဒ္ဓေါ ဗောဓေယျံ"။

လို့စကားသုံးခွန်းကို သုမေဓါရသေ့ဘဝက ကြုံးရင့်တယ်၊ မြွက်ဟတယ် သတ္တဝါတို့ အလယ်မှာပြောဆိုတယ်။

တိဏ္ဏော၊ ငါသည် သံသရာမှ နိဗ္ဗာန်သို့အရောက် ကူးမြောက်နိုင်သည်ဖြစ်အံ့၊ တာရေယျံ၊ သတ္တဝါတို့ကိုလည်း ငါကဲ့သို့ သံသရာရေယဉ်မှ နိဗ္ဗာန်အရောက် ကူးမြောက်စေတော်မူမည်။

မုတ္တော၊ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ ငါသည် လွတ်သည်ဖြစ်အံ့၊ မောစေယျံ၊ သတ္တဝါတို့ကိုလဲ ငါကဲ့သို့လွတ်စေတော်မူမည်။

ဗုဒ္ဓေါ၊ သစ္စာလေးပါး တရားကို ငါသည်သိသည်ဖြစ်အံ့၊ ဗောဓေယျံ၊ သတ္တဝါတို့ကိုလဲ သစ္စာလေးပါးတရားကို သိစေတော်မူမည်။ ဒီလို ကြံစည်ပြီး၊ ပါရမီတွေဖြည့်တယ်။

ပါရမီတွေမဖြည့်မီ ဒီပင်္ကရာ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်က ဗျာဒိတ်ပေးတော့ ဗုဒ္ဓဘုရားဖြစ်လိမ့်မယ်၊ ဗုဒ္ဓဘုရားဖြစ်လိမ့်မယ်ဆိုတော့၊ ဒီလိုဗုဒ္ဓဘုရားဖြစ်လိမ့်မယ်ဆိုရုံနဲ့ ဖြိုး

ကနဲ ဗုဒ္ဓရား ဖြစ်ပြီးတော့ သွားမှာမဟုတ်ဘူး၊ ဗုဒ္ဓရားဖြစ်ခြင်းရဲ့ အကြောင်း ရှိလိမ့်ဦးမယ်၊ ရသေ့ကြီးက ပညာဉာဏ်ကလဲ အလွန် ထက်သန်တော့ ဗုဒ္ဓရား ဖြစ်ကြောင်း လိုက်ရှာတော့ ခုတင်က ပြောခဲ့တဲ့ ဒါနရှိမှ ဗုဒ္ဓရား ဖြစ်မှာဘဲ၊ ဒါန မပါရင် ဗုဒ္ဓရား မဖြစ်နိုင်ဘူး၊ ဗုဒ္ဓရား ဖြစ်ကြောင်း ဒါန အားထုတ်မယ်။

ဒိနောက် ကြံစည်ပြန်တော့ သီလပါရမီ တွေ့တယ်၊ ဒိနောက်တခါ ကြံစည်တော့ နေက္ခမ္မတွေ့တယ်၊ ဒိနောက်ကြံစည်တော့ ပညာတွေ့၊ ဒိနောက် တခါ ကြံစည်တော့ ဝီရိယတွေ့၊ ဒိနောက် ခန္တီတွေ့၊ ဒိနောက် ကြံစည်တော့ သစ္စာပါရမီတွေ့၊ ဒိနောက်တခါ ထပ်ပြီး ကြံစည်တော့ အဓိဋ္ဌာန်ပါရမီ တွေ့၊ ဒိနောက် တခါ ကြံစည်တော့ မေတ္တာပါရမီတွေ့၊ ဒိနောက် ကြံစည် တော့ကို ဥပေက္ခာပါရမီတွေ့တယ်၊ ပါရမီဆယ်ပါး။

ဒါနပါရမီ တွေ့ပြီးတဲ့နောက် ဒါနပါရမီ သာမညပါရမီ ကိုလဲဖြည့်၊ ဒါန ဥပပါရမီကိုလဲဖြည့်၊ ဒါနပရမတ္ထ ပါရမီကိုလဲဖြည့်တယ်၊ ဒိနောက်ကို ဒီဒါနတခုနဲ့ နိဗ္ဗာန်မရောက်နိုင်သေးဘူး၊ ဗုဒ္ဓရားဖြစ်ကြောင်း လိုက်ရှာပြန် တော့ သီလပါရမီကိုတွေ့၊ သီလပါရမီကိုလဲ ဖြည့်ခဲ့တယ်၊ ဒါနပြည့်စုံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်လို့ရှိရင် ဒါနဆိုတာ "ဒါနတော ဘောဂဝါ" လူ့ဘုံ လူဖြစ်လို့ ရှိရင် ပစ္စည်းဥစ္စာ ပေါများတယ်၊ သူဌေးကြီး, သူကြွယ်ကြီး, ပဒေသရာဇ်, ဧကရာဇ်, စကြာမင်းစသည်ဖြင့် လူ့ဘုံရသင့်ရထိုက်တဲ့ စည်းစိမ်ချမ်းသာ အများကြီးရကြတာ ဒါနကြောင့် ရတာဘဲ၊ နတ်ဘုံမှာ နတ်တို့၏ စည်းစိမ် ချမ်းသာရကြတာ ဒါနကြောင့်ရတာဘဲ၊ ဒါနမျိုးများကြီးပြုထားပြီး သီလ မပါဘူးဆိုရင် အပါယ်ကျသွားတတ်တယ်၊ အပါယ်ကျသွားရင် ဂတိဝိပတ္တိ ဖြစ်ပြီးတော့နေလေတော့ ခုတင်က အားထုတ်ပြီးထားခဲ့တဲ့ ဒါနပေတယ် လို့ အပါယ်ဘုံလာပြီး အကျိုးမပေးနိုင်ဘူး၊ သီလကျင့်သုံးမှ ငါးပါးသီလ, ရှစ်ပါးသီလ, ဆယ်ပါးသီလ, သီလနှင့်ပြည့်စုံမှ လူ့ဘုံ နတ်ဘုံ သုဂတိဘုံ ဘဝ ရောက်နိုင်တယ်။

သုဂတိဘုံဘဝရောက်မှ ဒါနတွေက အကျိုးပေးနိုင်တယ်၊ ဒါကြောင့် နတ်ဘုံတွေတော့ ထားပါဦးတော့၊ လူ့ဘုံမှာ တွေ့ကြရ မြင်ကြရ ကြား ကြရ ပစ္စည်းဥစ္စာတွေနဲ့ပြည့်စုံလို့ ပေါများလို့ ချမ်းသာခြင်းဟူသမျှတွေ ဒါနကအကျိုးပေးတယ်၊ ဒီဒါနတွေအကျိုးပေးလို့ မနုဿသမ္ပတ္တိ လူတို့၏ စည်းစိမ် ခံစံခွင့်ရအောင် သီလက လူ့ဘုံအကျိုးပေးတယ်၊ နတ်ဘုံလဲ

ထို့အတူဘဲ၊ ဒါနနဲ့သီလနဲ့တွဲပြီးတော့ နိဗ္ဗာန်မရမီ ကောင်းတဲ့ သုဂတိဘဝရပြီးတော့ ချမ်းသာနိုင်တယ်၊ ဘုရားဖြစ်ခြင်းရဲ့အကြောင်း ဒီသာမကသေးဘူး၊ ဒါနပြီး သီလ၊ သီလပြီး နေက္ခမ္မ၊ နေက္ခမ္မဆိုတာက တောထွက်တာခေါ်တယ်။

နေက္ခမ္မကျတော့ ဘုရားဖြစ်ကြောင်း၊ ဒါနနဲ့သီလဆိုတာ နဲ့ပြီးတော့နေသေးတယ်၊ ဘုရားဖြစ်ဘို့ အခြေလောက်သာ ရှိသေးတယ်၊ တောထွက်ပြီးတော့ အထက်တန်း တရားတွေ အားထုတ်မှ သမထဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းတွေ အားထုတ်မှ နိဗ္ဗာန်ရောက်နိုင်မယ်၊ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ရနိုင်မယ်၊ ဒါဖြစ်လေတော့ကို တောထွက်ခြင်းဆိုတဲ့ နေက္ခမ္မပါရမီကိုလဲ ဖြည့်ဦးမှတော်မယ်လို့ နေက္ခမ္မပါရမီကိုဖြည့်ပြန်တယ်။

ဤကဲ့သို့စသည်ဖြင့် ပါရမီဆယ်ပါးအကုန်လုံး ကြည့်ရှုဆင်ခြင်ပြီးတော့ ပါရမီဆယ်ပါး အပြား ၃၀–ကို ဖြည့်ကျင့်တယ်၊ လေးသင်္ချေနဲ့ ကမ္ဘာတသိန်းတိုင်တိုင်ကြာလို့ မလှူဘူးတဲ့အလှူမရှိ ဆောက်တည်ကျင့်သုံးတဲ့ သီလဆိုရင် ပုထုဇဉ်တို့ ကျင့်သုံးထိုက်သမျှ အကုန်လုံး အလောင်းတော် ဖြည့်ကျင့်တော်မူတယ်။

ပညာနှင့်စပ်ပြန်လဲ သမထဝိပဿနာ လောကီဈာန်တွေ အကုန်လုံးရတယ်၊ ပါရမီဆယ်ပါး အပြား ၃၀ တသံသရာလုံး ဗျာဒိတ်ရပြီးတဲ့နောက် လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်း ငြိုငြိုငြင်ငြင် ပင်ပင်ပန်းပန်း ဖြည့်ကျင့်တော်မူခဲ့တယ်။

တခါတရံ ခုတင်ကပြောခဲ့တဲ့ သိဝိမင်းကြီးများလိုပေါ့လေ၊ မျက်စိဖေါက်တယ်ဆိုတော့ မဆင်းရဲဘဲမနေဘူး၊ ဆင်းရဲပင်ပန်းခံပြီးတော့ လှူဒါန်းရတယ်၊ တရံတခါ အသက်ဘဲအသေခံပြီးတော့ ပါရမီကိုဖြည့်ရတယ်၊ ဒီတော့ကို ဘုရားအလောင်းတော် ပါရမီဆယ်ပါးဖြည့်လို့ ဘုရားဖြစ်၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအလောင်းဆိုရင်လဲ ဒီပါရမီဆယ်ပါး ဖြည့်ရမှာဘဲ၊ သာဝကအလောင်းဆိုရင်လဲ ဒီပါရမီဆယ်ပါး ဖြည့်ရမှာဘဲ၊ ကမ္ဘာအသင်္ချေ ကြာကြာကြီးဖြည့်ရတာနဲ့ သိပ်ပြီးတော့မကြာဘဲ ဖြည့်ရတာဘဲထူးတယ်၊ အညံ့ဆုံးဖြစ်တဲ့ ပကတိသာဝကများမှာ တဘဝနဲ့– နှစ်ဘဝနဲ့– ဘဝတိုတိုနဲ့ နိဗ္ဗာန်ရောက်ဘို့ဆိုရင် ဒီပါရမီဆယ်ပါး ဖြည့်ရမှာဘဲ။

ဒီတော့ကို ယခု သာမည နိဗ္ဗာန်ကို အလွယ်တကူနဲ့ ရောက်ချင်တဲ့ လူများဆိုရင် ပါရမီဆယ်ပါး ဖြည့်ရမှာဘဲ၊ ပါရမီဆယ်ပါး ဖြည့်ရမှာဖြစ်

တော့ ဖြည့်ကြရဲ့လားဆိုကော့ ပါရမီဆယ်ပါး ဆယ်ပါးလုံး စေ့အောင် မရေတွက်တတ်တဲ့လူက များလိမ့်မယ်၊ မဂ်တရား ဖိုလ်တရား နိဗ္ဗာန်တရား ရပါလို၏ ဆုတောင်းတတ်တဲ့ လူကတော့ ပေါပါရဲ့၊ ပါရမီဆယ်ပါးလုံး စေ့အောင် ရေတွက်ပြစမ်းပါ ဆိုလို့ရှိရင် ဆယ်ပါး စေ့အောင် မရေတွက်နိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကများမယ်၊ တချို့တချို့ ကြားဘူးနားဝနဲ့ တပါးဘဲ နှစ်ပါးဘဲ ငါးပါးဘဲ ရှစ်ပါးဘဲ စသည်ဖြင့် အစဉ်အတိုင်း မဟုတ်သော်လဲ ပြောတတ်သလို ကိုယ်သိသမျှ ပါရမီတွေကို ထိထိရောက်ရောက် ဖြည့်ပြီးတော့သွားရင် အချို့ လစ်လပ်နေတဲ့ လူများ အများကြီး ရှိကြလိမ့်ဦးမယ်။

ဒါကြောင့် ယခု တရားနာကြရတဲ့လူများပေါ့လေ၊ ရှေးကလဲ မိမိတို့ တတ်အားသမျှ ပါရမီဖြည့်ကျင့်ပြီးတော့နေကြတာဘဲ၊ သို့သော်လဲ နောင်ပိုပြီးတော့ သတိထားပြီးတော့ ပါရမီဆယ်ပါးအစ ဒါနတဲ့၊ ဒီဒါနကုသိုလ်ကို ပါရမီမြောက် နိဗ္ဗာန် တောင့်တပြီးတော့ ဒါနကုသိုလ် ဖြစ်စေမယ်၊ ဒါနပါရမီဖြည့်မယ်၊ သတိထားပြီးတော့ ပါရမီဆယ်ပါး တပါး အဝင်အပါဖြစ်တဲ့ ဒါနပါရမီပြုလို့၊ သီလပါရမီဖြည့်လို့၊ နေက္ခမ္မပါရမီ ပြုလို့ ပါရမီဆယ်ပါလုံးပေါ့လေ၊ သတိ ရရပြီးတော့ ပါရမီဖြည့်သွားလို့ ရှိရင် မိမိတို့ တောင့်တတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို အမြန်ရနိုင်မယ်၊ အမြန်ရဘို့ ကိုယ်စီ ကိုယ်စီ ပါရမီကို ဖြည့်နိုင်ကြပါစေ။

(၁၃၁၆-ခု၊ ဉုးသာဒင်၊ ဒေါ်ကြင်ကြီးမှူးသော လူထုပရိသတ် ဟောတော်မူသည်။)

ကုသိုလ်အစစ်ပြတရားတော်

နှုတ်မြွက်တရား အမှတ် (၂)

"သုသုခံ ဝတ နိဗ္ဗာနံ" နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်သည်၊ သုသုခံဝတ၊ အလွန် ချမ်းသာပေစွတကား၊ နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ချမ်းသာဟာ အလွန် ချမ်းသာတဲ့ချမ်းသာတဲ၊ ဘယ်ချမ်းသာမျိုးမဆို နိဗ္ဗာန်ကိုမှီတဲ့ ချမ်းသာ မရှိဘူး၊ လူ့ချမ်းသာ ချမ်းသာပါရဲ့၊ နတ်ချမ်းသာ ချမ်းသာပါရဲ့၊ ဗြဟ္မာ့ချမ်းသာ ချမ်းသာပါရဲ့၊ သို့သော်လဲ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာလောက်တော့ မချမ်းသာသေးဘူး။

နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာဟာ အလွန်အကဲ အမြင့်မြတ်ဆုံးသော ချမ်းသာတဲ၊ "နိဗ္ဗာနံ ပရမံ သုခံ" ဒီလိုလဲတဲ ဗုဒ္ဓရှင်ဟောတော်မူတယ်၊ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်သည်၊ ပရမံသုခံ၊ အမြင့်မြတ်ဆုံး အလွန်ဆုံးသော ချမ်းသာကြီးပါပေတည်း၊ ဒီတော့ကို အမြတ်ဆုံးသောချမ်းသာ၊ အကောင်းဆုံးသော အလွန်ဆုံးသော ချမ်းသာဟာ နိဗ္ဗာန်တဲ။

ထိုနိဗ္ဗာန် ချမ်းသာတယ်ဆိုလို့ သူတော်ကောင်းမှန်သမျှ လိုချင်ကြတယ်၊ အလွန်အမင်းလိုချင်ကြတယ်၊ သို့သော် လိုချင်တိုင်းရတာမဟုတ်ဘူး၊ လိုချင်တိုင်းမရနိုင်သေးဘူး၊ နိဗ္ဗာန်ရအောင် ဘယ့်နှယ်လုပ်မလဲ၊ ကုသိုလ်ကိုပြုမှ ကုသိုလ်ရပြီးတဲ့နောက်မှ နိဗ္ဗာန်ကိုရနိုင်တယ်၊ ဒါဖြစ်လေတော့ကို နိဗ္ဗာန်လိုချင်ရင် ကုသိုလ်ရအောင် အမြဲအားထုတ်ရမယ်၊ ကုသိုလ်ရလျှင် နိဗ္ဗာန်ရရော။

ထိုကုသိုလ်ကလဲ ဝဋ္ဋနိဿိတကုသိုလ်၊ ဝိဝဋ္ဋနိဿိတကုသိုလ်ဆိုပြီး ၂ ပါးရှိပေတယ်, ကုသိုလ်လုပ်ပေတယ်လို့ နိဗ္ဗာန်မရဘဲနဲ့ သံသရာမှာ အကျိုးပေးနေတဲ့ ကုသိုလ်မျိုးကို ဝဋ္ဋနိဿိတ ကုသိုလ်မျိုးလို့ခေါ်ရတယ်၊ သံသရာ ခရီးမှလွန်မြောက်ပြီး နိဗ္ဗာန်တိုင်ရောက်အောင် အကျိုးပေးနိုင်တဲ့ ကုသိုလ်မျိုးကိုတော့ ဝိဝဋ္ဋနိဿိတ ကုသိုလ်မျိုးလို့ခေါ်ရတယ်၊ ဒီတော့ နိဗ္ဗာန်ရချင်လျှင် ကုသိုလ်ရအောင်လုပ် ဆိုတာ ဝိဝဋ္ဋနိဿိတ ကုသိုလ်မျိုးကိုဆိုလိုတယ်၊ လိုရင်းသိအောင်ဆိုရင်– ဘယ်ကုသိုလ်မဆို၊ ဘယ်ကောင်းမှုမဆို ကောင်းမှုမှန်သမျှ နဲနဲ, များများ, ကြီးကြီး, ငယ်ငယ် ပြုသမျှ ဤကောင်းမှုကြောင့် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကိုရပါလို၏လို့ ဆုတောင်းပြီး ပြုတဲ့ကု

သိုလ်မျိုးကို ဝိဝဋ္ဋနိဿိတ ကုသိုလ်မျိုးလို့ခေါ်တယ်၊ ဒီ ဝိဝဋ္ဋနိဿိတ ကုသိုလ်မျိုးရှိလျှင် နိဗ္ဗာန်ရရော။

ဒီတော့ကို နိဗ္ဗာန်ဟာ ချမ်းသာသတဲ့၊ အဲဒီချမ်းသာတကာတို့ထက် အမြင့်မြတ်ဆုံး အသာလွန်ဆုံးဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကိုရအောင် ကုသိုလ်ကို အရင်ရအောင် အားထုတ်ရမယ်၊ ကုသိုလ်ရတို့ရာဆိုတာလဲ အားမထုတ်တတ်ရင် လွယ်တာမဟုတ်ဘူး၊ တရံတခါ သာသနာပဖြစ်လို့ရှိလျှင် ကုသိုလ်ရအောင် အားထုတ်ပုံကိုမှ မသိကြ၊ အားမထုတ်တတ်ကြဘူး၊ သာသနာတော်နဲ့ကြုံကြိုက်တဲ့ အချိန်အခါမှသာ ကုသိုလ်ရတို့ အားထုတ်တတ်ကြ သိကြတယ်။

ကုသိုလ်ရတို့ အကြောင်းကလဲ ရှိသေးတယ်၊ တာလဲဆိုတော့ ခန္တီဘဲ၊ (၃၈)ပါးသော မင်္ဂလာတရားတို့တွင် တပါးအဝင်ဖြစ်တဲ့ ခန္တီတရားဘဲ၊ အဲဒီ ခန္တီတရားရှိလျှင် ကုသိုလ်ရရော၊ ခန္တီမရှိ၊ မရှိလျှင် ကုသိုလ်မရနိုင်၊ နားလည်တဲ့လူတွေချည်း ဖြစ်ကြပါလိမ့်မယ်၊ ဒါကြောင့် ဗရားရှင်က–

သီလ သမာဓိ ပညာနံ၊ ခန္တိပဓါန ကာရဏာ၊
သဗ္ဗေပိ ကုသလာ ဓမ္မာ၊ ခန္တျာယတ္တာဝ ဝဍ္ဎရေ။

လို့ဟောတော်မူတယ်။

ခန္တီ၊သည်းခံခြင်းသည်၊ သီလသမာဓိပညာနံ၊ သီလသမာဓိ ပညာတို့၏၊ ပဓာနကာရဏာ၊အရင်းမူလ ပဓာနဖြစ်သော အကြောင်းပေတည်း၊ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော၊ ကုသလာဓမ္မာပိ၊ ကုသိုလ်တရားတို့သည်လည်း၊ ခန္တျာယတ္တာဝ၊ သည်းခံခြင်း ခန္တီတရားနှင့် စပ်ကုန်သော်သာလျှင်၊ ဝဍ္ဎရေ၊ ပွားများတိုးပွားနိုင်ကုန်၏။

သည်းခံဆိုတဲ့ ခန္တီတရားရှိလျှင် ကုသိုလ်ရရော၊ သည်းခံဆိုတဲ့ ခန္တီတရား မရှိလျှင် ကုသိုလ်မရဘူး၊ဒါကို မြဲမြဲမှတ်သားကြရမယ်၊ ဒီတော့ သည်းခံနိုင်တဲ့ ခန္တီတရားနဲ့ ပြည့်စုံကြရမယ်၊ ခန္တီတရားနဲ့ ပြည့်စုံလျှင် ကုသိုလ်တွေရရော၊ ကုသိုလ်တွေတိုးပွါးလာလျှင် အချမ်းသာဆုံး အမြတ်ဆုံးဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ကိုရရော။

ဒီတော့ကို အချမ်းသာဆုံးဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ရခြင်းရဲ့အကြောင်း ကောင်းမြတ်သောပါရမီ ကုသိုလ်တွေရတို့ ထိုကုသိုလ် ထမြောက် အောင်မြင်နိုင်

အောင် သည်းခံကြတို့ ကိုယ်စီကိုယ်စီ အသီးအသီး နှလုံးသွင်းနိုင်ကြပါစေ သတည်း။

(ကျောင်းဒကာ ဦးသာဒင်–ဒေါ်ကြင် တို့၏ ဇယမေဒနီကျောင်း ရေစက်ချပွဲ၌ သီလပေးသနား၍ ဩဝါဒတရားဟောကြားသည်။)

ဆက်လက်ပြီး အနီးစခန်းဆရာတော် ဟောကြားသည်၊ ညဥ့်တရားပွဲများအဖြစ် မဟာဝိဇ္ဇောဒယ ဆရာတော်, တိပိဋကဓရ မင်းကွန်း ဆရာတော်တို့က ၂–ညဥ့် ဟောကြားပြီးဖြစ်သည်။

ကုသိုလ်ပုည မကြောက်ကြလင့်တရား။

နှုတ်မြွက်တရား အမှတ် (၃)

"ပုညံ ဘိက္ခဝေ မာဘာယိတ္ထ" ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့၊ ပုညံ၊ ကုသိုလ်ကို၊ မာဘာယိတ္ထ၊ မကြောက်ကြကုန်လင့်။ ဘိက္ခဝေ၊ သံသရာဘေးကို ရှုလေ့ရှိကုန်သော သူတော်ကောင်းတို့။ ပုညံ၊ ကုသိုလ်ကို။ မာဘာယိတ္ထ၊ မကြောက်ကြကုန်လင့်။ ဒီပဲယင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီးကဆိုလျှင် ဘိက္ခဝေ၊ ချစ်သားချစ်သမီးတို့။ ပုညံ၊ ကုသိုလ်ကို။ မာဘာယိတ္ထ၊ မကြောက်ကြကုန်လင့်။

ဗုဒ္ဓရှင် ဟောတော်မူတယ်။ ကုသိုလ်ကို ကြောက်တဲ့သူ ရှိသေးတယ်။ ကုသိုလ်ပြုရမှာကို ပျင်းရိတဲ့သူ၊ ကုသိုလ်ပြုရမှာကို ကြောက်တဲ့သူ လောကမှာ ရှိသေးတယ်။ ဘာ့ကြောင့် ပျင်းသလဲ။ ကုသိုလ်ပြုရမှာ ဘာ့ကြောင့် ကြောက်သလဲဆိုတော့ လိုရင်းတော့ကို မိမိတို့သန္တာန်ဝယ် ဉာဏ်ပညာမရှိလို့၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ကောင်းမှန်းမသိလို့ဖြစ်တယ်။

ကုသိုလ်ဆိုတာ ကာယကံကုသိုလ်၊ ဝစီကံကုသိုလ်၊ မနောကံ ကုသိုလ်။ ဒီကုသိုလ် ၃–မျိုး ရပြီဆိုလို့ရှိရင် သံသရာ ကျင်လည်တဲ့ အခါလဲဘဲ လူ့ချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာ၊ ဗြဟ္မာချမ်းသာ၊ လူ့ဘုံလဲဘဲ ချမ်းသာအမျိုးမျိုးရှိ၊ နတ်ဗြဟ္မာဘုံလဲ ချမ်းသာအမျိုးမျိုးရှိ။ ဒီချမ်းသာတွေကို ကုသိုလ်ကပေး

လို့ရကြတယ်။ လောကီချမ်းသာထက် လွန်မြတ်တဲ့ မဂ်ချမ်းသာ, ဖိုလ်ချမ်းသာ, နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာဆိုတဲ့ လောကုတ္တရာချမ်းသာကိုလဲ့ဘဲ ကုသိုလ်ကပေးတာဘဲ။ သို့သော် လောကီကျိုးကိုပေးတဲ့ ကုသိုလ်ကတမျိုး။ လောကုတ္တရာကျိုးကိုပေးတဲ့ ကုသိုလ်ကတမျိုး၊ သိလွယ်အောင် ပြောကြပါစို့ရဲ့။

ဒါနဆိုတဲ့ အလှူ ဆွမ်း, သင်္ကန်း, ကျောင်း, ဆေး ပစ္စည်း လေးပါးကို သံဃာတော်များ လှူတဲ့အခါ ဤကောင်းမှုကြောင့် လူ့စည်းစိမ်, နတ်စည်းစိမ်, ဗြဟ္မာစည်းစိမ် တောင့်တလှူဒါန်းတဲ့ ကုသိုလ်မျိုးကို ဝဋ္ဋနိဿိတ ကုသိုလ်မျိုးလို့ ခေါ်တယ်၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်အောင် အကျိုးမပေးနိုင်ဘူး၊ ဒါ ကုသိုလ် တမျိုး။

သင်္ကန်းတို့ ဆွမ်းတို့ ကျောင်းတို့ လှူတဲ့အခါ ဤကောင်းမှုကြောင့် ဘေးခပ်သိမ်းတို့၏ ကုန်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ရလိုပါတယ်၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ရပါရစေ ဒီလို တောင့်တပြီး လှူဒါန်းလို့ရှိရင် ထိုဒါနကဘဲ နိဗ္ဗာန်တိုင်အောင် အကျိုးပေးမယ်။ ဒါကို ဝိဝဋ္ဋနိဿိတ ကုသိုလ်လို့ ခေါ်တယ်။

အဲဒီလို လောကီချမ်းသာ လောကုတ္တရာချမ်းသာကို ရမည်မသိကြ, ကုသိုလ်ပြုရမှာကြောက်နေကြတယ်။

ဒါန ဆိုပါတော့ ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်း သူတပါးပစ္စည်း သူတပါးပေးရတာ နှမြောစုံမက်ကြလို့ မပေးရက် မလှူရက်ကြဘူး၊ ဗုဒ္ဓရှင်ကတော့ ဒါနဆိုတာ ခုတင်ကပြောသလို လောကီချမ်းသာလဲဘဲ ရနိုင်တယ်၊ လောကုတ္တရာချမ်းသာလဲဘဲ ရနိုင်တယ်၊ ဤကဲ့သို့ ဒါန၏အကျိုးကို ငါဗုဒ္ဓမြင်သကဲ့သို့ လူတွေ နတ်တွေ သတ္တဝါတွေ မြင်သိကြလျှင် စားစရာ သောက်စရာ ကိုယ်တိုင်မစား မသောက်ဘဲနဲ့ သူတပါးကိုပေးလှူလိမ့်မယ်၊ လှူနိုင်မှာဘဲ၊ ဒီလို ဒါန၏အကျိုးကို မသိလို့ မလှူရက် မတန်းရက် မပေးရက်ကြဘူး၊ ဒီတော့ ဒါနပြုရမှာကြောက်ပြီး နေကြတယ်၊ လှူဒါန်းရမှာကြောက်ပြီးနေကြတယ်၊ ကိုယ့်မှာရှိတဲ့ ပစ္စည်းလေး ယုတ်လျော့ပြီး ကုန်ခမ်းသွားမှာ ကြောက်နေကြတယ်။

ကြောက်တဲ့သူနဲ့ မကြောက်တဲ့သူ ဘယ်သူကများသလဲ၊ ကြောက်တဲ့သူတွေကများနေကြတယ်၊ ကြောက်တဲ့သူတွေ များတဲ့အဖြစ်ကို ဗုဒ္ဓရှင်မြင်တော်မူတယ်၊ ဒီတော့ကို "ပုညာဘိက္ခဝေ မာဘာယိတ္ထ" လို့ဗုဒ္ဓရှင် ဟောယူတော်မူရတယ်။

ဘုရားရှင်ကဟောတော့ ကုသိုလ်မကြောက်ကြဘဲ လှူရဲတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဒါနကုသိုလ် မကြောက်လို့ လှူနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အများကြီး ပေါ်လာကြတယ်၊ သီလကုသိုလ်နှင့်စပ်လို့လဲ မပျင်း မကြောက်ဘဲ စောင့်ရှောက်ဆောက်တည်ကြတယ်၊ အချို့ အချို့ ပုဂ္ဂိုလ်များ ကိုယ့်ပစ္စည်းမရှိဘူး၊ နောင်မှ ကြွေးဆပ်မယ်ဆိုပြီး ကြွေးယူပြီး လှူဒါန်းကြတယ်၊ အဲဒီလို စသည်ဖြင့် ဒါန၏ အကျိုး၊ သီလ၏အကျိုး၊ သမထ ဝိပဿနာ ဘာဝနာ၏ အကျိုးကို မြင်ပြီဆိုလို့ရှိရင် ဒါနကုသိုလ်ပြုရမှာလဲ မကြောက်ပါဘူး၊ သီလကုသိုလ်ပြုရမှာလဲ မကြောက်ပါဘူး၊ ဘာဝနာ ကုသိုလ်ပြုရမှာလဲ မကြောက်ပါဘူး၊ ဘယ်ကုသိုလ် ပြုရမယ်ဆိုဆို ပျင်းလဲမပျင်းပါဘူး။

အဲသလို မပျင်းလို့ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ လေ့လာ ပွားများ အားထုတ်ပြီးတော့ ဘုရားရှင် တိုက်တွန်းတော်မူသည့်အတိုင်း ကုသိုလ်ကိုမကြောက်ဘဲ အားထုတ်ပြီးသွားကြလို့ ကုသိုလ်အကျိုးပေးသဖြင့် လူ့ပြည်မှာ ချမ်းသာနေကြတဲ့လူတွေ၊ နတ် ဗြဟ္မာပြည်မှာ ချမ်းသာပြီးနေကြတဲ့ နတ်တွေ ဗြဟ္မာတွေ မရေ မတွက်နိုင်အောင် များပြားတယ်။

အများသောသူကိုမဆိုထားနဲ့၊ အများသောသူကို မပြောနဲ့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို တွေးကြည့်၊ ငါ လူ့ဘဝ လူဖြစ်လာရတာ ဘယ်သူက လူ ဖြစ်အောင် ဖန်ဆင်းပေးသလဲ၊ ဘယ်သူက လူဖြစ်အောင် လူ့ဘဝရောက်အောင် ပို့ပေးသလဲ၊ ဖန်ဆင်းတတ်တဲ့ ထာဝရပုဂ္ဂိုလ်က ဖန်ဆင်းပေးတာမဟုတ်ဘူး၊ ကိုယ့်ကို အလွန်ချစ်ခင်တဲ့ ဆရာသမားများက လူဖြစ်အောင် ပို့ပေးတာလဲမဟုတ်ဘူး၊ မိဘက၊ သား သမီးက၊ ဆွေမျိုးများ မိတ်သင်္ဂဟများက လူ့ဘဝရောက်အောင် ပို့ပေးတာမဟုတ်ဘူး၊ ကိုယ်တိုင် ရှေးဘဝက အားထုတ်ခဲ့တဲ့ ကုသိုလ်ပညာက လူဖြစ်အောင်ပို့ပေးတာဖြစ်တယ်။

ဒီတော့ကို ပညာခေါ်တဲ့ ကုသိုလ်ဟာ အလွန်အားကိုး လောက်တယ်၊ ယခုငါကိုယ်တိုင် လူ့ဘဝရနေတာ ရှေးဘဝကငါကိုယ်တိုင် ကုသိုလ်ပညာကို အားထုတ်ခဲ့လို့ဖြစ်ပေတယ်။

လူ့ဘဝရောက်တာလဲဘဲ သာမည မထင်ရှားတဲ့ ယုတ်နိမ့်တဲ့ လူမျိုး မဟုတ်သေးတဲနဲ့ မြင့်မြတ်လို့ ဘိုးဘွားမိဘကစပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ လူမျိုးဖြစ်ရတာ အလွန်မြင့်မြတ်တဲ့ လူ့ဘဝဘဲ၊ ဗုဒ္ဓဘာသာ သမ္မာဒိဋ္ဌိဖြစ်လို့ ဒါနပြုရင်လဲ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် တောင့်တလို့ ဝိဝဋ္ဋနိဿိတ ကုသိုလ်မျိုး ပြုနိုင်၊ သီလဆောက်တည်နိုင်၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာ စီးဖြန်းနိုင်၊ ဒီလိုပါရမီ

ကုသိုလ်တွေ ပြုလုပ်အားထုတ်နိုင်အောင် လူ့ဘဝရပြီးတော့နေတဲ့ ငါ့အဖြစ်ဟာ သာမညပုညကြောင့် ဖြစ်တာမဟုတ်ဘူး၊ ထိုကဲ့သို့ အဘိုးတန်လေတော့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဘုရားရှင်က ကုသိုလ်ပြုရမှာ မကြောက်ကြနဲ့လို့ တိုက်တွန်းတော်မူပေတယ်။

ဘုရားရှင် တိုက်တွန်းတော်မူသည့်အတိုင်း ကုသိုလ်ပြုရမှာ ငါဘယ်တော့မှ မကြောက်ဘူး၊ ကုသိုလ်ပြုဆိုတာက သိပ်ခက်လှတာမဟုတ်ပါဘူး၊ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ ၃-မျိုးထဲက ဒါနဆိုတာ ကိုယ့်ပစ္စည်းပေးရတာ၊ ညှော်သည်လာတဲ့အခါ ရေတခွက် တိုက်လိုက်ရင် ကုသိုလ်ပါဘဲ၊ ကွမ်းတယာ ပေးလိုက်ရင် ကုသိုလ်ပါဘဲ၊ ဆေးတလိပ် ပေးလိုက်ရင် ကုသိုလ်ပါဘဲ၊ ဒါနကုသိုလ်ဖြစ်တာပါဘဲ။

သီလနဲ့စပ်ပြန်ရင်လဲဘဲ ငါးပါးသီလ၊ ရှစ်ပါးသီလ ဒါတွေရှောင်ကြဉ်တို့ ဘာမှမခဲယဉ်းပါဘူး၊ မခဲယဉ်းတဲ့ သီလတွေ နေ့စဉ်ရနေနိုင်ကြတာဘဲ။

ဘာဝနာဆိုပါတော့ မိဘစကားနားထောင်တယ်၊ မိတ်သင်္ဂဟ သုံ့တော်ကောင်းတို့၏ ကုသိုလ်စကား နားထောင်တယ်၊ ဆရာသမားတို့၏ အဆုံးအမ ဩဝါဒကို နာယူတယ်၊ တရားဟောတယ်၊ တရားနာတယ်ဆိုရင် ဘာဝနာကုသိုလ်တွေ ဖြစ်နေတာဘဲ၊ သိပ်ပြီးတော့ မခက်လှဘူး၊ မသိရင်သာ မလုပ်ကြတာ၊ စိတ်ကသိပြီးဆိုလို့ရှိရင် ကုသိုလ်တွေဟာ ပြုလို့အင်မတန်လွယ်တယ်၊ ဒီလိုလွယ်ကူတဲ့ ကုသိုလ်တွေပေမဲ့ သာမညပုဂ္ဂိုလ်များ ပြုနိုင်တာမဟုတ်ဘူး၊ ယခုငါတို့ ပြုရပေတယ်လို့ ကိုယ့်အဖြစ် ကိုယ်ကြည့်ပြီးတော့ ကုသိုလ်ပုည၏ကောင်းပုံကို သိနိုင်တယ်။

ဒါကြောင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဘုရားရှင် တိုက်တွန်းတော်မူသည့်အတိုင်း ကုသိုလ်ပြုရမည်ကို မကြောက်ကြနဲ့ ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြုရမည်ကို ကြောက်လျှင် ဘာကြောက်သလဲ၊ ဘာကြောက်သည်မည်သလဲ။

"ပုညံဘာယတော သုခံဘာယတိ" ပုညံ၊ ကုသိုလ်ပြုရမည်ကို၊ ဘာယတော၊ ကြောက်သောသူအား၊ သုခံ၊ လူ နတ် နိဗ္ဗာန် သုံးတန်သော ချမ်းသာကို၊ ဘာယတိ၊ ကြောက်သည်မည်၏။

ကုသိုလ်ပြုရမှာ ကြောက်တဲ့သူဟာ ယခု ငါလူဖြစ်နေတယ်၊ နောက်ဘဝ လူချမ်းသာ မရချင်ဘူး၊ ကုသိုလ်ပြုရမှာ ကြောက်လို့ရှိရင် လူ့ဘဝကြောက်သည်မည်တယ်၊ လူ့ဘဝကြောက်လျှင် ဘယ်သွားမလဲ၊ တိရစ္ဆာန်

ဖြစ်သွားမယ်၊ ခွေးဖြစ်သွားမယ်၊ ဝက်ဖြစ်သွားမယ်၊ အပါယ်ဘုံကျသွားမယ်၊ အပါယ်လေးဘုံကို ကြိုက်ရာကျသွားမယ်၊ လူ့ချမ်းသာ ကြောက်သည်မည်တယ်၊ ဘယ်တော့မှ နတ်မဖြစ်နိုင်ဘူး၊ ဘယ်တော့မှ ဗြဟ္မာမဖြစ်နိုင်ဘူး၊ နတ်ချမ်းသာ ဗြဟ္မာချမ်းသာကို ကြောက်သည်မည်တယ်။ လူ့ချမ်းသာ ဗြဟ္မာချမ်းသာမှ မရနိုင်လို့ရှိရင် ကုသိုလ်ပုည ကြောက်တဲ့လူဟာ၊ နိဗ္ဗာန်ဆိုတာနဲ့တော့ ဝေးချင်တိုင်းဝေး ကွာချင်တိုင်းကွာပြီး ဘယ်တော့မှ နိဗ္ဗာန်မရနိုင်ဘူး၊ သံသရာ့သစ်ငုတ် "သံသာရ ခါဏုက" ခေါ်တယ်၊ သံသရာမယ် သစ်ငုတ်ကြီးသဘွယ်ဖြစ်ပြီး ဘယ်တော့မှ အကျွတ်တရား မရနိုင်တဲ့ သတ္တဝါမျိုးဖြစ်ပြီးတော့သွားမယ်။

ဒါကြောင့် ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြုရမည်ကို မကြောက်ကြတဲ့ ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြုရတဲ့အခါ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ သဒ္ဓါတရား များများနဲ့ ပြုနိုင်ကြ၊ ဒါန သီလ ဘာဝနာ သူတော်ကောင်းတရားကို လေ့လာပွါးများအားထုတ်နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

(၁၃၁၇-ခု၊ ရှင်လူပရိသတ်အား ဟောတော်မူသည်။)

အာဃာတ ပပျောက်ရေး တရားတော်။

နှုတ်မြွက်တရား အမှတ် (၄)

အနာထာနဥ္စ သော နာထော၊ ဘယာနံ အဘယံ ကရော၊
ကဥ္စဖဟူနံ ဆေတာ၊ သုခေတာ စက္ကဝတ္တကော။

စက္ကဝတ္တကော၊ တရားတည်းဟူသော စကြာရတနာကို လည်စေတော်မူနိုင်သော၊ သောဘဂဝါ၊ ထိုမြတ်စွာဗုရားသည်၊ အနာထာနံ၊ ကိုးကွယ်ရာမရှိကြကုန်သောသူတို့၏၊ အနာထာနံ၊ ကိုးစားရာ မရှိကြကုန်သောသူတို့၏၊ အနာထာနံ၊ ကိုးကွယ်ရာ မှီခိုရာမရှိကြကုန်သော သူတို့၏၊ နာထော၊ ကိုးစားရာ မှီခိုရာ ခိုကိုးရာဖြစ်တော်မူ၏၊ ဘယာနံ၊ ဘေးရောက်၍ ဘေးသင့်၍

နေကြကုန်သောသူတို့ကို၊ အဘယ်ကရော၊ ဘေးမရောက်အောင် ပြုတော်မူတတ်၏၊ ဗဟုနံ၊ များစွာကုန်သော သတ္တဝါတို့၏၊ ဗဟုနံ၊ လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့၏၊ ကခ်ဥ္စ၊ ယုံမှားသံသယကိုလည်း၊ ဆေတာ၊ ပယ်ဖြတ်တော်မူတတ်၏၊ သုခေတာ၊ ဆင်းရဲသော သတ္တဝါများ အပေါင်းကိုလည်း ချမ်းသာစေတော်မူနိုင်၏။

ဗုဒ္ဓ၊ ဘုရားရှင် ဂုဏ်တော်နှင့်စပ်လို့ ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ်ကို ကြည်ညိုစရာလဲကောင်းရဲ့၊ အားကိုးစရာ အားထားစရာလဲဘဲ ကောင်းရဲ့၊ အားကိုးချင်စရာ၊ အားထားချင်စရာဘဲ၊ ဒီလိုအားကိုးစရာ ကောင်းလေ တော့ကို ''ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ'' ဗုဒ္ဓံ၊မြတ်စွာဘုရားကို၊ သရဏံ၊ကိုးကွယ်ရာဟူ၍၊ဂစ္ဆာမိ မှီဝဲဆည်းကပ်ပါ၏၊ ဒီလို လူတွေက ဘုရားကို ကိုးကွယ်ကြ ဆည်းကပ်ကြ မှီခိုကြ အားထားကြ၊ နတ်တွေ ဗြဟ္မာတွေက ထို့အတူ မှီခိုလေးစားကြ အားထားကြတယ်။

''ဗုဒ္ဓေါမေသရဏံအညံနတ္ထိ'' မေ၊ငါ၏၊ သရဏံ၊ ကိုးကွယ်မှီခိုရာကား၊ ဗုဒ္ဓေါ၊ ဘုရားတည်း၊ အညံ၊ ဘုရားရှင်မှ တပါးသော၊ သရဏံ၊ အားထားရာ မှီခိုရာ ကိုးကွယ်ရာသည်၊ နတ္ထိ၊ မရှိ၊ ဒီလိုလဲဘဲ ရွတ်ဘတ်ပြီး၊ ဘုရားရှင်ကို ကြည်ညိုကြ လေးစားကြ အားကိုးကြတယ်၊ လူတွေက အားထားကြတဲ့ ဘုရား၊ လူတွေ နတ်တွေ ဗြဟ္မာတွေက အားထားကြတဲ့ဘုရား၊အားကိုးကြတဲ့ ဘုရား ဘာ့ကြောင့် ဒီလို အားကိုးကြသလဲ–

ဘုရားရှင်မှတပါး လူရော နတ်ရော ဗြဟ္မာရောဆိုပါတော့၊ အပါယ်လေးဘုံသားတွေတော့ မဆိုထားပါနဲ့တော့ သုဂတိဘုံဌာနလို့ ဆိုရတဲ့ လူ့ဘုံ၊ နတ်ဘုံ၊ ဗြဟ္မာဘုံတောင် သတ္တဝါတွေ အလွန်ဘေးရန်များတယ်၊ နတ်ဗြဟ္မာများတော့ ထားပါဦးတော့၊ လူ့ပြည်ဆိုလို့ရှိရင် နတ်ဗြဟ္မာတွေထက်ပိုပြီးတော့ ဘေးတွေရန်တွေ အန္တရာယ်တွေ များပြားတယ်၊ မိမိတို့ယုံကြည်ထင်မှတ်ကြသည့် အတိုင်း တပည့်သား မြေးများက ဆရာ အားကိုး ကြတာပေါ့၊ မိတ်သင်္ဂဟ အချင်းချင်း နီးစပ်ရာ အားကိုးရာ အားထားစရာ အမျိုးမျိုး၊ ငယ်တဲ့လူက ကြီးတဲ့လူအားကိုး ကြီးတဲ့လူက ငယ်တဲ့လူအားကိုး၊ ဒီလို အားကိုးပြီး နေကြပေတယ်လို့ အမှန်မှုချတော့ အားကိုးရာ အစစ်ကြီး မဖြစ်နိုင်ဘူး။

သားသမီးက မိဘ အားကိုးတော့ မိဘက သားသမီးများကို တစုံတရာ ဘေးရန်အန္တရာယ် မဖြစ်အောင် ကူညီ ထောက်ပံ့ နိုင်သလား ဆို

တော့ လွတ်လွတ်လပ်လပ်ကြီး မထောက်ပံ့နိုင်ဘူး၊ ကြီးမားတဲ့အန္တရာယ်၊ ကြီးမားတဲ့ ဘေးရန်နဲ့တွေ့ရင် သားသမီးတွေကို မိဘက စွန့်လွှတ်ရတယ်၊ ဘယ်လိုနည်းနဲ့မှ မကယ်နိုင်ဘူး၊ မုချအမှန် ဘေးရန်ကင်းအောင် ကယ်နိုင်တာကတော့ ဘုရားဘဲ၊ ဘုရားကိုသာလျှင် အားကိုးကြရမယ်၊ ဘုရားရှင်မှတပါး အားကိုးစရာ ငါ့မှာမရှိဘူး၊ "ဗုဒ္ဓေါမေ သရဏံ အညံ နတ္ထိ" ဆိုတဲ့အတိုင်း ဘုရားသာ အားကိုးရာအစစ်ဘဲ၊ အားကိုးရာအစစ် ဖြစ်တဲ့အတိုင်း တကယ့်အရေးနဲ့ကြုံလာရင် ဘုရားကိုသာ အားကိုးကြရတယ်။

သတ္တဝါတွေက ဒီလို ဘုရားရှင်ကို အားကိုးရမှန်း မသိကြဘူး၊ အားကိုးရမှန်း မသိတဲ့အပြင် ကိုယ့်မှာ ဘေးတွေ ရန်တွေ အန္တရာယ်တွေ ဘယ်ရွေ့ ဘယ်မျှဝန်းဝိုင်းပြီး နေတယ်ဆိုတာလဲ မသိကြဘူး၊ ဒီလိုမသိတဲ့ သတ္တဝါတွေ အများကြီး ရှိတယ်၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အားကိုးပြီးတော့ ဘယ်ရန်သူမှ မကြောက်သလို နေကြတယ်၊ ဘေးကိုဘေးမှန်းမသိ၊ ရန်ကို ရန်မှန်းမသိ၊ မသိနိုင် မမြင်နိုင်ကြဘဲနဲ့ နေကြတယ်၊ ဒီလိုမသိနိုင် မမြင်နိုင်တာက "မောဟ" ဘဲ။

မောဟဖုံးလွှမ်းပြီးနေတော့ကို သတ္တဝါတွေ ဘယ်ရန်မှ မမြင်ဘူး၊ အကယ်၍ သိတဲ့လူကပြောလို့ ကြားဘူးလို့ ဘယ်ဟာရန်သူဘဲ၊ ဘယ်ဟာဘေးဘဲလို့ သိပေတယ်လို့ တော်ကြာ မေ့ပြစ်တာ၊ ဘေးကို၊ ဘေးမှန်း ရန်မှန်း ကြောက်ရမှန်းမသိဘူး၊ ဘာ့ကြောင့်မသိလဲဆိုရင် မောဟကြောင့်ဘဲတဲ့။

ဘဝေ ရမန္တိ မုဠှတ္တာ၊ လောကေ ဘူတံ အဒဿနာ။
သရဘာဝိယ အဂ္ဂိမှာ၊ သေက္ခာ ဟိဠေန္တိ ဒဿနာ။

လောကေ၊ လောက၌၊ ဘူတံ၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ၊ အဒဿနာ၊ မမြင်ရကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်၊ အဂ္ဂိ မှိ၊ မီး၌၊ သရဘာ၊ ပိုးပရံတို့သည်၊ ရမန္တိဝိယ၊ ပျော်ပိုက်နိုင်ကြသကဲ့သို့၊ ဘဝေ၊ ဘုံသုံးပါး၌၊ မုဠှတ္တာ၊ မောဟဖြင့် တွေဝေ မိုက်မှား မမြင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ရမန္တိ၊ မွေ့လျော်နိုင်ကြကုန်၏၊ ဒဿနာ၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်နိုင်ကြကုန်သော၊ အသေက္ခာပန၊ ရဟန္တာ အရှင်မြတ်တို့သည်ကား၊ ဘဝေ၊ ဘုံသုံးပါး၌၊ ဟိဠေန္တိ၊ ကဲ့ရဲ့တော်မူနိုင်ကြကုန်၏။

ဒီလိုဆိုထားတာရှိတယ်၊ မောဟ အဝိဇ္ဇာဖုံးလွှမ်းတော့ ဘယ်ဘေးကိုမှ မမြင်ဘူး၊ ကြောက်ရမှန်းမသိဘူး၊ စိုးရိမ်ရမှန်းမသိဘူး၊ ပူပန်ရမှန်း မသိ

ဓမ္မကထာ ၃။

တူး၊ အမှတ်တမဲ့ မေ့လျော့ပြီးတော့ ကိုယ်ကြိုက်သလို လောဘနဲ့ ပျော်နေကြ၊ ဒေါသနဲ့ ပျော်နေကြ၊ မောဟနဲ့ ပျော်နေကြတယ်။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဘုရားရှင် သာသနာတော်နဲ့ ကြုံကြိုက်တဲ့ အခါများမှ ဘေးရန်တွေ အလွန်များပါ ကလားလို့ အမှန်သိတယ်၊ ဘေးရန်တွေမြင်၊ ဘေးရန်တွေကြောက်၍ ကိုးကွယ်ရာ လှည့်လည်ပြီးရှာတော့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဘုရားရှင်ကိုတွေ့၊ ဘုရားရှင်ကိုမြင်တယ်၊ ဒီတော့မှ ဘုရားရှင်ကို "ဗုဒ္ဓံသရဏံဂစ္ဆာမိ၊ ဗုဒ္ဓေါမေ သရဏံ အညံနတ္ထိ"ဒီလိုနှုတ်က ရွတ်ဆိုပြီးတော့ ဘုရားအားကိုးကြ၊ ဘုရားဆည်းကပ်ကြ၊ ဒီဘေး ဒီရန်တွေဘုရားရှင်မှ ကယ်ဆယ်နိုင်မှာဘဲလို့ မြင်ကြသိကြတယ်။

ဘုရားလဲဘဲ သတ္တဝါတွေရဲ့ ကိုးစားရာ၊ တရားတော်လဲ ကိုးစားရာ၊ သံဃာတော်လဲဘဲ ကိုးစားရာဘဲ၊ ရတနာသုံးပါး ပေါ်ပြီးလာတော့ သတ္တဝါတွေအပုံကြီး သက်သာရာရကြတယ်၊ သာမညဘေးရန်ကို မဆိုထားနဲ့၊ သံသရာ့ ဘေးရန် သံသရာဝဋ်ဒုက္ခကြီးမှ ကင်းလို့ နိဗ္ဗာန်တောင် ရောက်သွားကြတယ်၊ နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ဘေးကင်းရာ ဌာနကြီးရောက်ပြီးတော့သွားနိုင်တယ်၊ အဲဒီလို ဘေးကင်းရာ နိဗ္ဗာန်ရောက်အောင် ကယ်ဆယ်နိုင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်မရမီ သံသရာကျင်လည်တဲ့အခါ အခန့်မသင့်လို့ ဘေးနဲ့တွေ့၊ ရန်နဲ့တွေ့တော့ ဘေးကင်းလွတ်အောင် ကယ်ဆယ်နိုင်တာ "ဗုဒ္ဓ"ခေါ်တဲ့ ဘုရားဘဲရှိတယ်။ ဒါ့ကြောင့်–

အနာထာနံ ဘဝေ နာထော၊
ဘယာနံ အဘယံ ကရော။

ဘောဘဂဝါ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်၊ အနာထာနံ၊ ကိုးကွယ်ရာကိုးစားရာ မှီခိုရာမရှိကြကုန်သောသူတို့၏၊ နာထော၊ ကိုးစားရာ မှီခိုရာ ခိုကိုးရာဖြစ်တော်မူ၏၊ ဘယာနံ၊ ဘေးရောက်၍ ဘေးသင့်၍ နေကြကုန်သောသူတို့ကို၊ အဘယံကရော၊ ဘေးမရောက်အောင် ပြုတော်မူတတ်၏ လို့ ဆိုရတယ်။

သေချာစဉ်းစားလို့ရှိရင် ဉာဏ်ရှိတဲ့လူတော့ မြင်မှာပါဘဲ၊ သိမှာပါဘဲ၊ သာသနာတော်တွင်း ကြုံကြိုက်လို့ သာသနာ ကြည်ညိုတဲ့လူဆိုလို့ရှိရင် သိကြမှာဘဲ၊ သို့သော် အမှတ်တမဲ့ မေ့ပြီးတော့ နေကြတယ်၊ အမှတ်တမဲ့ မမေ့ရအောင် အမြဲ သရဏဂုံ တည်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဖြစ်ရလေအောင် နေ့စဉ်မပြတ် "ဗုဒ္ဓေါ မေ သရဏံ အညံနတ္ထိ" မေ၊ ငါ၏၊ သရဏံ၊ ကိုးကွယ်ရာကား၊ ဗုဒ္ဓေါ၊ ဘုရားရှင်တည်း၊ အညံ၊ ဘုရားရှင်မှတပါးသော၊ သရဏံ၊ ကိုးစားရာသည်၊ နတ္ထိ၊ မရှိ၊ ဒီလိုအမြဲ နှုတ်ကရွတ်

ဆိုပြီးတော့ ဗုဒ္ဓရှင်ကို အားကိုးရာကြီးလို့ စိတ်ထဲက ကြည်ညိုပြီး နေရမယ်။

ဗုရားရှင်ကို ကြည်ညိုတဲ့စိတ်ရှိရင်လဲဘဲ ကိုယ့်သန္တာန်မယ် သူတော်ကောင်းတရားတွေ အများကြီးတိုးပြီးတော့ သွားနိုင်တယ်၊ ဘေးရန်တွေလဲ ကင်းနိုင်တယ်၊ ဗုရားရှင်နဲ့တွေ့လို့ ဘေးကင်း ရန်ကင်းပြီး သွားတဲ့အဖြစ်ကို ဗုရားရှင် လက်ထက်တော်ကပါဘဲ။

မြတ်စွာဗုရား သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်မှာ သီတင်းသုံးနေတော်မူသည့်အခိုက် တနေ့သောအခါ ဗုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ်ကလဲ ပရိသတ် လေးပါး တရားဟောပြီးတော့နေတယ်၊ နေ့လည်အခါ တရားဟောပြီးနေခိုက် ထိုအခါ ဘယ်လိုဖြစ်ပြီးတော့လာသလဲဆိုတော့.... သားသယ်အမေ တယောက် သားငယ်ကလေး ပွေ့ပိုက်ပြီးတော့ ပရိသတ်ထဲ ဝင်ပြေးလာတယ်၊ ကြောက်အားလန့်အားနဲ့ ကိုယ်တိုင်ဘဲ သေရတော့မလောက်၊ သားငယ်ကလေးကိုဘဲ ပစ်စွန့်ရမလောက် ကြောက်လန့်တကြားပြေးလာပြီးတော့ ဗုရားရှင် ရှေ့တော် အတင်းဝင်ကာ "မြတ်စွာဗုရား ဤသားငယ်ကလေး မြတ်စွာဗုရားအား လှူဒါန်းပါ၏၊ ထိုသားငယ်ကလေးရဲ့ ဘေးရန်အန္တရာယ် တားဆီးပေးတော်မူပါ၊ သားငယ်၏ ကိုးကွယ်ရာ အားထားရာ ဖြစ်တော်မူပါ" လို့ ဗုရားရှင် ခြေတော်ပေါ် သားငယ်ကလေး တင်ပြီးတော့ လျှောက်ထားတယ်။

ဘယ်လိုဘေးရန် ဖြစ်နေလဲဆိုတော့ ဘီလူးမတယောက်က သားငယ်ကလေးကိုစားဘို့ လိုက်ပြီးတော့လာတယ်၊ ကျောင်းတော်အနီး သမီးခင်ပွန်း နှစ်ယောက် ခရီးသွားရင်း ရောက်ပြီးလာကြတော့ မိန်းမက ရှေးဦးစွာ ဇေတဝန်ကျောင်းတော် ရေကန်ထဲဆင်းပြီး ရေချိုးလို့ သားငယ်ကလေးကို သူ့ဖခင် လက်ထဲ ထားတယ်၊ သားသယ်အမေက ရေချိုးပြီးတော့ သားငယ်ကလေးဖခင်က တခါဆင်းပြီးတော့ ရေချိုးပြန်တယ်။

ထိုအခါ ဘီလူးမ တယောက် သားငယ် ကလေးကို စားမလို့ လာပြီးတော့နေတယ်၊သားသယ်အမေက ဘီလူးမမှန်းသိတော့ ကြောက်အားလန့်အားနဲ့ သူ့ခင်ပွန်းသည်ကိုခေါ်တယ်၊ ခေါ်ရင်း ခင်ပွန်းသည်ယောကျ်ားမှ မလာသေးဘူး၊ ဘီလူးမက နီးပြီးတော့ လာတော့ကို ပြေးမိ ပြေးရာ ကျောင်းထဲ ဝင်ပြေးပြီးတော့ ခုတင်ကပြောတဲ့အတိုင်း ဗုရားရှင်ခြေတော်ပေါ်မှာ သားငယ်ကလေး တင်ပြီးတော့ ကိုးကွယ်ရာရှာတယ်။

ကျောင်းတော်ဝင်သွားတော့ "သုမန" ဆိုတဲ့ နတ်မင်းကြီးက ကျောင်းထဲ အဝင်မခံဘူး၊ ဘီလူးမကို တားထားတယ်၊ ကျောင်းထဲ ဝင်ပြီးတော့ မလိုက်နိုင်ဘူး၊ မလုနိုင်ဘူး၊ ဘုရားရှင်ကို လျှောက်ထားတော့မှ ဘုရားရှင်က ဘီလူးမကို အရှင်အာနန္ဒာကို အခေါ်ခိုင်းလို့ ဘီလူးမ ဘုရားရှင်ရှေ့တော် မှောက် ရောက်လာတယ်၊ ဘီလူးမ ရောက်လာတယ်ဆို သားသယ်အမေက ကြောက်လွန်းလို့ ဒီတော့ ဘုရားရှင်က "မကြောက်နဲ့၊ မကြောက်နဲ့" လို့ မိန့်တော်မူပြီး အနားဘဲခေါ်ပြီးတော့ အထိုင်ခိုင်းတယ်။

ဘုရားရှင်က ငါဘုရားနဲ့တွေ့လို့ သင်တို့သက်သာခွင့်ရတယ်၊ ငါဘုရားနဲ့ မတွေ့ရင် သင်တို့တဦးနဲ့တဦး ရန်သူဖြစ်ပြီးတော့ ဘယ်လောက်သံသရာ ကျင်လည်ပြီး ဆင်းရဲနေကြမလဲဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်ဟောပြောလို့ ထိုဘီလူးမ နဲ့ သားသယ်အမေတို့ အကြောင်းကို ပြန်ပြီးတော့ ဘုရားရှင် ဖြစ်တော်မူ သည့်အတိုင်း သူတို့ဘေးရန်ကလွတ်အောင် ဟောပြောတော်မူလို့ တဦး နှင့်တဦး ရန်သူ ဖြစ်ပြီးတော့ နေတယ်၊ ရန်သူအဖြစ်မှ ငြိမ်းကြ၊ ရန်ငြိမ်း အောင် တဦးကိုတဦး မေတ္တာပွါးကြ၊ တဦးနဲ့တဦး ရန်ညိုးကိုပယ်ဖျောက် အောင် ယောနိသော မနသိကာရ အသင့်အတင့် နှလုံးသွင်းပြီးတော့ ရန် ညိုးကို ပယ်ဖျောက်ကြ၊ အရာခပ်သိမ်း ဆင်ခြင်တဲ့ ပစ္စဝေက္ခဏာ ဉာဏ်နဲ့ သုံးသပ်ပြီးတော့ ရန်ညိုးကိုပယ်ဖျောက်ကြ။

သင်တို့ တယောက်နှင့်တယောက် ရန်သူဖြစ်ပြီးတော့ လာတယ်၊ ဘယ် လိုရန်သူဖြစ်ပြီးတော့ လာကြသလဲဆိုတော့၊ ထိုသာဝတ္ထိပြည်မှာပင် အိမ် တအိမ်မှာ မိဘနှစ်ပါး သားယောကျ်ား ကလေးနဲ့ နေကြတယ်၊ မကြာမီ ဖခင်ဖြစ်တဲ့လူက သေဆုံးသွားတော့ မိခင်ကြီးနဲ့ သားဘဲ ကျန်တယ်၊ သူ တို့က တောင်သူနဲ့တူပါရဲ့၊ တောင်သူကိစ္စ လယ်ယာလုပ်ကိုင်၊ သားက တောထဲသွားပြီးတော့ လယ်ယာလုပ်ကိုင် ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးလို့၊ အိမ်ပြန် လာတော့လဲဘဲ အမိက တော်တော်အိုနေလို့ အိမ်မှုကိစ္စတွေလဲ ဆောင် ရွက်ရ၊ အိမ်ကိစ္စဆောင်ရွက်ရ တောကိစ္စဆောင်ရွက်ရ၊ ဒီလိုသူ့သား ပင် ပန်းတာမြင်တော့ကို အဖေါ် ရှာပေးမှ တော်မယ်၊ အိမ်သူ တယောက် ရ အောင် ငါ့သား အဖေါ်ရှာပေးမယ်လို့ ပြောတော့ သားက အသက်ထက် ဆုံး သားမယားမမွေးမြူဘဲ မိခင်ကို လုပ်ကျွေးပါမယ်၊ အဖေါ် ရှာမပေး ပါနဲ့၊ မိန်းမအိမ်သူ ရှာမပေးပါနဲ့လို့ တောင်းပန်တယ်။

တောင်းပန်ပေမဲ့ အကြိမ်ကြိမ်ပြောတော့ အိမ်သူ မယားတယောက် ရှာပေးမှု လက်ခံရတာပေါ့၊ ထိုမိခင်ကြီးသည် သားကြိုက်ရာ၊ သားညွှန်ရာ

အမျိုးထဲက မိန်းမတယောက် ရှာပြီးတော့ သူတို့နှစ်ယောက် ထိမ်းမြား လက်ထပ်လို့ မိခင်အိုကြီးနှာ နေကြတယ်၊ သူတို့အကြောင်းဆိုလာတာ က သမီးခင်ပွန်း နှစ်ယောက်မှာ သားသမီး မထွန်းကားဘူးတဲ့၊ ဒီတော့ သားသမီး မထွန်းကားကဲ့ အမျိုးအနွယ်၊ တော်ကြာ အမျိုးအနွယ်ပြတ်ပြီး တော့ ပျက်စီးတတ်တယ်၊ ဒီမိန်းမက သားသမီးမရရင် သားရတဲ့ သတို့သမီး တယောက် ရှာပြီးတော့ ထိမ်းမြား ပေးဦးမယ်လို့ မိခင်က ပြောတော့ သားယောက်ျားကငြင်း၊ မိခင်ကပြော၊ သားကငြင်း၊ ဒီလို သားအမိနှစ် ယောက်ငြင်းတာကို အိမ်သူဖြစ်တဲ့ ထိုသား၏ အိမ်သူမယားက ကြားတယ်၊ ကြားတော့ သူကိုယ်တိုင်ဘဲ သူသဘောကျရာ အိမ်သူတယောက် ရှာပေး လို့ရှိရင် အတူတကွ သင့်သင့်မြတ်မြတ် နေနိုင်မှာဘဲလို့ဆိုပြီး သူကဘဲ ရှာပေးတယ်။

မယားနှစ်ယောက်ရှိတဲ့ သူမယ် မယားတယောက်က သားသမီးထွန်း ကား၊ မယားတယောက်က သားသမီးမရှိ၊ သားသမီးရှိတဲ့ မယားက ထိုအိမ် ပေါ်လွှမ်းမိုးပြီး အစိုးရတတ်တယ်၊ အများကသူ့ကို အလေးပြုကြရတယ်။

ဒီတော့ကို နောက် မယားငယ်တယောက် ရှာပြီးတော့ ယူထားလို့ မယားကြီး မယားငယ်နှစ်ယောက် နေကြရာမယ် မယားငယ်မှာ ပဋိသန္ဓေ ရှိလာတယ်၊ အဲဒီအခါကျတော့ သားသမီးနဲ့ တင့်တင့် တယ်တယ်ဖြစ်မှာ ကြောင့်ကြတော့ ကိုယ်ဝန်ပျက်တဲ့ဆေးကိုယူပြီး မမွေးဖွါးခင်က အကြီး ဖြစ်တဲ့ မိန်းမက ကိုယ်ဝန်ဖျက်ပစ်တယ်၊ ချစ်ခင်လေဟန် အမူအရာဆောင် ပြီးတော့ စားသွယ်သောက်သွယ်ရာတွေ ကိုယ်တိုင်ပေး၊ နောက်တော့ အမှတ်တမဲ့ စားသွယ်သောက်သွယ်မှာ အဆိပ်ခင်ပြီးတော့ ကိုယ်ဝန်ကျတဲ့ ဆေးပေးတယ်၊ ကိုယ်ဝန်နုနုနယ်နယ်က ရောပြီးတော့ အဆိပ်ဆေးပေး လိုက်တော့ ကိုယ်ဝန်လျှောကျတယ်၊ တကြိမ် နှစ်ကြိမ် ပျက်စီးတယ်၊ နောက်တော့ သူ့အကြောင်းသိတော့ နောက်တကြိမ်ကျတော့ မပြောလို့ ကိုယ်ဝန် အရင့်အမာရှိလာတယ်၊ ကိုယ်ဝန်အရင့်အမာရှိလို့ မွေးဖွါးခါ နီးလောက်မှ သိတယ်။

တော်တော်ကြီးမှသိတော့ကို ထိုကြီးမှပေမယ့် ဖျက်ဆီးမယ်ဆိုပြီးတော့ ဆေးပေးပြန်တယ်၊ ဒီတခါကျတော့ကို ဖြုံးကနဲ ကိုယ်ဝန်က ပျက်စီး မသွားဘဲနဲ့ ကိုယ်ဝန်က တော်တော်ကြီးနေတော့ ကျေမွပြီးတော့ ပျက် မကျဘူး၊ ဆေးကြောင့် ကလေးငယ်သေတော့ ကလေးငယ်အသေ မွေး ဖွါးရတာပေါ့၊ မွေးဖွါးလို့မရနိုင်တော့ သားငယ်လဲသေ၊ မိခင်လဲဆုံးသွား

သေသွားရတယ်၊ မသေမီ ငါ့သား သုံးယောက်ကိုလဲ အသေသတ်တယ်၊ ယခုသူ့ပယောဂကြောင့် ငါလဲဘဲသေရတော့မယ်၊ ငါသေလို့ရှိရင် နောင်ဘဝ နောင်အခါကျတော့ သင်၏(ထိုရန်သူ မိန်းမ၏)သားသမီးနှင့်တကွ ထိုမိန်းမ၏ အသက်ဝိညာဉ်ကိုပါ သတ်ပြီးတော့ ငါစားသုံးနိုင်စေသတည်း စားရစေသတည်း၊ ဒီလိုအမိဋ္ဌာန်ဆုတောင်းပြီး သေသွားတယ်။

မယားငယ်က အရင်သေပြီး ဒီအိမ်မှာ ကြောင်ဖြစ်သတဲ့၊ မယားကြီးကလဲသေပြီး ဒီအိမ်မှာ ကြက်မဖြစ်တယ်တဲ့၊ ကြက်မ၏ သားသမီးနှင့် တကွ ကြက်မကြီးကိုပါ ကြောင်က စားပစ်လိုက်သတဲ့၊ ကြက်မက ဆုတောင်းပြီးတော့ တခါ နောက်ဘဝ သင့်သားသမီးနှင့်တကွ သင့်ကို ငါစားရလို၏၊ နောက်ဘဝကျ ကြက်မက ကျားသစ်ဖြစ်၊ ကြောင်မက သမင်မဖြစ်ပြန်ရော သမင်မ မွေးဖွားတဲ့ သားကလေးတွေစားပြီး သုံးကြိမ်လောက် ကျတော့ သားကလေးတွေလဲ သုံးဦးသေ၊ မိခင်သမင်မကြီးပါ သတ်စားလိုက်တယ်၊ သမင်မကြီးက တဘန်ဆုတောင်းပြန်တယ်၊ဘီလူးမဖြစ်ပြီးတော့ သင့်သားသမီးနှင့်တကွ သင့်ကိုပါ စားရစေသတည်းလို့....

အဲဒီစတုတ္ထဘဝ ဘီလူးမဖြစ်ပြီးတော့ သာဝတ္ထိပြည်သူ အစွန်အဖျားက ထိုသူငယ်မ ပဋိသန္ဓေ တည်ပြီးတော့ မွေးဖွား၊ မွေးဖွားတဲ့အခါ မီးနေတိုက်ခန်းထဲဝင်ပြီးတော့ ဘီလူးမကစား၊ မိခင်က မွေးဖွားပြီး (၇)ရက်မှ မလည်သေးဘူး၊ ၂-ရက်၊ ၃—ရက် နေမလား မသိဘူး၊ သားငယ်ကလေး အနားကထား၊ မိခင်လဲရှိရဲ့၊ မိတ်ဆွေ သူငယ်ချင်းမယောင်ဆောင်ပြီးဝင်လာ၊မီးနေခန်းထဲရောက်လာပြီး ကလေးငယ်ကလဲ အရိုးနုနုဆိုတော့ မိခင်ကြီးရှေ့မှာဘဲ ဝါးဝါးစားလိုက်တာနဲ့တူပါရဲ့၊အဲဒီလိုမိတ်ဆွေမအယောင်ဆောင်ပြီး အရိုးနုနု၊ သွေးနုနုကလေးငယ်ကို မိတ်ဆွေယောင်ဆောင်တဲ့ ဘီလူးမက ထိုလူမိန်းမရဲ့ ကလေးငယ်ကို တကြိမ်မွေး စားလိုက်၊ နှစ်ကြိမ်မွေးပြန် ဒီလိုနဲ့စားပြန်နဲ့ ခံနေရတယ်။

၃-ကြိမ်မြောက်တော့ သာဝတ္ထိမြို့နေအိမ်မှာ မနေဝံ့လို့ မိဘရပ်ဌာန်ပြန်ပြီး မီးဖွားမယ်ဆိုပြီး မိဘများဆီ ကလေးမီးဖွားတော့ ဘီလူးမ မလာတော့ဘူးတဲ့၊ ထိုအခါဘီလူးမ ဟာ **ဝေဿဝဏ်နတ်မင်းကြီး**ရဲ့ အစေအပါးဖြစ်လေတော့ အနဝတတ် (အနောတတ္တ) ရေအိုင်မှ ရေကိုတဥက္ကောင်းမှ တဥက္ကောင်းသို့ ပြောင်းခပ်ယူပေးရတဲ့ ဘီလူးထဲမှာ တဦးအပါအဝင်ဖြစ်နေတော့ ထိုဝေဿဝဏ်နတ်မင်းကြီးဆီ ရေခပ်သွားနေရခိုက်နဲ့ ကြုံနေတယ်၊ တခါတခါ ရေခပ်ပေးရတာကလဲ ၄-၅ လတောင် ကြာတယ်လို့ဆိုတယ်၊

၃-ကြိမ်မြောက် သားငယ်ကလေး မီးဖွားလို့ ဘေးရန်ကင်းနေတဲ့မိခင် ဘခင်များဟာလဲ စိတ်ထဲပျော်လို့၊ ဒို့ကလေးတော့ အန္တရာယ်လဲ ကင်းပါပြီဆိုပြီး ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နာမကရဏ နာမည်ပေး ကင်ပွန်းတပ်၊ ပုခက်တင်မင်္ဂလာပွဲများပြုလုပ်ပြီး မိဘများခွင့်ပန်လို့ နေရင်း သာဝတ္ထိမြို့သို့ ပြန်လာကြတော့ ဘီလူးမကလဲ ဟိုဟာမ ကလေးငယ်မွေးလောက်ပြီဆိုပြီး လိုက်အရှာမှာ ကလေးငယ်ကို ပွေ့ချီပြီးလာတဲ့ သားသယ်အမေကို တွေ့ပါရော။

ဇေတဝန်ကျောင်းနဲ့ ခပ်နီးနီး လမ်းမှာ တွေ့ကြရတော့ ဘီလူးမ မြင်တယ်ဆိုရင် အတင်း ကြောက်အားလန့်အားနဲ့ အော်အင်ပြီး ဘုရားရှိရာ ကျောင်းထဲ ပထမ အစနားက ပြောခဲ့သလို ဒီပုံ ဒီနည်းကြောင့် ကျောင်းထဲ ရောက်လာကြရောဆိုပါတော့၊ မိခင်လူမိန်းမကလဲ ကြောက်လွန်းလို့ ကလေးငယ်ကို ဘုရားခြေရင်း အတင်းပို့ပြီး "ကယ်တော်မူပါ၊ ဘေးရန်ကင်းအောင် ဆောင်ရွက်ပေးတော်မူပါ" လို့ လျှောက်တယ်၊ 'သုမန' နတ်မင်းကြီးက ဘားထားလို့ ဘီလူးမ ရောက်လာပေမဲ့ သိပ်ကြောက်နေမှန်း သိတော်မူလို့ "မကြောက်နဲ့ မကြောက်နဲ့" ဆိုပြီး ဘီလူးမကို ရှင်အာနန္ဒာက ခေါ်လာ၊ အနားရောက်တော့ အသင်တို့ တဦးနဲ့တဦး အာဃာတရန်ငြိုးထားလာကြလို့ ဒီလိုဖြစ်လာခဲ့ကြတယ်၊ အသင်တို့ဟာ ဤသာဝတ္ထိပြည်မှာပင် ယခု ဘီလူးမက အိမ်ရှင်ယောကျ်ားတယောက်ရဲ့ အိမ်ရှင်မငယ်(မယားငယ်ပေါ့လေ)သင်သားသယ်အမေက မယားကြီးအဖြစ်နဲ့နေလာခဲ့ကြတယ်၊ မယားငယ်ရဲ့သားကို မယားကြီးက သတ်ပစ်ရာကစပြီး၊ တယောက်နဲ့ တယောက် အာဃာတ မပျောက်ကြလို့ နောက်ဘဝကျတော့ မယားကြီးက ကြက်မ၊ မယားငယ်က ကြောင်မ၊ ထိုမှ နောင်ဘဝ ရောက်လာပြန်တော့ ဘဝပြဿနာ မပြေလည်သေး၊ အချင်းချင်း အာဃာတ မပျောက်သေး၊ ဟိုတုန်းက မယားကြီးဖြစ်တဲ့ ကြက်မက ကျားသစ်မ မယားငယ်ဖြစ်တဲ့ ကြောင်မက သမင်မ ဖြစ်လာပြန်တယ်၊ နိုင်ရာကလေးငယ်ကို မိခင်ရှေ့မှာ စားပြန် ဆုတောင်းပြန်နဲ့ အာဃာတ ထား ထား လာလိုက်ကြတာ အခု ငါဘုရားနဲ့ တွေ့တဲ့ ဒီဘဝမှာ အသင်မယားငယ်က ဘီလူးမ မယားကြီးက လူ့ဘဝ သားသယ်အမေ ဖြစ်ပြီး ကလေး အစားခံရတာ ၂-ကြိမ် ရှိသွားပြီ။

ဒါကြောင့် ဒီတော့ကို အသင်တို့ ဤဘဝဤအချိန် ဤကာလမှစပြီး တယောက်နဲ့တယောက် ပြေလည်မှု အရယူ၍ အာဃာတ ပပြောက်ရေး

မှုကို စိတ်တူကိုယ်တူ ကြည်ဖြူစွာ လက်ခံကြ၊ ငါဗရားစကား နားထောင်ကြ၊ ငါဗရားနှင့်သာ မတွေ့ရင် ရှေးဘဝ များစွာ သံသရာအရေး မတွေးဝံ့လောက်အောင် ကြောက်စရာတွေ တွေ့ရလိမ့်မည်၊ ဒါကြောင့် ရန်ငြိုး မဖွဲ့ကြနဲ့၊ ငြိမ်းချမ်းရေးအရယူကြတဲ့–

နဟိ ဝေရေန ဝေရာနိ၊ သမ္မန္တီဓ ကုဒါစနံ၊
အဝေရေနစ သမ္မန္တိ၊ ဧသဓမ္မော သနန္တနော။

ဣဓ၊ ဤလောက၌၊ ဝေရာနိ၊ ရန်တို့သည်၊ ဝေရေန၊ ရန်ငြိုးဖွဲ့သဖြင့်၊ ကုဒါစနံ၊ တရံတခါမျှ၊ နသမ္မန္တိ၊ မငြိမ်းချမ်းနိုင်ကုန်တဲ့ ...

တယောက်နဲ့တယောက်ဆဲကြတဲ့အခါ အပြန်အလှန်ဆဲနေမယ်ဆိုရင် ဘယ်တော့မှ မငြိမ်းနိုင်မပြီးနိုင်ဘူး၊ တယောက်ကခေါ်းနဲ့ခုတ်၊ ခံရတဲ့ သူက တဘန် ပြန်ပြီးတော့ ခုတ်နေရင်၊ ပြန်သတ်နေရင်၊ ဘဝအပြန်ပြန် ဘယ်တော့မှ မငြိမ်းချမ်းနိုင်ဘူးတဲ့၊ မြွေနဲ့မြွေပါကိုကြည့်၊ နိုင်ရာကသတ်နေတာဘဲ၊ ဘာ့ကြောင့်လဲ၊ ရန်ငြိုးမပျောက်လို့၊ တဖွဲ့နဲ့တဖွဲ့၊ တအုပ်စုနဲ့တအုပ်စု ဒီလိုဘဲ ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်း၊ လက်စားချေခြင်း ကိစ္စတွေလုပ်နေရင် မငြိမ်းနိုင်၊ မပျောက်နိုင်၊ ကမ္ဘာ့ရန်ကြီးဖြစ်နေတာဘဲ။

ကျီးနဲ့ဇီးကွက်ကိုကြည့်၊ ဇီးကွက်ကို ခင်ပုတ်လို့လဲခေါ်တယ်၊ သူတို့ဟာ အမြဲတန်း ရန်သူကြီး ဖြစ်နေရတာ အကြောင်းကတော့ ဒီလိုတဲ့....

နမေရုစ္စတိ ဘဒ္ဒန္တေ၊ ဥလူကဿာဘိသေစနံ၊
အကုဒ္ဓဿ မုခံပဿ၊ ကထံကုဒ္ဓေါ ကရိဿတိ။

(ဟိုငယ်ငယ်က ရဘူးတဲ့ဂါထာ)

ကမ္ဘာဦးငှက်အပေါင်း စည်းဝေးတိုင်ပင်တဲ့ ငှက်ညီလာခံကြီး လုပ်ရာဝယ် ငှက်အများက ဇီးကွက်ခေါ်တဲ့ခင်ပုတ်ငှက်ကိုဝိုင်းပြီး သမတမင်းအဖြစ် တင်မြှောက်ရန် ရွေးချယ်ကြတော့၊ "နမေရုစ္စတိ ဘဒ္ဒန္တေ"အစရှိတဲ့ ဂါထာကို ကျီးက ရွတ်တယ်၊ ကျီးက ဆိုတယ်တဲ့–

ဘဒ္ဒန္တေ၊ အိုငှက်များအပေါင်းတို့၊ ဥလူကဿ၊ ဇီးကွက်ခေါ်တဲ့ ခင်ပုတ်ငှက်အား၊ အဘိသေစနံ၊ သမ္မတအဖြစ် မင်းအဖြစ်ရောက်အောင် အဘိသိက်သွန်းလောင်းခြင်းကို၊ မေ၊ ငါကျီးသည်၊ နရုစ္စတိ၊ မနှစ်သက်၊ အကုဒ္ဓဿ၊ အမျက်မထွက်၍ စိတ်မဆိုးသေးသော ဇီးကွက်၏၊ မုခံ၊ မျက်နှာထားကို၊

ပဿ၊ ကြည့်ရှုစမ်းကြလော့၊ ကုဒ္ဓေါ၊ အမျက်ထွက်၍ စိတ်ဆိုးလာသည်ရှိ သော်၊ ကထံကရိဿတိ၊ အသို့ပြုနိုင်ပါအံ့နည်းလို့...

ဆိုပြီး ကျီးက ပြင်းပြင်းထန်ထန် ကန့်ကွက်တယ်တဲ့၊ ဒီလို ကန့်ကွက် ရာမှစပြီး ဇီးကွက်က ကျီးကို အာဃာတဖြင့် ရန်ငြိုးဖွဲ့ထားဆိုပဲ၊ ဇီးကွက် ရဲ့ အပြစ်ကို အသေးစိတ်တင်ပြပြီး သဘောမတူကြောင်း ကန့်ကွက်ခဲ့လို့ ဘဲ ညအခါ ကျီးတွေကို ဇီးကွက်က လိုက်သတ်စား၊ ကျီးကလဲ နေ့အချိန် ရောက်ရင် တွေ့ရာ ဇီးကွက်ကို လိုက်ရှာစားနဲ့ ခုထက်တိုင် ကမ္ဘာ့ရန်သူ ကြီးတွေ ဖြစ်သွားကြတယ်။

နောက်တခု ကြို့ပင်စောင့် ရုက္ခစိုးနဲ့ ဝံတကောင်လဲ တဦးနဲ့တဦး ရန်ငြိုးဖွဲ့လို့ ရန်သူတွေ ဖြစ်နေပုံကို ဗရားရှင်ဟောပြ၊ ဒီလိုရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်း ဟာ မကောင်းပုံ တဦးနှင့်တဦး အာဃာတပပျောက်ရေး၊ နားလည်မှုရရှိ ရေးတို့ အရေးကြီးကြပုံကို ဗရားရှင်က ဘီလူးမကို အဓိကထားပြီး ပရိ သတ်အလည်မှာ—

န ဟိ ဝေရေန ဝေရာနိ၊ သမ္မန္တီဓ ကုဒါစနံ။
အဝေရေနစ သမ္မန္တိ၊ ဧသဓမ္မော သ နန္တနော။

လို့ ဗရားရှင်ဟောတော်မူတယ်၊ ဗရားရှင်ဟောတော်မူတဲ့ မြွေနှင့် မြွေ ပါ၊ ဇီးကွက်နဲ့ ကျီး၊ ကြို့ပင်စောင့်နတ်နဲ့ ဝံတကောင်အကြောင်း ဇာတ် လမ်းကို နားထောင်လိုက်ရတဲ့ အချိန်ကစပြီး သံဝေဂဉာဏ် အသိဉာဏ်ခေါ် တဲ့ ပညာတရား လက်ကိုင် ရသွားဟန် တူပါရဲ့၊ ထူးမြတ်သော မဂ်တရား ဖိုလ်တရားရပြီး ဂါထာအဆုံးမှာ သောတာပန် တည်သွားတယ်။

ဣဓ၊ ဤလောက၌၊ ဝေရာနိ၊ ရန်တို့သည်၊ ဝေရေန၊ ရန်ငြိုး ဖွဲ့သဖြင့်၊ ကုဒါစနံ၊တရံတခါမျှ၊ နသမ္မန္တိ ၊မငြိမ်းချမ်းနိုင်ကုန်၊ အဝေရေနစ၊ ရန်ငြိုး မဖွဲ့သဖြင့် သာလျှင်၊ ဝေရာနိ၊ ရန်တို့သည်၊ သမ္မန္တိ၊ ငြိမ်းချမ်း နိုင်ကုန်၏၊ ဧသဓမ္မော၊ ဤသို့ ရန်ငြိုးဖွဲ့သဖြင့် ရန်မငြိမ်းချမ်းနိုင်ခြင်း၊ ရန်ငြိုး မဖွဲ့သ ဖြင့်သာ ရန်ငြိမ်းနိုင်ခြင်း ဆိုတဲ့တရားသည်၊ သနန္တနော၊ ရှေး၌ဖြစ်သော အစဉ်အလာပေတည်း။

ဤသို့ဗရားရှင်၏ တရားစကား နားထောင်ရသော ဘီလူးမ သောတာ ပန်တည်တော့ ဗရားရှင်က သားသယ် အမေဆီက သားငယ်ကို ဘီလူးမ ရင်ခွင်ထဲအထည့်ခိုင်း၊ ဘီလူးမက ပွေ့ချီပြီး သားငယ်ကလေးကို ကိုယ့်

သားအရင်းကဲ့သို့ ချစ်ခင်စိတ်ဖြစ်ပြီး နမ်းစုတ်ပြတယ်၊ ဘီလူးမနဲ့ သားသယ်အမေဟာ ညီမအရင်းလို ချစ်ခင်ကြင်နာစွာ တဦးနဲ့တဦး သိပ်ထူးခြားပြီး နူးညံ့သိမ်မွေ့သွားကြတယ်။

ပထမ၊ ဒုတိယ သားနှစ်ယောက်တုန်းက သားသယ် အမေရှေ့မှာ စားပြခဲ့သေး၊ ခု တတိယ သားကျတော့ ဗရားရှင်နဲ့ တွေ့ရတဲ့ကျေးဇူးကြောင့် နမ်းစုတ်နိုင်သည်အထိ အေးချမ်းသွားလိုက်ကြတာ၊ သောတာပန်ဆိုတော့လဲ သူတပါးအသက် မသတ်ခြင်း စတဲ့ အထက်တန်း လက္ခဏာကောင်းတွေနဲ့ ပြည့်စုံတော့ ကျေးဇူးတွေ များချင်တိုင်း များကုန်ကြတာပေါ့၊ ကျန် ပရိသတ်များလဲဘဲ ဤအဖြစ်ပျက် တွေ့ရ၊ ဗရားတရားနာကြားရသဖြင့် ကျေးဇူးများကုန်ကြတယ်။

ဒီဘီလူးမဟာ သူမရဲ့ အကုသိုလ်ကံကလဲဘဲ အတော်ထူးဆန်းတယ်၊ ဝင့်ကျွေးပါလာလို့ ဘယ်အခါမှ ဒဿဝဓာဝအောဝဝ မစားရဘူးတဲ့၊ ပုထုဇဉ်ဘဝ တွေ့ရာစားရတုန်းကပင် မဝခဲ့တော့ အရိယာသောတာပန်ဘဝ အခုရောက်နေတော့ စားရေး၊ ဝမ်းရေးအတွက် အခက်ကြုံ ပူပန်နေသဖြင့် ဗရားရှင် ကိုယ်တော်တိုင်က သားသယ်အမေကိုဘဲ တာဝန်ပေး လုပ်ကျွေးစေတို့ စားဦး စားဖျားကို ဘီလူးမအားကျွေးဘို့ အမိန့်တော်ရှိလိုက်တယ်။

ဘီလူးမဟာလဲ သားသယ် အမေက တောင်သူလယ်သမား ဆိုတော့ဘီလူးမကိုယ်တိုင်လယ်ဆင်း ယာခင်းသွား၊ အလုပ်များကို ကူညီဝိုင်းဝန်းလုပ်ပေးသတဲ့၊ လူသားများ မလုပ်နိုင်တဲ့ မိုးနည်းတဲ့အခါ နိမ့်တဲ့မြေနေရာ၊ မိုးများတဲ့အခါ ကုန်းခေါင်ခေါင်မှာ ထွန်တယ်၊ စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်ခြင်း၊ အကြံပေးခြင်းများကို ဆောင်ရွက်သတဲ့၊ အဲဒီလို ဆောင်ရွက်ညွှန်ကြားပေးတော့ ထိုသားသယ်အမေအိမ်မှာ မိုးခေါင်တဲ့နှစ်ရော မိုးကောင်းတဲ့နှစ်ရော ဘယ်အခါဖြစ်ဖြစ် စပါးရတာချည်းဘဲတဲ့။

ဒီတော့ အခြားလူတွေကပြောကြတယ် "ဒို့မှာတော့ မိုးခေါင်လွန်းရင်လဲ စပါး မရကြဘူး၊ မိုးကောင်းလွန်းရင်လဲ မရကြဘူး၊ သင်တို့တော့ ဘာ့ကြောင့်ရကြသလဲ၊ မိုးခေါင်မယ် မိုးကောင်းမယ်ဆိုတာ သိသလား" လို့ မေးကြတော့ "ငါတို့တော့ မသိပါဘူး၊ ငါတို့ရဲ့ မိတ်ဆွေဖြစ်တဲ့ ဘီလူးမကသိလို့ သူညွှန်ကြားတဲ့အတိုင်း လိုက်နာ လုပ်ကိုင်လို့ စပါး နှစ်တိုင်း ရတာဘဲ၊ ငါတို့ အမြဲမပြတ် နေ့စဉ် ယာဂု ထမင်း ပို့တာ မမြင်ကြ ဘူးလား၊ သင်တို့လဲ ပို့လျှင် ဒို့မိတ်ဆွေ ဘီလူး မက ကူညီ

ညွှန်ကြားပေးလိမ့်မယ်” လို့ပြောတော့ အားလုံး မြို့သူမြို့သား တောင်သူ လယ်သမားတွေလဲ ဘီလူးမကို ပူဇော် ပ,သ သက္ကာရပြုကြတယ်။

ဘီလူးမကလဲဘဲ ပူဇော်ပ,သ သက္ကာရပြုကြတဲ့ တောင်သူ လယ်သမား တွေအားလုံးကိုဘဲ ကူညီစောင့်ရှောက် ညွှန်ကြားလို့ အားလုံးဘဲ ဆန်ရေ စပါး ပေါများပြည့်စုံပြီး ချမ်းသာကြတယ်၊ ဒါ ဘာ့ကြောင့်လဲဆိုရင် ဗ ရားရှင်နဲ့ တွေ့လို့၊ ဗရားရှင်ကို ကိုးကွယ်ရလို့အားလုံး ချမ်းသာရရကြ၊ အာဃာတတွေ ပပျောက်ပြီး ငြိမ်းချမ်းရေး ရသွားကြရတယ်၊ ဗရားရှင် ရဲ့ တန်ခိုးပါဘဲ။

ဒါကြောင့်——

အနာထာနဥ္စ သောနာထော၊ ဘယာနံ အဘယံကရော။
ကမ်ဥ္စ ဗဟူနံ ဆေတာ၊ သုခေတာ စက္ကဝတ္တကော....

လို့ဤတရားအစမှာ ရွတ်ဆိုခဲ့တဲ့အတိုင်း ဗရားရှင်သည်သာ ကိုးကွယ် ရာမဲ့ခဲ့သော သတ္တဝါတို့ရဲ့ ကိုးကွယ်ရာ အားထားရာအစစ်ဘဲ၊ ဘေးရောက် နေကြတဲ့ သတ္တဝါတို့ကိုလဲ ဘေးကင်းအောင် ပြုတော်မူနိုင်သော ဗရားလို့ အသီးသီး ဗရားရှင်ကို ပိုမိုအားကိုးလို့ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ ဂုဏ်တော်ကို ကြည် ကြည်ယုံယုံ လေးလေးမြတ်မြတ်နဲ့ တဥုးနှင့်တဥုး တဖွဲ့နှင့်တဖွဲ့ ယောနိ သော မနသိကာရထားလို့၊ အာဃာတတွေ ရှောင်ရှားပြီး ဗရားရှင်တရား ကိုသာ လိုက်စားကျင့်သုံးနိုင်ကြ ပါစေကုန်သတည်း။

(၁၃၁၀–ခု၊ ပြာသိုလ ဟောတော်မူသည်) တပည့် အလုပ်အကျွေး များက တောင်းပန် လျှောက်ထားသဖြင့် ဟောသော တရားဖြစ်သည်။

သီလတရား။

နှုတ်မြွက်တရား အမှတ်(၅)

ခိလဗန္ဓေန ပါသာဒေါ၊ ကုလ္လော ယောဗ္ဗေန သုန္ဒြနာ၊
သန္ထာရာ သမဂ္ဂေါ သံဃော၊ စိရံ တိဋ္ဌတိ နိစ္စလော။

ပါသာဒေါ၊ ရွှေငွေမြစိန်,ထိန်တညီးညီး, ပြာသာဒ်ကြီးသည်၊ ခိလဗန္ဓေန၊ ကြီးကြီးငယ်ငယ်, သွယ်သွယ်များလှ, သံမှိုစသောအဖွဲ့ဖြင့်၊ နိစ္စလော၊ ပြင်းစွာခတ်လှိုင်း၊ လေမုန်တိုင်းကြောင့်၊ မယိမ်းမယိုင်, ကြံ့ကြံ့ခိုင်သည်ဖြစ်၍၊ စိရံတိဋ္ဌတိ၊ အစွန့်ရှည်ကြာ တည်နိုင်စွာ၏၊ ကုလ္လော၊ စပါးဆန်လှောင်,အကျိုးဆောင်သည့်, ဝါးဖောင် သစ်ဖောင်သည်လည်း၊ ယောတ္တေနသုဋ္ဌုနာ၊ မြဲမြန်ဖွဲ့ချည် လွန်ကြိုးစသည်ဖြင့်၊ နိစ္စလော၊ ပြင်းစွာခတ်လှိုင်း လေမုန်တိုင်းကြောင့် လှုပ်ရှားမယိုင် ကြံ့ကြံ့ခိုင်သည်ဖြစ်၍၊ စိရံတိဋ္ဌတိ၊ ကမ်းရောက်သည့်တိုင် ကြာမြင့်စွာ တည်နိုင်၏၊ သမဂ္ဂေါ သံဃော၊ သီလသမာဓိ, စရိုထိုထို, မြတ်ကုသိုလ် ဂုဏ်အင်ကြောင့် အလွန်လျှင် ကြည်ညိုစလောက်ကြသော လဇ္ဇီ, ပေသလ, သမဂ္ဂ သံဃာတော် အပေါင်းသည်၊ သန္ထာရာ သန္ထာရေန၊ ချင်းတို့ချင်းချင်း မေတ္တာခင်း၍ ချစ်ခင်မြတ်နိုးခြင်း ပဋိသန္ထာရဖြင့်၊ နိစ္စလော၊ မလိမ္မာသူ၊ အောက်ငယ်လူတို့ ဉာန်ကူပြောကြား၊ ဂုံးစကားကြောင့် ဖေါက်ပြားယောက်ယက် လှုပ်ယှက်ခြင်းမရှိသည်ဖြစ်၍၊ စိရံတိဋ္ဌတိ၊ ရွှေငွေမြစိန်, ထိန်တညီးညီး ပြသာဒ်ကြီး နှင့်နှင့် ထက်ဝန်းကျင် လူအပေါင်းတို့၏ ခိုခအောင်း အားထားရာဖြစ်၍ စင်စစ် မြဲခိုင်တည်တန့်နိုင်လေသတည်း။

ဒီလို တရားစကားတွေ နာယူကြ၊ မှတ်သားကြ၊ ဗုရားဟောတော်မူတဲ့ တရားတွေ ကြားကြရသဖြင့် တရားတော်လာတိုင်း ကျင့်ကြံနိုင်လို့၊ ကျင့်ကြံပြီးတော့ ထိုကျင့်ကြံတဲ့ ကုသိုလ်တွေက အဆောက်အဦ ဖြစ်ပြီးတော့ ပါရမီပြည့်ပြီး နိဗ္ဗာန်ရောက်နိုင်ကြမယ်။

ဒါကြောင့် ငါတို့ယခု ရှစ်ဆယ်နဲ့ ကိုးနှစ် ရောက်စ ဖြစ်တယ်၊ ဒီတော့ ဒီအသက် အရွယ်ကျမှ၊ အသက်အရွယ်ကြီးလှမှ ပဋိသန္ထာရဆိုတဲ့ ဆရာတော်ကြီးများ ပေးခဲ့တဲ့နည်းလမ်း၊ ဗုရားရှင်ဟောတော်မူခဲ့တဲ့တရား ငါတို့ လဲရယူ သင့်ပေတယ်လို့ ကိုယ့်ရှိသမျှ သက်န်းစသည် လှူဒါန်း ပြီးတော့ အာမိသ ပဋိသန္တာရပြုရ၊ ယခုလို ပြောဟောပြီးတော့ ဓမ္မပဋိသန္တာရ ပြုရ

တယ်၊ သက်တော်ရှည်ပွဲနဲ့ စပ်လို့.... လာပြီးတော့ ပြောကြ၊ မေးမြန်းကြ၊ လျှောက်ထားကြ၊ ကိုယ်ကလဲ ပြောသင့်သမျှပြောရ၊ ဒါတွေလဲ ဝစနပဋိသန္ထာရတဲ့။

ဒီကုသိုလ်အကြောင်းပြုပြီးတော့၊ နောင်သံသရာမှာ အောက်ဖြစ်သော ကုသိုလ်အမှီပြုပြီးတော့ အကျိုးလဲတဲ့ ခံစားရဘို့၊ နိဗ္ဗာန်တိုင်အောင် အကျိုးလဲတဲ့ရဘို့၊ ဒီ အသက်အရွယ် ကျသည် တိုင်အောင် ဆည်းပူးနိုင်သေးတယ်လို့ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုလဲ အာရုံပြု ဝမ်းမြောက်၊ ကိုယ့် အကြောင်းပြုပြီးတော့ အများသောသူတွေလဲ ကုသိုလ်ကြရတယ်လို့ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာလို့ ဒိဋ္ဌမျက်မြင်အားဖြင့် ဝမ်းမြောက် ရကြတဲ့သူတွေ အများကြီး၊ ကုသိုလ် ရကြတဲ့သူတွေ အများကြီး၊ ခေတ်အား လျော်စွာ စာရွက်တွေ ရိုက်ပြီး ကြော်ငြာသဘောနဲ့ အရပ်ရပ် ပေးပို့ပြီးတော့၊ အချို့ သတင်းစာက ထည့်ပြီးတော့ တွေ့ရက မြင်ရက ကြားသိရက ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာပြီးတော့ အများကြီးဘဲ ကုသိုလ်ရကြမယ်။

ဒီလိုအကြောင်းတွေ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း အကြောင်းတွေကိုယ်ရော အများရော သူများပါ ရကြတယ်လို့ ဝမ်းမြောက်မိ ဝမ်းသာမိတယ်၊ ရှေးရှေးသော ဆရာတော်ဘုရားကြီးတွေ ရှေ့ကျင် ဆရာတော်ဘုရားသာ မကပါဘူး၊ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်လက်ထက်တော်ကစပြီး အာစရိယ ပရမ္ပရ ဆရာတော်ဘုရားကြီးတွေ အဆက်ဆက်တွေကို သတိရ ကြည်ညိုလို့ ဝမ်းမြောက်လို့ ဒီဆရာတော်ဘုရားကြီးတွေ ပြောဟော ပြသခဲ့တဲ့နည်းလမ်းတွေ ရပြီးတော့ မဂ်ရကြောင်း ဖိုလ်ရကြောင်း နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း တရားတွေ ကျင့်ရပေတယ်လို့ ကျေးဇူးတင်ပြီးတော့ ဆရာတော်ကြီးတွေ အာရုံပြုကြရ ကြည်ညိုကြရတယ်။

ပထမဆုံးအစက ဩဝါဒ ဂါထာ ပေးတော်မူတဲ့ ရှေ့ကျင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးများဆိုရင် မှီကြတဲ့သူတွေ ယခုနည်းသွားပြီ၊ ဒို့ မှီလိုက်သေးလို့ သတိရပြီးတော့ လွမ်းဆွတ်မိတယ်၊ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ကြည်ညိုစရာတွေ အလွန်များတယ်၊ ရဟန်းများ စောင့်ထိန်းရမဲ့သိက္ခာပုဒ်တွေရှိတယ်၊ ပါတိမောက္ခ သံဝရ သီလတဲ့၊ စောင့်ထိန်းရမဲ့ သီလလို့ဆိုလိုတယ်။

ရဟန်းတော်များ ဘယ်လိုကျင့်ရမယ်၊ ဘယ်လိုနေထိုင်ရမယ်၊ ဘယ်လို ကြံစည်ရမယ်၊ ဘယ်အမှု ဘယ်လို မလွန်ကျူးရဘူး၊ ဒီလို ပညတ် ညွှန်ပြထားတယ်။

ရွှေကျင် ဆရာတော် ဗရားကြီးများ သိက္ခာပုဒ် လွန်ကျူးပြီးတော့ အများပြောနေကြတဲ့ အတိုင်းဆိုရင် အာပတ်အသင့်ခံတာ မရှိဘူး၊ အာပတ်မသင့်စေရဘူး၊ အလုံးစုံ ဖြူစင်သန့်ရှင်းပြီးတော့ သီလဝန္တ အစစ်ကြီး ဖြစ်တော်မူတယ်၊ ပျံလွန်တော်မူခါနီး အခါကာလ ကိုယ့်သီလကိုယ် အာရုံပြုပြီးတော့ ဝမ်းမြောက်လွန်းလို့ ဝမ်းသာလွန်းလို့ ငါတော့ဖြင့် သေရတော့မယ်လို့ အမှန် သိတဲ့ အချိန်မှာ ဒိပြင်စကားတွေ မပြောတော့ဘဲ ...

ပါတိမောက္ခံ ဝိသောခေန္တော၊ အပ္ပေဝ ဇီဝိတံ ဇဟေ။
ပညတ္တံ လောကနာထေန၊ နဘိန္ဒေ သီလသံဝရံ။

ဒီဂါထာကို တခေါက်ပြီး တခေါက် ဆက်ပြီးတော့ ရွတ်နေတာဘဲ၊

ပါတိမောက္ခံ ဝိသောခေန္တော၊ အပ္ပေဝ ဇီဝိတံ ဇဟေ၊
ပညတ္တံ လောကနာထေန၊ နဘိန္ဒေ သီလသံဝရံ။

တခါတခါ ရပ်ပြီးတော့ ကြားရဲ့လား ဘိုးသူတော်၊ ကြားပါတယ်ဗရား။

တော်ကြာရွတ်၊ တော်ကြာထပ်ရွတ်၊ တော်ကြာထပ်ရွတ်၊ တဖြေးဖြေး အသံက တိမ်သွားပြီးတော့ နောက်ဆုံးကျတော့ အသံမကြားရဘူး၊ နှုတ်ခမ်းလေး လှုတ်လှုတ်ပြီးတော့ အတော်ကြာတော့ ဇီဝိန်ချုပ်ပြီးတော့ စံတော်မူသွားရတယ်။

ဆရာတော်ဗရားကြီး ရွတ်တဲ့ ဂါထာက– ပါတိမောက္ခံ၊ ပါတိမောက္ခသံဝရ သီလကို၊ ဝိသောခေန္တော၊ သုခ်သင်သော ရှင်းလင်းသော အပြစ်ကင်းအောင် နေလိုသော ရဟန်း သာမဏေသည်၊ ဇီဝိတမ္ပိ၊ အသက်ကိုသော်လည်း၊ အပ္ပေဝဇဟေ၊ စွန့်သော်လည်း စွန့်လိုက်ရာ၏၊ လောကနာထေန၊ မြတ်စွာဗရားသခင်သည်၊ ပညတ္တံ၊ ပညတ်တော်မူအပ်သော၊ သီလသံဝရံ၊ သီလစောင့်စည်းခြင်းကို၊ နဘိန္ဒေ၊ မချိုးမဖျက်ရာ။

အဓိပ္ပါယ်ကတော့ စောင့်စည်းရမဲ့ နေရာမယ် ရွှေကျင် ဆရာတော်ဗရားကြီးများ ဩဝါဒ အတိုင်းဆိုရင် ယခုလို နေလှဲတဲ့အခါ ရေသောက်ချင်တယ်၊ ရေငတ်တယ်၊ ရေအိုးစဉ်တွေ၊ ရေအိုးစဉ် လူကလဲသောက်၊ ခလေးကသောက်၊ လူကြီးကသောက်၊ ဒီရေအိုးစဉ်မျိုး ရေမသောက်ရဘူး၊ ဒီရေထဲဘာပါလဲ ဘာမှမပါပါဘူး၊ ရေချည်းဘဲ ကြည်လင်လိုက်တာ၊ သန့်ရှင်းလိုက်တာ၊ သို့ပေတယ်လို့ ဒီရေခွက်က အာမိသ မစင်ကြယ်တဲ့ ခလေးသူငယ်များ၊ လူများ သောက်သွားတဲ့ ရေခွက်ဖြစ်လို့ ဒီရေခွက်နဲ့

ဘုန်းကြီးများ ခပ်ပြီးတော့ သောက်မယ်ဆိုရင် ဆရာတော် ဗရားကြီးများ အလိုမရှိဘူး၊ မသောက်စေချင်ဘူး၊ အကယ်၍သောက်မယ် အာမိသကလဲ မစင်ဘူး၊ လက်ဖက်စားထားတဲ့လူတွေက ဒီရေခွက်နဲ့သောက်၊ တော်ကြာ ဘုန်းကြီးက ဒီရေခွက်နဲ့ခပ်ပြီးတော့ ရေထပ်သောက်၊ လက်ဖက် အာမိသ လေး မပြောပလောက်ပါဘူး၊ ဝမ်းထဲဝင်သွားရော၊ ဝိကာလဘောဇန ဖြစ် သွားရော၊ အဲဒီလို အာပတ်ကလေးမှ မသင့်စေရဘူး၊ ရှောင်ကြဉ်ရမယ်၊ ရေ ငတ်လှချေရဲ့၊ အလွန်ဘဲ သောက်ချင်တယ်၊ ဒီရေမသောက်ရင်လဲ ဒီ လက် ဖက်နံ့လေး ကွမ်းနံ့လေး မပြောပလောက်ပါဘူး၊ အာပတ်သင့်ချင် သင့်ပါ စေတော့၊ ရေ သောက်မယ်၊ ဒီလို သိက္ခာပုဒ်ပညတ်တော်ကို မဖျက်ရဘူး။

ရွှေကျင် ဆရာတော် ဗရားကြီးများ ဒီလိုသေပေစေတော့လို့ ဆိုပြီး စောင့်ထိန်းခဲ့ရတာတွေ ရှိဟန်တူရဲ့၊ ဒါကြောင့် ဒိပါဠိကိုရွတ်ပြီးတော့ ပျံလွန်တော်မူသွားတယ်။

ဒါကြောင့် ပညတ်တော်မူအပ်တဲ့ သိက္ခာပုဒ်တော်တွေ အလွန်စောင့် စည်းလို့ ရွှေကျင် ဆရာတော် ဗရားကြီးများရဲ့ တပည့်သားမြေးများ ဆိုလို့ရှိရင် အကုန်လုံးက သီလဂုဏ် ကြည်ညိုကြ၊ သမာဓိဂုဏ် ကြည်ညို ကြ၊ ပညာဂုဏ် ကြည်ညိုကြရတယ်။

ဆရာတော်ဗရားကြီး အဆုံးအမဩဝါဒကို အဟုတ်လိုက်နာတဲ့ တပည့် သားမြေးဆိုရင် ဘယ်ကိုရင် ဘယ်ဦးပဉ္စင်းမှ ဘယ်ရဟန်းမှ သိက္ခာပုဒ်ကျူး လွန်ပြီးတော့၊ အပျက်ခံပြီးတော့ နေထိုင်ကြတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မရှိဘူး၊ ဆရာတော် ကြီး နည်းလမ်းအတိုင်း ကောင်းစွာနေကြတယ်၊ နားမထောင်တဲ့ သူတွေ ရှိချင် ရှိမယ်၊ သို့သော် ပါတိမောက်ကိုတော့ အသက်ကိုသာ စွန့်ရမယ်၊ ပါတိမောက်ကိုတော့ မဖျက်ဆီးရဘူး၊ သီလကို မဖျက်ဆီးရဘူး၊ယခုခေတ် မယ် လူတွေတောင်ဘဲ(၁၀)ပါးသီလ စောင့်ရင်“ဇာတရူပရဇတ ပဋိဂ္ဂဟ ဏာ ဝေရမဏီ”ဆိုတယ်၊ ဒီငွေနဲ့စပ်လို့ တချို့မကောင်းကြဘူး၊ အမိပ္ပါယ် တချို့မယ် သိသိသာသာ တိုက်ရိုက်ဘဲ မစောင့်စည်းတာမြင်ရ၊ တချို့မယ် သံသယ ဖြစ်လောက်အောင် မြင်ရတွေ့ရတယ်၊ စောင့်စည်းရမယ်၊ မစောင့် စည်းရင်တော့ အပြစ်ဘဲ။

ဒီက ရန်ကုန် သွားချင်တယ်၊ ကပ္ပိယလဲမပါဘူး၊ ကိုယ်ချည်းဘဲ ရဟန်း ချည်းဘဲ သန့်သန့်၊ သာမဏေချည်းဘဲ သန့်သန့်သွားမယ်၊ ဘယ်လိုလုပ် သွားမလဲ၊ မီးရထားခ၊ လမ်းကျ စားဘို့သောက်ဘို့ ဝယ်ခြမ်းပြီးတော့

စားဘို့ငွေပါမှဖြစ်မယ်၊ ရန်ကုန်လဲသွားချင်တယ်၊ ဒီဟာမှမပါ မဖြစ်ဘူး ကပ္ပိယမရှိ၊ ဘယ့်နှယ်လုပ်မလဲ ကိုယ်တိုင် ယူသွားရလိမ့်မယ်၊ ရန်ကုန် သွားချင်အားကြီးတော့ လက်မှတ်ကို ကိုယ်တိုင်ယူ၊ လက်မှတ်ဝယ်၊ လမ်းဘဲ ဝယ်စားချင်ရာစား၊ ရန်ကုန်ရောက်သွားရော။

ရန်ကုန် ရောက်တော့ ကပ္ပိယ ကျောင်းသား ဒကာ မပါဘဲ အာပတ် အသင့်ခံ အပြစ်တွေ များချင်တိုင်းများပြီး ဗရားဆုံးမ ဩဝါဒ လိုက်နာသူ မဟုတ်တော့ဘူး၊ ဗရားဆုံးမ ဩဝါဒ လိုက်နာသူဖြစ်လို့ရှိရင် တဖြေးဖြေး ပြုပြင်ဘို့ အလွန် ကောင်းတယ်၊ ပြုပြင်နိုင်ရမယ်၊ ရန်ကုန် ရောက်သွားလို့ ကိုယ့်အလိုပြည့်သွားတာ တခုတော့ရှိရဲ့၊ သို့သော်လဲဘဲ ငွေကြေးနဲ့ စပ်လို့ ကိုယ့်မှာ အပြစ်ရှိနေတယ်၊ အပြစ်မကင်းတော့ဘူး၊ သိက္ခာပုဒ် ကျူးလွန်ပြီး ဖြစ်နေတယ်၊ ရှေ့ကျောင်းဆရာတော် ဗရားကြီး ဩဝါဒ လိုက်နာတဲ့သူ မှန်ရင် ဒါရှောင်ကြဉ်ရမယ်၊ ဗရားဆုံးမ ဩဝါဒ လိုက်နာတဲ့သူ ဖြစ်လို့ ရှိယင် ဒါရှောင်ကြဉ်ရမယ်။

တစုံတယောက်သော ဒါယကာက ရန်ကုန်က နေပြီးတော့ ကြည်ညို လွန်းလို့ ဘယ်နေ့ဘယ်ရက် အလှူခံကြွပါ၊ တရာတန်လှူပါ့မယ်၊ ငါးရာတန် လှူပါ့မယ်၊ တထောင်တန်လှူပါ့မယ်၊ ကပ္ပိယကျောင်းသားမပါဘဲနဲ့ ကိုယ့် ငွေကိုယ် ကိုင်ပြီးတော့ အလှူခံ သွားရမယ်ဆိုရင် မသွားပါနဲ့တော့၊ တ ထောင်တန် ငါးရာတန်ပစ္စည်း မရချင်နေပါစေ၊ ဒီငွေကိုယ်တိုင် ကိုင်ပြီး တော့ ခရီးစားရိပ်လုပ်ပြီးတော့ သွားဘို့ မသင့်ဘူးလို့ သတိရပြီး မသွားဘဲ နေရင်ကောင်းတယ်၊ သွားရင်တော့ ငွေအကြောင်း ပြုပြီးတော့ အာပတ် သင့် အပြစ်ဖြစ်မယ်၊ ဟိုရောက်လို့ ရတဲ့ပစ္စည်းကတော့ တထောင်တန် ပါရဲ့၊ လမ်းခရီး လွန်ကျူးတဲ့ အပြစ်က ငရဲရောက်ချင် ရောက်သွားမယ်၊ ပြိတ္တာဖြစ်ချင် ဖြစ်သွားမယ်၊ အပါယ်လေးဘုံကျချင် ကျသွားမယ်၊ အမှန် အတိုင်းသာ ဒီအပြစ်ဖြစ်လို့ရှိရင် ဒီကဲ့သို့ ဆင်းရဲခြင်း ခံရမယ်လို့ သိလို့ ရှိရင် ရှောင်ကြဉ်ကြမှာ၊ အမှတ်တမဲ့ မရှောင်ကြဉ်ကြဘူး၊ ဒါကြောင့် ငွေကြေးနဲ့စပ်လို့....

ဗရားရှင်လက်ထက်က လယ်တောတခုမှာ တောရွာတရွာမယ် ရွာထဲက သူခိုးက ငွေထုပ်ကို ထောင်ထုပ်လား မသိဘူး၊ အဲဒီအသပြာထုပ်ကို ခိုးပြီး တော့ အိမ်ကထွက်လာရော၊ လူတွေကသိလို့ လိုက်ကြရော၊ ဒီတော့ငွေ ထုပ်က လေးလို့ ထင်ပါရဲ့၊ ငွေထုပ်ယူပြီးတော့ မပြေးနိုင်တော့ လယ် တောထဲပစ်ပြီးတော့ သူခိုးက ထွက်ပြေးရော၊ ညဉ့်ကာလဖြစ်တော့ ချပစ်

ထားခဲ့တာလဲ လူတွေက မတွေ့ကြတော့ ငွေထုပ်ဟာ လယ်တောထဲ ကျန်နေရစ်၊ သူခိုးလဲမမိ၊ ကိုယ်စီ ကိုယ်စီ ကိုယ့်ရွာ ကိုယ့်အိမ် ပြန်ပြီးတော့ နေကြ၊ မနက်မှ ခြေရာခံပြီးတော့လိုက်ကြ။

ရွာသားတွေ မလိုက်လာမီ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်က မြင်တော်မူလို့ ဒီလယ်တောရှင်အာနန္ဒာနဲ့ ဆွမ်းခံအပြန်မှာ လယ်ရဲ့ကန်သင်းပေါ်ကရပ်ပြီး လက်ညိုးညွှန်လို့ "ပဿသိအာနန္ဒ၊ အာသီဝိသော" အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ၊ ပဿသိ မြင်၏လော၊ အာသီဝိသော၊ လျှင်သော အဆိပ်ရှိသော မြွေတည်း၊ ငွေထုပ်ကို လက်ညှိုး ထိုးပြီးတော့ ချက်ခြင်း လတ်တလော လျှင်မြန်သော အဆိပ်ရှိတဲ့ ကိုက်လိုက်ရင် သေတတ်တဲ့ မြွေကောင်ကြီး မြင်ရဲ့လား အာနန္ဒာ။

ရှင်အာနန္ဒာက "ပဿာမိ ဘန္တေ၊ ဃောရဝိသော" ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား၊ ပဿာမိ၊ မြင်ပါ၏၊ ဃောရဝိသော၊ ကြမ်းသော အဆိပ်ရှိသော မြွေကြီးပါဘုရား။

ငွေထုပ်ကြီးကို ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်က မြွေလုပ်ပြီးတော့ ပြောတယ်၊ ဒီငွေထုပ်ဟာ မြွေလို့ ဆိုတယ်၊ ကိုင်မိရင်၊ မြွေကိုက်ရင် သေတတ်သလို ဒီငွေက လူကို သေစေနိုင်တယ်၊ အပြစ်ဖြစ်စေနိုင်တယ်၊ အသုံးမတတ်ရင် အပ်တယ်ဆိုတဲ့လူများတောင် ငွေအကြောင်းပြုပြီးတော့ ဒုက္ခရောက်ကြရတာ အများကြီးရှိသတဲ့၊ ရဟန်းများဆိုရင် ကိုင်မျှ မကိုင်ကောင်းဘူး ကောက်ပြီးမယူရဘူး၊ ကိုင်လဲ မကိုင်ကောင်းဘူး၊ သူများက လာလှူတောင် အလှူမခံရဘူး၊ ကပ္ပိယနဲ့ ဘာနဲ့ လွှဲပြီးတော့အပ်တဲ့ နည်းလမ်းနဲ့သာ အလှူခံကြရတာ၊ အဲဒီလို အဆိပ်ပြင်းထန်၊ ကြမ်းထမ်းတဲ့ မြွေဆိုးများကဲ့သို့ ဥပစာတင်ပြီးတော့ ပြောရတဲ့ ငွေရတနာ၊ ဒီလိုဟာကို ကိုင်ခံလို့ သုံးစွဲလို့ အပြစ်ခံပြီးတော့ နေရတာမျိုး သီလမစင်ကြယ်ဘူး၊ ဒီလိုအဖြစ်မျိုးကို ရှောင်ကြဉ်တယ်၊ ဒီထက် နုနယ်တဲ့ သေးသိမ်တဲ့ အပြစ်မှ အဖြစ်မခံဘူး၊ ရှေးကျောင်းဆရာတော်ဗုဒ္ဓဘုရားကြီးများ သီလစောင့်စည်းပုံ အဆင့်ဆင့် ပြောကြ ကိုယ်တိုင် ကြားလိုက်ရ အပြစ်ကင်းတယ်လို့။

ဒါကြောင့် ယခုလိုပြောဟောရတာ ပထမရှေးကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီးနဲ့ စပ်လို့ ဓမ္မပဋိသန္ထာရ တမျိုးပါဘဲ၊ အပြစ်ရှိတဲ့ ဝတ္ထုကို အပြစ်ရှိမှန်းသိအောင်၊ အပြစ်ကင်းဘို့ အပြစ်မရှိဘို့ ရှောင်ကြဉ်တတ်အောင် ဥုးပဉ္စင်း

များ ကိုရင်များ သတိပြုရတာပေါ့၊ လူများလဲဘဲ တရားသဖြင့် ကျင့်ကြံနိုင်အောင်၊ ငွေအကြောင်းပြုပြီးတော့ လောဘမဖြစ်ရအောင်၊ ဒေါသမဖြစ်ရအောင်၊ ကြီးကျယ်တဲ့ လောဘမဖြစ်ရအောင်၊ ပစ္စည်းအကြောင်းပြုပြီးတော့ လောဘ မဖြစ်ရအောင်၊ ဒေါသ မဖြစ်ရအောင်၊ ဘယ်သူမဆို ပစ္စည်းမရှိရင် မဖြစ်ဘူး၊ ပစ္စည်းရအောင်ရှာ၊ ရှာကထဲ ကိုကဘဲ ရသမျှ လှူဘို့ဘဲ၊ လှူခွာဘဲ၊ လှူဒါန်းရအောင် ကုသိုလ်ပြုရအောင် ဒီအထဲက ကိုယ်စားရတာပေါ့။

ရှေးတုံးက ဘုန်းကြီး တပါး ပြောသံ ကြားဘူးတယ်၊ ကိုယ့်မယ်မွန်မြတ်တဲ့ အစာ အာဟာရလေး ရ၊ ယိုဗူးလေးများ၊ နို့ဆီဗူးကလေးများ ရ၊ တဗူးတလေ ရ၊ မစားရက်ဘူးတဲ့၊ စားချင်ရက်နဲ့ မစားဘူးတဲ့၊ သူ့စိတ်က အာဂန္တုလာမှ ဖေါက်မယ်၊ အာဂန္တုလာမှ အတူတူစားမယ်ဆိုတဲ့ စိတ်ကရှိ၊ တခါတခါ စားချင်လွန်းလို့ အာဂန္တုမျှော်ရသတဲ့၊ အာဂန္တုလာပြီဆိုမှ ဖေါက်ပြီး အာဂန္တုလဲစား၊ ကိုယ်လဲစား၊ အဲဒီလိုစိတ်ထားမျိုးနဲ့ ပစ္စည်းတွေရ၊ လှူဘို့တန်းဘို့၊ သူတပါးပေးကမ်းဘို့ ချီးမြှင့်ဘို့ ဒါနပါရမီဖြစ်ဘို့ရှာ၊ ဒီထဲက ကိုယ်လဲ စားချင်စားတာပေါ့။

အဲဒီလို အသပြာနဲ့စပ်လို့ ငွေနဲ့စပ်လို့ ပစ္စည်းဝတ္ထုနှင့်စပ်လို့ အပြစ်ကင်းအောင်၊ လောဘ မဖြစ်အောင်၊ ဒေါသ မဖြစ်အောင်၊ အကုသိုလ်မဖြစ်အောင် သတိထားမယ် ဆိုလို့ရှိရင် သမ္မာအာဇီဝဖြစ်လို့ လူများလဲဘဲ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း ပါရမီကုသိုလ်တွေ ရနိုင်တာဘဲ၊ ရဟန်းတော်များဆိုတော့ ငွေအကြောင်းပြုလို့ နိဗ္ဗာန်ယူဘို့ဆိုတာ နည်းလမ်း မရှိပါဘူး၊ ဒကာများက သဒ္ဓါတရားရှိလို့ ငွေလာလှူလျှင် ယင်းငွေ ကပ္ပိယဆီအပ်၊ အရှင်ဘုရား ကပ္ပိယထံ တဆယ်တန်ပစ္စည်း အသုံးလိုလို့ရှိလျှင် တောင်းယူပါ၊ ငွေကိုမလှူဘူး ဒကာကလဲ ပစ္စည်းလှူတာဘဲ၊ သို့သော် သင်္ကန်းလှူချင်တာ သင်္ကန်းကမပါဘူး၊ သင်္ကန်းဘိုးဘဲပါ၊ ကျောင်းသားထံ ငွေအပ်ပြီးတော့ အရှင်ဘုရား သင်္ကန်းအလိုရှိတဲ့အခါ ကျောင်းသားထံ တောင်းယူပါ လျှောက်ထားသွား၊ ဘုန်းကြီးက ငါအလိုရှိရင် သင်္ကန်းရလိမ့်မယ်၊ ဒါဘဲ၊ ဒီငွေယူပြီးတော့ သင်္ကန်းရလိမ့်မယ်၊ ဒါဘဲ၊ ဒီငွေယူပြီးတော့ သင်္ကန်းမှတပါး ဘယ်ဟာ သုံးမယ် ဘယ်ဟာဝယ်မယ် ဘယ်လိုနည်းနှင့်မှ ဘုန်းကြီးက မတတ်နိုင်ဘူး၊ အဲကပ္ပိယက သူ့ဘာသာသူ သုံးပြစ်လဲ ဘယ်လိုနည်းနဲ့မှ ဘုန်းကြီးက ကပ္ပိယကို တရားမစွဲနိုင်ဘူး၊ ဘုန်းကြီးငွေလဲ မဟုတ်ဘူး၊ ကပ္ပိယငွေ ဖြစ်နေတယ်။

သို့သော် ငွေအရှင်က ဘုန်းကြီး မလှူလို့ရှိရင် ထိုငွေကို ပြန်တောင်းနိုင်တယ်၊ တရားစွဲမယ်ဆို စွဲနိုင်တယ်၊ ငွေနဲ့ ဘုန်းကြီးနဲ့ဆိုတာကတော့ ဘယ်နည်းနဲ့မှ မအပ်ဘူး၊ "ကေနစိ ပရိယာယေန" လို့ ဆိုထားတယ်၊ ငွေကို ဘုန်းကြီးကိုယ်တိုင် သုံးနိုင်အောင် နည်းလမ်း ပရိယာယ်ရှာ၊ ဘယ်လိုနည်းနဲ့မှ မရနိုင်ဘူး၊ ဘယ်လိုနည်းနဲ့မှ မအပ်ဘူး၊ အဲ ခုလိုဟာတွေကို ကိုယ်တိုင် ခုတင်က ဩဝါဒပေးခဲ့တဲ့၊ ပဋိသန္ဓာရကထာ ဩဝါဒပေးခဲ့တဲ့ ရွှေကျင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးများ အလုံးစုံ ကင်းလွတ်အောင် ကျင့်ကြံပြီးတော့ သွားတော်မူနိုင်ကြတယ်။

တပည့်အဆက်ဆက်လဲဘဲ ဤစည်းကမ်းတွေ လိုက်နာဘို့ ဥပဒေတွေ စည်းကမ်းတွေ နည်းလမ်းတွေ ပြောဟောလို့ ရေးသားလို့ ခုတင်က ဂါထာ "သိဿကောဝါဒကထာ" ထဲ ပါတယ်ထင်ပါရဲ့၊ ဆရာတော်ကြီးတွေ ကျေးဇူးအလွန်ကြီးပေတယ်၊ နောက်သား နောင်လာ ရဟန်းသံဃာတွေလဲဘဲ အလွန် ကျေးဇူးများ၊ ဆရာတော်ကြီးတွေ သတိရဘို့၊ ကြည်ညိုကြတဲ့ ဒကာ ဒကာမတွေလဲ အကုန်လုံး မမှီလိုက်ရသော်လဲ တွေးပြီးတော့ ကြည်ညိုရတယ်။

ဒါကြောင့် သက်တော်ရှည် ပွဲနှင့်စပ်လို့ ရွှေဆရာတော် ဗရားကြီးတွေ ကြည်ညို၊ ဆရာတော် ဗရားကြီးတွေ နေထိုင်ပုံ အာရုံပြုပြီး ဝမ်းမြောက်၊ ဆရာတော်ဗရားကြီးတွေ မှီခိုပြီးတော့ သာသနာကြီးကြည်ညို၊ သာသနာတော်ကြီး တည်ထားတော်မူခဲ့တဲ့ ဗရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ်ကြီး ကိုလဲ ကြည်ညိုလို့၊ ခုလိုဗရား ကြည်ညိုတတ်တဲ့ ဒကာ ဒကာမ ဖြစ်ရ၊ တရား ကြည်ညို တတ်တဲ့ ဒကာ ဒကာမ ဖြစ်ရ၊ သံဃာ ကြည်ညို တတ်တဲ့ ဒကာ ဒကာမ ဖြစ်ရ၊ ဗရား, တရား, သံဃာ ကြည်ညိုတတ်တဲ့ ရဟန်း သာမဏေဖြစ်ရ၊ ငါတို့ ကျေးဇူးများပေတယ်၊ ဗရားသာသနာတော်ကြီး အမှီပြုပြီးတော့ ကုသိုလ်ကောင်းမှုပြုရပေတယ်၊ "အဟော မေ လာဘာ ဝတ ဗုဒ္ဓသာသနံ နိဿာယ မဟန္တံ ပုညံပသုတံ" မေ၊ ငါ့အား၊ အဟောလာဘာဝတ၊ အော် အရတော်ပေစွတကား၊ ဗုဒ္ဓသာသနံ၊ ဗရားရှင် သာသနာတော်ကြီးကို၊ နိဿာယ၊ အမှီပြု၍၊ မဟန္တံ၊ နိဗ္ဗာန်တိုင်အောင်အကျိုးပေးနိုင်သဖြင့် မြင့်မြတ်သော မြင့်မြတ်လှစွာသော၊ ပုညံ၊ကောင်းမှုကို၊ ပသုတံ၊ ဆည်းပူး ပွားများအပ်ပေသည်တကား။

ကိုယ့်အခြေ အနေနဲ့ကိုယ် အာရုံပြုလို့ ဝမ်းမြောက်လို့ ဝမ်းသာလို့၊ ကိုယ်ပြုရတဲ့ ကုသိုလ်နဲ့ နိဗ္ဗာန်အမှန်ရလိမ့်မယ်လို့ သတိရပြီးတော့ ဝမ်း

မြောက်ဝမ်းသာ ကိုယ်စီကိုယ်စီ သဒ္ဒါတရား တိုးပွား နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

(၁၃၂၀-ခု၊ ဇယမေဒနီ ကျောင်းကြီးပေါ် သက်တော်ရှည်ပွဲ၌ ဟောတော်မူသည်)

ရဟန်းခံ တရား။

နှုတ်မြွက်ဟောတော်မူသောတရား အမှတ် (၆)

အသေဝနာစ ဗါလာနံ၊ ပဏ္ဍိတာနဥ္စ သေဝနာ။
ပူဇာစ ပူဇနေယျာနံ၊ ဧတံ မင်္ဂလ မုတ္တမံ။

ဗာလာနံ၊ သူမိုက်တို့ကို၊ အသေဝနာစ၊ မမှီဝဲရခြင်းဗ၌င်း၊ ပဏ္ဍိတာနံ၊ ပညာရှိသောသူတို့ကို၊ သေဝနာစ၊ မှီဝဲရခြင်းဥ္ပင်း၊ ပူဇနေယျာနံ၊ ပူဇော်ထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ ပူဇာစ၊ ပူဇော်ရခြင်းဥ္ပင်း၊ ဧတံ၊ ဤတရားသုံးပါးသည်၊ ဥတ္တမံ၊ မြတ်သော၊ မင်္ဂလံ၊ မင်္ဂလာတရားမည်၏။ (မင်္ဂလာတရားတော်)။

တရားဟောပါ, ဩဝါဒပေးပါ, တိုက်တွန်းကြလို့ တရားဟောရ ဆိုတာလဲဘဲ ဓမ္မဒေသနာ ကုသိုလ်ရတာဘဲ၊ တရားနာတဲ့သူများ ဓမ္မဿဝန ကုသိုလ် ရတာဘဲ၊ ကိုယ့်မှာ အသက်အရွယ် ကြီးသော်လဲ ဓမ္မဒေသနာ ကုသိုလ်ကိုရသင့် ရထိုက်သမျှ အရယူမယ်လို့ ဟောရပြောရမှာ ဖြစ်တော့ ဟောချင်ပြောချင်ပါရဲ့၊ မပျင်းမရိပါဘူး၊ သို့သော်လဲဘဲ ဟောဘို့တရားက ခက်ပြီးတော့နေတယ် ဟောဘို့တရားရဘို့ ကိုယ်တိုင်လဲ စာကိုမကြည့်နိုင်ဘူး၊ သူတပါးအရွတ်အဘတ်ခိုင်းပြီးတော့ တရားရအောင်ဆိုလဲဘဲ တရားရဘို့ကလဲ ခဲယဉ်းတယ်၊ ဉာဏ်တွေဘာတွေကလဲ လေးထိုင်းကုန်ပြီ၊ နဂိုက ရဘူးတာတွေလဲ မေ့ကုန်ပြီ၊ ဒါဖြစ်လေတော့ ဟို အသက် ၈-နှစ် ၉-နှစ် အရွယ်က သင်ဘူးတဲ့မင်္ဂလာတရား အစထားပြီးတော့ဟောရတယ်၊ ၉-နှစ်

အရွယ်လောက်ကထင်ပါရဲ့၊ မင်္ဂလာသုတ် သင်ရတယ်၊ ယခု အသက် ၉၀ ကျော်မှာ ဒီတရားလာပြီးတော့ ဟောရတယ်။

အသေဝနာစ ဗာလာနံ ဆိုတဲ့မင်္ဂလာတရားနဲ့ ပြည့်စုံကြပြီးဘဲ၊ "ပဏ္ဍိတာနဉ္စ သေဝနာ" ဆိုတဲ့ မင်္ဂလာတရားနဲ့ ပြည့်စုံကြပြီးဘဲ၊ ပူဇာစ ပူဇနေယျာနံ ဆိုတဲ့ မင်္ဂလာတရားနဲ့ ပြည့်စုံကြပြီးဘဲ၊ အခြားသော မင်္ဂလာတရားတွေနဲ့လဲ အများကြီး ပြည့်စုံကြတာဘဲ၊ ထိုကဲ့သို့ ပြည့်စုံကြရာတွင် အထူးသဖြင့် ယနေ့ တိုက်ဆိုင်ပြီးတော့နေတာက "ပူဇာစပူဇနေယျာနံ" ဆိုတဲ့ မင်္ဂလာနဲ့ ပြည့်စုံတာဘဲ၊ ပူဇော်ထိုက်တဲ့သူကို ပူဇော်ကြရတယ်၊ ပူဇော်ထိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က ရတနာသုံးပါးဘဲ ဆိုပါတော့၊ ဗုဒ္ဓရတနာ၊ တရားရတနာ၊ သံဃာရတနာ၊ ဒီမှတပါး အသက်အရွယ်ကြီးတဲ့သူ၊ သရဏဂုဏ်တည်တဲ့ သူတော်ကောင်းတွေ ဒါတွေ ပူဇော်ထိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဘဲ။

ပူဇော်ထိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို ပူဇော်တဲ့သူတွေကတော့ ယခု အလှူရှင်များ ကုသိုလ်ရှင်များပေါ့၊ ပူဇော်ခြင်းဆိုတာက အာမိသပူဇာတဲ့ ဓမ္မပူဇာတဲ့ နှစ်မျိုးရှိတယ်၊ ပူဇော်ထိုက်သော ဗုဒ္ဓရှင်ကို နံနက်စောစောက ဆွမ်းတော်၊ ရေချမ်းတော် ကပ်ပြီးတော့ ဗုဒ္ဓပူဇော်တယ်၊ ယခုလို တရားဟောကြ၊ တရားနာကြ တရားဟောဖြစ်, တရားနာဖြစ်အောင် တရားပွဲဆင်ပြီးတော့ အလှူဒကာများက စီမံပေးတယ်၊ ဒါ ဓမ္မပူဇာဘဲ သိမ်ထဲမှာဝင်လို့ ရဟန်းလောင်းကို ပဉ္စင်းအဖြစ်သို့ ရောက်အောင် ဥပသမ္ပဒကံဆောင်ရွက်ပေး၊ ပရိတ်တွေရွတ်ပေး၊ ဒါတွေဟာ ဓမ္မပူဇာတွေဘဲ၊ သံဃာတော်များကို နံနက်စောစောက ဆွမ်းကပ်လို့ မနေ့ညကဘဲ စတုမဓုတွေ ဘာတွေ ကပ်တယ်လို့ ကြားတယ်၊ အာမိသပူဇာဖြင့် ပူဇော်ကြတယ်လို့ ဆိုရတယ်။

ပူဇာစ ပူဇနေယျာနံ ဆိုတဲ့ ပူဇော်ခြင်း မင်္ဂလာတရားပွဲကြီး ယနေ့ဆင်နေတာဘဲ၊ ပစ္စည်းလေးပါး ပစ္စည်းဥစ္စာအကုန်ခံပြီးတော့ သာသနာတော်ကို ပူဇော်တာက အာမိသပူဇာတဲ့၊ တရားဟောခြင်း၊ တရားနာခြင်း၊ ရဟန်းဘဝသို့ရောက်အောင် ပို့ဆောင်ခြင်း စသည်ဖြင့် သာသနာတော်ကို ပူဇော်သမျှဟာ ဓမ္မပူဇာဘဲ၊ အဲဒီလိုပူဇော်ကြတယ်။

ထိုကဲ့သို့ပူဇော်ရာ၌ အထူးသဖြင့် ထိုပူဇော်ပွဲ မင်္ဂလာပွဲမယ် စိတ်ဝင်စားပြီးတော့နေကြမှာရှိတယ်၊ ဘယ်လို စိတ်ဝင်စားကြမလဲဆိုလို့ရှိလျှင် ဗုဒ္ဓသာသနာ ချီးမြှောက်သောအားဖြင့်၊ သာသနာပြုသောအားဖြင့်၊ သာသ

နာတော်ထမ်း ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်အောင် ပို့တင်မယ်၊ ရဟန်းဒကာ ရဟန်းအမအဖြစ် ခံယူပြီးတော့ သာသနာချီးမြှောက်မယ်လို့ သာသနာပူဇော်မယ်လို့ ဒီလိုပူဇော်ခြင်း မင်္ဂလာပြုကြတယ်။

ဗုဒ္ဓနှင့်စပ်လို့လဲ ပူဇော်ကြ၊ တရားနှင့်စပ်လို့လဲ ပူဇော်ကြ၊ သံဃာနှင့်စပ်လို့လဲ ပူဇော်ကြ၊ ထိုသံဃာထဲ အပါအဝင်ဖြစ်တဲ့ ရဟန်းလောင်း ယခု ရဟန်းသစ် ဖြစ်နေပါပြီ "အရှင်ဣန္ဒြိယတဲ့"၊ ရဟန်းမဖြစ်ခင်ကတော့ ရှင်ဣန္ဒြိယလို့ ခေါ်တယ်၊ သိမ်ထဲဝင်ပြီးတော့ သံဃာတော်များ ကမ္မဝါစာ ရွတ်ဘတ်လို့ ပဥ္စမဆုံးကမ္မဝါစာ 'ဝေမေတံ ဓာရယာမိ' လို့ မိအက္ခရာ အဆုံးမှာ ရဟန်းဖြစ်သွားတယ်၊ ရှင်ဣန္ဒြိယက၊ ဦးဣန္ဒြိယ။

ဝေမေတံ ဓါရယာမိလို့ ဆိုလိုက်သည်နှင့် ကမ္မဝါစာ ဆုံးသည်နှင့်တပြိုင်နက် ရဟန်းဖြစ်သွားတယ်၊ ဦးပဥ္စင်းဖြစ်သွားတယ်၊ ဦးပဥ္စင်းဖြစ်သွားတော့ သူ့သန္တာန်မှာ ယခုတင်က ဒါယကာတွေ ငါးပါးသီလ ဆောက်တည်ရမယ် ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ လို့ သိက္ခာပုဒ်တခု ဆောက်တည်ပြီး ရသွားကြတယ်၊ ဒီဦးပဥ္စင်းလေးမှာ ဝေမေတံ ဓါရယာမိ လို့ ဆိုလိုက်လျှင် သူ့သီလတွေ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်မှာ သီလပေါင်း ရေတွက်မယ် ဆိုလို့ရှိသျှင် ကုဋေ ကိုးထောင်ကျော်ရှိတယ်၊ ယခုတင်က ဆောက်တည် ကြတာကတော့ ငါးပါးဘဲ၊ သာသနာတော်မယ် ဗုဒ္ဓပညတ်တော်မူလို့ ထားခဲ့တဲ့ ရဟန်းယောကျ်ားများ၊ ရဟန်းမိန်းမများ၊သာမဏေယောကျ်ားများ၊ သာမဏေမိန်းမများ၊ ဒါယကာယောကျ်ားများ၊ ဒါယကာမိန်းမများ ဆောက်တည်ကျင့်သုံးဘို့ ဗုဒ္ဓရှင်ခွင့်ပြု ပညတ်ခဲ့တဲ့သီလ ကုဋေကိုးထောင်ကျော်ရှိတယ်။

ထိုကုဋေ ကိုးထောင်ကျော်ထဲက ရဟန်းသစ်ကလေးမှာ သမာဒါန်အဖြစ်ဖြင့် ကုဋေ ကိုးထောင်ကျော်ရပြီ ရဟန်းများနဲ့ မဆိုင်တဲ့ သီလ၊ ဘိက္ခုနီမများနဲ့ဆိုင်တဲ့ သီလချန်ထား၊ မိဘရှိခိုးခြင်းအစရှိတဲ့လူများနဲ့ ဆိုင်တဲ့သီလချန်ထား၊ ကုဋေကိုးထောင်ကျော် အများကြီးရပြီ၊ အဲဒီသီလ တွေကို ဒီရဟန်းသစ်ကလေး ဆောက်တည်ဘို့ ကျင့်သုံးဘို့၊ ကျင့်သုံးနိုင်အောင် ရဟန်းဒကာ၊ ရဟန်းအမများက ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်အောင် ပို့တင်၍ ပေးသည် ဖြစ်သောကြောင့် ဒီရဟန်းသစ်ကလေး အားထုတ်သမျှ ကုသိုလ်တွေ ဒကာ ဒကာမများလဲဘဲ ဒီကုသိုလ်တွေရတာဘဲ၊ ကုဋေကိုးထောင်ကျော်သီလတွေ ဒကာ, ဒကာမများ ကိုယ်တိုင် မဆောက်တည်နိုင်သော်လဲဘဲ ရဟန်းသစ်ကလေးရတဲ့ သီလကုသိုလ်အတွက် ကိုယ်လဲ ရ

နေပြီ၊ သံဃာပူဇော်တယ်၊ သာသနာပူဇော်တယ်၊ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင် သာသနာတော်ကြီးကိုလဲ ချီးမြှောက် ပူဇော်ရာရောက်နေပြီ။

ဘယ်တိုက်၊ ဘယ်သိမ်၊ ဘယ်ဖြစ်ဖြစ်ပေါ့လေ၊ ရဟန်းခံပွဲ ဥပသမ္ပဒကံဆောင်ပွဲနှင့် ဆုံကြလျှင် ဒီကုသိုလ်မျိုး ရကြတာချည်းဘဲ၊ သို့သော် အမှတ်တမဲ့မို့ မသိနိုင်ကြဘူး၊ အချို့မပြောဘဲ သိနေကြတဲ့ လူတွေလဲ ရှိမှာဘဲ၊ ဒီလိုဟာတွေ သိရတော့သာပြီးတော့ ဝမ်းမြောက်တယ်၊ စေတနာ သဒ္ဓါတရားတွေ ပိုပြီးတော့လာလို့ ကုသိုလ်တွေ ထပ်ခါထပ်ခါ ပွားပြီးတော့လာပြန်တာပေါ့၊ အထူးသဖြင့် သဘာဝအတိုင်း ပြောပါရစေတော့၊ ကြွားချင် ဝါချင်လို့လဲ မဟုတ်ဘူး၊ ဗုဒ္ဓဘုရားသာသနာတော်ကြီးကို ရေကန်ဥပမာထားကြပါစို့၊ အလင်္ကာကျမ်းထဲမှာ "ကမလံ ကမလံကတ္တာ"လို့၊ ကမလံ၊ ကြာသည်၊ ကံ၊ ရေကို၊ အလံကတ္တာ၊ တန်းဆာဆင်ခြင်းငှါ၊ ဟောတိ၊ဖြစ်၏လို့ ဆိုထားတာရှိတယ်။

ဒီရဟန်းသစ်ကလေးဟာ ရေကန်အလယ်မှာ ပေါ်လာတဲ့ ကြာပွင့်ကြီးလို သာသနာတည်းဟူသော ရေကန်ကြီးအလယ်မှာ ရဟန်းသစ်ကလေးဟုဆိုအပ်သော ကြာပွင့်ကြီးတခု ပေါ်လာတော့ သာသနာတော်ကြီးအလွန် ကြက်သရေမင်္ဂလာ ရှိသွားတယ်၊ ရဟန်းသစ်ကလေး ပေါ်လာခြင်းသည် သာသနာတော်ကြီး ပိုပြီးတော့ တင့်တယ်အောင် ကြက်သရေမင်္ဂလာရှိအောင် ရဟန်းသစ်ကလေး ပေါ်လာရတယ်၊ ဒီသာသနာကြီးကိုတင့်တယ်အောင် ရဟန်းသစ်ကလေးက တန်ဆာဆင်ပေးတာဘဲ၊ သာသနာတော်ကြီး ဆိုတော့ အလွန်ကျယ်ဝန်းပြီး နေတယ် အနီးဆုံး ပြောကြပါစို့။

ဤ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်ကြီးကို ရေကန်သဘွယ်ထားပါတော့၊ ရေကန်ကြီးသဘွယ်ဖြစ်တဲ့ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်ကြီးကို တင့်တယ်အောင်၊ ကြက်သရေမင်္ဂလာရှိအောင် တန်ဆာဆင်ပြီးတော့ပေးရတဲ့ ရဟန်းသစ် ဥုးဣန္ဒြိယ၊ အရှင်ဣန္ဒြိယဆိုတဲ့ ကြာပန်းပွင့်ကြီး ပေါ်လာတာဘဲ၊ မနက်က ဘုရားဝတ်တက်တုန်းက သာမဏေတုန်းက နေပြီး သူ ဘုရားဝတ်တက်ရတယ်၊ ယနေ့ည သူ ဘုရားဝတ်တက်မယ်ဆိုလျှင် ဒီဘုရားခန်း ရဟန်းများ အဆင့်အတန်းတက်ပြီးတော့ ရဟန်းပြုသစ်စဖြစ်တော့ အောက်တန်းဆီက ထားပါတော့၊ နေ့စဉ် ရွတ်ကြတဲ့ ဘုရားပါဠိတော်, ဘုရားတရားတော်, ပါတိမောက်တွေ ရွတ်ဘတ်တော့မည်ဆိုလျှင် ဒီနေ့ တနင်္ဂနွေနေ့ဆိုလျှင် အစဆီက နိဒါန်းကစပြီးတော့ ရွတ်ဘတ်တဲ့အထဲ သူ ပါတော့မယ်၊ ပါတိ

မောက်, ဝိနည်းတရားတော်တွေ ရွတ်ဘတ်သရဇ္ဈာယ်ပြီးတော့ ဝိသုဒ္ဓါရုံ တိုက်ကြီးကို တန်ဆာဆင်ပြီးပေးတော့မယ်၊ ဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်ကြီးကို တင့်တယ်အောင်, ကျက်သရေရှိအောင် တန်ဆာဆင်ပြီးတော့နေကြတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေကလဲ သူ့ အရင်က ရောက်ပြီးနေကြတာ အများကြီးပါဘဲ။

ယခုနှစ်မှာ သူတို့ ပြောကြတာ ဓမ္မာစရိယက ငါးဆယ်ကျော်လောက်ရှိတယ်ဆိုထင်ပါရဲ့၊ ယခု ရဟန်းသစ်ကလေးကတော့ ဓမ္မာစရိယအဖြစ် မရောက်သေးဘူး၊ သို့သော် ဓမ္မာစရိယရောက်တို့ စာသင်သားထဲ ဝင်နေပြီး၊ အကြီးတန်းအောင်ပြီလို့ ပြောကြတယ်၊ ပထမပြန် ငယ်, လတ်, ကြီး အောင်ပြီးပြီဆိုတဲ့၊သာမဏေတန်းကလဲ လွန်ခဲ့တဲ့ ဘယ်လကလဲ၊ နတ်တော်လကလား သာမဏေကျော်တန်းမယ် (၂) နံပါတ်က အောင်တယ်လို့ဆိုတယ်၊ ပရိယတ္တိသာသနာဘက်ကအများကြီး တင့်တယ်ကျက်သရေမင်္ဂလာရှိပြီးတော့နေတယ်၊ ဝိသုဒ္ဓါရုံဆိုတဲ့ သာသနာ့ဆိုင်ရာ ရေကန်ကြီးမယ် သာမဏေအဖြစ်နှင့် ကြာပန်းကြီးဖြစ်လို့ ကြာပွင့်ကြီး ဖြစ်လို့ အပုံကြီး တင့်တယ်ပြီးတော့နေတယ်၊ သိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက များပါလိမ့်မယ်၊ ဒါယကာ ဒါယိကာမများကတော့ မသိချင် အချို့ မသိဘဲနေလိမ့်မယ်၊ ဒီ ရဟန်းသစ်ကလေး သာမဏေ ဖြစ်စဉ်က ပရိယတ္တိသာသနာမယ် ဘယ်လောက်ကျေးဇူး များလာသလဲ၊ သဒ္ဒါတဲ့ သင်္ဂြိုဟ်တဲ့ မာတိကာတဲ့ ဓာတုကထာတဲ့ ယမိုက်တဲ့ ပဋ္ဌာန်းတဲ့ အဘိဓာန်တဲ့ ဆန်းတဲ့ အလင်္ကာတဲ့ ဒီပြင်ပုဒ်စစ်တဲ့ သဒ္ဒါစစ်တဲ့ စသည်ဖြင့် အခြံအရံ ကျမ်းဂန်တွေနဲ့ သူလေ့ကျက်ထားတဲ့ စာအုပ်တွေ စုပေါင်းပြီး ထမ်းမယ်ဆိုလို့ရှိလျှင် သူ မနိုင်ပါဘူး၊ ဒီအခြေအနေကျအောင် ရဟန်းမဖြစ်ခင် သာမဏေဘဝက စုဆောင်းနိုင်တဲ့ အခြေအနေ သိပ်ပြီး ခက်တယ်၊ ပါရမီထူး မရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်လို့ရှိလျှင် ၁၀-နှစ် အားထုတ်လို့မရဘူး၊ တသက်လုံး အားထုတ်လို့မရပါဘူး။

ဒီလို ကြီးကျယ်တဲ့ အခြေအနေ, မြင့်မြတ်တဲ့ အခြေအနေ ရောက်ပြီးတော့ သာမဏေအဖြစ်နှင့်တွင်မှ မကဘဲနှင့် ရဟန်းဘဝ ရောက်ပြီး "ဝေမေတ်ခါရယာမိ"ဆိုသည်နှင့်တပြိုင်နက် ရဟန်းဖြစ်ပြီးတော့ သီလတွေက တိုးသွားလိုက်တာ မနည်းပါဘူး၊ သူ့အတွက်လဲဘဲတင့်တယ်၊ ရေကန်ကြီး အလယ် ကြာပန်းဟာ သူ့အတွက်လဲတင့်တယ်၊ ရေကန်ကြီး တခုလုံးလဲဘဲ တင့်တယ်၊ သူ့အကြောင်းပြုပြီးတော့ သူကိုယ်တိုင်လဲဘဲ ရဟန်းဘဝနဲ့ ဗုဒ္ဓသာသနာတော် တည်းဟူသော ရေကန်ကြီးမှာ အလွန်တင့်တယ်၊ အလွန်ကြက်သရေ မင်္ဂလာရှိဘယ်၊ သူ့အကြောင်းပြုပြီးတော့ တတိုက်လုံး

ကြက်သရေမင်္ဂလာရှိတယ်၊ ဆရာသမား အဆွေခင်ပွန်း သီတင်းသုံးဖော် ရှေ့ကျောင်ဂိုဏ်းကြီးပါ ကြက်သရေမင်္ဂလာရှိတယ်၊ ဗုဒ္ဓရှင်သာသနာတော် ကြီးမှာ ကြက်သရေမင်္ဂလာရှိတယ်၊ လူ့ပြည်ကြက်သရေမင်္ဂလာရှိ၊ နတ်ပြည် ကြက်သရေမင်္ဂလာရှိ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည် ကြက်သရေမင်္ဂလာရှိ၊ ကြက်သရေမင်္ဂလာ ကြီး အတင့်အတယ်ကြီး တိုးပြီးတော့သွားတယ်၊ လူ့ပြည်ဖြစ်တဲ့ သာသနာ ရေးတွေကို နတ်တွေ ဗြဟ္မာတွေကလဲ အသိသားဘဲဟာကိုး၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ နတ်တွေက ဗြဟ္မာတွေက အများကြီးရှိတော့ နေ့စဉ်မြင်သိ၊ နေ့စဉ်ကောင်း တာတွေ့လျှင် သာဓုခေါ်နေကြတာ၊ ကြည်ညိုနေတာ၊ နေ့စဉ်ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာပြီးတော့ အနုမောဒနာပြုနေကြတာ၊ ဒါဖြစ်လေတော့ ယနေ့ "ပူဇာစပူဇနေယျာနံ" မင်္ဂလာပွဲမှာ ဗုဒ္ဓ တရားတော်တွေ ဗုဒ္ဓမင်္ဂလာ တွေ မင်္ဂလာတရားတွေ တသာသနာလုံး ပျံ့နှံ့သွားတယ်၊ အထက်ဗြဟ္မာ ပြည်တိုင်အောင် ပျံ့နှံ့ပြီးတော့ ကြက်သရေမင်္ဂလာရှိတယ်။

ဤကဲ့သို့ ကြက်သရေမင်္ဂလာရှိအောင် တင့်တယ်အောင် တန်းဆာဆင် ခြင်းကို ဘယ်သူကပြုသလဲ၊ ရဟန်းသစ်ကလေး အရှင်ဣန္ဒြိယ၊ ဦးဣန္ဒြိယက သာသနာတော်ကြီးကို တန်းဆာဆင်ပေးလိုက်တာဘဲ၊ လူ့ဘုံ နတ်ဘုံ ဗြဟ္မာ ဘုံလောကကြီးကို တန်းဆာဆင်ပြီးတော့ ပေးလိုက်တာဘဲ၊ အလင်္ကာထဲ မှာတော့ ဗုဒ္ဓရှင်သည် လောကကို တန်းဆာဆင်ခြင်းငှါ ပေါ်လာတော် မူတယ်၊ ဗုဒ္ဓရှင် ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးကတော့ အတုမရှိ တန်းဆာဆင်နိုင် တာပေါ့၊ ဗုဒ္ဓရှင်နောက်နဲ့ ဆက်သွယ်ပြီးတော့ အရှင်မဟာကဿပကြီး တို့ အရှင်ကောဏ္ဍညတို့ အရှင်သာရိပုတ္တရာ အရှင်မဟာ မောဂ္ဂလာန်တို့ ဗုဒ္ဓအတူ ဗုဒ္ဓအနီးအနားကနေပြီးတော့ လောကကြီးကို တန်းဆာဆင် ကြတာပေါ့၊ သာသနာတော်ကြီး ကြက်သရေ မင်္ဂလာရှိအောင် ဆောင် ရွက်ကြတာပေါ့။

လပြည့်နေ့အခါကာလ လမင်းကြီးထွက်လာတော့ ဗုဒ္ဓရှင်က လမင်း ကြီးနဲ့တူတာပေါ့၊ ကောင်းကင် ကြက်သရေရှိတယ်၊ ကြယ်တာရာ တွေက တော့ ဗုဒ္ဓရှင် တပည့်သားတွေနဲ့ တူတာပေါ့၊ ဗုဒ္ဓရှင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပြီး သွားတဲ့နောက် ဗုဒ္ဓရှင် ချန်ထားလို့ အခါအားလျော်စွာ ပထမ သံဂါယ နာတင် အရှင်မဟာကဿပကြီးက လမင်းကြီးကဲ့သို့ ကြွင်းတဲ့သံဃာတွေက ကြယ်တွေကဲ့သို့ ဒုတိယ သံဂါယနာတင် အရှင်ယသ၊ တတိယ သံဂါယနာ တင် အရှင်မဟာမောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿ စသဖြင့် ကောင်းကင်ပြင်မယ် လမင်း

ကြီး တင့်တယ်သလို၊ တပါး တပါးက ခေါင်းဆောင်ပြီး အခြံရံကြယ်တွေနဲ့ ကောင်းကင် တန်းဆာဆင်ကြသလို သာသနာ တန်းဆာဆင်ကြတယ်၊ ဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက် ရွှေကျင်ဂိုဏ်းကြီးမှာတော့ ရွှေကျင်ဆရာတော်ကြီးက စပြီးတော့ ရွှေကျင်ဂိုဏ်း ရွှေကျင်သာသနာတော်ကြီး ပေါ်လာတယ်၊ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ပါဘဲ၊ ဗုဒ္ဓသာသနာတော် စောင့်ရှောက်တဲ့ဂိုဏ်း သံဃာ ဖြစ်လေတော့ ရွှေကျင်ဂိုဏ်း ရွှေကျင်သာသနာလို့ ခေါ်ရတယ်။

သာသနာတော်ရင်းကတော့ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ပါဘဲ၊ အဲဒီလို ရွှေကျင်ဂိုဏ်း ကြက်သရေရှိအောင် ရွှေကျင် ဆရာတော် ဘုရားကြီးက စပြီး ပေါ်လာလို့ တပည့်သား မြေး အခြံအရံနဲ့ ရွှေကျင်ဆရာတော် ဘုရားကြီးများ ပေါ်လာစကတော့ ဤမဟာဝိသုဒ္ဓါရုံ တိုက်ကြီးကို တည်ထောင်တဲ့ မဟာဝိသုဒ္ဓါရာမ ဆရာတော်ကြီးက ၁၇-နှစ်အရွယ်လောက်ဆို ထင်ပါရဲ့ ရွှေကျင် ဆရာတော်ကြီးနဲ့တွေ့၊ ဒီဘော့ "သက်တော်ရွယ်စစ်၊ ဆဲ့ခွန်နှစ်က၊ ကြယ်ပြိုင်လသို့" ပရမတ္ထ သရူပ ဘေဒနီ စာအုပ်ကြီးနိဒါန်းမှာ တွေ့ဘူးတယ်၊ ကောင်းကင် လမင်းကြီး အလွန်ကြက်သရေ မင်္ဂလာရှိတယ်၊ ထွန်းလင်းတောက်ပတယ်၊ ကြယ်တွေက ဝိုင်းပြီးတော့ လမင်းကြီးဟာ သာပြီး တင့်တယ်တယ်၊ ရွှေကျင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဂုဏ်ကြက်သရေရှိလို့ လူအများ ကြည်ညိုတွယ်ဆောင် (၁၇)နှစ်ရွယ် ဝိသုဒ္ဓါရုံဆရာတော်လောင်းလျာ သာမဏေလေးက သာမဏေ ကျင့်ဝတ်နဲ့ ပရိယတ်, ပဋိပတ် ပညာတွေနဲ့ ရွှေကျင်ဆရာတော် ဘုရားကြီးအနား ဝိုင်းဝန်းပြီးတော့ ဒီပြင် သာမဏေတွေနဲ့ ရဟန်းတော်တွေနဲ့ ကြယ်အပေါင်းဝန်းရံတဲ့ လမင်းကြီးလို ရွှေကျင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး အလွန် တင့်တယ်တယ်၊ ဝိသုဒ္ဓါရုံဆရာတော်ဘုရားကြီးလဲဘဲ ၁၇-နှစ်ရွယ်က သာသနာ့ ကြက်သရေ ဂုဏ်ဆောင်လာတယ်။

အဲဒီလို ကြက်သရေဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး တပါး မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်ကြီးမှာ တိုးလာလို့၊ သာသနာတိုးလာလို့ ယနေ့ "ပူဇာစ ပူဇနေယျာနံ" ဆိုတဲ့ မင်္ဂလာပွဲဟာ သေချာတွေးပြီးတော့ သတိထားကြည့်၊ ကြက်သရေ မင်္ဂလာရှိတယ်၊ ဗုဒ္ဓ ပူဇော်တယ်, တရား ပူဇော်တယ်, သံဃာ ပူဇော်တယ်, ရဟန်းသစ်ကလေး ပူဇော်ရတယ်၊ ရဟန်းသစ်၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးတွေ ကြည့်ပြီးတော့ ကြည်ညိုရတယ်ဆိုတာ ဒါတွေ ပူဇာဆိုတဲ့ မင်္ဂလာကုသိုလ်တွေ ဖြစ်တာ၊ မင်္ဂလာတရားတွေ ဖြစ်တာ၊ ထိုပူဇာသည် အဘယ်မျှ အဘိုးတန်သလဲဆိုလျှင်....

စတုန္နံ ပိ စ ဒီပါနံ၊ ဣဿရံ ယောဓ ကာရယေ၊
ဧကိဿာ ပူဇနာယေတံ၊ ကလံ နာဂ္ဃတိ သောဠသိံ။

ပူဇာဆိုတဲ့ ကုသိုလ်ကို ရတဲ့ ရဟန်းဒကာ ရဟန်းအမများ ပူဇော်ခြင်းဆိုတဲ့ ကုသိုလ်မင်္ဂလာရနေတဲ့ ကိုယ်စီကိုယ်စီ ရနေတဲ့ ပူဇာတွေ ဗုဒ္ဓပူဇာ၊ တရားပူဇာ၊ သံဃာပူဇာ၊ အာမိသပူဇာ၊ ဓမ္မပူဇာ ဒါတွေ အများကြီးဘဲ၊ ရေတွက်လို့လဲ မကုန်နိုင်ပါဘူး၊ ဒါတွေထဲက ပူဇော်ခြင်းတွေ များချင်တိုင်း များပြီးနေတဲ့အထဲက တပါး တခု နှုတ်၊ နှမ်းတွေ တတင်းလောက်ထဲက နှမ်းလေး တစေ့နှုတ်ယူလိုက်တာလို ပူဇော်တွေ မရေတွက်နိုင်အောင်များပြီးနေတဲ့ ပူဇော်ခြင်းမင်္ဂလာ ကုသိုလ်တွေထဲက **ပရိကပ္ပ** ကြံဆသောအားဖြင့် ပူဇာလေး တခု နှုတ်၊ ပူဇာဆိုတဲ့ ပူဇော်ခြင်း ကုသိုလ်လေး တခုနှုတ်၊ ဗုဒ္ဓပူဇော်တဲ့အထဲကဘဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ တရားပူဇော်တဲ့အထဲကဘဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ သံဃာပူဇော်တဲ့အထဲကဘဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ဗုဒ္ဓ ပူဇော်တာတွေလဲ အများကြီးပါဘဲ၊ ရတနာသုံးပါး ပူဇော်တဲ့ ကုသိုလ်စေတနာတွေ၊ ရဟန်းသစ်ကလေး ကြည်ညိုတဲ့ ပူဇော်ခြင်းအများထဲကဖြစ်ဖြစ် တခုတစိတ်သေးသေးငယ်ငယ်ကလေး တခုနှုတ်၊ ထိုနှုတ်ထားတဲ့ ပူဇော်ခြင်းကလေး တပါး တပုံပုံပြီးတော့။

ယော၊ အကြင်သူသည်၊ ဣဓ၊ ဤလောက၌၊ စတုန္နမ္ပိစဒီပါနံ၊ ကျွန်းကြီး လေးကျွန်းလုံးကိုလည်း၊ ဣဿရံ၊ အစိုးရခြင်းကို၊ ကာရယေ၊ ပြုနိုင်ရာ၏။

ဘုန်းကံကြီးတဲ့ လူ စကြာမင်းကြီး ဖြစ်ပြီး လေးကျွန်းလုံး အစိုးရတဲ့ စကြာမင်းကြီး ဖြစ်တော့ ထိုစကြာမင်းကြီး၏ ကြက်သရေ ဂုဏ်သိရ်တို့၏ တန်ဘိုးကို အဖိုးဖြတ်မည်ဆိုလျှင် အဖိုးမဖြတ်နိုင်ဘူး၊ လေးကျွန်းလုံး အစိုးရတဲ့ စကြာမင်းကြီး၏ ကြက်သရေဂုဏ်သိရ် စည်းစိမ်ရတနာတို့၏ အဖိုးတန်ခြင်းနှင့် ယခုတင်က ပြောခဲ့တဲ့ စေတနာကဘဲ သာလွန်မယ်တဲ့၊ စကြာမင်းကြီး၏ စည်းစိမ်ဂုဏ်သိရ်တို့၏ အဖိုးတန်ခြင်းက စေတနာကလေး၏ အဖိုးကို မမှီနိုင်ဘူးတဲ့၊ စေတနာတချက်(စေတနာ တချက်ဆိုတာ စိတ္တုပ္ပါဒ်တချက်ဘဲ ထားပါစို့)စိတ္တုပ္ပါဒ် တချက်ပါတဲ့ စေတနာကို လိုက်လို့ မမှီနိုင်ဘူးတဲ့၊ ဒီစေတနာကို ၁၆-စိတ် စိတ်၊ ၂၅၆-စိတ် စိတ်၊ တစိတ်ထားပြီးတော့ ခုတင်က စကြာမင်းကြီး ဂုဏ်ကြက်သရေနဲ့ ကြက်သရေစည်းစိမ်၏ တန်ဘိုးပြိုင်ကြစို့၊ ဒီတစိတ်ကိုလဲ မမှီနိုင်ဘူးတဲ့။

တော်၊ ထိုစကြာမင်းကြီး၏ စည်းစိမ်ရတနာ၏ အဖိုးတန်ခြင်းသည်၊ ကေိဿာ၊ တခုသော၊ ပူဇနာယ၊ ပူဇော်ခြင်း၏၊ ဝါ၊ ပူဇော်ခြင်းကုသိုလ် စေတနာ၏၊ သောဠသိံကလံ၊ ၁၆-စိတ် စိတ် တစိတ်ကို၊ ဝါ၊(၂၅၆)စိတ် စိတ် တစိတ်အဖိုးကို၊ တစိတ်အဖိုးလောက်၊ နအဂ္ဃတိ၊ အဘိုးမတန်ချေ။

ယခုပြုတဲ့ကုသိုလ် ပူဇာစ ပူဇနိယ မင်္ဂလာနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ မင်္ဂလာ ကုသိုလ် ရတဲ့ ဒကာ ဒကာမများရဲ့ စေတနာတွေဟာ များချင်တိုင်း များတယ်၊ ဒီများချင်တိုင်း များတဲ့ထဲက ရဟန်းသစ်ကလေး ကြည်ညိုရတဲ့ ပူဇာကုသိုလ်ကလေးက တန်ဘိုးပိုင်းဖြတ်လို့ မရဘူးတဲ့၊ ဒီတော့ ရတနာ သုံးပါး ကြည်ညိုလို့၊ သာသနာတော်ကြီး ကြည်ညိုလို့ ဒီကုသိုလ်ကို အား မထုတ်ခင် အလှူအတန်းမပေးမီ ရှေးအဘို့က ကြံစည်ခဲ့တာ၊ ယခုကြံနေတဲ့ စိတ်တွေ နောင်လဲတသက်လုံး၊ သတိရလို့ရှိလျှင် နောင်ဘဝ ကူးပြီးတော့၊ ဇာတိဿရ ဉာဏ်တွေနဲ့ သိပြီးတော့ သတိရတိုင်း သတိရတိုင်း အပရာ ပရိယဝေဒနီယစေတနာ ကုသိုလ်တွေကသာပြီးတော့ များနေပါလိမ့်မယ်၊ သတိရတိုင်းရနေမဲ့ ပူဇာကုသိုလ်တွေ အဖိုးများစွာ ထိုက်တန် တယ်လို့ စိတ်ထဲက ကြည်ညိုသဒ္ဓါတရား တိုးပွါးလို့၊ ဗုဒ္ဓရှင် သာသနာတော်ကြီး နဲ့ကြုံကြိုက်ရလို့၊ မဂ်ရကြောင်း၊ ဖိုလ်ရကြောင်း၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း၊ သံသရာကျင်လည်တဲ့အခါ၊ လူ့ ချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာ၊ လောကီချမ်းသာ တွေရဘို့ ကုသိုလ်ပါရမီ၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေကို ယနေ့ ရပေတယ်လို့၊ ပူဇာစ ပူဇနေယျာနံ တေံမင်္ဂလမုတ္တမံ မင်္ဂလာတပါး၊ ကုသိုလ်ပဲ့ မင်္ဂလာပဲ့ ယနေ့ယခုပြုရတာ နိဗ္ဗာန်တိုင်အောင်အကျိုးပေးမဲ့ ကုသိုလ်ဘဲလို့ ယုံကြည် အားထားပြီး သဒ္ဓါတရား တိုးပွားနိုင်ကြ ပါစေကုန်သတည်း။

(သံတော်ဆင့် သာမဏေကျော် ရှင်ဣန္ဒြိယ ရဟန်းခံပွဲ၌ ဟောတော်မူသည်၊ ၁၃၂၁-ခု)

ရေလှူတရားတော်

နှုတ်မြွက်တရား အမှတ်(၇)

တရားဟောပါလို့ လျှောက်တော့ တရားဆိုတာ ဗုဒ္ဓရှင် တရားပါဘဲ၊ ဗုဒ္ဓရှင် တရားတွေ မပျောက်ကွယ်သေးလို့ ယခုထက်တိုင် ဗုဒ္ဓစကားတော်တွေ၊ ဗုဒ္ဓတရားတော်တွေ ပြောဟောနေကြရ နာယူနေကြရတယ်။

"သိဝံ ပတ္တေထ ဘိက္ခဝေ၊ သိဝံပတ္တေတွာန ဒါနံဒါတဗ္ဗံ၊ သီလံ ရက္ခိတဗ္ဗံ၊ ဘာဝနာ ဘာဝေတဗ္ဗာ" လို့

ဟောတော်မူခဲ့တယ်။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့၊ သိဝံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို၊ ပတ္တေထ၊ တောင့်တကြကုန်လော့၊ သိဝံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို၊ ပတ္တေတွာန၊ တောင့်တ၍၊ ဒါနံ၊ အလှူဒါနကို၊ ဒါတဗ္ဗံ၊ ပေးလှူအပ်၏၊ သီလံ၊ သီလကို၊ ရက္ခိတဗ္ဗံ၊ စောင့်ရှောက်အပ်၏၊ ဘာဝနာ၊ (ကမ္မဋ္ဌာန်း ဘာဝနာစီးဖြန်းခြင်း) ဘာဝနာကို၊ ဘာဝေတဗ္ဗာ၊ ပွားများအပ်၏။

ဗုဒ္ဓအဆုံးအမတော်နှင့် အရိယာပညာရှိ သူတော်ကောင်းတို့ အဆုံးအမတော်က ဒါနဘဲ၊ သီလဘဲ၊ ဘာဝနာဘဲ၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှု အားထုတ်ချင်တယ်၊ ဘာလုပ်ရမလဲလို့ ဆိုလျှင် ဒါနလုပ်ရမယ်၊ သီလဆောက်တည်ရမယ်၊ ဘာဝနာအလုပ် လုပ်ရမယ်၊ ဒီသုံးမျိုးရှိတာဘဲ၊ ယခုနေ့တော့ကို သံဃာတော်များ ဆွမ်းကပ်လို့ အစဉ်ထာဝရသုံးစွဲဘို့ ရေစက်ကြီးဆင်ပြင်ပြီးတော့ သံဃာတော်များ ချမ်းသာအောင်ရေလှူတာ ရေဒါနဘဲ။

ဒါနဆိုတာ ဒါနပါရမီလို့ ဗုဒ္ဓအလောင်းတော်များဖြည့်ရတာလဲ ဒါနဘဲ၊ နိဗ္ဗာန်တောင့်တပြီးလှူဒါန်းလို့ရှိလျှင် နိဗ္ဗာန်ရနိုင်တာဘဲ၊ ထိုဒါနသည် စေတနာဒါန၊ ဝတ္ထုဒါန နှစ်မျိုးရှိတယ်၊ ဝတ္ထုဒါနဆိုတာက ဆွမ်းတို့၊ သင်္ကန်းတို့၊ ကျောင်းတို့၊ ဆေးတို့၊ ယခုလိုရေလှူတဲ့အခါ ရေတို့၊ ဒီလို မျက်စေ့နဲ့မြင်ရ တွေ့ရတာကို ဝတ္ထုဒါနလို့ခေါ်တယ်၊ ထိုလှူဘွယ်ဝတ္ထုတွေကို ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်ကိုဖြစ်စေ၊ သံဃာကိုဖြစ်စေ၊ စိတ်ကရည်မှန်းပြီးတော့ လှူဒါန်းပါ၏၊ ဆက်ကပ်ပါ၏၊ ကျွေးမွေးပါ၏၊ ပေးကမ်းပါ၏ဆိုတဲ့ စိတ်စေတနာတွေကို စေတနာဒါနခေါ်တယ်၊ ဒီလိုဝတ္ထုဒါန၊ စေတနာဒါန လို့နှစ်မျိုးရှိတယ်။

ဒီတော့ ဝတ္ထုဒါနတော့ တတ်အားသမျှအချို့ ခပ်နဲနဲဘဲလှူ၊ အချို့များ များကြီးလှူ၊ အချို့ပန်းကလေး တပွင့်တည်းလှူတယ်၊ ဟိုရှင်သာရိပုတ္တရာ

အလောင်းတော်များ ပန်းမွေ့ရာကြီးခင်းလို့ ပန်းကိုတောင်ပုံကြီးလိုပုံပြီး တော့၊ ပန်းမဏ္ဍပ်ကြီးဆောက်လို့ ဒီလိုအများကြီးလှူဒါန်းဒါလဲ ရှိတာဘဲ၊ နဲနဲလှူလဲဒါနဘဲ၊ များများလှူလဲဒါနဘဲ၊ ဒီလိုလှူရာမယ်၊ ဝတ္ထုဒါနထက် စေတနာဒါနက ကောင်းစေရတယ်၊ စေတနာဒါန ကောင်းလျှင် နိဗ္ဗာန် ပေါက် အကျိုးပေးနိုင်တယ်၊ ဝတ္ထုက အနဲအများလိုရင်းမဟုတ်ဘူး၊ စေတ နာ ထက်သန် စေတနာ များလျှင် နိဗ္ဗာန်တောင့်တက နိဗ္ဗာန်ရနိုင်တယ်။

ဟို ၉၁-ကမ္ဘာလောက်က ဝိပဿီဗုရားပွင့်တော်မူတယ်၊ ဝိပဿီဗုရားရှင် လက်ထက်က အမျိုးကောင်းသားတဦး ရေလှူဘူးတယ်၊ ထိုက်သည့်အား လျော်စွာ ဗရင်မင်းနှင့်တကွ အိမ်ရှေ့မင်းတို့၊ သူဌေးသူကြွယ်တို့၊ အမတ် ကြီးတွေ မြို့သူမြို့သားတွေ လှူကြ တန်းကြတယ်၊ သူလဲဘဲ ဒါယကာတဦး အဖြစ်ဖြင့် သူကတော့ ရေများများကြီးလှူတယ်၊ သံဃာတော်များ သုံးစွဲဘို့ ရေများများကြီး လှူတယ်၊ ဒါ ဒါနပါဘဲ၊ ထို့ပြင့် လှူဘော် လှူဘက်ဖြစ်တဲ့ ကောင်းမှုရှင်တွေလဲ အသီးသီးနိဗ္ဗာန်ရကြမှာဘဲ၊ ရကြတာပါဘဲ။

အထူးအားဖြင့် ဒီ ၉၁-ကမ္ဘာထက်က နိဗ္ဗာန်တောင့်တပြီး ရေလှူတဲ့ ဒါ ယကာဟာ ခု ငါတို့ဂေါတမဗုရားရှင် လက်ထက်မှာ ရဟန္တာဖြစ်ပြီး နိဗ္ဗာန် ရတယ်၊ ရဟန္တာဖြစ်လို့ ရဟန္တာအဖြစ်နဲ့ သံသရာဝဋ်မြစ်ပြတ်လို့ ဝဋ်တရား ကုန်ဆုံးလို့ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ရောက်အောင် အလွန်ကြီးမြတ်တဲ့ လောကုတ္တရာ အကျိုးထူး ရတယ်၊ ဘာ့ကြောင့် ရပါလိမ့်မလဲလို့ ပြန်ပြီး ဆင်ခြင် ကြည့် တော့ အဲဒီ ဝိပဿီဗုရားရှင် လက်ထက်က ရေလှူရတဲ့ ဒါနဟာ နိဗ္ဗာန် ပေါက် အကျိုးပေးပါကလားလို့ သူတပါးကိုလဲ သိစေချင်လို့ ကိုယ်တိုင် က ပြောဟောတယ်။

“ဧကနဝုတိတော ကပ္ပေ၊ ယံကမ္မ မကရိံ တဒါ၊
ဒုဂ္ဂတိံ နာဘိ ဇာနာမိ၊ ဒက ဒါနဿိဒံ ဖလံ”

ဣတော၊ ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာမှ၊ ဧကနဝုတိကပ္ပေ၊ ကိုးဆဲ့တကမ္ဘာ၌၊ ယံကမ္မံ၊ အကြင် ရေလှူသော အမှုသည်၊ အတ္ထိ၊ ရှိ၏၊ တဒါ၊ ထိုအခါ၌၊ တံကမ္မံ၊ ထို ရေလှူခြင်း အမှုကို၊ အဟံ၊ ငါသည်၊ အကရိံ၊ ပြုခဲ့ပြီ၊ တတော၊ ထိုအခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍၊ ဒုဂ္ဂတိံ၊ အပါယ်ဂတိကို၊ နာဘိဇာနာမိ၊ မသိစဘူး၊ ဣဒံ၊ ဤ ၉၁-ကမ္ဘာ တိုင်တိုင် အပါယ်ဘုံသို့မကျဘဲ သုဂတိဘဝ၌သာ ခံစား စံစား၍ နိဗ္ဗာန်တိုင်အောင်သောအကျိုးကို ရခြင်းသည်၊ ဒကဒါနဿ၊ ရေ လှူရသော ဒါန၏၊ ဖလံ၊ အကျိုးတည်း၊

ဒီလို သံသရာ ကျင်လည်တဲ့အခါ ချမ်းသာပြီး နိဗ္ဗာန်ပေါက် အကျိုးပေးတယ်၊ သိကြားမင်းကြီး အကြိမ် ၅၀–ဖြစ်ခဲ့ဘူးတယ်၊ စကြာမင်းကြီး အကြိမ် ၂၀-ဖြစ်ခဲ့ရဘူးတယ်၊ ဒီမှတပါး အပါယ်လေးဘုံ မရောက်ရဘူးတဲ့၊ လူ့ဘဝ, နတ်ဘဝမှာသာ ကျင်လည်ပြီး ချမ်းသာ ခံစားရတယ်၊ အထူးသဖြင့် ရေလှူခဲ့တာဖြစ်တော့ ရေအကျိုး ပေးတဲ့အခါမှာ ဆန်းဆန်း ပြားပြား အကျိုးပေးတယ်၊ ဆန်းကြယ်တယ်တဲ့၊ ဘယ်လို ဆန်းကြယ်သလဲဆိုတော့။

"ပဗ္ဗတဂ္ဂေ ရုက္ခဂ္ဂေဝါ၊ အန္တလိက္ခေစ ဘူမိယာ၊
ယဒါ ဥဒက မိစ္ဆာမိ၊ ခိပ္ပံ ပဋိလဘာမဟံ"

ပဗ္ဗတဂ္ဂေဝါ၊ တောင်ထိပ်၌ရင်း၊ ရုက္ခဂ္ဂေဝါ၊ သစ်ပင်ဖျား၌ရင်း၊ ဘူမိယာ၊ မြေ၌ရင်း၊ ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌၊ ဥဒကံ၊ ရေကို၊ ဣစ္ဆာမိ၊ အလိုရှိ၏၊ တဒါ၊ ထိုအလိုရှိသောအခါ၌၊ အဟံ၊ ငါသည်၊ ခိပ္ပံ၊ လျင်မြန်စွာ၊ ပဋိလဘာမိ၊ ရေရ၏။

မန္တလေးတောင်လို တောင်ပေါ် ရောက်နေတယ်၊ ရေကလဲငတ်၊ ရှိလဲ မရှိဘူး၊ ရေသောက်ချင်တယ်လို့ တောင့်တလိုက်လျှင် တခါထဲ ရေရပြီး သောက်ရတယ်၊ သစ်ပင်ပေါ် ရေအိုးစင် ဘယ်ရှိမလဲ၊ သစ်ပင်ပေါ်က ရေတောင့်တလိုက်လျှင် သစ်ပင်ပေါ်တွင် ရေရပြီး ရေသောက်ရတယ်၊ ယခုကာလ လေယာဉ်ပျံမျိုးလို ကောင်းကင်ရောက်နေ ရေမရှိ၊ ကောင်းကင်ကနေ တောင့်တလိုက်လျှင် ရေ ရနိုင်တယ်၊ မြေပြင်ဖြစ်လျှင်တော့ ပြောစရာမရှိဘူး၊ ရေရှားတဲ့ အရပ်မှာတောင် တောင့်တလျှင် ရေရနိုင်တယ်၊ ဒီလိုအကျိုးပေးကို ကိုယ်တိုင်ရခဲ့တယ်၊ ရေလှူတဲ့ ဒါနကြောင့် လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာရတယ်၊ အထူးသဖြင့် ရေလှူခဲ့ရတဲ့အကျိုးကို အထူးရတယ်တဲ့၊ ဒီဂါထာကို ရွတ်ဖတ်ပြီး ကိုယ်တိုင်က ဟောပြောတယ်၊

ရေလှူရတဲ့ အကျိုးက (၁၀)ပါး ရှိတယ်တဲ့၊

"သက်ရှည်,ဆင်းလှ၊ ချမ်းသာရ၊ ဗလ,ဉာဏ်ပညာ"

အသက်ရှည်ရတယ်၊ လူ့ပြေဖြစ်လျှင် အသက်တန်းစေ့မှ သေရတယ်၊ အဆင်းလှတယ်၊ ကိုယ်စိတ် ချမ်းသာရတယ်၊ ကာယဗလဆိုတဲ့ ခွန်အားကြီးမားတယ်၊ ဉာဏဗလဆိုတဲ့ ဉာဏ်ပညာ ထက်မြက်တယ်၊ ပေါင်းငါးမျိုး၊ ပြီးတော့ ...

“စင်ကြယ် ခြွေသင်း၊ ကျော်စောခြင်း၊ လျှင်ခြင်း မှတ်သိတ်ကွာ” တဲ့ ဖြစ်ရာဘဝမှာ စင်စင်ကြယ်ကြယ် သန့်သန့်ရှင်းရှင်း ဖြစ်ရတယ်၊ အခြွေအရံအသင်းအပင်း ပေါများတယ်၊ ကျော်စောခြင်းဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတယ်တဲ့၊ ပြီးတော့ လျှင်ခြင်း ဆိုတာက သွားတဲ့ လာတဲ့အခါ လျှင်လျှင်မြန်မြန် ခွန်အားဗလနဲ့ ပြည့်စုံတာပါဘဲ၊ မှတ်သိတ်ဆာလောင်တယ်မရှိဘူး၊ အမြဲ ရေငတ်ပြီးတော့ မနေရဘူး၊ အလိုရှိတဲ့အခါ တောင့်တ ရတာဘဲ၊ ပင်ကိုယ်ဗလအားကြီးပြီးနေတော့ ရေအကျိုး ဆယ်ပါး အမြဲ ရစေနိုင်တယ်တဲ့ ဒီလို ရေအကျိုး ၁၀-ပါး သံပေါက်နဲ့ ရေးပြီး မှတ်ထားတာရှိတယ်။

ဒါ့ကြောင့် ယနေ့ ယခုလှူရတဲ့ဟာက နိဗ္ဗာန်ပေါက် အကျိုးပေးမယ်၊ သံသရာကျင်လည်တဲ့အခါလဲဘဲ ယခုတင်ကပြောသလို ရေအကျိုး ၁၀-ပါးရ၊ အထူးသဖြင့် တောင်ထိပ်ပေါ်က အလိုရှိလျှင် တောင်ထိပ်ပေါ်မှာ ရေပေါ်လာနိုင်မယ်၊ ဒါမျိုးကို ဒါနလို့ ခေါ်တယ်၊ ယခုတော့ ရေတွင်မကဘဲ သံဃာတော်များ ဆွမ်းပါကျွေးလို့ ....

“ အန္နံ သံဃဿ ဒတွာန၊
အဘိရူပေါ မဟိဒ္ဓိကော ” တဲ့၊

ဆွမ်းအကျိုးကလဲ အဘိရူပ အလှန်အဆင်းလှ၊ မဟိဒ္ဓိက တန်ခိုးကြီးသတဲ့၊ ဝဏ္ဏသမ္ပန္နံ၊ အဆင်းနဲ့ ပြည့်စုံသတဲ့၊ ဗလဝန္တံ၊ ခွန်အားကြီမားသတဲ့ အဲဒီဆွမ်းကလဲ နိဗ္ဗာန်ပေါက် အကျိုးပေးနိုင်တယ်၊ အဆုံးဘဝနိဗ္ဗာန်ရနိုင်တယ်၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်အောင် အကျိုးပေးစွမ်းနိုင်တဲ့ ကုသိုလ် ဒါနမျိုးကို ပြုရပေတယ်လို့ စိတ်ထဲက ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာနဲ့ စေတနာ သဒ္ဓါတရားကို စေတနာဒါန၊ ပစ္စည်းဥစ္စာ အကုန်ခံပြီးတော့ လှူရတဲ့ပဏ္ဏုကို ဝတ္ထုဒါန ခေါ်တယ်၊ ထိုဒါနဖြင့် နိဗ္ဗာန်ရပေလိမ့်မယ်၊ သံသရာဝဋ်မြစ် ပြတ်လို့ နိဗ္ဗာန်ရောက်ရမယ်၊ နိဗ္ဗာန်မရောက်မီ လဲဘဲ၊ အမှန်မုချ ချမ်းသာမှာဘဲလို့ ယုံကြည်စိတ်ချသဒ္ဓါတရား တိုးပွားပြီးတော့ ဝမ်းမြောက်ပမ်းသာ “အော်တော်ပေစွ၊ တော်ပေစွ၊” ဗရားရှင် သာသနာတော်နှင့် ကြုံကြိုက်ရသဖြင့် လောကီ၊ လောကုတ္တရာ နှစ်ဖြာသော အကျိုးကို ရခြင်း၏အကြောင်း၊ ကောင်းမြတ်သောပါရမီ ကုသိုလ်ထူးကို ဆည်းပူး ပွားများရပေတယ်လို့ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ သဒ္ဓါတရားတိုးပွားနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

မန္တလေး ပိုးကုန်သည် ဦးစု ဒေါ်မိတ်သားသမီး မြေးများ
ဒေါ်မြမေ ခေါင်းဆောင်လှူဒါန်းသော ရေစဉ်– မော်တာ ရေစက်ချပွဲ၌
ဟောတော်မူသည်၊ (၁၃၂၃-ခု)

ရဟန်းခံတရား (မိဘကျေးဇူးဆပ်ပုံပါသည်)

နှုတ်မြွက်ဟောတရား အမှတ်(၈)

"ဗုဒ္ဓေ မေ သရဏံ အညံ နတ္ထိ၊
ဓမ္မော မေ သရဏံ အညံ နတ္ထိ၊
သံဃော မေ သရဏံ အညံ နတ္ထိ"

"မေ၊ ငါ့အား၊ ဗုဒ္ဓေါ၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားရှင်သည်၊ သရဏံ၊ ကိုးကွယ်ရာတည်း၊ အညံ၊ ဘုရားရှင်မှ တပါးသော ကိုးကွယ်ရာသည်၊ နတ္ထိ၊ မရှိ၊ မေ၊ ငါ့အား၊ ဓမ္မော၊ တရားတော်သည်၊ သရဏံ၊ ကိုးကွယ်ရာတည်း၊ အညံ၊ တရားတော်မှတပါးသော ကိုးကွယ်ရာသည်၊ နတ္ထိ၊ မရှိ၊ မေ၊ ငါ့အား၊ သံဃော၊ သံဃာတော်သည်၊ သရဏံ၊ ကိုးကွယ်ရာတည်း၊ အညံ၊ သံဃာတော်မှ တပါးသော ကိုးကွယ်ရာသည်၊ နတ္ထိ၊ မရှိ။

ဗုဒ္ဓဘာသာ, သမ္မာဒိဋ္ဌိဖြစ်တဲ့ လူမျိုးများမှာ သာသနာတော်တွင်း ကြုံကြိုက်ရလို့ ကိုးကွယ်ရာ၊ ကိုးစားရာ၊ အားကိုးစရာ ရှာမယ်ဆိုလို့ရှိလျှင် ရှေးဦးစွာ ဘုရားတွေ၊ ထို့နောက် တရားတွေ၊ သံဃာတွေတယ်၊ ရတနာ သုံးပါးဟာ ကိုးကွယ်ရာအစစ် အကောင်းဆုံးဘဲ၊ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဘုရားကြည်ညိုတဲ့ ရတနာသုံးပါး ကြည်ညိုတဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ယုံကြည်တဲ့ သူများဖြစ်ပြီးတော့ နေပေတယ်လို့ ငါ့အားကိုးစရာ ဘုရားဘဲ, တရားဘဲ, သံဃာဘဲလို့ ဒီလိုအမှတ်မဲ့ မသိဘဲဖြစ်နေတဲ့လူတွေ ရှိချင်ရှိနေတတ်တယ်၊ အမှန်မှုချ မယ်တော့ ရတနာသုံးပါးဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာ မကပါဘူး၊ သတ္တဝါမှန်သမျှ အားကိုးရဘို့ အားကိုးစရာဘဲ။

ဘုရားရှင် ပွင့်တော်မူလို့ သတ္တဝါတွေ လူချမ်းသာရကြ၊ နတ်ချမ်းသာ ရကြ၊ ဗြဟ္မာချမ်းသာရကြ၊ လူချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာ ဗြဟ္မာချမ်းသာဆိုတဲ့ လောကီစည်းစိမ်နဲ့ မတင်းတိမ်သေးလို့ လောကုတ္တရာချမ်းသာ အလိုရှိတယ်ဆိုလို့ရှိလျှင် ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခဲ့သည့်အတိုင်း နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း ပါရမီကုသိုလ် တရားတွေ အားထုတ်မယ် ဆိုလို့ရှိလျှင် နိဗ္ဗာန် ရောက်သွားကြတာဘဲ၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာရနိုင်တာဘဲ။

ဒါ့ကြောင့် လောကီကျိုးပေးနိုင်တာ ဗုဒ္ဓဘုရား၊ လောကုတ္တရာကျိုး ပေးနိုင်တာ ဗုဒ္ဓဘုရား၊ ဘုရားရှင်မှတပါး တရား, သံဃာ,ရတနာ သုံးပါး၊ အား

ကိုးကြရမယ်၊ ရတနာသုံးပါးနှင့် စပ်တဲ့ ကုသိုလ် အားထုတ်ခြင်းသည် ရတနာသုံးပါးနဲ့စပ်တဲ့ ရဟန်းခံရှင်ပြု အလှူအတန်း ပြုခြင်းသည် ရတနာသုံးပါးကို အားကိုးသည်မည်တယ်၊ ယနေ့ ရဟန်းခံကို ဥပသမ္ပဒကံ ခေါ်တယ်၊ မြန်မာလိုတော့ ရဟန်းခံပွဲ ခေါ်ကြတယ်၊ သာမဏေဘဝက ရဟန်းဘဝ ရောက်အောင်လို့ သံဃာတော်များက ကမ္မဝါစာရွတ်ဘတ်ပြီးတော့ ရဟန်းဘောင် ရောက်အောင် ရဟန်းသံဃာအတွင်း သိမ်းသွင်းလိုက်ကြတယ်၊ ကမ္မဝါစာ ဘတ်တဲ့အခါ "ဝေ မေတံဓာရယာမိ" ဆိုတဲ့ မိအက္ခရာလေးဟာ ကမ္မဝါစာ အဆုံးတဲ၊ ထို (မိ)အက္ခရာ ဆုံးသည်နှင့် တပြိုင်နက် ရဟန်းဖြစ်သွားတယ်၊ ရဟန်းဖြစ်သွားလျှင် ဒီရဟန်းသစ်ကလေးမှာ သီလကုဋေ ကိုးထောင်ကျော် ဆောက်တည်ပြီး ဖြစ်သွားတယ်။

ဒီ သီလ ကုဋေ ကိုးထောင်ကျော်ကို လူတွေက တဘဝမကဘူး၊ ဆယ်ဘဝအားထုတ်လို့ ရတာမဟုတ်ဘူး၊ ဘဝအသင်္ချေအားထုတ်လို့ လူ့ဘဝနဲ့ဆိုလျှင် ရတာမဟုတ်ဘူး၊ ရဟန်းဖြစ်မှရတယ်၊ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ၊ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ၊ ပစ္စယသန္နိဿိတသီလ၊ အာဇီဝပါရိ သုဒ္ဓိသီလ၊ ဒီ သီလလေးမျိုးလုံးကို လူတွေအကုန်ရအောင်ဘယ်နည်းနဲ့မှမပြုနိုင်ဘူး၊ လူတွင်သာမဟုတ်ပါဘူး၊ နတ်လဲမရပါဘူး၊ သိကြားမင်းလဲမရပါဘူး၊ ဗြဟ္မာမင်းကြီးလဲ မရပါဘူး၊ ရဟန်းဖြစ်မှသာ ထိုကုဋေ ကိုးထောင်ကျော် သီလရလို့ ရဟန်းသစ်ကလေး ဖြစ်သွားရတာ ဘယ်လောက် အဘိုးတန်လဲဆိုတော့ အမှတ်တမဲ့တော့ မသိကြဘူး၊ ကိုယ်တိုင်သိဘို့လဲ ဉာဏ်မရှိကြဘူး၊ ဗုဒ္ဓဟာ တရားတော် ကြားကြလျှင်တော့ သိကြမှာတဲ။

ဟို ဗုဒ္ဓရှင် ပါရမီဖြည့်စဉ်ကာလက ဘဝပေါင်းများစွာ ပါရမီဖြည့်လာရတယ်၊ ဇာတ်ကြီး (၁၀) ဘွဲ့ထဲမှာ မဟာဇနကဇာတ်တော်မှာ ဗုဒ္ဓအလောင်းတော် ဇနကမင်းကြီး ဖြစ်တယ်၊ ဗုဒ္ဓရင်အဖြစ်သို့ ရောက်တယ်ဆိုတာလဲ ကြားဘူးတဲ့အတိုင်း အလွန်ခဲယဉ်းမှာတဲ၊ ဇနကမင်းကြီးဟာ ဇနကမင်းကြီးမဖြစ်ခင် ထိုဇနကမင်းကြီး ပဋိသန္ဓေတည်နေစဉ် အခါကာလမှာ သူ့ဖခင်က ဗုဒ္ဓရင်ကြီး၊ သူကလဲ ဇနကတဲ၊ သူ့ဘထွေးတော်က အိမ်ရှေ့မင်း၊ သူကလဲ ဇနကတဲ၊ အရိဋ္ဌဇနက ပေါလဇနကတဲ့၊ ညီအစ်ကိုချင်း မသင့်တင့်တော့ စစ်တိုက်ကြရော၊ ဗုဒ္ဓရင်ရှုံးပြီး မိဖုရားကြီး ထွက်ပြေးရော ထိုအခါ အလောင်းတော် ဇနကမင်းက၊ ပဋိသန္ဓေအတွင်းတဲ ရှိသေးတယ်၊ မမွေးဖွားရသေးဘူး၊ ဆဲဒီကစပြီး တရပ်တရွာ တမြို့တနိုင်ငံ ပြေးလွှားပြီး နေရာ ဒီတရပ် တရွာမှာပင် မွေးဖွါး ကြီးပြင်း ငယ်စဉ်- ကလေးတွေနှင့်

ကစားတော့ အဖေ မရှိတဲ့ ကောင်လေး ဘာလေးနဲ့ သူ့ကို ဆိုကြတော့ သူ့အမေ မေး၊ မယ်တော်က ပြော၊ ပြောတော့ ငါ့ ခမည်းတော် ပိုင်ဆိုင်တဲ့ နိုင်ငံတော်သွားမယ်၊ မိခိလာနိုင်ငံတော်ကြီး။

ပင်လယ်ကူးပြီးတော့သွား၊ သင်းဘောပျက်၊ ပြီးလွယ်အောင် ပြောရတာနော် ကြားလဲကြားဘူးကြတာမို့ (၇)ရက်တိုင်တိုင် ပင်လယ်ထဲကူးပြီးတော့နေရတယ်၊ ဒီတော့ နတ်သမီးက ကယ်တင်ပြီး ထိုမိခိလာပြည် ဥယျာဉ်ရောက်လာတယ်ဆိုကြပါစို့၊ ဒီအခါ ဖုတ်သွင်း ရထားလွှတ်၊ မိခိလာပြည် ဖုတ်သွင်းရထား ဆိုက်လာလို့ ဗရင်ဖြစ်၊ နှစ်ပေါင်း ဘယ်လောက်ကြာအောင် ထီးနန်းစည်းစိမ် ခံစားပြီးတော့ နေတယ်မသိဘူး၊ ဗရင်ဖြစ်တော့ကို ဗရင်ဖြစ်ပြီးလို့ အဘိသိက်သွန်းလောင်းကြ၊ ရွှေကယားနဲ့ ရေထည့်ပြီးတော့ ဦးခေါင်းပေါ် ရေသွန်း လောင်းတာကို အဘိသိက် သွန်းလောင်းတာ ခေါ်တယ်၊ အဘိသိက်သွန်းလောင်း၊ ဗရင်ဖြစ်၊ တိုင်းပြည် အုပ်ချုပ်၊ ဗရားအလောင်းဖြစ်၊ ခေတ်ကလဲ ကောင်းတော့ကို ထိုအခိုက်မှာ ဗရင်လုပ်ရတာ စကြာမင်းတမျှ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးပြီး အလွန်ကြီးကျယ်တဲ့ စည်းစိမ်ကို ခံစားရတယ်။

နောင် နှစ်ပေါင်း များစွာ ကြာတော့ တောထွက်၊ တောထွက် ခါနီး ဥယျာဉ်တော်သွားတော့ ဥယျာဉ် အဝင်စမှာ သရက်ပင်ကြီး တပင်က သီးပြီးတော့နေတယ်၊ သရက်ပင်ကြီး တပင်က အသီး မရှိဘူး၊ ဆင်တော်စီးပြီးလို့ ဥယျာဉ်တော် ဝင်သွားတော့ အသီးရှိတဲ့ သရက်ပင်အောက် ဝင်သွားလို့ လက်လှမ်းမှီတဲ့ သရက်သီးတလုံးကို ဗရင်ကခူးပြီးတော့ ယူလိုက်တယ်၊ နောက် ဗရင်သုံးဆောင် ပြီးပြီဆိုတော့ သည့်ပြင်လူတွေက ခူးပြီးတော့ စားကြတယ်၊ အစတော့ကို ဗရင်မသုံးဆောင် ရသေးလို့၊ ဗရင်ကို ရှေးဦးစွာ မဆက်သရသေးလို့ ဒီအပင်ကို ဘယ်သူမျှမခူးရဘူး၊ ဥယျာဉ်မှူးတွေက စောင့်ရှောက်ပြီး ထားကြတယ်၊ ဗရင်ခူးသွားပြီး ဗရင်သုံးဆောင်ပြီးပြီဆိုတော့ ဟိုလူကခူး၊ ဒီလူကခူးနဲ့ လွယ်လွယ်ရတဲ့ အသီးတွေ အကုန်ကုန်၊ ခက်ခဲတဲ့ နေရာတွေ မတက်နိုင်ကြတော့ ခဲနဲ့ ပစ်ကြ၊ ဒုတ်နဲ့ ပစ်ကြ၊ ပစ်ခတ်ခူးကြလို့ အသီးတွင်မကဘူး၊ အရွက်တွေကလဲကြွေ၊ အခက်တွေနာ၊ အညွန့်တွေကကျိုး၊ ပျက်ပြတ်ပြီးတော့ သရက်ပင်ကြီးဟာ အနီးက အသီးမရှိတဲ့ အပင်လို ကြည့်လို့မကောင်းဘူး၊ မလှဘူး၊ ကျိုးပဲ့ပျက်စီးကုန်တယ်၊ ဥယျာဉ်တော်က ပြန်ထွက်လာတော့ ဒီသရက်ပင်ဟာ အစတုန်းက အသီးရော အရွက်ရော အလွန်တင့်တယ်တယ်၊ ဟိုတပင်ကတော့ အသီး

မရှိလို့ ဒီအပင်လောက် မတင့်တယ်ဘူး၊ ခုပြန်ပြီး ထွက်လာတော့ အသီး ရှိတဲ့သစ်ပင် အကုန်လုံးကျိုးပဲ့ပြီးတော့ ပျက်စီးကုန်ပြီး အသီးမရှိတဲ့အပင် ကတော့ ဘာမှမပျက်စီးဘူး။

အသီး ဖြစ်ခြင်းသည် ဘေးရန်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းတဲ၊ လူသတ္တဝါ တွေလဲ ဒီလိုတဲ၊ တိုင်းတော်၊ ပြည်တော်၊ အုပ်စိုးလို့ စည်းစိမ် များသမျှ ပစ္စည်းဥစ္စာ ပေါသမျှ သရက်ပင်အသီး ရှိတာလိုတဲ၊ ဒီအသီး အကြောင်း ပြုပြီးတော့ ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်နိုင်တယ်၊ တပါးက လုယက် ဖျက်ဆီးမည့် ဘေးကို မဆိုထားနှင့်၊ ကိုယ့်သန္တာန်မယ် ဒီအာရုံတွေကို အာရုံပြုပြီးတော့ လောဘတွေဖြစ်ရ၊ သရက်သီးကြောင့် ပစ္စည်းဥစ္စာဟုဆိုအပ်သော အသီး ကြောင့် အန္တရာယ်ဖြစ်တာဘဲလို့ ဘုံ(၇)ဆင့်ရှိ ပြာသာဒ်ပေါ် တယောက် ထဲတက်ပြီးတော့၊ သည့်အရင်ကလဲ တရားနှလုံးသွင်း ပြီးတော့ ကမ္မဋ္ဌာန်း တွေ ဘာတွေ စီးဖြန်းနေဆဲပါတဲ၊ ဒီနေ့ကျတော့ကို ရသေ့များဝတ်တဲ့ ပရိက္ခရာကို အကုန် ဝတ်စေပြီးတော့ ဘုံ(၇)ဆင့်ရှိတဲ့ ပြာသာဒ်ပေါ် တက်ပြီး ရသေ့များဝတ်ဆင်တဲ့ လျှော်တေသင်္ကန်းကို ဝတ်ဆင်ပြီးတော့ ရသေ့များ ကိုင်ဆောင်တဲ့ တံခြူတို့၊ ချင်းတောင်းတို့စသည်ဖြင့်ပေါ့လေ ပြီးတော့ ဆွမ်းခံဘို့ မြေသပိတ် တို့ပေါ့၊ ဒီလိုဟာတွေ ဆင်ပြီးတော့ သူ့ ကိုယ်သူ ကြည့်တယ်၊ သူ့ကိုယ်သူ ကြည့်ပြီးတော့ ပျော်လိုက်တာ ပထမ ဗရင်ဖြစ်စ အဘိသိက် သွန်းလောင်းစဉ် အခါက ပျော်ရွှင်ရသလို ရသေ့ တို့၏ အဝတ် တန်ဆာတွေကို ဝတ်လို့ မြေသပိတ်ကို လက်နဲ့ရင်ခွင် ပိုက် လိုက်ရတာ ဒုတိယ အဘိသိက် သွန်းခြင်းဘဲလို့။

ဟိတွာ သတပလံကံသံ၊ သောဝဏ္ဏံ သတရာဇိကံ၊
အဂ္ဂဟိံ မတ္တိကံ ပတ္တံ၊ တံ ဒုတိယာဘိ သေစနံ။

သတပလံ၊ အချိန် ပိုတရာ ရှိသော၊ သောဝဏ္ဏံ၊ ရွှေဖြင့်ပြီးသော၊ သတ ရာဇိကံ၊ လှပအောင် ရေးခြစ်၍ထားသော အရေးအကြောင်းပင် တရာ လောက်ရှိသော၊ ကံသံ၊ ဗရင်များ သုံးဆောင်သော စားတော်ရွှေခွက်ကို၊ ဟိတွာ၊ ပယ်စွန့်၍။

ပြာသာဒ်ထက်ကျတော့ ရွှေခွက်ငွေခွက်၊ ရွှေဇွန်းတွေ စားတွယ်သောက် တွယ်တွေ ဘာတွေ ဘာမျှမရှိတော့ဘူး၊ ရသေ့များ အသုံးအဆောင်ဖြစ်တဲ့ အဝတ်သင်္ကန်းနဲ့ မြေသပိတ်ဘဲရှိတယ်၊ ဒါတွေပိုက်ပြီးတော့ သူ့ကိုယ်သူ ကြည့်တယ်။

မတ္တိကာပတ္တံ၊ မြေသပိတ်ကို၊ အဟံ၊ ငါသည်၊ အဂ္ဂဟိံ၊ စွဲကိုင်ပိုက်မိပြီ၊ တော်၊ ဤသို့မြေသပိတ်ကို ပိုက်ရခြင်းသည်၊ မေ၊ ငါ၏၊ ဒုတိယာဘိသေစနံ၊ နှစ်ကြိမ်မြောက် အဘိသိက်သွန်းခြင်းပေတည်း။

ဇနကမင်းကြီး မြေသပိတ်ပိုက်ပြီးတော့ ဥဒါန်းကျူးယူရအောင် ပျော် ရတယ်၊ ခုလိုရဟန်းမျိုး မဟုတ်သေးဘူး၊ ရသေ့။ ကနေ့ရဟန်းခံတဲ့ ဦး ပဥ္စင်းသစ်လေးဟာ "ဝေမေတံ ဓာရယာမိ"ဟု ရဟန်းဖြစ်သည်နဲ့ တပြိုင် နက် ဗရင်ကြီး ဖြစ်သွားတာပါပဲ၊ နဂိုကဗရင်မဖြစ်လေတော့၊ ပထမ ဗရင် တော့မဟုတ်ဖူး၊ ဒုတိယ ဗရင်ဆိုရတာပေါ့၊ သာမဏေ ဘဝတုန်းက ပထမ ဗရင်ငယ်၊ ရဟန်းဖြစ်တော့ ဗရင်ကြီး ဖြစ်သွားတာပဲတဲ့။

ဇနကမင်းကြီးများတော့ကို မိမိလာပြည်ကြီး နိုင်ငံကြီးအစိုးရတဲ့ ဗရင် ကြီးအဖြစ် အဘိသိက် မြောက်သလောက် တန်ဘိုးထားပြီးတော့ "ရဟန်း အဖြစ်ကို ဒုတိယ အဘိသိက်သွန်းခြင်း"ဆိုပြီး ဒီလိုဥဒါန်းကျူးယူရ၊ အခု ကာလတော့ ရဟန်းဘဝ ရသွားတယ်ဆိုယင် သာဓုတော့ ခေါ်ကြပါရဲ့၊ အဘိုးတန်မှန်းတော့ တယ်သိကြပုံ မပေါ်ဘူး၊ တချို့လဲ ဝမ်းမမြောက် တတ်ကြဘူး တချို့ဝမ်းမြောက်တတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လဲ ရှိမှာပါပဲ၊ ဒီတော့ကို ဝမ်းမြောက် တတ်အောင် ဗရင်တို့၏ စည်းစိမ်နဲ့ ရဟန်းအဖြစ်ကို နှိုင်းချိန် ကြည့်ပေါ့၊ မဟာဇနကမင်းကြီး ထီးနန်းစိုးပိုင်ရတဲ့ ဗရင်၏စည်းစိမ်နဲ့ ရဟန်း ဖြစ်သွားတဲ့ သူတို့ရဲ့ စည်းစိမ်ကိုပြန်ကြည့် မဟာဇနက မင်းကြီး ကတော့ အတူတူပဲ၊ ဒုတိယာဘိ သေစနံ ၂-ကြိမ်မြောက် ဘိသိက်သွန်း ခြင်းပဲ၊ ၂-ကြိမ်မြောက် ဗရင်အဖြစ်ကိုရခြင်းပဲ၊ အတူသာထားတယ်။

အမြင့်အမြတ် ပြိုင်ကြစို့ဆိုယင် ဒုတိယာဘိသေစနံ ဒုတိယ အဘိသိက် ကမြင့်မြတ်မယ်၊ သူတော်ကောင်းတရား ကျင့်တဲ့ဘိသိက်၊ ဒီလို ဗရင်အ ဖြစ်ဖြင့် မြတ်တာလဲပဲ တွေးကြည့်ဖို့၊ ယခုအခါ ယခုခေတ်မယ် တောရွာ များဆိုပါတော့ ရပ်ရွာလူကြီးလုပ်ဖို့ကိုပဲ ရွေးကြချယ်ကြ ဟိုလူကလုပ်ချင် ဒီလူကလုပ်ချင် သူကြီးဆိုယင် လုလိုက်ကြရတာ မပြောနဲ့တော့၊ တနေ့က ဘုတလင်နယ်မယ် အမတ်တယောက် လစ်လပ်လို့ အမတ်တယောက် ရွေး ကြ၊ ဟိုရန်ကုန်ကလူတွေကလဲလာ ကိုယ့်ဖက်ကလူအမတ်ဖြစ်ဖို့၊ မန္တလေး ကလဲသွားကြ၊ မိတ္ထီလာနယ် ဟိုနယ် ဒီနယ် ကိုယ့်ဖက် သူ့ဖက်၊ ဟိုဖက် ဒီဖက်သွားကြ၊ ပ-မ-ည-တ တဲ့၊ ပ-ထ-စ တဲ့၊ ဖ-ဆ-ပ-လ ဆိုလား ၃-ဖက် ၃-ဖွဲ့ပြိုင်လုကြ၊ ဒီ မင်းတိုင်ပင် အမတ်ဖြစ်တော့ ဘာဖြစ်သွားသလဲ၊ ဘာ စည်းစိမ်တိုးသွားသလဲ၊ ရှင်ဗရင်ဖြစ်သွားသလား၊ ရှင်ဗရင်လဲမဟုတ်သေး

ဘူး၊ လွှတ်တော် အစည်းဝေး တက်ထိုင်ရရုံရှိ၊ လခ တော့ ရဟန်ရှိရဲ့၊ သိတ်အရေးမကြီးလှသေးပါဘူး–

သို့သော် မင်းတိုင်ပင်အမတ် ဆိုလို့ရှိယင် မြို့အုပ်တို့၊ ဝန်ထောက်တို့၊ အရေးပိုင်တို့၊ ဘာတို့ညာတို့ အပေါ်မတော့ ရာထူးနဲ့ဆိုယင် သူတို့က ပိုင်ပုံ ရပါရဲ့၊ ဒါပေမဲ့ ဒါကိုသိတ်လုယူနေကြတယ်၊ မြန်မာနိုင်ငံမယ် သမတကို ဗရင်– သမတ ဗရင်ဆိုတော့ ထီးနန်းအုပ်ချုပ်တဲ့ ရာဇဗရင်ဖြစ်အောင် မဲနဲ့ရွေးကောက်– မဲချပီး တယောက်ယောက်ကို ဗရင်လုပ်ကြစို့ရဲ့လို့ ရွေးရမယ်ဆိုယင် ဗရင်လုပ်ချင်တဲ့သူတွေ ဘယ်လောက်များမလဲ၊ အင်မတန် ဗရင်လုပ်ချင်ကြမှာပဲ။

အဲဒီတော့ကို လောကမယ် စည်းစိမ်ဥစ္စာ ကြွယ်ဝချမ်းသာတဲ့ ဗရင်အဖြစ်နဲ့ သာသနာဝင်ပြီး သာသနာဝယ် ရဟန်းပြုရမဲ့ ရဟန်းအဖြစ်ကို နှိုင်းချိန်ပြီးတော့ အလွန် ဥာဏ်ကြီးတဲ့ မဟာဇနကမင်းကြီးများရဲ့ ဥာဏ်မျိုးနဲ့ ကြည့်လိုက်ယင် အဘိုးတန်မှန်း သိလိမ့်မယ်၊ ရဟန်းအဖြစ်က အဘိုးတန်တယ်၊ ရဟန်းဖြစ်သည်နှင့် တပြိုင်နက်၊ ခုနင်ကလူများ ဆောက်တည်တာ ငါးပါးသီလ၊ ဥုးပဥ္စင်းလေးရသွားတာ ကုဋေကိုးထောင်ကျော် သီလတွေ တည်သွားတော့ မနေ့ညကလား အသံသွင်းစက်က ကြားလိုက်ရ၊ မဟာဝိဇ္ဇောဒယ ဟောသွားတဲ့ သုဝဏ္ဏသာမဇာတ်မှာ "မာတာပိတရောဘိက္ခဝေ ပုတ္တာနံ ဗဟုပကာရာ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့၊ မာတာပိတရော၊ မိဘတို့သည်၊ ပုတ္တာနံ၊ သားသ္မီးတို့အား၊ ဗဟုပကာရာ၊ ကျေးဇူးများကုန်၏၊ များစွာကျေးဇူးရှိကုန်၏၊"

မိဘရယ် သားသ္မီးရယ်ရှိကြ၊ လောကမှာ မိရယ် ဘရယ် သားရယ်ရှိကြရာ၊ မိဘတို့က သားသ္မီးတို့၏အပေါ် ကျေးဇူးများစွာ ပြုခဲ့ဘူးတော့– သားသ္မီးများဟာ မိဘများအပေါ် အလွန်ကျေးဇူးများကြတယ်၊ လောကမယ် ကျေးဇူးများတဲ့သူ လိုက်ရှာကြစို့ရဲ့၊ အသီးအသီး ကိုယ်စီ ကိုယ်စီ ကျေးဇူးများသူ ရှာကြစို့ရဲ့၊ အမေတွေ၊ အဖေတွေ၊ ကိုယ့်အမေ အဖေတွေ၊ ကိုယ့်မိဘထက် ကျေးဇူးများတဲ့သူ ဘယ်မှ မတွေ့ဘူး၊ ကိုယ့်ကျေးဇူးရှင်ပဲလို့ တွေ့တတ်ပါရဲ့၊ မိဘလောက်တော့ မများသေးဘူး၊ ကျေးဇူးကြီးတဲ့ မိဖများကို သားသ္မီးများက ကျေးဇူးဆပ်မယ်လို့၊ စွမ်းနိုင်သူ စွမ်းရည်သတ္တိ ရှိတဲ့ ဘုန်းတန်ခိုး ရှိတဲ့ သူ စွမ်းရည်သတ္တိ ရှိလို့ မိဘ ၂–ပါးအပေါ် ကျေးဇူးဆပ်လို့ရှိယင် မိခင်က ပိုပြီး ကျေးဇူးများသတဲ့။

သီလချင်းတူလို့ မိခင်ကပိုပြီး ကျေးဇူးများတော့ မိခင်ကို လက်ယာပခုံးပေါ်တင်ပြီး ထမ်းထား၊ ဘခင်ကို လက်ဝဲ ပခုံးပေါ်တင် ထမ်းထား၊ ပခုံးပေါ်ပင် အဝတ်ပေး အစား ကျွေး၊ ကျင်ကြီးကျင်ငယ် အပေါ့အလေး စွန့်ပြီး ကျေးဇူးဆပ်တဲ့ သားကောင်း လူစွမ်းကောင်း ဘယ်လောက်ပဲ အဲခုလို ကျေးဇူးဆင်ဆပ်၊ တနှစ်မဟုတ် ၂-နှစ်မဟုတ် နှစ်ဘရာတိုင်တိုင် ကျေးဇူးတရားသိလို့ ဆပ်ရာမယ် ကျေးဇူးမကုန်ဘူးတဲ့ "မြင့်မိုရ်တောင်ဦး မကကြူးတဲ့ ကျေးဇူးသခင်" ဆိုတာပဲဟာ မြင့်မိုရ်တောင်ကြီးလောက် မကကျေးဇူး ကြီးတယ် ဆိုတော့ မြင့်မိုရ် တောင်ကြီးက ယူဇနာ ရှစ်သောင်းလေးထောင် မြင့်တယ်၊ မြင့်မိုရ် တောင်ကြီးကတပုံ မိဘ ကျေးဇူးက တပုံ အဲဒီလို ၂-ပုံ ပုံပြီး ထားလိုက်၊ ရှစ်သောင်း လေးထောင် မြင့်တဲ့ မြင့်မိုရ်တောင်ကြီးဟာ နိမ့်နေတယ်၊ မိဘကျေးဇူးက ပိုမြင့်နေတယ်တဲ့၊ မိဘဟာ ဒီလိုအထိ ကျေးဇူးများတယ် ကျေးဇူးသိပ်များ၊ လိမ္မာတဲ့ သားသမီးသည် တခြားမပြောပါနဲ့တော့ ကနေ့ရဟန်းဖြစ်တဲ့ ဦးပဉ္စင်းလေး "ဝေမေတံခါရယာမိ" လို့ ကမ္မဝါစာဘတ် သိမ်က ထွက်လာကတဲက ကိုရင်မဟုတ် သာမဏေမဟုတ်ဖူး၊ ဦးပဉ္စင်း ရဟန်းဖြစ်လာပြီး၊ ဒီဦးပဉ္စင်း ကလေးရဲ့ အမေဟာ ကိုယ့်ဦးပဉ္စင်း မြင်လိုက်ရတယ်ဆို၊ ဘယ်လောက် ကျေနပ်မလဲ ဝမ်းသာမလဲ, ဘယ်လောက် သဒ္ဓါတရား ဖြစ်မလဲဆိုတာ မပြောနိုင်ဘူး၊ အဲဒါ ဒီလို ကိုယ့်အမေ ကျေနပ်ဝမ်းသာ၊ သဒ္ဓါတရား ဖြစ်တာဟာ ဒါတွေ ဒီဦးပဉ္စင်းက ကျေးဇူးဆပ်တာ၊ ဒီအမေဟာ ခု ဦးပဉ္စင်းလေး အမေလေ အသက် ဘယ်လောက်ရှိမလဲ တသက်လုံး ဒီနေ့ဖြစ်တဲ့ကုသိုလ်မျိုး ဒီတခါပဲ ရဘူးသေး၊ တသက်လုံး ဒီကုသိုလ် ဒီစိတ်မျိုး ရဘူးမှာ မဟုတ်ပါဘူး၊ ခုဘဝ သိတ်ကံကောင်း ဟိုရှေးရှေး အရင့်အရင် ဘဝတွေတုန်းကလဲ ရခဲ့မှာမဟုတ်ပါဘူးလေ၊ မိခွေးတော် ဂေါတမီက—

ရညော မာတာ မဟေသီတိ၊ သုလဘာနာမ ဣတ္ထိနံ၊
ပုတ္တမာတာတိ ယံနာမံ၊ ဧတံ ပရမဒုလ္လဘံ။

ရညော၊ မင်း၏၊ မာတာ၊ အမိဟူ၍ရင်း၊ ရညော၊ မင်း၏၊ မဟေသီတိ၊ မိဖုရား ဟူ၍ရင်း၊ ဣတ္ထိနံ၊ မိန်းမတို့အား၊ သုလဘာနာမ၊ ရလွယ်သည် မည်၏။

ဘဝသံသရာ ကြာချင်တိုင်း ကြာပြီးနေကြရာ စကြာမင်းကြီး မယ်တော် ဖြစ်ခဲ့ဘူးတဲ့ဘဝတွေ မရေမတွက်နိုင်ဘူး၊ ခဏခဏရခဲ့ကြတယ်၊ 'သုလဘာ' ဆိုတာကို၊ စကြာမင်းကြီး၏ မိဖုရားလဲ ဘဝမကြာရခဲ့တာလဲ နဲမယ်မဟုတ်

ပေဘူး၊ရလွှယ်တဲ့ သုလဘာ တဲ့၊ "ဗုဒ္ဓမာတာ တိ ယံနာမံ၊တေံပရမ ဒုလ္လဘံ" ရခဲတာက၊ ဗုဒ္ဓမာတာတိ၊ ဗုရားမယ်တော်ဟူ၍၊ ယံနာမံ၊ အကြင်အမည် သည်၊ အတ္ထိ၊ ရှိ၏၊ တေံ၊ ဤဗုရား မယ်တော် ဟူသော အမည်သည်၊ ပရမ ဒုလ္လဘံ၊ အလွန်ရခဲ၏၊ အမေရှင်းကတော့ မယ်တော်မာယာပါဘဲ၊ အမေ ရှင်း မယ်တော် မာယာက ၇-ရက်လောက် အကြာ နတ်ရွာစံ သွားလို့၊ မိထွေးတော် ဂေါတမီက၊ နို့ချိုကျွေးပြီး စောင့်ရှောက် မွေးမြူ လာလို့၊ မိထွေးလို့ ခေါ်ရ၊ မိထွေးဆိုတာ အမေငယ်ခေါ်တာပေါ့ ဗုရားမယ်တော်ပဲ ဗုဒ္ဓမာတာပဲ၊ ဗုရားမယ်တော် အဖြစ်ကိုရခဲသလို ရဟန်းမယ်တော်အဖြစ်လဲ ရခဲတာပဲတဲ့၊ ဒီသာသနာဆိုပါတော့ ရဟန်း မယ်တော်တွေ များများနေ၊ ရဟန်းတွေ များသလောက်၊ ရဟန်း မယ်တော်တွေလဲ များရမှာပဲ၊ ဗုရား သာမပွင့်ယင် ရဟန်းမယ်တော် အဖြစ်ကို မရနိုင်ဘူး။

ဝိဇ္ဇောဒယ ဟောတဲ့ တရားထဲလဲပါ ပါနေတာပါပဲ ဘုန်းကြီးအမေ နဲ့ အရေးပိုင်အမေ ဘယ်ဟာဖြစ်ချင်သလဲ ဘယ်ဟာကကောင်းမလဲ နဲ့ သူ့တရားထဲ နာရဘူးကြသားပဲ၊ အဲသလို-"ဂါရဝေါစ နိဝါတောစ၊ သန္တုဋ္ဌိ စ ကတညုတာ"ဆိုတာ မင်္ဂလာတရားလာတဲ့အတိုင်း၊ ကတညုတ ကတ ဝေဒီ ဆိုတာလို ခုနင်ကဥပုသ္စ္ဆင်းကလေးက ငယ်ငယ်ကလေးကစပြီး အ မေကကျွေးမွေးပြုစုလာ ကိုယ်က ကျေးဇူးဆပ်လာ အတော်အတန်တော့ ကျေရော့မယ်၊ အကုန်လုံး မကျေနိုင်သေးဘူး၊ ခုလို ရဟန်းရောင်ပြုပြီး တော့ သီလကုဋ္ဋေ ကိုးထောင်ကျော် ထမ်းလိုက်တာ ခုကိုပဲ တော်တော် ကျေသွားပြီတဲ့၊ လူ့အဖြစ်နဲ့ ကျေးဇူးဆပ်တသက်လုံး ကျေးဇူးဆပ်ရာ မှာ လူ့အဖြစ်နဲ့လဲ ဟောပြောပေးယင် ကျေးဇူးဆပ်သည် မည်ပါသတဲ့၊ သို့သော်- ရဟန်းအဖြစ် ကျေးဇူးဆပ်တာက လူ့ဘဝနဲ့လဲမတူ၊ သာမ ဏေဘဝနဲ့လဲမတူ၊ ရဟန်းဘဝ ကျေးဇူးဆပ်တာကတော့ ခုနင်က ဇနက မင်းကြီး လူ့ဘဝနှင့် ကျေးဇူးဆပ်တာထက် ရဟန်းဘဝနဲ့ ကျေးဇူးဆပ် သလို- ကိုယ့်အမေ အဖေအပေါ် ကျေးဇူးတွေ များစွာ ကြေလယ်လိမ့် မယ်တဲ့၊

ဒါ့ကြောင့် ခုရဟန်းသစ်ကလေးအကြောင်းပြုပြီး၊ ရဟန်းဒကာ ရဟန်း အမများ သံသရာမှာ ဘဝဘယ်လောက် တိုသွားမယ်၊ ဒီ အစည်းအဝေး လာရောက် ကုသိုလ်ယူကြတဲ့ ပရိသတ် ဆွေမျိုးတွေ သံသရာဘဝ ဘယ် လောက် တိုသွားမယ်ဆိုတာ ဘယ်သူမှ မပိုင်းခြားနိုင်ဘူး၊ ဒီကုသိုလ်မျိုး မရခင်တုန်းကတော့- ဘဝတရာ နေရဦးမယ်၊ တထောင်နေရဦးမယ်၊ တ

သောင်းနေရဦးမယ် ကမ္ဘာတရာ ကမ္ဘာတထောင် ကမ္ဘာတသောင်း နေရဦးမယ် ခု ဒီကုသိုလ် ရတော့ တသောင်း မကြာတော့ဘူး တထောင်လဲ မကြာတော့ဘူး တရာလဲ မကြာနိုင်ဘူး မကြာခင် နိဗ္ဗာန်ရနိုင်တယ် ဘဝတိုသွားမယ်၊ ဘဝ တရာ တထောင် တသောင်း မကြာတော့ဘူး ကမ္ဘာနဲ့ဆိုတော့ ကမ္ဘာတသောင်း မကြာတော့ဘူး၊ ကမ္ဘာတထောင် ကမ္ဘာတရာမကြာတော့ဘူး ဆယ်ကမ္ဘာ၊ နှစ်ကမ္ဘာ မကြာတော့ဘူး၊ ဒီကမ္ဘာမှာပင် ဒီကမ္ဘာအတွင်းမှာပင် နိဗ္ဗာန်ရောက် ဘဝတိုသွားနိုင်တယ်၊ ဘယ်လောက်မှ မကြာတော့ဘူး၊ အတည့်အကျ ဆိုတာကိုတော့ ဘုရားရှင်မှ သိမယ်၊ အပိုင်းအခြား အကန့်အသတ်ကို ဘယ်သူမှ မပိုင်းခြားနိုင်ဘူး၊ မကုန်နိုင်ဘူး။

ခု ရဟန်းဘဝနဲ့ဆိုတော့ စာသင်လိုက် သဒ္ဓါတရားဖြစ်အောင် လုပ်လိုက် ဟောလိုက် ပြောလိုက်နဲ့ ကိုယ့်အမေ တော်တော်ကြာ သဒ္ဓါတရား ဖြစ်အောင် အများကြီး လုပ်ဦးမယ် သိတ်ကောင်းတယ်တဲ့၊ ရဟန်းသိက္ခာ သီလစင်ကြယ်လေ မိဘကျေးဇူး ပြေလေပဲတဲ့၊ အင်း- မိဘ မိဘ သိတ်ကျေးဇူးများတယ်၊ မိဘက ဆက်သွယ်ပြီး ဦးကြီး ဦးလေး အဒေါ် သားချင်း အကုန်ပါပဲ၊ ဆွမ်းတဇွန်း လောင်းတဲ့ သူလဲ တို့ရဟန်းများရဲ့ ကျေးဇူးရှင်ပါပဲ ကျေးဇူးပြန်ဆပ်ရမှာ ချည်းပဲတဲ့။

ဒီတော့ဒီက ဆတော်ကြီးက ရဟန်းဖြစ်လာယင် ရှေးတုန်းကလဲ ဟောကြသား ခုတင်ဆောင်ကြ ကောင်းကောင်းနေကြ စာအံကြ ဘာဝနာပွားကြနဲ့ ဟောရတယ်၊ ရဟန်းကျင့်ဝတ် မချွတ်အောင် ကျင့်ကြလို့ ပြောရတယ်၊ ရဟန်းကျင့်ဝတ် တကယ်ကျင့်ယင် ပစ္စည်းလေးပါး ဆွမ်းဒကာများကို ဆွမ်းထုပ်ပူဇော်၊ ပူဇော်ဆိုတာ ချီးမြှောက်တာပါပဲ၊ ဒီက ကျင့်ပေး ရဟန်းများက ကျင့်ပေး၊ ပစ္စည်းလေးပါး ဒကာတွေ ကုသိုလ်အများကြီးဖြစ်တာပဲ ရဟန်းအဖြစ်နဲ့ ကိုယ်တိုင် ပြန်ပြီးတော့ ကျေးဇူးဆပ်တာပါပဲ၊ ကျွေးဘူး မွေးဘူးစသည် လှူဒါန်းဘူးတဲ့ ဒကာ ဒကာမတွေအပေါ် ကျေးဇူး ဆပ်တာဟာ ကိုယ်က ကျင့်ပေးနေတာပဲ၊ ကိုယ့်ကျင့်မှု ပြည့်စုံဖို့ပဲတဲ့၊ တစုံတရာ အကျိုးဆောင်ရွက် ပေးဘူးတဲ့သူ မှန်သမျှ ကျေးဇူးရှင်ချည်းပဲ၊ ကျေးဇူးရှင်ကို ဒီလိုကိုယ်က ကျင့်ပေးနေတာနဲ့ အကုန်လုံး ကျေးဇူးဆပ်ပြီး ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုရမယ်တဲ့။

သို့သော်လဲ အကဲခပ်တတ်ရမယ်၊ ပျော်လိုက်တာ ရဟန်းခံရ၊ ကုသိုလ်ရ၊ ကနေ့ ငါသိတ်ပျော်တယ်လို့ဆိုယင် ဒါကိုအကဲခပ်ပြီး ငါ ဒီကမ္ဘာအတွင်း ဘဝတိုတိုနဲ့ နိဗ္ဗာန်ရောက်မှာပဲ သဒ္ဓါတရားတွေက ဖြစ်လိုက်တာ၊ ပျော်

လိုက်တာ သဒ္ဓါဆိုတာပျော်တာပဲကိုး၊ ဒီတော့ ဒီရဟန်းကလေး အကြောင်း ပြုပြီး၊ လူတွေ အများကြီး ဘဝတိုသွားတယ် ဆိုယင် ဒီလူတွေ ဒီဆွေမျိုး တွေကို ဒီရဟန်းကလေးက ကျေးဇူးဆပ်တာပဲတဲ့၊ မိဘ ကျေးဇူးလဲ ကြေ ရော၊ ပစ္စည်းလေးပါး ဒကာဒကာမတွေရဲ့ ကျေးဇူးတွေလဲ ကြေသွားရော ဒီအခြေအနေက ပိုလွန်ပြီးတော့ ပရိယတ်တရားတွေသင်–ပရိယတ် ဘက် က စာပေကျမ်းဂန်တွေ ပေါက်အောင်သင် တတ်မြောက်လို့၊ ပဋိပတ် ဘက်ကလဲ သမထတို့ ဝိပဿနာတို့၊ ခုတင်တွေ ဘာတွေ ကျင့်သွား ဦးမယ် ဆိုလို့ရှိယင် ခုတင်က သူကိုယ်တိုင်လဲ ဘဝသံသရာ တိုချင်တိုင်း တိုဦး မယ်၊ သူ့ကိုကြည်ညိုတဲ့ လူတွေလဲ အကုန် ဘဝသံသရာ တိုမှာချည်းပဲ တဲ့၊ ခုဘဝတွင်လဲ နိဗ္ဗာန်ရောက်ချင်လဲ ရောက်သွားဦးမှာ (မှတ်စရာ ဆိုပါတော့)။

ဒီပဲယင်းဆရာတော်ကြီး တရားဟောနေ ကြည်ညိုလိုက်ကြတာ တို့အ ရှေ့တိုက် ရမည်းသင်းဘုန်းကြီး၊ ဟို ရှေးဘုန်းကြီးကြီး ရိုးရိုးနဲ့ "ကောင်း လိုက်တာ ကိုယ်တော် ကောင်းလိုက်တာ တပည့်တော်များ သောတာပန် တောင် တည်သွားလိမ့်မယ်ထင်ရ" အဲဒီလို ကိုယ်ကြည်ညိုပြီဆိုယင် သဒ္ဓါ တရားကောင်းလာတော့ ဒီဘဝတွင် အရိယာဖြစ်ချင် ဖြစ်နိုင်တာ၊ ပါရမီ က မသိကြလို့ ဖြည့်ဆည်းပူးလာတဲ့ ပါရမီပြည့်ဝလို့ရှိယင် အချက်ကောင်း ကလေးနဲ့တွေ့တော့ ဖြုံးကနဲ သောတာပန်တည် အရိယာဖြစ်နိုင်တယ်တဲ့ ဒါ့ကြောင့် ကျေးဇူးတွေပွား ကျေးဇူးတွေများပြီး များနိုင်သမျှ များပြီး ယနေ့ ရဟန်းမင်းအဖြစ်နဲ့ အတိသိက်သွန်းတဲ့နေ့၊ ရဟန်းသစ်ကလေးက လဲ ဝမ်းသာလို့ ပျော်လို့ တို့ဖြင့် ညသန်းကောင်ကျော်ပါတယ် ဝမ်းသာ လွန်း ပျော်လွန်းလို့ နာရီပြန် ၁-ချက်လောက်ပါပဲ၊ များသောအားဖြင့် ပျော်တဲ့စိတ် ကုသိုလ်စိတ်တွေ များပါတယ်၊ တရားတွေဟောကြ ပြောကြ တို့ကိုယ်တိုင် နာရ ပျော်စရာပဲတဲ့။

ယခု ဒီရေစက်ချပွဲမှာ တို့ကိုယ်တိုင် ဟောပြောပါဆိုတော့ ဘာ ဟောရ မယ် စိတ်ထဲပေါ်လာတာ ဟောရတာပဲ၊ ကုသိုလ်စိတ်နဲ့ တလုံး ဖြစ်ဖြစ် ၂-လုံးဖြစ်ဖြစ် တပိုဒ်ဟောဟော၊ ၂-ပိုဒ်ပြောပြော ကုသိုလ်စိတ် ထပ်တ လဲ့လဲ ဖြစ်ဖို့အရေးကြီးတာပဲ၊ နားထောင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကလဲ ကုသိုလ်စိတ် ရှေ့ ပြေးပြီး သဘောကျအောင် နားထောင်ကြရ၊ သဘောကျပြီး နာယူမှတ် သားရယင် အားလုံး ကနေ့ ပြုလုပ် ဆောင်ရွက်နေကြတဲ့ လုပ်ဆောင်မှု ဒီအမှုတွေဟာ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းချည်းပဲတဲ့။

ခုလို နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း တရားကောင်းအကျင့် အလုပ်တွေ ကျင့်ကြံပြုလုပ်ရပေတယ်လို့ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်လို့ သဒ္ဓါတရားတွေပွားလို့ ပါရမီကုသိုလ်အဆောက်ဉုတွေ ဆောက်လုပ်ရပေတယ်လို့ များများကြီး သတိရ ပျော်ကြဖို့နဲ့ ငါတို့ ခုလိုအားထုတ်ရပေတယ်လို့ ကိုယ်စီကိုယ်စီ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ သဒ္ဓါတရားတိုးတက်ပြီး ....

ယခုကဲ့သို့ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကြီး အသက်ထက်ဆုံး ချီးမြှောက်ရပါလို၏ဟူ၍ ကိုယ်စီကိုယ်စီ ဆုတောင်းကြ စေကုန်သတည်း။

(ဇာယမေဒနီ ရှင်သိဒ္ဓိဝရ ရဟန်းခံပွဲ၌ ဟောတော်မူသည်) ၁၃၂၃-ခု။

သက်တော်ရှည် ပူဇော်ပွဲတရား။

နှုတ်မြွက်ဟောတော်မူသောတရား အမှတ် (၉)

(က) မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဓမ္မာ၊ မနောသေဋ္ဌာ မနောမယာ။
မနသာ စေ ပဒုဋ္ဌေန၊ ဘာသတိ ဝါ ကရောတိဝါ။
တတောနံ ဒုက္ခ မန္ဝေတိ၊ စက္ကံဝ ဝဟတော ပဒံ။

(ခ) မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဓမ္မာ၊ မနောသေဋ္ဌာ မနောမယာ။
မနသာ စေ ပသန္နေန၊ ဘာသတိ ဝါ ကရောတိဝါ။
တတောနံ သုခ မန္ဝေတိ၊ ဆာယာဝ အနုပါယိနီ။

(ဓမ္မပဒ ပါဠိတော်)

ဗုဒ္ဓရှင်ကိုယ်တော်တိုင် ဟောတော်မူတဲ့ ဓမ္မပဒပါဠိတော်၊ အဓိပ္ပါယ်မတော့ သတ္တဝါတို့ဟာ သတ္တဝါတို့ရဲ့ သန္တာန်မှာ ဘုန်းကြီးတွေ၊ မနက်ကကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာ ပွားများရွတ်သွားကြတဲ့ သီလရှင်တွေ လူတွေအားလုံးပြောနေကြတဲ့ ရုပ်-နာမ်၊ ရုပ်-နာမ်နဲ့၊ အဲဒီရုပ်နာမ်ပဲရှိတယ်၊ သတ္တဝါမှန်သမျှ ရုပ်နာမ်မှတပါး အခြားဘာမျှမရှိဘူး၊ ရုပ်နာမ်ပဲရှိ၊ ဟိုအသညသတ်

ဘုံ ပြဟ္မာကြီးတွေမတော့ ရုပ်သာရှိ၊ နာမ်မရှိဘူး၊ အရူပဘုံ ပြဟ္မာကြီးတွေ ကျပြန်တော့ နာမ်သာရှိ၊ ရုပ်မရှိဘူး၊ ဒီပြင်တော့ ပဉ္စဝေါကာရဘုံက အပါယ် လေးဘုံရော၊ လူ့ဘုံ နတ်ဘုံရော၊ အောက်ပြဟ္မာတွေရော ရုပ်နာမ် ၂-မျိုး ၂-ပါးပဲရှိတယ်၊ ဒီရုပ်နာမ် ၂-ပါးကို ပြောတော့ ရုပ်ဆိုတဲ့စကား၊ နာမ်ဆိုတဲ့စကား၊ အက္ခရာ(၂)လုံးထဲနဲ့ ပီးသွားတာ ဗုဒ္ဓရှင်ပွင့်တော်မူပြီး ဓမ္မက္ခန္ဓာ ရှစ်သောင်း လေးထောင် ကျအောင် ဟောရတာ ဒီရုပ်နာမ်ပဲ၊ ရုပ်နာမ်အပြင် ပိုပြီး ဟောတာ ဘာမျှ မရှိဘူး။

ပညတ်ကယ်လို့တော့ရှိ၊ တရားကိုယ်မရှိပါဘူး၊ ဒါတော့သတ္တဝါတွေက ပညတ်ကို အဟုတ်ထင်မှတ်ပြီး ပညတ်ခေါ်ဝေါ် သုံးစွဲနေတာ မရှိတာ မရှိမှန်း သိရုံလောက် ဗုဒ္ဓ ထဲ့ဟောထားတာ ဘာမျှ မရှိတာ ပညတ်၊ အဟုတ်အမှန်ရှိတာတော့ (ပရမတ်) ရုပ်နာမ် ၂-ခုပဲရှိတယ်၊ ရုပ်နာမ် ၂-ခုထဲက နာမ်ဘက်ကနေကြည့်တော့စိတ် (မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဓမ္မာ) ဓမ္မာ၊ နာမ်တရားတို့သည်၊ မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ၊ စိတ်သာလျှင်ရှေ့သွားရှိကုန်၏၊ နာမ်ဆိုတဲ့အထဲက စိတ်ရယ်၊ စေတသိက်ရယ် ၂-မျိုးခွဲရသေး အများကတော့ ဖြင့် စိတ်ပဲ အကုန်သိကြတာပဲ၊ စိတ်ဆိုလိုက်ယင် စေတသိက်လဲ အကုန်ပါ သိသွားကြမှာ စိတ်= စေတသိက်တဲ့၊ စိတ်က ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၊ စေတသိက်က ဝေဒနာက္ခန္ဓာ သညာက္ခန္ဓာ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ၃-ပါး ဖွဲ့ရ၊ နမ်ဆိုတာ အဲဒါပဲ၊ နာမ်ဆိုတဲ့ စကားတလုံးက စိတ်စေတသိက် ၂-မျိုးတွဲလာတယ်၊ စိတ် စေတသိက်ဆိုပြန်တော့ ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်လာတယ် နာမ် ခန္ဓာ ၄-ပါးရ၊ အများသိနေကြတဲ့ စေတနာတို့ သဒ္ဓါတို့ ဘာတို့ဆိုတာတွေစေတသိက်တွေ၊ စေတနာဆိုယင်လဲစိတ်ပါတာပါပဲ၊ စိတ်ကတော့ စေတသိက် အပေါ်မှာ ရှေ့သွားလို့ ဟောဆိုထားတယ်၊ စေတနာဆိုယင် သဒ္ဓါဆိုယင် စိတ်လဲ ပါလာတာပဲ၊ စေတသိက်နဲ့ စိတ် ရောရော ဖြစ်လာရတယ်၊ စိတ်ချည်းသန့်သန့် မဖြစ်နိုင်ဘူး၊ စေတသိက်နဲ့ရောရော ဖြစ်လာရတယ်၊ စေတသိက်ထဲမှာ မကောင်းစေတသိက် ကောင်းစေတသိက် အမျိုးမျိုးရှိနေတာကိုး၊ ဒါကြောင့် စိတ်ကောင်းရှိတယ်၊ စိတ်ကောင်း မရှိဘူး ဆိုရာမှာ ဟိုစေတသိက်ကကောင်းယင် စိတ်လဲကောင်းတာပဲ၊ စေတသိက်ကမကောင်းယင် စိတ်လဲမကောင်းဘူး၊ ပင်ကိုယ်ကတော့ စိတ်ဟာစိတ်ပဲ ရိုးရိုးစိတ်ပဲ (ဉပမာ)လောဘစေတသိက်နဲ့ တွဲဖြစ်လာတဲ့စိတ်ဟာ မကောင်းတဲ့စိတ်ပဲ၊ စိတ်မကောင်းဘူးဆိုတာ အဲဒါခေါ်တာပဲ၊ သဒ္ဓါတို့ အလောဘတို့ဆိုတဲ့ စေတသိက် အကောင်းနဲ့ တွဲပေါ်လာတဲ့ စိတ်ကျတော့ ကောင်း

လာပြန်တယ် စိတ်ဆိုတာခေါ်တော့ တမျိုးထဲပဲ၊ စေတသိက်နဲ့ ရောဖြစ်ရ တော့ သူရဲ့တွဲဖက်ကောင်းယင် သူလဲကောင်းလာတာပဲ၊ တွဲဖက်မကောင်း ယင် သူလဲမကောင်းဖြစ်ရတယ်တဲ့၊ အဲဒီစိတ်ကို နာမ်ခေါ်တယ်၊ ပင်ကိုယ် ရင်း အမည်ကတော့ စိတ်ပဲ၊ တွဲဖက် စေတသိက်တွေ ကောင်းမကောင်း ကြည့်ပြီး စိတ်ကောင်း စိတ်မကောင်း ကွဲပြားလာရတဲ့ နာမ်တရား။

ထို စိတ်(နာမ်)၏တည်ရာ ရုပ်ခန္ဓာကြီး ရုပ်ကောင်ကြီးကို ရုပ်လို့ခေါ် တယ်၊ အခုဗရားရှင် ဒေသနာတော်မူတဲ့ တရားတွေက ရုပ်မပါဘူး၊ နာမ်ဘက် ကဟောတာ၊ စိတ်ဟာပဓာန၊ မီးရထားကြီး မောင်းပြီး ခုတ်ပြီးသွားရင် ခေါင်းတွဲကြီး ဒီခေါင်းတွဲကြီး ရှေ့ကသွားယင် နောက် လူစီးတွဲ ကုန်တွဲ တွေ အကုန်ပါပြီး နောက်က ပါလိုက်လာ၊ လူတွေက ဘယ်ဘူတာ ဆင်း မယ်၊ ကုန်တွေကို ဘယ်ဘူတာချမယ်၊ ခေါင်းတွဲက သူတို့အလိုလိုက်ပြီးရပ် ပေးရ၊ ဒီလူတွေ အလိုရှိတဲ့ ဘူတာ ရောက်အောင် သူတို့ စီးလာတဲ့ တွဲက၊ အခန်းက၊ ဘယ်နှယ်မှ မတတ်နိုင်ဘူး ကုန်တွေ လိုရာဘူတာ ချရအောင် ကုန်တင်လာတဲ့ တွဲကဖြင့် ဘယ်လိုမှမတတ်နိုင်ဘူး၊ ခေါင်းတွဲကသာ ရပ် ပေးရ၊ခေါင်းတွဲကြီး သူ့ချည်းသွားယင် ဘယ်နေရာ ရပ်ဖို့ နားဖို့ ဒီလောက် အပိုင်းအခြား လုပ်စရာမရှိဘူး၊ လူတွေ ကုန်တွေပါလာတော့ ပိုင်းခြား သတ်မှတ်ပီး ဘယ်ရပ်မယ် ဘယ်ချမယ် ကန့်သတ်မှု ရှိရတယ်၊ ခေါင်းတွဲ ကြီးလိုပဲ စိတ်ဟာ သူ့ချည်း သက်သက်ဆိုယင် အကန့်အသတ် ဘာရယ် ဘာရယ် မရှိပါဘူး၊ နောက်က တွဲတွေနဲ့ ပေါင်းစု ဆွဲဆောင် လာရလို့ ခေါင်းတွဲကြီး ရပ်လိုက် သွားလိုက် လုပ်နေရတာကို စိတ်ဟာလဲ စေတ သိက်နဲ့တွဲနေရလို့ အကောင်းအဆိုး အမျိုးမျိုးဖြင့် ကန့်သတ်ချက် ပိုင်းခြား ချက်တွေ ပေါ်လာရ၊

ဒီတော့ကို ခေါင်းတွဲကြီး ပဓာနဖြစ်တာလို စိတ်သာလျှင် ပဓာနပဲတဲ့ စိတ်နောက်ကို စေတသိက်တွေ အမျိုးမျိုးပါလာတော့ ဒီစိတ်ဟာလဲ အမျိုး မျိုးဖြစ်ရတယ်တဲ့၊ ဒီစိတ်ဟာ စေတသိက်တင်သာမကပါဘူး၊ ရုပ်ကိုလဲပဲ ဆွဲ ခေါ်သွားတယ်၊ ခေါ်နေတာပဲ(စိတ္တေန နိယျတေ လောကော)လောကော၊ သတ္တလောကကို၊ စိတ္တေန၊ စိတ်သည်၊ နိယျတေ၊ ဆောင်အပ်၏၊ စိတ်ဆောင် ရာ ပါပြီးတော့နေကြတယ် အမှတ်တမဲ့နဲ့ ဟို အရပ်သွားချင် ဒီ အရပ်သွား ချင် ဘယ်သွားချင် ဗရားဖူးသွားချင် စိတ်ကချည်း ဆွဲဆောင် ခေါ်သွား နေတာပဲလို့ ဒါလောက်ကလေးပင် ထင်ကြလိမ့်မယ်၊ မဟုတ်ဖူး ဘယ်ကျ အောင် ဆွဲခေါ်သွားနိုင်သလဲဆိုယင် မကောင်းတဲ့ဖက်က ဟို အောက်အဝီစိ

ကျအောင် ဆွဲဆောင်သွားနိုင်တယ်၊ ကောင်းတဲ့ဖက်က ဆွဲပြန်ယင်လဲ ဟို အထက် နေဝသညာ နာသညာယတန ဗြဟ္မာ့ဘုံကြီးတွေအထိ ဗြဟ္မာကြီး တွေ ဖြစ်အောင် ခေါ်ဆောင်နိုင်တယ်၊ မကောင်းတဲ့ဖက်က တိရိစ္ဆာန်ဖြစ် အောင် ပြိတ္တာဖြစ်အောင် အသူရကာယ်ဖြစ်အောင် အဝီစိအထိပေါ့လေ၊ ဆောင်ခေါ်နိုင်တယ်၊

ဒီ စိတ်ဒီနာမ် အဲဒီတွေကို ဒီစိတ်ကပဲ ကောင်းအောင်လုပ်မယ် စိတ်နဲ့ဘဲ ကောင်းကောင်းပြောမယ်၊ ကြံစည်တဲ့စိတ်ကလဲ ကောင်းတာတွေ ကြံစည် မယ်၊ သတ္တဝါတွေဟာ စိတ်ကပဲပြုပြင်နေတယ်၊ စိတ်ကိုပဲ သတိထားပြီး ကောင်းအောင်လုပ် ကောင်းစွာပြော ကောင်းတာကြံယင် (ပြောသာ ပြောရ သတ္တဝါဆိုတာလဲ မရှိပါဘူး စိတ်ဆိုတဲ့နာမ်နဲ့ရုပ် ၂-မျိုးသာရှိတာ) ကောင်းတဲ့ စိတ်က ကောင်းရာပို့၊ မကောင်းတဲ့ စိတ်က မကောင်းရာပို့ (အတ္တာဟိ အတ္တနော နာထော) အတ္တာဟိအတ္တာဝေ၊ မိမိကိုယ်သည်သာ လျှင်၊ အတ္တနော၊ မိမိ၏၊ နာထော၊ ကိုးကွယ်ရာဖြစ်၏။

အတ္တာဟိ၊ မိမိသည်ပင်လျှင်ဆိုတာ ဘယ်သူလဲ၊ ခုတင်ကပြောတဲ့ ရုပ် နာမ်၊ အတ္တနော၊ မိမိ၏ဆိုတာလဲ ဘာလဲ၊ ဒီရုပ်နာမ်ပဲ၊ နာထော၊ ကိုးကွယ် ရာဖြစ်တဲ့၊ ဒီရုပ်နာမ်၊ မိမိကိုယ်ပဲ ငါပဲဖြစ်ရမယ်၊ ဒီကိုယ်ပဲခေါ်နေကြတာ။

အတ္တာဟိအတ္တနော နာထော၊ ဘုရားစကားနော်၊ အကယ်၍ တစုံတ ယောက်ကလာမေးမယ်၊ ကောင်းရာသုဂတိဘုံ ဘဝစီးစိမ် ခံစားရအောင် နတ်ဖြစ်ရအောင် ဗြဟ္မာဖြစ်ရအောင် နောက်ဆုံး သံသရာဝဋ်မြစ်ပြတ်လို့ နိဗ္ဗာန်ရောက်ရအောင် ဘယ်သူ့ကို အားကိုးမလဲလို့ တယောက်ယောက်က လာမေးတယ်ဆိုပါတော့၊ အမှတ်မဲ့မတော့ ဘုရားအားကိုးရမလိုလို၊ အမေ အဖေ အားကိုးရမလိုလို၊ ဟိုလူ့အားကိုးရမလိုလို၊ ဒီလူ့အားကိုးရမလိုလို၊ ခု ဘုရားဒေသနာတော်အရ ဘယ်သူ့မှအားကိုးရာ မဟုတ်ဘူးတဲ့၊ ကိုယ့် ကိုယ်ကိုသာ အားကိုးရမှာတဲ့။

နောက်ထပ် ဘုရားရှင်က ဘာ ဟောပြန်သလဲဆိုယင် "တုမှေဟိ ကိစ္စံ အာတပ္ပံ၊ အက္ခာတာရော တထာဂတာ၊" တဲ့၊

သိတ်နေရာကျတာနော်၊ ဘုရားဟောတာ သိတ်ကောင်းတာပဲတဲ့၊ တုမှေ ဟိ၊ သင်တို့သ မာ ကိစ္စံ၊ မိမိကိစ္စ ကိုယ့်ကိစ္စကို၊ အာတပ္ပံ၊ ပူပန်စေတတ် အားထုတ်အပ်၏၊ တထာဂတာ၊ ငါတို့ဘုရားရှင်တို့သည်၊ အက္ခာတာရော၊ ဟောပြောပြသ ညွှန်ပြရုံမျှတို့သာတည်း၊ ပြောရုံသာပြောတတ်ကုန်၏။

လူတယောက်က သက်တော်ထင်ရှား ဗုဒ္ဓရားကို သွားလျှောက်ထားဆို ပါတော့၊ ဗုဒ္ဓရားတပည့်တော်ကို တာဝတိံသာ ရောက်အောင် ပို့ပေးပါဆို ယင် ဘယ်နည်းနဲ့မှ ဗုဒ္ဓရားကဖြင့် မပို့နိုင်ဘူး၊ နတ်ပြည်ရောက်ရာ ရောက် ကြောင်း ဘယ်လိုလုပ် ဘယ်လိုပြော ဘယ်လို ကြံစသဖြင့် ပြောဟောရုံသာ ပြောတတ် ဟောတတ် လိမ့်မယ်တဲ့၊ တာဝတိံသာ နတ်သား သွားဖြစ်ချင် တယ်၊ နတ်သမီး ဖြစ်ချင်တယ် မပို့နိုင်ဘူးတဲ့၊ နတ်သား နတ်သမီး ဖြစ်ဖို့ရာ သူတော်ကောင်းတရားအားထုတ်၊ ဒါန၊ လှူဒါန်း ပေးကမ်း။ သီလ၊ ငါးပါး သီလ ရှစ်ပါးသီလ ပါတိမောက်သီလ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်။ ဘာဝနာ၊ သမထဝိပဿနာ ဘာဝနာတရား အားထုတ်လို့ ဟောရုံသာ ဟောရမှာပဲ၊ ဒီတော့ကို ဗုဒ္ဓရားရှင်က နည်းလမ်းသာ ပေးနိုင်တယ်၊ ကိုယ်တိုင်က ရောက် အောင် ရွှေ့ယူတော့သွားပေတော့လို့ မပြုနိုင်ဘူး၊ ဟောရုံညွှန်ပြရုံ နည်း လမ်းသာ ပေးနိုင်တော့ (အတ္တာဟိ အတ္တနော နာထော)ဆိုတာ လူတိုင်း သဘောကျရမှာပဲ၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုသာ ကိုယ်အားကိုးရမှာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ်စီမံရမှာဆိုတာ ဗုဒ္ဓရားရှင် ဟောတော်မူတဲ့တရား အလွန် သဘောကျ စရာ ကောင်းပါလားလို့

လောကဥပမာအားဖြင့် ထင်ရှားအောင် ပြောကြပါစို့ရဲ့၊ ခုတလော သတင်းစာ ကိုရင်ကလေးတွေ အနား လာတတ်ကြ၊ ပြောရဦးမယ်၊ ထင်ရှားအောင် ဘာပွဲညာပွဲ နိုင်ငံခြားက ခေါ်သင်ယူရတယ်၊ ငွေကြေး အကုန်အကျခံပြီး၊ အားကစားတဲ့ ဘာတဲ့ ညာတဲ့ ရန်ကုန်မှာ ပွဲကြီးလုပ် ပြိုင်နေကြတာ သိကြမှာပေါ့၊ နဂိုမူလကတော့ ဆရာတွေက သင်ပေးထား တာပဲ၊ နည်းစံနစ် ပေးထားတာပဲ၊ တကယ် ပြိုင်ကြစို့လို့ ဆိုတော့ အဲဒီ ဆရာဟာ စည်းအပြင်ဘက်က နေရတာ၊ ကဲလေ ဘော့လုံးဆိုပါတော့၊ တ ဖက်က ဂိုးထဲဝင်အောင် ဒီဘော့လုံးကြီး ဘယ်ဆရာက လာသွင်းကန်ပို့ ပေးတာလဲ ကိုယ့်ဘာသာ ကိုယ့်အစွမ်းနဲ့ ဟို တဘက်ဂိုးထဲရောက်အောင် သွင်းနိုင် ကန်ပို့နိုင်မှ ကိုယ်က နိုင်မှာ၊ ကိုယ်တိုင် ဂိုးထဲ ရောက်အောင် ကန်သွင်းနိုင်တဲ့လူကို လူကောင်းလို့ ခေါ်ကြရတာ၊ ဘော့လုံးကန်လို့နိုင် အောင် ဘယ်သူ့ကို အားကိုးရမှာလဲ၊ ဆရာကို အားကိုးရမှာလား၊ အင်း ဆရာက သင်ပေး နည်းပေးရုံဘဲတဲ့၊ ဘာဖြစ်ဖြစ် ဘယ်ကစားမှု ဘာအမှု ဖြစ်ဖြစ် ဆရာက သင်ပေးရုံပဲ၊ ကိုယ်တိုင်က ကြိုးစားမှ အောင်မြင်မှုရတာ၊ ဒီမှတပါး ကိုယ်မမာတဲ့အခါ ဆေးဆရာတွေ ဆရာဝန်တွေ မိဘ ဆွေမျိုး များက ဆရာပင့်၊ ဘယ်ဆေးကလေး စားပါ၊ ဘယ်အာဟာရလေး မျိုပါ၊

ဘာလုပ်ပါ စသည်ဖြင့် ဆွေမျိုးကလဲ ပြောရုံ ပြောနိုင်တာ၊ ဆရာဝန်ကလဲ ဆေးပေးရုံ ပေးနိုင်တာ၊ ဆေးထိုးစရာ အပ်သာ သူ့မှာ ပါလာတာ၊ အမှန်ကတော့ လူမမာကိုယ်တိုင်က စားဦးမှ၊ နောက်ဆုံးတော့ ကိုယ်တိုင်က ဒီ ဆေးလေး သောက်လိုက်ဦးမှပဲ၊ ဆေးလေး တခွက် သောက်လိုက်ယင် ငါ ချမ်းသာမှာပဲ, သက်သာမှာပဲ, ဆေးထိုးခံမှပဲလို့ ဝေဒနာရှင်ကိုယ်တိုင်က ရောဂါပျောက်တဲ့ ခါတ်စာဆေးဝါးစားမှပဲ ပျောက်နိုင်တယ်၊ အခန့်မသင့်လို့ ဖျားတဲ့အခါ ဆရာဝန်ကလဲ ဘာဘာညာညာ သင်ပေး ပြောပေးလို့ ဘယ်လိုနေပါ ထိုင်ပါ၊ စားပါနဲ့စသည်ဖြင့် သင်ပေးရုံပဲ ညွှန်ကြားရုံပဲ။

သားသမီး အခန့်မသင့်လို့ဖျားနာယင် မိဘကပြောပေးနေရ၊ မိဘမကျန်းမာပြန်ယင် သားသမီးက မိဘနည်းတူ ပြောပေးနေရ၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အားကိုးပြီး ဆေးပေးမှုကို နားလည်မှုယူတတ်လို့ ကိုယ်တိုင် ရောဂါပျောက်ကြောင်း ဆေးစားမှပဲ ကိုယ့်ရောဂါ ပျောက်ကင်းနိုင်တယ်တဲ့၊ ဘေးက ဘယ်လောက် တိုက်တွန်းတိုက်တွန်း အကြိမ်တရာ တိုက်တွန်း သူကိုယ်တိုင်က ဒီဆေး ဒီဓါတ်စာ စားမှပဲ ပျောက်မှာအမှန်ပဲတဲ့၊ ဘာဖြစ်ဖြစ် အစစအရာရာ ဘေးပတ်ဝန်းကျင်ဆိုတာ ဒီရောဂါဝေဒနာကို ယူပြစ်ပေးချင်လို့ဖြစ်တာမဟုတ်ဘူး၊ ကိုယ်တိုင် ကိုယ့်ကိုယ်ကိုပဲ အားကိုးရတာချည်းပဲတဲ့၊ ကိုယ်တိုင်က အားထုတ်ပြီး ဆေးစား ဓါတ်စာ စားမှ၊ ကိုယ်တိုင်ကြိုးစားပြီး ပြုပြင်မှ ရောဂါပျောက်သွားတော့ ငါ့ရောဂါ ဘသူ့ကြောင့်ပျောက်သလဲ ငါ့ကြောင့်ပျောက်တာပဲတဲ့။

သို့သော်လဲ ဘေးပတ်ဝန်းကျင် မိဘဆွေမျိုးက ပြောပေးလို့ ဆရာဝန်ဆေးဆရာတွေက သင်ပေးလို့ နည်းပြလို့၊ နောက်ဆုံးမယ် အကျိုးထိရောက်အောင် အကျိုးပြီးအောင် ဆောင်ရွက်ရာမတော့ ကိုယ့်အကျိုးပြီးအောင် ကိုယ်ဆောင်ရွက်ရတာပဲ၊ အဲဒီ ဆောင်ရွက်တတ်တဲ့စိတ်ကို "မနောသေဋ္ဌာ မနောမယာ" ကောင်းတဲ့နေရာမလဲသူပဲ၊ မကောင်းတဲ့နေရာမလဲသူပဲ၊ ဒီစိတ်ပဲတဲ့။

အခြံအရံဆိုတာက စေတသိက်တွေဆိုတော့ မကောင်းတဲ့ဖက်က လောဘတို့, ဒေါသတို့, မောဟတို့ ခြံရံလာယင် ဒီစိတ်ကပဲ မကောင်းတဲ့ဖက်ကိုဆွဲသွားတာပဲ တမျိုးစီ ဖြစ်နေကြတာ၊ အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟဆိုတာက ကောင်းတဲ့ဖက်က စိတ်နဲ့ ဆွဲပြီးတော့ ကုသိုလ် ကောင်းမှုဖြစ်တယ်၊ ဒီကောင်းမှုတွေက လူ့ဘဝ ရအောင် နတ်ဘဝ ရအောင် နောင်

နိဗ္ဗာန်အထိ ရအောင် ကောင်းတဲ့ ဘက်ကနေ ဒီကောင်းတဲ့ စိတ်ကပဲ ဆွဲဆောင်သွားတာပဲ၊ စိတ်ပဓာနပဲတဲ့၊

မကောင်းတဲ့ စိတ်ကဆွဲယင် အောက် အပါယ်ဘုံ၊ ကောင်းတဲ့ စိတ်က ဆွဲယင် အထက် ဘုံကနေပြီး နိဗ္ဗာန်အထိ၊ ဘဝသံသရာ ကြင်လည်ပြီးနေကြတဲ့ သတ္တဝါတွေဟာ ကောင်းတဲ့စိတ် မကောင်းတဲ့စိတ် ဘယ်ဒင်းက များမလဲ၊ မကောင်းတဲ့စိတ်ရှိသူက များလိမ့်မယ်တဲ့၊ အဝီစိငရဲမှာ နတ်ပြည်ထက်များသတဲ့၊ လူ့ပြည်ထက်လဲ ပိုများသတဲ့၊ ဒါဒါတွေ မကောင်းတဲ့စိတ် ခေါင်းတွဲကြီးက ဆောင်သွားတာပဲ။

ဒါကြောင့် ကောင်းတဲ့စိတ် ကိုယ့်သန္တာန် အဖြစ်များအောင် ဗုဒ္ဓရှင်က ဟောကြားတော်မူလို့ အဆက်ဆက် သံဃာတွေ လူတွေက ဟောကြားလို့ ကောင်းတဲ့ဘက် လိုက်နေကြရ၊ ကောင်းတဲ့စိတ် မွေးမှပဲလို့ သိကြရ၊ ပူဇော်ပွဲတွေ လုပ်တယ်ဆို သက်တော်ရှည်ပွဲတွေ လုပ်တယ်ဆို မနေ့က ဒို့ ပူဇော်ပွဲ လာလိုက်တာ မနဲပါဘူး၊ ဒါဒီလို ပရိသတ်များစွာ လာကြရာမှာ သူတို့စိတ်ဓာတ်က လာချင်တဲ့ စိတ်ရှိလို့ ကောင်းတဲ့စိတ်က ပဓာန ခေါင်းဆောင်ပြီး လာကြတယ်ဆိုယင် စေတနာပါလာ၊ မေတ္တာပါလာ၊ စေတနာကနှိုးဆော်၊ မေတ္တာကနှိုးဆော်လို့ စေတနာနဲ့ မေတ္တာဆိုတဲ့ အဒေါသတို့ကို ခေါင်းဆောင်ပြီး၊ စိတ်က ဆွဲခေါ်တာပဲတဲ့၊ မေတ္တာဆိုတဲ့ အဒေါသ က များများ နှိုးဆော်ဟန်တူရဲ့၊ ဒီစေတသိက်ရဲ့ သဘောက ကြည်ညိုလေးစားပြီး ချစ်ခင်တဲ့တရား၊ မေတ္တာဓာတ် ရှိယင် မေတ္တာရဲ့ စေခိုင်းရာကို လူကောင်ကြီးပါသွားရ၊ ပါလာရတာ၊ ကိုယ့်အိမ်မယ်၊ အသီးအသီး ကိုယ့် ကျောင်းမယ်၊ ကိုယ့်မြို့ ကိုယ့်ရွာမယ် ကိုယ့်ကိစ္စ အသီးအသီးနဲ့ အလုပ်ကိစ္စ ရှိကြသား၊ ရဟန်းတော်များဆိုယင် ပရိယတ် ပဋိပတ်နဲ့၊ သီလရှင်တွေ ထို့အတူ ပရိယတ် ပဋိပတ်နဲ့၊ လူတွေကျတော့ ပိုပြီးတော့ အလုပ်ကိစ္စရှုပ် အိမ်ထောင်မှုများပြား ဘာပြုလို့ ဒို့ဆရာတော်ကြီးဆီ ဒီနေရာ ရောက်အောင် လာကြသလဲဆိုတော့ အရင်းခံ အဒေါသ စေတသိက်ဆိုတဲ့ မေတ္တာတရားပဲ၊ တွေးပြီးတော့ ကြည့်ရတာ၊ မင်းပြစ်မင်းဒဏ်ကြောင့်လဲ မဟုတ်ဘူး၊ အပြစ်တင်မှာ ကြောက်လို့ ဒဏ်ခပ်မှာ ကြောက်လို့လဲ မဟုတ်ဘူး၊ မလာတဲ့သူတွေ အများကြီး လာချင်ရက်နဲ့ အလုပ်ကိစ္စ မအားမလပ်လို့ မလာကြတာ ပြည့်လို့၊ သူတို့ မလာတဲ့သူတွေ ဘာအပြစ်ရှိသလဲ ဘာအပြစ်မှမရှိပါဘူး၊ လာတဲ့သူ မလာတဲ့သူ အတူတူပါပဲ။

သို့ပေမဲ့ မေတ္တာကတိုက်တွန်းတဲ့ သူတွေကျတော့ ဘယ်လောက် အလုပ်များများ၊ မလာပဲမနေနိုင်ဘူး၊ လူကြတန်းကြ ဒီကျ ဆရာတော်ဖူး သံဃာတွေဖူး၊ တရားနာကြ တချို့မယ် ပျော်ကြရွှင်ကြတဲ့၊ အပြင်ဝတ္ထုပစ္စည်း ဘာလှူလှူ မလှူလှူ အရေးမကြီးလှဘူး၊ အတွင်းပစ္စည်းခေါ်တဲ့ လာတဲ့ သူတွေ သန္တာန်မှာ နှိုးဆော်နေတဲ့ မေတ္တာစေတသိက် ဝင်အောင်းနေတာက သူတို့မှာ အလွန်ကျေးဇူးများနေပြီး၊ များနေပါလားလို့ ဒို့စိတ်ထဲကသဘောကျ ဝမ်းသာရ။

မေတ္တာဆိုတဲ့ ဒီတရားကို "ဗြဟ္မဝိဟာရ"တရားခေါ်တယ်၊ မေတ္တာတဲ့၊ ကရုဏာတဲ့၊ မုဒိတာတဲ့၊ ဥပေက္ခာတဲ့၊ ဒါကြောင့် သူတို့ ဟိုက ဒီက လာကြ ရောက်ကြ ပျော်ပျော် ရွှင်ရွှင်နဲ့ ချည်းလို့ သိရတော့၊ သက်တော်ရှည်ပွဲ သက်တော်ရှည်ပွဲလို့ ပြောနေကြတယ်၊ ဒီပွဲတွေဟာအမှန်ကတော့ မေတ္တာပွဲကြီးပဲ၊ တို့စိတ်ထဲက အောက်မေ့၊ သူတို့ ပျော်တော့ ဒို့လဲပျော်ပြီး၊ ဒါတွေအားလုံးစေတနာကို ပဓာနပြုလို့ မေတ္တာကိုပဓာနပြုလို့ ဒီပွဲကြီးပြီးမြောက်အောင် ကူညီကြဆောင်ရွက်ကြ သွားကြလာကြ ကိုယ့်ကိစ္စ နေ့စဉ်ဆောင်ရွက်နေဆဲဖြစ်တဲ့ မိမိတို့ကိစ္စကို အသာထားပြီး ဒီပွဲကြီး ပြီးမြောက်အောင် ဆောင်ရွက် အားထုတ်ကြတဲ့ ကုသိုလ်တွေလို့ ဒီကုသိုလ်တွေ ကြောင့်ပဲ နိဗ္ဗာန်ရောက်နိုင်၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းဖြစ်တဲ့ ဒီလိုကုသိုလ်တွေ ရကြရလို့၊ ဒီကုသိုလ်ကြောင့် နိဗ္ဗာန်ရပါစေလို့ ကိုယ့်အတွက်လဲ ထမြောက်အောင်မြင် ဆရာတော်ဇရားကြီးဖြစ်တဲ့ ဒို့လိုလဲ ပျော်ရွှင်အောင် ကူညီမှုပြုကြရတဲ့အထဲ ရှေးဦးစွာ ဆရာတော်ဇရားကြီးအပေါ် ထားကြတဲ့ မေတ္တာဟာ အလွန် အတိုးတန်တယ်လို့ သိကြတဲ့အတိုင်း ဒီမေတ္တာကိုပဲ နေ့စဉ်ပွါးသွားလို့ရှိယင် ကိုယ်လဲချမ်းသာ သူလဲချမ်းသာ ကိုယ်တိုင်ရမဲ့ အကျိုးကတော့ အသက်ရှည်တာတို့ သမာဓိ ကြီးတာတို့ ပညာဉာဏ် ကြီးတာတို့၊ အကျိုး အများကြီး ရနိုင်တာတဲ့၊ ကိုယ်တိုင်က မေတ္တာအမြဲ ပွားနေတို့ အလွန်ကောင်းကြောင်း ဒီပွဲမှာ ဒီတရားတခု သတိရသွားယင် အမြဲအေးချမ်း ငြိမ်သက်ပြီး ဒီမေတ္တာ ဘာဝနာအလုပ် အားထုတ်ကြတို့ ခု ပြောနေရတာပါပဲ။

အထူးအားဖြင့် ဒီမန္တလေး တက္ကသိုလ် ကောလိပ်မှ ကျောင်းသူကလေးသုံးယောက် သတင်းစာထဲပါလို့ ဒီပွဲကြီးလုပ်နေတာသိရလို့ တခါမှ မရောက်ဖူးပဲ လာကြတယ်ဆိုထင်ပါရဲ့ ခုတင်က အနားရောက်လာဒါလဲ အဒေါ်သခေါ် မေတ္တာက တိုက်တွန်းလိုက်တာပဲလို့ သူတို့အပေါ် ကိုယ်က ပြန်ပြီး မေတ္တာဆိုတဲ့ ဗြဟ္မဝိဟာရ တရားထားရတာပေါ့၊ ကရုဏာရှိရတာ

ပေါ့၊ မုဒိတာလဲပါတာပါပဲ၊ ဥပေက္ခာဆိုတာ လျစ်လျူရှု၍ အသာငြိမ်နေ တို့က ဘယ်လိုမှမတတ်နိုင်၊ ရှေ့က တရားတွေ မထားနိုင်မှသာ ထားရမဲ့ နောက်ဆုံးတရားကိုး။

ဒီတော့ ဒို့က သူတို့ကို ကျောင်းသူကလေးတွေဆိုတော့ ဒီအရွယ် ဒီလို ရတနာသုံးပါးနဲ့စပ် သတိတရ အနေနဲ့ လာဖေါ် ဆည်းကပ်ဖေါ်ရတော့ ပိုဝမ်းသာပြီး ဒီဂါထာကလေး ၃-ပုဒ် ပေးထားရတယ်၊ ဒါကျက်မှတ်ပွါး များယင် ဘာဝနာလဲဖြစ်၊ သူတို့သန္တာန်မှာ အမြဲစက်ခေါင်းမီးရထားကြီး ကောင်းနေသလို၊ ပဓါန စိတ်ဓါတ်ကလေးတွေ ကောင်းနေတဲ့ ကျက်ပြီး ရွတ်ကြလို့ပြောရတယ်။

(က) ယေစဗုဒ္ဓါ အတီတာစ၊ ယေစဗုဒ္ဓါ အနာဂတာ။
ပစ္စုပ္ပန္နာစ ယေဗုဒ္ဓါ၊ အဟံဝန္ဒာမိ သဗ္ဗဒါ။

(ခ) ဒိဝါ တပတိ အာဒိစ္စော၊ ရတ္တိ မာဘာတိ စန္ဒိမာ။
သန္နဒ္ဓေါ ခတ္တိယော တပတိ၊ ဈာယီ တပတိ ဗြာဟ္မဏော။
အထ သဗ္ဗမဟောရတ္တိံ၊ ဗုဒ္ဓေါ တပတိ တေဇသာ။ ။

(ဂ) အဋ္ဌာန မေတံ ဘိက္ခဝေ အနဝကာသော ယံ ပရူပက္ကမေန
တထာဂတံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေယျ၊ အနုပက္ကမေန ဘိက္ခဝေ
တထာဂတာ ပရိနိဗ္ဗာယန္တိ။ ။

အဲ– အဲဒီ ပါဠိသုံးပုဒ်ကျက်ပြီးရွတ်ကြ ဘာဝနာအဖြစ် ပွားများကြလို့ တိုက်တွန်းထားတာ ဒို့အစဆုံးဂါထာက ကလေးတုန်းကတဲက ရနေတာ ငယ်ငယ် ကိုရင်ကလေးဘဝမှာ ဒို့ငယ်ဆရာဘုန်းတော်ကြီးက ပထမ ရွှေ ကျင်ဆရာတော်ကြီးနဲ့ ညီအစ်ကိုယ် တော်စပ်တယ်၊ ဒို့ငယ်ဆရာဘုန်းကြီး ကလဲ စာပေလဲဝါသနာပါတယ်၊ အနေအထိုင် ကိုယ်ကျင့်တရားလဲ ရှေး ခေတ်မှာကိုပဲ အလွန်ကျော်စောထင်ပေါ်ခဲ့ပါတယ်။

ပရပိုက်နဲ့ ရေးမှတ်ထားတဲ့ စာတွေ အများကြီးပဲ၊ ဒို့က ဘုန်းကြီး မ ရှိတဲ့အခါ ဟိုလှန်ဒီလှန် ကြည့်တော့ အဲဒီ "ယေစ ဗုဒ္ဓါ" ဆိုတဲ့ ဂါထာ တွေတော့ ကျက်ထားလိုက်တာ ငယ်ငယ်တုန်းကတော့ အဓိပ္ပါယ်တောင် ကောင်းကောင်း မသိပါဘူး၊ ဦးပဥ္စင်းတွေက တစ္ဆေ မချောက်နိုင်ဘူး၊ တစ္ဆေ ပြေးတဲ့ ဂါထာ ဆိုတာနဲ့ နေ့တိုင်း ခဏခဏ ရွတ်လာတာ ဒါ ကြောင့် ကြေနေတာ။

နောက်ဆုံး ပါဠိတော်ကြီးက "စူဠဝါပါဠိအန္တရာယ်ကင်း" ဒေသနာတော်ကြီး၊ တော်တော်ကြီးလာပါပြီ၊ "ရေပန်းဆရာတော်ကြီး"က သင်ပေးသွားတာ၊ ဒါလဲ အဲဒီတုန်းကတော့ တစ္ဆေကြောက်တာနဲ့ ရွတ်ခဲ့ရတာ၊ အဓိပ္ပါယ်ကတော့ ကြီးကြီးလာမှ ပိုပိုသိလာတာပါပဲ၊ အလယ်ဂါထာကလဲ ဗုဒ္ဓရှင်ကိုယ်တော်တိုင် ဟောသွားတဲ့ ဂါထာကြီးပဲ "သမ္ဗုဒ္ဓမင်္ဂလာဂါထာ' လို့ခေါ်တယ်၊ ဒီပရိသတ်ထဲ ကောလိပ်တက္ကသိုလ်က ကျောင်းသူတွေလဲ ပါလိမ့် ရှိလိမ့်ဦးမယ်ထင်တယ်၊ မှတ်ထားကြပေါ့၊ ရွတ်ကြ၊ နာနာရွတ်ကြ ကျက်သရေဂုဏ်သိရ်လဲရှိတယ်၊ စိတ်ကောင်းလူကောင်းဖြစ်လာနိုင်တယ်။

တို့တော့ တစ္ဆေကြောက်လို့ ရွတ်ရ၊ စစ်အတွင်း ဗုံးဒဏ် ဘာဒဏ် ကြောက်လို့ ရွတ်ရ၊ တခါတခါ ဒါတွေသိတ်ရွတ်လာလို့ ဒီလိုအသက်ရှည်နေတာထင်ပါရဲ့လို့ အောက်မေ့မိတယ်၊ အားကိုးမိတယ်၊ ဒို့နဲ့စပ်သမျှ အတူနေကြတဲ့ ရဟန်းသာမဏေ ဒကာဒကာမတွေ ရတဲ့သူများပါတယ်၊ ဗုဒ္ဓကြည်ညိုရ၊ တရားကြည်ညိုရ၊ သံဃာကြည်ညိုရ၊ အန္တရာယ်ကင်းဘို့ချည်းပဲ၊ အန္တရာယ်ကင်းဆိုတာလဲ အန္တရာယ်ပြုနိုင်တဲ့ သတ္တဝါကို၊ ကိုယ်ကလဲ မေတ္တာပို့ရတယ်၊ ဒီပါဠိဂါထာတွေ ရွတ်ဖတ်မယ်ကြံယင် အစ ပထမ မေတ္တာ အလျှင်ပို့လိုက်ဦး၊ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ်အန္တရာယ်ကင်း အန္တရာယ်အယှက်ကင်းတယ်ဆိုတာ အရင်းခံကတော့ ကိုယ့်ရဲ့မေတ္တာပါပဲ၊ မေတ္တာအရေးကြီးတာပါပဲ၊ ဒါ့ကြောင့် ကျန်းမာလို့ စိတ်ထဲ ချမ်းသာဘို့ ကိုယ်စီကိုယ်စီ မေတ္တာတရားကိုပဲ ပဓါနထားပြီး သူတော်ကောင်းတရားကို ပွားများအားထုတ်နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

(၁၃၂၃-ခု၊ နတ်တော်လပြည့်ကျော် ၆-ရက်'မွေးနေ့' သက်တော်ရှည် ပူဇော်ပွဲ၌ ဟောကြားတော်မူသည်။)

စာပေလိုက်စား စာရှုသူများသို့

မြန်မာ သတ်ပုံသတ်ညွှန်းကို မိမိတို့ ရှာကြံရသော ယုတ္တိ အမျိုးမျိုးဖြင့် ခေါင်ဝေါ ရေးသား သုံးစွဲကြရာ၊ ယင်းအထဲတွင် ကျွန်ုပ်တို့ စာစုအဖွဲ့ဝင်များလည်း ပါပြီးဖြစ်ပါသည်။ စာကူးသော ဦးပဆွင်းများ၏ နှစ်သက်ရာ သတ်ပုံအမျိုးမျိုးကို တွေ့မြင်ကြရပါလိမ့်မည်။

သံဃာ့ဂုဏ် ကထိန်တရား။

နှုတ်မြွက်ဟောတရား အမှတ်(၁၀)

ဒိုကို ဩဝါဒပေးပါလို့ လျှောက်တော့ ဩဝါဒဆိုတာက ဗုရားဩဝါဒ ဘဲ၊ ဗုရားရှင် ဩဝါဒ ဒို့ကတဆင့် ဆက်ပြီးတော့ ဗုရားရှင် ဩဝါဒကို ပြောရမှာဘဲ၊ ဩဝါဒဆိုတာ ကိုယ်တိုင် သိပြီးတော့ ပြောရတဲ့ ဩဝါဒမျိုး ပုထုဇဉ် များမှာမရှိဘူး၊ ဗုရားရှင် ပေးခဲ့တဲ့ ဩဝါဒတဆင့် ပြောရတာ ဩဝါဒဘဲ၊ ဒီတော့ ဘုန်းကြီး ဩဝါဒ ဆိုပေတဲ့ ဗုရားရှင် ဩဝါဒဘဲလို့ မှတ်ရမယ်။

ဩဝါဒ အမျိုးမျိုးရှိရာတွင် ဩဝါဒအဆုံးအမ အမျိုးမျိုးရှိရာတွင် ယခု လိုအခါမယ် ကထိန်ဒါနနဲ့စပ်လို့ ကထိန်နဲ့စပ်တာတွေ အများကြီး သိ သင့်တယ်၊ ကထိန်သင်္ကန်း ကပ်ကြတယ်၊ ကထိန်သင်္ကန်း ကပ်တာနဲ့စပ်လို့ သိစရာတွေ အများကြီးဘဲ၊ သိလဲသိကြတာ များပါလိမ့်မယ်၊ ပိုပြီးတော့ အရေးကြီးတာက "ဣမံကထိနစီဝရံ သံဃဿဒေမ" သံဃာအား လှူပါ၏၊ ဒီလိုဆိုတော့ သံဃာဆိုတာ သူသူငါငါအကုန်လုံး သိနေတာဘဲ၊ ပိုပြီးတော့ သိဘို့ ဒီနေရာ အရေးကြီးတယ်၊ ကထိန်ဒါန ကထိန်ကုသိုလ် ပြုတဲ့အခါ သံဃာဆိုတဲ့ မဂဓဘာသာ မြန်မာလိုလဲဘဲ သံဃာလို့ ပြန်ကြတာဘဲ၊ အ ဓိပ္ပါယ်ကတော့ အပေါင်းလို့ ခေါ်တယ်၊ ဗုရားရှင်က တပည့်သား သံဃာ တော် ရဟန်းတော်အပေါင်းကို သံဃာခေါ်တယ်၊ သံဃာဆိုရင် ယခုထင် ရှားရှိနေတဲ့ ရဟန်းတော်တွေ အကုန်ပါတယ်၊ ရှေးရှေးက သာသနာမှာ၊ လူ့ပြည် သာသနာမှာ ရဟန်း ဖြစ်သွားကြဘူးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေ အကုန် ပါတယ်၊ သံဃာဆိုတဲ့အထဲမှာ ရှင်မဟာကဿပကြီးတို့၊ ရှင်သာရိပုတ္တရာ တို့၊ ရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်တို့ ဒီလို သံဃာတော်တွေ အကုန်ပါတယ်၊ ဒီလို အကုန်လုံး အချို့မသိကြသေးဘူး၊ အချို့သိကြတယ်၊ သိသော်လဲ အမှတ် တမဲ့ မေ့ချင်မေ့နေမယ်၊ နောက်တော့ မမေ့အောင် သံဃာဆိုတဲ့ စကား လုံးဟာ ဗုရားတပည့်သား ရဟန်းတော် အကုန်လုံးပါတယ်၊ ဒါကို သံဃာ ခေါ်တယ်၊ ဒီလိုသိရမယ်။

ဒီသံဃာက ဘယ်လို ဂုဏ်ကျေးဇူးနဲ့ ပြည့်စုံသလဲ၊ သံဃာ့ဂုဏ်တော် ကလဲ အများကြီးဘဲ၊ သို့သော် နောက်ဆုံး သံဃာ့ဂုဏ်တော်ကိုဘဲ ပြောပါ ရစေတော့၊ "အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿ" လောကဿ၊ သတ္တလောက

၏၊ သတ္တဝါအများ၏၊ အနုတ္တရံ၊ အတုမရှိသော၊ ပုညက္ခေတ္တံ၊ ကောင်းမှုကုသိုလ် မျိုးချရာ လယ်မြေသဘွယ်ဖြစ်၏၊ ဒါ သံဃာ့ဂုဏ်တော်ဘဲ၊ ကိုယ်သိထားတဲ့ သံဃာတွေဟာ ဘယ်လိုဂုဏ်ကျေးဇူးရှိလဲ၊ မျိုးစေ့ကြဲချရာ မြေနဲ့တူတယ်၊ စပါးစိုက်ပျိုးရာလယ်ပေါ့၊ ဝါတို့ နှမ်းတို့ စိုက်ပျိုးရလျှင် ယာပေါ့၊ ပဲအမျိုးမျိုး စိုက်ပျိုးရလျှင် ကိုင်းကျွန်းပေါ့၊ မြေတပြင်လုံး ဥာန်နဲ့ ဖြန့်ကြည့်လိုက်၊ ကျောက်အတိ ပြည့်နေတဲ့ တောင်ကြီးများကို ချန်ထား၊ သဲကန္တာရ ကြီးများကို ချန်ထား၊ ပင်လယ်လို ဘာလို ရေတွေ လွှမ်းနေတဲ့ အောက်ကရှိတဲ့ မြေကိုချန်ထား၊ ဒီမှ ကြွင်းတဲ့ အရပ်မှာရှိတဲ့ မြေတွေဟာ အသီးအနှံ စိုက်ပျိုးလို့ ဖြစ်တဲ့ မြေချည်းဘဲ၊ လူ့ပြည်ရှိတဲ့ လူတွေ မြေပေါ်မှာရှိတဲ့ သတ္တဝါတွေ ဒီမြေအမှီပြုပြီး နေကြရတယ်၊ ဒီမြေ ဘယ်လောက် အတိုးတန်သလဲ။

ဒို့ မြေအတိုးတန်တာ သိအောင်လို့ ကျောင်းသားကလေးတွေ ပြောဘူးတယ်၊ မြေကြီးနဲ့ ရွှေနဲ့ ဘယ်သင်း ကောင်းလဲလို့၊ ရွှေကောင်းတာပေါ့ ဗရား၊ မြေနဲ့ ရွှေ ပေးရင် ဘာယူမှာလဲ ရွှေယူမှာပေါ့ဗရား၊ (ရွှေတော့ လူတိုင်း ကြိုက်ကြတာကိုး)၊ ဘယ်သူက အတိုးတန်လဲကွ၊ ရွှေက အတိုးတန်တာပေါ့ဗရား၊ ဒီလို ပြောကြတယ် ကျောင်းသားလေးတွေက၊ ဒီတော့ မြေကြီးက ဘယ်လိုအသုံးပြုလို့ရတယ်၊ ရွှေကဘယ်လို အသုံးပြုလို့ရတယ်၊ ခွဲပြောလိုက်တော့မှ မြေအတိုးတန်မှန်းသိကြတယ်။

မင်းတို့ရွှေပုံကြီးပေါ် စပါးစိုက်လို့ ဖြစ်တာမဟုတ်ဘူး၊ မြေပေါ်မှ စပါးစိုက်လို့ဖြစ်တာ၊ စပါးပေါ်မှ ထမင်းစားရတာ၊ ရွှေပုံကြီးပေါ် အိပ်နေ၊ စပါးစိုက်စရာလဲမရှိဘူး၊ ရွှေရှိတာ ဘာစားမလဲ၊ မြေပေါ်ကတော့ စပါးစိုက်လို့ ဖြစ်တယ်၊ ဆန်တွေပေါ်လာ ထမင်းစားရတယ်၊ ဆန်စားရလို့ အသက် ရှင်နေကြရတာ၊ မြေနဲ့ရွှေ ဘယ်က အတိုးတန်လဲ၊ ခုကျမှ မြေက အတိုး တန်ပါတယ် ဗရားလို့ ဖြစ်လာကြတယ်၊ အတိုးတန်လို့သာပေါ့၊ "အနုတ္တရံ၊ အတုမရှိသော၊ ပုညက္ခေတ္တံ၊ ကောင်းမှုမျိုးစေ့ကြဲချရာ လယ်မြေကောင်းသဘွယ်ဖြစ်၏"လို့ ဆိုထားတာဘဲ၊ ကောင်းမှုကုသိုလ် ပြုကြမယ်ဆိုရင် သံဃာတော်ဟာ မြေကြီးလိုဘဲ၊ အပွင့် အသီးနှင့်တကွ ခုတင်က ပြောတဲ့ ဆန်စပါး အလိုရှိရင် လယ်ထဲစိုက်ပျိုး၊ နှမ်းတို့ ဝါတို့ အလိုရှိရင် ယာထဲစိုက်ပျိုး၊ ပဲမျိုးအလိုရှိရင် မြေထဲစိုက်ပျိုး၊ ငရုတ် ကြက်သွန် စသည် ဘာဖြစ်ဖြစ် အကုန်လုံး ပေါ့လေ၊ ဥာန်နဲ့ချဲ့ပြီးတော့ သစ်တော ကြီးတွေ ဘာကြီးတွေ လူ့ပြည် သုံးဆောင်သမျှ မြေပေါ်က ပေါက်တာ အလွန်

ကျေးဇူးများ အလွန်ကောင်းတယ်၊ အတိုးထိုက် အတိုးတန်တွေ အများကြီး မြေပေါ်က ထွက်တယ်၊ ဒီ မြေထဲ မျိုးစေ့ ချလိုက်ပြီဆိုရင် မနုဿသမ္ပတ္တိ လူချမ်းသာဆိုတဲ့ အသီးပေါ်လာတာဘဲ၊ ဒေဝသမ္ပတ္တိ၊ ဖလသမ္ပတ္တိ၊ နိဗ္ဗာန သမ္ပတ္တိ ဒီအသီးတွေလဲ ပေါ်လာတာဘဲ၊ ဒါ့ကြောင့် သံဃာတော်ဟာ "အနုတ္တရံ၊ အတုမရှိသော၊ ပုညက္ခေတ္တံ၊ ကောင်းမှုမျိုးစိုက်ပျိုးရာ လယ်ယာမြေကောင်းသဘွယ်ဖြစ်၏" လို့ ဆိုတယ်၊ ဒီဂုဏ်တခုနဲ့ဘဲ ဒို့ ပုထုဇဉ်တွေ သံဃာကို အားကိုးလေးကိုတယ်၊ ဘုန်းကြီးဖြစ်နေလို့ သံဃာဘက်ကနေပြီး ဟောရတာ မဟုတ်ဘူး၊ ဒို့ဘုန်းကြီးလဲဘဲ ဒီသံဃာ အားကိုးရတာဘဲ၊ သံဃာမရှိလျှင် ဘုန်းကြီးတပါးထဲ မနေနိုင်ဘူး။

"**သံဃေ ဝသေယျရက္ခိတော**"တဲ့၊ သံဃေ၊ သံဃာ့အလယ်၌၊ ရက္ခိတော၊ သံဃာသည် စောင့်ရှောက်အပ်သည်ဖြစ်၍၊ ဝသေယျ၊ နေရာ၏၊ သံဃာက ခုတင်က မြေဩဇာကောင်းတဲ့ မြေနဲ့တူရုံမကဘူး၊ အသီးအနှံ အပွင့်ပေးတတ်တဲ့မြေနဲ့ တူရုံတွင်မကဘူး၊ သံဃာ့တန်ခိုး ခိုလှုံပြီးတော့ သံဃာထဲနေရတာ အလွန်ချမ်းသာတယ်၊ အဲဒီလိုစသည်ဖြင့် သံဃာတော်များ လယ်မြေယာနဲ့တူတယ်၊ အတုမရှိတဲ့ မြေနဲ့တူတယ်၊ မြေဆိုသော်လဲ သဲကန္တာရလိုဟာ ဘာမှအတိုးမတန်ဘူး၊ စိုက်ပျိုးလို့ အသီးအနှံ အမျိုးမျိုးရနိုင်တဲ့ မြေကောင်းကြီးနဲ့တူတယ်။

ဗရားရှင် ပါရမီတွေပြည့်ပြီးတော့ ဗရားဖြစ်သွားတယ်၊ ဘယ်က စခဲ့သလဲ၊ နိဗ္ဗာန်သီး သီးသွားတယ်၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ရသွားတယ်၊ ဘယ်ကစခဲ့သလဲ၊ သံဃာကစပြီးတော့ စိုက်ပျိုးခဲ့တဲ့ မျိုးစေ့က အပင်ပေါက် အသီးသီးပြီးတော့ ဗရားဖြစ်သွားတယ်၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဖြစ်သွားတယ်၊ ရဟန္တာဖြစ်သွားတယ်၊ အရိယာဖြစ်သွားရတာဘဲ၊ သံဃာနဲ့စပ်လို့ သံဃာရေ သံဃာ့ဂုဏ်ကျေးဇူးရော သိတန်သလောက် သိရောဆိုကြပါစို့၊ အချိန်ကလဲသိတ်မရလို့ ဒီလောက်ပင် များလှပါပြီ၊ ကောင်းလှပါပြီ။

သံဃာမှီပြီးတော့ ဒီ သံဃာလှူလဲ ဒါန သံဃိကဒါန၊ သံဃိကဒါနဆိုတာ ပုဂ္ဂိုလ် အရာအထောင် ရည်မှန်းပြီး လှူတာထက်မက ကျေးဇူးများတယ်၊ သက်န်းလှူပေတယ်လို့ ပုဂ္ဂလိကသက်န်း အလှူထက် သံဃိကဒါနသက်န်း အလှူကမြတ်တယ်၊ ဒီလိုဟာလဲသိကြတာဘဲ၊ ကထိန်အလှူဆိုတာ သံဃိကဒါနဘဲ၊ အဲဒီတော့ကို ယနေ့ပြုကြရတဲ့ ကထိန်ဒါန ကထိန်ကုသိုလ်ပြုကြရာမှာ စေတနာသုံးတန်ထားပြီး၊ ကိုယ့် စေတနာသုံးတန် ကိုယ်အကဲခပ်ရမယ်။

"ပုဗ္ဗေ ဝ ဒါနာ သုမနော"ဒါနာ၊ အလှူမှ၊ လှူဆဲမှ၊ ပုဗ္ဗေဝ၊ မလှူမီရှေး အဘို့၌သာလျှင်၊ သုမနော၊ ကောင်းသောစိတ်ရှိသည်၊ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏၊ ယနေ့ လှူတဲ့နေ့မို့ ပစ္စုပ္ပန်ရောက်နေပြီ၊ ပစ္စုပ္ပန်နေ့ မရောက်မီ ရှေ့အဘို့ က ရက်တွေ လတွေ နှစ်တွေ နာရီတွေ အချိန်တွေ မိနစ်တွေက ရှေ့အဘို့ ကြိုတင်ပြီး ဘယ်တော့ဘာလှူမယ်၊ စိတ်ကဖြစ်ကြတာဘဲ၊ ကိုယ်စီကိုယ်စီ စိတ်ဖြစ်တဲ့အခါမှ သုမန စိတ်ကောင်းရှိရမယ်၊ စိတ်ကောင်းဆိုတာ နဲနဲ တော့ကျဉ်းတယ်၊ အကျယ်ချဲ့မယ်ဆိုရင်လဲ သိပ်ကျယ်တာဘဲ၊ လိုရင်းတော့ စိတ်ထဲမယ် သဒ္ဓါ ပါရမယ်၊ သီလပါရမယ်၊ သုတ စာဂ ပါရမယ်၊ စေတ နာပါရမယ်၊ အလောဘပါရမယ်၊ အဒေါသပါရမယ်၊ အမောဟပါရမယ် စေတနာကောင်းတွေ ပညာပြမ်းနိုးတဲ့ စိတ္တုပ္ပါဒ်မျိုးကို စိတ်ကောင်းခေါ်ရ တယ်၊ "သုမနော၊ ကောင်းသောစိတ်ရှိ၏၊ ဝါ၊ ပျော်၏"ကထိန်လှူတယ်ဆို ဝါတွင်းဆီကကြိုတင်ပြီး၊ တချို့ဝါတွင်းမကဘူး၊ နောက်နှစ်ကျဘာဆိုတာ စိတ်ကူး ကြံစည်ပြီး ပျော်ရွှင်နေကြတယ်၊ ကထိန်ဆိုတာ များသောအား ဖြင့် ပုဗ္ဗေ ဝ ဒါနာ သုမနော ဆိုတဲ့အတိုင်း စိတ်ကောင်းနဲ့တော့ အတော် ပြည့်စုံပုံရတယ်၊ ပြည့်စုံကြပုံပေါ်တယ်၊ ဘယ်တော့ ကထိန်ခင်းမယ်၊ ဘယ် တော့ လှူမယ် ကြိုတင်ပြီး၊ တချို့က ဘယ်လောက် စုဆောင်းထားတယ်၊ ဘယ်သူက ဘယ်လောက် ထည့်တယ်၊ ကြိုတင် စုဆောင်းပြီး မန္တလေး သံဃာလှူမယ်၊ စစ်ကိုင်း သံဃာလှူမယ် စသည် မဲချမယ်၊ ဘယ်တိုက်တာ လှူမယ်နဲ့ ရှေးအဘို့က ကြံစည်သမျှ စိတ်တွေ စိတ်ကောင်းတွေ ဒီလိုဖြစ် သွားရင် ဒီဒါနဟာ နိဗ္ဗာန်ပေါက် အကျိုးပေးမဲ့ဒါနဘဲ။

ပုဗ္ဗေဝ ဒါနာ သုမနော၊ ဒဒံစိတ္တံ ပသာဒယေ....

ဒဒံ ဒဒန္တော၊ လှူဆဲ (ယခုလို ရေစက်ချပြီးတော့ လှူဆဲ) အခါကာလ လှူဆဲ ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို၊ ပသာဒယေ၊ ကြည်လင်စေရာ၏၊ စိတ် ကြည်လင်နေတာ ပျော်နေ ရွှင်နေတာ သဒ္ဓါတရား ပါနေတာပြောတယ်၊ နိဗ္ဗာန် တောင့်တပြီး လှူတဲ့ စိတ်က ပညာကလဲ ပြမ်းနိုးတယ်၊ စိတ်တ ချက် ဖြစ်လို့ရှိရင် သဒ္ဓါ သတိ စေတသိက်ကောင်းတွေနဲ့ တွဲပြီး ဖြစ်တာ၊ ပညာက အုပ်ပြီးတော့ဖြစ်တဲ့ စိတ္တုပ္ပါဒ်တချက်၊ သဒ္ဓါဆိုတဲ့ စေတသိက် ပါလာတယ် ဒီသဒ္ဓါဆိုတာက "ပသာဒယေ၊ ကြည်လင်သန့်ရှင်း ရွှင်ပျဘို့ သဒ္ဓါတရားက သူနဲ့တွဲတဲ့ စိတ်ကလေးက ဟဒယဝတ္ထုကို မှီဖြစ်တာ၊ နှလုံး သားထဲကို သွေးတွေကဝင်၊ နှလုံးသားထဲဝင်၊ နှလုံးသားထဲက သွေးတွေ ထွက်၊ သဒ္ဓါတရား များများဖြစ်တဲ့အခါ ဒီသွေးတွေကဝါထိန်၊ နန္ဒင်းလို

ရွှေအဆင်းလို ဝါဝင်းပြီး နေတာဘဲတဲ့၊ ဒီလိုဟာမျိုးကို လှူတဲ့အခါ စိတ်ကို ကြည်လင်စေရမယ်လို့ ဆိုတယ်။

ဒီတော့ကို ကိုယ်လှူရတဲ့အလှူ ဒီနေ့ထမြောက်ပြီ၊ ရေစက်ချလို့ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း ပါရမီ ကုသိုလ် ဖြစ်ပြီ၊ ရှက်ဆောင်ကြ လုပ်ကိုင်ကြတာတွေ၊ ပျော်ကြ ရွှင်ကြနဲ့ သဒ္ဓါတရား မဖြစ်ဘဲ မနေနိုင်ဘူးပေါ့၊ အခန့်မသင့်လို့ တချို့လဲ နဲနဲချော်ချင် ချော်သွားမယ်၊ မချော်ရအောင် နဲနဲသတိပြုကြရမယ်၊ သဒ္ဓါရှိရမယ်၊ ပီတိဆိုတာလဲပါ၊ ပျော်လိုက်တာ၊ နှစ်သက်လိုက်တာ၊ ဝမ်းမြောက်လိုက်တာ၊ ကြက်သီးထ ခေါင်းကြီးလို့ လှူတဲ့အခါ ကာလမယ်၊ အလောဘ ဆိုတာလဲပါ၊ ဘယ်လောက် အတိုးတန်တဲ့ သင်္ကန်းဖြစ်တော့ ဆရာတော်များလက် ကပ်လိုက်ရ ပျော်လိုက်တာ၊ ရဟန်းတော်များလက် ကပ်လိုက်ရ ပျော်လိုက်တာ၊ ကိုရင်ကလေးလက် ဆက်လိုက်ရ ကပ်လိုက်ရ ပျော်လိုက်တာ၊ အတိုးတန်လို့ နှစ်မြို့နေတဲ့စိတ်၊ တွန့်တိုနေတဲ့စိတ် မရှိပါဘူး၊ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ပီတိနဲ့နှစ်သက်ပြီးတော့ အလောဘ ဆိုတဲ့ လောဘကင်းပြီးတော့ ဒီစိတ်ကလဲ ပါနေတာဘဲ၊ အဒေါသဆိုလဲ ခုတင်က နဝင်္ဂသီလ ဆောက်တည်ထားတော့ ထိုမေတ္တာကထုံပြီး မွှမ်းမံပြီးဖြစ်လို့ အဒေါသဖြစ်၊ အချင်းချင်း ချစ်ခင်၊ သံဃာတော်တွေ ကြည်ညိုနှစ်သက်ချစ်ခင်တဲ့ ဒီမေတ္တာဟာ အဒေါသတဲ့၊ အမောဟဆိုတဲ့ ပညာက နိဗ္ဗာန် တောင့်တလို့ ဘယ် ပကာသနကိုမှ မလိုက်ဘဲ၊ ဘယ် အပျော်မှ မလိုက်ဘဲ သက်သက် နိဗ္ဗာန်တောင့်တလို့ ဘယ်သူ့စည်းစိမ်မှ မတောင့်တဘူး၊ ဤကောင်းမှုဖြင့် နိဗ္ဗာန်ရပါလို၏၊ ခုမနက် သင်္ကန်းကပ်တုန်း ဒကာတယောက်က "နိဗ္ဗာနပစ္စယောဟောတု"လို့ ဆုတောင်းလိုက်တယ်၊ အဲဒါမျိုးကို အမောဟ ခေါ်တာဘဲ။

အဲသလိုစသည်ဖြင့် လှူတဲ့အခါကာလမယ် စိတ်တွေကြည်လင်လို့ သဒ္ဓါတရားနဲ့ စေတနာနဲ့၊ ပီတိနဲ့ အလောဘနဲ့ အဒေါသနဲ့ အမောဟနဲ့ ဝေဒနာ ဆိုတာကလဲ သောမနဿဝေဒနာတဲ့ ပျော်လို့ ဝိသာခါတို့ ကျောင်းလှူတော့၊ လက်မြောက်ကသလို သောမနဿအားကြီး ပီတိအားကြီးပြီးတော့ တချို့ ဒါနရှင်များဆိုရင် မတ်ရပ်ထကလိုက်သေးတယ်၊ အဲဒီဟာမျိုးကို လှူဆဲ ကာလမယ် စိတ်ကို ကြည်လင်စေရမယ်လို့ ဆိုတယ်။

မလှူမီ ရှေးအဘို့ကလဲ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ သဒ္ဓါတရားနဲ့ သုမနဖြစ်၊ လှူဆဲလဲဘဲ စိတ်ကြည်စေ "ဒတွာအတ္တမနော ဟောတိ" ရေစက်ချပြီး အမျှဝေလို့ ပြီးမြောက်တော့ ပျော်လိုက်တာ၊ သတိရတိုင်း သတိရတိုင်း

ပျော်လို့မပြီးနိုင်ဘူး၊ သတိရလို့ရှိရင် နောက်ဘဝတောင် သတိရပျော်တုန်းရှိသေး၊ အလောင်းတော်များ ဒီလိုချည့်ပေါ့၊ ရှေးရှေးကကိုယ်တိုင် ပြုလာခဲ့တဲ့ ကုသိုလ်တွေကို သတိရပြီး ဘဝအဆက်ဆက် ပျော်ပျော်နေတယ်၊ သတိရတိုင်း ဘယ်နေ့ဘယ်အချိန် ကထိန်အလှူကြီး ယခုကာလ ခေါ်နေကြတဲ့ စံပြကထိန်ဆိုလား၊ အကောင်းဆုံးကထိန် ခေါ်တာလား စံပြ အကောင်းဆိုတာ ဘယ်နေရာက ဘာပါလို့ အကောင်းဆုံးလို့ပြော ပြပါဆိုလို့ရှိရင် အမျိုးမျိုး ထွက်လာလိမ့်မယ်၊ ဆရာတော်ပဲ ပြောပြပါ တော့ဗရားလို့ ဒို့ကိုမေးလို့ရှိယင် ခုတင်ကပြောသလို စေတနာသုံးချက်နဲ့ “ဒဒံစိတ္တံ ပသာဒယေ”တို့ ဘာတို့ ဖြစ်သွားတာ စံပြကထိန် ခေါ်ရမှာ လှူပြီးတဲ့နောက်၊ ဒတွာ၊ လှူပြီး၍၊ အတ္တမနော၊ ဝမ်းမြောက်သော စိတ်ရှိသည်၊ အတ္တမနော၊ မိမိစိတ်ရှိသည်၊ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏၊ မိမိစိတ်ဆိုတာ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ခုတင်က ပြောတဲ့ သဒ္ဓါစသည် ထုံမွမ်းပြီးတော့ဖြစ်တဲ့ ကုသိုလ်စိတ်မျိုးကို အတ္တမနလို့ ခေါ်တယ်၊ ကိုယ့်အကျိုး ခံစားရမှာ၊ သူတပါး စိတ် မဟုတ်ဘူး၊ ကိုယ့်စိတ် ကိုယ့်အကျိုး ပေးမဲ့စိတ် “သော ပုညဿ သမ္ပဒါ” သော၊ ဤစေတနာ သုံးချက် ကောင်းခြင်းသည်၊ ပုညဿ၊ ပြုဆဲဖြစ်သော ကုသိုလ်ဒါန၏၊ သမ္ပဒါ၊ တောင့်တသမျှ အကျိုးတွေ့ရမည်ဖြစ်၍ ပြည့်စုံခြင်းသည်၊ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏၊ တောင့်တတိုင်း အကုန်လုံး ပြီးတယ်၊ ဒီထက် ကောင်းတဲ့ ဒါနမျိုး ပြုချင်ပါသေးတယ်ဆို လိုက်ရှာ၊ မရဘူး၊ စေတနာ သုံးချက် ပြည့်စုံပြီးတော့ လှူဒါန်းရတဲ့ ဒါနကုသိုလ်မျိုးဟာ အကောင်းဆုံး ဒါနကုသိုလ်တဲ့။

ဒီလိုကောင်းလွန်းလို့ ဒါနနဲ့စပ်ပြီး အများကြီး ဟောကြတာပေါ့၊ ဒါနနဲ့စပ်ပြီး နိဗ္ဗာန်ရောက်နိုင်တာဘဲ၊ ဒါနပါရမီ အစဆုံး ဗုရားရှင် ဟောတော်မူတာဘဲ၊ ဒီဒါနဟာ လူလူချင်း ပေးလှူတဲ့ဒါန၊ ပုဂ္ဂိုလ်ပေး လှူတဲ့ဒါန၊ ကထိန်ဒါနဆိုတဲ့ သံဃာကိုလှူတဲ့ ဒါနဖြစ်တော့ အနန္တရံ၊ နဥတ္တရံ၊ အတုမရှိလို့ဆိုတယ်၊ ဒါနပြုရာ ၄ာနချင်း ပြိုင်ကြစို့ရဲ့၊ ပုဂ္ဂိုလ်လှူတဲ့ ဒါနနဲ့ သံဃာလှူတဲ့ဒါနနဲ့ ပြိုင်ကြစို့ရဲ့၊ ပုဂ္ဂိုလ်လှူတဲ့ဒါနနဲ့ သံဃာလှူတဲ့ဒါန ပြိုင်ကြစို့ဆိုရင် သံဃာကိုလှူကြရတာက အတုမရှိသော ဒါနမျိုးကြဲချရာ ဒါနဖြစ်လို့ ဒါနရှင်တို့ရဲ့ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ် အတုမရှိဘူးတဲ့၊ အနန္တရံဆိုတာကိုး။

ဒီလိုဟာတွေ မြင်ပြီးနေတော့ကို ပုဗ္ဗစေတနာလဲကောင်း၊ မုဥ္စစေတနာ (အလယ်စေတနာ)ကလဲကောင်း၊ အပရစေတနာဆိုတဲ့ (နောက်စေတနာ

ကတော့ တဘဝလုံး တသက်လုံး နောက်ဘဝ ဇာတိသံသရာဥာဏ် များရလို့ နတ်ပြည် ဗြဟ္မာ့ပြည်များ ဖြစ်သွားလို့ရှိရင် သတိရပြီးတော့ နိဗ္ဗာန်ရောက်သည့်တိုင်အောင် သတိရပြီးတော့ ပျော်လို့မဆုံးနိုင်ဘူး၊ အပရ စေတနာ ဒါနကုသိုလ် မျိုးတွေက သာပြီးတော့ များဦးမယ်၊ အဲဒီလို စေတနာသုံးတန် ပြခာန်းပြီးတော့ လျှုဒါန်းရတဲ့ ကုသိုလ်လို့၊ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ သဒ္ဓါတရား တိုးပွါးလို့၊ ဘယ်တော့မှ မမေ့နိုင်အောင် ကိုယ်ပြုတဲ့ ကုသိုလ်ဒါနကို စာဂါနုဿတိကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းနိုင်ကြ ပါစေကုန်သတည်း။

(မန္တလေး ပွဲစားကုန်သည် အသင်းမှ ခင်းကျင်း လျှုဒါန်းသော မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံ ကထိနမဟာသဘင်၌ ဆရာတော်ကြီးကိုယ်တော်တိုင် ဟောတော်မူသော တရားဖြစ်သည်၊ ဘုန်းကြီး ဦးအဂ္ဂိယက ဆက်၍ ရေစက်ချ ပေးသည်၊ ဦးဗာကုလက အနုမောဒနာ ဩဘာစာများ ဘတ်ကြားသည်၊ ၁၃၂၂-ခု။)

မင်္ဂလာတရား

နှုတ်မြွက်ဟောတော်မူသောတရား အမှတ် (၁၁)

(လင်းယဉ် ၅-ရွာ မင်္ဂလာ စာပြန်ပွဲ၌ ဖွင့်ပြဟောတော်မူသော အသံသွင်း ဩဝါဒ မင်္ဂလာတရား)

"နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ၊"

ယခု ရွတ်ဆိုလိုက်တဲ့ နမောတဿ ဂါထာဟာ ရှာလှမ်းပြီး တရားခပ်တိုတို ဟောရမှာဖြစ်လို့ ခုဟောမဲ့တရားအချိး ပဏာမပါပဲ၊ ဟောရမဲ့တရားက မင်္ဂလာတရား၊ စာပြန်ပွဲလုပ်ဆောင်ကြတဲ့ အမှုဆောင် ရဟန်းတော်တွေကလဲ မင်္ဂလာတရားဟောပါ၊ ရပ်ရွာကလူတွေ ဆွေမျိုးလူကြီးလူငယ်တွေ မင်္ဂလာတရား သိစေလိုပါတယ်လို့ တောင်းပန်ကြ လျှောက်ထားကြတယ်။

ခပ်တိုတိုနဲ့ မင်္ဂလာစကား **တရားဟောတဲ့** သတိပြုပြီးအာရုံစိုက် နားထောင်ကြ၊ မင်္ဂလာတရားက ၃၈-ပါးရှိတယ်၊ ထိုမင်္ဂလာတရား ၃၈-ပါးထဲမယ်"ပဋိရူပ ဒေသဝါသ"ဆိုတာ တပါး အပါအဝင်ပဲ၊ အဲဒီမင်္ဂလာတရား ဘုရားရှင် ဟောကြားတော်မူစဉ်က နတ်တွေ တရားရကြတာ မရေမတွက်နိုင်ဘူးတဲ့၊ တချို့နတ်တွေ သောတာပန်တဲ့ ဘာတဲ့၊ ညာတဲ့၊ အရိယာတွေ ဖြစ်လို့ ကျွတ်တန်းဝင်ကြတာ တရာမက တထောင်မက မရေတွက်နိုင်ဘူးတဲ့၊ ဒါ့ကြောင့်၊ မရေမတွက်နိုင်လို့ ပြောကြတာ။

ပဋိရူပ ဒေသဝါသ ဆိုတာ ပဋိရူပကို ရှေးဦး သိဘို့လိုတယ်၊ ပဋိရူပ ဆိုတာ သင့်လျော်လျောက်ပတ်တာကို ခေါ်တယ်။

ဒေသ က အရပ်၊ **ပဋိရူပဒေသ**ဆိုတော့ သင့်လျော်လျောက်ပတ် ကောင်းမြတ်တဲ့ အရပ်ဌာနကိုဆိုလိုတယ်၊ ဝါသနဲ့ ပေါင်းတော့ ဝါသဆိုတာ နေခြင်းတဲ့၊ ဒီတော့ '**ပဋိရူပဒေသဝါသ**'ကို မင်္ဂလာတပါးဟု ဆိုရာမယ် သင့်လျော်လျောက်ပတ် ကောင်းမြတ်တဲ့အရပ်ဌာနမှာ နေရခြင်းဆိုတဲ့အဓိပ္ပါယ်ရတယ် ကောင်းတဲ့အရပ်မှာ နေရခြင်းဟာ မင်္ဂလာတဲ့။

ဒီမင်္ဂလာကို နဂိုက သိပြီးသားပဲဆိုပါတော့၊ သို့သော် ငါဟာ ငါတို့ဟာ ဒီ ပဋိရူပ ဒေသဝါသ မင်္ဂလာနဲ့ ပြည့်စုံရဲ့လား မပြည့်စုံဘူးလား ဒီငါတို့ရပ်ရွာဟာ ပဋိရူပဒေသ ဟုတ်ရဲ့လား မဟုတ်ဘူးလားဆိုတာ၊ ဝါသဆိုတဲ့ ယခု နေမှု ထိုင်မှုဟာ မင်္ဂလာဖြစ်မဖြစ် စိစစ်ကြရလိမ့်မယ်၊ ငါတို့ ယခု နေတဲ့ **လင်းယဉ်, မိုဃ်းသောက်, ရှမ်းကုန်း, ကုန်းကြီး, ရွာသစ်** ဒီ ၅-ရွာဟာ သင့်လျော် လျောက်ပတ် ကောင်းတဲ့ဒေသ မှန်ရဲ့လား ဟုတ်ရဲ့လား စစ်တမ်း ထုတ်ကြည့်မယ် ဆိုယင် ဒို့ အရင်ကလဲ ပြောဘူးပါတယ်၊ ဒီနယ် ဒီရွာတွေဟာ သာသနာဖြစ်ထွန်း စည်ကားနေတာတခုနဲ့ပဲ ပဋိရူပဒေသလို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်၊ ဒီလိုသဘောကျတယ် ယခုဤနယ် ဤမြေတွေမှာ ဘုရားစေတီတွေ အရပ် လေးမျက်နှာ ပတ်ဝန်းကျင်မှာ ပြည့်နေတာ ဘယ်တုန်းက တည်ထားကြတာလဲ၊ခုခေတ်လူတွေ ဘယ်သူမှမပြောနိုင်ဘူး၊ ဘယ်လောက်ကြာမှန်းလဲ မသိကြဘူး၊ ကြာချင်တိုင်း ကြာနေသလောက် ဘုရားရောက်နေတော့ ဘုရားသီတင်းသုံးရာအရပ် ဖြစ်နေတယ်ဆိုတာ ထောက်ဆကြည့်ယင် ဒီအရပ်မျိုး ပဋိရူပဒေသ ခေါ်နိုင်တာပဲ၊

ဘုရားစေတီပုထိုး တည်ထား ကိုးကွယ်ပြီး အဆက်ဆက် နေထိုင်လာကြတာဆိုတော့ ဘုရားရှင် သီတင်းသုံးရာ အရပ်ဖြစ်လို့ ဘုရားဟော တရား

တော်လဲရှိမှာပဲ၊ ဗုဒ္ဓဘုရားတပည့် သားတော် ရဟန်းသံဃာတော်တွေလဲ ရှိနေတာပဲ၊ လူပုဂ္ဂိုလ်ထဲက သီလစောင့်ထိန်းကြ၊ တရားဘာဝနာ ပွားများကြ၊ သူတော် ကောင်းတွေ အဖြစ်နဲ့ သရဏဂုံ တည်ကြ၊ ယောကျ်ား မိန်းမ သူတော်ကောင်းတွေ ရှိနေတာနဲ့လဲ ဒီအရပ်ဟာ ပဋိရူပဒေသ သင့်တင့် လျောက်ပတ်တဲ့ အရပ်ဌာနပဲတဲ့၊ ဒီလိုအမှန်ယူရမယ်။

ဂါမေဝါ ယဒိဝါ ရညေ၊ နိန္နေဝါ ယဒိဝါ ထလေ၊
ယတ္ထ အရဟန္တော ဝိဟရန္တိ၊ တံ ဘူမိရာမဏေယျကံ။

ဓမ္မပဒ ပါဠိတော်မှာ ဟောတယ်၊ ဂါမေဝါ၊ ရွာ၌သော်၎င်း၊ အရညေဝါ၊ တောအရပ်၌သော်၎င်း၊ နိန္နေဝါ၊ မြေနိမ့်အရပ်၌၎င်း၊ ထလေဝါ၊ ကုန်း၌သော်၎င်း၊ ယတ္ထ၊ အကြင်အရပ်၌၊ အရဟန္တော၊ ရဟန္တာတို့သည်၊ ဝိဟရန္တိ၊ သီတင်းသုံး နေထိုင်ကြကုန်၏၊ တံ၊ ထိုအရပ် ထိုမြေသည်၊ ဘူမိရာမဏေယျကံ၊ မွေ့လျော်ဖွယ် မြေအရပ်မည်၏၊ မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိသည်သာတည်း။

ပကတိ အနေအားဖြင့် ဒီမြေ ဒီရွာဟာ မြေသြဇာ မကောင်းဘူး၊ မြေကြမ်း မြေညံ့ပဲ ဖြစ်နေတယ်ဆိုပါတော့၊ ရဟန္တာတို့ သီတင်းသုံးရာ ရဟန္တာ အရှင်မြတ်များ ကျက်စားရာဆိုယင် မွေ့လျော်ရာအရပ်ပဲ၊ မွေ့လျော်ဖွယ် ကောင်းတဲ့ အရပ်ပဲတဲ့၊ ဗုဒ္ဓဘုရားသီတင်းမသုံးမီ စေတီပုထိုး အမျိုးမျိုးနဲ့ ဘုရားရှင်မရောက်မီ တုန်းကတော့ ပဋိရူပဒေသ ဟုတ်ချင်မှ ဟုတ်မယ်၊ ခု တော့ ဘယ်တုန်း ဘယ်အခါက ရှိနေတယ်လို့ကို မသိနိုင်တဲ့ ဘုရားတွေ စေတီအိုတွေ စေတီတော်ကြီးတွေ ကြည့်ရတာ သာသနာ ထွန်းကားရာ အရပ်မို့ သင့်တင့် လျောက်ပတ်သော အရပ်လို့....

ဗုဒ္ဓဘုရားဟောတော်မူတဲ့တရားတော်အရ ကြမ်းထမ်းတဲ့ မြေပင်ဖြစ်သော်လဲ ခုလို စေတီမြတ် ဘုရားရှင်အရိယာ ရဟန္တာ သီတင်းသုံးတော်မူတဲ့ အရပ်ဆိုယင် မွေ့လျော်ဖွယ် ပဋိရူပဒေသ လို့ဆိုရ၊ ဒါ့ကြောင့် ပင်ကိုယ်သဘော အတိုင်း ပင်ကိုယ် မျက်စိနဲ့ကြည့်ပြီး ဒီနေရာ ရှုမြော်ခင်း ကောင်းတယ် မွေ့လျော်ဘွယ်ပဲ၊ ပင်ကိုယ် မျက်စိနဲ့ကြည့် ဆုံးဖြတ်ကြတာ မွေ့လျော်ဘွယ်မကောင်းဘူးဆိုပြီး ဘယ်လောက်ပဲ ဒီလို ဆုံးဖြတ်ပြောနေကြပေမယ့် ဘုရားမရှိဘူး တရားမရှိဘူး၊ သံဃာမရှိဘူး၊ သာသနာမရှိဘူး ဆိုတဲ့ နေရာ မြေသြဇာကောင်းလို့ ဘယ်လောက်ပျော်စရာကောင်း ရှုမြော်ခင်းကောင်း နေသော်လဲ ရတနာသုံးပါးမရှိ သာသနာမရှိယင် မွေ့လျော်ဖွယ် မဟုတ်

ဘူးတဲ့၊ ခုနင်က ဓမ္မပဒပါဠိတော်မှာ ရှင်ရေဝတနေတဲ့အရပ်ကို ဗရားရှင် ဟောထားတာ ရှားတောကြီးတဲ့ မြေသြဇာညံ့ပြီးရှုပ်ရှက်ခပ် ချောက်သွေ့ နေတဲ့ မြေနေရာ ဘာမှမကောင်းဘူးတဲ့။

သို့သော် အဲဒီရှားတောကြီးကို ရှင်ရေဝတ ရဟန္တာနေတဲ့အရပ်မို့ မွေ့ လျော်ဖွယ်ကောင်းသောအရပ်လို့ ဗရားရှင် ဆုံးဖြတ်ထားတော့ ဒို့လင်း ယဉ်၊ မိုးညှိးသောက်၊ ဒီရွာတွေဟာ ရှေးတုန်းကလဲပြောဘူးပါတယ်၊ စေတီဗ ရားသာ မကပါဘူး၊ ကျောင်းကြီးတွေ ရှေးကျောင်းကြီးတွေ ခုထိရှိသေး၊ အစဉ်အဆက်ကစပြီး ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်လာကြ၊ လှူကြတန်းကြ၊ သီလ တရားစောင့်ထိန်းကြ၊ ဥပုသ်စောင့် ကျောင်းတက် ပုတီးစိပ် ဝတ်တက် ဝတ်ကပ် လုပ်လာကြတာ ဘယ်လောက် ထင်ရှားသလဲ၊ ဗရားပွဲ တရားပွဲ သံဃာပွဲဆိုတာလဲ လစဉ်နှစ်စဉ်ဆိုတော့ အကြိမ်ပေါင်းများစွာ ရက်ပေါင်း များစွာ ကြာချင်တိုင်းကြာ လာတာ ဒီထဲက ပို ရှေးက မရှိဘူးသေး မပေါ် ဘူးသေးတဲ့ ခုကျောက်တိုင်ပွဲတဲ့၊ ဒီဆရာတော်ကြီးမွေးဖွားတဲ့ နေရာမယ် "ဝိဇ္ဇာယနမင်္ဂလာကုန်းမြေ" ဆိုပြီး ဝန်ဆောင် သံဃာတွေက လေ့လာ သတ်မှတ်လို့ ကျောက်တိုင်ကြီး စိုက်ထူထား ဓါတ်တော်တွေ ကိန်းဝပ် စမ္ပါယ်တော်မူရန် တည်ထား ပူဇော်ထားသတဲ့။

ဒီက ဒို့ကာယကံရှင်ကတော့ မျက်စိကလဲမမြင်ရ ရွာလဲ မရောက်တော့ ကို ခု ဒီ မန္တလေးကနေပြီး အသံသွင်းစက် တိုက်ကြိုးခွေကနေပြီး တရား စကားဟောပြောရတာပဲရှိ၊ ဒို့ ကိုယ်တိုင်ရွာရောက်ရ မရောက်ရ အရေးမ ဟုတ်ဘူး၊ ဆွေမျိုးဒကာ ဒကာမတွေ ကုသိုလ်ရဖို့ ကုသိုလ် များများစု ဆောင်းမှုက အရေးကြီးတော့ ဒီလိုကုသိုလ်တွေ သူတို့ အကျိုးများအောင် တိုးပွားရွက်ဆောင်နေကြတယ်လို့ ဝမ်းသာမိ၊ ဝမ်းမြောက်မိတာအမှန်ပဲ။

ထိုမှတပါး ရွာထဲမယ် ဝတ်တက်ရုံရှိတယ်၊ ဝတ်တက်ဝတ်ကပ်ရာမှာ ဓမ္မ စကြာ၊ ပရိတ်၊ အနတ္တလက္ခဏာသုတ် ရွတ်ကြတယ်လို့ကြားရတယ်၊ မေတ္တာ ပို့ကြ ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာပွားကြတော့ ဒီအရပ်ကို ပဋိရူပဒေသလို့ဆိုရတာ အမှန်ပေါ့၊ ဒီလို ဒေသမျိုးကို နေထိုင် ရောက်ရှိခြင်းဟာ " ပဋိရူပဒေသ ဝါသ မင်္ဂလာ" ပဲတဲ့၊ နောက်ပြီး စာသင်ကျောင်းမှာ သူငယ် သူငယ်မတွေ စာသင်ကြ အံကြ သာသနာတွင်းနဲ့ ဆက်သွယ်နေတော့ သူတို့ မင်္ဂလာသုတ် ဘတ်ကြ အံကြ နှုတ်လွတ်ရကြတော့ ဒို့ကပဲ ဒီ ကလေးတွေ ခုလိုဆုချရ၊ ဒို့လဲ ဝမ်းသာနေရတာပဲ၊ ဒါကြောင့် ပဋိရူပဒေသဝါသဆိုတဲ့ ဒီမင်္ဂလာနဲ့ တော့ ပြည့်စုံနေပြီ၊ မင်္ဂလာတရားတော့ ရှိနေကြပြီတဲ့။

ဒီတော့ ဒီလိုမင်္ဂလာတရားနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့အတွက်ကြောင့် ဒို့ ရွာသူ ရွာသား တွေ ဒကာ ဒကာမတွေ အကုန်လုံး လူ့ပြေပဲ ရောက်ရတော့မှာလား၊ နတ်ပြေပဲ အမှန်ရောက်ရမှာလား၊ မေးစရာရှိနေတယ်၊ မင်္ဂလာဆိုတာ ကောင်းကျိုးချမ်းသာကိုပေးတာ မကောင်းတာကို ပယ်ဖြတ်တာဆိုတော့ ဒီကောင်းကျိုးတရားက တကယ်ပေးမှာလား ဒို့ရွာကလူတွေ ဒီမင်္ဂလာနဲ့ ပြည့်စုံလို့ လူတော် လူကောင်းတွေ ဖြစ်ပြီ ဆိုပြီး လူ့ပြေ နတ်ပြေ ရောက်ရ တော့မှာလားလို့ ဆိုတော့ ခပ် ခက်ခက်ပဲတဲ့။

ပဋိရူပ ဒေသဝါသ ဆိုတာ တရွာလုံးအတွက်ခြုံပြီး စကား မဆိုရဘူး၊ ဒီမင်္ဂလာ တရားဟာ တရွာလုံးကို ပြောတာ မဟုတ်ဖူး၊ ကိုယ့်အတွက် တယောက်အတွက် ကိုယ့်မင်္ဂလာဖြစ်ဖို့ အရေးကြီးတာ၊ ဒီလူ သူတော်ကောင်း ဖြစ်ယင် ဒီလူ ဒီမင်္ဂလာနဲ့ ပြည့်စုံတာပဲ ကိုယ်က သူတော်ကောင်း ဖြစ်မှ ပဋိရူပ ဒေသဝါသဖြစ်ရမှာ ဒါကြောင့် တို့ရွာကလူတွေ လူ့ပြေ နတ်ပြေ ရောက်ဖို့ ဆုံးဖြတ်ချက် ချနိုင်ပါ့မလားဆိုတော့ ခပ်ခက်ခက် ကျနေမယ် လို့ ပြောရတာ။

ဗရားလိုက်ခေါင်းထဲ ဝင်ပြီး၊ ဗရားရှေ့ အိပ်နေတဲ့ တိရစ္ဆာန်ခွေး၊ အဲဒီခွေးရိုက်နှက် ညှင်းဆဲတဲ့လူ အဲဒါကြည့် ဗရားနား ကပ်နေပေမယ့် ရောက်နေပေမယ့် အတိုးမတန်ဘူးတဲ့။

အရပ်ကကောင်းပြီး လူက မကောင်းပြန်ယင်၊ ဒီလူ ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘာမှ အတိုးမတန်ဘူးတဲ့၊ အရပ်ဒေသ ကောင်းသလောက် ငါကောင်းရဲ့လား၊ ငါဟာ စိတ်ချရပါ့မလားလို့ အရပ်ကောင်း ရောက်နေတဲ့လူဟာ စဉ်းစားကြ၊ ဒါကို ကြပ်ကြပ်မှတ်ကြ၊ ကိုယ်က တဆင့်ပြန်ပြီး ကိုယ့်ထက်ကြီးသူ၊ ကိုယ့်အောက် ငယ်သူတွေ ပြောကြ ဟောကြ၊ ကိုယ့်ထက်ကြီး နေပေမဲ့ အရာရာ ပြောပုံ ဆိုပုံ စကားပြောပုံကစ နေရာမကျယင်၊ ကုသိုလ်မရယင် အကုသိုလ်ဒုစရိုက် ဖြစ်နေယင် ပြောပေးကြရတယ်၊ ပြောကြရမယ်။

ဗရားရှင်ဟောတုန်းက နတ်တွေ မရေတွက်နိုင်အောင် ကျွတ်တန်းဝင် အရိယာဖြစ်သွားကြသလို ဒို့ဘဝ အရိယာမဖြစ်သေးလို့ နိဗ္ဗာန်မျက်မှောက် မပြုနိုင်သေးသော်လဲ ဒို့ ဒီဘဝမှာ ပဋိရူပ ဒေသနဲ့ ပြည့်စုံပါလျက်သားနဲ့ လူမကောင်းယင် ငရဲရောက်မှာစိုးရတယ်၊ ပြိတ္တာဖြစ်မှာကို ကြောက်ကြရမယ်၊ ငရဲမရောက်အောင် ပြိတ္တာမဖြစ်ရအောင် မင်္ဂလာတရားကို ကြပ်ကြပ် စောင့်ရှောက်မှ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ယုံကြည်ရမယ်၊ ကိုယ့်ဆွေမျိုးအတွက် စိတ်

ချကြရမယ်၊ ငရဲပြိတ္တာ တိရိစ္ဆာန်ဘုံဘဝတွေ မရောက်ရလေအောင်ကောင်းစွာ သတိထားကြရမယ်တဲ့၊ ခုဒါကြောင့်မို့ပဲ ဒို့ ဆရာတော်ကြီးက မနေအားပဲ ရွာမှာဖွင့်ပြတ့ို အသံသွင်းစက်ကလဲ အနားလာချထားတော့ ဒို့ရဲ့ကျောက်တိုင်ရှေ့မှာ ပရိသတ်ဆွေမျိုးများစွာအား စောင့်ရှောက်ရ၊ ဟောပြောရတာ ဝမ်းလဲသာပါရဲ့၊ မလိမ္မာမှာ မိုက်နေမှာလဲစိုးရိမ်ရ၊ သနားရတော့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ယုံကြည်မှုရှိအောင် စိတ်ချရအောင်နေကြ၊ သတိထားကြ၊ မင်္ဂလာအရပ် မင်္ဂလာဌာနဖြစ်သလောက် ကိုယ်ကကောင်းအောင်နေကြလို့ ဆုမ္မရတာပေါ့၊ ရပ်သူရွာသားတွေ အပါယ်ဘေးက လွတ်ဘို့ကြာပါပြီ၊ ဒို့ ဟောပြောလုပ်လာတာ စာပြန်ပွဲတွေ တရားပွဲတွေ ပထမဆရာညွှင်း စာသင်ကျောင်းထောင်ပေးပြီး၊ ကလေးတွေကစ လိမ္မာအောင်ယဉ်ကျေးအောင်, ဒို့ လိုရင်းမတော့ ဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေအားလုံး မင်္ဂလာနဲ့ပြည့်စုံပြီး အပါယ်လေးပါးမရောက်ဘို့ ဒို့ပြုပြင်ပြီး လာတာ၊ ဒို့ ငယ်ငယ်တုန်းက လွန်ခဲ့တဲ့အနှစ်- ၃၀/၃၀ ကျော်ဆီက ကလေးမလေးတွေ ဒို့ ဆုမ္မထားတော့ ရန်ဖြစ်ယင်နှုတ်က ဆဲကိုမဆဲတော့ဘူးတဲ့၊ တချို့မခံနိုင်လို့ ကုတ်ကြဖဲ့ကြတဲ့၊ ဝစီကံဒုစရိုက်ကို နားလယ်ကြ တော်တော် လိမ္မာလာကြပြီလို့အောက်မေ့ဝမ်းသာရတယ်။

ခုဒီက အသက်ရှစ်ဆယ်လောက်ကစပြီး ရွာမရောက်တော့ဘူး၊ အသက်ကြီး မျက်စိကမမြင်တော့ ဒီက နေ ဟောရပြောရ ဆုမ္မစာတွေရေးပေးရာကနေ ခုဒီလို ဟောပြောဘို့ ကြုံလာပြန်တော့ ဟောရပြောရ ဒို့အတွက် သံဃာတော်တွေ ဆရာတော်တွေက ပြုပြင်ပေးနေတာပါလားလို့ သိရှိဝမ်းမြောက်ကြယင် အားလုံး ရွာသူရွာသားတွေ လူဖြစ်ရကျိုးနပ်လိမ့်မယ်လို့ သတိပြုကြရမယ်၊ ဒို့ပြုလာတဲ့သာသနာဟာ ခုဆရာညွှင်းကလဲ မရှိပြန်တော့၊ ဆရာသိန်းဆိုတဲ့ ကျောင်းဆရာက ပေါ်လာပြန် သိတ်ကံကောင်းတဲ့ရွာပဲလို့ စိတ်ချမ်းသာရ၊ ခေတ်အားလျော်စွာ ဂဏန်းသင်္ချာတွေပါ တတ်မြောက်ကြတယ် ကြားရပြန် သိတ်ကာင်းတယ်တဲ့။

ဆရာသိန်းက အစိုးရနဲ့တွဲဖက်ပြီး စာသင်ကျောင်းထောင်လို့ ရပ်ရွာ လူကြီးတွေ ကျောင်းဘုန်းကြီးတွေ အကူအညီနဲ့ သင်ကြားနေတယ် ကြားရပါရဲ့၊ ဒို့ မလာနိုင်ပေမယ့် ဒို့ ဖြစ်စေချင်တဲ့အတိုင်း မင်္ဂလာစာပြန်ပွဲ ဓမ္မစကြာစာပြန်ပွဲ အဘိဓမ္မာစာမေးပွဲကြီးတွေလုပ်ကြ တော်တော် ကံကောင်းသေးတဲ့ ရွာတွေပဲလို့ အောက်မေ့ ဝမ်းသာရတယ်၊ ဟို ရှေးက ကျောင်းသူတွေက ကြီးကြီးလာတော့ သူတို့က ဟိုတုန်းကလို စာတွေ မစွမ်းနိုင်

မဘတ်နိုင် ဝတ်တက်မှန်အောင် မလိုက်နိုင် "ဃရာဝါသော ဗဟုကိစ္စော" ဆိုတဲ့အတိုင်း အိမ်ကိစ္စက တခုမက ၂-ခုမက၊ တချိန်ထဲနဲ့ တခါတခါ ၉-ခု ၁၀-ခုဆုံပြီး၊ ပေါချင် ပေါလာတာ ဖြစ်တော့၊ ကိစ္စတွေကများ၊ မအားမလပ်နဲ့ စာကောင်းကောင်း မရွတ်နိုင်ကြတာ ဖြစ်ရမှာပေါ့။

ဒီတော့ ရှေးကျောင်းသူ ကျောင်းသားတွေက ဆရာသိန်းကျောင်းကို အားပေးပြီး ကိုယ့်သား၊ ကိုယ့်သမီးတွေအပ်နှံလို့၊ ကိုယ်က လူကြီးဖြစ်လာ အားပေး ကူညီရမဲ့အလှည့် ရောက်လာတယ်ဆိုတာ သဘောကျကြရမယ်၊ ရှေးကထက်ပိုပြီး ကောင်းတာက မြေပုံတွေ နားလယ်လို့၊ ဂဏန်းသချာ အတွက်အချက် တတ်မြောက်လို့ အခြေအနေတမျိုး ပိုတိုးတက်နိုင်တယ်၊ လောကီ ချမ်းသာရေး ဘက်က တက်လမ်းပွင့်ပြီး မျက်စိပွင့် နားပွင့်ဘို့ ဒီ အစိုးရ၊ စာသင် ကျောင်းက ပေးလိမ့်မယ်တဲ့၊ ဘာသာရေး ဘက်ကလဲ အစိုးရက၊ မင်္ဂလာစာပြန်ပွဲ စာမေးပွဲတွေ လုပ်ပေးလို့ လင်းယဉ်ကျောင်းက သွားဖြေကြတယ်၊ ဝင်ကြတယ် ဆိုတော့ ၂-ဘက် ၂-လမ်း တိုးတက် ပွင့်လင်း နေတာတွေ ခုကြုံကြိုက်နေကြရ၊ ကံကောင်းလို့ပဲလို့ သိကြ သတိပြုကြရမယ်။

မင်္ဂလာ စာမေးပွဲ၊ ဗုဒ္ဓဘာသာ စာမေးပွဲတွေလဲ ဖြေဆိုကြရတော့ ဘာသာရေးဘက်ကလဲ မယုတ်ပါဘူး။

ဒါတွေအကုန် စစ်တမ်းထုတ်ကြည့်တော့ ဒီနေရာ ဒီမြေ ဒီနယ်ဟာ ပဋိရူပ ဒေသဖြစ်တယ်၊ ဒီလူတွေဟာလဲ ပဋိရူပ ဒေသဝါသ မင်္ဂလာ ရရှိနေတယ်လို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမိတယ်။

သို့သော် သင့်တင့်လျောက်ပတ် ကောင်းမြတ်တဲ့နေရာအရပ် နေရပြီးတော့ ကိုယ်က သောက်နေမယ်၊ မိုက်နေမယ်၊ ကြမ်းနေမယ်၊ ထင်ရာပြောမယ်၊ ထင်ရာလုပ်မယ် မလိမ္မာဘူး၊ သူတော်ကောင်းတရား အားမထုတ်ဘူး၊ဒီမင်္ဂလာဟာ ကိုယ့်အတွက်မှာတော့ အမင်္ဂလာ အကုသိုလ်ဖြစ်သွားပြီး ငရဲရောက်မှာ သေချာလို့ လူ့ပြေ နတ်ပြေမလား မကပ်ရမှာ သေချာသွားတော့ သိတ် ဝမ်းနဲ့စရာ စိတ်ဆင်းရဲစရာ ကောင်းတယ်၊ ပြောရဦးမယ်၊ ဒို့ ရွာ ဘာတဲ့ ညာတဲ့ ဘယ်လိုတဲ့ဆိုပြီး မကောင်းသတင်း ကြားရယင် စိတ်ဆင်းရဲတယ်၊ အခြားသည့်ပြင် သည့်ပြင်ဆီက မကောင်းသတင်း ကြားရ သိတ် မထောင်းသာလှဘူး၊ ကြိုက်တော့ မကြိုက်ပါဘူး၊ မနှစ်သက်ပါဘူး၊ ကိုယ့်ရွာ ကိုယ့်ဆီက မကောင်းသတင်း ကြားရတဲ့ အခါကျတော့ ပိုလာတယ်၊စိတ်ဆင်းရဲတယ်၊ လောကအလယ်မှာလဲ မျက်နှာမလှဘူး၊ ရှက်စရာ

နာမည်ဆိုးတဲ့ ရှာတဲ့ဟုဆိုယင် ဒို့ ရဟန်းတော်တွေဘက်ကလဲ မကောင်းဘူး၊ မသာယာဘူးတဲ့။

ဒီ မင်္ဂလသုတ်မှာပဲ မင်္ဂလာတရား သုံးဆဲ့ရှစ်ပါးထဲက ဒီဂါထာနဲ့ ဆက်ပြီး နောက်ပိုင်းက ဟောထားတဲ့"အတ္တသမ္မာပဏိဓိ"ဆိုတာရှိ၊ မိမိကိုယ်ကို ကောင်းစွာထားရမယ်၊ မိမိကိုယ်စိတ်ကို ကောင်းစွာထားရမယ်၊ ဒီခန္ဓာကိုယ်ကလေးဟာ၊ သွားချင်ရာသွား၊ ရပ်ချင်ရာရပ်၊ ထိုင်ချင်ရာထိုင်၊ မတော်တဲ့နေရာရပ်မိမယ်၊ ထိုင်မိမယ်၊ သွားမိမယ်၊ မတော်တဲ့နေရာ အိပ်မိတယ်ဆိုယင်၊ အတ္တသမ္မာပဏိဓိ မဖြစ်ဘူး၊ မတော်တဲ့စကား ပြောမိဆိုမိ၊ မတော်တဲ့ အကြံအစည် နှလုံးကကြံစည်မိ၊ ဘယ်နည်းနှင့်မှ ဒီမင်္ဂလာမဖြစ်ဘူး၊ မဖြစ်နိုင်ဘူးတဲ့။

လိုရင်းကျကျ ပြီးလွယ်အောင် ပြောကြပါရဲ့၊ ခန္ဓာကိုယ်က လုပ်တိုင်း လုပ်ရှားမှုပြုတိုင်း၊ ပြောဆိုတိုင်း၊ ကြံစည်တိုင်းဟာ၊ ကုသိုလ်ကြီးရနေဘို့၊ ကုသိုလ်ရစရာချည်းပဲ။

လှုပ်ရှားပြောဆို ကြံစည်နေဘို့ပဲတဲ့၊ မနောကံဆိုတဲ့ စိတ်ကြံစည်မှုဟာ ပဓါနအရေးကြီးဆုံးပဲ၊ စိတ်ကကြံစည်တိုင်း ကုသိုလ်ရသွားပစေ၊ စိတ်က ကြံစည်လို့ ကုသိုလ်ရယင် ကိုယ်မှုနှုပ်မှုကလဲ ကုသိုလ်ရစရာချည်းလုပ်လျှက် ပြောဆိုနေတော့တာပဲ၊ ဗုရား, ဗုရား ဆိုပြီး ဗုဒ္ဓ, ဗုဒ္ဓလို့ ရွတ်နေယင်၊

ဗုဒ္ဓေါတိ ကိတ္တယန္တဿ၊ ကာယေ ဘဝတိ ယာပီတိ။
ဝရမေဝဟိ သာပီတိ၊ ကသိဏောနပိ ဇမ္ဗုဒီပဿ။

ဗုရားကြည်ညိုတဲ့စိတ်နဲ့ ဗုဒ္ဓလို့ ရွတ်လိုက်ရယင် ဗုရားကြည်ညိုလာတယ်၊ ကြည်ညိုယင်း ကြည်ညိုယင်းနဲ့ နှစ်သက်ခြင်း(ပီတိ)ပါသွားပြီး အဲဒီ ဖြစ်ရတဲ့ ပီတိဟာ ဇမ္ဗူဒိပ် တကျွန်းလုံး အစိုးရခြင်းထက် အဘိုးတန်တယ်တဲ့၊ "စိတ်ထားတတ် မြတ်" ဆိုတာ ဒါမျိုးပေါ့၊ ဗုရားကြည်ညို တရားကြည်ညို၊ သံဃာကြည်ညိုလို့ ရတနာသုံးပါးဘက်၊ စိတ်က ကိုင်းညွတ်ပြီး မိမိရဲ့ စိတ်ဟာ၊ ဘယ်မှမရောက်ပဲ ဒီထဲဝင်စားပြီး ကိုယ်လှူဘူးတဲ့ ဒါနကုသိုလ်တွေ၊ ပြန်အောက်မေ့လိုက်၊ စာဂါနုဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်း ဘာဝနာကုသိုလ် တောင်ထပ်ဆင့်တိုးလာသေး။

ကိုယ့်သီလကိုယ် ပြန်အောက်မေ့လို့၊ စင်ကြယ်ရဲ့လား၊ စင်ကြယ်ရဲ့လား၊ အောက်မေ့၊ သီလာနုဿတိ ဘာဝနာကုသိုလ်တွေတိုးပြီး တဆင့်

တက်ရလာပြန်၊ ကိုယ်တိုင် ဉာဉ့်ဗရားဝတ်တက်ဘို့ ဝတ်တက်ရုံအဖေါ်တွေနဲ့ လိုက်၊ စာတွေရွတ်ကြ၊ ဘတ်ကြ၊ မေတ္တာပို့ကြ၊ စသည် ဒီအမှုတွေပြုလုပ်သမျှ (အတ္တသမ္မာပဏိဓိ) ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကောင်းစွာထားခြင်း ကိုယ် စိတ်ကို ကောင်းစွာထားခြင်းဆိုတဲ့ ဒီမင်္ဂလာ ဘယ့်နှယ်နည်းမှ မရပဲမနေနိုင်ဘူး ဒီမင်္ဂလာကုသိုလ်ရနေမှာပဲတဲ့။

အော်– အတ္တသမ္မာ ပဏိဓိဆိုတာ စိတ်ကောင်း ထားတတ်တဲ့သူ ဆိုပါကလား၊ အင်း ငါ့စိတ်ကောင်းရဲ့လား၊ ငါ့စိတ်ကောင်းကောင်း ထားတတ်ရဲ့လားဆိုတာ ကိုယ့်ကိုကြံတွေး စိစစ်ကြည့်ရမယ်၊ ကိုယ့်နားနေတဲ့ ဘေးလူအပေါ် သူ့စိတ်ကောင်းထားရဲ့လား ကြံကြည့်ပြောပေး၊ ပြင်ပေး ကိုယ့်သား ကိုယ့်သမီး ကိုယ်က ပြင်ပေးရမှာ၊ ကိုယ်တိုင်လဲပြင်၊ ပတ်ဝန်းကျင် ကိုယ့်မိသားစုကိုလဲ ပြင်ပေး၊ ကြာယင် တရွာလုံး အကုန် အပါယ် မကျဘို့ စိတ်ချသွားကြရလိမ့်မယ်၊ မိန်းမ(၂)ယောက်ရန်ဖြစ်၊ ဒီမိန်းမ(၂)ယောက်လုံး စိတ်ကောင်း မရှိနိုင်ဘူး၊ ယောကျ်ားတွေ ထန်းရည် စားသောက်လာ ထန်းရေမူး အရက်မူးလာ ဆူကြ, ပူကြ၊ ပြောချင်ရာ ပြောနေ၊ ဒီထန်းရေသမားဟာ စိတ်ကောင်းရှိလို့ ဘယ်ဟုတ်မလဲ၊ အတ္တသမ္မာ ပဏိဓိ မင်္ဂလာ ပျက်နေပြီတဲ့။

တပါးသူက အကဲခပ်ယင်လဲ ဒီလူ့ ဒီယောကျ်ား ဒီမိန်းမ အတ္တ သမ္မာ ပဏိဓိ မင်္ဂလာမရှိဘူးလို့ သိနေပြီး၊ ကိုယ့်ရဲ့ကိုယ်ပိုင် အတ္တသမ္မာ ပဏိဓိ မင်္ဂလာတရား ပျက်နေတာ ကိုယ်အသိဆုံးပါပဲလေ၊ ထန်းရေ သောက်ချင်တယ်ဆိုယင် ဒီ မင်္ဂလာပျက်သွားပြီ၊ ရန်ဖြစ်ချင်တဲ့စိတ် ပေါ်လာယင်၊ ဒါပျက်သွားပြီ၊ မရှိဘူး၊ သူမျှားဟာ ခိုးမယ်ကြံယင်လဲ၊ ပစ္စည်းရှင်က မသိပါဘူး၊ ကိုယ်တိုင်က ကြံကထဲက ငါ အတ္တသမ္မာပဏိဓိ မင်္ဂလာပျက်ပြီး ငါဟာ အမင်္ဂလာ အကုသိုလ်ကောင်ပါလားဆိုတာ သူ အရင်ဆုံးသိ၊ မင်္ဂလာဆိုတာ ကုသိုလ်ကောင်းကျိုး ချမ်းသာရရှိမှု၊ အမင်္ဂလာဆိုတာ အကုသိုလ် မကောင်းကျိုး ဆင်းရဲရရှိမှု၊ ဒီတော့ မင်္ဂလာပျက်ယင် အမင်္ဂလာ ဖြစ်ရတော့၊ အမင်္ဂလာ ဖြစ်ယင် အမင်္ဂလာ အကုသိုလ်တရားက ငရဲချမယ်၊ တိရစ္ဆာန်ဘုံ ပို့မယ်၊ ပြိတ္တာ အသူရကာယ်ဘုံ သွားစေမယ်၊ မကောင်းကျိုး ပေးလိမ့်မယ် တဲ့။

မင်္ဂလာကုသိုလ်ရှင်ကျတော့၊ လူ့ပြည်ရောက်၊ နတ်ပြည်ရောက်၊ ဗြဟ္မာပြည်ရောက်၊ နောက်ဆုံး နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာရဘို့ အခြေခံ မလုပ်မဖြစ်တဲ့ ဒီမင်္ဂလာတရားတွေ သိတ်အရေးကြီးတယ်လို့ ဟောရ–ပြောရတာ။

မင်္ဂလာ မဖြစ်လို့ အမင်္ဂလာ ဖြစ်နေယင် ငရဲရောက်၊ တိရစ္ဆာန်ဖြစ် ပြိတ္တာ အသူရကာယ်ဖြစ်မယ်ဆိုယင် အမင်္ဂလာဖြစ်အောင် ဘယ်သူမှမလုပ်ဘူး၊ သူတော်ကောင်းမှန်ယင် ငရဲတိရစ္ဆာန် ကြောက်ကြတာချည်းပဲ၊ ဗုဒ္ဓ တရား ယုံကြည်တဲ့သူမှန်သမျှ မင်္ဂလာကုသိုလ်ရအောင် လုပ်ကြရမှာချည်းပဲ မင်္ဂလာတရားနဲ့ မပြည့်စုံ ပြည့်စုံအောင် နေကြရမယ်၊ မင်္ဂလာတရားဆိုတာ သိတ်ပြီးတော့ ကောင်းတာတဲ့၊ တရားကကောင်းပါရဲ့ တရားနောက်လူ တွေ မလိုက်နိုင်တာက ခက်ပြီးတော့ နေကြတယ်၊ လူတွေသာပြောရ၊ လူ လို့သာ အမည်တပ်ရ၊ လူဆိုတဲ့အထဲ ဘုန်းကြီးလဲ ပါတာပဲ၊ ဘုန်းကြီးလဲ ခပ်ခက်ခက်ပဲ၊ တချို့ဘုန်းကြီးတွေ မင်္ဂလာတရားနဲ့ မပြည့်စုံတာ အများ ကြီးရှိတယ်၊ အတ္တသမ္မာပဏိဓိ မင်္ဂလာနဲ့ မပြည့်စုံတဲ့ ဘုန်းကြီးတွေ လိုက် ရှာစမ်းပါဆိုယင် အများကြီး တွေ့အုံးမှာ၊ မင်္ဂလာတရားနဲ့ ပြည့်ဘို့ ဆုတ် ကပ်လဲ ရောက်လာလို့၊ တနိုင်ငံလုံး တကမ္ဘာလုံးခြုံပြီး ပြောရမယ် ဆိုယင် မင်္ဂလာနဲ့ မပြည့်စုံတာတွေတွေ့ရ၊ အများကြီးတွေ့နေရတော့ သိတ်ခဲယဉ်း နေတာ။

အစဉ်အဆက် ဘိုးဘွား ဘီဘင်ကစပြီး ပဋိရူပ ဒေသဝါသ မင်္ဂလာဖြစ် နေတာ၊ အတွေးအခေါ်ကောင်းလို့ ဉာဏ်ရှိတဲ့ လူတွေ ဒီနားရောက်လာ စေတီတန်းကြီးမြင်တာနဲ့ အင်မတန်ကောင်းတဲ့ အရပ်လို့သိကြ၊ တချို့ နှုတ်ကတောင် ထွက်ပြောဆို ချီးကျူးသွားကြတာရှိ။

ဗုဒ္ဓတန်းက စေတီတွေ ခုမှ နဲနဲပျက်နေလို့ မိုယ်းသောက်ကျောင်း ဘက်ကစေတီတွေ အကဲခပ်စရာတွေ၊ ရောက်ဖူးတဲ့သူတိုင်း ရှေးရှေးတုန်း က အလွန်သာသနာ ကြီးမားတဲ့အရပ်၊ အလွန်ကောင်းတဲ့အရပ်ပဲလို့ သိကြ ရတယ်၊ ခုလဲပဲကောင်းဆဲ ကြီးပွားဆဲပဲဆိုတာ လူမြင်ယင်သိကြမှာပဲ၊ တ ချို့လဲ ဆရာတော်ကြီးရွာ တပည့်တော်တို့ရောက်လာ အောက်ဆီဘယ်ဆီ က လူတွေ ပြန်လာကြ ပြောကြ၊ လျှောက်ကြပါရဲ့၊ ချီးကျူးကြပါရဲ့၊ ပဋိ ရူပ ဒေသဝါသ ဆိုတဲ့အရပ်ဒေသကောင်း နေရတဲ့မင်္ဂလာအပြင် ကိုယ် စိတ် နှုတ် ကောင်းစွာထားတတ်တဲ့၊ အတ္တသမ္မာ ပဏိဓိ မင်္ဂလာနဲ့ပြည့်စုံတဲ့ လူတွေ ဒို့ရွာ တော်တော်များသေးတယ်လို့ ဒို့ကလဲ ဒီအထင်ရှိတုန်းပါပဲ။

ဟိုဆရာညွှန်းရှိတုန်းက "**ဝတ်တက်စာအံ၊ ဆူဆူညံ၊ အသံ ဆိတ်မစဲ**" ကလေးမတွေ ဆိုကြ၊ ကြွေးကျော်ကြတာတွေကြောင့် စစ်ကိုင်းနေတုန်းက လဲ၊ (ပန်းချီ) ဆီကလူတွေ လျှောက်ဘူးတယ်၊ စစ်ကိုင်းနယ်တော့ လင်း ယဉ် ဘောက်သောက်ဆီ တော်တယ်ဗုဒ္ဓ ဘာညာနဲ့ လျှောက်ဘူးတယ်၊

ဒီတော့ မင်္ဂလသုတ် မင်္ဂလာတရားထဲက အဲဒီအပုဒ်မှာ (၂) ပါးပြီးသွားပြီ ကျန်နေတဲ့ ပုဗ္ဗေစ ကတပုညတာ ဆိုတဲ့ ဒီမင်္ဂလာတခုကျန်နေတယ်၊ ဒါက တော့ ဒီလိုနေရာ ဒီလူတွေရောက်လာရတာ ကံကောင်းလို့ ဆိုတာ ပြောပြီး ပြီပဲ၊ ရှေးဘဝက ပြုလုပ်ခဲ့ဘူးတဲ့ ကောင်းမှုကုသိုလ် ရှိခဲ့ဘူးတယ်ဆိုတဲ့ ဒီ မင်္ဂလာ၊ ကိုယ်အဆင်းပြည့်စုံခြင်း၊ နှာမျက်စိခြေ လက် ကိုယ်အင်္ဂါပြည့်စုံ ခြင်းဆိုတာတွေ ရှေးဘဝက ပြုလာခဲ့တဲ့ ကောင်းမှု၏ အဖြစ်ဆိုတဲ့ ဒီဖြစ်ရပ် ဟာ မင်္ဂလာ တခုပဲတဲ့။

ပစ္စည်းဥစ္စာကြွယ်ဝချမ်းသာတာ လှူနိုင်ပေးနိုင်တာ အခြံအရံပေါများ တာ အားလုံး ဒီမင်္ဂလာနဲ့ အလိုလိုပြည့်စုံနေတာပဲတဲ့။

ဒီ ပုညဆိုတဲ့ ကောင်းမှုကလဲ (ရှေးကောင်းမှု၊ ခုကောင်းမှု) ၂-မျိုးလုံး ယူနိုင်ယင်၊ ပြည့်စုံခြင်းဆိုတဲ့ သမ္ပတ္တိနဲ့ ကျက်သရေမင်္ဂလာ သိရီဆိုတာ တသဘောထဲ အတူတူပါပဲ၊ သိရီ- ကျက်သရေဂုဏ်၊ ပြည့်စုံမှု သမ္ပတ္တိဂုဏ် တဆက်ထဲပဲ။

ပစ္စည်းဥစ္စာ ပေါများ စာသင်ကြား စာပေတတ်မြောက် တရားနာ ကု သိုလ်ရေးတွေ လုပ်ဆိုတာ သမ္ပတ္တိပဲ၊ ဒီသမ္ပတ္တိရှိတော့ သိရီဂုဏ် ရလာတာပဲ ရောက်လာတာပဲ။

ဒါ့ကြောင့် ခု- ကောင်းမှု ရှိရမယ်ဆိုတာ ကျက်သရေရှိဘို့၊ သိရီဂုဏ် တိုးတက်ဘို့ဆိုတော့ ဒီမင်္ဂလာ တရားတွေဟာ တပါးနဲ့တပါး ဆက်သွယ် လွန်းတင် နေတယ်ဆိုတာ ထင်ရှားတယ်။

ဒါကြောင့် ဒို့ခုနင်က အတ္တသမ္မာပဏိဓိကပဓါန အရေးကြီးလို့ ကိုယ့် စိတ်၊ ကိုယ့်နှုတ်၊ ကိုယ့်ကိုယ် ယဉ်ကျေး ကောင်းမြတ်ဘို့၊ ကောင်းကောင်း ထားတတ်ဘို့၊ ပြောခဲ့ပြီ၊ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် မင်္ဂလာတရားဆိုယင် တခုမက၊ ၂-ခုမက၊ ၁၀-ခုမက၊ ၃၈-ခုလုံး (၃၈) ပါးလုံး လိုက်စား ကျင့်ကြံ ရမှာ ချည်းပဲ၊ ဒီတရားတွေဟာ သူတော်ကောင်း တရားတွေချည်းပဲလို့ သဘော ကျနိုင်ကြရမယ်၊ သဘောကျစေချင်တယ်။

ကဲကဲ တော်တော်လဲကြာပါပြီ၊ မင်္ဂလာတရား ကောင်းလွန်းလို့၊ တိုတို မင်္ဂလာတရား သုံးဆဲ့ရှစ်ပါးတို့ကို သိသလောက်၊ သိသလောက်၊ ငါကျင့် ပြီးနေသွားမယ်၊ မသိတာလဲ သိအောင်လုပ်မယ်လို့ ဒီလိုစိတ်ထားပြီး ဗုဒ္ဓရား တရား သံဃာ အထူးအားဖြင့် ကိုယ့်အတွက် ဒီမင်္ဂလာ တရားတွေ ယုံယုံ

ကြည်ကြည်နဲ့၊ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက အခု မင်္ဂလာတရား ဟောနေတယ်၊ ဆရာတော် စကား နားထောင်သော အားဖြင့် မင်္ဂလာ တရားနဲ့ ပြည့်စုံအောင် နေသွားမယ်လို့ မင်္ဂလာကုသိုလ် မင်္ဂလာတရားနှင့် ကိုယ်စီကိုယ်စီ ပြည့်စုံအောင် ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်နိုင်ကြ ပါစေကုန်သတည်း။

(လင်းယဉ်, မိုဃ်းသောက်, ရွာသစ်, ကုန်းကြီး, ရှမ်းကုန်း– ငါးရွာကျောင်းသူကျောင်းသား ကလေး လူကြီး နာယူမှတ်သားရန် သုံးချိန်သုံးခါ ဖွင့်ပြခဲ့ပါသည်။ ၁၃၂၂–ခု)

ကျောင်းရေစက်ချတရား။

နှုတ်မြွက်ဟောတရား အမှတ် (၁၂)

ဘုံသုံးပါး သတ္တဝါတို့၏နေရာ ဘုံ ၃-ပါး ၃၁-ဘုံကို မီးလောင်ပြီးတော့ နေတဲ့ ဘုံ ၃-ပါးဟူ၍မှတ်ရမယ်၊ စိတ်ထဲကထင်ရမယ်၊ မီးတပြောင်ပြောင် တောက်လောင်နေတဲ့ ဘုံ ၃-ပါးမှ လွတ်ငြိမ်းပြီးတော့ မီးကင်းရာဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို စိတ်က ရည်ရွယ်ပြီးတော့ ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြုရမယ်၊ မီးဆိုတာ ပူလောင်လို့ အလွန် ကြောက်စရာ ကောင်းတာ၊ ယခု လူ့ဘုံ လူလောက မြန်မာပြည် ဆိုပါတော့ နေ့အခါ မီးလောင် ကြတာ အိမ်ပေါင်း ဘယ်လောက်, ပစ္စည်းပေါင်း ဘယ်လောက်, ကုန်ဆုံးပြီးတော့ သွားတယ်၊ သတင်းစာထဲမျာ တွေ့ရတယ်၊ အလွန်ကြီးကျယ်တဲ့ ဘေးရန်တခု၊ ဗုရားရှင် ဟောတော်မူတဲ့ ပါဠိတော်ထဲ မျာမလဲဘဲ။

အာဒိတ္တသ္မိံ အဂါရသ္မိံ၊ ယံနီဟရတိ ဘာဇနံ၊
တံတဿ ဟောတိ အတ္ထာယ၊ နောစ ယံတတ္ထ ဍယှတိ။

အဂါရသ္မိံ၊ အိမ်ကို၊ အာဒိတ္တသ္မိံ၊ မီးလောင်သည် ရှိသော်၊ မီးလောင် အပ်သည်ရှိသော်၊ တတ္ထ၊ ထိုအိမ်၌၊ ယံဘာဇနံ၊ အကြင် အသုံးအဆောင်

ပစ္စည်းဥစ္စာသည်၊ အတ္ထိ၊ ရှိ၏၊ တံ၊ ထိုပစ္စည်းဥစ္စာကို၊ ယံဘာဇနံ၊ အကြင် ပစ္စည်း ဥစ္စာကို၊ နီဟရတိ၊ ထုတ်ဆောင်၏၊ တံ၊ ထိုမီးမလောင်ခင် ထုတ်ဆောင်အပ်သော ပစ္စည်း ဥစ္စာသည်၊ တဿ၊ ထို အိမ်ရှင်၏၊ အတ္ထာယ၊ အကျိုးငှါ၊ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏၊ ယံပန၊ အကြင် ပစ္စည်းဥစ္စာ အသုံးအဆောင် သည်ကား၊ တတ္ထ၊ ထိုအိမ်၌၊ ဍယှတိ၊ မီးလောင်အပ်၏၊ တံ၊ ထိုပစ္စည်းဥစ္စာ သည်၊ တဿ၊ ထိုအိမ်ရှင်၏၊ အတ္ထာယ၊ အကျိုး စီးပွါးအလို့ငှါ၊ နော ဟောတိ၊ မဖြစ်နိုင်။ (သဂါထာဝဂ္ဂ ဒေဝတာ သံယုတ်ပါဠိတော်)

"ဥပမာယ မိဓေကစ္စေ၊ အတ္ထံ ဇာနန္တိ ပဏ္ဍိတာ" ဣဓ၊ ဤလောက၌၊ ပဏ္ဍိတာ၊ ပညာရှိသော သူတို့သည်၊ ဥပမာယ၊ နှိုင်းယှဉ်စရာ ဥပမာဖြင့်၊ အတ္ထံ၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို၊ ဇာနန္တိ၊ သိကြကုန်၏။

ဥပမာ ဥပမေယျနဲ့ ကပ်ပြီးတော့ ဟောလိုလို့ ဗုရားရှင်က ရှေးဦးစွာ ဥပမာ ထားတော်မူတယ်၊ အိမ်ကို ကျောင်းကို မီးလောင်တဲ့အခါ ထိုအိမ်၌ ရှိသမျှသော ပစ္စည်းဥစ္စာအသုံးအဆောင် မီးထဲပါပြီးတော့ မသွားရအောင် အိမ်ထဲက အိမ့်ပြင်ထုတ်ကြယူကြ၊ သယ်ပိုးကြ၊ မီးလောင်သွားလို့ လောင်ကျွမ်းသွားလို့ အိမ်ထဲက ထုတ်ပြီးသမျှ ထုတ်နိုင်သမျှ ပစ္စည်း ဘဏ္ဍာ ဥစ္စာဟာ၊ အိမ့်ရှင် နောင်အခါသုံးဆောင်ဘို့ အကျိုးရှိတယ်၊ မနိုင်နိုင်လို့ မီးထဲ ပါသွားတဲ့ ပစ္စည်းတွေ အိမ်ရှင် အကျိုးမရှိ၊ မီးလောင်စာအဖြစ် ကုန်ဆုံး ပြီးတော့သွားတယ်။

ဒီတော့ကို အချို့များ မျက်မြင် ဒိဋ္ဌ မြင်ကြ တွေ့ကြ၊ အချို့ ကြားကြ၊ လောက ဖြစ်တတ်တဲ့သဘော၊ ပြီးတော့မှ....

ဧဝံ အာဒိတ္တကော လောကော၊ ဇရာယ မရဏေနစ။
နီဟရထေဝ ဒါနေန၊ ဒိန္နံ ဟောတိ သုနီဟတံ။

တဂါထာဆက်ဟောတော်မူတယ်။ ဇရာယစ၊ အိုခြင်းမီးဖြင့်၎င်း၊ မရဏေနစ၊ သေခြင်းမီးဖြင့်၎င်း၊ ဇရာယ မရဏေနစ၊ ဒီ(စ)ကလေးပါလို့ ကျမ်းဂန်သဒ္ဒါနည်းအားဖြင့်၊ အညေဟိစ၊ တပါးသော ရာဂဂ္ဂိ အစရှိသော မီးတို့ဖြင့်၎င်း၊ လောကော၊ သတ္တလောကသည်၊ အာဒိတ္တကော၊ အာဒိတ္တကောဝ၊ လောင်ကျွမ်း၍နေသည်သာလျှင်တည်း။

နီဟရထေဝ ဒါနေန၊ ဒိန္နံဟောတိ သုနီဟတံ။ တတ္ထ၊ ထိုသို့လောင်ရာ၌၊ ဒါနေန၊ အလှူဒါနဖြင့်၊ ဒါနေန၊ အလှူဒါနစေတနာဖြင့်၊ နီဟရထေဝ၊

မီးမလောင်ခင် ထုတ်ဆောင်ရာ၏၊ ဒိန္နံ၊ ဒါနစေတနာဖြင့် ထုတ်ဆောင် ယူအပ်ပြီးသော၊ ခန္ဓာကိုယ်နှင့်တကွသော ပစ္စည်းဥစ္စာသည်၊ သုနီဟတံ၊ ကောင်းစွာ ထုတ်ဆောင်သည် မည်သည်၊ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ယခုတင်က ဥပမာပြလို့ အိမ်ကို ကျောင်းကို မီးလောင်တယ်၊ သတ္တလောကကိုလဲ၊ အိုခြင်း မီး၊ သေခြင်း မီး၊ စသည်ဖြင့် မီးလောင် ပြီးတော့နေတယ်၊ မီးအလောင်ခံရတဲ့ သတ္တလောကကြီး မလဲဘဲ၊ ခန္ဓာကိုယ်နဲ့ တကွကိုယ်ပိုင် ပစ္စည်းရယ်လို့ အများကြီးရှိတယ်၊ ခန္ဓာကိုယ် ကိုယ်ကောင်ကြီး မီးမလောင် ရအောင် ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်း မီးမလောင်ရအောင် ၎ပစ္စည်းတွေကို မီးထဲပါမသွားရအောင် အပြင်သို့ထုတ်ဆောင်ရမယ်၊ နီဟရထေဝ ဒါနေန "မီးမလောင်အောင် ထုတ်ဆောင်တဲ့ နည်းက ဒါနပဲ၊ အလှူဒါနဘဲ၊ ဒါနစေတနာဘဲ၊ ဒါနစေတနာ ပြုလုပ်လို့ရှိရင် ထိုဒါန စေတနာနှင့်စေတနာတည်းဟူသော ရေဖြင့် ပက်ဖျန်းလိုက်လို့ မီးတွေ ငြိမ်းသွားတယ် ဒါနစေတနာနဲ့ ရှက်ဆောင်လိုက်လို့ မီးမလောင်ဘဲ၊ မီးကင်းရာဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန် ရောက်သွားတယ်၊ နိဗ္ဗာန်မရောက်မီလဲဘဲ၊ လှူဒါန်းပြီးပြီးသမျှ ဒါနစေတနာ၊ ဒါနဖြင့်ကုန်ဆုံးသွားတဲ့၊ ပစ္စည်းဥစ္စာ ရတနာတွေဟာ မီးစာထဲပါမသွားဘဲနဲ့ ထုတ်ဆောင်ပြီး ဖြစ်သွားတယ်။

(ဒိန္နံဟောတိ သုနီဟတံ) ဒိန္နံ၊ လှူအပ်ပြီးသော ပစ္စည်းဥစ္စာသည်၊ သုနီဟတံ၊ မီးထဲသို့ မပါရအောင် ကောင်းစွာ ထုတ်ဆောင်ခြင်း မည်သည်၊ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏၊ အိမ်မီးလောင်ရာ၊ ပစ္စည်းဥစ္စာ ထုတ်ဆောင်သလို၊ လောကကြီး မီးလောင်နေတာ မီးထဲက နောင်အကျိုးရှိဘို့ ထုတ်ဆောင်ရမယ်၊ မီးထဲ ပါမသွားအောင် ဘယ်လိုထုတ်ဆောင်ရမလဲ၊ လှူဒါန်းပြီးတော့....

"**ဒိန္နံဟောတိ သုနီဟတံ၊ နီဟရ ထေဝ ဒါနေန**" ဒါနကုသိုလ်ဖြင့် ထုတ်ဆောင်ရမယ်၊ "**ဒိန္နံသုခဖလံ ဟောတိ၊ နာဒိန္နံ ဟောတိ တံတထာ**" ဒိန္နံ၊ လှူအပ်ပြီးသော၊ လှူ၍ ကုန်ခမ်းသော လှူ၍ ကုန်ဆုံးပြီးသောပစ္စည်းဥစ္စာသည်၊သုခဖလံ၊ကောင်းသောအကျိုးကို ဆောင်ရွက်နိုင်သည်၊ဟောတိ ဖြစ်၏၊ အဒိန္နံ၊ မလှူအပ်သေးသော၊ တံ၊ ထိုပစ္စည်းဥစ္စာ ဟူသမျှသည်၊ တထာ၊ ထိုလှူဒါန်း၍ပြီးသော ပစ္စည်းဥစ္စာများကဲ့သို့၊ တဿ၊ ထိုအလှူရှင်၏၊ အတ္တာယ၊ အကျိုးစီးပွားအလို့ငှါ၊ နဟောတိ၊ မဖြစ်နိုင်၊ ပစ္စည်းဥစ္စာ၊ ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာတွေ တချို့လှူတယ်၊ လှူပြီးဟူသမျှ ချမ်းသာကျိုးကိုတသံသရာလုံး ဆောင်လိမ့်မယ်၊ နိဗ္ဗာန်တိုင်အောင် အကျိုးရှိလိမ့်မယ်၊ အကျိုးစီးပွား ဆောင်ရွက်လိမ့်မယ်၊ မလှူသေးဘူး၊ ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်းတွေ၊

ကျန်ပြီးတော့ ရှိပြီးတော့နေသေးတယ်၊ ဒီပစ္စည်းတွေကတော့ တသံသရာ လုံး နိဗ္ဗာန်တိုင်အောင် အကျိုးစီးပွားကို ဆောင်မဲ့ပစ္စည်းတွေမဟုတ်ဘူး။

ဒိန္နံ သုခဖလံ ဟောတိ၊ နာဒိန္နံ ဟောတိ တံ တထာ၊
စောရာ ဟရန္တိ ရာဇာနော၊ အဂ္ဂိ ဍဟတိ နဿတိ။

အကြောင်းသင့်လို့ရှိယင် မလှူရသေးတဲ့ ပစ္စည်းဥစ္စာဟူသမျှ၊ စောရာ ခိုးသူ ဒါးပြတို့သည်၊ ဟရန္တိ၊ ခိုးယူတိုက်ခိုက် ယူဆောင်ကြကုန်၏၊ ရာဇာ နောစ၊ မင်းဆိုးမင်းညစ်တို့သည်လည်း၊ ဟရန္တိ၊ မတရားသဖြင့် ယူဆောင် ကြကုန်၏၊ အဂ္ဂိ၊ မီးသည်၊ ဍဟတိ၊ လောင်တတ်၏၊ နဿတိ၊ တနည်းနည်း နှင့် ပျောက်ပျက်တတ်၏။

မလှူရသေးတဲ့ ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်းတွေ၊ ဖြစ်တတ်တဲ့ သဘောအကြောင်း သင့်လို့ရှိရင် သူခိုးများခိုးစဉ် ကုန်ဆုံးသွားတတ်တယ်၊ မင်းစိုး ရာဇာများ က၊ ဒါဏ်တပ်ပြီးတော့ ယူသွားတတ်တယ်၊ မီးလောင်တတ်တယ်၊ တနည်း နည်းနဲ့ ပျောက်ပျက်ပြီးတော့ သွားတတ်တယ်၊ ပြီးတော့ကို။

"**အထအန္တေန ဇဟတိ၊ သရီရံ သပရိဂ္ဂဟံ**" အထ၊ ထိုသို့မဟုတ်ဘဲ၊ သပရိဂ္ဂဟံ၊ အခြံအရံ ပစ္စည်းဥစ္စာနှင့် တကွသော၊ သရီရံ၊ မိမိကိုယ်ခန္ဓာ သည်၊ အန္တေန၊ သေမင်းယုတ်ဖြင့်၊ ဇဟတိ၊ အကုန်လုံးကိုစွန့်ပစ်ရ၏။

ယခုတင်က၊ ဂါထာက ဟောခဲ့တဲ့အတိုင်း သူခိုးစသည် ဖျက်ဆီးလို့ လှူယူလို့ မပျက်စီးသော်လဲဘဲ၊ လောကဓမ္မတာအားဖြင့် အသက်တန်း စေ့လို့ အသက် သေဆုံးလို့ စုတိရတဲ့ အခါကျတော့ မိမိခန္ဓာကိုယ်နှင့် တကွ ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်း မှန်သမျှ အကုန်လုံး စွန့်ပြီး သွားရတော့တာဘဲ၊ ကိုယ်ပိုင်မဟုတ်တော့ အကုန်လုံး ပျက်စီးပြီးတော့ သွားတာဘဲ။

"**တေဇညာယ မေဓာဝီ၊ ဘုဉ္ဇေထစ ဒဒေထစ**"

မေဓာဝီ၊ ပညာရှိသောအမျိုးကောင်းသားသမီးသည်၊ ဧတံ၊ ဤသို့သော အဖြစ်အပျက်ကို၊ အညာယ၊ ဉာဏ်ဖြင့်သိ၍၊ ဘုဉ္ဇေထစ၊ စားလည်းစား သုံးရာ၏၊ ဒဒေထစ၊ လှူလည်းလှူဒါန်းရာ၏။

ဗုဒ္ဓ ဟောတော်မူတဲ့အတိုင်း တွေးပြီးတော့သိပြီး၊ ဗုဒ္ဓဟောတာ အ မှန်ချည်းပဲ၊ ဒီလိုဉာဏ်နဲ့သိသွားတဲ့၊ မေဓာဝီဆိုတဲ့ ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ကိုယ် ပိုင်ပစ္စည်းကို စားသုံးလို့၊ စားရမှာ မစားရက်၊ မသောက်ရက် ဒီလိုလဲမရှိ

ရဘူး (ဘုဥ္ဇထ) စားလည်းစားသုံးကြရာ၏၊ (ဒဒေထစ) ပေးကမ်းစွန့်ကြဲ လှူဒါန်းလည်း လှူဒါန်းရာ၏၊ ဗရားလှူမှ၊ အလှူဒါနမဟုတ်၊ သံဃာလှူမှ အလှူဒါနမဟုတ်ဘူး၊ လူလူခြင်းလဲ ပေးကမ်းစွန့်ကြဲ၊ ဒါလဲ ဒါနဘဲ၊ အယုတ်သဖြင့် တိရိစ္ဆာန်တွေ ကျွေးမွေးလဲ ဒါနဘဲ၊ ဒီဒါနတွေ ခုတင်ကပြောထားတဲ့ ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်း မဆုံးနိုင်ဘူး၊ ဒါ့ကြောင့်၊ ဘုဥ္ဇထစ၊ စားလည်းစားသုံးရာ၏။ ဒဒေထစ၊ လှူလည်း လှူဒါန်းရာ၏၊ ဒီလို ဗရားရှင်ဟောကြားတော်မူခဲ့တယ်။

ဒတွာစ ဘုတွာစ ယထာနုဘာဝံ၊ အနိန္ဒိတော သဂ္ဂမုပေတိဌာနံ။

နောက်နားက ဒီဇကားတော်လေးပါလာတယ်၊ ဗရားဟောတာ၊ ပဏ္ဍိတော၊ ပညာရှိသော အမျိုးကောင်းသားသည်၊ အတ္တနော၊ မိမိ၏၊ ဘဏ္ဍံ၊ ပစ္စည်းဥစ္စာကို၊ ဒတွာစ၊ ပေးကမ်းလှူဒါန်းပြီး၍ရှင်း၊ ဘုတွာစ၊ စားသုံးပြီး၍ရှင်း၊ ယထာနုဘာဝံ၊ ပစ္စည်းဥစ္စာသဒ္ဓါတရား စွမ်းပကားအားလျော်စွာ၊ အနိန္ဒိတော၊ ကိုယ့်ကိုယ် ကိုယ်လဲဘဲ မကဲ့ရဲ့ မပြစ်တင်၊ ပညာရှိသူတော်ကောင်းတို့လဲဘဲ မကဲ့ရဲ့ မပြစ်တင်၊ ချီးမွမ်း အံ့ဩကြသည်ဖြစ်၍၊ သဂ္ဂံ၊ အလွန်ကောင်းမြတ်သော၊ ဌာနံ၊ လူ့ရွာ၊နတ်ရွာ နိဗ္ဗာန်အရပ်သို့၊ ဥပေတိ ရောက်နိုင်၏၊

ဒါနပြုလို့ လှူဒါန်းလို့အလှူဒါန မြောက်ပြီးသွားလို့ရှိယင်၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ်လဲဘဲ ဘာလှူရတယ်၊ ဘာလှူရတယ် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာလို့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အပြစ်မတင်ဘူး၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုချီးမွမ်းလို့၊ အံ့ဩလို့၊ဒါန၏ အကျိုးကိုမြင်သိတဲ့ ပညာရှိအပေါင်းကလဲ ချီးမွမ်း အံ့ဩလို့အပြစ်မတင်ဘူး၊ အပြစ်တင်ခြင်းမခံရဘဲ ချီးမွမ်းခြင်းခံရပြီးတော့၊ ထိုဒါနရှင်သည် သဂ္ဂံ၊ သုအဂ္ဂံ၊ အလွန် မြတ်သော။ ဌာနံ၊ လူ့ရွာ, နတ်ရွာ နိဗ္ဗာန်ဌာနသို့၊ ဥပေတိ၊ ကပ်ရောက်ရ၏။

ဗရားရှင် ဟောကြားတော်မူတယ်၊ တရားနဲ့နဲဟောရမယ်ဆိုလို့ စာဖတ်ခိုင်း၊ ဒီစာဖတ်ခိုင်းယင်းနဲ့ **သဂါထာဝဂ္ဂ ဒေဝတာ သံယုတ်ပါဠိတော်** တဲ့၊ ရှေးက ဆရာတော်ကြီး၏ တပည့်ကြီး တပါး အပါအဝင် ဖြစ်တဲ့ "**မောင်းထောင်ဆရာတော်, ဝိသုဒ္ဓါရုံဆရာတော်ရေးတဲ့** "မဃဒေဝါဒကထာ" ကိုဖတ်ပြခိုင်းရသေးတယ်၊ ဒီပါဠိတွေ ပါလာသေးတယ်၊ ဒီပါဠိတွေလို့ပြောရ၊ ဒီပါဠိ တွေလို့ပြောတော့ကို၊ ဒီဗရားဟောပါဠိနဲ့ ယခုကျောင်းလှူကြတဲ့ လူများနဲ့ အခြေအနေဆက်ဆံလို့၊ သွယ်ဝိုက်လို့၊ တူပြီးနေတယ်။

ဗရားအလိုတော်ကျဖြစ်ပြီး နေကြတယ်၊ ကုသိုလ်ပြုတယ်ဆိုတာ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ သဒ္ဓါတရားနဲ့ တိုးပွါးလို့၊ ရွှင်လန်းလို့၊ ဝမ်းသာလို့၊ ဒီတော့ သောမနဿတွေ ဖြစ်လို့၊ နှစ်သက်တဲ့ ပီတိတွေ၊ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ၊ သောမနဿတွေ၊ ပီတိတွေဖြစ်လို့ သွားတယ်တဲ့၊ ကုသိုလ်မျိုးက၊ လောကီ အကျိုးလဲ ထက်ထက် သန်သန်ကြီး အကျိုးပေးတယ်တဲ့၊ နိဗ္ဗာန်လဲ မြန်မြန် ရောက်နိုင်တယ်၊ ဝမ်းမြောက် စရာ၊ ဝမ်းသာစရာ ဘဲလို့ ဒီပါဠိတော်နဲ့ ယခု ကျောင်းလှူပွဲနဲ့ သင့်လျော်သားဘဲလို့ အောင်းမေ့ ပြီးတော့ ဒါကို ဟောရ ပြောရတယ်၊ ကျောင်းလှူကြတယ်၊ သံဃာ့ ပရိသတ်ကို ကျွေးမွေး ကြရတယ်၊ ဒီစေတနာဖြင့် အမှန်မုချ တောင်းတ တိုင်း ပြည့်စုံမယ် "ဒါနံ သဗ္ဗတ္ထသာဓကံ" လို့ ဗရားရှင်ဟောသေးတာဘဲ၊ ဒါနံ၊ ဒါနသည်၊ သဗ္ဗတ္ထ သာဓကံ၊ အလိုရှိတိုင်းသောအကျိုးကို၊ ပြီးစီးစေနိုင်၏။

နိဗ္ဗာန်လိုချင်လို့ ရှိယင် နိဗ္ဗာန်ရစေတယ်၊ နိဗ္ဗာန်လိုချင်လို့ ရှိယင်၊ သာဝက ဉာဏ်နဲ့ လဲ ရနိုင်တယ်၊ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်နဲ့ လဲ ရနိုင်တယ်၊ သမ္မာ သမ္ဗုဒ္ဓ ဗရားဖြစ်ပြီးတော့ နိဗ္ဗာန်လဲရနိုင်တယ်တဲ့၊ အဓိပ္ပါယ်က ဒါနံသဗ္ဗတ္ထ သာဓကံပါဘဲ၊ လောကီကျိုးဆိုတော့ ဘာမှပြောစရာ မရှိဘူး၊ တောင့်တ တိုင်း ပြည့်စုံမှာဘဲ၊ ဘေးရန်အန္တရာယ် ကင်းမှာဘဲ၊ ကောင်းကျိုး ချမ်းသာ မင်္ဂလာနဲ့ပြည့်စုံမှာဘဲ၊ ဒိန္နံသုခဖလံ၊ ဆိုတာလဲပါတာဘဲ၊ ခုတင်က ဤကဲ့သို့ လောကီလောကုတ္တရာ ၂-ဖြာသော၊ ကောင်းကျိုး ချမ်းသာကို ရလိမ့်မယ် လို့ ဝမ်းမြောက်၊ ဝမ်းသာ သဒ္ဓါတရား တိုးပွါးပြီးတော့ စာဂါနုဿတိ ဘာဝနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊ စီးဖျန်းပွါးများ နိုင်ကြသည်ဖြစ်ပါစေ။

(ဆိုင်းတန်းရပ် ခေါင်းအုံးမွေ့ရာကုန်သည် ဇယမေဒနီကျောင်းဒကာ ဦးသာဒင် ကျောင်းအမ- ဒေါ်ကြင်တို့ ဆောက်လုပ် လှူဒါန်းသော သက်တော်ရှည်ကျောင်း ရေစက်ချ အခန်းအနား (ကျောင်းလွှတ် ပူဇော်ပွဲ) ၌ ဟောကြားအပ်သော တရားတော်ဖြစ်ပါသည်၊ သက်တော် ၉၂-နှစ်မှစ၍ ရာသီဥတုမျှသဖြင့် တပည့်သံဃာများ၏ သဘောတူညီချက်အရ သံဃာက "သက်တော်ရှည်ကျောင်း" မှာပင် ယခု ဘိုးရာပြည့် ဆရာတော်ကြီး ဖြစ်သည်တိုင် သီတင်းသုံးတော်မူဆဲ ဖြစ်ပါသည်။ (၁၃၃၁–ခု)

ကသိဘာရဒွါဇသုတ် တရားတော်။

ရှုတ်မြွက်ဟောတရား အမှတ်(၁၃)

ဩဝါဒပေးပါဆိုလို့ ဩဝါဒပေးရတယ်၊ ဩဝါဒပေးတာဟာ တရားဟောတာပါဘဲ၊ ဒီတရားလဲ ဗရားရှင်ဆီက တဆင့်ကြားရတာပါဘဲ၊ ဗရားရှင် ဟောကြားတော်မူတဲ့ တရားတော်ကို တဆင့်ပြောပြတဲ့ ဓမ္မကထိကပုဂ္ဂိုလ်၊ တရားဟောပုဂ္ဂိုလ်၊ အခုကာလတော့ ဓမ္မကထိကပုဂ္ဂိုလ် အများကြီးဘဲရှိတယ်၊ ယခုမပြာမှာဖြစ်တဲ့ "**မေမြို့- ဆရာတော်**"လဲ တရားဟောဓမ္မကထိကပါဘဲ၊ ဒီအပြင်လဲ ဓမ္မကထိက အကျော်တွေ အများကြီး ရှိတာပါဘဲ၊ ဒွိတတွေကတော့၊ ကိုယ်ကလဲနာ, ကိုယ်ကလဲ ဟောပေးရတယ်၊ အစီအစဉ်က တမျိုးဖြစ်နေတယ်၊ ဓမ္မကထိကအကျော်တွေက ဆရာတော်ဗရားကြီး, ဆရာတော်ဗရားကြီးဆိုပြီး အသက်သာခံကြတယ်၊ သူတို့က အပြောအဟော ပိုပြီးတော့ကောင်းတယ်၊ သို့သော် တောင့်တလို့ရှိသေလို့၊ လေးစားလို့၊ ဩဝါဒကို နာယူလိုသောဆန္ဒ အလွန်အားကြီးလှသဖြင့်, အလွန်အားကြီး၍ တောင်းပန်ကြသဖြင့် နည်းနည်း ပါးပါး ကိုယ်တတ်နိုင် သမျှ ဩဝါဒပေး၊ တရားဟောရမှာဘဲ၊ တနေ့က မကြာမီက ရွှေကျင်ဂိုဏ်းလုံးဆိုင်ရာ **အစည်းအဝေးကြီး**ဖြစ်လို့ ပရိသတ်တွေလာကြ၊ ဒီတုန်းကလဲ ပြောရတာဘဲ၊ ရွှေကျင်ဂိုဏ်းကြီးဆိုတာ ယခု ထင်ရှား သိပြီးနေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ၊ ရှေးကထဲက, သိနေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရှိတယ်၊ ဒီ **အစည်းအဝေးကြီး** လုပ်တော့ ပိုပြီးတော့သိကြ။

အစည်းအဝေးကြီး ပြီးတဲ့နောက် သက်တော်ရှည်ပွဲ လုပ်ပြန်တော့ ရွှေကျင်ဂိုဏ်းကြီးနဲ့ မကင်းနိုင်ဘူး၊ ဝိသုဒ္ဓါရုံနဲ့ မကင်းနိုင်ဘူး၊ ရွှေကျင်ဂိုဏ်းနဲ့ စပ်တဲ့စကား, ဝိသုဒ္ဓါရုံနဲ့ စပ်တဲ့စကား, အနည်းငယ် ထည့်ပြော ချင်တာပါဘဲ၊ ဝိသုဒ္ဓါရုံနဲ့ စပ်တဲ့စကား ပြောပါရစေတော့၊ ရွှေကျင်ဂိုဏ်း အဝင်အပါဖြစ်တဲ့ "**ဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်ကြီး**"ဟာ နှစ်ပေါင်း ၆၀-လောက်လားကျော်သွားပြီ၊ ပထမ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံ ဆရာတော် ဗရားကြီး ရှိစဉ်ကစပြီး၊ ဓမ္မကထိက အကျော်တွေ, စာချအကျော်တွေ,နဲ့ မန္တလေးမြို့မယ် ထင်ရှားတယ်၊ ဗရားသာသနာပြုပြီးတော့, သာသနာ့တာဝန် ဆောင်ရွက်ကြတယ်၊ ယခုထက်တိုင်ဘဲ၊ ယခုနှစ် **အစည်းအဝေး ကြီး**မှာ ရန်ကုန်မြို့က လာပြီးတော့ ဆွမ်းကျွေးတယ်၊ ဒီတိုက်က ထွက်သွားတဲ့ ဓမ္မကထိက အကျော်, စာချပုဂ္ဂိုလ်အကျော်၊ ရန်ကုန်ကျောင်းတိုက်တည်လို့၊ ဟိုမှာလဲ "**ရန်ကုန်**

ဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက် '' လို့ ခေါ်ကြတာဘဲ၊ ထင်ရှားတာဘဲ၊ ဝိသုဒ္ဓါရုံနဲ့ စပ်ပြီး ဒီလာ ဆွမ်းကျွေး၊ ဝိသုဒ္ဓါရုံနာမည် ရန်ကုန်မြို့မှာလဲဘဲ အမြဲ နှလုံးသွင်း သတိရ အောက်မေ့နေကြတာဘဲ၊

ညောင်ရွှေက၊ ပြည်မြို့က၊ ညောင်ရွှေကဆို ဒီတိုက်က ထွက်သွားတာ၊ ပြည်မြို့ကဆိုလဲ ဒီတိုက်က ဆရာတော်ဘဲ၊ ဒီတိုက်ကထွက်သွားပြီး စာချအကျော်တွေဘဲ၊ သူတို့က ဦးစီးပြီးလာကျွေးကြလှူကြ၊ ပုလိပ်ကတဲ့မန္တလေးကတဲ့, ကျွေးကြ, မွေးကြ၊ အရပ်စုံကပါဘဲ ဒီအစည်းအဝေးကြီးမှာ ဒီတိုက်နဲ့ဆက်သွယ်ပြီး လာလှူကြ၊ တန်းကြ ဒီ ဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်ကြီးရဲ့ ဂုဏ်ဘဲဆိုပါတော့၊ ရွှေကျင်ဂိုဏ်းကြီးရဲ့ ဂုဏ်ဘဲဆိုပါတော့၊ ရှေးဘုဉ်း, ရှေးကံ ကြီးမားလို့ဘဲတဲ့။

ရဟန်းတော်၊ သာမဏေတွေ ခေတ်အားလျော်စွာ အံ့ဩလောက်တဲ့ အလှူပွဲကြီး၊ စည်းဝေးပွဲကြီး ဆွမ်းကျွေးပွဲကြီး ပေါ်လာတယ်၊ ထိုဘုဉ်းကံကြီးကို သူတို့ ဘာလို့ရတာလဲ၊ တောင်သူလယ်သမား၊ ယာသမား၊ တောင်သူလဲ လူပါဘဲ၊ မိုးကျလာပြီဆိုမှဖြင့် မျိုးစေ့ကြဲချပြီး ထိုမျိုးစေ့နဲ့ဘဲ တောင်သူလယ်သမားတွေ ချမ်းသာကြ၊ သူတို့ စိုက်တဲ့စပါး တနိုင်ငံလုံးသုံးစွဲကြ၊ တနိုင်ငံလုံးသုံးစွဲလို့မကုန်တော့ နိုင်ငံခြားပို့ကြရ၊ ရောင်းကြရ။

ထိုတောင်သူလယ်သမားတွေ စိုက်ပျိုးလို့အသီးအနှံ ရခြင်းရဲ့အကြောင်းရှာကြည့်တော့ကို၊ ကိုယ်စီကိုယ်စီ စိုက်ပျိုးကြတဲ့ မျိုးစေ့ပါဘဲ၊ မိုးနဲ့အခန့်သင့်လို့ အသီးအနှံတွေရ၊ ခံစားကြရ၊ ဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက် အစည်းအဝေးရောက် ဆရာတော်များ၊ သံဃာတော်များ,မွန်မြတ်တဲ့ခဲဘွယ်ဘောဇဉ်များ သုံးဆောင်လို့၊ ထိုက်သည့်အားလျော်စွာ လှူဘွယ်ဝတ္ထုများရလို့၊ ရလိုက်တဲ့ ဘုဉ်းကံကို ဘယ်သူကပေးတာလဲ၊ ဘယ်သူကလှူတာလဲလို့ အကြောင်းကို ရှာလိုက်တော့ ကိုယ်စီ ကိုယ်စီ ကိုယ့်သန္တာန်မှာရှိတဲ့ သဒ္ဓါတရားဘဲ။

ကိုရင်လေးတပါး ထိုက်သည့် အားလျော်စွာ ဆိုပါတော့ သင်္ကန်းလေး တထည်ရတယ်၊ ဒီသင်္ကန်းလေးဘာလို့ရသလဲ၊ အတိတ်က ခေါ်တဲ့ သဒ္ဓါတရားသည် ကိုရင်လေးသင်္ကန်းရခြင်း ရှေးကံရဲ့အကြောင်းဘဲ။

လယ်သမားတယောက် စပါးအများကြီးရတယ်၊ ဘာလို့ရသလဲ၊ အကြောင်းကိုရှာလိုက်တော့ မျိုးစေ့ဘဲ၊ သဒ္ဓါကြောင့်ရတာဘဲ၊ ဗရားရှင်

ကိုယ်တော်မြတ်ကြီး ဘာ့ကြောင့် လူ့ဘုံ့ဝတ္ထုတွေ အများကြီးရသလဲ၊ သဒ္ဓါဗီဇ၊ သဒ္ဓါတည်းဟူသော မျိုးစေ့ကြောင့်ရတယ်၊ သဒ္ဓါတည်းဟူသောမျိုးစေ့ကြောင့် ဗုရားရှင် လူ့ဘုံ့ဝတ္ထုတွေ ပေါ်လာတယ်၊ ဗုရားရှင် လက်ထက်တော်က "**ကသိဘာရဒွါဇ**" ဆိုတဲ့ ပုဏ္ဏား လယ်သမားကြီး တဦးရှိ၊ ထိုအခါကာလ အရိယာ ဖြစ်ချိန်ရောက်လို့ ဗုရားရှင်ကိုယ်တော်တိုင် လယ်ကွက်ထဲသွား တရားဟောတယ်။

ထိုအခါကာလ လယ်သမားရဲ့ လယ်လုပ်ကရိယာနဲ့စပ်လို့ လယ်သမားတို့၏ မင်္ဂလာပွဲကြီးရှိတယ်၊ ဒီပွဲကို ဗုရားရှင်သွားပြီး ဆွမ်းရပ်၊ လယ်သမားပုဏ္ဏားကြီးက၊ ရှင်ကြီးရဟန်း၊ ကျုပ်နိုပ်သည် ဒီစပါးတွေကို လယ်လုပ်ပြီးမှ ရတာပါ၊ ရှင်ကြီးလဲဘဲ ဒီလိုစားရအောင် လယ်စိုက်ပါလားလို့ ဒီလိုပြောတယ်၊ ပုဏ္ဏားကြီး၊ ငါလဲ အမြဲစိုက်ပျိုးနေတာပါဘဲလို့ မိန့်တော်မူတယ်၊ ဗုရားရှင်ကိုယ်တိုင် စိုက်ပျိုးနေပါတယ်ဆိုတော့ လယ်သမားကြီးက သူလဲ လယ်ထွန်တာ မမြင်ပါဘူး၊ လယ်လုပ် ကရိယာလဲ မမြင်ပါဘူး၊ ဘာဖြစ်လို့ ဒီလိုပြောပါလိမ့်မလဲ တွေးပြီး ဗုရားရှင်ကို လျှောက်တော့ လယ်လုပ်ကရိယာတွေကို ဥပမာပြုပြီး။ ဗုရားရှင်က ....

သဒ္ဓါဗီဇံ တပေါဝုဋ္ဌိ၊ ပညာ မေ ယုဂ နင်္ဂလံ။
ဟိရီ ဤသာ မနော ယောတ္တံ၊ သတိမေ ဖာလ ပါစနံ။

သဒ္ဓါ၊ သဒ္ဓါတရားသည်၊ ဗီဇံ၊ မျိုးစေ့မည်၏၊ မေ၊ ငါဗုရား၏၊ တပေါ၊ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလသည်၊ ဝုဋ္ဌိ၊ မိုးရေတည်း၊ မေ၊ ငါဗုရား၏၊ ပညာ၊ ဝိပဿနာပညာ, မဂ်ပညာသည်၊ ယုဂနင်္ဂလံ၊ ထမ်းပိုး ထွန်တုံး မည်၏၊ မေ၊ ငါဗုရား၏၊ ဟိရီ၊ ဟိရီ၊ ဩတ္တပ္ပတရားသည်၊ ဤသာ၊ ထွန်သန်တည်း၊ မေ၊ ငါဗုရား၏၊ မနော၊ စိတ်သည်၊ ယောတ္တံ၊ ကြိုးတည်း၊ မေ၊ ငါဗုရား၏၊ သတိ၊ သတိသည်၊ ဖါလ ပါစနံ၊ ထွန်သွား, နှင်တံမည်၏။

ပညာအရ ဗုရားရှင် သန္တာန်မှာရှိတဲ့ အရဟတ္တမဂ် ပညာကို ယူရမယ်၊ တပေါ-အရကတော့ ဣန္ဒြေ စောင့်စည်းခြင်းကို ယူရမယ်၊ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလပေါ့။

ဗုရားရှင် ဟောတဲ့အတိုင်း သဒ္ဓါတရားက မျိုးစေ့ပေါ့၊ (တပ) အရ ဒိပြင်ဟာလဲ တပခေါ်ရပါရဲ့၊ ဝီရိယလဲ (တပ) ခေါ်ရပါရဲ့၊ အဋ္ဌကထာဋီကာတွေကတော့ ဖွင့်ပါရဲ့၊ ဟိရီဩတ္တပ္ပတို့လဲရှိရဲ့၊ သတိတရားလဲရှိရဲ့၊ ဗုရားရှင်သန္တာန်မှာ ရှိတဲ့ သတိတရားမျိုးကတော့ မဟာကြိယာစိတ်နဲ့ယှဉ်

တဲ့ သတိတရားမျိုးဖြစ်တယ်၊ ဒီလိုကိုယ်စီ ကိုယ်စီရှိကြလို့ ဘုရားရှင် သာသနာမှာ ဘုရားရှင်နဲ့စပ်လို့၊ ဘုရားရှင်ရဲ့တပည့်သာဝကနဲ့စပ်လို့ ပစ္စည်း ၄-ပါးပေါများကြတယ်၊ ယခုခေတ်မှာလဲဘဲ သဒ္ဓါတို့, တပ, တို့ ပညာတို့ ဟိရိဩတ္တပ္ပ, သတိတို့ ကိုယ်စီ ကိုယ်စီ ကိုယ့်သန္တာန်မှာရှိတဲ့ တရားတွေက ကိုယ့်ကိုအကျိုးပေးမယ်၊ ဒီဘဝတွင်လဲ အကျိုးပေးနိုင်တယ်၊ ဘဝသံသရာမှာလဲ အကျိုးပေးနိုင်တယ်။

ပစ္စည်း ၄-ပါးနဲ့စပ်လို့ လှူတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာတော့ ဒါနကုသိုလ်ရတာပေါ့ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်မှာတော့ ပစ္စည်း၄-ပါးနဲ့ ပြည့်စုံတာပေါ့၊ မျိုးစေ့ဆိုတာ၊ စပါးသာမကပါဘူး၊ ပဲသာမကပါဘူး၊ မြေပေါ် ပေါ်လာတဲ့သစ်ပင်မှန်သမျှ မျိုးစေ့ကပေါက်ဖွားလာတာချည့်ပါဘဲ၊ လူသတ္တဝါတွေ၊ တိရစ္ဆာန်သတ္တဝါတွေ အများသုံးစွဲနေကြတဲ့ အသီးအနှံတွေဟာ မျိုးစေ့ကပေါက်ဖွားလာတာဘဲ၊ ထိုမျိုးစေ့ကြောင့် အသီးတွေ, အနှံတွေ, အမြစ်တွေ ပေါ်ပေါက်လာသလို ကိုယ်စီ ကိုယ်စီ ကိုယ့်သန္တာန်မှာရှိတဲ့ သဒ္ဓါတည်းဟူသော မျိုးစေ့ကြောင့် ဘဝသံသရာမှာ သုံးစွဲ၍ မကုန်နိုင်အောင် အကျိုးတွေပေါ်ပေါက်လာတယ်။

တော်ကြာ မဂ်ဉာဏ်, ဖိုလ်ဉာဏ်, စတဲ့ ဘဝသံသရာဖြတ်တဲ့ အကျိုးတွေ နိဗ္ဗာန်တိုင် အောင်သော အကျိုးတွေကို ရကြဦးမှာဘဲ ဒီလိုကုသိုလ်တွေ သာသနာလုံးဆိုင်ရာ အစည်းအဝေးတွေ လုပ်တာဟာ၊ နိဗ္ဗာန်ကိုရောက်ကြောင်းတရားတွေ ရှာဖွေကြတာဘဲ၊ အခုဘဝမှာလဲ ကုသိုလ်ကို ဒီနေ့ဆည်းပူးရပြီ၊ ရှေး ဘဝတွေကလဲ ဆည်းပူးခဲ့ပြီ၊ ဒီကုသိုလ် အပေါင်းတွေဟာ နိဗ္ဗာန် အမြန်ရဘို့အကြောင်း တွေဘဲလို့ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ နိဗ္ဗာန် ရောက်ကြောင်း သူတော်ကောင်းတရားကို ကြိုးစားအားထုတ်နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

မန္တလေး၊ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံ သက်တော်ရှည်ပွဲ၌ ဟောကြားတော်မူသည်၊
(၁၃၂၅-ခု)

အသောကသမိဒ္ဓိ အုတ်ကျောင်းပူဇော်ပွဲ
(ကျောင်းတရား)

နှုတ်မြွက်ဟောဉ္စတော်မူသောတရား အမှတ် (၁၄)

ဗုဒ္ဓေါ လောကေ သမုပ္ပန္နော၊ ဟိတာယ သဗ္ဗပါဏိနံ။

လောကေ၊ လောက၌၊ သဗ္ဗပါဏိနံ၊ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့၏၊ ဟိတာယ၊ အကျိုးစီးပွါးအလို့ငှါ၊ ဗုဒ္ဓေါ၊ မြတ်စွာဗုရားသည်၊ သမုပ္ပန္နော၊ ကောင်းစွာ ပွင့်ပေါ်တော်မူလာရပေ၏။

ဗဟူနံ ဝတ အတ္ထာယ၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ တထာဂတာ။

ဗဟူနံ၊ များစွာကုန်သော လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့၏၊ အတ္ထာယ၊ အကျိုးငှါ၊ တထာဂတာ၊ ဗုရားရှင်တို့သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိဝတ၊ ဖြစ်ထွန်းပေါ်ပေါက်လာပေကုန်စွတကား။

လောကမယ် ဗုရားရှင်တို့မည်သည် အခါခပ်သိမ်းရှိရတာ မဟုတ်ဘူး၊ ဗုရားဆုပန်လို့ ပါရမီအများကြီးဖြည့်၊ အချို့ဗုရားရှင်များ လေးသင်္ချေနဲ့ ကမ္ဘာတသိန်း၊ အချို့ဗုရားရှင်များ ရှစ်သင်္ချေနဲ့ ကမ္ဘာတသိန်း၊ အချို့ဗုရားရှင်များ(၁၆)သင်္ချေနဲ့ ကမ္ဘာတသိန်း။ ပါရမီဖြည့်ပြီးမှ ဗုရားဖြစ်ရတယ်၊ ဗုရားဖြစ်ရတာ လွယ်တာမဟုတ်ဘူး၊ ထိုကဲ့သို့ ခဲခဲယဉ်းယဉ်း သင်္ချေပေါင်းများစွာ, ကမ္ဘာပေါင်းများစွာ, ကမ္ဘာသင်္ချေပေါင်းများစွာ ပါရမီဖြည့်ပြီးတော့မှ ဗုရားဖြစ်လာတော်မူရတယ်၊ ကိုယ်တော်တိုင် အကျိုးမဟုတ်ဘူး၊ ခပ်သိမ်းသော သံသရာကျင်လည်လို့ အိုခြင်းမစဲ, နာခြင်းမစဲ, သေခြင်းမစဲ, ပဋိသန္ဓေ နေခြင်းမစဲ, အပါယ်လေးပါး လားရခြင်းမစဲ ဆင်းရဲပင်ပန်းပြီးတော့ နေကြရတဲ့ သတ္တဝါတွေရဲ့ အကျိုးငှါ၊ ဗုရားရှင် ပွင့်တော်မူလာတယ်၊ ဒါ-ကိုယ်စီကိုယ်စီ သဘောကျကြဘို့ကောင်းတယ်၊ စာကတော့ ဗဟူနံ-လို့ ဆိုတာပဲ၊ သို့သော် ကိုယ်စီကိုယ်စီ မှတ်ဘို့ကတော့ ဗုရားရှင်ပွင့်တော်မူတာ ငါ့အကျိုး စီးပွါးရဘို့ ဗုရားရှင် ပွင့်တော်မူတာပဲ၊ ငါ့အတွက် ဗုရားရှင် ပွင့်တော် မူလာတာပဲလို့၊ ဒီလို ယုံကြည် ပြီးတော့၊ ဗုရားရှင်ကို အားကိုးရ အားထားရ၊ ဗုရားရှင်ပွင့်တော်မူလာတယ်ဆိုယင် ဘယ်လောက် ကျေးဇူးများကြသလဲ၊ ကြားဘူးကြတဲ့ အတိုင်းပေါ့၊ သက်တော် ထင်ရှား ဗုရားရှင်လက်ထက်က ဝိသာခါဆိုတဲ့ အမျိုးသမီးကြီးဟာ (၇)နှစ်အရွယ်

ကပဲ သောတာပန် တည်သတဲ့၊ သောတာပန် ဆိုလို့ရှိယင် အရိယာဖြစ်သွားတာပေါ့၊ သောတာပန်ပြီး သကဒါဂါမ်၊ သကဒါဂါမ်ပြီး အနာဂါမ်၊ အနာဂါမ်ပြီး ရဟန္တာဖြစ်သွားယင် ဒိဘဝမယ် နောက်ဆုံးဘဝ စုတေသည်၏အခြားမဲ့ နိဗ္ဗာန်ရောက်လို့ သံသရာမယ် မကျင်လည်ရတော့ဘူး။

အဲခုလို (၇) နှစ်အရွယ်က သောတာပန် အရိယာ သာဝိကာမ ဖြစ်သွားအောင် ကျေးဇူးများတယ်၊ ပုဗ္ဗာရုံ ကျောင်းတော်ကြီး ထိုဝိသာခါ အမျိုးသမီးကြီးက ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းတယ်။

ပစ္စည်းဥစ္စာတွေ ကုန်လိုက်တာ (၂၇)ကုဋေတဲ့၊ နှစ်ဆယ်နဲ့ ခုနစ်ကုဋေ ကုန်တယ်၊ ၂၇-ကုဋေကုန်ထဲ့ ပစ္စည်းတွေကို စွန့်လွှတ်ပြီးတော့ ပုဗ္ဗာရုံ ကျောင်းတော်ကြီးဆောက်တယ်၊ ပစ္စည်းတွေကုန်လိုက်တာ၊ ပစ္စည်းတွေ ကုန်လိုက်တာလို့၊ ပစ္စည်းတွေအာရုံမပြုပါဘူး၊ ကျောင်းတော်ကြီးပြီးသွားတော့ ကျောင်းတော်ကြီးဖြင့်လို့၊ ဗုဒ္ဓရှင်နှင့်တကွ သံဃာတော်တွေ သီတင်းသုံးမဲ့ ကျောင်းတော်ကြီး ပြီးမြောက်သွားပြီလို့ ကျောင်းကြီးကြည့် ပြီးပျော်လို့ ကျောင်းကြီးလှည့်ပြီး က,လိုက်တာ၊ က,လို့ ပျော်လို့ ရွှင်လို့ ကပွဲကြီးလုပ်ပြီးတော့ ကျောင်းသာဓု ခေါ်ပွဲကြီးလုပ်တယ်။

ဇေတဝန်ကျောင်းဒါယကာ အနာထပိဏ် သူဌေးကြီးဆိုတာလဲပဲ ဗုဒ္ဓ ကျောင်း တကာကြီး ဖြစ်လို့ ဇေတဝန် ကျောင်းတော်ကြီး ဆောက်လို့၊ ဗုဒ္ဓရှင်ကို လှူဒါန်းတော်မူတယ်၊ ဗုဒ္ဓရှင်လဲ သီတင်းသုံးလို့ ရဟန္တာတွေ ရဟန်းတော်တွေ, သာမဏေတွေလဲ သီတင်းသုံးတာပဲ၊ ဗုဒ္ဓ သက်တော် ထင်ရှားရှိစဉ်က အနာထပိဏ် သူဌေးကြီး ဆောက်တဲ့ ဇေတဝန် ကျောင်းမယ် ဗုဒ္ဓရှင် သီတင်းဝါကပ် အနေအများဆုံးပဲ၊ (၄၅)ကုဋေကုန်သတဲ့၊ ပစ္စည်းဥစ္စာတွေကလဲ အတော် အကုန်ခံလိုက်တာပဲ၊ ဝမ်းမြောက်လိုက်တာ ဝမ်းသာလိုက်တာ၊ ကိစ္စအထူး မရှိစေကာမူ တနေ့ ၃-ခေါက်လောက် ဇေတဝန်ကျောင်း ရောက်တယ်။

ကျောင်းကြီး ကြည့်ကြည့်ပြီးတော့ ပျော်၊ ဇေတဝန် ကျောင်းတော်ဆိုတာကလဲ ဗုဒ္ဓရှင် သီတင်းသုံးတော်မူပြီး နံနက်ကစပြီးတော့ စားသွယ် သောက်ရဲလာပြီး လှူကြတဲ့ မြို့သူ-မြို့သားတွေအပြည့်၊ မွန်းလွဲသွားတဲ့အခါ ကျ၊ ရေချမ်းနဲ့ ပန်းနဲ့ လှူတွယ်ဝတ္ထုနဲ့ အဖျော်ယမကာနဲ့ ဗုဒ္ဓရှင်နဲ့ သံဃာတော်များအား လှူဒါန်းလို့ မြို့ရွာထဲက လူထုပရိသတ် အပြည့် လာကြတယ်။

ဗဟူနံ ဝတ အတ္ထာယ–ဆိုသည့်အတိုင်း ဗုရားရှင်ကလဲ ထိုသူတို့၏ အကျိုးငှါ လှူဒါန်းတဲ့ လှူဘွယ်ဝတ္ထုကို အလှူခံ၊ ထိုသူတို့နဲ့ ထိုက်တန်တဲ့ တရားကို ပြောဟော၊ တနေ့လုံး မနက်ခင်းက ပုရေဘတ္တကိစ္စ၊ နေလွဲတဲ့ အခါ–ပစ္ဆာဘတ္တကိစ္စ၊ ဒီကိစ္စ ၂-ခုကို မလစ်မလပ် ဗုရားရှင် ဟောပြော အလှူခံအများ အကျိုးဆောင်ရွက်လို့ တနေ့ကုန်သွားတယ်၊ နေဝင်သွားတဲ့ အခါကျတော့ တညကို အခုကာလ နာရီမျိုးနဲ့ ဆိုပါတော့၊ တည ၃-ပိုင်း ပိုင်း၊ ပထမ ၄-နာရီမှာ ရဟန်းတော်များ တရားဟော၊ ဒုတိယ–လောက်မယ် နတ်တွေ ဗြဟ္မာတွေ တရားဟော၊ တတိယ ၄-နာရီ အပိုင်းလောက်မယ်တော့ကို အစပထမ ဖလသမာပတ် ဝင်စား၊ နောင် ဒုတိယ ကျိန်းစက်တော်မူတယ်၊ နေမထွက်မီ အာရုံမတက်မီ တတိယ အတို့မှာတော့ ဘယ်သတ္တဝါ ချွတ်ရပါမလဲလို့ ကြည့်ရှုတော်မူတယ်။

ဘိက္ခူနံ ပထမေ ယာမေ၊ ပါယေသိ အမတံပါနံ၊
ဇာတိက္ခေတ္တာဂ ဒေဝါနံ၊ ကင်္ခစ္ဆေဒေါ သ မဇ္ဈိမေ။

သ–သောဘဂဝါ၊ ထိုမြတ်စွာ ဗုရားသည်၊ ပထမေ ယာမေ၊ ညဉ့် ၃-ယာမ်တို့တွင် ပထမ ၄-နာရီ ပထမယာမ်၌၊ ဘိက္ခူနံ၊ ရဟန်းတို့အား၊ အမတံပါနံ၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန် အဖျော်ရည်ကို၊ ပါယေသိ၊ သောက်စေတော်မူ၏။ သသောဘဂဝါ၊ ထိုမြတ်စွာဗုရားသည်၊ မဇ္ဈိမေ၊ ညဉ့်သန်းခေါင်းယံ ၄–နာရီ အချိန်၌၊ ဇာတိက္ခေတ္တာဂ ဒေဝါနံ၊ ဇာတိခေတ်မှ လာကြကုန်သော၊ စကြာဝဠာ ကုဋေတသိန်းမှ လာကြကုန်သော နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့၏၊ ကင်္ခစ္ဆေဒေါ၊ ယုံမှား သံသယကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းကို၊ အကာ၊ ပြုတော်မူ၏၊

ပစ္ဆိမေပိ၊ နောက် ၄-နာရီ ပစ္ဆိမယာမ်၌လည်း၊ တိဓါကတော၊ ၃-ပိုင်း ပိုင်းပြီးသည် ရှိသော်၊ အာဒေါ၊ အစပိုင်း၌၊ ဖလသုခံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ချမ်းသာကို၊ အာဝေဒေသိ၊ ခံစားတော်မူ၏၊ မဇ္ဈိမေ၊ အလယ်အတို့၌၊ သေယျံ၊ ကျိန်းစက်ခြင်းကို၊ အကာ၊ ပြုတော်မူ၏။

အန္တေ၊ အဆုံး ဖြစ်သော အတို့၌၊ ဝေနေယျာ လောကနံ၊ ကျွတ်ထိုက်သော သတ္တလောကကို ကြည့်ရှုတော်မူခြင်းကို၊ အကာ၊ ပြုတော်မူ၏။

ဒီတော့ နေ့ရောညရော ညကို ၉-ပိုင်း၊ နေ့ကို ၉-ပိုင်း ၁၈-ပိုင်း၊ ၁၈-ပိုင်းထဲမယ် တပိုင်း လောက်သာ အိပ်ခွင့်ရ၊ ကျိန်းခွင့် ရတယ်၊ ၁၇-ပိုင်း

လောကမယ် သတ္တဝါတွေအတွက် သက်တော်ထင်ရှား ဗုဒ္ဓ ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ် ဆောင်ရွက်ပြီး နေတော်မူတယ်။

အဲခုလို နေ့ရောညပါ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်ကြီးမှာ ဘုရားရှင် သတ္တဝါတွေရဲ့ အကျိုးစီးပွားအလို့ငှါ ပြောဟောပြသ ဆုံးမဩဝါဒ ပေးပြီး၊ သတ္တဝါတွေ အကျိုးစီးပွား ဆောင်ရွက်နေတာကို သက်တော်ထင်ရှား ဗုဒ္ဓ ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်လဲပဲ အနာထပိဏ်သူဌေးကြီးက မြင်ရတွေ့ရ၊ ရှင်သာရိပုတ္တရာ, ရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်စသည် ရဟန္တာကြီးတွေ တရံတခါ ပုထုဇဉ်ရဟန်းတွေ, သာမဏေတွေ အမြဲသီတင်းသုံးပြီးနေတာ မြင်ရတော့၊ ရဟန်းသာမဏေတွေ ကြည့်ရှုပြီး အားရနှစ်သက်၊ ဗုဒ္ဓ ဘုရားရှင် ကြည့်ရှုပြီး အားရနှစ်သက်၊ လာလာသမျှ ဘုရားရှင်ထံ ဆည်းကပ်ကြတဲ့ ပရိသတ် အပေါင်းကိုလဲ ကြည့်ရှုပြီးတော့ အားရနှစ်သက်၊ သူ ဆောက်ထားတဲ့ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်ကြီးကိုလဲ အမြဲ ကြည့်ပြီးတော့ အားရနှစ်သက် ဝမ်းမြောက်တယ်၊ ဝမ်းသာတယ်၊ အသက်အတိုင်းနေလို့ သေပြီးသွားတော့ .. ဇနဝသဘ ဆိုပြီး နတ်သား သွားဖြစ်တယ်၊ အနာထပိဏ် သူဌေးကြီး၊ နတ်ပြည်ရောက်ယင် သူနေတဲ့အိမ်၊ သား,သမီး,မြေး,မြစ်,ဆွေမျိုးများဆီမသွားပါဘူး နတ်ဖြစ်ဖြစ်ခြင်း ဇေတဝန်ကျောင်းတော်ကြီး ရောက်လာပြီးတော့....

ဣဒံ ဟိဒံ ဇေတဝနံ၊ ဣသိ သံဃနိသေဝိတံ။
အာဝုတ္ထံ ဓမ္မရာဇေန၊ ပီတိ သဉ္ဇာနနံ မမ။

လူ့ပြည်တုန်းက အားရနှစ်သက် ပျော်ရွှင်လို့ မဆုံးနိုင် ဖြစ်ခဲ့တဲ့ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်ကြီး ကြည့်ပြီး နတ် ဖြစ်တဲ့အခါ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်ကြီး တခါ လာပြီးတော့ ဝမ်းသာလို့ ဒီဂါထာရွတ်ပြီး ဥဒါန်းကျူးပြန်တယ်။

ဣသိသံဃနိသေဝိတံ၊ သူတော်ကောင်း တရားကို ရှာမှီးကြကုန်သော ရဟန်းသံဃာတို့၏ အမြဲနေထိုင်ရာဖြစ်သော၊ ဓမ္မရာဇေန၊ တရားမင်းဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဗုဒ္ဓ ဘုရားသည်၊ အာဝုတ္ထံ၊ အမြဲ သီတင်းသုံးရာဖြစ်သော၊ ဣဒံတော် ဇေတဝနံ၊ ဤဇေတဝန်ကျောင်းတော်ကြီးသည်၊ (ဝါ)ဤငါကိုယ်တိုင် ဆောက်၍ လှူဒါန်းခဲ့သော ဇေတဝန်ကျောင်းတော်ကြီးသည်၊ မမ၊ ဇေတဝန်ကျောင်းဒကာဖြစ်သော ငါနတ်သား၏၊ ပီတိ သဉ္ဇာနနံ၊ နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို ဖြစ်နိုင်ပေစွတကား။

ပျော်လို့မပြီးနိုင်၊ အားရလို့မပြီးနိုင်၊ နှစ်သက်လို့ မပြီးနိုင်ဘူး၊ လူ့ဘဝတုန်းက နှစ်သက်လို့မဝလို့ လူ့ဘဝကစုတေ နတ်ပြည်ရောက်သွား၊ နတ်သားဖြစ်တော့လဲ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်ကြီးလာပြီး ဒီဂါထာကို ဥဒါန်းကျူးပြီးပျော်ရွှင်တဲ့အဓိပ္ပါယ်ပြောဆိုတယ်၊ ဒီလိုပျော်ရွှင်တဲ့စိတ်မျိုးကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်တွေ သတ္တဝါများ သန္တာန်မယ် ဖြစ်စေတာကို "**ဗုဒ္ဓေါ လောကေ သမုပ္ပန္နော၊ ဟိတာယ သဗ္ဗပါဏိနံ**" ဒီစိတ်မျိုးဖြစ်တာ ဘုရားရှင် ပွင့်တော်မူလာလို့ ဒီ စိတ်မျိုး ဖြစ်တယ်၊ အလွန် ကျေးဇူးများတဲ့ စိတ်မျိုး၊ ဒီ စိတ်ကပဲ အပါယ် လေးပါး လွတ်အောင် ဆောင်ကျဉ်း ပြီးတော့ ပေးမယ်၊ ဒီ စိတ်ဓါတ်ကပဲ လူ့ပြည် နတ်ပြည် ဗြဟ္မာ့ပြည် လောက စည်းစိမ်ကျိုး ပေးမယ်။

ဒီလိုစိတ်မျိုးကပဲ ပျော်ရွှင်တဲ့စိတ်မျိုး၊ ကုသိုလ်ပြုရာ၌ ပျော်ရွှင်တဲ့စိတ်မျိုး၊ သံသရာဝဋ်မြစ်ပြတ်ပြီး နိဗ္ဗာန်တိုင်အောင် အကျိုးပေးမယ်။

ဝိသာခါသူဌေးကတော်ကြီးဆို ယခု နိမ္မာနရတိဘုံ နတ်ဖြစ်ပြီးနေတယ်၊ အရိယာ နတ်ကြီးဖြစ်နေတယ်၊ ဒီကနေပြီးတော့ နတ်သက်ကုန်တဲ့အခါ၊ သုဒ္ဓါဝါသ ၅-ဘုံအစဖြစ်တဲ့ အဝိဟာဘုံပြောင်းမယ်၊ အဝိဟာဘုံပြီးတော့ အတပ္ပါ, သုဒဿာ, သုဒဿီ, အကနိဋ္ဌ, သုဒ္ဓါဝါသ ၅-ဘုံ ဘုံစဉ်စံပြီး၊ အထက်ဆုံးဖြစ်တဲ့ အကနိဋ္ဌဘုံကျမှ ရဟန္တာဖြစ်ပြီး ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုမယ်။

ဘုရားရှင်ပွင့်တော်မူလာတာ ဝိသာခါတယောက်အတွက် ဘယ်လောက် ကျေးဇူးများသလဲ၊ အနာထပိဏ် သူဌေးတယောက်အတွက် ဘယ်လောက် ကျေးဇူးများသလဲ၊ ဒီမှတပါး ကျန်းဂန် လာတဲ့အတိုင်း ရှောက်ပြီးကြည့်မယ် ပြောမယ်ဆိုယင်၊ ပြောလို့ မကုန်နိုင်အောင် ၂၄-သင်္ချေဆိုလား အကျွတ်တရားရကြတယ်၊ ဓမ္မစကြာတရား ဟောတဲ့အခါ ဗြဟ္မာပေါင်း (၁၈) ကုဋေလောက် အကျွတ်တရား ရသွားကြတယ်၊ အဲ ခုလိုသတ္တဝါ အကျိုးစီးပွါးဆောင်ဘို့ ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ် ပွင့်လာရခြင်းဟာ အလွန်ကျေးဇူးများတယ်၊ ခုနင်က ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ဗုဒ္ဓကိစ္စ ငါးပါး ဆောင်ရွက်ရာ ဇေတဝန်ကျောင်းတော် တခုသောည သန်းကောင်းယံအခါမှာ နတ်သား တယောက် လာရောက်လျှောက်ထားတယ်တဲ့–

"**ကိံဒဒေါ ဗလဒေါ ဟောတိ**" ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား၊ ကိံဒဒေါ၊ အဘယ်ကို လှူသည်ရှိသော်၊ ဗလဒေါ၊ ခွန်အားကို ပေးလှူသည် မည်သည်၊ ဟောတိ၊ ဖြစ်ပါသနည်း။

(၁-အချက်) ဗရားရှင်က "**အန္နဒေါ ဗလဒေါ ဟောတိ**"လို့ ဖြေတယ်၊ ဒေဝပုတ္တ၊ နတ်သား၊ အန္နဒေါ၊ ဆွမ်းခဲဘွယ် ဘောဇဉ်ကို ပေးလှူသည်ရှိသော်၊ ဗလဒေါ၊ ခွန်အားကို ပေးလှူသည်မည်သည်၊ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ပကတိအားဖြင့် အစားအသောက် စားသောက်ပြီး နေရတဲ့သူဟာ ခွန်အားဗလ ကြီးမားတယ်၊ အကယ်၍ ထမင်းတထပ်လောက် မစားရ၊ နှစ်ထပ်လောက် မစားရဘူးဆိုယင် ထိုင်ရာက မထနိုင်ကြပေဘူးတဲ့၊ ခွန်အားဗလ ကုန်ပြီးသွားတယ်။

ဒီတော့ကို လူတို့၏ ခွန်အားဗလ အစာအာဟာရ စားနေတာ အားရှိတယ်၊ ခွန်အားဗလ လှူသည် မည်တာပဲတဲ့၊ အသက်ကိုလှူသည် မည်တာပဲ၊ ဒီတော့ကို အစာအာဟာရ လှူတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ခွန်အားဗလ လှူသည်မည်တယ်လို့ ဗရားရှင်က ဖြေတော်မူတယ်တဲ့။

ဒုတိယ မေးခွန်းကတော့ "**ကိံဒဒေါ ဝဏ္ဏဒေါ ဟောတိ**" ဘန္တေ၊ အရှင်မြတ်ဗရား၊ ကိံဒဒေါ၊ အဘယ်ကို လှူသည် ရှိသော်၊ ဝဏ္ဏဒေါ၊ အဆင်းကို လှူသည်မည်သည်၊ ဟောတိ၊ ဖြစ်ပါသနည်း၊

ဗရားရှင်က "**ဝတ္ထဒေါ ဟောတိ ဝဏ္ဏဒေါ**" ဒေဝပုတ္တ၊ နတ်သား၊ ဝတ္ထဒေါ၊ အဝတ်ပုဆိုးကို လှူသည်ရှိသော်၊ ဝဏ္ဏဒေါ၊ အဆင်းကို လှူသည်မည်သည်၊ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

လူများဆိုပါတော့၊ ယောကျ်ား မိန်းမ နဂို အရုပ်အဆင်းက ဘယ်လိုပင် လှပတင့်တယ်နေစေကာမူ ဆင်ယင်ဝတ်စားတဲ့ အဝတ်တန်းဆာက မကောင်းဘူးဆိုယင် အရုပ်အဆင်း မလှ့မပ ဖြစ်သွားမယ်၊ မတင့်မတယ်ဖြစ်သွားမယ်၊ အသင့်အတင့် ရုပ်အဆင်းက အလွန် မလှပသော်လဲ အသင့်အတင့် ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ပိုး၊ ဖဲ၊ ကတ္တီပါစသည် အရောင်အဆင်း လှပတဲ့ အဝတ်အစား ဝတ်လိုက်မယ်ဆိုလို့ရှိယင် ပကတိ ပင်ကိုယ်ရုပ်ဟာ တိုးပြီး လှပတင့်တယ်ပြီးသွားတယ်။

ဒါကြောင့် အဝတ်သက်န်းများ၊ အဝတ်ပုဆိုးများ၊ အထည်အလိပ်များ လှူတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် အဆင်းလှပခြင်း လှူသည်မည်တယ်၊ ဗရားရှင် ဒီလို ဟောကြားတော်မူတယ်။

နောက် တတိယမေးခွန်းက "**ကိံဒဒေါ သုခဒေါ ဟောတိ**"။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဗရား၊ ကိံဒဒေါ၊ သယ်ကို လှူသည်ရှိသော်၊ သုခဒေါ၊ ချမ်းသာကို လှူသည်မည်သည်၊ ဟောတိ၊ ဖြစ်ပါသနည်း။

အဘယ် ဝတ္ထုကို လှူဒါန်းလို့ရှိယင် ထိုအလှူခံရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ချမ်းသာခြင်း ရသွားတယ်လို့ ဆိုရပါသလဲ မြတ်စွာဘုရားလို့ လျှောက်တယ်၊ ဗုဒ္ဓရှင်က–"**ယာနဒေါ သုခဒေါ ဟောတိ**" ဒေဝပုတ္တ၊ နတ်သား၊ ယာနဒေါ၊ ယာဉ်ကို လှူသည်ရှိသော်၊ သုခဒေါ၊ ချမ်းသာကို လှူသည် မည်သည်၊ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏၊

ယာဉ်ဆိုတာ ဆင်ယာဉ်၊ မြင်းယာဉ်၊ ရထားယာဉ်၊ မြင့်မြတ်တဲ့ မင်းသုံးမင်းဆောင် ဒီလိုဟာတွေက ရဟန်းတော်များနဲ့ မအပ်ဘူး၊ ရဟန်းတော်များနဲ့ အပ်တဲ့ ယာဉ်ကျတော့ ထီး၊ ဘိနပ်၊ တောင်ဝှေးတဲ့၊ တံတားတဲ့၊ လှေတဲ့၊ လမ်းသုမ်သင်ခြင်း စသည် လမ်းမယ် သွားလို့ လွယ်အောင် ပြုပြင်ခြင်းဟာ ယာဉ်ခေါ်တယ်တဲ့။

အဲခုလို ယာဉ်ရထားနဲ့ သွားရတယ်ဆိုယင် ခရီးသွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များ ချမ်းသာတယ်ဆိုတာ သိသာတာပေါ့၊ ဘိနပ်မစီးပဲ အခုနေအခါ သွားမယ်ဆိုယင် ဘယ်လောက် ဆင်းရဲလိမ့်မလဲ၊ အလှူဒကာက ဘိနပ် လှူထားလိုက်လို့၊ ဘိနပ်စီးပြီးသွားရတယ်ဆိုယင် အပူသက်သာလို့ သိတ်ပြီးချမ်းသာတယ်၊ ယာဉ်ကိုလှူတယ်ဆိုယင် ချမ်းသာသုခကို လှူသည်မည်တယ်လို့ ဗုဒ္ဓရှင်က ဟောတော်မူတယ်။

နောက် စတုတ္ထ အချက်ကတော့– "**ကိံဒဒေါ စက္ခုဒေါ ဟောတိ**" ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား၊ ကိံဒဒေါ၊ အဘယ်ကိုလှူသည်ရှိသော်၊ စက္ခုဒေါ၊ မျက်စိကိုပေးလှူသည်မည်သည်၊ ဟောတိ၊ ဖြစ်ပါသနည်း။

ဒီလို မေးလျှောက်တဲ့အခါ "**ဒီပဒေါ ဟောတိ စက္ခုဒေါ**" ဒေဝပုတ္တ၊ နတ်သား၊ ဒီပဒေါ၊ ဆီမီးကိုပေးလှူသည်ရှိသော်၊ စက္ခုဒေါ၊ မျက်စိကိုပေးလှူသည်မည်သည်၊ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဆီမီးတို့၊ ဖယောင်းတိုင်တို့ အခုကာလလို ဓါတ်မီးတို့ပေါ့၊ ညဥ့်အခါကာလကျလို့ မှောင်မိုက်သွားမယ်ဆိုယင် ဘာမှမမြင်ရဘူး၊ မီးထွန်းပေးလိုက်တယ်ဆိုယင် အကုန်မြင်ရပြီး မျက်စိကို ပေးလှူသည်မည်တယ်။

စတုတ္ထပုစ္ဆာ ဆီမီးအရောင်အလင်းလှူတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် မျက်စိကိုပေးလှူသည်မည်တယ်။

အရှင်အနုရုဒ္ဓါ မထေရ်မြတ်များကဲ့သို့ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ် နှင့် ပြည့်စုံခြင်း၏ အကြောင်းလဲဖြစ်နိုင်တယ်။

ပဉ္စမပုစ္ဆာကတော့၊ **"ကော စ သဗ္ဗဒဒေါ ဟောတိ၊ တံမေအက္ခာဟိ ပုစ္ဆိတော"** ဘဉ္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား၊ ကော၊ အဘယ်ကို လှူသောသူသည်၊ သဗ္ဗဒဒေါ၊ အလုံးစုံဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ရှေ့လေးမျိုးပါ လှူသည်မည်သည်၊ ဟောတိ၊ ဖြစ်ပါသနည်း၊

ပုစ္ဆိတော၊ မေးလျှောက်အပ်သော အရှင်ဘုရားသည်၊ မေ၊ တပည့်တော်အား၊ တံ၊ ထိုအမေးပုစ္ဆာ ပြဿနာကို၊ အက္ခာဟိ၊ ဖြေကြားတော်မူပါလော့။ ငါးမျိုး မေးတယ်။

ဗုရားရှင်က **သော စ သဗ္ဗဒဒေါ ဟောတိ၊ ယော ဒဒါတိ ဥပဿယံ၊** ယော၊ သဒ္ဓါတရားရှိသော အမျိုးကောင်းသားသမီးသည်၊ ဥပဿယံ၊ ကျောင်းကို၊ ဒဒါတိ၊ လှူ၏၊ သော၊ ထိုသူသည်၊ သဗ္ဗဒဒေါ၊ အလုံးစုံကိုလှူသည်မည်သည်၊ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ကျောင်းလှူတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မယ်တော့ကို ကျောင်းလဲလှူပြီးဖြစ်တာပဲ၊ ခွန်အားဗလကိုလဲ လှူပြီးဖြစ်တာပဲ၊ အဆင်းသဏ္ဌာန်ကိုလဲ လှူပြီး ဖြစ်တာပဲ၊ ချမ်းသာသုခကိုလဲ လှူပြီးဖြစ်တာပဲ၊ မျက်စိကိုလဲ လှူပြီးဖြစ်တာပဲ။

အစာအာဟာရ မစားရလို့ မောပန်းလို့၊ အကြောင်းမသင့်လို့၊ အစာအာဟာရပြတ်လို့၊ အချိန်လွန်လို့၊ မောပန်းနေတဲ့သူဟာ ကျောင်းအရိပ်ထဲဝင်ပြီးတော့ ခနခေတ္တ အပန်းဖြေလိုက်တယ်ဆိုယင် တခါထဲအားရှိပြီးသွားတယ်၊ ပြင်ဘက် သွားလာနေတဲ့အခါ နေပူကြောင့် တကိုယ်လုံးအဆင်းသဏ္ဌာန်ပျက်ပြီး ကျောင်းထဲ ဝင်ခိုလိုက်တယ်ဆိုယင် အပူဒဏ်တွေ ပျောက်၊ ချို့ယွင်းဖေါက်ပြန်နေတဲ့ ရုပ်အဆင်းတွေဟာ ပျောက်ကွယ်ပြီးတော့ ပကတိအတိုင်းဖြစ်ပြီးတော့ လှပတင့်တယ်သွားတယ်။

ပြီးတော့ကို စိတ်ချမ်းသာခြင်းရဘို့ ဆိုတာကလဲ ကျောင်းထဲ နေယင် အမြဲချမ်းသာနေတယ်၊ ပြီးတော့ နောက်ဆုံးဖြစ်တဲ့ မျက်စိနဲ့စပ်လို့ ပြင်ဘက်နေတဲ့သူဟာ နေပူထဲရောက်လို့ နေပူရိုက်လို့၊ မျက်စိ အခိုးသင့်လို့၊ မျက်စိဝေပြီးတော့၊ မျက်စိပြာပြီးတော့ အပန်းဖြေလိုက်လို့ရှိယင် တော်ကြာ မျက်စိ ကြည်လင်ပြီးတော့ အလင်းရောင်တွေ ကောင်းမွန်စွာ မြင်နိုင်တယ်။

ဤလေးမျိုးပါ လှူသည်မည်တယ်၊ ပုစ္ဆာငါးချက် ဗုရားရှင် ဖြေကြားတော်မူတယ်၊ နတ်သား သဘောကျပြီးတော့ သေရာကင်းတဲ့၊ သေခြင်းကင်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို ဒီနတ်သားက သတိမရလို့လား မသိလို့လားမသိ၊ မေးခြင်း လျှောက်ထားခြင်းမရှိဘူး၊ ဗုရားရှင်က အပိုဖြေလိုက်တယ်။

"**အမတံဒဒေါ စ သော ဟောတိ၊ ယော ဓမ္မ မနုသာသတိ**" ဖြ–ကြိမ် မြောက် ဗရားရှင်က **အဖြေပေးလိုက်တယ်၊ မမေးပဲနဲ့ အဖြေသိဘို့ ထပ်ပြီး** ဟောလိုက်တာပဲ။

ယော၊ အကြင်သူသည်၊ ဓမ္မံ၊ တရားတော်ကို၊ အနုသာသတိ၊ ပြောဟော ဆုံးမ၏၊ သော၊ ထိုတရားဟောပြောသော ဓမ္မကထိကပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အမတံ ဒဒေါ၊ မသေခြင်းကိုပေးသည်၊ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

တရားဟောတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များ အားရှိဘို့၊ တရားဟောဆိုတာ ယခုလိုပြော တာမျိုးလဲ တရားဟောတာပါပဲ၊ စာချပုဂ္ဂိုလ်များ၊ ပါဠိတော်တွေ ပို့ချနေ့, အဋ္ဌကထာတွေ ပို့ချနေ့, ဓမ္မက္ခန္ဓာ ရှစ်သောင်း– လေးထောင်၊ ပိဋကတ် သုံးပုံတဲ့၊ နိကာယ်ငါးရပ်တဲ့၊ အင်္ဂါကိုးဘန်တဲ့၊ ဓမ္မက္ခန္ဓာ ရှစ်သောင်း လေး ထောင်တဲ့၊ စာချပုဂ္ဂိုလ်တယောက် ပို့ချလိုက်လို့ တတ်မြောက်ပြီး သွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ တရာလဲရှိနိုင်တယ်၊ ၂–ရာလဲရှိမယ်၊ ၁–ထောင်လဲရှိမယ်၊ ၂– ထောင်လဲရှိမယ်၊ ဒီက အဆင့်ဆင့်ပွါးပြီး သွားမယ်ဆိုလို့ရှိယင်၊ ဒို့ရွှေကျောင် ဂိုဏ်းကြီးမယ် ရှေးကတော့ ထားပါတော့၊ ဗရားရှင် လက်ထက်က စလာ တာပါပဲ၊ သို့သော်လဲပဲ နီးကပ်ရာချုပ်ပြီး ပြောရမယ်ဆိုလို့ရှိယင်၊ ရွှေကျောင် ဆရာတော် လက်ထက်က ရွှေကျောင် ဂိုဏ်းရယ်လို့ ထင်ရှားလာခဲ့တယ်၊ ရွှေ ကျောင်ဂိုဏ်းကြီး၏ ရွှေကျောင် ဆရာတော်ဗရားကြီး ဟောပြောလို့ ကြီးပွါးတဲ့ ရဟန်း,သာမဏေပေါင်း ဘယ်လောက်များမလဲ၊ တဂိုဏ်းလုံး ဆိုကြပါစို့၊ ယခု သံဃာ တသောင်းကျော် ၂–သောင်းလောက်ရှိတယ်၊ နှစ်ပေါင်း ၆၀ ကျော်၊ ၇၀–လောက်ရှိသွားပြီ၊ ရွှေကျောင်ဆရာတော်ကြီး ပျံလွန်တော်မူသွား တာ၊ ရွှေကျောင်ဆရာတော်ဗရားကြီး လက်ထက်ကစပြီး ရွှေကျောင်ဂိုဏ်း ရွှေကျောင် ဆရာတော်ဗရားကြီး ဩဝါဒကိုခံယူလို့ ရွှေကျောင်ဆရာတော် အနီး အပါး ကပ်ရောက်ပြီး စာပေကျမ်းဂန် သင်အံလို့ တတ်မြောက်လို့ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံ ဆရာတော်ကြီးများလိုပေါ့ ဒီ တိုက်ကြီးကို စ,တည်ထောင်တဲ့....

မဟာ ဝိသုဒ္ဓါရုံ ဆရာတော်ကြီးများလို၊ မောင်းထောင်ဆရာတော်ကြီး များလို ဆရာတော်တွေ အများအပြား၊ တံဆိပ်ရ ဆရာတော်တွေလဲ အ များကြီးတွက်ပါတယ်၊ ဒီနားက မြတောင်ဆရာတော်ကြီးများဆိုလဲ ရွှေကျောင် တိုက်က ကြီးပွားတာပဲ၊ ဒီလိုကျမ်းဂန်တတ်မြောက်ပြီးတော့ အဆင့်ဆင့်ပို့ ကြ၊ ချကြ သင်ကြားပေးကြလို့၊ စာချပုဂ္ဂိုလ်တွေ ယခုထက်တိုင်ရေတွက် လို့မကုန်နိုင်အောင် အလွန်များပြားလှပြီ။

ဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာလဲပဲ၊ **အမတံ ဒဒေါစ သော ဟောတိ၊ ယော ဓမ္မ မနုသာသတိ**-ထဲ ပါတာပဲတဲ့၊ တရားဟောတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လဲပဲ မသေတဲ့ တရား လှူသည်မည်တာပဲ၊ စာချပုဂ္ဂိုလ်လဲ မသေတဲ့တရားပေးလှူသည်မည်တာ ပဲ၊ စာချဘို တိုက်တွန်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ယခု (မန္တလေးမြို့ ပရိယတ္တိသာသနဟိတ အသင်းလို့ ရန်ကုန်မြို့က စေတိယင်္ဂဏအသင်း)များလိုပေါ့လေ၊ ဒီမှတပါး ကျောင်းတိုက်ကြီး ဒါယကာအမည်ခံလို့ ကျောင်းဒါယကာ အမည်ခံလို့ ကျောင်းအမ အမည်ခံလို့ ကျောင်းပေါ်မှာစာချပုဂ္ဂိုလ်၊ စာချဆရာတော် တွေ ပင့်ပြီးတော့ တရားဟောတော်မူပါ၊ စာချတော်မူပါ၊ တရားနှစ်လုံး သွင်းတော်မူပါ၊ တရားအားထုတ်တော်မူပါလို့ နှုတ်ကဖွင့်ပြီးတော့ မတိုက် တွန်းသော်လဲပဲ သူတို့စိတ်ဓါတ်ကဒီလို သာသနာတော်ကြီး ထမ်းဆောင် နိုင်ကြပါစေလို့ စေတနာစိတ်ထဲက တောင့်တချက်နဲ့ မျှော်မှန်းပြီးတော့ တိုက်တာအရာမ်လှူတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲပဲ တရားဟော တိုက်တွန်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် တွေပဲ၊ စာချအောင် တိုက်တွန်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေပဲ၊ သူတို့လဲ "အမတံ ဒဒေါစ သောဟောတိ၊ ယော ဓမ္မမနုသာသတိ"ထဲ ပါနိုင်တယ်။

နတ်သားမေးလျှောက်တဲ့ ပုစ္ဆာဂါးချက်ထဲမယ် ပဌမအမေး "**သောစ သဗ္ဗဒဒေါ ဟောတိ၊ ယော ဒဒါတိ ဥပဿယံ**" ကျောင်းလှူတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် 'သဗ္ဗဒဒ'ခေါ်တယ်၊ ဒီလေးမျိုးလဲရရဲ့ (အမတဒါန) မသေခြင်းလှူဒါန်းတဲ့ နောက်စကားနဲ့လဲ နောက်အလှူကိုလဲ သဗ္ဗဒဒထဲ ထည့်ယူမယ် ဆိုလို့ရှိယင် ဒီလိုလဲ ယူထိုက်တာပဲ၊ ယူသင့်တဲ့ အဓိပ္ပါယ်တွေလဲ ပါတာပဲ၊ တရားဟော တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် (သဗ္ဗဒါနံ ဓမ္မဒါနံ ဇိနာတိ) ဆိုလို့ အမြတ်ဆုံး ဖြစ်တဲ့ ဓမ္မဒါန တရား ဟောတဲ့ သူလဲ ထိုဓမ္မဒါနမျိုး ရတာပဲ၊ တရားဟောရန် တိုက် တွန်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လဲ ထိုဓမ္မဒါနမျိုး ရတယ်၊ ဒီလို ယူထိုက်တယ်၊ ယူသင့် တယ် ယူနိုင်တာပဲ။

အဲခုလို ဇေတဝန် ကျောင်းတော်မှာ နတ်သား လျှောက်လို့ ဗုဒ္ဓရှင် ဟောကြားတော်မူတယ်၊ ဒီ ဒေသနာနဲ့ စပ်လို့ ယခု ကျောင်းလှူ ပွဲပြုကြတဲ့ သူများပေါ့လေ၊ ကျောင်းလှူပွဲနဲ့ စပ်လို့ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း ကုသိုလ် တွေ ငါတို့ ပွါးများ ရပေတယ်လို့ အနာထပိဏ် သူဌေးကြီးများ ဥဒါန်း ကျူးပြီး ယူရသလို ဝိသာခါ သူဌေးကတော်ကြီးများ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ ကခုန်ပြီး ပျော်ရွှင်ပြီး ဝမ်းမြောက်ရသလို ဝမ်းသာရသလို....

ဤကုသိုလ်ကြောင့် သံသရာဝဋ်မြစ် ပြတ်ပြီးတော့ နိဗ္ဗာန် တိုင်အောင် သော အကျိုး ရပေလိမ့်မယ်လို့ ယုံကြည်အားထားလို့ ကိုယ်စီ ကိုယ်စီ

အများပဲ့ သဒ္ဓါတရား တိုးပွါးလို့ သူတော်ကောင်း တရားကို ပွါးများ
အားထုတ်နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

၁၃၂၀-ခု၊ မန္တလေး ဝါးတန်းရပ် ဒေါ်ကြင်စိန်, မအေးကြင်တို့ ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းသော "မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံ အသောကသမိဒ္ဓိ အုဋ္ဌ်ကျောင်းကြီး" (တသိန်းတန်) ရေစက်ချ အခန်းအနား ကျောင်းသာဓုခေါ်ပွဲ ကျင်းပရာ ဆွမ်းကပ်၊ သင်္ကန်းလှူအပြီး၌ ဆရာတော်ကြီး ကိုယ်တော်တိုင် နှုတ်မြွက်ဟောတော်မူသော အနုမောဒနာ တရားဖြစ်ပါသည်၊

အာဇာနည်တရား

နှုတ်မြွက်ဟောတရား၊ အမှတ်(၁၅)

(ကျေးဇူးရှင် မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံ ဆရာတော်ဗရားကြီး၏ သတိဘရအထိန်းအမှတ်ပွဲသဘင်ကို ဝါဆိုလဆန်း ၈-ရက်နေ့တိုင်း မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံ ပိဋကတိုက် စံကျောင်းတော်၌ နှစ်စဉ် ပြုလုပ်ခဲ့ရာ "၁၃၂၃-ခု၊ ဝါဆိုလဆန်း ၈-ရက်" ယနေ့ဟော တရားတပုဒ်ကို ရရှိထားပါသည်၊ အခြားနှစ်များ၌ တိတ်ကြိုးခွေဖြင့် မကူးယူမိကြပါ။)

အချိန်ကျပလား၊ အချိန်ကျယင် ဒို့အလှည့်ရောက်လာတော့ နဲနဲပြောပါ့မယ်၊ မဟာဝိသုဒ္ဓါရာမ ဆရာတော်ဗရားကြီးကို မမှီလိုက်ကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တော်တော်များ၊ မှီလိုက်သေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် တော်တော်နဲသွားပြီ၊ တနေ့က တွက်ကြည့်တော့ ဒီတိုက်ထဲမှာ ဆရာတော်ဗရားကြီး ဖူးတွေ့လိုက်ရ၊ မှီလိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်(၇)ပါးလောက်ပဲ ရှိတော့။ မမှီတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များတယ်၊ ဆရာတော်ဗရားကြီးဟာ (၁၂၀၀) ပြည့်နှစ် ဖွားမြင်တော်မူတယ်၊ ပျံလွန်တော်မူတော့၊ (၁၂၇၈) ခုနှစ်မှာ ပျံလွန်တော်မူတယ်၊ ရှေ့ပိုင်းကျလို့ ဆရာတော်ဗရားကြီး၏ အကြောင်းအရာ သိကြ, မြင်ကြ, မှီလိုက်ကြတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များ

က ဆရာတော်ကြီး၏ ဂုဏ်ကျေးဇူး ပြောလို့မပြီးနိုင်, ဂုဏ်ကျေးဇူး အလွန်များတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတဲ့၊ ပြောလို့ မကုန်နိုင်အောင် တဆင့်စကား အများကြီး ကြားရဘူးတယ်။

ဆရာတော်ဗရားကြီး ပျံတော်မူတာ ၄၅-နှစ် ရှိသွားပြီ၊ အထိမ်းမှတ်ပွဲလုပ်တာက နောက်တနှစ်မှ လုပ်တာဆိုတော့ (၄၇)ကြိမ်နဲ့ တူရဲ့။

ဆရာတော်ဗရားကြီးရဲ့ ဂုဏ်ကျေးဇူးတွေကို ပြောရတဲ့လူကလဲပြောလို့ အားမရနိုင်ဘူး၊ ပြောချင်နေတာဘဲ၊ ကြားရတဲ့ လူကလဲကြားလို့ အားမရနိုင်ဘူး၊ ကြားချင်နေတာဘဲ၊ နားထောင်ချင်နေတာဘဲ၊ အာစရိယဂုဏော အနန္တောတဲ့၊ အလွန်ရိုးနေတဲ့ပါဠိဘဲ၊ သို့သော် ဆရာသမား၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးဟာ ရေတွက်၍ မကုန်နိုင် အလွန်များတယ်၊ များသလောက် တပည့်များမယ် ကျေးဇူး ခံရသလားဆိုတော့- တချို့တချို့ပုဂ္ဂိုလ် ကျေးဇူးများများကြီး ခံစားရတယ်၊ တချို့တချို့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ နည်းနည်းဘဲ ခံစားရတယ်၊ တချို့တချို့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဆရာရယ်, တပည့်ရယ် ပြောရရုံလေးဘဲ၊ ဘာမှနည်းလမ်း မရလိုက်ဘူး၊ ဒီလိုဟာကလဲ ရှိနေသေးတာဘဲ၊ ဒီတော့ကို အာစရိယဂုဏော အနန္တောဆိုတဲ့အတိုင်း အထိမ်းမှတ် ပြုကြတယ်၊ အထိမ်းအမှတ်ပြုတယ် ဆိုတာ ဆရာတော်ဗရားကြီး ကျေးဇူး ဆပ်တာဘဲ၊ ဆရာတော်ဗရားကြီးရဲ့၊ အလွန်များပြားတဲ့ ဂုဏ်ကျေးဇူးတွေ၊ တော်ကြာ သူတို့ဂါထာဖတ်တဲ့အခါ ပါ,ပါလိမ့်မယ်၊ ဆရာတော် ဗရားကြီးရဲ့ အလွန်များပြားတဲ့ ဂုဏ်ကျေးဇူးတွေနဲ့စပ်လို့၊ ဒါတွေ ကျေးဇူးပြန်ဆပ်မယ်၊ နည်းနည်းရတဲ့သူကလဲ ကျေးဇူးဆပ်, များများရလိုက်တဲ့သူကလဲ ကျေးဇူးဆပ်၊ ဆရာတော်ဗရားကြီး မမှီလိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များကလဲ အဆင့်ဆင့် ပြောကြလို့ ကြားဘူးကြ၊ အထိမ်းမှတ်ပွဲနဲ့ ဆရာတော်ဗရားကြီး ကျေးဇူးဆပ်ကြ၊ ဒီလိုဆပ်ရုံနဲ့ ကျေနပ်ပြီလား, မကျေနပ်ရဘူး၊ ဆရာတော်ဗရားကြီး ဆုမ္မဩဝါဒများများကြီးရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က များများဆပ်၊ ကိုယ်သိသမျှ ဆရာတော်ဗရားကြီး ဘယ်လိုဟောခဲ့တယ် သီတင်းနေ့တိုင်း ဖတ်နေတယ်၊ ဆရာတော်ဗရားကြီး ဩဝါဒများများ လိုက်နာသူဟာ ဆရာတော်ဗရားကြီး ကျေးဇူး များများဆပ်သည်မည်တယ်၊ ဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အလွန်ရခဲတယ်။

“ **ဒုလ္လဘော ပုရိသာဇညော၊ န သော သဗ္ဗတ္ထ ဇာယတိ** ” ပုရိသာဇညော၊ ယောကျ်ား အာဇာနည် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဒုလ္လဘော၊ အလွန်ရခဲ၏၊ **သော**၊ ထိုအာဇာနည်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသောအမျိုး၌၊ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသောအရပ်၌၊ နဇာယတိ၊ မဖြစ်။

အခုခေတ်မှာတော့ အာဇာနည် ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ပေါပါရဲ့၊ ကျမ်းဂန်နဲ့ ညီတဲ့ အာဇာနည် ပုဂ္ဂိုလ်တော့ ဟုတ်ပုံမရပါဘူး၊ စစ်တိုက်ရာ သေနတ်မှန်သေသွားတဲ့၊ စကားပြောကောင်းတဲ့၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကို အာဇာနည် လုပ်နေကြတာဘဲ၊ ဘယ်လိုစကားပြော ကောင်းတယ်ဆိုပေမဲ့ သူတို့စကားတွေ ကြားရတာ ကုသိုလ်ဖြစ်ဘို့ကနဲနဲ၊ ဒေါသတွေဖြစ်ဘို့၊ မာနတွေ ဖြစ်ဘို့က များတယ်၊ မနေ့က အာဇာနည်နေ့ ခေါ်တာပါဘဲ၊ သတင်းစာတွေက ရေးကြတယ်၊ အာဇာနည်ဘဲ ဘာဘဲလို့၊ သူတို့ဟာတွေ ဖတ်လိုက်ယင်၊ သတင်းစာထဲ ပါတာတွေ ဖတ်လိုက်ယင် ဒေါသဖြစ်ဘို့၊ စစ်တိုက်ဘို့ မခံချင်ဘို့ "ယောနိသော မနသိကာရ" မရှိယင် အကုသိုလ်ဖြစ်ဘို့ များတယ်၊ ဒီလို အကုသိုလ်တွေ ဖြစ်အောင်ပြောတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလဲ အာဇာနည် ခေါ်ချင်ခေါ် နေကြတာဘဲ။

ကျမ်းဂန်နဲ့ ညီတဲ့ အာဇာနည်မျိုး မဟုတ်ပါဘူး၊ ဒုလ္လဘောလို့ ဗုဒ္ဓရှင်က ဟောတာဘဲ၊ ယခုခေတ် အာဇာနည်မျိုး ဆိုယင်ဖြင့် ဒုလ္လဘော မဟုတ်ပါဘူး၊ သုလဘော- ဖြစ်နေတယ်၊ ဟိုကဖြင့် အာဇာနည်၊ ဒီကဖြင့် အာဇာနည် ခေါ်ကြပါရဲ့၊ အကျိုးတမျိုး ကြည့်ပြီး စိတ်ဓာတ်မြင့်တက်သွားအောင် ခေါ်ကြတာပဲ၊ တကယ် အစစ်မတော့ကို အလွန်ရခဲတယ်။

"ယတ္ထ သော ဇာယတိ ဓီရော၊ တံ ကုလံ သုခ မေဓတိ"။ အာဇာနည် ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်လာတဲ့ အရပ်၊ အာဇာနည်ပုဂ္ဂိုလ် ပေါ်လာတဲ့ အမျိုး၊ ထို အမျိုးဇာတ်ဟာ အလွန်ကြီးပွါးရတယ်၊ ရွှေကျင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးတည်းဟူသော အာဇာနည်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ပေါ်ပေါက်လို့၊ ရွှေကျင်ဂိုဏ်းကြီး ဘယ်လောက် ကျက်သရေမင်္ဂလာရှိသလဲ၊ ဘယ်လောက် ဂုဏ်သရေရှိသလဲ၊ ရွှေကျင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးနောက် မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံဆရာတော်ဘုရားကြီး ပေါ်လာ၊ ရွှေကျင်ဂိုဏ်းကြီး ဘယ်လောက် ကျက်သရေမင်္ဂလာရှိလဲ၊ ထိုဆရာတော်ကြီးတွေ ပေါ်လာလို့ သာသနာတော်မယ် ဓမ္မကထိကကြီးတွေ ဖြစ်လို့၊ စာချပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေ ဖြစ်လို့၊ သာသနာပြု ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေ အများကြီး ပေါ်လာတယ်။

ဓမ္မကထိကပုဂ္ဂိုလ်တွေ အများကြီး ပေါ်လာတယ်၊ တောအရပ်နေပြီးတော့ သမထ ဝိပဿနာတွေ အားထုတ်ပြီး ထိုဆရာတော်ဘုရားကြီးတွေလို နေမယ်လို့ အားထုတ်တဲ့ ဆရာတော်ဘုရားကြီးတွေရဲ့ တပည့်တွေလဲ အများကြီး ပေါ်လာတယ်။

ယတ္ထ၊ အကြင်ဂိုဏ်း၌၊ ဓီရော၊ ပညာဉာဏ်ရှိသော၊ သော၊ ထိုဆရာတော်တည်းဟူသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးသည်၊ ဇာယတိ၊ ဖြစ်၏၊ တံကုလံ၊ ထိုဂိုဏ်းဂဏသည်၊ သုခံ၊ ချမ်းသာစွာ၊ ဧဓတိ၊ ကြီးပွါး၏။

အဒီလို ဆရာတော်ဘုရားကြီးတွေကို ကျေးဇူးရှင်ကြီးတွေဘဲ ကျေးဇူးဆပ်မယ် ဆိုပြီး အထိမ်းအမှတ်ပွဲတွေပြု၊ ဆရာတော်ဘုရားကြီး လိုလားတောင့်တတဲ့ ပရိယတ်၊ ပဋိပတ်ပေါ့လေ၊ "**ရဟန်းကိစ္စ၊ နှစ်ခုရှိ၊ လုံ့လအားသည်း**"တဲ့။

ရဟန်းကိစ္စဟာ ပရိယတ်တဲ့၊ ပဋိပတ်တဲ့ ၂ မျိုး ရှိတယ်၊ ဒီ ၂-မျိုးကို လုံ့လ အားသည်းရမယ်လို့ ဆိုတယ်၊ အားကြီးသော ဝီရိယဖြင့် စာပေကျမ်းဂန်ကို လေ့လာရမယ် လိုက်စားရမယ်၊ ဝိပဿနာဓူရကို လေ့လာရမယ် လိုက်စားရမယ်၊ ဒီ ဩဝါဒ ရလို့ ဒီ ဩဝါဒအတိုင်း လိုက်နာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ နောင် ကြီးပြင်းယင်၊ ဒီ ဆရာတော်ဘုရားများလို သာသနာပြု အဓိပတိ ဆရာတော်ကြီး အဖြစ်သို့ ရောက်သွားနိုင်တယ်၊ ကျေးဇူးပြုနိုင်တယ်၊ ဒီ ဆရာတော်ဘုရားကြီးတွေက ဩဝါဒတွေ သူတို့ မရှိတဲ့နောက် လိုက်နာဘို့ ပေးသွားတယ်၊ ဆုံးမစာတွေရေးပြီး ထားခဲ့တယ်၊ လိုက်နာနိုင်ယင် အလွန် ကျေးဇူးများတယ်။

ဒါကြောင့် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဘာတွေများ ဟောပါလိမ့်မလဲ၊ ဟောခဲ့တာတွေကတော့ အများကြီးပါဘဲ၊ သို့သော်လဲဘဲ (ရဟန်းကိစ္စ၊ နှစ်ခုရှိ၊ လုံ့လအားသည်း) ဆိုတဲ့ ဒီ ဩဝါဒလောက်ကို ရယင်ဘဲ ထို ဆရာတော်ဘုရားကြီးတွေလို အဖြစ်မျိုး ရောက်သွားနိုင်တယ်၊ သုခံဧဓတိ၊ ချမ်းသာစွာ ကြီးပွါးနိုင်တယ်၊ ဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ ဩဝါဒ လိုက်နာသဖြင့် ဘုရားသာသနာတော်မှာ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဩဝါဒအကြောင်းပြုပြီး အထက်တန်းကျအောင် လိုက်နာနိုင်သမျှ လိုက်နာပြီး သူတော်ကောင်းတရားကိုပေါ့လေ ကိုယ်စီ ကိုယ်စီ ပွါးများ အားထုတ်နိုင်ကြပါစေသတည်း၊ (၁၃၂၃-ခု)။

ရှင်ပြုမင်္ဂလာ
(စိတ်ကောင်းထားကြတရားတော်)

နှုတ်မြွက်ဟောတော်မူသောတရား အမှတ်(၁၆)

တရားကတော့ မနေ့က တရားလိုဘဲ၊ ရှေ့ဆောင် လမ်းပြကောင်းယင် နောက်က ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အကုန်လုံး ကောင်းလိုက်လာမှာဘဲ၊ ရှေ့ဆောင် လမ်းပြပုဂ္ဂိုလ်က မကောင်းယင် နောက်က ပုဂ္ဂိုလ်တွေမကောင်းဘူး၊ ပက တိလူတွေ၊ ရဟန်းတော်တွေတင်မကဘူး၊ တယောက်ထဲမှာလဲ ရှေ့စိတ် က ကောင်းယင် နောက်စိတ်ကလဲ ကောင်းပြီး, ပါလိုက်သွားမယ်ဆိုယင် ကောင်းတယ်၊ ရှင်လောင်းကလေး၊ ပေါ်လာကထဲက ရှေးဦးစွာ ပထမ ဆုံး ရှင်ပြုချင်တဲ့ စိတ်ကလေးဖြစ်ရမယ်၊ အဲဒီစိတ်ဟာ စိတ်ကောင်းဘဲ၊ နောက်ထပ်ရှင်ပြုမယ်, ရှင်ပြုမယ် ဆိုတဲ့စိတ်တွေ အဲဒီ စိတ်တွေ အကြိမ် ပေါင်း ဘယ်လောက်များမလဲ၊ အကြိမ်ပေါင်း တထောင်မကဘူး၊ တ သောင်းမကဘူး၊ ရှင်ပြုချိန် အရွယ်မရောက်ခင် ရှင်ပြုမယ်, ရှင်ပြုမယ်, ရှင် ပြုချင်တဲ့စိတ် နောက်ကို ဆိုတဲ့ နောက်စိတ်က လိုက်လိုက်ပြီး၊ တခါထဲ ရှင်ပြုဖြစ်သွား သိတ်ကောင်းတယ်၊ ဒီကောင်းမှုကြောင့် နိဗ္ဗာန်ရရပါလို၏၊ ဒီနေ့လဲဆုတောင်း၊ နက်ဖန်လဲဆုတောင်း၊ တဘဝလုံးဆုတောင်း၊ ဒီစိတ် ကလေးနောက်ကို နောက်စိတ်က တခါထဲ ထပ်လိုက်သွားတယ်၊ မကောင်း တဲ့စိတ်လဲ ထို့အတူဘဲ။

ရှေ့စိတ်နောက်, နောက်စိတ်က တခါထဲလိုက်ဖြစ်သွားတယ်၊ ဒီဘဝလဲ မကောင်းဘူး၊ နောက်ဘဝလဲမကောင်းဘူး၊ တသံသရာလုံးမကောင်းဘူး၊ နိဗ္ဗာန်ကို ဘယ်တော့မှ မရဘူးတဲ့၊ ရောက်မှာမဟုတ်တဲ့ "သံသရာ့သစ်ငုတ်" ဆိုတဲ့ သတ္တဝါမျိုးက ရှိသေးသတဲ့၊ နိဗ္ဗာန်ဘယ်တော့မှ မရဘူးတဲ့၊ သူတို့ ဟို ဟေဋ္ဌိမာဇင္ဃ ဆိုတဲ့ မြေကြီးအောက်မှာ ရေရှိသေးသတဲ့၊ ရေတွေအောက် က လေတွေရှိသတဲ့၊ လေတွေအောက်မှာ ကောင်းကင်ရှိသတဲ့၊ ကောင်းကင် အောက်မှာတော့ ဘာမှမရှိဘူး၊ အောက်ကောင်းကင် ခေါ်တာပေါ့လေ၊ အထက် ကောင်းကင်ကတော့ကို အောက် နိမ့်နိမ့်လာမယ်ဆိုယင် နားစရာ မြေကြီးရှိတယ်၊ အောက်ကောင်းကင်ကျတော့ကို နားစရာမရှိဘူး၊ ငှက်တွေ ဘာတွေဆို နားစရာမရှိဘူး၊ အဲဒီလို သံသရာကြီးထဲ ဝဲလယ်ပြီး နားစရာ ဘယ်တော့မှ မရှိဘူး၊ နိဗ္ဗာန် ဘယ်တော့မှ မရောက်နိုင်ဘူး၊ ဒီပုဂ္ဂိုလ်မျိုးလဲ

ရှိသေးသတဲ့၊ ဒါဘာလဲဆိုတော့ ရှေ့စိတ် မကောင်းတဲ့ နောက်ကို နောက်စိတ်က လိုက်လိုက်ပြီးနေတယ်၊ ပုထုဇဉ်တွေ ဖြစ်တော့ကို တခါတရံမကောင်းတဲ့စိတ် ပေါ်တယ်၊ ဒီမကောင်းတဲ့ စိတ်နောက်ကို မလိုက်နဲ့၊ ဒီစိတ် မကောင်းဘူး ဖြတ်ပစ်လိုက်၊ ကောင်းတဲ့ စိတ်ကလေး ပေါ်လာယင်၊ ဒီစိတ် ကောင်းတယ်၊ ဒီ စိတ်နောက် လိုက်မယ်ဆိုပြီး လိုက်ယင်ဖြင့် ဘယ်တော့မှ အပါယ်မကျဘူး၊

"**စိတ္တေန နီယတေ လောကော**" လို့ ဆိုတယ်၊ စိတ္တေန၊ စိတ်သည်။ လောကော၊ လူကို။ နီယတေ၊ ဆောင်အပ်၏။ လောကော၊ သတ္တလောကကို။ နီယတေ၊ ဆောင်အပ်၏။

ရွာက အခုလာတဲ့လူတွေကို ဘာနဲ့လာသလဲမေးယင် ကားနဲ့လာတယ်လို့ ဖြေချင် ဖြေကြမယ်၊ အမှန်တိုင်းဆိုတော့ စိတ်က ဆောင်လာတာဘဲ၊ လာချင်တဲ့ စိတ်ကဆောင်လို့ ဒီကိုရောက်လာတာဘဲ၊ ဒီက နက်ဖြန် ပြန်ကြစို့ဆိုယင် ပြန်ချင်တဲ့စိတ်က ရွာရောက်အောင်ပို့မှာဘဲ၊ မပြန်ချင်သေးတဲ့သူ ရွာမရောက်သေးဘူး၊ မန္တလေးဘဲ ရှိဦးမှာဘဲ။

လူ့ပြည် လူဖြစ်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဘဝါဘဝက လာတဲ့ ကုသိုလ်စိတ်က ပို့တာ၊ နတ်ပြည် ဗြဟ္မာပြည်မယ် ချမ်းသာလိုက်တာ ဘယ်သူက ပို့သလဲ၊ သူတို့စိတ်ကပို့တယ်၊ သူတို့ ကုသိုလ်စိတ်ပေါ့လေ၊ အပါယ် ၄-ဘုံမယ် သတ္တဝါတွေ ဆင်းရဲလိုက်တာ သူတို့ကို ဘယ်သူကပို့သလဲ၊ သူတို့ မကောင်းတဲ့စိတ်ကပို့တယ်၊ စိတ္တေန နီယတေ လောကောတဲ့။

ဒီတော့ကို ဘယ်သူ့မှမေးမနေနဲ့၊ ပညာရှိတွေမေးမနေနဲ့၊ ကိုယ့်စိတ်ကိုကိုယ်သိတယ်၊ ငါ့စိတ်ကောင်းယင် ကောင်းရာ ရောက်မှာဘဲ၊ မကောင်းယင် မကောင်းရာသွားရမှာဘဲ၊ တရားအထူးကို နားလည်ရမယ်၊ ဟာ ဒီစိတ်မကောင်းဘူး၊ ဒီစိတ်နောက်မလိုက်နဲ့၊ ဒီစိတ်ကောင်းတယ်၊ ဒီစိတ်နောက်လိုက်၊ လှူချင်တဲ့လူဟာ ရတာ လှူချင်တာဘဲ။

ဝေဿန္တရာမင်းကြီးဟာ မွေးမွေးချင်း "မိခင် ကျွန်ုပ် လှူချင်ပါတယ်၊ လှူစရာပေးပါ တောင်းတယ်၊ ငွေတထောင်ထုပ်ကို သူ့လက်ပေါ် တင်ပေးလိုက်မှ အတောင်းရပ်သွားတယ်" ဝေဿန္တရာမင်းကြီးမွေးကထဲက၊ လှူချင်တယ်၊ သူက ပါရမီ ဖြည့်လာတာ နောက်ဆုံးဘဝ ရောက်နေပြီဘဲ၊ သူ့ဘဝက နတ်ပြည်ကဆင်းယင် ဗုဒ္ဓဖြစ်တော့မှာ၊ တသံသရာလုံး ဒီကောင်းတဲ့စိတ်ကလေးနောက်ကို လိုက်လိုက်လာ၊ ဒါတော့ကို ကြားဘူးကြမှာပေါ့

နေ၁် ခေါင်းတွေ သူများက လိုချင်ပါတယ်ဆို ဒီခေါင်း ဖြတ်လှူတာဘဲ၊ ဒီခေါင်းတွေပုံထားယင် မြင့်မိုရ်တောင်ထက်မြင့်တယ်၊ သူ့အသားတွေ လှူရတာ မြေကြီးထက် များသလို၊ သူ့မျက်လုံးတွေ လှူရတာ ကြယ်တွေထက် များတယ်။ အဲဒါ ရှေ့ဆုံးကစိတ်က ကောင်းတော့ကို နောက်စိတ်က လိုက်သွား၊ နောက်ဆုံးတော့ကို၊ ဗုဒ္ဓရားဖြစ်သွားတယ်။

"စိတ္တေန နီယတေ လောကော" တဲ့၊ မှတ်မိကြရဲ့လား၊ မြန်မာလိုတော့ စိတ်သည် လူကိုဆောင်တယ်၊ စိတ်ကောင်းသည် ကောင်းရာရောက်အောင်ပို့တယ်၊ စိတ်မကောင်းလို့ရှိယင် မကောင်းရာရောက်မှာ အမှန်ဘဲ၊ တချို့စိတ်မကောင်းတဲ့ လူများတော့ ငြိုးကနဲမကောင်းရာ မရောက်ပါဘဲလားဆိုတော့ကို၊ စောင့်နေတာ၊ သူက ခွင့်မသာသေးလို့ တဘက်က ကုသိုလ်စိတ်က၊ တဘက်က အကုသိုလ်စိတ်က၊ ဘဝဟောင်းက ကုသိုလ်စိတ်ကောင်းတွေ လူတိုင်းမှာအများကြီးရှိနေတယ်၊ ဘဝဟောင်းက အကုသိုလ်စိတ်တွေ အများကြီးရှိနေတယ်၊ သူတို့ လုံနေကြတာဘဲ၊ တရံတခါ ကုသိုလ်စိတ်က နိုင်သွားတော့ ကောင်းကျိုးခံစားရတယ်၊ လူဖြစ် နတ်ဖြစ် လူ့ဘဝမလဲ ကံကောင်းတဲ့လူက သိပ်ချမ်းသာတယ်၊ ကံညံ့ပါတဲ့လူက ဆင်းရဲတယ်၊ စိတ်က သတ္တဝါတွေဆောင်နေတာဘဲ၊ စိတ်ကို ပဓါနထားတယ်၊ ကံခေါ်တာပါဘဲ၊ ကံကောင်းတဲ့လူ နိဗ္ဗာန်အမြန်ရောက်မယ်၊ ကံညံ့တဲ့လူ နိဗ္ဗာန် မရောက်နိုင်ဘူးလို့ ဒီစိတ်ကို ကောင်းတဲ့စိတ်နောက် အမြဲလိုက်မယ်၊ ဆရာသမားကလဲ ကောင်းတဲ့စိတ်နဲ့ ဆုံးမကြတာဘဲ၊ မိဘကလဲ ကောင်းတဲ့ စိတ်နဲ့ ဆုံးမကြတာဘဲ၊ ဒီသဘောပိုက်ထားရမယ်၊ အဲဒီဟာ အမြဲမှတ်ပြီးတော့ စိတ်ကောင်းအောင် ကိုယ်စီကိုယ်စီ နှလုံးသွင်းနိုင်ကြပါစေသတည်း။

ဥုးဘိုးရင် မိသားစု ကြီးမှူးသော ရှမ်းကုန်းရွာမှ ဥာတိများ၏ ရှင်ပြုသာမဏေ ပဗ္ဗဇ္ဇမင်္ဂလာပွဲတွင် ကိုယ်တော်တိုင် ဟောကြားတော်မူသည်။ (၁၃၂၀-ခု၊)

ရှင်ပြုတရား (ဒါန နိဗ္ဗာန်ရောက်ပုံ)

နှုတ်မြွက်ဟောတော်မူသောတရား အမှတ်(၁၇)

ယနေ့ရှင်ပြုပွဲ၊ ကိုရင်ကလေးတွေ သုံးပါးဝတ်လို့ သာမဏေဘဝရောက် သွားကြပြီ၊ သာမဏေဘဝရောက်အောင် ဒီအမျိုးသား ၃-ယောက်....

"ဘန္တေ သံသာရဝဋ္ဋဒုက္ခတော မောစနတ္ထာယ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ယာစာမိ" ဆရာများက သင်ပေးတဲ့ အတိုင်း သူတို့ ဆိုတတ်တယ်၊ သံသာရဝဋ္ဋ ဒုက္ခ တော၊ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ၊ မောစနတ္ထာယ၊ ကင်းလွတ်ပါရခြင်း အကျိုး ငှါ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇံ၊ ရှင်သာမဏေအဖြစ်ကို၊ ယာစာမိ၊ တောင်းပါ၏။ လိုရင်းတော့ကို သံသရာဝဋ်မှ ထွက်မြောက် ပါရခြင်းငှါ သာမဏေအဖြစ်ကို တောင်းပန် ပါ၏၊ ဆိုလိုတာပါဘဲ၊ သံသရာထဲ မနေချင်ဘူး၊ သံသရာထဲ မပျော်ဘူး၊ ဒီလိုမသိပေမဲ့ တချို့ ကိုရင်နှလေးတွေတော့ အဓိပ္ပါယ်သိမှာပါဘဲ၊ သံသရာ ထဲနေရတာ မကောင်းဘူး၊ သံသရာက လွတ်ချင်ပါတယ်၊ တပည့်တော်တို့ သံသရာဝဋ်က လွတ်အောင် ရှင်ပြုပေးပါ၊ ဆရာများက ရှင်ပြုပြီး၊ သရဏ ဂုံတွေဆောက်တည်လို့ ရှင်သာမဏေဖြစ်သွားတယ်၊ ဘာဖြစ်လို့ ရှင်ပြုသ လဲဆိုယင် သံသရာဝဋ်ကလွတ်ပြီး၊ နိဗ္ဗာန်လိုချင်လို့ ရှင်ပြုတယ်၊ အမှန် အ တိုင်း ပြောမယ်ဆိုရင် ဒီအတိုင်းပြောရမှာဘဲ၊ သံသရာက လွတ်မြောက်ပြီဆို တော့ကို သံသရာဆိုတာ ဘာမှန်း၊ ကိုရင်လေးတွေ သိချင်မှသိမယ်၊ ကိုရင် လေးတွေသာ မဟုတ်ဘူး၊ ခပ်ကြီးကြီး ကိုရင်တွေ တောင်မှဘဲ သိချင်မှ သိမယ်၊ သံသရာဆိုတာကတော့ လူဖြစ်လိုက်၊ နတ်ဖြစ်လိုက်နဲ့ တဘဝက တဘဝပြောင်းပြီး ဖြစ်နေတာကို သံသရာခေါ်တာဘဲ၊ ဒီလိုလဲဘဲ ပြောချင် ပြောနေကြမယ်။

ခန္ဓာနဉ္စ ပဋိပါတိ၊ ဓါတု အာယတနာန စ၊
အဗ္ဗောစ္ဆိန္နံ ဝတ္တမာနာ၊ သံသာရောတိ ပဝုစ္စတိ။

သံသရာဆိုတာ ခန္ဓာ ၅-ပါး တခုပြီးတခုဆက်ပြီး ဖြစ်နေတာကို သံသ ရာခေါ်တယ်၊ အာယတန ၁၂-ပါး တခုပြီး တခုဆက်ပြီး ဖြစ်နေတာကို သံသရာခေါ်တယ်၊ ဓါတ် ၁၈-ပါး တခုပြီး တခုဆက်ပြီး မပြတ်ဖြစ်နေတာ ကို သံသရာခေါ်တယ်။

ဒီတော့ ဒီသံသရာဆိုတာ ဘာလဲဆိုတော့ ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးဟာ သံသရာ ဘဲ၊ ကိုယ်ကောင်ကြီးထဲမှာ ရုပ်တွေ ဖြစ်နေ, နာမ်တွေ ဖြစ်နေ၊ တခုပြီး

တခု ဆက်ဆက် ဖြစ်နေတယ်၊ ရုပ်တွေကတော့ အများကြီးပါဘဲ၊ ကမ္မဇ, စိတ္တဇ, ဥတုဇ, အာဟာရဇ လေးမျိုး မပြတ် ဖြစ်နေတာကို ဒါ သံသရာ ခေါ်တယ်၊ ဒီဘဝ သေသွားပြီး၊ နောက် ဘဝ ရောက်သွားလဲ့ ပဋိသန္ဓေက စပြီးတော့ တဘဝလုံး ဖြစ်နေဦးမှာဘဲ၊ ခန္ဓာ ၅-ပါး အာယတန ၁၂-ပါး၊ ဓါတ် ၁၈-ပါး မပြတ်ဖြစ်နေတယ်၊ တချို့ဘုံ ခန္ဓာ ၅-ပါး၊ တချို့ဘုံ ခန္ဓာ ၄-ပါး၊ တချို့ဘုံ အသညသတ်များလိုဘုံမယ် ခန္ဓာ ၁-ပါး ထဲနဲ့ သံသရာစက် လည်ပြီးတော့နေတယ်၊ သံသရာစက် လည်နေသမျှကာလပတ်လုံး ဇာတိဒုက္ခ, ဇရာဒုက္ခ, ဗျာဓိဒုက္ခ, မရဏဒုက္ခတွေ မရေမတွက်နိုင်တဲ့ဘေးတွေ, ရန်တွေ သံသရာခေါ်တဲ့၊ ခန္ဓာပေါ် လာပြီး ကျရောက်၊ မသေမချင်း ကံအားလျော်စွာ သံသရာပေါ် လာကျတဲ့၊ ခန္ဓာပေါ် လာကျတဲ့၊ သတ္တဝါကြီး ပေါ် လာကျတဲ့ ဘေးဒုက္ခတွေ ခံစားနေရတယ်၊ ဒါတွေ သံသရာဒုက္ခတဲ့၊ သံသာရ ဝဋ္ဋဒုက္ခတော မောစနတ္ထာယ၊ သာမဏော လေးသာ မဟုတ်ပါဘူး၊ လူတိုင်းလူတိုင်း သံသရာ ဝဋ်ဒုက္ခကြီး ကြောက်ပြီးတော့ နိဗ္ဗာန်ရောက်ဘို့ ဒါနကုသိုလ်ပြုကြ, သီလကုသိုလ် ဆောက်တည်ကြ ဘာဝနာကုသိုလ် ပွါးများကြ၊ ယနေ့လိုဆိုလျှင် ဒါနပွဲကြီးပေါ့။

ဒါနံ ပါထေယျမုတ္တမံ၊ ဒါနံ သဗ္ဗတ္ထသာဓကံ။ ဒါနံ၊ ဒါနသည်၊ ဝါ၊ ပေးလှူခြင်းသည်၊ ဥတ္တမံ၊ မြတ်သော၊ **ပါထေယျံ**၊ ရိက္ခာမည်၏။

သံသရာမှာ တဘဝနှင့် တဘဝ ခရီးသွားနေရတယ်၊ သံသရာခရီးသည်တွေတဲ့၊ ခရီးသည်တွေဘဲ၊ လူဖြစ်လိုက်, နတ်ဖြစ်လိုက်, ဗြဟ္မာဖြစ်လိုက် တရံတခါ အခန့်မသင့်လျှင် အပါယ်ဘုံကျလိုက်၊ နိဗ္ဗာန် မရောက်သေးသမျှ ဘဝပေါင်း မရေတွက်နိုင်အောင်, ကမ္ဘာပေါင်း မရေတွက်နိုင်အောင် အသင်္ချေအနန္တ သံသရာခရီးသွားနေကြ၊ ဒါနပါတဲ့ပုဂ္ဂိုဟ် ခရီးရိက္ခာဘဲ၊ ဘယ်ဘဝမှ ဒါန ရိက္ခာရှိထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် မဆင်းရဲဘူး၊ ခရီးရိက္ခာ ရှိနေတယ်၊ ယခုလောလောဆယ် ရန်ကုန်ခရီးသွားမည့်ပုဂ္ဂိုလ်၊ ရန်ကုန်သွားလောက်တဲ့ ရိက္ခာရှိထားလျှင် ဘာမှမခဲယဉ်းဘူး၊ အလွယ်တကူ ရောက်သွားမယ်၊ ဝယ်ချင်တာဝယ်နိုင်, သုံးချင်တာသုံးနိုင်၊ ဒါနသည် တသံသရာလုံး နိဗ္ဗာန် မရောက်မချင်း သုံးစွဲသွားရမယ့် အကောင်းမြတ်ဆုံး ဖြစ်တဲ့ ခရီးရိက္ခာဘဲ။

ဒါနံ သဗ္ဗတ္ထသာဓကံ၊ ဒါနံ၊ ဒါနသည်၊ သဗ္ဗတ္ထသာဓကံ၊ အလုံးစုံသော အကျိုးကိုပြီးစေ၏၊ အကျိုးဆိုတာ ကောင်းကျိုးခေါ်တယ်၊ လူချမ်းသာခေါ်တယ်၊ နတ်ချမ်းသာခေါ်တယ်၊ လောကီ ချမ်းသာခေါ်တယ်၊ လော

ကုတ္တရာချမ်းသာခေါ်တယ်၊ ဒါတွေ အကျိုးတွေ၊ ကောင်းသမျှဟာ အလုံးစုံသောအကျိုးကို ပြီးသွားနိုင်တယ်၊ ဒါနနဲ့ အခြေတည်ပြီးတော့ လူချမ်းသာရနိုင်တယ်၊ နတ်ချမ်းသာရနိုင်တယ်၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာရနိုင်တယ်။

သဗ္ဗတ္ထ သာဓကံ၊ ကိုယ်အလိုရှိအပ်သောအကျိုးကို အလုံးစုံ အကုန်လုံး ပြီးတယ်လို့ဆိုတော့ကို ဒါနနဲ့ နိဗ္ဗာန်မရောက်နိုင်ပါဘူး၊ ဒါနနဲ့လူချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာ မရနိုင်ပါဘူးလို့ ဘယ်သူမျှမငြင်းနိုင်ဘူး။

သူက အခြေတည်ပြီးတော့ သူ့ချည့်တော့ မဟုတ်ဘူးပေါ့လေ၊ ဒါန, သီလ, ဘာဝနာ သုံးမျိုးစုံပြီးတော့ သွားတယ်၊ ဒါနကုသိုလ် မပါဘဲနဲ့ သည့်ပြင်ဟာတွေ မဖြစ်ဘူး၊ ဒါနပါမှ စုံပြီးတော့ သွားတယ်၊ ဒီတော့၊ ဒါနံ၊ ဒါနသည်၊ သဗ္ဗတ္ထသာဓကံ၊ အလုံးစုံအကျိုးကို ပြီးစေနိုင်တယ်၊ ဒီလို အာမိသဒါန, ဓမ္မဒါန စသဖြင့် ဒါန၏ အကျိုးတရားတွေဟာ အလုံးစုံ အလွန်များပြားတယ်၊ ဒီ ယနေ့ပြုတဲ့ ကုသိုလ်ဟာလဲ အလုံးစုံ အာမိသ ဒါနလဲပါတယ်၊ ဓမ္မဒါနလဲပါတယ်၊ ဒါကြောင့် အလှူ့ရှင်ဖြစ်တဲ့ သူများကလည်း နိဗ္ဗာန်ပေါက်အကျိုး ပေးနိုင်တဲ့ ကုသိုလ်ထူးကို ပြုရတယ်၊ လာရောက်တဲ့ သူများကလည်း အလှူ့ရှင်က အမျှဝေလို့ သံသရာချမ်းသာတို့၊ သံသရာကြင်လည်တဲ့အခါ ချမ်းသာတို့၊ အဘိုးတန်တဲ့ ကုသိုလ်ထူးကို ဆည်းပူးရပေတယ်လို့ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ သဒ္ဓါတရားဖြင့်၊ သံသရာ ချမ်းသာကြောင်း နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းဖြစ်တဲ့ ဒါနကုသိုလ်ကို ကိုယ်စီ ကိုယ်စီ တတ်အားသမျှ၊ စွမ်းအားသမျှ ဆောင်ရွက်လို့ သူတော်ကောင်း တရားကို ပွါးများ အားထုတ်နိုင်ကြ ပါစေကုန်သတည်း။

မန္တလေး နဘဲကြိုးရပ် ဦးအုန်းခင်, ဒေါ်ကြင်—တို့ သားရှင်ပြုမင်္ဂလာ ဆင်ယင် ကျင်းပရာ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက် သံဃာကုန် ဆွမ်းကပ်၊ သင်္ကန်း စသည် အသီးသီး လှူဒါန်း အပ်သော ပွဲသဘင်ကြီး၌ ဟောကြားတော်မူသည်။ (၁၃၂၇–ခု)

ရှင်ပြုတရား (စေတနာဒါန အကျိုးပြ)

နှုတ်မြွက်ဟောကြားတော်မူသောတရား အမှတ် (၁၈)

သုမင်္ဂလ–ဒုမင်္ဂလ မြန်မာပြည် ဗုဒ္ဓဘာသာ သာသနာတော်ကြီး ထွန်းကားလို့ တရားပွဲတွေ၊ မြို့တိုင်း မြို့တိုင်း၊ ရွာတိုင်း ရွာတိုင်း၊ ကျောင်းတိုင်း ကျောင်းတိုင်း ဆိုပါတော့၊ နေ့စဉ်နဲ့အမျှ တရားပွဲတွေ ဖြစ်နေတယ်၊ ဗုရားပွင့်တော် မူသည်ကစပြီး လေ၁ကမယ် တရားပွဲ စဖြစ်ပေါ်လာတယ်၊ ဗုရားမပွင့်မီကတော့ တရားပွဲရှိပုံ မပေါ်ဘူး၊ မတရားပွဲတွေ များမှာပဲ။

"**ယဒါ ဧသောဘိ သမ္ဗောဓိံ**" ဆိုတဲ့အတိုင်း ယခု ဘယ်နှစ်ရက်လဲ ၁၁-ရက်လား၊ အော် ၁၂-ရက်ရှိသွားပြီ၊ တော်ကြာလပြည့်နေ့ဖြစ်၊ ကဆုန်လပြည့်နေ့ ဗုရားပွင့်တော်မူတယ်၊ ဗုရားဖြစ်တော်မူတယ်။

ဗုရားဖြစ်တော် မူသည်ကစပြီး "**လောကေ ဇာတော မဟုသဝေါ**" လူ့ပြည်မယ် တရားပွဲတွေ ဖြစ်ပေါ်လာတယ်၊ လောကေ၊ လောက၌။ မဟုသဝေါ၊ ကြီးစွာသော တရားပွဲလမ်း သဘင်ကြီးသည်။ ဇာတော၊ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ စံကင်းမှာလဲပဲ အကြိမ်ပေါင်းများစွာ တရားနာဘူးကြမှာပေါ့၊ ဒီနေ့ဟောရမဲ့ တရားကတော့ အလှူပွဲဆိုတော့ ဒါန ဟောရမှာပေါ့၊ သီလလဲပါတာပေါ့၊ ဘာဝနာလဲပါတာပေါ့၊ ဒါနကိုပြုတဲ့ ဒါနရှင်၊ အလှူ့ရှင် အလှူ့ဒကာ အလှူ့အမတွေ၊ ဒါနသိအောင် လုပ်ရတယ်၊ **နာ**တော့ နာဘူးပါရဲ့၊ ဒါနဆိုတာ ဘာလဲဆိုတော့ မပြောတတ်ပဲ ရှိတတ်တယ်၊ ဒါနဆိုတာ ၂-မျိုး ခွဲရမယ်၊ လှူဘွယ်ဝတ္ထုတွေကို ဒါနခေါ်တယ်၊ ဆွမ်းကျွေးတယ်ဆိုယင် စားဘွယ်သောက်ဘွယ် အလှူဝတ္ထုတွေဟာ ဒါနခေါ်တယ်၊ ဆွမ်း, သင်္ကန်း, ကျောင်း, ဆေးပစ္စည်း လေးပါး လှူမယ် ဆိုယင် လှူဘွယ်ဝတ္ထုတွေဟာ ဒါနခေါ်တယ်၊ '**ဒါတဗ္ဗန္တိ ဒါနံ**' ဒါတဗ္ဗံ၊ ပေးလှူအပ်၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်၊ ဒါနံ၊ ဒါနမည်၏။

ကိုယ်က **ပေးစရာရှိယင်** ဆေးလိပ် ကလေး တလိပ် ဆိုပါတော့၊ ဒီဒါနဤကဲ့သို့ စသည်ဖြင့် သူတပါး ပေးဘို့ မှန်သမျှ သူတပါး ပေးဘို့ ပစ္စည်းဥစ္စာကို ဒါနခေါ်တယ်၊ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ သူတပါးအား ပေးလှူအပ်သောကြောင့် ဒါန၊ ဒါတော့ သိကြသားပဲ။ သူတပါးကို ပေးချင်လှူချင်တဲ့ စိတ်ထဲမှာပါတဲ့ စေတနာဆိုတာ ခေါ်တတ်သားပဲ၊ ပြောတတ်သားပဲ၊ စေတနာကိုလဲ ဒါနခေါ်တယ်၊ အဲဒီစေတနာ ဒါန ခေါ်တာကို

တော့ တချို့မသိကြပဲ နေတတ်တယ်၊ “ဒဒီယတိ ဣမိနာတိ ဒါနံ” ဆိုပါ တော့ အနီးအနားဆိုတော့၊ ဣမိနာ၊ ဤစေတနာဖြင့်၊ ဒဒီယတိ၊ ပေးလှူ အပ်၏၊ ဣတိ၊ ဤသို့ ပေးလှူကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့်၊ ဒါနံ၊ ဒါန မည်၏၊

ဒါနကို စေတနာ ခေါ်တယ်၊ လှူချင်တဲ့စေတနာ၊ သိလွယ်အောင်ဆို ကြပါစို့၊ မန္တလေး သွားပြီး လှူမယ်လို့ လှူချင်တဲ့ စိတ်တွေ ဖြစ်နေတာ ဘယ်လောက် ကြာပြီလဲ၊ အဲဒီ စိတ်ထဲမှာ စေတနာဆိုတာ ပါရဲ့၊ အဲဒီ စေ တနာကို ဒါနခေါ်တယ်၊ လှူဘွယ်ဝတ္ထုကို ဒါန၊ လှူချင်တဲ့ စေတနာလေး ကို ဒါန၊ ၂-မျိုးရှိတယ်၊ လှူဘွယ်ဝတ္ထုက နဲသည်ဖြစ်စေ များသည်ဖြစ်စေ အရေးမကြီးလှဘူး၊ စေတနာကသာ အရေးကြီးတယ်၊ စေတနာထက်သန် ယင် ထက်သန်သလောက် အကျိုးပေးများတယ်၊ အကျိုးခံစားရတတ်တယ်၊ လှူတော့ကို တချို့ပစ္စည်းဥစ္စာ နဲနဲလှူတာပါပဲ၊ အချို့အများကြီးလှူတယ် လှူဘွယ်ဝတ္ထုပစ္စည်း ဒါနကတော့ကို ကိုယ်တတ်နိုင်သလောက် လှူရတာ နဲနဲ များများ၊ အဲဒီမယ် အလှူဝတ္ထုက နဲသည်ဖြစ်စေ စေတနာက ထက်သန် လို့ရှိရင် အကျိုးရတဲ့အခါ များတတ်တယ်။ အလှူဝတ္ထုကလဲ များတယ်၊ စေတနာကလဲ များတယ်ဆိုရင် သာပြီးတော့ အကျိုးများတယ်။

ဒီစေတနာလေးက လှူဘွယ်ဝတ္ထုကနေ့လှူလိုက်တဲ့ဆွမ်းဆိုယင် ပျောက် သွားတာ ပျက်သွားတာ၊ သူကဘာမှ လုပ်ဖေါ်မရဘူး၊ လှူဘွယ်ဝတ္ထုကသာ ပျောက်သွားတာ။ ကိုယ့်သန္တာန်မှာရှိတဲ့ စေတနာလေးကတော့ မပျောက် ဘူး၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်မှ နိဗ္ဗာန်ရမှ အကျိုးပေးခွင့် မရှိတော့တာ၊ နိဗ္ဗာန်ရောက် ပြီးတော့ အကျိုးမပေးဘူး၊ တသံသရာလုံး အကျိုးပေးနေမယ်၊ ဒီစေတ နာလဲ အားကိုးရတာ၊ လှူဘွယ်ဝတ္ထုကို ဒါနခေါ်တယ်၊ စေတနာကို ဒါန ခေါ်တယ်၊ ဒီလောက်တော့၊ စာမသင်ဘူးပေမဲ့ သိမှာပါပဲ။ လှူဘွယ်ဝတ္ထု တော့ မျက်စိနဲ့ မြင်ရလို့ ထင်ထင်ရှားရှားကြီး သိနိုင်တယ်၊ စေတနာကို ဒါန ခေါ်တယ် ဆိုတာကတော့ မျက်စိနဲ့ မမြင်ရဘူး၊ ဉာဏ်မျက်စိနဲ့မှ မြင်ရတယ်။

ကိုယ့်သန္တာန်မယ် လှူချင်တဲ့ စေတနာလေး ပေါ်လာယင် ဒီစေတနာ ပေါ့၊ ဒါလေးကို ဒါနခေါ်တယ်၊ အဲဒီစေတနာလေးက ဒီဒါနလေးက ယခု ပစ္စုပ္ပန်ဘဝမှာလဲ အကျိုးပေးတာပဲ၊ နောင်ဘဝ ကူးသွားတဲ့ အခါမှာလဲ အကျိုးပေးမှာပဲ။

ပစ္စုပ္ပန် ဘယ်လိုအကျိုးပေးသလဲဆိုယင်၊ ပေးတဲ့လူကို အများချစ်ခင်သတဲ့၊ သူတပါး အချစ်အခင်ခံရတယ်၊ လူလူချင်း မဆိုထားနဲ့တော့ သူတို့ကျွေးမွေးမယ်ဆိုယင် နွားကစ လူကိုချစ်တယ်၊ ခွေးကစ သူတို့ကိုပေးမယ်ဆိုယင် လူချစ်တယ်၊ ပေးတဲ့သူချစ်တယ်၊ သူတပါးတို့၏ ချစ်ခင် နှစ်သက်ခြင်းကို ခံယူရတယ်တဲ့၊ ကိုယ့်ကို သူများက ချစ်တာကြိုက်သလား၊ သူများက မုန်းတာ ကြိုက်သလားဆိုယင် ဘယ်သူမဆို အများကဝိုင်းပြီး ချစ်နေတာကို ကြိုက်မှာပဲ၊ အများက ချစ်နေတယ်ဆိုယင် ကိုယ့်မယ် ဘေးရန်လဲ မရှိပါဘူး၊ အန္တရာယ်လဲ မရှိပါဘူး၊ စိတ်ချပြီးတော့ နေရတယ်၊ သူတပါးချစ်ဘို့ သူတပါးချစ်စေလိုလို့ရှိယင် ခုနကစေတနာလေး ကောင်းကောင်းနဲ့ အလှူဝတ္ထုကို ပေးလိုက်တယ်ဆိုယင် သူများကချစ်တယ်တဲ့၊ အဲဒီဟာဒါနရှင် ယခုလှူပြီးတဲ့ နောက်ရတဲ့ အကျိုးပဲတဲ့။

ဒီတွင်မကဘူး အလှူရှင်ဆိုလို့ရှိယင် ပေးလှူတတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုယင် သူတော်သူမြတ်များက ချဉ်းကပ်သတဲ့၊ ဗုဒ္ဓရှင် လက်ထက်တော်အခါက ဗုဒ္ဓရှင်နဲ့တကွ အရှင်မဟာကဿပကြီးတို့လို အရှင်သာရိပုတ္တရာကြီးတို့လို သမာပတ် ဝင်စားပြီးတော့ ဘယ်သူ့ကို ချီးမြှောက်ရပါမလဲလို့ ကြည့်လိုက်လို့ရှိယင် စေတနာကောင်းတဲ့သူကိုရှာပြီး၊ အဲဒီသွားအလှူခံတယ်။

အမိပ္ပါယ်—စံကင်းသူ့စံကင်းသားတွေဆိုလို့ စံကင်းပြောပါရစေတော့—ရဟန္တာများ ကြွလာလို့ ဘယ်အိမ်မယ် ဆွမ်းခံရပါမလဲလို့ ကြည့်လိုက်ယင် စေတနာကောင်းတဲ့အိမ် ဝင်ဆွမ်းခံရမှာပဲ၊ ဒါနရှင်များနဲ့ သူတော်ကောင်းများဟာ များသောအားဖြင့် တွေ့ရကြုံရတယ်၊ ဗုဒ္ဓအစရှိသော သူတော်ကောင်းတို့၏ အချီးအမြှောက်ခံရတယ်၊ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးပဲ။

နောက်ပြီးတော့ကို လှူနိုင်ပါပေရဲ့၊ ကျွေးနိုင်ပါပေရဲ့ ပေးကမ်းနိုင်ပါပေရဲ့လို့ သိတဲ့သူများက အံ့ဩကြတယ်၊ ချီးမွမ်းကြတယ်၊ ကောင်းတဲ့သတင်းကျော်စောပြီးသွားတယ်တဲ့၊ အခု ယနေ့ ဒီက လှူတယ်ဆိုလို့ရှိယင်-ဒို့လူတွေက မသိလို့၊ နတ်တွေကတော့ သာဓုခေါ်ကုန်ပြီ၊ စေတနာကောင်းကောင်းနဲ့၊ သဒ္ဓါတရား ကောင်းကောင်းနဲ့၊ ထက်ထက်သန်သန်နဲ့ ပျော်ပြီးတော့ စိတ်ထားကောင်းနဲ့လှူတဲ့ စိတ်ဓါတ်ကို နတ်တွေသိတယ်တဲ့။

ပျော်လို့သာဓုခေါ်ကုန်ကြပြီ၊ နတ်ပြည် (၆) ထပ်က သမ္မာဒေဝနတ်တွေက သာဓုခေါ်ကုန်ကြပြီ၊ ဒီတွင်မကဘူး ဗြဟ္မာတွေကလဲ သာဓုခေါ်ကုန်ကြပြီ၊ ဒီက အမျှမပေးခင်၊မဝေခင်ကထဲက သူတို့ကသိကုန်၊သာဓုခေါ်

ကုန်ကြပြီ၊ ဒီလို သူတော်ကောင်းကြီးကို လူတွေက ဗြုံးကနဲ မသိကြဘူး၊ တဖြေးဖြေး သတင်းစာတို့ ဘာတို့ ထည့်ပြီး ကြော်ငြာလိုက်မှ တော်တော် ခပ်နှံ့နှံ့ သိသွားကြရတယ်၊ ဒီတော့ကို ကောင်းတဲ့သတင်း ကျော်စောခြင်း ပျံ့နှံ့တယ်လို့ အလှူရှင် ရတဲ့အကျိုး ၃-မျိုးရှိသွားပြီ။ သူများချစ်ခင်တယ်၊ သူတော် သူမြတ်တို့ အရောက်လာ၊ ထိုအိမ် ထိုသူ့ထံ ရောက်လွယ်တယ်၊ ကောင်းသတင်းကျော်စောတယ်။

သူတော်ကောင်းပရိသတ်မှာ ရဲရဲကြီး ဝင်ဝန့်တယ်၊ ချဉ်းကပ်ဝန့်တယ်၊ မလှူချင် မတန်းချင်တဲ့သူ့ သူတပါး ဘာမှမပေးရက်တဲ့သူဆိုယင် လူစုလူဝေးရှိရာ သူတော်ကောင်း၊ လူကြီးလူကောင်း ပရိသတ်မှာ မဝင်ရဲဘူး။

ဒါနဆိုလို့ရှိယင် ကျောင်းတကာကြီးလာပြီ၊ ဗရားတကာကြီးလာပြီဆိုပြီး ပရိသတ်က ကြိုနေတာကိုး၊ အလှူ့တကာကြီးလာပြီ၊ အလှူ့အမကြီးလာပြီဆိုပြီး ကြိုနေတာဘဲ၊ ကိုယ်က အလှူ့ဒကာ အလှူ့အမကြီးဖြစ်နေတော့ကို ကြီးကျယ်တဲ့ပရိသတ်ထဲ ရဲရဲဝန့်ဝန့် ဝင်ရဲတယ်၊ ဝင်ဝန့်တယ်၊ ဝင်လို့ တင့်တယ်တယ် ဒါတွေဟာပစ္စုပ္ပန်အကျိုး။

ထိုဒါနရှင် ကွယ်လွန်သွားလို့ရှိယင် နတ်ပြည်ရောက်တယ်၊ နတ်သားဖြစ်ရတယ်၊ နတ်သမီး ဖြစ်ရတယ်၊ ရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန် နတ်ပြည် ကြွသွားလို့ နတ်သမီး တယောက် တွေ့တော့- ဆန်းဆန်းကျယ်ကျယ် စည်းစိမ်ချမ်းသာ ဘုံဗိမာန်နဲ့ ခံစားပြီးတော့ နတ်စည်းစိမ်ဆိုတာ မမြင်ဘူးပေလို့ ဒီ ဘဝ မမြင်ဘူးပေတယ်လို့ ကြီးကျယ်ခမ်းနားတယ်ဆိုတာ သိကြတာပဲ၊ "ဘာ့ကြောင့် နတ်သမီးဖြစ်ရသလဲ ?" မေးတော့- နံနံလေး သူများ ပေးဘူးလို့ နတ်သမီးဖြစ်ရတယ်လို့ လျှောက်တယ်တဲ့။

"သဒ္ဓါ ဘဏော နကုဋ္ဌော်ယျ၊ ဒဇ္ဇော အပ္ပမ္ပိ ယာစိတော" ယာစိတော၊ သူတပါးတို့က တောင်းခံလာသည်ရှိသော်၊ အာယာစိတောပိ၊ သူတပါးတို့က မတောင်းခံပဲသော်လည်း၊ အပ္ပမ္ပိ၊ အနည်းငယ်ကိုသော်လည်း၊ ဒဇ္ဇော၊ ပေးလှူရာ၏။ ကိုယ့်မယ် လှူဘွယ်ဝတ္ထု ရှိယင် နံနံလေးဖြစ်စေ ပေးရမယ်တဲ့၊ ဒါတွေဟာ နတ်ပြည်ရောက်ကြောင်းချည်းပဲတဲ့၊ ဇီဒီ နတ်သမီးက များများ မလှူပါဘူး၊ နံနံပါးပါး လှူတာပဲ၊ အခု ဒီက အင်္ဂုတ္တိုရ်လာတဲ့ အလှူကျိုး ငါးပါးထဲမယ် ပဥ္စမမြောက်အကျိုးနဲ့ အတူတူပဲ၊ အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်မယ် ...

"အမျှား ချစ်အပ်၊ သူမြတ်တို့ ချဉ်း၊ ကောင်းသတင်းကြွယ်၊ ပွဲလယ်ဝင်ရဲ၊ ခန္ဓာစဲသော်၊ ရောက်မြဲနတ်ထံ၊ ဤငါးတန်၊ ရရန်လှူကျိုးတွေ" လို့ ဟောထားတယ်။

သေယင် နတ်ပြည် ရောက်နိုင်တယ်၊ ဒီ အကျိုးကို စေတနာ ဒါနအကျိုးပေးမှာ၊ ဒီတွင်မကဘူး....

အန္နံ သံဃဿ ဒတွာန၊ မနက်က သံဃာတွေ ဆွမ်းလှူရတာ၊ **အဘိရူပေါ မဟိဒ္ဓိကော၊** အဆင်းလှတယ်၊ တန်ခိုးကြီးတယ်၊ **အင်္ဂပစ္စင်္ဂ သမ္ပန္နော၊** အင်္ဂါကြီးငယ်နဲ့ ပြည့်စုံတယ်၊ **ဗလဝန္တော၊** အားကောင်းတယ်၊ **ဝိသာရဒေါ၊** ရဲရင့်တယ်၊ ဒီအကျိုးတွေကိုလဲ ရတယ်၊ "**သံသရန္တော အမိတဘောဂံ လဘန္တိ**"၊ သံသရာ၌ ကျင်လည်ရသည်ရှိသော် ဘယ်လောက် ရွှေတွေများတယ်၊ ငွေတွေ များတယ်လို့ ရေတွက်လို့ မကုန်နိုင်တဲ့ အကျိုးတွေ ခံစားရတယ်၊ နောင်အခါ နိဗ္ဗာန်ရနိုင်တယ်၊ လောကီအကျိုးတွေကိုလဲ ခံစားရလိမ့်မယ်၊ လောကုတ္တရာအကျိုး နိဗ္ဗာန်ကိုလဲ ရလိမ့်မယ်လို့ ယုံကြည်ပြီး ဝမ်းသာရတယ်၊ အားထားရတယ်၊ ရှင်ပြုတယ်ဆိုတော့ ဓမ္မဒါနဖြစ်သွား၊ တရားနာတယ်ဆိုတော့ ဓမ္မသဝနကုသိုလ် ဖြစ်သွားတော့ သာပြီးတော့ အကျိုးခံစားရလိမ့်မယ်။

ဤကောင်းမှုကြောင့်, အာမိသဒါန ကုသိုလ်ကြောင့်, ဓမ္မဒါန ကုသိုလ်ကြောင့် ယခုဘဝလဲ အကျိုးခံစား ရလိမ့်မယ်လို့၊ နောင်အခါ နိဗ္ဗာန်တိုင်အောင်သော တမလွန် သံသရာအကျိုးလဲ ရလိမ့်မယ်လို့ ယုံကြည်ပြီးတော့၊ ကိုယ့်ကုသိုလ်ကို **အောက်မေ့လို့** ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ သဒ္ဓါတရား တိုးပွါးနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

ဓနုဖြူမြို့ စံကင်းရွာ ဦးဘချော, ဒေါ်ကြင်ငွေ သမီး – မခင်သန်း, မခင်သောင်း, မခင်သိန်း, ခင်စန်းငြိမ်း–တို့၊ သားရှင်ပြု မင်္ဂလာပွဲ ကျင်းပရာ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက် သံဃာကုန် ဆွမ်းကပ်, သင်္ကန်း စသည် လှူဒါန်းအပ်သောဒါနပွဲကြီး၌ဟောကြားတော်မူသည်။ (၁၃၂၈–ခု)

သာသနာပိုင် သက်တော်ရှည် စံကင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး
သက်ရှယ်တရာ ရာပြည့်ပူဇော်ပွဲ အခန်းအနားၖွင့်
အနုမောဒနာ သတိပေး ဩဝါဒတရားများ
ကိုယ်တော်တိုင် ဟောကြားတော်မူနေပုံ

အမြတ်ဆုံးချမ်းသာတရား။

နှုတ်မြွက်ဟောတော်မူသောတရား အမှတ် (၁၉)

ဖြုံးကနဲ တရားဟောပါဆိုလို့ တရားလိုက်ရှာရတာလဲ နဂိုက ရပြီးတာ ခပ်နဲနဲရယ်၊ "**နိဗ္ဗာနံ ပရမံ သုခံ**"တဲ့ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်သည်။ ပရမံ၊ မြတ်လှစွာသော၊ သုခံ၊ ချမ်းသာမည်၏။ နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့စကား ကြားတော့ ကြားဘူးကြသား၊ သိတော့မသိဘူး၊ နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်မှ၊ နိဗ္ဗာန်ကို သိတယ်။

ပုထုဇဥ်တွေက နိဗ္ဗာန်ကို မသိဘူး၊ နိဗ္ဗာန်ဆိုတာကိုတော့ ကြားဘူးသားပဲ၊ နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ ကောင်းသလား, ဆိုးသလား၊ '**နိဗ္ဗာနံ ပရမံ သုခံ**'တဲ့ ဗုရားရှင်က ဟောတယ်၊ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်သည်။ ပရမံ၊ **အမြတ်ဆုံးသော၊** သုခံ၊ ချမ်းသာမည်၏၊ ချမ်းသာက လူချမ်းသာလဲ ရှိတာဘဲ၊ နတ်ချမ်းသာလဲ ရှိတာဘဲ၊ ဗြဟ္မာ ချမ်းသာလဲ ရှိတာဘဲ၊ နတ်ပြည်, ဗြဟ္မာ့ပြည်တော့ ကိုယ်က လူဖြစ်နေလို့ ဘယ်လို ချမ်းသာတယ် မသိဘူး၊ သူများ ဟောလို့ ဗုရားဟောလို့ ကျမ်းဂန်ပါလို့ ချမ်းသာတယ်ဆိုတာ သိရတာ၊ လူ့ပြည် ချမ်းသာတာကတော့ သိကြတယ်၊ အချို့ချို့ အများကြီး ချမ်းသာတယ်၊ အချို့ချို့ နဲနဲချမ်းသာတယ်၊ စာထဲပါတဲ့ မန္ဓာတ်မင်းများလို၊ စကြာမင်းများလို စည်းစိမ်ကြီးတဲ့ စကြာမင်းများဟာ လူ့ပြည်မှာ သူတို့အချမ်းသာဆုံး၊ လေးကျွန်းလုံးကို အစိုးရလို့ စကြာရတနာစီးပြီးတော့ လေးကျွန်းလုံးလှည့်ပြီးတော့ လေးကျွန်းလုံး အုပ်ချုပ်တယ်၊ လူချမ်းသာဟာ အများဆုံး, အမြင့်ဆုံး, အမြတ်ဆုံး, အကောင်းဆုံး, အသာဆုံးဘဲ၊ လူချမ်းသာလဲ ကောင်းပါရဲ့၊ နတ်ချမ်းသာလဲ ကောင်းပါရဲ့၊ ဗြဟ္မာချမ်းသာလဲ ကောင်းပါရဲ့၊ သို့သော်လဲဘဲ၊ နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာတော့ မမှီဘူး၊ လူ နတ် ဗြဟ္မာတို့၏ ချမ်းသာကိုတော့ **ဝေဒယိတသုခ** လို့ ခေါ်တယ်၊ သုခဆိုတာ ချမ်းသာတာ သုခ၊ နိဗ္ဗာန်ကျတော့ကို **သန္တိသုခ** ခေါ်တယ်၊ သုခ ၂-မျိုး၊ ဝေဒယိတသုခတော့ကို မျက်စိနဲ့မြင်ရလို့, ချမ်းသာတယ်၊ နားနဲ့ကြားရလို့ ချမ်းသာတယ်၊ နှာခေါင်းကရှုလို့ ချမ်းသာတယ်၊ စားရ သောက်ရလို့ ချမ်းသာတယ်၊ ခန္ဓာကိုယ်နဲ့ တွေ့ထိ ပိုး, ဖဲ, ကတ္တီပါ ဝတ်ရုံရလို့ ချမ်းသာတယ်၊ ဒါတွေကို ဝေဒယိတသုခလို့ခေါ်တယ်၊ နိဗ္ဗာန်ရဲ့ သန္တိသုခကိုတော့ ကိုယ်တိုင် မတွေ့ကြရ သေးလို့ မသိကြသေးဘူး၊ သို့သော် လောကီ သန္တိသုခ လောကုတ္တရာနိဗ္ဗာန် သန္တိသုခလို့ နှစ်မျိုးရှိတယ်။

နိဗ္ဗာန်သိသူတဦးက ပြောလဲမပြောတတ်ဘူး၊ ပြောတတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က ပြောလဲ ပုထုဇဉ်တွေက အဟုတ်မသိကြဘူး၊ လောကီ သန္တိသုခ ဆိုတာက တော့ကို နဲနဲရိပ်မိတယ်၊ လူတယောက်မယ် အကြောင်းမသင့်လို့၊ အခန့် မသင့်လို့၊ အကုသိုလ်က နှိပ်စက်လို့၊ ရောဂါဝေဒနာကြီးဖြစ်တယ်။ နူနာ ကြီးစွဲနေတယ် ဆင်းရဲလိုက်တာ နေ့နေ့ညည မအိပ်ရဘူး၊ အော်နေရတယ်၊ ရောဂါဝေဒနာ ကြီးကျယ်ပေမဲ့ စားချိန်တိုင်ရင် စားချင်သေးတာဘဲ။

စားစရာလဲဘာမှမရှိဘူး၊ မွဲလိုက်တာ စားစရာလဲဘာမှမရှိဘူး၊ သုံးစရာ ပစ္စည်းဥစ္စာလဲ ဘာမှမရှိဘူး၊ ဆင်းရဲလိုက်တာ ဆင်းရဲတဲ့အပြင် ရောဂါဝေဒ နာကြီးက စွဲကပ်ပြီးနေတယ်၊ ထိုကဲ့သို့ရောဂါဝေဒနာ ကြီးကျယ်နေတဲ့ သူ ဆင်းရဲ တယောက်ကို တံခိုးကြီးတဲ့နတ်မင်းကြီးက သိကြားမင်းကြီးကလာ ပြီးတော့ သင့်မယ် စားစရာ သုံးစွဲစရာပစ္စည်းကလဲ ဘာမှမရှိဘူး၊ ရောဂါ ဝေဒနာကလဲ နူနာကြီးစွဲနေလို့ နေ့ရော ညရော အော်နေရတယ်၊ ဆင်းရဲ လိုက်တာ မင်း ငါ မ,စမယ်၊ သို့သော် ပစ္စည်းဥစ္စာ ပေါများဘို့ကတနည်း၊ ရောဂါဝေဒနာ ပျောက်ဘို့ကတနည်း၊ ဒီနှစ်မျိုးရှိတယ်၊ ပစ္စည်းဥစ္စာပေါ များတာက ဝေဒယိတသုခ၊ စားချင်တာဝယ်စားနိုင်တယ်။ ရောဂါဝေဒနာ ပျောက်ဘို့ဆိုတာကိုတော့ သန္တိသုခ။

အဲဒီ ရောဂါဝေဒနာပျောက်ခြင်းနဲ့ ပစ္စည်းဥစ္စာပေါများခြင်း၊ တခုခု သင်တောင်းပါ၊ ၂-ခုလုံးတော့ မပေးနိုင်ဘူး၊ ကိုယ်ကြိုက်တာတောင်းတော့ ရောဂါဝေဒနာ ပျောက်ဘို့ တောင်းတယ်တဲ့ .. ပစ္စည်းဥစ္စာတော့ ရှားပါး မယ် ရှားပါးပါစေတော့၊ ရောဂါဝေဒနာပျောက်လို့ရှိရင် နောင် ဖြစ်သ လို ရှာဖွေစားမယ်၊ ပစ္စည်းဥစ္စာရမှာ အဲဒီလို ပစ္စည်းဥစ္စာ မတောင့်တ မ လိုချင်ဘူးဆိုတာ ဝေဒယိတသုခ ပယ်တာဘဲ၊ သူ့စိတ်က ရောဂါ ဝေဒ နာ ပျောက်တာ လိုချင်ပါတယ်ဆိုတာ၊ သန္တိသုခ တောင့်တတာပဲ၊ ရော ဂါဝေဒနာ နူနာတွေ စွဲပြီးတော့နေတဲ့ လူတယောက်ဟာ ဘုရင်ကြီး ဖြစ် နေပေမယ်လို့ ဘာမှ အသုံးမကျဘူး၊ နန်းတော် အိမ်တော်ထဲမှာ အော် နေရတယ်၊ ဘာမှ မစားနိုင်၊ သန္တိသုခ မရလို ရောဂါ ဝေဒနာတွေ စွဲနေ တော့ကာ ဆင်းရဲတယ်၊ ရောဂါဝေဒနာ ကင်းပျောက်ပြီးတော့သွားတော့ လောကီ သန္တိသုခ ခေါ်တယ်၊ အဲဒီလို နိဗ္ဗာန်ကျတော့ သန္တိသုခနဲ့ လော ကုတ္တရာ သန္တိသုခ၊ ဒီထက်ပိုပြီး ချမ်းသာတယ်၊ ဒါ့ကြောင့် လောကီသန္တိ သုခ လူချမ်းသာ, လောကီဝေဒယိတသုခလူချမ်းသာ, နတ်ချမ်းသာ, ဗြဟ္မာ ချမ်းသာ ထို့ထက် ပိုပြီးတော့ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာဟာ မြတ်တယ် ကောင်း

တယ်၊ **'နိဗ္ဗာနံ ပရမံ သုခံ'** နိဗ္ဗာန်ဟာ အကောင်းဆုံး ချမ်းသာဘဲ၊ ချမ်းသာဆိုတာကတော့ ကလေးလေးက စသိတယ်၊ ချမ်းသာတယ် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာဆိုတာ အကောင်းဆုံးဘဲ၊ အကောင်းဆုံးဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ ဖြစ်ကြီးဖြစ်လေတော့ကို **'သိဝံ ပဿထ ဘိက္ခဝေ'** ဗုဒ္ဓရှင်ကလဲ တိုက်တွန်းတယ်၊ သုခဆိုတာနဲ့ သိဝဆိုတာဟာ အတူတူဘဲ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့၊ သိဝံ၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို၊ **ပဿထ**၊ တောင့်တကြကုန်။ **သိဝံ**၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို၊ ပဿတွာ၊ တောင့်တပြီး၍၊ ဒါနံ၊ ဒါနကို၊ ဒါတဗ္ဗံ၊ **ပေးအပ်၏**။ သီလံ၊ သီလကို၊ ရက္ခိတဗ္ဗံ၊ စောင့်ရှောက်အပ်၏၊ ဘာဝနာ၊ ဘာဝနာကို၊ ဘာဝေတဗ္ဗာ၊ ပွါးများအပ်၏။

ကုသိုလ်ဟာလဲ သုံးမျိုး ရှိတယ်၊ ဒါနကုသိုလ်, သီလကုသိုလ်, ဘာဝနာကုသိုလ် အစ လာကြပြီး လှူကြတန်းကြတာက ဒါနကုသိုလ်လို့ ခေါ်တယ်၊ အစ ဆောက်တည်တာက သီလကုသိုလ် ခေါ်တယ်၊ ဘုရားဖူးရတာတို့၊ ဩကာသ ဆိုပြီးတော့ ရွတ်ရတာတို့၊ ဘာဝနာတွေ ပြီးတော့ အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ ဘာဝနာတွေ၊ ဒီ သုံးမျိုး ဖြစ်ရပါလို၏၊ နတ်မင်းကြီး ဗြဟ္မာမင်းကြီး ဖြစ်ရပါလို၏ လို့ မတောင့်တကြနဲ့၊ သိဝံ ပဿထ၊ နိဗ္ဗာန်ကို တောင့်တကြ၊ တောင့်တကြ၊ ဒါကြောင့် ယခု တဘဝလုံး အသက်ရှိတဲ့လူ၊ ငယ်ရွယ်တဲ့သူ ဆိုပါတော့ အခုသက်ရွယ် ကြီးသွားပြီ၊ သာသနာနဲ့ စပ်တဲ့အလုပ် လုပ်နေရမယ်၊ ဒါနကုသိုလ်လုပ်လုပ်၊ သီလကုသိုလ်လုပ်လုပ်၊ ဘာဝနာကုသိုလ်လုပ်လုပ်၊ 'နိဗ္ဗာနံ ပရမံ သုခံ' ဆိုတဲ့ အချမ်းသာဆုံး ဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို တောင့်တပြီးတော့ကို ခုလို အားထုတ်ပြီး လုပ်ရမယ်၊ ယခု ဥပမာအားဖြင့် လောကကြီးပွါးအောင် အလုပ် အမျိုးမျိုးပေါ့လေ၊ လယ်ထွန်တဲ့လူလဲ ဘာလုပ်ဘို့ လယ်ထွန်တာလဲ စားရ သောက်ရ သုံးစွဲရအောင် လယ်ထွန်တာဘဲ။

ရူပါရုံ, သဒ္ဒါရုံ, ဂန္ဓာရုံ, ရသာရုံ, ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ဒီအာရုံ ၅-ပါးအလိုရှိတာ ဝယ်ယူပြီး စားသုံး နိုင်အောင်လို့ ဘာလုပ်ဘဲ လုပ်လုပ် လူ့ပြည်ရှိတဲ့လူဟာ လူချမ်းသာကိုအလိုရှိပြီး တနိုင်ငံလုံးရှိတဲ့ လူတွေလုပ်တဲ့ဟာ လိုရာကို တောင့်တတာ ပစ္စည်းဥစ္စာရဘို့၊ ပစ္စည်းဥစ္စာရမှ ချမ်းသာမယ်၊ ဒါကို သာသနာနဲ့စပ်လို့ ရဟန်းတော်ဘဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ဗုဒ္ဓရှင်ဘဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ဒါနကုသိုလ်, သီလကုသိုလ်, ဘာဝနာကုသိုလ် ဒီသုံးမျိုးသာ ရှိတာဘဲ၊ ဘာ့ကြောင့် ဒီသုံးမျိုးကို အားထုတ်ကြသလဲ၊ ဘုရားရှင် တိုက်တွန်းတော်မူတဲ့အတိုင်း၊ **"သိဝံ ပဿထ ဘိက္ခဝေ၊ သိဝံ ပဿတွာန ဒါနံ ဒါတဗ္ဗံ၊ သီလံ ရက္ခိတဗ္ဗံ၊ ဘာဝနာ ဘာဝေတဗ္ဗာ"** တိုက်တွန်းတော် မူချက်အတိုင်း နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို

လိုချင်လို့၊ ဒါနပြုတယ်၊ သီလဆောက်တည်တယ်၊ သမထ ဝိပဿနာ ဘာဝနာ စီးဖြန်းတယ်၊ နောင်လဲဘဲ အသက်ရှည်သမျှ ဒါန, သီလ, ဘာဝနာ ကုသိုလ်တွေ ပြုကြဦးပေါ့လေ၊ ထိုကုသိုလ်တွေလဲဘဲ နိဗ္ဗာန်ကိုတောင့်တပြီးတော့ကို ပြုရမှာဘဲ၊ မှတ်မိအောင် စာပေကျမ်းဂန် သင်အံ သရဇ္ဈာယ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များလို " **နိဗ္ဗာနံ ပရမံ သုခံ၊ နိဗ္ဗာနံ ပရမံ သုခံ** " နိဗ္ဗာန်ဟာ အကောင်းဆုံး ချမ်းသာ၊ နိဗ္ဗာန်ဟာ အကောင်းဆုံး ချမ်းသာ၊ ဒါ နှုတ်ကရွတ်ပြီးတော့ ကုသိုလ်ကို မလုပ်သေးပေမယ်လို့ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို စိတ်ထဲစွဲပြီး ဒီလို လေ့လာပြီးတော့ ကုသိုလ် များများ အားထုတ်သင့်တယ်၊ (ပုတီးစိပ်သလို 'နိဗ္ဗာနံ ပရမံ သုခံ' လို့ ရွတ်ပြီးပွါးနေပါ) ကိုယ်စီကိုယ်စီ ဘာကုသိုလ်ဘဲ လုပ်လုပ်၊ ဘာကုသိုလ်ဘဲ ဆောက်တည် ဆောက်တည်၊ ကျင့်သုံး ကျင့်သုံး နိဗ္ဗာန်ကို တောင့်တပြီးတော့ သူတော်ကောင်းတရားကို ပွါးများအားထုတ်နိုင်ကြ ပါစေကုန်သတည်း။

မနေ့ဖြူမြို့, ကျောင်းဆရာကြီး ဦးသန်းဖေ၊ ဇနီး ဒေါ်စိန်စိန် သားသမီး ကျောင်းဆရာမ မသန်းအောင်၊ မလှရီ, မလှကြည်၊ မောင်မောင်လေး၊ ဇနီး မြမြ မိသားစုတို့၏ ရှင်ပြု, သီလရှင်ဝတ် မင်္ဂလာပွဲ၌ ဟောကြားသည်။ (၁၃၃၀-ခု၊ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံ)

ရဟန်းခံ ရေစက်ချတရား

နှုတ်မြွက်ဟောကြားတော်မူသော တရားအမှတ် (၂၀)

ကောေ ဘိက္ခဝေ ကုလေ ဇာယမာနော ဗဟုနော ဇနဿအတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ သံဝတ္တတိ။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့၊ ကောေ၊ တယောက်သော အမျိုးကောင်းသားသည်၊ ကုလေ၊ အမျိုး၌၊ ဇာယမာနော၊ ဖြစ်ပေါ်လာသည်ရှိသော်၊ ဗဟုနော၊ များစွာသော၊ ဇနဿ၊ သတ္တဝါအပေါင်း၏၊ အတ္ထာယ၊ အကျိုးငှါ၊ ဟိတာယ၊ အစီးအပွါးအလို့ငှါ၊ သုခါယ၊ ချမ်းသာခြင်းငှါ၊ သံဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။

ဗုဒ္ဓ ရှင်ကိုယ်တော်တိုင်က ဟောတာ၊ ရဟန်းပရိသတ်ကို ဟောတယ်၊ လောကမယ် သူတော်ကောင်းတယောက် ပေါ်ပေါက်လာလို့ရှိယင် ဒီသူတော်ကောင်းတယောက်ကိုအမှီပြုပြီး၊ လူရော,နတ်ရော,ဗြဟ္မာရော,လူနတ်တိရိစ္ဆာန် တချို့ ပြိတ္တာကျအောင် ချမ်းသာပေးနိုင်တယ်၊ ဗုဒ္ဓ ရှင် အကြောင်းပြုပြီး ငရဲမီးတွေငြိမ်းတာရှိသေးတယ်၊ လောကမယ် အထွဋ်ဆုံး, အမြတ်ဆုံး, အလွန်ကဲဆုံးသော ဗုဒ္ဓ ရှင်တဆူ ပွင့်တော်မူလာတယ်ဆိုယင် ၃၁-ဘုံရှိတဲ့သတ္တဝါတွေ၊ များသောအားဖြင့် လူ့ပြည်,နတ်ပြည်, ဗြဟ္မာ့ပြည်, ရှိကြတဲ့သတ္တဝါတွေ ချမ်းသာလိုက်ကြတာ၊ လောကီ စည်းစိမ်ချမ်းသာထက်ပိုပြီးတော့ လောကုတ္တရာ နိဗ္ဗာန်တိုင်အောင် ချမ်းသာရပြီးလို့ ကျေးဇူးအလွန်များကြတယ်။

ဒီလို ဆင့်ကဲဆင့်ကဲ ဗုဒ္ဓ ရှင် တဆူကို အကြောင်းပြုပြီးလို့ အများချမ်းသာကြတယ်၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဗုဒ္ဓ တဆူကို အကြောင်းပြုပြီး အများ ချမ်းသာကြတယ်၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာ အစရှိသော အရှင်မဟာကဿပ အစရှိသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေ တပါးတပါး အကြောင်းပြုပြီး အများ ချမ်းသာကြတယ်။

ဒီက ဆုတ်ဆုတ်ပြီး လာတော့ ပုထုဇဉ်တွေထဲမှာလဲ၊ သူတော်ကောင်းတယောက် ပေါ်ပေါက်လာပြီဆိုယင်၊ အများ ချမ်းသာနိုင်တယ်၊ အသေအချာ တွေးကြည့်တော့ ဟုတ်လဲဟုတ်တာပဲ၊ လူ့ပြည်ရှိနေကြတဲ့, မြင်နေကြရတဲ့လူတွေ ကြည့်စမ်းပါလား၊ ပြီးတော့ကို အများမဟုတ်ပဲနဲ့ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ကြည့်စမ်းပါလား၊ ယောကျ်ားဖြစ်စေ, မိန်းမဖြစ်စေ ဆင်ခြင်စဉ်းစားတတ်တဲ့ အရွယ်ရောက်လာယင် သူများအကျိုးနဲ့ ကိုယ့်အကျိုးဆောင်ရွက်ရတာ ဘယ်ဒင်းများသလဲဆိုယင်၊ သူများအကျိုး ဆောင်ရတာ များကြတာချည်းပဲ၊ ရဟန်းဖြစ်တဲ့သူများမယ် ရဟန်းဖြစ်ကာစ,က၊ ဉာဏ်ရှိတဲ့သူဖြစ်လို့ရှိယင် ကိုယ်တိုင်ကလဲ ဆရာသမားထံ စာသင်လို့၊ ကိုယ်ကလဲပဲ ကိုယ့်အောက် ငယ်တဲ့သူများကို စာပေချပို့လို့၊ ဩဒါတတို့ ဆိုလို့ရှိယင် ရဟန်းမဖြစ်မီက သူများကို စာချနေရပြီ၊ နောက်ကို အသက်ရှည်သမျှ ကာလပတ်လုံး၊ ဒီကနောက်ကို ကိုယ်ကတက်ရတာနဲ့, သူများ ချပို့ရတာနဲ့၊ သူများအကျိုး ဆောင်ပြီးတော့၊ သူတယောက်အတွက် ရဟန်းပေါင်းများစွာ ချမ်းသာကြရ ဦးမယ်၊ သာမဏေပေါင်းများစွာ ချမ်းသာကြရဦးမယ်၊ လူပေါင်းများစွာ ဆွေတော်မျိုးတွေ, မိဘတွေ, သူနေထိုင်ရာ ရောက်ရာအရပ်မယ် ပြောဟောပြသလို့ သူတပါးအကျိုးတွေ အများကြီးဆောင်ရွက်သွားဦးမယ်။

လူ့ဘောင် ဖြစ်လို့ရှိယင် လူများမယ် ပစ္စည်းဥစ္စာရှိတဲ့ သူများဆိုယင် ရွှေငွေ ဘဏ္ဍာ ဥစ္စာ စပါး သူတပါးအတွက် လုပ်ပေးရတာတွေ အများကြီး ရှိတယ်၊ တအိမ်ထောင်ထဲဆိုယင် အမိအဘ နှစ်ပါးရှိ၊ အဘ လုပ်တဲ့သူက သူ့အတွက် သူ့အိမ် သူ့အိမ်သားအတွက် အများကြီး ဆောင်ရွက်ရတယ်၊ သားသမီးတွေအတွက် အများကြီး ဆောင်ရွက်ရတယ်။

ဒီတော့ကို- ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့၊ ဧကော၊ တယောက်သော သူတော်ကောင်းပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သူတပါး အကျိုးဆောင်ယင် သူတော်ကောင်းပေါ်၊ ကနေ့ ပရိသတ်တွေများလိုက်တာ လာလိုက်ကြတာ၊ ကနေ့လူတွေ ကုသိုလ် များလိုက်ကြတာ၊ စားဘွယ် သောက်ဘွယ်တွေ စားသုံးပြီး၊ ရဟန်းတော်တွေနဲ့တကွ မြိန်မြိန်ရှက်ရှက် ဘုဉ်းပေး သုံးဆောင် လိုက်ကြတာ၊ စားကြ သောက်ကြ ချမ်းသာ လိုက်ကြတာ၊ လူပေါင်းများစွာ ရဟန်းတော် တွေ ရော, သာမဏေတွေရော, ဧည့်သည် တွေရော၊ ယနေ့ ရဟန်းခံပွဲနဲ့ ပတ်သက်ပြီး လာလိုက်ကြတဲ့ ပရိသတ်တွေ အများကြီး ချမ်းသာ လိုက်ကြတာ၊ ဒီချမ်းသာကို ဘယ်သူက ပေးသလဲ ဆိုယင်, ဒီရဟန်းသစ်က ပေးတယ်ဆို ယင်မလွဲဘူး၊ ရဟန်းအမများက ပေးတယ်ဆိုယင်လဲမလွဲဘူး၊ အဲ ခုလိုဟာကို 'ဧကော ဘိက္ခဝေ ကုလေ ဇာယမာနော' ဘယ်အမျိုး ဖြစ်ဖြစ် သူတော်ကောင်းတယောက် ပေါ်ပေါက်လာပြီဆိုယင် အများချမ်းသာတယ်။

အများအကျိုး ဆောင်လို့ရှိယင် ကိုယ့်အကျိုးလဲ ချမ်းသာမှာပဲ၊ ကိုယ်တိုင်လဲပဲ ချမ်းသာမယ်၊ အဲဒါ ဖြစ်လေတော့ကို ကိုယ်စီကိုယ်စီ စွမ်းအား ရှိသမျှ ကုသိုလ်ရတို့, သူတပါးအတွက်လဲ ကိုယ့်အကြောင်းပြုပြီး သူများ ကုသိုလ်ရတို့ ကုသိုလ်စိတ် ဖြစ်ပြီးတော့ ချမ်းသာတဲ့ အဘိုးတန်ဖြစ်တဲ့ ချမ်းသာမျိုးကို ကိုယ့်အကြောင်းပြုပြီး အများရကြ ပေတယ်လို့ ရဟန်း အမများရော, မိဘဖြစ်တဲ့ ဆွေမျိုးတွေရော, ရဟန်းသစ်ရောပေါ့လေ၊ အင်း- ဒီက **ဝါဆိုကျောင်းဘုန်းကြီး**များ ဆိုယင်လဲ ဝါတွင်းကစပြီးတော့ ဆောင်ရွက်နေရတာ၊ အဲဒီလို ဝေယျာဝစ္စ ဆောင်ရွက်နေရတဲ့ အကုန်လုံး ဆောင်ရွက်သမျှ ပုဂ္ဂိုလ်များပါ "ဧကော ဘိက္ခဝေ ဇာယမာနော" ထဲ ပါတာပဲ၊ အများ ချမ်းသာလို့ရှိယင် ကိုယ်လဲပဲ ဘဝတိုင်း ဒီလို ချမ်းသာမျိုး ရတို့, နိဗ္ဗာန် ရောက်ကြောင်း နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ ရကြောင်း ကုသိုလ်တွေကို အားထုတ်နေတာ ဖြစ်တော့ကို အကောင်းဆုံးဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ရအောင် ငါတို့ ဆောင်ရွက်တယ်လို့ ကိုယ်စီကိုယ်စီ ဝမ်းမြောက်, ဝမ်းသာလို့, သဒ္ဓါတရား ဖြစ်စေ ရမယ်လို့ ထိုကောင်းမှုကြောင့် နိဗ္ဗာန်ကို အမြန်ရရ ပါလို၏လို့

ဆုတောင်းလို့ ကိုယ့်ကုသိုလ်အမျှဝေလို့ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း ကောင်းမှု ပါရမီ ပြုရပေတယ်လို့ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ သဒ္ဓါတရား ဖြစ်ပွါး နိုင်ကြ ပါစေသော်။

(သစ်လွင်ရဟန်းတော် ဥုးသြဒါတကို ဤပွဲ၌ပင်ချက်ခြင်း ဆက်လက် ဟောစေတော်မူ၍ ရဟန်းသစ် ဟောတော်မူသည်)

'မန္တလေး စာတိုက်တန်း ဒေါ်အေးတင့်, ဒေါ်အေးဆင့်' တို့က ပစ္စည်းလေးပါး ဒါယိကာခံယူ၍ **'ရှင်သြဒါတသိရီ၏ ဥပသမ္ပဒမင်္ဂလာ'** ပွဲသဘင်ဆင်ယင်ကျင်းပရာ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက် သံဃာကုန် ဆွမ်းကပ် တိုက်ရဟန်းကုန် သိမ်ဝင်အခန်းအနား၌ ဟောကြားတော်မူအပ်သော တရားဖြစ်ပါသည်။ (၁၃၂၇-ခု၊ တပို့တွဲလဆန်း ၈ ရက်။)

ပုဂ္ဂိုလ်၄-မျိုးတရား

နှုတ်မြွက်ဟောတော်မူသောတရား အမှတ် (၂၁)

ဤစာအုပ်အတွက် သက်တော်ရှည်ပွဲ နောက်ဆုံးသည်(၉၉) နှစ်ရောက် မွေးနေ့မင်္ဂလာပူဇော်ပွဲ ဖြစ်ပါသည်၊ ယင်းနတ်တော် လပြည့်ကျော် ၁၃၀၀-ခု၊ ၆-ရက် ပူဇော်ပွဲ၌၊ ကြွလာတော်မူ သော ပြည်မြို့ **"ဗာရာဏသီဆရာတော်" "မန္တလေး ဝိဇ္ဇာတာရုံ ဆရာတော်"** တို့ကို သန္ဒေသကထာ ပြောကြားရန် အမိန့်ပေး၍ တော်ပြလတံ့အတိုင်း အနုမောဒနာ နှုတ်မြွက်သြဝါဒ တိုတိုက လေးပင် တိုက်ကျွေးတော်မူပါသည်။

သံသရာ ကျင်လည်နေတဲ့ သတ္တဝါတွေ—

ဇောတိ ဇောတိ ပရာယဏော၊ ဇောတိ တမ ပရာယဏော၊
တမော ဇောတိ ပရာယဏော၊ တမော တမ ပရာယဏော ...

လို့ လေးမျိုး ရှိတယ်။

သံသရာကျင်လည်နေကြရတဲ့ သတ္တဝါတွေ ခွဲလိုက်လို့ ရှိယင် ပုဂ္ဂိုလ် ၄-မျိုးထဲပဲရတယ်၊ လေးမျိုးထဲက ယခု လူ့ဘုံ လူဖြစ်နေတဲ့ သူတွေ လေးမျိုးထဲက အခု အစည်းအဝေး ရောက်လာတဲ့ ရဟန်းရှင်လူ ပရိသတ်တွေများတယ်၊ ရှေးဘဝက ကောင်းမှု ကုသိုလ် ပြုခဲ့တဲ့ ယခု ဘဝ ဇောတိပုဂ္ဂိုလ်တွေ ကောင်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေဖြစ်နေကြတယ်၊ ရှေးဘဝကုသိုလ်ကံက အကျိုးပေးလို့ လူ့ဘဝ လူကောင်းဖြစ်နေကြတယ်၊ သုဂတိဘဝမယ်၊ ယခု ဘဝ ကောင်း၊ နောက်ဘဝကောင်း, နောက်ဘဝကောင်း, နောက်ဘဝကောင်း အကောင်းဆက်သွားလို့ရှိယင် တော်ကြာ နိဗ္ဗာန်ရောက် အကောင်းဆုံး နိဗ္ဗာန် ရောက်မယ်၊ ဤသို့ နိဗ္ဗာန် ရောက်အောင် နိဗ္ဗာန် တောင့်တပြီး တော့ အဆက်ဆက် ကောင်းကျိုးပေး, ချမ်းသာနိုင်မဲ့ ကောင်းမှုပါရမီကို သူတော်ကောင်းများပြုကြသလို ယခုလဲဘဲ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း ကောင်းမှုကုသိုလ်ပြုတယ်လို့ ကိုယ်စီကိုယ်စီ ကိုယ်တတ်နိုင်တဲ့ဘက်က နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း ကောင်းမှုတွေ ရနေကြပြီ။

မြန်မာစကားမယ်"**ရှေးကကောင်း့လို့, ခုကောင်းကြွယ်၊ ယခုကောင်း, နောင် ကောင်းပါလိမ့်မယ်**"ဆိုတာ ရှိတယ်၊ ဒီတော့ယခု လူ့ဘုံ လူ့ဘဝ လူဖြစ်နေကြတယ်၊ လူဖြစ်နေကြရုံတွင်မကဘူး ရဟန်းသာမဏေ ဖြစ်နေကြရ, သီလရှင်ဖြစ်နေကြရ၊ ဗရားဒကာ, ဗရားအမ၊ ကျောင်းဒကာ, ကျောင်းအမ၊ အလှူ့ဒကာ, အလှူ့အမ ဖြစ်နေကြရတယ်၊ လူတွေ ဒကာ ဒကာမတွေ ကုသိုလ်တွေအားထုတ်ကြ၊ နိဗ္ဗာန်တောင့်တပြီး ကုသိုလ်တွေ ပြုကြတယ်၊ ယခုဘဝကောင်းနေကြတယ်၊ ဒီဘဝကောင်းကျိုးမျိုး သံသရာမှာရတဲ့ အလွန်ခဲယဉ်းတယ်၊ အခုလဲကောင်းနေကြပြီ၊ ရှေးဘဝက ကောင်းလို့ ခုကောင်းတယ်၊ ယခုကောင်းနေပြန်တော့ နောက် နိဗ္ဗာန်တိုင်အောင် နောင် ကောင်းပါလိမ့်မယ်၊ ယခုကောင်းပြီးတော့ နောက်နိဗ္ဗာန်ကျအောင် နောင်ကောင်းဘို့"**ဒါနံ ဒါတဗ္ဗံ၊ သီလံ ရက္ခိတဗ္ဗံ၊ ဘာဝနာ ဘာဝေတဗ္ဗာ**" ဆိုတဲ့ဒါနသီလ ဘာဝနာ သူတော်ကောင်းတရားကို များများအားထုတ်နိုင်ကြစေကုန်သတည်း။

(၁၃၃၀-ခု၊ နတ်တော်လပြည့်ကျော် ၆-ရက်၊ သက်တော်ရှည်ပွဲ။)

သာသနာ့ရေးရာတရား

နှုတ်မြွက်ဟောကြားတော်မူသော တရားအမှတ်(၂၂)

[ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ဥပဥက္ကဋ္ဌ, အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ မြောင်းမြဆရာတော်ဘုရားကို ရှေးရှေးစဉ်ဆက် ထုံးနည်းမပျက် ရန် အဘိတ်နေ့ညဥ့် ဘုရားဝတ်တက်ပြီး၊ (ရက်တပါတ် တကြိမ် ကျ အမှန်) ဩဝါဒတရားဟောဘို့ လွှဲအပ်တိုက်တွန်းတော်မူပြီး ဖြစ်ပါသည်၊ မြောင်းမြဆရာတော် ဒေသစာရီကြွချီတော်မူသည့် ဝါပကာလများတွင် လပြည့်အဘိတ်နေ့ ညဥ့်စဉ် ဆရာတော် ဘုရားကြီး ကိုယ်တော်တိုင် နှုတ်မြွက်ဩဝါဒပေး၍၊ ဇမ္ဗူ့မော် ဆရာတော်, ပိုက်ကျုံးဆရာတော်, အသောကာရုံ ဆရာတော် များကို ကျန်အဘိတ် ၃-ညဥ့် တာဝန်ပေးထားသဖြင့် မည်သည့် အဘိတ်ညဥ့် တရက်တာမျှ တရားပွဲမရှိမဖြစ်ခဲ့ပါ၊ ယခု ဆရာ တော်ဘုရားကြီး၏ အဘိတ်ညဥ့် ဩပါဒဓမ္မများကို အနည်းအ ကျဉ်း ရယူနိုင်သမျှကိုသာ ဤကျမ်းစာမှာ ထည့်သွင်းလိုက်ရ ပါသည်။]

"**ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေါ ဒုလ္လဘော**" ဆိုတဲ့အတိုင်း ယခုလို တွေ့ဆုံဘို့ရာ ခဲယဉ်း လှတဲ့ ဘုရားရှင် သာသနာတော်ကြီးနှင့် တွေ့ဆုံရရှိပြီးနေကြတယ်၊ ကမ္ဘာ တွေ အသင်္ချေ မရေတွက်နိုင်အောင် များပေမဲ့ ဘုရားပွင့်တဲ့ ကမ္ဘာက နည်းတယ်၊ ဘုရားမပွင့်တဲ့ သုညကမ္ဘာတွေက များတယ်။

ဘုရားရှင်ပွင့်လာပြန်တော့လဲ ဘုရားရှင်သာသနာကို ကြည်ညိုသူတွေက နည်းပြီး၊ သာသနာ့ တန်ဘိုး မသိကြတဲ့အတွက် မကြည်ညိုသူတွေဘက် က များတယ်၊ ဒီကမ္ဘာကြီးမှာ ဘုရားရှင်သာသနာ မရှိခဲ့ယင်၊ လူနှင့် တိ ရစ္ဆာန်တို့ဟာ ဘာမျှမခြားနားပဲ အတူတူပင် ဖြစ်နေကြပေလိမ့်မယ်၊ ဒါ ကြောင့် သာသနာ တန်ဘိုးတွေ သိပြီး သာသနာ့ အကျိုးကို လိုလားသူ တိုင်းပင် —

"**သာသနဿစ လောကဿ၊ ဝုဍ္ဍိ ဘဝတု သဗ္ဗဒါ**" ဘုရားရှင် သာသ နာတော်ကြီးနှင့်တကွ ဒီကမ္ဘာလောကကြီးပါ အမြဲတမ်း တိုးတက်ကြီးပွါး ပါစေလို့ သာသနာအတွက် ဆုတောင်းနေကြတယ်၊ ဘုရားရှင် သာသနာ တော်ကြီး မပျက်စီးစေလိုကြ၊ ပျက်စီးသွားမှာ စိုးရိမ်နေကြတယ်။ ဒါပေမဲ့

အဋ္ဌကထာ ဆရာကြီးများ ပြဆိုထားခဲ့တဲ့ အတိုင်းဆိုယင် နှစ်ပေါင်း ငါး ထောင် အနက်၊ တဝက်လောက်သာ ကျန်တော့တယ်၊ သာသနာ ငါး ထောင် ပြည့်သွားယင် သာသနာကွယ်သွားမယ်လို့ ဆိုကြတယ်။

ယခုခေတ် သာသနာတော် နောက်ပိုင်းမှာ သာသနာ ကွယ်ဘို့အ ကြောင်း အမျိုးမျိုးတွေနဲ့ တွေ့ကြုံနေကြရတယ်၊ သာသနာကွယ်တယ်ဆို တာဟာလဲပဲ အခြားမဟုတ်၊ သာသနာနောက်ပိုင်းမှာ ရဟန်းတော်တွေ့ လူတွေက ဗုဒ္ဓရှင်စကားနားမထောင်၊ မလိုက်နာ၊ မကျင့်သုံးတော့တာ ကိုပဲ၊ သာသနာကွယ်တယ်လို့ဆိုရမယ်။

မကြာမီက သတင်းစာထဲမှာ (သောင်းကျန်းသူတွေက ဗုဒ္ဓရုပ်ပွါး တော်ကို ဖျက်ဆီးကြ သာသနာတော်ကို စော်ကားကြတယ်) လို့ပါလာ တယ်၊ သောင်းကျန်းသူများက ဗုဒ္ဓသာသနာ စော်ကားကြတဲ့အတွက် သာသနာ့ရန်သူတွေ များလာတယ်လို့ဆိုကြတယ်။

ဒါပေမဲ့ သာသနာ့ ရန်သူ အစစ်ဟာ ဘယ်သူလဲလို့ ရှာကြည့်ယင် သောင်းကျန်းသူတွေထက် ကြောက်စရာကောင်းတဲ့ သာသနာ့ ရန်သူတွေ ရှိသေးတယ်၊ သောင်းကျန်းသူတွေက သာသနာ ဖျက်ဆီးတယ်ဆိုပေမဲ့ မန္တလေးမြို့ကြီးနဲ့ အဝေးကြီး ရှိသေးတယ်၊ ဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်ကြီးနဲ့ အဝေး ကြီးရှိသေးတယ်၊ သာသနာဖျက်ဆီးသူ သောင်းကျန်းသူတွေက ဘယ်လို ဖျက်စေကာမူ ကိုယ့်သန္တာန်မှာရှိတဲ့ ဗုဒ္ဓရှင် အဆုံးအမအတိုင်း လိုက်နာ ကျင့်ကြံနေတဲ့ ကိုယ့်သာသနာကို မဖျက်ဆီးနိုင်ကြပါဘူး။

ကိုယ့်သန္တာန်မှာရှိတဲ့ ကိုယ့်သာသနာကို ကိုယ်သာလျှင်ဖျက်နိုင်ကြပါ တယ်၊ အဝေးကရန်သူတွေက ဘယ်လိုပင် နှောင့်ယှက် ဖျက်ဆီးစေကာမူ သာသနာ့ စိတ်ဓါတ် အာဇာနည် စိတ်ဓါတ်ရှိလျှင် ဘယ်သူမျှမပျက်နိုင်၊ မိစ္ဆာနတ်များကတောင်မဖျက်နိုင်။

သဒ္ဒါတရားရှိသူ သာသနာလေးစားစောင့်ထိန်းသူများမှာတော့—

"ပါတိမောက္ခံ ဝိသောဓေန္တော၊ အပ္ပေဝ ဇီဝိတံ ဇဟေ၊
ပညတ္တံ လောကနာထေန၊ နဘိန္ဒေ သီလသံဝရံ။"

ဆိုတဲ့ဂါထာအတိုင်းဘဲ၊ အသက်ပင်သေစေကာမူ ဗုဒ္ဓရှင်ပညတ်ထား တဲ့ ကိုယ့်သီလကို ဘယ်တော့မှမပျက်ဘူး။

ပါတိမောက္ခသံဝရ ခေါ်တဲ့ ကိုယ့်သီလ ကိုယ့်သာသနာကို ကိုယ်တိုင် အသက်ပေးပြီး လုံခြုံအောင် စောင့်ထိန်းနိုင်ယင် ဘယ်ရန်သူမျှ မဖျက်ဆီး နိုင်၊ ကိုယ့်သန္တာန်မှာရှိတဲ့ ဗုဒ္ဓရှင် သာသနာ ဘယ်သူ ဖျက်မလဲဆိုယင်၊ ကိုယ်သာလျှင် ဖျက်ဆီးနိုင်ကြတယ်၊ ကိုယ့်သီလ ကိုယ့်သာသနာကို ကိုယ် သာလျှင်ဖျက်ဆီးနိုင်ကြတယ်၊ တောတွင်းသောင်းကျန်းသူတွေက မဖျက် နိုင်၊ ကိုယ့်ရန်သူဟာဘယ်သူလဲ လို့ လိုက်ရှာယင် ကိုယ့်ကိုယ်ကိုဘဲ တွေ့ ရမယ် သာသနာဖျက်မဲ့သူဟာကိုယ်ပါပဲ၊ တောတွင်းက သာသနာဖျက်မှာ စိုးရိမ်ရသည်ထက်၊ ကိုယ့် သာသနာ ကိုယ်ပင်ဖျက်မှာက ပိုပြီးစိုးရိမ်ရ တယ်၊ သောင်းကျန်းသူတွေက သာသနာ ဖျက်စေကာမူ မိမိကို အပါယ် လေးပါးကျသွားအောင် ဆွဲပြီးမချနိုင်။

ကိုယ့်သာသနာ, ကိုယ့်သီလ ကိုယ်ဖျက်မှသာ ကိုယ်တိုင် အပါယ်လေး ပါးကျရတယ်၊ သာသနာ့ရန်သူ လိုက်ရှာတဲ့အခါမှာ ကိုယ်ရဲ့အဝေး, ဘေး မှာ မရှာပါပဲ သာသနာ့ရန်သူဟာငါပဲ၊ သာသနာဖျက်ဆီးမှာ ငါပဲလို့၊ အမြင်မှန်ရပါမူ, သတိရပါမူ၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကို မဖျက်ဆီး မိအောင်၊ ကိုယ့် သာသနာ ကိုယ်မဖျက်မိအောင် သတိထားမိမယ်၊ ပါရမီမပြည့်သေးလို့ အရိယာ မဖြစ်စေကာမူ သီလလောက် လုံခြုံယင် စူဠသောတာပန်ဖြစ်ပြီး အပါယ် မလားနိုင်တော့ပေ၊ သာသနာ့ရန်သူတွေ တားဆီးယင် ကိုယ်က စပြီး တားဆီးနိုင်ယင် ကောင်းတယ်၊ ကိုယ့်သာသနာ ကိုယ်မဖျက်မိလေ အောင်၊ ကိုယ်နဲ့စပ်ပြီး အကုသိုလ်အပြစ်မဖြစ်ရလေအောင်၊ စောင့်ထိန်းပြီး မိမိကိုယ်ကို မိမိရဲ့ မိတ်ဆွေအဖြစ်နဲ့ နိဗ္ဗာန်ရောက်အောင် ခေါ်ဆောင် နိုင်ရမယ်၊ ဒီလိုမဟုတ်ပါပဲ ကိုယ့်သာသနာ, ကိုယ့်သီလ ကိုယ်ဖျက်မိပါက ကိုယ်ကပင် မိမိကိုအပါယ်ရောက်အောင် ပို့လိမ့်မယ်။

နဟိဓမ္မော အဓမ္မောစ၊ ဥဘောသမ ဝိပါကိနော၊
အဓမ္မော နိရယံ နေတိ၊ ဓမ္မော ပါပေတိ သုဂ္ဂတိံ။

လို့ ဗုဒ္ဓရှင် ဟောတော်မူတဲ့အတိုင်း အကုသိုလ်က ငရဲထိအောင် ပို့ ဆောင်ပြီး၊ ကုသိုလ်က နိဗ္ဗာန်တိုင်အောင် ပို့ဆောင်ပေးနိုင်တယ်။

ကိုယ့်သန္တာန်မှာ ကုသိုလ်နဲ့ အကုသိုလ် ဘယ်ဟာက များသလဲ လို့ စဉ်းစားရမယ်၊ တကယ်လို့ အကုသိုလ်ပက်က များနေမယ်ဆိုယင် ဆွေမျိုး မိဘတွေမကယ်နိုင်ဘူး၊ ငရဲရောက်ရမှာအမှန်ပဲ၊ ငရဲကပြန်တက်လာယင်လဲ ရောက်ရာဘဝမှာ အောက်တန်းစား ဖြစ်ရဦးမယ်။

ကုသိုလ်ပက်ကများယင် အပါယ်လေးပါးကလွတ်ပြီး၊ ဘဝတိုင်း ဘဝတိုင်း အထက်တန်းစားဖြစ်ရမယ်၊ နောက်ဆုံး နိဗ္ဗာန်ထိရောက်ရမယ်။

ယခုလို ဝိသုဒ္ဓါရုံ ရွှေကျောင်တိုက်ထဲ ရောက်လာလို့မှ ကုသိုလ်ရအောင် မယူနိုင်ဘူးဆိုယင် ဝမ်းနဲ့စရာ အကောင်းဆုံးပဲ၊ ဘဝအရှုံးဆုံးပဲလို့ မှတ်ရမယ်။

ယခုလို တိုက်ထဲ လာနေပြီး ဗုဒ္ဓ, ဓမ္မ, သံဃာ မကြည်ညိုတတ်က အကုသိုလ်များမယ် အကုသိုလ်များယင် ငရဲလားရမယ် ဗုဒ္ဓသာသနာနဲ့ တွေ့တဲ့အခါ ဗုဒ္ဓကိုပင်ရှိခိုးရမှန်းမသိ၊ ဗုဒ္ဓဝတ်တက်မှ မလိုက်ချင်ယင်၊ အကုသိုလ်ပက်က များနေမှာ အမှန်ပဲ၊ ဗုဒ္ဓဝတ်တက် လိုက်ယင် နေ့စဉ် ကုသိုလ်ပက်က များနေမယ်၊ ဗုဒ္ဓကို မကြည်ညိုက တရားကိုလဲ ကြည်ညိုမယ်မဟုတ်၊ တရား မကြည်ညိုက သံဃာကိုလဲ ကြည်ညိုတော့မယ် မဟုတ်၊ ရတနာသုံးပါး မကြည်ညိုသူ ဖြစ်နေယင်လဲ ဘဝကူးတဲ့အခါ အားကိုးစရာ မရှိပဲ ငရဲလားရမယ်၊ ဘဝတိုင်းဘဝတိုင်း အောက်တန်းကျရမယ်။

သာသနာ ကြည်ညိုပြီး သာသနာ့ အလုပ်တွေကို ကြိုးစား အားထုတ်ပြုလုပ်ပါက၊ သာသနာနဲ့ တွေ့ရကျိုးနပ်မယ်၊ အချမ်းသာဆုံး နိဗ္ဗာန်ထိ ရောက်နိုင်မယ်၊ ကိုယ်တိုင်က ကုသိုလ်လုပ်နေပါက ကိုယ်နဲ့စပ်တဲ့ ကိုယ့်မိဘ ကိုယ့်ဆွေမျိုးတွေပါ ကုသိုလ်ရကြမယ်၊ နတ်တွေပါ ကျေးဇူးများမယ်၊ လူ့ပြည်က ကုသိုလ်တခုလုပ်က နတ်ပြည် (၆)ထပ်က သာဓုခေါ်နေကြတယ်၊ ဒါ့ကြောင့် ဗုဒ္ဓဝတ်တက်ကစပြီး ကိုယ်နှင့်စပ်သမျှ ကုသိုလ်ရအောင်၊ သာသနာရေး ကိစ္စများပါ လျှော့မထားပဲ မိမိကိုယ်ကို သာသနာ့ ရန်သူ မဖြစ်ရလေအောင် ကိုယ့်သာသနာကို ကိုယ်တိုင်စောင့်ထိန်း စောင့်ရှောက်နိုင်ကြ ပါစေကုန်သတည်း။

(၁၃၂၉-ခု၊ ပြာသိုလဆန်း ၁၄-ရက်အဘိတ်ညဥ့်)

သာသနာ့ အာဇာနည် တရားတော်။

နှုတ်မြွက်ဟောကြားတော်မူသောတရား အမှတ်(၂၃)

အနေကေသုပိ ကပ္ပေသု၊ ဓမ္မဒေသကာ ပုဂ္ဂလာ၊
ဒုလ္လဘာတာယ သဒ္ဓမ္မဿဝနမ္ပိ ကိစ္ဆံ။

(ဓမ္မ၊ ဋ္ဌ၊ ၂၊ ၁၅၂)

အနေကေသုပိ ကပ္ပေသု၊ မရေမတွက် နိုင်အောင် များလှစွာသော ကပ်ကမ္ဘာ တို့၌လည်း၊ ဓမ္မဒေသကာ ပုဂ္ဂလာ၊ တရား ဟောတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝါ၊ တရားဟောပြ ဓမ္မကထိက ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဒုလ္လဘတာယ၊ ရခဲသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သဒ္ဓမ္မ သဝနမ္ပိ၊ တရားကို ကြားနာရခြင်းသည် လည်း၊ ကိစ္ဆံ၊ အလွန်တရားပင် ငြိုငြင်ခဲယဉ်းလှပေ၏။

ဗုဒ္ဓသာသနာတော်မှာ၊ အရေးအကြီးဆုံးက တရားဟောဘို့၊ တရား နာယူဘို့နှင့် တရားတော်အတိုင်း လိုက်နာကျင့်ကြံဘို့ပင်ဖြစ်တယ်၊ တရား ဟောဘို့ဆိုတာကလဲ လွယ်ကူသည့် ကိစ္စမဟုတ်၊ ကမ္ဘာတွေ မရေမတွက်နိုင် အောင် များနေပေမဲ့ တရားဟောတတ်၊ ညွှန်ပြတတ်သူ ဓမ္မကထိကပုဂ္ဂိုလ် ရှာမရသဖြင့်၊ တရားနာယူဘို့ရန် ကလဲ ခဲယဉ်းပြန်တယ်၊ လောကမှာ ဗုဒ္ဓ ပွင့်တော်မူမှသာ တရားများ ပေါ်ပေါက်လာရတယ်၊ ဗုဒ္ဓသာသနာ မရောက်မီ ဗုဒ္ဓအလောင်းတော်များက တရားဟောပြကြ၊ ဗုဒ္ဓ သာသနာမရှိလျှင် ဗြဟ္မာများပင် တရားမဟောတတ်၊ ဗုဒ္ဓ သာသနာတည်း ဟူသော အလင်းရောင် မရှိစဉ်အခါက လောကကြီးတခုလုံးကို အမိုက် မှောင်တွေပိတ်ဖုံးပြီး တရားဆိုတာ ဘာကိုမျှမသိကြရ၊ မမြင်ကြရဘဲ အန္ဓ ပုထုဇဉ်တွေသာ ဖြစ်နေကြရတယ်။

ပုဗ္ဗစန္ဒေ အနုပ္ပန္နေ၊ ပုဗ္ဗါဒိစ္စေ အနုဂ္ဂတေ။
တေသံ သဘာဝဓမ္မာနံ၊ နာမမတ္တံ န နာယတိ။

(ဝိ၊ ၅၊ ၁၅၇)

ပုဗ္ဗစန္ဒေ၊ ဗုဒ္ဓရှင်တည်းဟူသော လမင်းကြီးသည်၊ အနုပ္ပန္နေ၊ မပွင့် ပေါ်ခဲ့သည်ရှိသော်၊ ပုဗ္ဗါဒိစ္စေ၊ ဗုဒ္ဓရှင်တည်းဟူသော နေမင်းကြီးသည်၊ အနုဂ္ဂတေ၊ မထွန်းလင်း မထွက်ပေါ်ခဲ့သည်ရှိသော်.... တေသံ သဘာဝ

ဓမ္မာနံ၊ ထိုအနိစ္စ အစရှိသော အခြင်းအရာ လက္ခဏာတို့ဖြင့် တူမျှကြကုန်သော သင်္ခတတရားတို့၏၊ နာမမတ္တမ္ပိ၊ နာမည်မျှကိုပင်လည်း၊ န နာယတိ၊ မသိမြင်နိုင်ပါပေသတည်း။

ဒီကမ္ဘာလောကအတွင်းမှာ ဗုဒ္ဓတည်းဟူသောလမင်းကြီး ဗုဒ္ဓတည်းဟူသော နေမင်းကြီးသာမပေါ်ခဲ့ဘူးဆိုယင်၊ အဝိဇ္ဇာမောဟမှောင်ထုကြီးဖုံးနေပြီး လုံးလုံးပင်မမြင်ရပဲ၊ အသိဉာဏ်ရောင်, ပညာရောင်တွေ့ဖြစ်ခွင့် ရနိုင်ကြမယ်မဟုတ်ပါ၊ အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ, ဆိုတဲ့ တရားတွေ ရုပ်နာမ်ဆိုတဲ့တရားတွေကို အမှန်အတိုင်း သိမြင်ဘို့ရာဝေးစွ နာမည်မျှပင် သိနိုင်ကြမည် မဟုတ်ပါပေ။

ယခုသာသနာခေတ်အခါ အတွင်းမှာတော့ ဗုဒ္ဓနဲ့တူတဲ့ နေမင်း, လမင်းတွေ ပွင့်လင်းနေချိန်ဖြစ်တော့၊ မောဟအမိုက်မှောင်တွေ ကင်းစင်နေပြီး၊ အနိစ္စတရား, ဒုက္ခ, အနတ္တတရားတွေသိ၊ အမှန်အတိုင်း သစ္စာဉာဏ်ရောင်ဖြင့် သိမြင်နိုင်ကြတယ်၊ တရားဟော ဓမ္မကထိက တွေကလဲ ပေါတယ်၊ တရားနာတဲ့ သူတွေကလဲ ကြိုးကြိုး, စားစား နာယူနေနိုင်ကြတာ ဝမ်းသာစရာကြီးပါဘဲ။

ဓမ္မသုန္ဒရ မင်းကြီးများ လက်ထက်က တရားနာချင်လွန်းလို့ အသပြာငွေတထောင်ထုပ်ကို ဆင်တော်ပေါ်တင်ပြီး "**ဗုဒ္ဓရှင် ဟောပြတဲ့တရား တပုဒ်,တဂါထာ,တပါဒမျှကို ဟောကြားနိုင်မည့်သူရှိပါက ငွေအသပြာ တထောင် ပေးပါမယ်**"လို့ တိုင်းပြည်လှည့်ကာ မောင်းကြေးနင်း ခတ်ပေမဲ့ တရားဟောတတ်သူမရှိလို့ နန်းတော်သို့ ပြန်ယူခဲ့ရတယ်။

တထောင်မက, ခွန်နှစ်ထောင်တိတိပေးပြီး တရားဟောမည့်သူ ရှာကြံပါသော်လည်း မတွေ့ပဲ နောက်ဆုံး ထီးနန်းစွန့်ခွါပြီး တရားဟောမည့်သူ ရှာတဲ့အခါ သိကြားမင်းက ဘီလူးကြီးဟန်ဆောင်ပြီး မင်းကြီးရဲ့အလိုကို စမ်းသပ်တယ်၊ ဘီလူးကြီးက မိမိတရား ဟောတတ်ပေမဲ့ အစာမရှိလို့မ ဟောနိုင်ပါ၊ သင်ရဲ့အသားကို စားပြီးမှ တရားဟောနိုင် ပါမယ်လို့ပြော တယ်၊ ဒါနဲ့မင်းကြီးက တရားလဲနာရအောင် မိမိအသားကိုလည်း ဘီလူး ကြီး လှူရအောင်ဆိုပြီး အသူတရာလောက် နက်လှတဲ့ ချောက်ကြီး ထဲသို့ ခုန်ဆင်းမယ်၊ ဘီလူးကြီးက အောက်ကနေပြီး ခံတွင်းကိုဖွင့်ဟကာ တရား ဟောပေတော့လို့ ပြောတယ်၊ တရားနာချင်လွန်းလို့ အသက်ကို စွန့်ပြီး အသူတရာလောက်နက်တဲ့ ချောက်ကြီးထဲ ခုန်ဆင်းလိုက်တဲ့အခါ၊ သိကြား

မင်းရဲ့ တန်ခိုးကြောင့် မနာမကြင် အသာပင် ကျလာတယ်၊ သိကြားမင်းကလဲ ဘီလူးယောင်ဖျောက်ပြီး ဓမ္မသုန္ဒရမင်းကြီးကို နတ်ပြည်ပင့်ဆောင်ပြီး တရားဟောပြတယ်။

ဓမ္မသုန္ဒရ မင်းကြီးဟာ တရားဟောမည့်သူကို အသက်စွန့်ပြီး ရှာကြံခဲ့ရတယ်၊ တရားနာယူမည့်သူရှိပေမဲ့ တရားဟောပြမည့်သူ မရှိနိုင်ဘူး၊ တရားဟောပြမည့်သူ ရှိပြန်ပါတော့လဲ သံသရာငြီးငွေ့အောင် နိဗ္ဗာန်လိုချင်လာအောင်၊ သူတပါး နားလည်အောင် ဟောတတ်ဘို့က ခဲယဉ်းပြန်တယ်၊ တရားဟောပြီး သူတပါးနားမလည်ပါက တရားနာရသူမှာ ကျေးဇူးမများဘူး၊ တရားဟောတတ်ဘို့ရန် ခဲယဉ်းသလိုပဲ တရားနာတတ်ဘို့ကလဲ ခဲယဉ်းပါတယ်၊ ဗုဒ္ဓရှင်တွေ ပွင့်တိုင်း တရားတွေဟောတော်မူကြတယ်။ ဗုဒ္ဓရှင်တို့ရဲ့ တရားဟော မကောင်းလို့မဟုတ်၊ ကိုယ်က တရားမနာတတ်လို့ တရားမရကြ နိဗ္ဗာန်မရခဲ့ကြတာ ဖြစ်တယ်။

တရားတပွဲတပွဲမှာ တရားဟောသူထက် တရားနာသူက ပိုခက်တယ်၊ တရားဟောသူက သုတ္တန်ဖြစ်စေ၊ ရုပ်နာမ်ဖြစ်စေ၊ ဇာတ်ဝတ္ထုဖြစ်စေ ဟောပြကြရာ တရားနာသူက အားလုံး အစအဆုံး မှတ်မိဘို့ရာ ခဲယဉ်းတယ်၊ ကိုယ်ကြိုက်သည့် အပိုဒ်တပိုဒ်၊ နှစ်ပိုဒ်လောက်ကိုသာ နာယူမှတ်သားကာ ပြန်ခဲ့ကြရတယ်၊ တရားနာသူချင်းတူပေမဲ့ ကုသိုလ်ရတာချင်းမတူကြ တရားနာတတ်သူက ပိုပြီးကုသိုလ်ရပြီး တရားမနာတတ်သူက ကုသိုလ်ရနည်းတယ်။ တရား နားလည်ပြန်တော့လဲ နားလည်သည့်အတိုင်း ကျင့်ဘို့ကလဲ ပိုခဲယဉ်းတယ်။ တရားဟောသူကလဲ သူတပါး နားလည်ဘို့ထက် နားထောင်ကောင်းဘို့ ဂရုစိုက်တတ်ကြတယ်၊ ကိုယ်ဟောသည့် တရားကို ကိုယ်တိုင် ကျင့်ဘို့ရန် သတိမရတတ်ကြဘူး။

သမ္ဗုတ္တိပြည့်စုံလို့ ယခုလို ဂိသုဒ္ဓါရုံတိုက်ကြီး ရောက်လာရတာ တရားဟောတတ်ကြ တရားနာတတ်ကြရတယ်၊ ဤလိုဘဝမျိုး ရခဲ့ဘူးကြလေသလားမသိ၊ ဤလို ဘဝမျိုး ရဘို့ရန် သိပ်ပြီးခဲယဉ်းတယ်၊ ဤလို ဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်မှာ နေကြရတဲ့အတွက် ပရိယတ်၊ ပတိပတ် အဘက်ဘက်ကပြည့်စုံပြီး **''သာသနာ့ အာဇာနည်''**တွေ ဖြစ်လာနိုင်ကြတယ်၊ နေ့လည်က သတင်းစာထဲမှာ **''ဝဲခွူးမြို့ ကြခတ်ဝိုင်းက သာသနာ့ အာဇာနည် ၂-ပါး''**ထွန်းကား ပေါ်ပေါက်လာကြောင်း သတင်းကောင်း ပါလာလို့ ဝမ်းသာပြီး သာဓုခေါ်မိတယ်။

ဒုလ္လဘော ပုရိသာဇညော၊ နသော သဗ္ဗတ္ထ ဇာယတိ၊
ယတ္ထ သော ဇာယတိ ဓီရော၊ တံကုလံ သုခ မေဓတိ။
(ဓမ္မ၊ ၄၊ ၂၊ ၁၆၁)

ပုရိသာဇညော၊ အာဇာနည် ယောကျ်ားကို၊ ဒုလ္လဘော၊ ရခဲ၏၊ သော၊ ထိုအာဇာနည် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သဗ္ဗတ္ထ၊ ခပ်သိမ်းသော အရပ်ဌာနၶ၊ န ဇာယတိ၊ မဖြစ်ပေါ်နိုင်ပါပေ၊ ယတ္ထ၊ အကြင်အရပ်၌၊ သောဓီရော၊ ထို အာဇာနည် ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဇာယတိ၊ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့၏၊ တံကုလံ၊ ထိုအာဇာနည်ယောကျ်ား၊ ပေါက်ဖွါးရာ အမျိုးအနွယ်သည်၊ သုခံ၊ လောကီ လောကုတ္တရာ ချမ်းသာကို၊ ဧဓတိ၊ ရရှိနိုင်ပေသတည်း။

အာဇာနည်ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကား အရပ်ဒေသတိုင်း ရှိကြတာမဟုတ်၊ အာဇာနည်ယောကျ်ား ပေါက်ဖွါးရာဖြစ်တဲ့ အရပ်ဒေသရှိ၊ တမျိုးလုံး တဆွေလုံး အာဇာနည်ပုဂ္ဂိုလ်ကို အမှီပြုရပြီး၊ လောကီရေး လောကုတ္တရာပါ ချမ်းသာ အမျိုးမျိုးတွေ ရရှိနိုင်ကြတယ်။

ယတ္ထ၊ အရ အကြင် ဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်ကြီး၌ ဟု ဆိုက ဖြစ်နိုင်တယ်၊ အဋ္ဌကထာအလို အာဇာနည် လူပုဂ္ဂိုလ်ဆိုလျှင် ပစ္စန္တရစ် အရပ်မှာ မဖြစ်နိုင်၊ မဇ္ဈိမဒေသ ခတ္တိယ ဗြဟ္မဏမျိုးတို့မှာသာ ဖြစ်နိုင်တယ်လို့ ဆိုတယ်။

ထိုအဋ္ဌကထာအလို မြန်မာပြည်မှာ အာဇာနည်ပုဂ္ဂိုလ် မဖြစ်နိုင်ဟု ဆိုရမလို ဖြစ်ပေမဲ့ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်၊ မန္တလေးမြို့မှာ အာဇာနည်တွေ များလွန်းလို့ "**အာဇာနည်**"လမ်းလို့ပင် ခေါ်ကြတယ် မဟုတ်လား ယခုခေတ်နှင့် ဆီလျော်တဲ့ ကိုယ့်အမျိုး,ဘာသာ,သာသနာ ကောင်းစားအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် အာဇာနည် ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ထွက်ပေါ်အောင် ကြိုးစားသင့်ကြတယ်။

ဝိသုဒ္ဓါရုံ တိုက်ကြီးကလဲ ရဟန်း အာဇာနည် ကိုရင် အာဇာနည်တွေ ပေါ်ပေါက်အောင် ကြိုးစားသင့်ကြတယ်။

အာဇာနည်ဖြစ်ပြီး ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ အများကြီးရှိပါလိမ့်မယ် သာသနာ့ အာဇာနည်ဖြစ်ပါမှ သာသနာပြုနိုင်ကြတယ်။

"**ကောဘိက္ခဝေ သပ္ပုရိသော ကုလေ ဇာယမာနော ဗဟုနော ဇနဿ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ သံဝတ္တတိ**" ဘိက္ခဝေ၊ အိုရဟန်းတို့ ကော၊ တယောက်သော၊ သပ္ပုရိသော၊ သူတော်ကောင်းသည်၊ ကုလေ၊

အမျိုးအနွယ်ထဲ၌၊ ဇာယမာနေ၊ ဖြစ်ထွန်းပေါ်ပေါက် လာသည်ရှိသော်၊ ဗဟုနော၊ များစွာသော၊ ဇနဿ၊ လူအပေါင်း၏၊ အတ္ထာယ၊ အကျိုးငှါ၊ ဟိတာယ၊ အစီးအပွါး အလို့ငှါ၊ သုခါယ၊ ချမ်းသာစေရန် အလို့ငှါ၊ သံဝတ္တတိ၊ ဖြစ်ပါပေသတည်း၊

သူတော်ကောင်းတဦး အာဇာနည်ပုဂ္ဂိုလ်ထူး တယောက် ပေါ်ပေါက်လာပါက လူအများ ချမ်းသာရတယ်၊ ထို့အတူပင် မသူတော် တယောက် ပေါ်ပေါက်လာပြန်ရင်လဲ လူအများဆင်းရဲရတယ်၊ သပ္ပုရိသဆိုတဲ့ လူတော်လူကောင်း ဆိုတာလဲဘဲ အာဇာနည်မျိုးပင် ဖြစ်တယ်၊ တချို့ သပ္ပုရိသကျတော့လဲ ရဟန္တာတွေ ဖြစ်တယ်၊ ရဟန္တာ မဖြစ်တောင် တချို့ ပရိယတ် ပဋိပတ်ကျင့်က သပ္ပုရိသ ဖြစ်ကြတယ်။

"ဧကော ဘိက္ခဝေ သပ္ပုရိသော ဝိသုဒ္ဓါရာမေ"

ဟုဆိုရလောက်အောင်ကြိုးစားကြရမယ်။

မထေရ်ကြီးတွေက ကိုယ်တိုင်လဲ သပ္ပုရိသဖြစ်အောင်ကျင့်ပြီး၊ မထေရ်ငယ် ကိုရင်ငယ်တွေကိုလဲပဲ သပ္ပုရိသဖြစ်အောင် ဆုံးမ ဟောပြောသင့်ကြတယ်၊ ယနေ့ထက် နက်ဖြန်ပို၍ စိတ်ကောင်းဖြစ်အောင် မွေးသင့်တယ်၊ ပုထုဇဉ်ဖြစ်လေတော့ စိတ်ကောင်းဝင်အောင် သပ္ပုရိသဖြစ်အောင်ပြုပြင်ကြိုးစားကြရတယ်၊ စိတ်ကောင်းတွေမွေးပြီး သပ္ပုရိသ ဖြစ်ပါမှ သာသနာတော်နှင့်တွေ့ရကျိုးနပ်ကြမယ်။

ဤတိုက်တာတွင် မထေရ်ကြီးတွေကစပြီး ကိုရင်ငယ်တိုင်အောင် စိတ်ကောင်းတွေမွေး၍ သပ္ပုရိသ သာသနာ့အာဇာနည်ပုဂ္ဂိုလ်တွေဖြစ်အောင် ထွန်းကားအောင် ကြိုးစားအားထုတ်နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

(၁၃၂၉-ခု၊ တပေါင်းလဆန်း ၁၄-အဘိတ်နေ့ညဥ့်)

အမြိုက်ဆေးကျော် တရားတော်။

နှုတ်မြွက်ဟောတော်မူသောတရား အမှတ်(၂၄)

ဗျာဓိတံ ဇနတံ ဒိသွာ၊ အမတာပဏံ ပသာရယိ၊
ကမ္မေန တံ ကိဏိတ္ဂာန၊ အမတံ အာဒေထ ဘိက္ခဝေါ။
(မိလိန္ဒ၊ ၃၁၉)

ဘိက္ခဝေါ၊ အိုရဟန်းတို့၊ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်၊ ဗျာဓိတံ၊ မကျန်းမမာ နာ၍နေသော၊ ဇနတံ၊ ဝေနေယျသတ္တဝါ အပေါင်းကို၊ ဒိသွာ၊ မြင်တော်မူ၍၊ အမတာပဏံ၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန် တည်းဟူသော ဆေးဆိုင်ကြီးကို၊ ပသာရယိ၊ ဖြန့်ခင်း၍ ထားတော် မူခဲ့ပေပြီ၊ တုမှေ၊ သင် ချစ်သား တို့သည်၊ ကမ္မေန၊ ကုသိုလ်ကံ တည်းဟူသော အဖိုးအခဖြင့်၊ တံ၊ ထိုနိဗ္ဗာန် အမြိုက်ဆေးကို၊ ကိဏိတ္ဂာန၊ ဝယ်ယူကြ ကုန်ပြီးလျှင်၊ အမတံ၊ အမြိုက်ဆေးကို၊ အာဒေထ၊ အစဉ်အမြဲ မှီဝဲစားသုံးကြပါကုန်လော့။

ဗုဒ္ဓးရှင်ရဲ့ ရှေ့ဉာဏ်တော်ဖြင့် ကြည့်လိုက်လျှင် တလောက လုံးမှာရှိကြတဲ့ ကိလေသာ ရောဂါဝေဒနာတွေကြောင့် တသေထဲ သေနေကြရပြီး ဇာတိ ဇရာ၊ ဗျာဓိ မရဏဘေးတွေ သင့်နေကြတဲ့ လူတွေ့နတ်တွေ့ပြဟ္မာ တွေကို မြင်တော်မူတယ်၊ အဲဒီ အနာရောဂါတွေပျောက်ဘို့ ဗုဒ္ဓးရှင် ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လို့ခေါ်တဲ့ ဆေးဆိုင်ကြီးကို ခင်းကျင်း ထားတော်မူတယ်၊ အဲဒီ ဆေးဆိုင်ကြီးကို ဝေဒနာ ရောဂါ ပျောက်လိုတဲ့ ပြဟ္မာ့နတ်လူ မည်သူမဆို ဝယ်ယူသုံးစွဲနိုင်တယ်၊ လောကမှာ ကိုယ်လိုတဲ့ ပစ္စည်းတခုကို အဖိုး အခ ပိုက်ဆံ ကြေးငွေ ပေးပြီး ဝယ်ကြရသလို ဗုဒ္ဓး ရှင်ရဲ့ နိဗ္ဗာန်ဆေးဆိုင်ကြီးမှာတော့ ကုသိုလ်ကံလို့ခေါ်တဲ့ အဖိုးအခပေးပြီး ဝယ်ယူမှရမယ်၊ ဗုဒ္ဓးရှင်ကလဲ ကိလေသာရောဂါကြောင့် အိုနာ သေရေး ဒုက္ခဘေးတွေနဲ့ အမြဲတွေကြုံနေကြရတဲ့ သတ္တဝါတွေကို သနားတော်မူသဖြင့်၊ နိဗ္ဗာန်အမြိုက် ဆေးတော်ကြီးကို အမြဲသုံးဆောင်ကြပါ၊ သောက်ကြ ပါလို့ တိုက်တွန်းတော်မူတယ်။

ဒါန, သီလ, ဘာဝနာ ကုသိုလ်အလုပ်တွေကို အားထုတ်နေတဲ့ အခါ တိုင်း ဒီကိလေသာ ရောဂါ ဝေဒနာတွေ ပျောက်ဘို့ ဆေးသောက် နေကြ တာနဲ့တူတယ်။ ဗုဒ္ဓးရှင်ကိုယ်တော်မြတ် ၄၅-ဝါ ကာလပတ်လုံး တရား ဟောပြတော်မူတာလဲပဲ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ဆေးကြီးကို သောက်ကြပါလို့ တိုက် တွန်းတော်မူနေတာပဲ။

ဗောဓနေယျံ ဇနံ ဒိသွာ၊ သတသဟဿေပိ ယောဇနေ၊
ခဏေန ဥပဂန္တွာန၊ ဗောဓေတိ တံ မဟာမုနိ။
(ဗုဒ္ဓဝံ။ ဋ္ဌ။ ၁၄၈)

မဟာမုနိ၊ ဗုဒ္ဓရှင်သည်၊ သတသဟဿေပိ ယောဇနေ၊ ယူဇနာတသိန်းဝေးကွာသော်လည်း၊ ဗောဓနေယျံ၊ ကျွတ်ထိုက်သော၊ ဇနံ၊ ဝေနေယျသတ္တဝါကို၊ ဒိသွာ၊ မြင်တော်မူသည်ရှိသော်၊ ခဏေန၊ တခဏခြင်းဖြင့်၊ တံ၊ ထိုသူထံသို့၊ ဥပဂန္တွာန၊ ကြွတော်မူ၍၊ ဗောဓေတိ၊ မဂ်ရောက် ဖိုလ်ဝင် သိမြင်တော်မူစေ၏။

ယခုခေတ်အခါမှာ ကရုဏာ မေတ္တာ ပြည့်ဝတဲ့ ဆရာဝန် ဆေးဆရာတဦးဟာ ဝေဒနာ ပြင်းထန်စွာ ခံစားနေရတဲ့ လူနာတဦးထံ အမြန်သွားရောက် ကုသတာလိုပဲ ဗုဒ္ဓရှင်တည်းဟူသော သမားတော်ကြီးကလဲ ကိလေသာရောဂါ ဝေဒနာခံစားနေတဲ့ ကျွတ်ထိုက်တဲ့ ဝေနေယျသတ္တဝါ လူနာတဦးကို ရွှေဉာဏ်တော်ဖြင့် မြင်တော်မူလျှင် ယူဇနာတသိန်း ကွာဝေးနေစေကာမူ အမြန်ကြွသွားတော်မူလေ့ရှိတယ်။

ဗုဒ္ဓရှင်လက်ထက်တော်က ဗုဒ္ဓရှင်ရဲ့အမြိုက် နိဗ္ဗာန်ဆေးဆိုင်ကြီးမှ ဝယ်ယူပြီးသုံးစွဲကြလို့ ကိလေသာဝေဒနာတွေပျောက်ပြီး နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြရသူတွေ မရေမတွက်နိုင်အောင်များလှတယ်။

ဗုဒ္ဓရှင် ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံတော်မူပြီးသည့်နောက်မှာလဲ ကျန်ရစ်ခဲ့ကြတဲ့ ဝေနေယျတွေ သုံးဆောင်ကြဘို့၊ သောက်ကြဘို့ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ဆေးဆိုင်ကြီးကို ခင်းထားဆဲရှိသေးတယ်၊ ကိလေသာရောဂါတွေ ပျောက်နိုင်ကြသေးတယ်၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်နိုင်ဘို့ အခွင့်အရေးတွေရှိသေးတယ်။

ယခု ရွှေကျောင်ဂိုဏ်းထဲမှာ ဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်ကြီးထဲမှာ ဘာကြောင့်လာနေကြသလဲ၊ ဘယ်လိုရည်ရွယ်ချက်နဲ့ ရဟန်းသာမဏေ ပြုလုပ်နေကြသလဲလို့ မေးလျှင် ကိလေသာ ရောဂါဝေဒနာတွေ ပျောက်ပြီး နိဗ္ဗာန်ရောက်ချင်ကြလို့ဘဲ။ နိဗ္ဗာန်ရောက်ဘို့ ရည်ရွယ်ချက်ကြောင့် ရဟန်းသာမဏေ လုပ်နေကြတာပါလို့ အားလုံးဖြေကြမှာဘဲ။

နိဗ္ဗာန်ရောက်ရာမှာလဲ သီလအဆင့်မှ ပထမဆုံး ဖြည့်ကျင့်မှ နိဗ္ဗာန်ရောက်နိုင်မယ်၊ ဒါကြောင့် သီလအရေးအကြီးဆုံးဘဲ။

သီလံ ယာဝ ဇရာ သာဓု၊ သဒ္ဓါသာဓု ပတိဋ္ဌိတာ။
ပညာ နရာနံ ရတနံ၊ ပုညံ စောရေဟိ ဒုဟရံ။
(သံ၊ ၁။ ၃၃။)

သီလံ၊ သီလသည်၊ ယာဝဇရာ၊ အိုသည် တိုင်အောင်၊ သာဓု၊ ကောင်း၏၊ သဒ္ဓါ၊ သဒ္ဓါတရားသည်၊ ပတိဋ္ဌိတာ၊ စိတ်အစဉ်၌ တည်မူ၊ သာဓု၊ ကောင်း၏၊ ပညာ၊ ပညာသည်၊ နရာနံ၊ လူတို့၏၊ ရတနံ၊ ရတနာမည်၏၊ ပုညံ၊ ကောင်းမှုကို၊ စောရေဟိ၊ ခိုးသူတို့သည်၊ ဒုဟရံ၊ မခိုးယူနိုင်ပေ။

ရဟန်း သာမဏေ လူတွေ အလိုက် ကိုယ့်ဆိုင်ရာ သီလရှိမှ ကောင်းတယ်၊ ဗုဒ္ဓါးရှင်လက်ထက်က နတ်သား တယောက် ဗုရားရှင် ထံမှောက်လာရောက်ပြီး အမေးပုစ္ဆာပြဿနာ လာမေးတယ်။

အဘယ် တရားဟာ အိုသည့်တိုင်အောင် ကောင်းပါသလဲ ?

အဘယ် တရားဟာ စိတ်သန္တာန် အစဉ်၌ အမြဲတည်ပါမှ ကောင်းပါသလဲ ?

လူတို့ရဲ့ အမြတ်ဆုံး ရတနာဟာ အဘယ်ရတနာပါလဲ ?

အဘယ် ဥစ္စာကို ခိုးသူတို့ မလုယူနိုင်ပါ သလဲဗုရား”ဟု လျှောက်ထားတယ်။

ထိုအခါ ဘုရားရှင်က “**ငယ်သည့်ကစ အရွယ်အိုသည့်အခါတိုင်အောင် ကောင်းတာ သီလပဲ၊ လူတိုင်းလူတိုင်း စိတ်သန္တာန် အစဉ်၌ အမြဲ တည်ရှိလျှင် ကောင်းတဲ့ တရားက သဒ္ဓါတရားပဲ၊ လူတို့ရဲ့ အမြတ်ဆုံး ရတနာက ပညာပဲ၊ ခိုးသူ ဓါးပြတွေ မယူနိုင်တဲ့ ဥစ္စာဟာ ကုသိုလ်ကောင်းမှုခေါ်တဲ့ ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာ ဖြစ်တယ်**” လို့ ဗုရားရှင် ဖြေကြားတော်မူတယ်။

ကဿပဗုရားရှင် လက်ထက်က ‘ကပိလ’ရဟန်းကြီး ပိဋကတ်သုံးပုံ နှုတ်ငုံ ဆောင်နိုင်အောင် ပညာတတ်ပေမဲ့ သီလမရှိလို့ အပါယ်လားရတယ်။

ဒါ့ကြောင့် “**သီလံမေဝ သုတာသေယျော**”သီလက ပညာထက်သာ၍ ကောင်းသည်ဟု ဆိုကြတယ်။ သီလဟာ သာသနာတော်မှာ **အစဆုံးကျင့်**ရမည့် တရားပဲ၊ ဒီလိုသီလ လုံခြုံအောင် ဖြည့်ကျင့်ဖို့ ရန်ကလဲ သာသနာတော်မှာ ယုံကြည်မှု၊ ကံ့ကံ၏အကျိုးကိုယုံကြည်မှု၊ သဒ္ဓါတရားရှိမှ ဖြစ်နိုင်တယ်။ ဒါ့ကြောင့် သဒ္ဓါတရား**ဟာလဲ** လူတိုင်းလူတိုင်းရဲ့ စိတ်သန္တာန်အစဉ်မှာ အမြဲတည်ရှိဖို့ ကောင်းတဲ့တရားပဲ။

သဒ္ဓါတရားရှိမှ သီလကို ဖြည့်ကျင့်နိုင်တယ်၊ သီလရှိမှသာ သမာဓိရနိုင်တယ်၊ သမာဓိရှိမှသာ ပညာတရား ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်တယ်။

ပညာဟာလူတွေရဲ့ အမြတ်ဆုံး ရတနာပါပဲ "**ပညာပသတ္ထာ လောကသ္မိံ၊ ပညာသန္တမ္မ ဋ္ဌိတိယာ**" ဆိုတဲ့အတိုင်း လောကမှာ ပညာဟာ ချီးမွမ်းထိုက်ဆုံးပဲ၊ ပညာဟာ သာသနာတည်ခြင်းရဲ့ အကြောင်းရင်းပါပဲ၊ ပညာဆိုပေမဲ့ လောကီ ပညာတွေကို ဒီနေရာ ဆိုလိုတာ မဟုတ်၊ နိဗ္ဗာန် ရောက်ကြောင်း ကိုယ်မှာတည်တဲ့ ပညာသာလျှင်အမြတ်ဆုံးပဲ။

ဓါးပြ ခိုးသူတွေ မခိုးယူနိုင်တဲ့ဥစ္စာဟာ ကုသိုလ်ဥစ္စာပါပဲ၊ ထိုကုသိုလ်ကံ ဥစ္စာရှိမှ နိဗ္ဗာန် အမြိုက်ချမ်းသာကို ဝယ်ယူနိုင်ကြမယ်၊ ဒါကြောင့် ကုသိုလ်ကံ ဥစ္စာလို့ခေါ်တဲ့ အဖိုးအခဖြင့် နိဗ္ဗာန်ဆေးဆိုင်ကြီးမှာ ကိလေသာဝေဒနာတွေ ပျောက်ကြောင်း တရားဆေးကောင်းများကို ကိုယ်စီ ကိုယ်စီ ဝယ်ယူ သုံးစွဲနိုင်ကြပြီး၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ခံစားသုံးဆောင်နိုင်ကြ ပါစေကုန်သတည်း။

(၁၃၃၀–ခု၊ နတ္တော်လဆန်း ၁၄-ရက် အတိတ်နေ့ည၌)

သင်္ခါရ တရားတော်။

နှုတ်မြွက်ဟောကြားတော်မူသော တရားအမှတ် (၂၅)

အနန္တာဒီနဝေါကာယော၊ ဝိသရုက္ခ သမူပမော။
အာဝါသော သဗ္ဗရောဂါနံ၊ ပုဉ္ဇော ဒုက္ခဿ ကေဝလော။

(အပ၊ ၂။ ၁၁၇။)

အယံကာယော၊ အလျားတလံ, အနံတထွာ ဤခန္ဓာကြီးသည်၊ အနန္တာဒီနဝေါ၊ ရေတွက်မရများလှ သောင်းသောင်း, မကောင်းသောအပြစ်တွေရှိ၍၊ ဝိသရုက္ခသမူပမော၊ အချိန်မရွေး သေစေနိုင်သည့် အဆိပ်ပင်ကြီးနှင့်တူ၏။ သဗ္ဗရောဂါနံ၊ ၉၆-ဖြာ ဘေးရောဂါတို့၏၊ အာဝါသော၊ အမြဲ

မှီရာ တည်နေရာ ဌာနကြီး ဖြစ်၏၊ ကေဝလော၊ ချမ်းသာ မဖက်, ဆင်းရဲသက်သက်သာဖြစ်သော၊ ဒုက္ခသာ၊ ဆင်းရဲအမျိုးမျိုး၏၊ ပုဥ္စော၊ ရေတွက်မကုန် အစုအပုံမျှဖြစ်ပေ၏။

ဗုဒ္ဓရှင်အစရှိတဲ့ အရိယာအပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့ရဲ့ ဉာဏ်အမြင်အားဖြင့်၊ ဤခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို ကြည့်လျှင် အားလုံး ဒုက္ခတွေချည်းမြင်နေတာပဲ၊ အပြစ်တွေ တခုမက, နှစ်ခုမက, ရေတွက်မရအောင်ပင်များလှတယ်၊ ပုထုဇဉ်တွေရဲ့ အမြင်အားဖြင့်ကြည့်လျှင် မောဟအမိုက်မှောင်တွေ ဖုံးကွယ်နေလို့ အမှန်အတိုင်း အပြစ်တွေ မမြင်ကြပဲ ဒီ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို သာယာစရာ၊ ချစ်ခင်စရာလို့ ထင်နေကြတယ်၊ ကိုယ့်ရဲ့ ခန္ဓာကိုယ်မှတပါး အခြားသူများရဲ့ ခန္ဓာကိုယ်တွေကိုလဲ အပြစ်မမြင်ပဲ ချစ်ခင်စွဲလမ်းနေတတ်ကြတယ်၊ အမှန်ကတော့ ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးဟာ ချစ်ခင်စရာ သာယာစရာကောင်းတာ ဘာမျှမရှိ၊ အပြစ်တွေသာ့ရှိနေတယ်။

အဝေးကနေကြည့်လျှင် အသီးမြင်လျှင်လဲစားချင်စရာ၊ အပွင့် အရွက်မြင်ရင်လဲ စားချင်စရာ အဆင်းအရောင်အသွေးနှင့် ပြည့်စုံနေတယ်၊ ခူးလွှဲပါ, စားလွှဲပါလို့ ဖိတ်ခေါ်နေသလို နှုတ်ဖျံစိမ်းလန်းနေတယ်၊ အဆိပ်ပင်မှန်းမသိလို့ အသီးအပွင့် အကိုင်း အခက် အရွက် တခုခုကို စားမိမယ်ဆိုလျှင် ရုတ်တရက် သေသွားစေနိုင်တယ်၊ ထို့အတူ ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးဟာလဲ အဆိပ်ပင်ကြီးလိုပဲ၊ ဒီခန္ဓာကိုယ်ကို အပြစ်မမြင်လို့ ချစ်ခင်စွဲလမ်းနေပေမဲ့၊ ဒီခန္ဓာကိုယ်မှာရှိတဲ့ အစိတ်အင်္ဂါအားလုံးတို့မှာ ဘယ်နေရာမှာမဆို ရောဂါဖြစ်ပြီး ရုတ်တရက်သေဆုံးသွားနိုင်တာပဲ။

၉၆-ပါးရောဂါဝေဒနာတို့ရဲ့နေရာအိမ်ကြီးသဖွယ် ဖြစ်နေတယ်၊ ဆေးရုံကြီးမှာ သွားကြည့်လျှင် အမျိုးအမည်တွေ မသိနိုင်လောက်အောင် ဆန်းပြား များလွန်းလှတဲ့ရောဂါတွေ အမျိုးမျိုးခံစားနေကြရတယ်၊ အဲဒီ ရောဂါအားလုံးတွေဟာ တုံးပေါ်က၊ တိုင်ပေါ်က အလိုအလျောက် ပေါ်ပေါက်လာကြတာ မဟုတ်ဘူး၊ ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးက ပေါက်ဖွားလာကြတာပဲ။

တခါတခါ ကိုယ့်ကိုယ်ကို နေကောင်းတယ်၊ ကျန်းမာတယ် ထင်နေရပေမဲ့ အမှန်ကတော့ ဒီခန္ဓာကိုယ်တွင်းမှာတော့ ရောဂါတွေ အမြဲဖြစ်နေတာပဲ၊ ရောဂါဝေဒနာ ကင်းစင်တဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ရယ်လို့ မရှိနိုင်ဘူး၊ ရောဂါကြီးတာနှင့် သေးတာပဲ ကွာခြားနေတယ်၊ ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီး ရောဂါ မဖြစ်အောင် ကာကွယ်ကြရ၊ ရောဂါဖြစ်ပြန်တော့လဲ ဆေးကုသကြရတယ်၊ နေ့

စဉ်လဲပဲ ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို အရေးတယူ မွေးမြူကြရတယ်၊ မတရားသဖြင့် မွေးမြူမိခဲ့ကြလျှင်လဲပဲ အပါယ်ငရဲ ရောက်ကြရပြန်တယ်၊ ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးနှင့်စပ်ပြီး ဘေးရန်ဒုက္ခတွေများလှတယ်။

ဘေးရန်တွေကလဲ အမြဲဝိုင်းနေတယ်၊ ဘယ်လိုပင် စောင့်ရှောက်ပေမဲ့ ဘေးရန် မရောက်အောင်၊ မအိုအောင်၊ မနာအောင် မသေ မပျောက်ရအောင် ဘယ်သူမျှ မစောင့်ရှောက်နိုင်ကြဘူး။

ခန္ဓာကိုယ်မှာ ရုပ်ပိုင်း ဆိုင်ရာကသာ ရောဂါ ဝေဒနာတွေ ဖြစ်နေတာ မဟုတ်သေးဘူး၊ နာမ်ပိုင်းဆိုင်ရာကလဲ အမြဲ ကိလေသာရောဂါ ဝေဒနာတွေဖြစ်နေတာပဲ၊ မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်ခေါ်တဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ရဲ့ တံခါးပေါက် ခြောက်ပေါက်ကလဲ၊ လောဘမီး၊ ဒေါသမီး၊ မောဟမီးတွေ အမြဲတောက်လောင် နေကြတယ်၊ ဇာတိမီး၊ ဇရာမီး အစရှိတဲ့ တဆယ့် တသီး ဒုက္ခမီးတွေကလဲ အမြဲတောက်လောင်နေတယ်၊ ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးမှာ ချမ်းသာစရာ ဘယ်နေရာမျှ ရှာမရနိုင်ဘူး၊ အားလုံးဒုက္ခတွေချည်းပဲ၊ ခန္ဓာကိုယ်တခုလုံး၊ ဒုက္ခတုံး ဒုက္ခခဲ ဒုက္ခအစုအပုံမျှသာဖြစ်တယ်။

"**သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ ဒုက္ခာ**"ဆိုတဲ့အတိုင်း ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရ အကြောင်းတရား ၄-ပါးကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာရတဲ့ သင်္ခါရတွေဟာ၊ ဒုက္ခတွေချည်းပါပဲ၊ ဒါကြောင့် သင်္ခါရကိုငြီးငွေ့ဘိုလိုတယ်၊ ဒီရုပ်နာမ် ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို ငြီးငွေ့ဘိုလိုတယ်။ သင်္ခါရဘယ်မှာရှာရမလဲ ? တခြားမှာ ရှာမနေရဘူး၊ ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်မှာရှာရမယ်၊ ဒီခန္ဓါကိုယ်ကြီးတခုလုံး သင်္ခါရချည်းပဲ။

နိဗ္ဗာန်မှတပါး သက်ရှိသက်မဲ့ အားလုံးတို့ဟာ သင်္ခါရချည်းပါပဲ၊ ဒီသင်္ခါရကို အမှန်အတိုင်း ဉာဏ်ဖြင့် ဆင်ခြင်ပြီး အပြစ် မြင်အောင် ရှုရမယ်၊ သင်္ခါရတွေနှင့်ယှဉ်တွဲပြီး အမြဲအတူနေရပေမဲ့ သင်္ခါရမှန်းမသိကြလို့ သားချစ်ရ၊ သမီးချစ်ရ သူ့ရောကိုယ်ပါ အပြစ် မမြင်ကြလို့ ချစ်ခင်နေကြတယ်၊ တကယ်ဖြစ်ပျက်တတ်တဲ့ သင်္ခါရမှန်း သိကြလျှင် ဘယ်သူ့ကိုမျှ ချစ်ခင်နိုင်မယ်မဟုတ်ဘူး။ ကမ္ဘာကြီးတခုလုံး မြဲတဲ့ အရာဝတ္ထုဟူ၍ ဘာမျှ မရှိဘူး၊ အတိတ်က ရုပ်နာမ်တွေ အားလုံး ချုပ်ပျက် ကုန်ကြပြီ၊ ပစ္စုပ္ပန်မှာ ရှိဆဲ ရုပ်နာမ် အားလုံးဟာလဲ ချုပ်ပျက်ဆဲပဲ၊ အနာဂတ် လာလတ္တံ့ ရုပ်နာမ်တွေလဲပဲ ချုပ်ပျက်ကြလိမ့်မယ်။

ဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်ကြီး တည်ထောင်ခါစ ၁၂၆၄–ခုနှစ်က သံဃာတော် ၁၀၀–ကျော် ရှိခဲ့တယ်။ ဝိသုဒ္ဓါရုံဆရာတော်ကြီးကစပြီး အားလုံး မရှိကြ

တော့ဘူး၊ ဒီက တယောက်ထဲသာ ကျန်တော့တယ်၊ သစ္စာရကို ကြောက်ကြရမယ်ဆိုပေမဲ့ မကြောက်ကြဘူး၊ ဘယ်လို ဓမ္မကထိကတွေ ဟောကြ၊ ပြောကြပေမဲ့ သစ္စာရကို မကြောက်ကြဘူး၊ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင် ဟောတာတောင် မရတော့ ဘယ်သူ ဟောလို့ ရတော့မလဲ၊ ပညာဉာဏ်နှင့် အမှန်အတိုင်း သိမြင်မှ ကြောက်ကြမှာပဲ၊ မဂ်ဉာဏ်ပညာဖြင့် သစ္စာရ မမြင်သမျှ ဘယ်တော့မှ သစ္စာရကြောက်ကြမယ်မဟုတ်ဘူး၊ သစ္စာရမကြောက်သမျှ နိဗ္ဗာန်ကို မရောက်နိုင်ကြဘူး၊ နိဗ္ဗာန် မရောက်သမျှ သံသရာထဲမှာ ရုပ်, နာမ် ခန္ဓာတွေ ထပ်ခါထပ်ခါ ရရှိနေပြီး၊ အိုလို့မဆုံး, နာလို့မဆုံး, သေလို့ မဆုံး, ဒုက္ခတွေ မဆုံးနိုင်ပဲ ဖြစ်နေကြမယ်။

ပညာဖြင့် ဆင်ခြင်လို့ သစ္စာရကို မြင်လာပြီဆိုလျှင် "**သောမဂ္ဂေါ ဝိသုဒ္ဓိယာ**" ဆိုတဲ့အတိုင်း နိဗ္ဗာန်ရောက်ဘို့ လမ်းစမြင်ကြရမယ်၊ နိဗ္ဗာန်ကို မြင်ရအောင် သစ္စာရအပြစ်တွေကို မြင်အောင်ကြည့်ရမယ်၊ ဒီရုပ်နာမ် ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးရဲ့အပြစ်ကို မြင်အောင်ရှုကြရမယ်၊ ရင်ဝမှာ လှံစူးနေပေမဲ့ အဲဒီ လှံကို မနှုပ်သေးပဲ၊ သစ္စာရ ငြိမ်းဌေ့အောင် အားထုတ်ကြရမယ်၊ ဦးခေါင်းကို မီးလောင်နေပေမဲ့ မီးကို မငြိမ်းသေးပဲ၊ သစ္စာရကို ငြိမ်းဌေ့အောင် တရားအားထုတ်ကြရမယ်၊ ဒါကြောင့် အသီးသီး ရုပ်နာမ်ဓမ္မ သစ္စာရတို့ကို အမှန်အတိုင်းမြင်အောင် ဆင်ခြင်ပွါးများ တရားအားထုတ်ကြပြီးလျှင်၊ သစ္စာရအားလုံး, ဒုက္ခအားလုံးတို့၏ ချုပ်ဆုံးရာ, ကုန်ဆုံးရာ မှန် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကြီးကို ရယူခံစားနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

(၁၃၃၀–ခု၊ တာကူးလဆန်း ၁၄–ရက်နေ့)

ဝါကျွတ် ကန်တော့ပွဲ

နှုတ်မြွက်ဟောတော်မူသော တရား အမှတ် (၂၆)

သီတင်းကျွတ်လဖြစ်လို့ ဝါလကျွတ်တဲ့အခါ၊ အစဉ်အလာ ထုံးစံအတိုင်း ဆရာသမား ကန်တော့ကြ၊ အမိအဘ ကန်တော့ကြ၊ သက်ကြီး ဝါကြီးကန်တော့ကြ၊ ပူဇော်ကြ၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုအမျိုးမျိုးပြုကြ၊ ဗုဒ္ဓဘုရား

ရှင် ပွင့်တော်မူသည်ကစ၊ ဗုဒ္ဓရှင်လက်ထက်တော်ကစပြီး၊ ယခုထက်တိုင် ကုသိုလ်ပွဲကြီး၊ ကန်တော့ပွဲကြီး၊ ပူဇော်ပွဲကြီးဖြစ်နေတာတူရဲ့၊ ရှေးရှေးက ပူဇော်ကြ၊ ကန်တော့ကြ၊ တရားဟောကြ၊ တရားနာကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များမ တော့ကို၊ ဟောတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေကလဲ၊ ဗုဒ္ဓရှင်ကစလို့၊ အထွဋ်အထိပ်အ မြင့်အမြတ် အရိယာ, ဗုဒ္ဓ, ရဟန္တာကြီးတွေ ဒီလိုအခါ ကြုံကြိုက်ကြ၊ တ ရားနာတဲ့ သူတွေကလဲ ပါရမီတွေ ဘဝပေါင်းများစွာ, ကမ္ဘာပေါင်းများ စွာကဖြည့်ကျင့်ပြီးလာလို့၊ ပါရမီတွေရင့်သန်လို့ တရားနဲ့တွေ့ယင်, ချက် ချင်းပဲ အရိယာ ဖြစ်ပြီးသွားတော့မဲ့ အရိယာလောင်း ရဟန္တာလောင်း သူတော်ကောင်းတွေဖြစ်လို့၊ ရေကန်ထဲရှိတဲ့ ပဒုမ္မာ ကြာငုံကြီးဟာ ပွင့် ကာနီး နံနက်အခါ နေရောင်ကိုရယင် ငုံနေတဲ့ပဒုမ္မာကြီး ဖြုံးကနဲပွင့်၊ ကားကား စွင့်စွင့်လန်းလန်း ဆန်းဆန်းပွင့်သွားသလို။

ဗုဒ္ဓရှင်၏တရား၊ နာလိုက်ကြရ၊ ရဟန္တာတို့တရား နာလိုက်ကြရ၊ တ ခါထဲ တရားတပွဲတထိုင်ထဲပင် သောတာပန်ဖြစ်သွားသူ၊ သကဒါဂါမ်ဖြစ် သွားသူ၊ အနာဂါမိမဂ်ဖိုလ် ရသွားသူ၊ ရဟန္တာတွေ ဖြစ်သွားတဲ့သူတွေ အ များကြီးရှိကြတယ်။ ထိုကစဉ်ဆက်ပြီး တဖြေးဖြေး ယခုနောက်ပိုင်း ကျလာ တော့ကို၊ ဟောပြောတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကလဲ အရာရာက ရော့ပြီးတော့ လာကြ တယ်။ ဆုံးမဩဝါဒပေးတဲ့ ဆရာတွေကလဲ၊ အရာရာက သူတော်ကောင်း တရားဘက်က ရော့ပြီးလာကြ၊ နဲပြီးလာကြတယ်။ တရားနာတဲ့လူ၊ အဆုံး အမ ဩဝါဒခံတဲ့လူ၊ ကန်တော့တဲ့ သူတွေကလဲပဲ၊ တရားတွေ ရော့ပြီး လာကြတယ်။ ပါရမီဖြည့်လာကြတာ၊ ဆရာလုပ်တဲ့သူကလဲ၊ ပါရမီ ဘယ် လောက် ပြည့်နေတယ်ဆိုတာ မသိရဘူး။ တရားနာတဲ့ သူတွေကလဲ ပါရမီ ဘယ်လောက် ပြည့်နေတယ်ဆိုတာ မသိရဘူး။

ဗုဒ္ဓဘာသာ သမ္မာဒိဋ္ဌိလူမျိုး ဖြစ်နေကြလို့၊ ဗုဒ္ဓရှင် ဟောကြားတဲ့ တရားတော်၊ သာသနာတော် ယုံကြည်ပြီးနေကြလို့၊ ပါရမီတော့ အတော် ဖြည့်ခဲ့ကြပြီးဖြစ်တဲ့ သူတွေနဲ့တူရဲ့၊ နိဗ္ဗာန် ရောက်လောက်အောင်၊ ယခု ဘဝ နိဗ္ဗာန်ရောက်လောက်အောင် ပါရမီမပြည့်သေးတဲ့သူတွေ၊ ယခုဘဝ နိဗ္ဗာန်မရောက်နိုင်ကြဘူး၊ ယခုဘဝတွင် နိဗ္ဗာန်ရောက်လောက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် တချို့ကလဲ ယခုခေတ်မယ် မရှိနိုင်ဘူး၊ အရိယာဖြစ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ် မရှိနိုင်ဘူး၊ ဒီဘဝ တချို့ကလဲ သောတာပန်တွေ၊ သကဒါဂါမ်တွေ အနာဂါမ်တွေ ယခု ရှိနေတယ်၊ တချို့က ရဟန္တာတွေကိုပဲ ရှိသေးတယ်လို့ ပြောနေကြတယ်၊ သို့သော် ခုနင်ကပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ဆရာလုပ်တဲ့သူကလဲပဲ ဉာဏ်နဲပြီးလာလို့

အမှန်မသိနိုင်ဘူး၊ တပည့်လုပ်တဲ့သူတွေကလဲ ဥာဏ်နဲ့ပြီး ဥာဏ်ဆုတ်ယုတ်ပြီး လာလို့၊ နောက်ပိုင်းမယ် အမှန်မသိနိုင်ဘူး၊ အတွေးအဆနဲ့ ပြောကြ ဟောကြရတယ်။

သဘာဝအတိုင်းက တော့ကို သူ့ခေတ်နဲ့သူ၊ သူ့အလို အလျောက် ဖြစ်ပြီးတော့နေတာပဲ၊ တက်ကပ်အခါကာလက, တရားတွေ တဆင့်ထက် တဆင့် တက်တက်ပြီး ပွါးများနေတာပဲ့၊ ဆုတ်ကပ် အခါကာလ ကျတော့ ဆုတ်ဆုတ်ပြီးနေတာပဲ။ ယခုနေအခါ၊ မနေ့က ဟိုက လာကန်တော့၊ ဒီက လာကန်တော့၊ ပြောထိုက်တဲ့ဟာ နဲနဲပါးပါး ပြောရတယ်။ ပြောစရာက များများမရှိတော့၊ ဘာပြောရသလဲဆိုတော့။ တပည့်တော်တို့ ယခုခေတ် လူစု၊ ဘာအရေးကြီးဆုံးလဲဆိုတော့၊ စိတ်ကောင်း မိတ်ဆွေကောင်း ဒီ (၂) မျိုးလိုတယ်။ လောက ကြီးပွါးရေး၊ လောကကြီးပွါးရေးထက် တိုးတက်ပြီး တော့ အရိယာဖြစ်လို့ လောကုတ္တရာ ကြီးပွါးရေးကျအောင် ရောက်လိုတဲ့ သူ ဆန္ဒရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ၊ ကိုယ်တိုင် စိတ်ကောင်းရှိရမယ်။ မိတ်ဆွေကောင်း ရှိရမယ်။ စိတ်ကောင်း ရှိလို့ရှိယင် တောင့်တတဲ့အတိုင်း တဖြေးဖြေး တိုးတိုးသွားမယ်။ နောက်ဆုံး ရဟန္တာကြီးဖြစ်ပြီး နိဗ္ဗာန်ရောက်နိုင်တယ်။ မိတ်ဆွေကောင်းရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာလဲ ထို့အတူပဲ။ တဖြေးဖြေး တိုးတက်ပြီး တော့ နိဗ္ဗာန်တိုင်အောင် ခံစားသွားရမှာပဲ။

ယခုခေတ်မယ်၊ မိတ်ဆွေကောင်းအများကြီးရှိတယ်၊ ပြောတတ်ဟော တတ်, လိမ္မာယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမသွန်သင်ပေးမဲ့ ဆရာကောင်း၊ မိတ် ဆွေကောင်းတွေ အများကြီးရှိတယ်၊ လက်ငင်းဒိဋ္ဌ တွေ့ပြီးတော့၊ ပြော ဟောတတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမျှမက အာစရိယပရမ္ပရ၊ ဆရာအဆက်ဆက်၊ ဒို့ ရွှေကျင်ဂိုဏ်းကြီးဆိုယင် ရွှေကျင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးများ ဟောကြားပြီး ထားခဲ့တဲ့တရားတွေ,စည်းကမ်းတွေ, နည်းလမ်းတွေ, ဥပဒေတွေ, ဝိသုဒ္ဓါရုံ ဆရာတော်ကြီးများ ဟောကြားထားခဲ့တဲ့ တရားတွေ, စည်းကမ်းတွေ, နည်း လမ်းတွေ, ဥပဒေတွေ, "**စစ်ကိုင်းတောင်ရိုးဆိုယင် မဟာဂန္ဓာရုံ ဆရာ တော်ကြီး**"များ ဟောပြထားတဲ့ စည်းကမ်းတွေ နည်းလမ်းတွေ ယခုထက် တိုင် လိုက်နာပြီးတော့ နည်းယူပြီးတော့ လိုက်နာကျင့်ကြံကြတယ်၊ မဟာ ဂန္ဓာရုံ ဆရာတော်ကြီးများ၊ ဝိပဿနာ ဆရာတော်ကြီးများ၊ ဒိပဲရင်း ဆရာ တော်ကြီးများ၊ ဝိသုဒ္ဓါရုံဆရာတော်ကြီးများ၊ ရွှေကျင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး များ မရှိပေတယ်လို့ အခု ထင်ရှား ရှိနေကြသော သူတို့၏ ကလျာဏမိတ္တ မိတ်ဆွေကောင်းကြီးတွေပဲ၊ သက်တော် ထင်ရှား ရှိယင်လဲပဲ ဒီတရားဟော

မှာပဲ၊ ဒီစကားပြောမှာပဲ၊ ဒီလို ဆုံးမမှာပဲ၊ သူတို့ထားခဲ့တဲ့ စည်းကမ်းဥပဒေတွေကလဲ ဒီတိုင်းပဲ ရှိနေတော့ကို၊ ထိုကလျာဏမိတ္တ မိတ်ဆွေကောင်းကြီးတွေ ဆရာကောင်းကြီးတွေ နည်းလမ်းယူပြီးနေရတော့၊ ကိုယ်၏ မိတ်ဆွေ, ကိုယ်၏ ကလျာဏမိတ္တ မှီခိုအားထားရာတွေပဲ။

ဒီထက်တိုးပြီးတော့ အထက်ကိုပြန်ကြည့်မယ်ဆိုလို့ရှိယင် ဗုရားရှင်လဲ ယခု ရှိနေသေးတာပဲ၊ သက်တော်ထင်ရှားသာ မဟုတ်တာ၊ ဗုရား အဆုံးအမ ဖြစ်တော်မူတဲ့ ပိဋကတ် သုံးပုံတွေက ထင်ရှား ရှိနေလေတော့၊ ဒီ ပိဋကတ်သုံးပုံတွေသင်ယူပြီးတော့ လိုက်နာကျင့်ကြံနေကြရတယ်၊ ကလျာဏမိတ္တ ဖြစ်တော်မူတဲ့ ဗုရားရှင်၏ နည်းလမ်းတွေ ကလျာဏမိတ္တဖြစ်တဲ့ ဗုရားစကားတွေ လိုက်နာကျင့်ကြံနေရတော့၊ ဒီတရားစကားတွေလိုက်နာ ကျင့်ကြံနေကြတဲ့သူတွေရဲ့ မိတ်ဆွေဟာ၊ ဗုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးပေပဲ။

ဒါဖြစ်လေတော့ကို ဗုဟိဒ္ဓက ကလျာဏမိတ္တ မိတ်ကောင်း ထင်ရှားရှိပြီးနေကြတယ်၊ ပိုပြီးခက်တာက စိတ်ကောင်းရှိဘို့ဆိုတာ ခက်ကြတယ်လို့ စိတ်ထဲက အောက်မေ့မိတယ် ဝေဘန်မိတယ်၊ ကလျာဏမိတ္တဆိုတာ ခက်တဲ့အခါတော့ ခက်ပါတယ်၊ အခုခေတ်မယ်တော့သိတ်မခက်သေးဘူး စိတ်ကောင်းကတော့ကို ရှေးခေတ်ကလဲ ခပ်ခက်ခက်၊ ယခုခေတ်မယ်လဲ ခပ်ခက်ခက် နောင်လဲ ပိုပြီးတော့ခက်မှာပဲ၊ ဘာကြောင့်လဲဆိုယင် သတ္တဝါတွေက....

ဘဝေ ရမန္တိ မုဋ္ဌတ္တာ၊ လောကေ ဘူတံ အဒဿနာ၊
သလဘာဝိယ အဂ္ဂိမှာ၊ သေခါဟိဋ္ဌေန္တိ ဒဿနာ။

ဆိုတဲ့အတိုင်း ညအခါ မီးထဲလာတဲ့ ပိုးဖလံကောင်တွေဟာ မီးထဲဆင်းဆင်းပြီး သေကြတယ်။ သူတို့က မသေခင်၊ မီးပူလောင်မခံရခင်က သိတ်ပြီး ပျော်တယ်။ မီးကျီးထဲ, မီးပူထဲကျတော့ နာတော့နာပါရဲ့၊ ကြာကြာကြီး ပူနေရဲ၊ ဆွေးနေရလောက်အောင် အချိန်မရပဲ ချက်ချင်း သေကြရတယ်။ ရှေးကအကောင် ကျပြီးသေတာကို မြင်ကြသား၊ တွေ့ကြသားပဲ၊ နောက် အကောင်တွေက ပျော်ရွှင်ပြီး မီးထဲ ဆင်းကြတာပဲ၊ ဒါတောင်မှ ပုထုဇဉ်တွေဟာ၊ ကိုယ် ရောက်ရာဘဝ, ရောက်ရာဘဝမယ် ပျော်ကြတယ်။

"**ဘဝေ ရမန္တိ မုဋ္ဌတ္တာ**" ဘဝေ၊ ဘဝ၌။ ရမန္တိ၊ ပျော်ပိုက်ကြကုန်၏။ အကုန်လုံး ပျော်နေကြတယ်။ နတ်တွေကလဲ နတ်ဘုံ၊ လူတွေကလဲ လူ့ဘုံ၊ ပျော်နေကြတာပဲ၊ တိရစ္ဆာန်တွေကလဲ တိရစ္ဆာန်ဘုံ ပျော်ကြတာပဲ။ သူတို့

က တရံတခါ ဆင်းရဲဒုက္ခ တွေ့တဲ့အခါ၊ ပင်ပန်းတဲ့အခါ ငြီးငွေ့ကြတယ်၊ များသော အားဖြင့် ပျော်နေ ကြတယ်။ ဘာကြောင့် ပျော်နေကြ သလဲ၊ **'လောကေဘူတံ အဒဿနာ'** လောက အပြစ်ကို မမြင်လို့ ဟုတ်မှန်သော ဘေးရန်ကိုမမြင်လို့ ပျော်နေကြတယ်၊ ပုထုဇဉ်တို့သဘာဝ။

အဲ့ခုလို ရောက်ရာ ဘုံဘဝမယ် လူ့ဘုံ ဆိုပါတော့။ ပဋိသန္ဓေ နေလိုက်တယ်ဆိုယင်၊ ပဋိသန္ဓေနောင်ဘဝင် ၁၅-ချက်၊ ၁၆-ချက်လောက်စိတ္တုပ္ပါဒ်တွေဖြစ်၊ နောက် မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းဖြစ်၊ ဒီနောက် ကိုယ့်ဘဝကို၊ ကိုယ်နှစ်သက်တဲ့ ဘဝနိကန္တိက လောဘဇောဖြစ်တယ်။

လူ့ပြည်ဖြစ်တဲ့သူတွေလဲ၊ ပဋိသန္ဓေစိတ်တို့ ဘဝင်စိတ်တို့၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း စိတ်ဆိုတာတော့ အဗျာကတထဲက၊ ဘဝနိကန္တိက လောဘဇော ဆိုတဲ့ စိတ်လေးကတော့၊ **အကုသိုလ်** လောဘပြဋ္ဌာန်းတဲ့ လောဘမူစိတ်ဖြစ်သွားတယ်။ ဒီစိတ်ကလေးဟာ လောဘဖြစ်တယ်ဆိုယင်၊ သူ့ဘဝသူ့ ဘဝနိကန္တိက လောဘဇောဆိုတဲ့ ကိုယ့်ဘဝကိုယ် နှစ်သက်တယ်။ လူဘဝတင်မကဘူး၊ တိရစ္ဆာန်ဘဝ အတူတူ၊ ပြိတ္တာဘဝ အတူတူ၊ ငရဲကျနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်နေပေမဲ့၊ ဒီဘဝ နိကန္တိကဇောလေးက ဖြစ်သေးတာပဲတဲ့၊ ကိုယ်ရောက်တဲ့ဘဝ နှစ်သက်တဲ့စိတ်၊ ပျော်ရွှင်တဲ့ စိတ်လေး၊ နှစ်သက်တဲ့စိတ်လေး၊ ခုနင်က ပြောခဲ့တဲ့၊ ပိုးကောင်လေးတွေ သေရမဲ့ဘဝ မမြင်ရတော့ ပျော်သလို၊ ကိုယ်ရောက်ရမဲ့ဘဝ ဘာဖြစ်ရမယ်ဆိုတာ မသိတော့၊ အစဆုံး လောဘနဲ့ ပျော်ပြီးတော့ ဘဝသစ် ရောက်ကြရတယ်။ ပဋိသန္ဓေ နောင်ရှေးဦးအစဆုံးက ပျော်ပြီးလာတယ်။ နောင်ကြီးလေ ပိုပျော်လေ၊ ကြီးလေ ပိုပျော်လေ လောဘနဲ့ ပျော်ကြတာပဲ၊ ဒီစိတ်တွေဟာ မကောင်းတဲ့စိတ်ချည်းပဲ၊ သူတွင်ဆိုယင် တော်ပါသေးရဲ့၊ တော်ကြာ ဒေါသက ပါလာ၊ မောဟက ပါလာ၊ မောဟက နောက်မှဖြစ်တာ မဟုတ်ပါဘူး။ လောဘဖြစ်ပြန်ယင်လဲ မောဟက တွဲပါတယ်၊ ဒေါသ ဖြစ်ပြန်ယင်လဲ တွဲပါတာပဲ။ အဲ ခုလို သတ္တဝါတွေက ကိုယ်ဖြစ်ရာဘဝမယ် ပျော်ကြတယ်။

တောရွာကလူတွေ ဒီရွာကလူ ဟိုရွာသွား နေပါဆိုယင် မသွားချင်ကြဘူး၊ ကိုယ့်ရွာကို ပျော်နေကြတယ်။ အိမ်တွေ အရပ်တွေမှာလဲ ဒီအိမ်ကနေ ဟိုအိမ်ပြောင်းနေ၊ ဒီအရပ်ကနေ ဟိုအရပ် ပြောင်းနေပါဆို၊ မပြောင်းချင်ကြဘူး။ ကိုယ့်အိမ် ကိုယ့်အရပ်မှာပဲ ပျော်နေကြတယ်။ ကိုယ့်နေရာဌာန ကိုယ်ပျော်နေကြတယ်။

အခုလို ဘာကြောင့် ပျော်နိုင်ကြသလဲ ဆိုတော့ “**လောကေဘူတံ အဗ္ဗသနာ**”တဲ့၊ ဟုတ်မှန်တဲ့ အပြစ်ကို မမြင်ကြလို့ ပျော်ရွှင်ကြတယ်။ ပျော်လို့ ပျော်ရုံတွင် မကဘူး၊ ကိုယ့်အိမ် အကောင်း ဆုံးပဲ။ ကိုယ့်ကျောင်း အကောင်းဆုံးပဲ။ ကိုယ့်နေရာ အကောင်းဆုံးပဲ၊ ကိုယ်လုပ်တဲ့အလုပ် အကောင်းဆုံးပဲ၊ ကိုယ်ကြံတဲ့အကြံ အကောင်းဆုံးပဲ။ ကိုယ်အကောင်းဆုံး ပဲဆိုတဲ့ စိတ်ဓါတ်ကလဲ၊ ပုထုဇဉ်တွေမှာ ရှိနေကြတာပဲ။ ဒါခုနင်က စိတ်ကောင်းနဲ့ စပ်ပြီး စိတ်ကောင်းရှိတို့၊ ခဲယဉ်းတာ ပြောရ၊ ပုထုဇဉ်တို့ သဘာဝ “**ပုထုဇ္ဇနော ဥမ္မတ္တကော**”ဆိုတဲ့အတိုင်း အရူးတွေချည်း ဖြစ်နေကြတယ်။

လူတယောက် ခရီးသွားယင်း ဇရပ်ပျက်ပေါ်မယ် အရူးတယောက်က အိပ်နေတယ်တဲ့ ရွှေသက်န်းခြုံပြီးတော့၊ ဘယ်က ရလာတယ် မဆိုနိုင်ဘူး၊ အရူးဆိုတော့ ယူချင်ရာက ယူလာမှာ၊ လူကောင်း တယောက်က မြင်လို့ ဖြုတ်သွားတော့ အိပ်တဲ့သူ အရူးက အိပ်ပျော်တာမဟုတ်တော့၊ “**အော်-ဒီ အရူးနှယ် ရွှေသက်န်းကြီး ခြုံလို့ သည့်ပြင် အရူးထက်ထူးပြီး ရူးမှရူးပေတယ်**” လို့ အရူးကို အပြစ်တင်ပြီးတော့ နှုတ်ကထွက်သွားတယ်၊ အရူးက ရွှေသက်န်း ဖွင့်ကြည့်ပြီးတော့၊“**အော်-ဒီလိုချည်း တယောက် တယောက် ထင်ကြတာဘဲ**” လို့ ပြန်ပြောလိုက်သတဲ့။

သူ့ကိုယ်သူ အရူးမှန်းမသိဘူး၊ သူ့အထင်ကတော့ ဟိုလမ်းသွားနေတဲ့ သူ အရူးထင်မှာပဲ၊ ဒီလိုပဲ တယောက် တယောက် ထင်ကြတာပဲ၊ ‘ပုထုဇ္ဇနော ဥမ္မတ္တကော’ ဆိုလို့ ကိုယ်ကသာ လူကောင်း၊ ဟိုတယောက်က အရူးပဲ၊ ဒီလို အရူးနဲ့ လူကောင်း တွေ့တဲ့နေရာမှာ ထင်သလို အရူးကလဲ သူက လူကောင်း၊ ဟိုလူ အရူး ထင်သလို၊ ပုထုဇဉ်တွေ အထင်အမြင်တွေ မှားပြီးတော့ လောဘနောက် လိုက်နေကြ၊ ဒေါသနောက် လိုက်နေကြ၊ မောဟနောက် လိုက်နေကြ၊ မာန်မာနနောက် လိုက်နေကြ၊ ဗုဒ္ဓရှင်သာသနာနဲ့ တွေ့လို့၊ ဗုဒ္ဓရှင်တရား နှလုံးသွင်းတဲ့ အခါကျတော့ ကိုယ့်မှာ လိုတဲ့ အချက် သိမှာပဲ၊ ကိုယ့်မှာ ပါရမီမပြည့်သေးဘူး၊ ပညာဘက်က လိုသေးတယ်၊ သဒ္ဓါဘက်က လိုသေးတယ်၊ သီလဘက်က လိုသေးတယ်၊ လောဘ နှိမ်နင်းဘို့ လိုသေးတယ်၊ ဒေါသ နှိမ်နင်းဘို့ လိုသေးတယ်၊ အကုသိုလ် နှိမ်နင်းဘို့ လိုသေးတယ်၊ ဒီလိုဟာတွေ သိလာရတယ်၊ ဒီလိုပုဂ္ဂိုလ် လူကောင်း လို့ ဆိုရတာပဲ။

ပညာကင်းလို့ မိုက်မဲနေတဲ့သူ၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကို မိုက်မှန်း သိနေယင် တော်ကြာပညာရှိ ဖြစ်သွားတာပဲတဲ့၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကို မိုက်နေတာကို မိုက်မှန်းမသိပဲ အထက်တန်းစား လူလိမ္မာ ထင်မှတ်နေတဲ့သူ၊ ဘယ်တော့မှ လူလိမ္မာ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ စိတ်အပြောင်းအလဲက ခက်တယ်။ အချို့ပြောင်းလဲသွားပြီးတော့၊ ဗာလဆိုတာ မိုက်တဲ့လူဗာလ၊ ကလေးလေးတွေ သူငယ်ကိုလဲ ဗာလခေါ်ရတာပဲ။ သူကဘာမှ နားမလယ် သေးပဲကိုး။ အတော်ကြီးလာတဲ့ အခါကျတော့ကို မွေးဖွါးလာတုန်းက၊ ဗာလခေါ်ရတဲ့သူ အတော်ကြီးလာတဲ့အခါ သူ့ကိုဗာလ မခေါ်ရ တော့ဘူး၊ သူ့အသိ ဉာဏ်တွေက များလာတော့ကို ပညာရှိလူလိမ္မာ ဖြစ်သွားရတယ်၊ လူကြီးလူကောင်းဖြစ်သွားတယ်။

ဒါကြောင့် ခုနင်က ဆုပေးတဲ့အခါ ဘာဖြစ်ပါစေ၊ ဘာရပါစေလို့ဆိုပေမဲ့၊ ရေ့ယူတော့လို့ အဟုတ်ရအောင် ပေးနိုင်တာမဟုတ်ဘူး။ ရနိုင်ကြပါစေလို့ ဆုတောင်းတဲ့ မေတ္တာသဘော ပြောရတာပဲ။

လောကီအပြစ်ကင်းတဲ့ ကောင်းကျိုးတွေ လိုချင်တယ်။ အလုံးစုံ အပြစ်ကင်းတဲ့ လောကုတ္တရာ ကောင်းကျိုးတွေ လိုချင်တယ် ဆိုလို့ရှိယင်၊ ကိုယ်တိုင် ကိုယ့်စိတ်ကို ပြုပြင်ပြီးတော့ ပါရမီတရားတွေ ဖြည့်ကျင့်ပြီး သွားမှ အကောင်းဆုံးဖြစ်တဲ့ လောကုတ္တရာကျိုးလဲရနိုင်မယ်။ လောကုတ္တရာအကျိုး မရမီ သံသရာ၌ ကျင်လည်ရတဲ့အခါ ကုသိုလ်၏ အကျိုးဖြစ်တဲ့ အသက်ရှည်ခြင်း။ အဆင်းလှခြင်း။ ချမ်းသာခြင်းဆိုတဲ့ အကျိုးတွေ ကျက်သရေ ဂုဏ်သိရ်ကြီးမားတဲ့ အကျိုးတွေ၊ လောကီ အပြစ်ကင်းတဲ့ အကျိုးတွေရနိုင်မယ်။

ဒါကြောင့် စစ်ကိုင်းက ဒီရောက်အောင်လာတာ သာမညနဲ့ရောက်နိုင်ကြတာမဟုတ်ဘူး၊ အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့်၊ ဆရာတော် လာကန်တော့လို့ဆုံးမဩဝါဒပြောဟောတဲ့အခါမယ်၊ စိတ်ကောင်းရှိရမယ်၊ မိတ်ကောင်းရှိရမယ်၊ နဂိုရ်ကလဲ ရှိတန်သမျှ ရှိနေကြတာပဲ၊ ပိုပြီးတော့ နိဗ္ဗာန်ပေါက်အကျိုးပေးနိုင်မဲ့စိတ်ကောင်း နိဗ္ဗာန်အရ ညွှန်ပြနိုင်မဲ့ဆရာကောင်း၊ သမားကောင်း၊ မိတ်ဆွေကောင်း၊ စာကောင်း၊ ပေကောင်းပေါ့လေ၊ ဗုဒ္ဓရှင်က ပြထားတယ်၊ ဗုဒ္ဓရှင်က ပြထားတယ်လို့ ဗုဒ္ဓစကားနားမထောင်ယင် ဗုဒ္ဓရှင်ဟာ ကိုယ်၏ ကလျာဏမိတ္တမိတ်ဆွေကောင်းမဖြစ်နိုင်ဘူး၊ ဗုဒ္ဓစကားနားထောင်မှ ဗုဒ္ဓရှင်လဲ ကိုယ့်မိတ်ဆွေကောင်းဖြစ်မယ်။

ဒါကြောင့် ကိုယ်စီကိုယ်စီ စိတ်ကောင်း, မိတ်ကောင်း အမြဲရှိအောင် နှလုံးသွင်းပြီး သူတော်ကောင်းတရားကို ပွားများ အားထုတ်နိုင်ကြပါစေ သော်။

စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး၊ ဝိပဿနာချောင်၊ ရဟန်း သံဃာများ၊ သီလရှင်ယောဂီများ၊ သီတင်းကျွတ် ကန်တော့လာရာ၌ ဟော တော်မူသော နှုတ်မြွက်တရားဖြစ်ပါသည်။

(၁၃၂၄-ခု)

ရတနာသုံးပါး တရား

နှုတ်တော်မြွက် ကဆုန်လပြည့် ဗုဒ္ဓနေ့တရားတော် အမှတ် (၂၇)

၁၃၂၇-ခုနှစ်။

[နေ့ထူး နေ့မြတ် ဖြစ်သော ကဆုန်လပြည့်နေ့၌၊ "**သတင်း စာတွင် ထည့်သွင်း ဖေါ်ပြရန် တရားတပုဒ် ရေးသား ချီးမြှင့် တော်မူပါဟု** (**လူထုအယ်ဒီတာ**)က လျှောက်ထားသဖြင့် ရတ နာ ၃-ပါးနှင့်စပ်သော နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်ဘွယ်ရာစကား နှုတ် မြွက်ဟောကာ ရေးသားပေးပို့စေတော်မူသည်။]

နမောဗုဒ္ဓဿ၊ နမောဓမ္မဿ၊ နမောသံဃဿ၊ ဤပဏာမ စကားကို သတင်းစာကြည့်ရှုသူတို့၊ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် ကြည့်ရှု၍၊ ဘာဝနာဖြစ် မြောက်အောင် နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်သင့်၏။ ဗုဒ္ဓ၊ ဓမ္မ၊ သံဃဟူသော အ မြတ်ဆုံး ရတနာသုံးပါးတို့တွင် ဗုဒ္ဓရတနာသည်၊ ၁၀၃-ခုနှစ်၊ ကဆုန်လ ပြည့်နေ့၌၊ ဗုဒ္ဓအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည်။

ယခု ၁၃၂၇ - ခုနှစ်တွင်၊ ဗုဒ္ဓရတနာ ဖြစ်ပေါ်လာသော နှစ်ပေါင်း (၂၅၅၀)နှစ်ရှိပြီ၊ သို့ဖြစ်ရာ ကဆုန်လပြည့် ဗုဒ္ဓနေ့ပေါင်း (၂၅၅၄) ကြိမ် ရှိခဲ့ပြီ။

"ဗုဒ္ဓေါ လောကေ သမုပ္ပန္နော၊ ဟိတာယ သဗ္ဗပါဏိနံ"၊ လောကေ၊ လောက၌၊ သဗ္ဗပါဏိနံ၊ ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့၏၊ ဟိတာယ၊ အစီးအပွါးအလို့ငှါ၊ ဗုဒ္ဓေါ၊ ဘုရားရှင်သည်၊ သမုပ္ပန္နော၊ ကောင်းစွာ ဖြစ်ပေါ်၍ လာပေ၏။

ဘုရားရှင်ပွင့်တော်မူသည်မှစ၍ ဘုံသုံးပါး၌၊ ဘုရားရှင်ကို ကြည်ညိုလေးစားကြသော လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအများတို့သည်၊ **"ဗုဒ္ဓေါ ဗုဒ္ဓေါ"**ဟူ၍ရင်း၊ **"နမော ဗုဒ္ဓဿ"** ဟူ၍ရင်း၊ မြန်မာဘာသာအားဖြင့် (**ဘုရား ဘုရား**) ဟူ၍ရင်း၊ (**ဘုရားရှင်အား ရှိခိုးပါ၏**) ဟူ၍ရင်း၊ စိတ်၌ကြံစည်နှလုံးသွင်းခြင်း၊ အသံထွက်အောင် နှုတ်မြွက် ရွတ်ဆိုခြင်းတို့ဖြင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ နေ့ ရက် လ နှစ် များစွာ၊ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ ဘာဝနာကို အထပ်ထပ် အခါခါ ပွါးများမိကြ၏။

အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်၌၊ ရဟန်းတို့ ပွါးများအပ် အဖန်ဖန် အလေ့အလာပြုအပ်သော တခုသောတရားသည်၊ စင်စစ်အားဖြင့် ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ၊ တပ်မက်မှုကင်းခြင်းငှါ၊ ရာဂစသည်တို့ချုပ်ခြင်းငှါ၊ ကိလေသာတို့ ငြိမ်းအေး စေခြင်းငှါ၊ လက္ခဏာယဉ်သို့ တင်၍ အထူး သိခြင်းငှါ၊ သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှါ၊ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ဖြစ်၏။

တခုသောတရားဟူသည် အဘယ်နည်း၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ဂုဏ်တော်တို့ကို အဖန်ဖန် အောင့်မေ့ခြင်း ဗုဒ္ဓါနုဿတိတရားတည်း၊ ရဟန်းတို့ ပွါးများအပ်၊ အဖန်ဖန် အလေ့အလာ ပြုအပ်သော ဤတခုသော ဗုဒ္ဓါနုဿတိ တရားသည် စင်စစ်အားဖြင့် ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ၊ တပ်မက်မှု ကင်းခြင်းငှါ၊ ရာဂ စသည်တို့ ချုပ်ခြင်းငှါ၊ ကိလေသာကို ငြိမ်းအေးစေခြင်းငှါ၊ လက္ခဏာယဉ်သို့တင်၍ အထူးသိခြင်းငှါ၊ သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်းငှါ၊ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါဖြစ်၏ဟုမိန့်တော်မူသည်။

ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာ၏ အကျိုးပေးပုံ။ ။လောက၌ သတ္တဝါများတို့၏ အစီးအပွါးအလို့ငှါ ဘုရားရှင် ပွင့်တော်မူလာသည်ဆိုရာ၌၊ သတ္တဝါများအကျိုးများပုံကို အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်ဖြင့် ဆင်ခြင်ကြည့်ရှုလျှင်၊ အံ့ဩဘွယ် ချီးမွမ်းဘွယ် မဆုံးနိုင်အောင် ထင်မြင်၍ ဘုရားရှင်ကို ကြည်ညို လေးစားအားထားလာကြလိမ့်မည်၊

တရားရတနာ။ ။တရားရတနာသည်လည်း....

ယဒါ သောဘိသမ္ဗောဓိံ၊ သမ္ဗုဇ္ဈော မုနိပုင်္ဂဝေါ၊
တဒါ ပဘုတိ ဓမ္မဿ၊ လောကေ ဇာတော မဟုဿဝေါ။

ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌။ သော မုနိပုင်္ဂဝေါ၊ မုနိထွဋ်ထား, ဤမြတ်စွာဗုဒ္ဓသည်၊ အဘိသမ္ဗောဓိံ၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်သို့၊ သမ္ဗုဇ္ဈော၊ ကောင်းစွာရောက်တော်မူပြီ၊ တဒါ၊ ထိုအခါမှ၊ ပဘုတိ၊ စ၍၊ လောကေ၊ လောကသုံးပါး၌၊ ဓမ္မဿ၊ သုံးဆဲ့ခုနစ်ပါးသော ဗောဓိပက္ခိယတရား၏၊ မဟုဿဝေါ၊ ကြီးစွာသော တိုးတက်ခြင်းသည်၊ ဇာတော၊ ကောင်းစွာ ဖြစ်ပေါ်လာပေပြီ။

ဆိုသည့်အတိုင်း၊ ဗုဒ္ဓရတနာနှင့်အတူ၊ ၁၀၃–ခု၊ ကဆုန် လပြည့်နေ့၌ပင်ဖြစ်ပေါ် ထင်ရှားတော်မူပေသည်။ ဘုံသုံးပါး၌ တရားတော် ထင်ရှားပေါ်လာသည်မှစ၍၊ တရားတော်ကို ကြည်ညိုလေးစားကြ ကုန်သော၊ လူ, နတ်, ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအများတို့သည် **"ဓမ္မော,ဓမ္မော"**ဟူ၍၎င်း၊ **"နမော ဓမ္မဿ"**ဟူ၍၎င်း၊ မြန်မာဘာသာအားဖြင့် **"တရားတော်,တရားတော်"** ဟူ၍၎င်း၊ **"တရားတော်အားရှိခိုးပါ၏"**ဟူ၍၎င်း။ စိတ်၌ ကြံစည် နှလုံးသွင်းခြင်း၊ အသံထွက်အောင် နှုတ်မြွက်ဆိုခြင်း တို့ဖြင့်၊ ကြိမ်ဖန် များစွာ ဓမ္မာနုဿတိဘာဝနာ ပွါးများမိကြ၏။ ဓမ္မာနုဿတိ ဘာဝနာ၏ နိဗ္ဗာန်တိုင်မြောက်၊ အကျိုးရောက်ပုံကို ဗုဒ္ဓါနုဿတိ ဘာဝနာကဲ့သို့ပင် အင်္ဂုတ္တရပါဠိတော်၌ ဗုဒ္ဓရှင် ဟောတော်မူပေသည်။

သံဃာရတနာ။ ။သံဃာရတနာကား၊ ၁၀၃-ခု၊ ဝါဆိုလ၊ ဓမ္မစကြာတရား ထင်ရှားဖြစ်ပေါ် ဟောတော်မူအပြီးတွင်မှ အရှင်ကောဏ္ဍည စသော ပဥ္စဝဂ္ဂီ ရဟန်းတော်များမှစ၍ လောက၌ဖြစ်ပေါ်လာ၏။

ထိုသံဃာ့ဂုဏ်ကိုအာရုံပြု၍ ပွါးများသော သံဃာနုဿတိဘာဝနာသည်လည်း၊ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ၊ ဓမ္မာနုဿတိ၊ ဘာဝနာကဲ့သို့ပင် အကျိုးများကြောင်းကို အင်္ဂုတ္တရ ပါဠိတော်၌ပင် ဗုဒ္ဓရှင်ဟောတော်မူပေသည်။

ထို့ပြင် ဤကဲ့သို့ ကြည်ညိုဘွယ် ဂုဏ်အထူးနှင့် ပြည့်စုံသော ဗုဒ္ဓ, တရား,ရတနာနှစ်ပါးတို့၏ အကျိုးများကြောင်းကို သိရခြင်းစသော နိဗ္ဗာန်တိုင်မြောက် အကျိုးသက်ရောက်ခြင်းတို့ကား၊ သံဃာရတနာနှင့် ဆက်စပ်လျက်ရှိပေသည်၊ ပထမသံဂါယနာတင် အရှင်မဟာကဿပစသော သံဃာရတနာသာမရှိပါက၊ ဒုတိယသံဂါယနာတင် အရှင်ယသစသောမထေရ်တို့

သိဘူယ် ကျင့်ဘူယ် အသူယ်သူယ်တို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဒေသနာ့ ဓမ္မတို့ကို မသိနိုင်တော့ပြီ၊ မကျင့်နိုင်တော့ပြီ။ ထိုဒေသနာ၏ အရှင်ဖြစ်သော ဗုရား ရှင်၏ ဂုဏ်ကျေးဇူး တို့ကိုလည်း သိခွင့်မရတော့ပြီ၊ ဤကဲ့သို့ ဖြစ်ပါက အရှင်ယသစသော ဒုတိယ သံဂါယနာတင် အရှင်မြတ်တို့၏ မင်္ဂဉာန်ဖိုလ် ဉာန်တို့ ပေါ်ခွင့်မရ၊ သံဃာဟူ၍ပင် ခေါ်ရတော့မည် မဟုတ်ပေ။ ကာလ သောကမင်းစသူ လူအပေါင်းတို့၏ နိဗ္ဗာန် တိုင်မြောက် ပေါက်ရောက် နိုင် သော ကုသိုလ်တို့ဖြစ်ခွင့် မရကြတော့ချေ။ ယခုကဲ့သို့လည်း ဗုဒ္ဓနေ့စသည် ပြုလုပ်ခွင့်မရ၊ ကုသိုလ်ထုပ် မစိုက်မြှုပ်နိုင်ကြတော့ပေ။

ဤသို့လျှင် ဗုရား, တရား ရတနာ နှစ်ပါးတို့၏ အကျိုးများကြောင်းကို သိရခြင်း စသော နိဗ္ဗာန်တိုင် အကျိုးတို့ကား **ပထမသံဂါယနာတင် အရှင်မဟာကဿပ** အစ၊ ယခု လက်ရှိ သမ္မုတိသံဃာများတိုင်အောင်သော သံဃာများနှင့် ဆက်စပ်နေရကား၊ ဗုဒ္ဓ ဓမ္မ ရတနာများထက်ပင် သံဃာ ရတနာသည် သတ္တဝါများအတွက် အကျိုးများလှပေသည်ဟု သဘောကျ ၍ သံဃာနုဿတိဘာဝနာ ပွါးများနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

၁၃၂၇-ခု၊ ကဆုန်လပြည့်နေ့၊ လူထုသတင်းစာ အထူးထုတ်မှ။

ဓမ္မစကြာတရား

နှုတ်တော်မြွက် ဝါဆိုလပြည့် ဓမ္မစကြာတရားတော် အမှတ်(၂၀)

၁၃၂၄-ခုနှစ်။

ဝါဆိုလပြည့် ဒီနေ့ဟာဖြင့် ဗုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးရဲ့ "**ပဋိသန္ဓေ ယူတော်မူသည့်နေ့၊ တောထွက်တော်မူသည့်နေ့၊ ဓမ္မစကြာတရားကိုဟော တော်မူသည့်နေ့၊ ရေမီးအစုံစုံ တန်ခိုးပြာဋိဟာ ပြတော်မူသည့်နေ့၊ တာ ဝတိံသာနတ်ပြည်မှာ အဘိဓမ္မာတရားတော်ကို စတင်ဟောကြားတော်မူ သည့်နေ့**" ဖြစ်သည့်အတွက် အလွန် ထူးခြားမြင့်မြတ်သည့် နေ့ထူးနေ့မြတ် ကြီး ဖြစ်ပေတယ်။

မဟာသက္ကရာဇ် ၁၀၃-ခုနှစ် ယခုလို ဝါဆိုလပြည့်နေ့မှာ အရှေ့လောကဓာတ်က ကမ္ဘာ့ တန်းဆာ လစန်းရတနာကြီးကလဲ ထွက်ပေါ်စဆဲဆဲ၊ အနောက်လောကဓာတ်မှ ရောင်ခြည်တထောင် အလင်းဆောင်သည့် နေမင်းကြီးကလဲ ဝင်လုနီးဆဲဆဲ၊ ရာသီဥတုအနေအားဖြင့်လဲ နွေရာသီ ကုန်ဆုံးပြီး၍ မိုးဃ်းဥတုရာသီ ဝင်ရောက်ကာစ ဖြစ်သည့်အတွက်၊ ရွက်ဟောင်းတွေ ကြွေပြီး၍ ရွက်သစ်တွေဝေကာ စိမ်းလန်းစိုပြေသည့် ဗာရာဏသီပြည် ဣသိပတနမိဂဒါဝုန်တောကြီးအတွင်း၊ သာယာ ဆိတ်ငြိမ်နေသည့် နေဝင်လထွက်အချိန်မှာ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက အင်္ဂါရှစ်ဖေါ်အသံတော်ဖြင့် "**ဒွေ မေ ဘိက္ခဝေ အန္တာ ပဗ္ဗဇိတေန န သေဝိတဗ္ဗာ**" အစရှိသည်ဖြင့် ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ်၏ ဗုဒ္ဓဝါဒလမ်းစဉ်ကို ကျေညာ ထုတ်ဖေါ်လျက် ပဥ္စဝဂ္ဂီ ငါးဦးတို့ကို တရားအထူး ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်။

ရဟန်းတို့၊ သံသရာ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်လိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အဘို့ အစွန်းနှစ်ပါးကို မမှီဝဲသင့်ဘူး မလိုက်သင့်ဘူး၊ အဲဒီအဘို့အစွန်း နှစ်ပါးဆိုတာ ဘာလဲဆိုလျှင် "**ကာမေသုကာမသုခလ္လိက လကျာဝါဒ လမ်းစဉ်နှင့် အတ္တကိလမထ လက်ဝဲဝါဒ လမ်းစဉ်**" ဖြစ်ပေတယ်၊ အဲဒီ နှစ်မျိုး ထဲတွင် ကာမဂုဏ် တရားတွေအပေါ်မှာ ကာမဂုဏ် ချမ်းသာကိုကပ်ငြိပြီး အဖန်တလဲလဲ အားထုတ်မှု လကျာဝါဒလမ်းစဉ်ဟာ ယုတ်ညံ့တဲ့ ရွာသူတွေရဲ့ လုပ်ငန်းစဉ် ဖြစ်တယ်။ ပုထုဇဉ်တွေရဲ့ အလေ့ဆိုးလဲ ဖြစ်တယ်၊ အရိယာတွေရဲ့ အကျင့်မဟုတ်ပါ၊ လောကုတ္တရာ အကျိုးစီးပွါးနဲ့စပ်တဲ့ တရားမျိုးလဲ မဟုတ်ပါ။

နောက်....ဝတ်စားနေရေး ခေါင်းပါးခြိုးခြံစွာကျင့်ပြီး မစားမသောက်ဘဲ မိမိကိုယ်ကို ပင်ပန်းအောင် အဖန်တလဲလဲ အားထုတ်ခြင်းဆိုတဲ့ အတ္တကိလမထ လက်ဝဲဝါဒ လမ်းစဉ်ဟာလဲ ဆင်းရဲရုံသာ ဖြစ်တယ်၊ အရိယာတွေရဲ့ အကျင့် မဟုတ်၊ သာသနာပ တိတ္ထိယတို့ရဲ့ အလုပ် ဖြစ်ပါတယ်။ ဘာတခုမျှ အကျိုးစီးပွါးမဖြစ်ထွန်းနိုင်ပါ။ ရဟန်းတို့ အဲဒီ ပြဆိုခဲ့တဲ့ဝါဒလမ်းစဉ်နှစ်မျိုးလုံးသို့ မလိုက်ဘဲ၊ မရောက်စေဘဲ **လက်ဝဲမပါ လကျာမကျ မဇ္ဈိမ ပဋိပဒါ အလယ်အလတ် ဝါဒလမ်းစဉ်** ကို၊ ငါဘုရားသိမြင်တော်မူခဲ့တယ်။ အဲဒီငါဘုရားရဲ့ ဝါဒလမ်းစဉ်ကတော့ ပညာမျက်စိကိုလဲပွင့်လင်းစေတယ်။ အသိဉာဏ်ကိုလဲတိုးပွါးစေတယ်။ ကိလေသာအပူတွေ ငြိမ်းအေးဘို့ရာ အထူးသိမြင်ဘို့ရာ၊ သစ္စာလေးပါး အမှန်တရားကို ထိုးထွင်းသိမြင်ဘို့ရာ၊ နိဗ္ဗာန်ကိုမျက်မှောက်ပြုဘို့ရာဖြစ်ပါတယ်။ "ရဟန်းတို့၊ ငါဘုရား

သခင်ရဲ့ မဇ္ဈိမ ပဋိပဒါ အလယ်အလတ် ဝါဒလမ်းစဉ်ဆိုတာ ဘယ်ဟာတွေလဲဆိုလျှင်၊ ကောင်းစွာသိမြင်မှု၊ ကောင်းစွာကြံစည်မှု၊ ကောင်းစွာပြောမှု၊ ကောင်းစွာပြုလုပ်မှု၊ ကောင်းစွာအသက်မွေးမှု၊ ကောင်းစွာအားထုတ်မှု၊ ကောင်းစွာအမှတ်ရမှု၊ ကောင်းစွာတည်ကြည်မှု အင်္ဂါရှစ်ပါးနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း အကျင့်လမ်းစဉ် ဖြစ်ပေတယ်”

အဲ ဒီဗုဒ္ဓရှင်ရဲ့ မဇ္ဈိမပဋိပဒါ ဗုဒ္ဓဝါဒလမ်းစဉ်အတိုင်း လိုက်နာအားထုတ်ကျင့်ကြံပါလျှင် မိမိရဲ့သန္တာန်တွင်းရှိတဲ့ ရုပ်နာမ်နှစ်ဖြာ ခန္ဓာငါးပါးနဲ့တကွ အပြင်ပရှိ လောကီအာရုံ ကာမဂုဏ်တွေဟာ အမှန်မမြဲ, ဆင်းရဲဒုက္ခ, အစိုးမရဟု ဒုက္ခသစ္စာ ဆင်းရဲအမှန်တရားကို အမှန်အတိုင်း သိမြင်လာတဲ့ အသိဉာဏ် မဂ္ဂသစ္စာ ဖြစ်ပေါ်လာပြီးလျှင်၊ ထိုခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး ဆင်းရဲအမှန်တရားကို အမှန်အတိုင်း သိမြင်လာတဲ့ အသိဉာဏ် မဂ္ဂသစ္စာ ဖြစ်ပေါ်လာပြီးလျှင် ထိုခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး ဆင်းရဲမှုတရားတွေကို ချမ်းသာ ထင်ပြီးလျှင်၊ တွယ်တာ လိုချင်တတ်တဲ့ တဏှာလောဘ၊ သမုဒယသစ္စာတရားဟာ အလိုလို ဖြစ်ပြီး၊ ဒုက္ခချုပ်ငြိမ်းရာ နိရောဓသစ္စာ နိဗ္ဗာန်ကို ကေန်မုချ ရရှိနိုင်ပေတယ်။

ဤကဲ့သို့၊ ဗုဒ္ဓရှင်သည် တရားစကြာ ရတနာကြီးကို လည်စေတော်မူလျက်၊ သစ္စာလေးပါး အမှန်တရားတို့ကို၊ ဤဝါဆို လပြည့်နေ့မှာ ဟောကြားတော် မူခဲ့တဲ့အတွက်၊ ဤဓမ္မစကြာနေ့ဟာ ဗုဒ္ဓသခင်ရဲ့ သာသနာတော်ကြီး စတင်ပြန့်ပွါး ထွန်းကားလာသည့်နေ့ဟု ဆိုထိုက်လှပါပေတယ်၊ ဗုဒ္ဓရှင် သာသနာတော်ကြီးနှင့် တွေ့ဆဲကြုံဆဲ အခါကာလဝယ်၊ လောဘ, ဒေါသ, မောဟအစရှိတဲ့ ကိလေသာအပူတွေ ငြိမ်းအေးရန်အလို့ငှါ သစ္စာလေးတန်၊ တရားမှန်ကို ကိုယ်တိုင် သိမြင်ပြီးလျှင် မဂ်ဉာဏ်, ဖိုလ်ဉာဏ်, နိဗ္ဗာန်တရားထူးများ ကိုယ်ပိုင်ရရှိအောင် အားထုတ်သင့်ကြ ပါပေတယ်။ သို့မှသာလျှင် ဗုဒ္ဓရှင် သာသနာတော်ကြီးနဲ့ တွေ့ရကျိုးနပ်ကြပေမယ်။

ယခုခေတ်အခါ သာသနာ(၂၅၀၉) နှစ်ထောင့် ငါးရာကိုးနှစ် ရောက်ပြီဖြစ်၍ သာသနာ နောက်ပိုင်းခေတ်, ကလိယုဂ် ဆုတ်ကပ် ခေတ်ဆိုးကြီး ဖြစ်တဲ့အတွက် ကမ္ဘာ့ လူဦးရေ လေးပုံပုံ တပုံသာလျှင် တရားနှင့် ပြည့်စုံ၍၊ ကျန်သုံးပုံမှာ သူတော်ကောင်းတရားနှင့် ကင်းကွာ နေကြပေတယ်။ ယခု သာသနာ နောက်ပိုင်း အချိန်တွင်၊ ဗုဒ္ဓရှင်ရဲ့ အဆုံးအမ ဩဝါဒ သာသနာ့ အလင်းရောင် ဓါတ်အား နည်းပါးလာသည်နှင့်အမျှ တဘက်မှ

မိစ္ဆာဝါဒ လောဘ, ဒေါသ, မောဟ အမှောင်ထုကြီး ဤကမ္ဘာပေါ်မှာ လွှမ်းမိုးလာနေပေတယ်။

ကမ္ဘာပေါ်ရှိသတ္တဝါတွေရဲ့သန္တာန်မှာ လောဘတရား ကြီးမားလှသဖြင့်၊ ဆန်ရေစပါး ရှားပါးလျက် အစာငတ်မွတ်ခြင်းဘေး၊ "**ဒုဗ္ဘိက္ခန္တရကပ်**" ဆိုက်ရောက်ခြင်း၊ ဒေါသတရား ထွန်းကားသဖြင့် ကမ္ဘာဖျက် လက်နက်အမျိုးမျိုး ထွန်းကားဖြစ်ပေါ်လာလျက် အချင်းချင်း သတ်ဖြတ်မှု စစ်မက်ဖြစ်ပွါးမှု လက်နက်ဘေး "**သတ္ထန္တရကပ်**" ဆိုက်ရောက်ခြင်း၊ မောဟတရား လွန်ကဲကြီးမား လာသဖြင့်၊ ရောဂါဝေဒနာအမျိုးမျိုး ဆန်းပြား လာလျက် ရောဂါဘေးရောက် သေပျောက်ခြင်း "**ရောဂန္တရကပ်**" ကျရောက်ခြင်း ဘေးဆိုးကြီးများနဲ့ ရင်ဆိုင်တွေ့ကြုံ နေကြရပေတယ်။ နောက်ဆုံး လောဘ ထွန်းကားတဲ့ ဤကမ္ဘာကြီးကို မီးဖျက်၍ရင်း၊ ဒေါသလွန်ကဲလွှမ်းမိုးလျှင် ရေဖျက်၍ရင်း၊ မောဟလွန်ကဲ ကြီးမားလျှင် လေဖျက်၍ရင်း ဤကမ္ဘာကြီး ပျက်စီးသွားရပေမယ်။

ယခုခေတ်ကာလမှာ လက်တွေ့စမ်းသပ်၍ သိမြင်နိုင်တဲ့ ရုပ်လောက၏ တိုးတက်ကြီးပွါး ချမ်းသာရေးကိုပင် အားပေးလိုက်စားသူ များပြားလျက် လက်တွေ့ စမ်းသပ်၍မရနိုင်၊ မျက်စေ့ဖြင့် မမြင်အပ် မမြင်နိုင်သည့် နာမ်လောက ဘက်မှ တိုးတက် ကောင်းမွန် လာအောင် ပြုပြင်သူများ အလွန် ရှားပါးနေပေတယ်။ ကမ္ဘာသူ ကမ္ဘာသားတို့၏ အတွင်းသန္တာန်၌ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ တရားဆိုးကြီးများ ထွန်းကား လွှမ်းမိုး နေသမျှ ကာလပတ်လုံး၊ နာမ်လောကဘက်မှ မတိုးတက် မကောင်းမွန်သမျှ ကာလပတ်လုံး၊ ရုပ်လောက၏ တိုးတက်ကြီးပွါး ချမ်းသာရေးကို မည်မျှပင်ကြိုးစားအားထုတ်စေကာမူ၊ အဆုံးတိုင် အောင်မြင်မှု မရနိုင်သည့်ပြင်၊ နာမ်လောကဘက်မှ တိုးတက်မှု မပါဝင်သည့် ထိုရုပ်လောက၏ တိုးတက်မှုသည်ပင်လျှင် ဤကမ္ဘာကြီး ပျက်စီးဘို့ အကြောင်းတရားများ ဖြစ်ပွါး လာနိုင်ပေတယ်။

ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓရှင် ဟောကြားတော်မူခဲ့သည့် "**လက်ဝဲမပါ၊ လကျ်ာမကျ၊ မဇ္ဈိမပဋိပဒါ ဗုဒ္ဓဝါဒလမ်းစဉ်**" အတိုင်း ကျင့်ကြံအားထုတ်ပြီးလျှင် မိမိ၏ အကြီးဆုံး ရန်သူ၊ ကမ္ဘာကြီးတခုလုံး၏ အကြီးဆုံးရန်သူ ဖြစ်သည့် လောဘ, ဒေါသ, မောဟ, ကိလေသာရန်သူများကို သီလ, သမာဓိ, ပညာ လက်နက်တို့ဖြင့် တိုက်ဖျက်ပြီးလျှင်၊ ကပ်ကြီးသုံးပါး ကင်းဝေးလျက် ကမ္ဘာ့

ငြိမ်းချမ်းရေးတွင် မက၊ ထာဝရ ငြိမ်းချမ်းရေး ဖြစ်သည့် နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာ ကြီးကို၊ ကိုယ်စီကိုယ်စီ ခံစားရရှိ ချမ်းသာ နိုင်ကြ စေရန်၊ ကုသိုလ် တရား ပွါးများနိုင်ကြ ပါစေကုန်သတည်း။

၁၃၂၇-ခု၊ ဝါဆိုလပြည့်နေ့၊ လူထုသတင်းစာ အထူးထုတ်မှ။

သာသနာသန့်ရှင်းရေး ပုဂ္ဂိုလ်သန့်ရှင်းရေးတရား။

စံကင်း ဆရာတော်ဗရားကြီး ဩဝါဒတရား

နှုတ်မြွက်ဟောတော်မူသော တရားအမှတ် (၂၉)

၁၃၂၆-ခုနှစ်၊ နတ်တော် လပြည့်ကျော် ၆-ရက် နေ့တွင် သက်တော် ၈၄-နှစ် ပြည့်မြောက်၍၊ ၈၅-နှစ်သို့ ရောက်ရှိတော်မူပြီဖြစ်သော "**အဘိဓ္ဓဇ မဟာရဋ္ဌဂုရု မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံ သက်တော်ရှည် သာသနာပိုင် စံကင်းဆရာတော် ဗရားကြီး**"သည်၊ ယခု နတ်တော် လပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့ ညက မိနစ် (၄၀) ကြာမျှ တပည့်သံဃာ ထေရ်ကြီး, ထေရ်ငယ်များအား "**သက်တော်ရှည် ပူဇော်ပွဲ အကြို**ဩဝါဒ"တရား ဟောကြားတော်မူသည်၊ ဆရာတော်ကြီး၏ ဩဝါဒ တရားတော်မှာ အောက်ပါ အတိုင်းဖြစ်သည်။

ယခုနှစ် နတ္တော်လပြည့်ကျော် ၁-ရက်၊ နတ္တော်လပြည့်ကျော် ၆-ရက်သို့ ဝင်တဲ့ ရက်ချုပ်ထဲ မှတ်ထားတယ်။ ၆-ရက်နေ့မှ နှစ်စဉ်မွေးနေ့ အထိမ်းအမှတ်၊ အစကတော့မွေးနေ့ပူဇော်ပွဲ နောက်ပိုင်းကျတော့ အချို့က သက်တော်ရှည်ပွဲလို့ ခေါ်ကြတယ်။

နှစ်တိုင်းတော့ ၆-ရက်နေ့မှာ နဲနဲပါးပါး ပြောဟောပြီးတော့ သက်တော်ရှည်ပွဲကြီးပြီးသွားဒါပဲ၊ ယခုနှစ်တော့ အာမိသဒါန, ဓမ္မဒါန၊ အာမိသပူဇာ ဓမ္မပူဇာ ဒီလို အခြေအနေမျိုးလဲ ဖြစ်သွားအောင် အတူတကွ နေထိုင်ကြ

တဲ့ဆရာတပည့် သီတင်းသုံးတော်မျှားတို့နှင့် အာမိသပဋိသန္ထာရ၊ ဓမ္မပဋိသန္ထာရ (၂) မျိုးနှင့်ပြည့်စုံပြီးတော့ ၆–ရက်နေ့မတိုင်မီ၊ ၁-ရက်နေ့ကစပြီးတော့ နေ့စဉ် တရားပွဲလုပ်ပြီး သွားရကောင်းရဲ့စိတ်ကူးရ၊ ဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်ကြီးထဲမှာ ဓမ္မကထိကပုဂ္ဂိုလ် ၄–ပါးရှိတယ်၊ တပါး တရက်စီဆိုလို့ရှိယင် (၄)ရက် (၅) ရက်နေ့ဆိုတော့ လူတွေလဲ လုပ်ကြကိုင်ကြ၊ ရှုပ်ရှုပ်ထွေးထွေးနှင့် တရားပွဲလုပ်လို့ သိပ်မကောင်းလှဘူး၊ ကြံစည်မိတယ်၊ ပြီးတော့ဓမ္မကထိကတွေကလဲ မအားလပ်၊ ဟိုသွား ဒီသွားနဲ့ (၄) ရက်လုံးဓမ္မကထိကက ၄–ပါးလုံးစုံအောင် မရနိုင်ဘူး၊ ဘယ်သူ့ခိုင်းမယ်နဲ့ ကိုယ်တိုင်အဟောဖြစ်ပြီးသွားတယ်။

ကြံစည်တဲ့အတိုင်း၊ စိတ်ကူးတဲ့အတိုင်း မဖြစ်ဘဲနဲ့ တမျိုးတမည်ဖြစ်ပြီးသွားတတ်တယ်၊ **အစိန္တိတမ္ပိဘဝတိ၊ စိန္တိတမ္ပိဝိနဿတိ၊** ယခုလို ကိုယ်တိုင်ဟောမယ်လို့ မကြံဘဲနဲ့ ကိုယ်တိုင် ဟောဖြစ်ပြီးတော့နေရတယ်။ **အ**စိန္တိတမ္ပိဘဝတိ၊ ကိုယ်တိုင် အကြံအစည်မရှိဘဲနဲ့ ဒီလို ဖြစ်ပြီးတော့လာရတယ်၊ တမျိုးတော့ကောင်းဒါပါဘဲ။ အာမိသဒါန, ဓမ္မဒါန, အာမိသပူဇာဆိုတဲ့ အဖြစ်မျိုးကို ယခုနှစ် ကိုယ်တိုင်ရတာဘဲ။ ဓမ္မဆိုတာက ဒီ ဗုဒ္ဓသာသနာတော် ဗုဒ္ဓရှင်ပွင့်မှ ဓမ္မဆိုတဲ့တရားမျိုး လူတွေ ပြောတတ်တာနဲ့တူတယ်။ ရှေးကတော့ ကုသလာဓမ္မာ၊ အကုသလာဓမ္မာ စသည်ဖြင့် ဗုဒ္ဓဟောပါဠိတော်တွေကို ဓမ္မအခြေအနေမျိုးနဲ့ပြောတတ်ပုံမရဘူး။

ဗုဒ္ဓအလောင်းတော်ကြီးမျှားဖြင့် တချို့ပြောချင်ပြောတတ်မယ်၊ မျှားသောအားဖြင့် မပြောတတ်တာကမျှားလိမ့်မယ်၊ ထိုဓမ္မက ဘယ်တုန်းကပေါ်လာသလဲ။

ယဒါ ဟဝေ ပါတုဘဝန္တိ ဓမ္မာ၊ အာတာပိနော ဈာယတော ဗြာဟ္မဏဿ။

ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌၊ မုနိပုင်္ဂဝေါ၊ မုနိငါးပါးတို့ထက် အမြတ်ဆုံးဖြစ်တော်မူသော၊ သော၊ ထိုဗုဒ္ဓရှင်သည်၊ အဘိသမ္ဗောဓိ၊ သစ္စာလေးပါးကို သိသော ဗုဒ္ဓ အဖြစ်သို့၊ သမ္ဗုတ္တော၊ ရောက်တော်မူပြီ၊ တဒါ၊ ထိုဗုဒ္ဓရှင် ဗုဒ္ဓအဖြစ်သို့ ရောက်သည်မှ၊ ပဘုတိ၊ စ၍၊ လောကေ၊ လောက၌၊ ဝါ၊ လူ့ဘုံ, နတ်ဘုံ, ဗြဟ္မာဘုံ လောကဓါတ်၌၊ ဓမ္မော၊ တရားတော်၏၊ မဟုဿဝေါ၊ မြတ်သော သဘင်သည်၊ ဝါ၊ မြတ်သော ပွဲလမ်းသဘင်ကြီးသည်၊ ဇာတော၊ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။

ဗုဒ္ဓရှင်ပွင့်တော်မူတာက နှစ်ပေါင်း ရေတွက်လိုက်မယ်ဆိုလို့ရှိယင်၊ (၂၅၅၃) သာသနာတော် သက္ကရာဇ်က (၂၅၀၀) နှစ်ဆိုတာကုံး၊ ဗုဒ္ဓရှင် ပွင့်တော်မူတာ ၄၅-ဝါနှင့်ပေါင်းလိုက်တော့ (၂၅၅၃) နှစ်ရှိသွားပြီ (၂၅၅၃) နှစ်လောက်က၊ ဗောဓိပင်နှင့် ရွှေပလ္လင် သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ ဗုဒ္ဓအဖြစ်သို့ ရောက်စဉ်ကစပြီးတော့၊ လောကမယ် ဓမ္မသဘင်ကြီးဖြစ်၊ ဓမ္မ၏ကြီးကျယ်သော သဘင်ကြီး ဖြစ်လာတာပဲ၊ မြတ်သော ပွဲကြီး ဖြစ်လာတာပဲ၊ ကြာလှပြီ၊ နှစ်ပေါင်း(၂၅၅၃)နှစ် ကြာသွားပြီ၊ မြန်မာပြည်မှာတော့ ဗုဒ္ဓရှင် ပွင့်တော်မူစက ဓမ္မပေါ်သေးတာနဲ့မတူဘူး။ တတိယသံဂါယနာတင်ပြီးတဲ့ နောက်မှ 'ကိုးတိုင်း, ကိုးဌာန **သာသနာပြု စေလွှတ်တယ်ဆိုမှ မြန်မာပြည် သာသနာရောက်တယ်**'၊ သာသနာတော် ဗုဒ္ဓ အဆုံးအမဩဝါဒ၊ သာသနာတော်ဓမ္မ မရောက်ခင်က မြန်မာပြည်ရှိတဲ့ လူတွေ ဘယ်လိုနေကြမလဲ၊ ဗုဒ္ဓမှန်းမသိ, တရားမှန်းလဲမသိ, သံဃာမှန်းလဲ မသိ, ကုသိုလ်မှန်းလဲ မသိ၊ တာသာဘာဝ သူတို့ မြန်မာပြည် ရှေးလူတို့၏ အလေ့အကျင့်အားလျော်စွာ နေကြမှာပဲ၊ ဒီတော့ ဗုဒ္ဓ သာသနာတော်ကြီးနဲ့ စပ်ပြီးတော့ ကြည့်လိုက်မယ် ဆိုလို့ရှိယင်၊ ရိုင်းချင်တိုင်း ရိုင်းနေမှာပဲ၊ ကြမ်းချင်တိုင်း ကြမ်းပြီးတော့နေကြမှာပဲ။

ဗုဒ္ဓရှင် သာသနာရောက်လာ၊ ဗုဒ္ဓ, တရားတော် ထွန်းလင်း တောက်ပပြီး လာတော့၊ ဗုဒ္ဓ ကြည်ညိုရမှန်းသိ၊ တရား ကြည်ညိုရမှန်းသိ၊ သံဃာ ကြည်ညိုရမှန်းသိလို့ သရဏဂုံသုံးပါး ဆောက်တည်လို့ သရဏဂုံတည်ပုဂ္ဂိုလ်တွေဖြစ်၊ ရဟန်းတော်တွေပေါ်လာ၊ သာမဏေတွေပေါ်လာ၊ ရဟန်းပညာရှိတွေပေါ်လာ၊ သာမဏေ ပညာရှိတွေပေါ်လာ၊ လူပညာရှိတွေပေါ်လာ၊ ဟောကြ, ပြောကြ၊ ဗုဒ္ဓရှင် သာသနာတော်နှင့်စပ်လို့၊ ဓမ္မနှင့်စပ်လို့၊ မြန်မာပြည်က မြန်မာလူမျိုးတွေ သာသနာ အမှီပြုပြီးတော့ စတုမဟာရာဇ်နတ်တွေ မရေတွက်နိုင်အောင် များပြားတယ်။ တာဝတိံသာ နတ်တွေများပြားတယ်။ နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်မယ် နတ်သားတွေ အများကြီးရှိလိမ့်မယ်။ ဖြဟ္မာ့ပြည်ရောက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ဖြင့် နတ်ပြည်လောက် များချင်မှ များမယ်။ သတောအားဖြင့်တော့ကို၊ သာသနာတော်နှင့် တွေ့ကြုံရသဖြင့် ဖြဟ္မာ့ပြည် ရောက်နိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲပဲ အများကြီးထွက်ဘို့၊ ဘုံ သုံးပါး မကျင်လည်ပဲနှင့် အရိယာဖြစ်သွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲပဲ အများကြီးဖြစ်ဘို့၊ ဒါတော့ နောက်ပိုင်းကျလို့ အမှန်တော့မပြောနိုင်ဘူး။

သီဟိုဠ်ကျွန်းများဆိုလို့ရှိယင် ရဟန္တာတွေ များလွန်းလို့ စပါးဖျာပေါ် ထည့်ပြီး နေလှန်းထားတဲ့စပါးရှင် မာတုဂါမများဟာ နေပူလျှက်နဲ့ ရဟန္တာတွေက ကောင်းကင်က ပျံသွားတယ်၊ ဟိုကပျံသွား၊ ဒီက ပျံသွားတော့ နေမပူရလို့ စပါးမသွေ့ မခြောက်နိုင်ဘူး။ ရဟန္တာတွေ ကောင်းကင်က ပျံလွန်းလို့ စပါးလှန်းတဲ့မာတုဂါမများ ညည်းညူရတယ်၊ ဒီလောက်များ တယ်၊ သီဟိုဠ်ကျွန်းကတော့။ မြန်မာပြည်လဲဘဲ သီဟိုဠ်ကျွန်းမမှီသည့် တိုင် အောင် ရှေးရှေးက အဝေးကြီးမဟုတ်သေးဘဲနဲ့ သီးလုံးဆရာတော် ဖရား ကြီးများဆိုယင် အရိယာရဟန္တာကြီးလို့ ကျော်စောထင်ရှားလို့ ဒီအနီး လေးတွင် ဆက်လို့ **"သီးလုံးဆရာတော်ဖရားကြီး နှင့် ရွှေကျင်ဆရာတော် ဖရားကြီး"**တပည့် သားမြေးဆိုလို့ရှိယင် အမှန်အားဖြင့် သောတာပန်ပဲ၊ သကဒါဂါမ်ပဲ၊ အနာဂါမ်ပဲ၊ ရဟန္တာပဲ၊ မပြောရဲသော်လဲပဲ အရိယာတ မျှ ရဟန္တာကြီးတွေတမျှ သီလဂုဏ်, သမာဓိဂုဏ်, ပညာဂုဏ်, ပညာတော့ ထားတော့၊ သီလဂုဏ်၊ သမာဓိဂုဏ်တွေက ရဟန္တာကြီးတွေထက် ရဟန္တာ ကြီးတွေ အောက်မကျလောက်အောင် ကိုယ်မှီသမျှ ရွှေကျင် ဆရာတော် ဖရားကြီးလဲ မှီလိုက်ရတာဘဲ။

"ဝိသုဒ္ဓါရုံဆရာတော်ဖရား"ကြီးလဲ မှီလိုက်ရတာပဲ၊ **"ရန်ကုန်ကျောင်း တော်ရာ ဆရာတော်ဖရားကြီး"**လဲ မှီလိုက်ရတာဘဲ၊ နောက်ဆုံး ကျော်ပြီး တော့ ဆိုပါတော့ **"စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး တောင်ဒီလာဆရာတော်"** လို့ နောက်ဆုံး အမည်ခံယူသွားတဲ့ ဆရာတော်ကြီးများ၊ တချို့စာတတ်ပုဂ္ဂိုလ် ကြီးတွေက သူတော်ကောင်းကြီးတွေက ပြောကြသတဲ့၊ ရှေးရှေးက ဆရာ တော်ကြီးတွေ, ရှေးရှေးက ရဟန္တာကြီးတွေက ဒို့မမြင်ရဘူး၊ ရဟန္တာကြီး များ ဘယ်လိုနေမလဲလို့၊ ရဟန္တာကြီးများ ဘယ်လိုနေပုံ ထိုင်ပုံကို မျက်စိ နှင့်မြင်ရ ဘယ်လိုနေပါ့မလဲလို့ ကြည့်ချင်လို့ရှိယင် **"တောင်ဒီလာ ဆရာ တော်ကိုသာ ကြည့်"** ဒီအတိုင်း နေမှာဘဲ ဒီလို သူတော်ကောင်းများ အ ကြည်ညိုခံယူပြီးတော့သွားရတဲ့ တောင်ဖီလာ ဆရာတော်ကြီးများ ရှိတယ်၊ မှီလိုက်ရ ဘာမှမကြာသေးဘူး၊ ဂျပန် အရေးတော်ကျမှ ပျံတော်မူသွားရ၊ အဲဒီလို ဖရားရှင် သာသနာတော်နှင့်စပ်လို့ မြန်မာပြည် ကျေးဇူးများလိုက် တာ သိပ်ပြီးတော့ ကျေးဇူးများတယ်။

ရှေး ဆရာတော်ကြီးတွေ ကြည်ညိုဘွယ်တွေပေါ်၊ တရားပွဲ ပေါ်လာ တော့ သံဃာပွဲလဲ ပေါ်လာ၊ ဖရားပွဲ, တရားပွဲ, သံဃာပွဲ, ရတနာသုံးပါး စည်ကားလာတာပဲ၊ ယခုလို ဟောပြောပြီးတော့ နေနိုင်တာလဲ ဖရားရှင်

သာသနာတော်နှင့် တွေ့ကြုံလို့ ယခု တရားပွဲဖြစ်နေတာပဲ၊ တရားနာရတဲ့ သူတွေလဲ ဗုဒ္ဓ ဘုရားရှင်သာသနာတော်နှင့် တွေ့ကြုံလို့ ယခုလို တရားနာရတာ ပဲ၊ ဘေးကနေ ကြည့်မယ်ဆိုလို့ရှိယင် ရဟန်းသာမဏေ လေးငါးဆယ် လောက်နဲ့ ယခုလို ပြောဟောနေတာ ပျင်းတဲ့လူကဖြင့် ပျင်းစရာကြီးဘဲ လို့ ဒီလို ထင်မြင်နေမှာ၊ ခြောက်တိခြောက်သွေ့နှင့် တရားပွဲလို့မှ မခေါ် လောက်ပါဘူးလို့ ဒီလို ထင်ချင်ထင်နေမှာ၊ ပြောချင်ပြောနေမှာပဲ၊ အမှန် စင်စစ်ကတော့ကို ပြောဟောတဲ့သူ ရတဲ့ကုသိုလ်တွေကလဲ မရေတွက်နိုင် ပါဘူး၊ နာယူတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ရတဲ့ကုသိုလ်တွေကလဲ မရေတွက်နိုင်ပါဘူး၊ တပါး၊ နှစ်ပါး၊ သုံးပါး၊ လေးပါးနဲ့ မဟုတ်ပါဘူး၊ ကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်တွေ နှမ်းလို့၊ ပဲလို့၊ စပါးလို့ အရေအတွက်ထားပြီးတော့ ခြင်မယ်ဆိုလို့ရှိယင် တင်းတောင်းနဲ့ ဘယ်နှစ်တင်း ရမယ်၊ တင်းပေါင်း များစွာ ရနိုင်တဲ့ ကု သိုလ်တွေ ဖြစ်တာပါပဲ၊ သာသနာတော် ကျေးဇူးများ၊ တရား ပေါ်လာ လို့ ကျေးဇူးများတဲ့ အကြောင်း ပြောရတာ။

"**ဓမ္မသ္မ အသုဝနတာယ ပရိဟာယန္တိ**"ဆိုတာလဲရှိ၊ ဓမ္မဿ၊ တရား တော်ကို၊ အသုဝနတာယ၊ မနာကြားရသည့် အဖြစ်ကြောင့်၊ ဓမ္မဿ၊ တ ရားတော်မှ၊ ပရိဟာယန္တိ၊ ဆုတ်ယုတ်ကြကုန်၏၊ ကိုယ်ဉာဏ်မှီသမျှ ကိုယ် မျက်စိနှင့် မြင်ရသမျှ၊ နားနှင့် ကြားရသမျှ စိတ်ထဲကတွေးပြီးတော့ သိနိုင် သမျှ၊ မြင်ရကြားရ သိနိုင်သမျှ အကောင်း၊အဆိုးတွေ လိုက်ပြီးတော့ကြည့် ကောင်းသမျှ တရားကြောင့် ကောင်းတာချည့်ဘဲ၊ မကောင်းသမျှ တရား ကင်းလို့ မကောင်းတာချည်းဘဲ အပါယ်လေးဘုံထဲကျနေတဲ့ သတ္တဝါတွေ များချင်တိုင်းများနေ၊ သဒ္ဓမ္မတရား ကင်းပြီးတော့ ကျနေကြတာဘဲ၊ ယခု လူ့ဘုံတွင် မြန်မာပြည်တွင် ဆိုပါတော့ မြန်မာပြည်တွင် လူတွေနေကြ၊ ရဟန်း တော်တွေ နေကြ၊ သာမဏေတွေ နေကြ ကောင်းတာ တွေလဲရှိ၊ မကောင်းတာတွေလဲရှိ၊ မကောင်းတဲ့ သူတွေဟာ တရားကင်းပြီးတော့နေ ကြလို့၊ ကောင်းတဲ့ သူတွေဟာ တရားကြောင့်ကောင်းပြီး နေကြတာဘဲ၊ ယခုဘဝမယ် တရားကင်းတဲ့သူတွေဟာ ယခုဘဝလဲ မကောင်းဘူး၊ နောင် သံသရာလဲ ကောင်းဘို့ မဟုတ်ဘူး။

"**အဓမ္မော နိရယံ နေတိ**"ဆိုတာကိုး၊ အဓမ္မော၊ မသူတော်တရားသည်၊ နိရယံ၊ ငရဲသို့ (ဝါ) အပါယ်လေးဘုံသို့၊ နေတိ၊ ပို့ဆောင်တတ်၏၊ တရား ကင်းနေတဲ့ လူတွေဟာ အပါယ်ကို မုချ သွားရမှာဘဲ၊ အဲဒါဖြစ်တော့ကို လောကမယ် ဗုဒ္ဓ ဘုရား ပွင့်တော်မူလာရခြင်း၊ တရား ပေါ်လာခြင်း၊ သံဃာ

ပေါ်လာခြင်းဟာ သတ္တဝါတွေ အလွန် ကျေးဇူးများတယ်၊ **“ဗုဒ္ဓေါလောကေ သမုပ္ပန္နော၊ ဟိတာယ သဗ္ဗပါဏိနံ”** လောကေ၊ လောက၌၊ သဗ္ဗပါဏိနံ၊ ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့၏၊ ဟိတာယ၊ အကျိုးအစီးအပွါးအလို့ ငှါ၊ ဗုဒ္ဓေါ၊ ဗုရားရှင်သည်၊ သမုပ္ပန္နော၊ ကောင်းစွာ ပွင့်တော်မူလာ၏။

“ဓမ္မောလောကေ သမုပ္ပန္နော သုခါယသဗ္ဗပါဏိနံ”တရားတော်လဲဘဲ သတ္တဝါတွေချမ်းသာဘို့ပေါ်လာဒါဘဲ၊ ချမ်းသာဒါဟာ၊ ဘယ်လောက်ချမ်းသာမှာလဲ ၊သန္တိသုခဆိုတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကျအောင် ချမ်းသာရမှာဘဲ၊ ထိုဓမ္မကင်းလို့ရှိလျှင် အဝီစိကျအောင် ဆင်းရဲဒုက္ခနှင့်တွေ့ရမှာ၊ နိဗ္ဗာန်မရောက်ဘဲ သံသရာ ကျင်လည်နေရတဲ့ **ဝဋ္ဋခါဏုက**ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးဖြစ်နေရမယ်၊ ဘယ်တော့မှ နိဗ္ဗာန်မရောက်မဲ့ သတ္တဝါတွေရှိနေသေးတယ်၊ “ **ဝဋ္ဋခါဏုက သံသရာသစ်ငုတ်ကြီး** ” ဖြစ်ပြီးတော့နေမယ်။

ဒါကြောင့် ဗုရားဖြစ်ပေါ်လာခြင်း၊ တရားပေါ်လာခြင်းဟာ သတ္တဝါတွေ အလွန် ကျေးဇူးများတယ်၊ အလွန်ချမ်းသာကြတယ်၊ သံဃာတော်ဆိုတာလဲဘဲ (**အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ**) ဆိုတာကို၊ အနုတ္တရံ၊ အတုမရှိသော ပုညက္ခေတ္တံ၊ ကောင်းမှုတည်းဟူသော မျိုးစေ့၏ စိုက်ပျိုးရာ လယ်ယာမြေကောင်းသဘွယ်ဖြစ်၏။

မြန်မာပြည် ဆိုလို့ရှိယင် များသောအားဖြင့် တောင်ယာ လုပ်ကိုင်ပြီးတော့ ကောက်ပဲသီးနှံ့ အမှီပြုပြီးတော့နေကြတဲ့ သူတွေများတယ်၊ မြေသြဇာ ကောင်းတဲ့မြေပေါ်မှာ စိုက်ပျိုးလိုက်တော့ကို သီးနှံ့တွေအများကြီးရ၊ သံဃာတွေဟာ ထိုမြေလိုပဲ၊ ကောင်းသောမြေနှင့်တူတယ်၊ စပါးအလိုရှိတဲ့သူ ကောင်းသောမြေပေါ် စပါးစိုက်ပျိုးလိုက်တော့ အလိုရှိတဲ့စပါးတွေရ၊ ချမ်းသာရ၊ သံဃာတော်တွေ မြန်မာပြည်ရှိလို့ မြန်မာပြည် သံဃာတော် အမှီပြုပြီးတော့ နေကြတဲ့ ဒါယကာ, ဒါယိကာမတွေ၊ သံဃာ အချင်းချင်း၊ ရဟန်းအချင်းချင်း၊ သာမဏေအချင်းချင်း၊ ဒီသံဃာတော်များ အမှီပြုပြီးတော့ လူချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာ၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ၊ ဒီ ချမ်းသာတွေ ရမှာပဲ၊ လိုရင်းတော့ နိဗ္ဗာန်လိုချင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ဒီ သံဃာက ပေးမှာပဲ၊ နိဗ္ဗာန်မရောက်မီ သုဂတိ ဘဝရောက်ဘို့ ဒီသံဃာက ပို့မှာပဲ, ပေးမှာပဲ၊ ဆက်သွယ်ပြီးတော့ ဒီလိုကျေးဇူးများတယ်၊ အလွန်ကျေးဇူးများတဲ့ ဗုရားရှင်သာသနာတော်ကြီး အလွန်ကျေးဇူးများတဲ့ဗုရားရတနာ၊ တရားရတနာ သံဃာရတနာ၊ ဒီလိုချည်းပဲ ပြည့်စုံလိုလောက်လို့ သမ္မတ္တိသဘောနှင့်အမြဲ

တည်မနေဘူး၊ သမ္ပတ္တိဟူသမျှ ဝိပတ္တိ အဆုံးရောက်ရတယ်၊ သမ္ပတ္တိက ပြည့်စုံခြင်း၊ ဝိပတ္တိက ပျက်စီးခြင်း။

မြန်မာပြည် သာသနာတော်ကြီး စည်ကားလို့ နှစ်ပေါင်း များစွာကြာ၊ တဖြေးဖြေး ဒီသာသနာတော်ကြီး ပျောက်ကွယ်ရဦးမယ်၊ ဘယ်တော့ ပျောက်ကွယ်မလဲ၊ လုံးလုံး သာသနာမှန်း, ဗုဒ္ဓမှန်း, တရားမှန်း, သံဃာမှန်းမသိအောင် ကွယ်ပြီးတော့ သွားခဲ့တဲ့အခါ ရှိဦးမယ်၊ ခုတော့ ပြုံးကနဲ တော့ မပျောက်ဘူး၊ သို့သော် နဲနဲတော့ ရှေးသာသနာတော့မမှီဘူး၊ ရှေးတုန်းက ကောင်းတယ်၊ ခုမကောင်းဘူး၊ မကောင်းတော့လို့ "သာသနာ သန့်ရှင်းအောင် ယခုသာသနာ့ သန့်ရှင်းရေး"တဲ့၊ သာသနာက ရှုပ်ထွေးနေ၊ ညစ်ပတ်နေ၊ သာသနာ သန့်ရှင်းအောင် စင်ကြယ်အောင် လုပ်ကြစို့ရဲ့၊ ဘာလေး ညာလေးနဲ့ ပေါ်လာတယ်၊ စိတ်က အောက်မေ့တယ်၊ မြန်မာစကား သုံးထားဒါက၊ သာသနာသန့်ရှင်းရေး သုံးထားတယ်၊ ဒီစကား သိပ်ပြီးမှားတယ်၊ သာသနာက သူ့ဟာသူ သန့်ရှင်းနေတာ၊ ဘာမှဖြစ်တာ မဟုတ်ဘူး၊ လူတွေကမကောင်းလို့ လူတွေညစ်ပတ်လို့ လူညစ်ပတ်တယ် လူမသန့်ရှင်းဘူး၊ ရဟန်းညစ်ပတ်တယ်၊ ရဟန်းမသန့်ရှင်းဘူး၊ သာမဏေ ညစ်ပတ်တယ်၊ သာမဏေမသန့်ရှင်းဘူး။

ရဟန်း၊ သန့်ရှင်းအောင်၊ သာမဏေ သန့်ရှင်းအောင်၊ သံဃာ သန့်ရှင်းအောင်၊ လူ သန့်ရှင်းအောင်၊ ပုဂ္ဂိုလ်တွေသာ သန့်ရှင်းအောင် လုပ်ဘို့ကောင်းတယ်၊ သာသနာ သန့်ရှင်းအောင် လုပ်ဘို့မလိုဘူး၊ သာသနာဟာ အပြစ်မရှိဘဲနဲ့ သာသနာသန့်ရှင်းအောင် လုပ်ရမလား၊ ဒီလိုစိတ်ကတွေးမိတယ်၊ သာသနာ အပြစ်မဟုတ်ပဲနဲ့ သာသနာ အပြစ်တင်ပြီးတော့ သာသနာ ညစ်နွမ်းနေတယ်၊ ဗုဒ္ဓရှင် လက်ထက်ကလဲ ဒီသာသနာပဲ၊ ခုလဲ ဒီသာသနာပဲ၊ သာသနာဝင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက၊ သာသနာကို မုန်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေက သာသနာကို စိုးရိမ်နေပေမယ်၊ ဒီသာသနာဟာ ဘာမျှဖြစ်မသွားပါဘူး၊ သူ့ဟာသူ သာသနာပဲ၊ သာသနာမှီပြီးတော့ သာသနာ နည်းလမ်းအတိုင်း မလိုက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ညစ်နွမ်းပြီးနေတယ်၊ မသန့်ရှင်းပဲဖြစ်ပြီးတော့နေတယ်၊ သူတို့ကိုသာ သန့်ရှင်းအောင် စင်ကြယ်အောင် လုပ်ဘို့ရှိဒါပဲ အောက်မေ့တယ်။

သို့သော် မကင်းရာမကင်းကြောင်း ဖြစ်လေတော့ကို၊ ဌာနီ ဌာန သာသနာ သန့်ရှင်းဆိုရ၊ ဌာနဖြစ်တဲ့ သာသနာ မဟုတ်ပဲနဲ့ ဌာနီဖြစ်တဲ့ သာသနာ သန့်ရှင်းဘို့ဆိုတဲ့ စကားပါပဲ၊ ဒီလို လုပ်ပြီးတော့ ယူရမှာပဲ၊ ဒီတော့ကို

သာသနာတော် ရှေးခေတ်လိုမကောင်း၊ နောက်ပိုင်းကျတော့ သာသနာတော်ကို ကောင်းစွာ ကျင့်တဲ့သူကလဲ နဲသွားပြီ၊ သာသနာ ကြည်ညိုတဲ့ လူတွေကလဲ နဲသွားပြီ၊ အတော်အသင့် ကျင့်မယ်ဆိုတဲ့ သူတွေကလဲ ကျင့်နေတာပဲ၊ မကြိုက်သူတွေကလဲ အများကြီးပေါ်လာပြီ၊ သာသနာတော်ဆိုတာက၊ သံသရာမယ် တရံတခါမှ ပေါ်လာတာတော့ကို၊ ဒီသာသနာ ဗရားသာသနာ မကြိုက်တဲ့သူတွေ အင်မတန် များတာကို၊ ဗရားရှင် ဖြစ်တော်မူတယ်ဆို၊ ဗရားနှင့်တကွ ဗရားရှင် သာသနာတော် မုန်းလို့ မာရ်နတ်က လာ တိုက်ဖျက်တာဘဲ၊ နောက်လဲပဲ ဗရားရှင် သက်တော်ထင်ရှား ရှိသမျှ ဘေးက လိုက်ပြီးတော့ ဗရားသတ်မယ်လို့ မာရ်နတ်က အမြဲ လိုက်နေတာပဲ၊

တရားကောင်းကောင်း ကျင့်တဲ့သူကျ၊ မာရ်နတ်ကမုန်းပြီး၊ သူ့ အသင်းအပင်းတွေကလဲ အကုန်မုန်းလို နတ်တွေကလဲမုန်းလို့၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ယူတဲ့သူတွေကလဲမုန်း၊ ဗရားသာသနာဆို မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတွေက အကုန်မုန်းကြတာဘဲ၊ အကုန်အပြစ်ပြောတာဘဲ၊ အဲဒီလိုဖြစ်တော့ကို၊ ဗရားရှင်သာသနာ ကောင်းတယ် ဆိုပေတယ်လို့ ဘေးရန်တွေက အလွန်များ၊ ယခု နောက်ပိုင်း ကျတော့၊ ရှေ့ပိုင်းတုန်းကတော့ကို ဘေးရန်များပေမဲ့ ဗရားရှင် သက်တော်ထင်ရှားရှိလို့ သာသနာမထိခိုက်နိုင်ဘူး၊ ရဟန္တာကြီးတွေက ဘုန်းတန်ခိုးကြီးလို့ သာသနာ ပြိုးကနဲ မထိခိုက်နိုင်ဘူး၊ ယခု နောက်ပိုင်း ကျတော့ ဘုန်းရှင် ကံရှင်တွေက မရှိကြတော့ နောက်ပိုင်းပုဂ္ဂိုလ်တွေက ရှေးပုဂ္ဂိုလ်တွေလို ဘုန်းတန်ခိုးမကြီးတော့ကို သာသနာဖျက်ဆီးမဲ့ ရန်သူတွေအတော်များပြီးတော့လာပြီ၊ ဘေးကနေပြီး ဖျက်ဆီးမဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က အမျိုးမျိုး၊ ကိုယ့် သာသနာကို ဖျက်ဆီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကအမျိုးမျိုး ဒီလိုဖြစ်ပြီးတော့လာပြီ၊ ဒီခါတော့ကို သတိရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ပညာဉာဏ် ဆင်ခြင် စဉ်းစားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဗရားသာသနာ ကြည်ညိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဘယ်လိုနှလုံး သွင်းမလဲ၊ ဘယ့်နှယ် နှလုံးသွင်းရမလဲ **"ကိုယ့်အတွက်လဲ သာသနာမပျက်ရဘူး၊ သူတပါးက နောက်ယှက်သော်လဲဘဲ သာသနာ မပျက်ရဘူး"** သာသနာကို မြန်မာပြည်နှင့် အပြည့် သာသနာရှိတယ် ဆိုပါတော့၊ ကိုယ်တယောက်ထဲက အပြည့် သာသနာကို ကိုယ်ကစောင့်ထိန်းရမှာ မဟုတ်ပါဘူး။

ကိုယ့်နားရှိတဲ့ သာသနာကို ကိုယ်စောင့်ထိန်းရမယ်၊ ကိုယ့်ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ ရှိတဲ့ သာသနာကို ကိုယ် စောင့်ထိန်းရတယ်၊ ကိုယ့်နားရှိတဲ့ သာသနာကို ကိုယ်စောင့်ထိန်းလို့ရှိယင် ကိုယ့် အနီးအနားဖြစ်တဲ့ ဆရာသမား

တပည့်သားမြေး, မိတ်သင်္ဂဟ, သီတင်းသုံးဘော်တွေ အချင်းချင်း တဦးနဲ့ တဦး သတိပေးလို့ ပြောဟောလို့ ဆုံးမလို့ သင်ကြားလို့ ဒီလို သာသနာ စောင့်ရှောက်သွားလို့ရှိယင် ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ မန္တလေးက ပုဂ္ဂိုလ်များက မန္တလေးက သာသနာကို စောင့်ရှောက်သွားလို့၊ ရန်ကုန်က ပုဂ္ဂိုလ်က ရန်ကုန်က သာသနာကို စောင့်ရှောက်သွားလို့ရှိယင် သာသနာတော်ကြီး လဲပဲ မကွယ်မပျောက်နိုင်ပါဘူး၊ သာသနာစောင့် ပုဂ္ဂိုလ်များလဲ တုန်လှုပ်စရာမလိုပါဘူး။

သေလော ယထာ ဧကဃနော၊ ဝါတေန န သမီရတိ၊
ဧဝံ နိန္ဒာ ပသံသာသု၊ န သမိဉ္ဇန္တိ ပဏ္ဍိတာ။

ဗရားဟောအတိုင်းပဲ၊ အလွန်ထူတဲ့တောင်ကြီး လေမုန်တိုင်းကြီး တိုက်ခတ်သော်လဲမပြိုမပျက်မတုန်လှုပ်ဘူးတဲ့...ဧကဃနော၊ တခဲနက်သော၊ သေလော၊ ကျောက်တောင်သည်၊ ဝါတေန၊ အရပ် လေးမျက်နှာမှ လာသောလေကြောင့်၊ နသမီရတိယထာ၊ မတုန်မလှုပ်နိုင်သကဲ့သို့၊(ဒါက ရှေ့နှစ်ပါဒ ဥပမာဝါကျစကားပေါ့၊ ဥပမေယျပဏ္ဍိတတို့အတွက်ကတော့(ဧဝံနိန္ဒာပသံသာသု၊ နသမိဉ္ဇန္တိပဏ္ဍိတာ) လို့နောက်နှစ်ပါဒဆက်ပြီး ဟောတော်မူတယ်၊) ဧဝံ၊ ဤတောင်ကြီးအတူ၊ ပဏ္ဍိတာ၊ ပညာရှိတို့သည်၊ နိန္ဒာပသံသာသု၊ ကဲ့ရဲ့ခြင်း ချီးမွမ်းခြင်းတို့ကြောင့်၊ နသမိဉ္ဇန္တိ၊ မတုန်လှုပ်ကြကုန်။

သာသနာ ဖျက်ဆီးမဲ့လူတွေက လေပြင်းမုန်တိုင်းလို လောကဓံတရား (၈) ပါးထဲက နိန္ဒာပသံသာ နှစ်ပါးသာလာတယ်၊ လေပြင်းမုန်တိုင်းလို အမြဲတိုက်ခတ်ပြီးတော့ သာသနာစောင့်ထိန်းတဲ့တောင်ကြီးကို တခါထဲအမြဲ တိုက်ဖို့နေတာပဲ၊ ပကတိ လေပြင်းမုန်တိုင်းကြီး ဧကဃနဖြစ်တဲ့တောင်ကြီးကို ဘယ်လိုပဲတိုက်တော့ အရပ်ထက်ဝန်းကျင်က ဘယ်လိုပဲလာတော့ တောင်ကြီး မတုန်လှုပ်ပါဘူး၊ ဘာကြောင့်လဲ၊ သူက ကျောက်အတိပြီးလို့ တခုနှင့်တခုမာကျောလို့ ယိမ်းယိုင်ခြင်း တုန်လှုပ်ခြင်းသဘောကိုက ရှိမှမရှိပဲကိုး၊ လေတိုက်လို့တဆံခြည်မျှ မရွေ့ဘူး၊ ပြင်းချင်တိုင်းပြင်းလေဟာ ကြီးချင်တိုင်းကြီး တဆံခြည်မျှမရွေ့ဘူး၊ တခဲနက်ကျောက်အတိပြီးနေတဲ့ဟာ ဒါ့ဒါလိုပဲ ပဏ္ဍိတခေါ်တဲ့ ဗရားကြည်ညိုတဲ့ ဗရားတရားယုံကြည်တဲ့ သူတော်ကောင်း တရားကျင့်နေတဲ့ ပညာရှိဆိုတာ လောကဓံလေမုန်တိုင်းကြောင့် မတုန်လှုပ်နိုင်ဘူး။ နဂိုက ဒီလိုမှ လောကဓံသည်းခံလို့ မတုန်လှုပ်နိုင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုလို့ရှိလျှင် သူ့ဘာမှ ရန်သူမရှိဘူး၊ လေ

ပြင်းမုန်တိုင်းကြောင့် မရွေ့မရှား မတုန်လှုပ်တဲ့တောင်ကြီးဟာ ဘယ်သူမှ ရန်မပြုနိုင်ဘူး၊ တောင်ကြီးတခုလုံး ပြိုပျက်သွားအောင် ကြီးကျယ်သော မြင့်မိုရ်တောင်ကြီး ပျက်အောင် ပကတိလူတွေ မဖြိုနိုင်ဘူး၊ ကမ္ဘာပျက်မှ ပျက်တာ၊ အဲဒါလို လောကဓံ (၈) ပါးကြောင့်မတုန်လှုပ်ရဘူး၊ မတုန် လှုပ်နိုင်အောင် စောင့်စည်းနေလို့ရှိယင်ဖြင့် ကိုယ်တိုင်လဲ သူတော်ကောင်း တရားမပျက်ဘူး၊ ဒီ သာသနာလဲ သန့်ရှင်းနေဘို့မလိုဘူး၊ အရှင်ဘဒ္ဒိယ မထေရ် အကြောင်းပြု၍ ဓမ္မပဒပါဠိတော်မှာ ဟောတော်မူတယ်။

ဒါကြောင့် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းဖြစ်တဲ့ သံသရာ ချမ်းသာကြောင်းဖြစ် တဲ့ သူတော်ကောင်းတရားကျင့် သူတော်ကောင်းတရား အေးအေးလူလူ ဖြောင့်ဖြောင့်တန်းတန်း ကောင်းစွာ ကျင့်ပြီးတော့ နေချင်လို့ရတဲ့ ခေတ် မျိုး မဟုတ်ဘူး၊ လောကဓံ လေမုန်တိုင်းတွေက အရပ်ထက်ဝန်းကျင်က တိုက်ခတ်ပြီးတော့နေတယ်၊ နိန္ဒာပသံသာ စသည့် လောကဓံ (၈) ပါး တွေက သုခ, ဒုက္ခ, စသည့် လောကဓံ (၈) ပါးတွေ အမြဲတိုက်ခတ် ပြီးနေတယ်။

ဒီဘေးရန် ဒီလောကဓံ လေမုန် တိုင်းလဲ သည်းခံ ပြီးတော့ သူတော် ကောင်းတရားမပျက်အောင် နေထိုင်မယ်ဆိုလို့ရှိလျှင် သာသနာသန့်ရှင်းဘို့ ကိုယ့်အတွက် သာသနာ သန့်ရှင်းဘို့လဲမလိုပါ၊ အများအတွက် သာသနာ သန့်ရှင်းဘို့လဲမလိုပါဘူး၊ သေသွားလို့ရှိလျှင် ယခုဘဝကောင်းလို့ရှိလျှင် ယခုဘဝနိဗ္ဗာန်ရ၊ ယခုဘဝနိဗ္ဗာန်ရဘို့ ပါရမီမပြည့်သေးလို့ရှိလျှင် ဒီသာ သနာရောက် နောက်ဗုဒ္ဓသာသနာတော်တွေ၊ နောက်မယ် မိမိဆုတောင်း သည့်အတိုင်း နောင်အခါ ဗောဓိ(၃`မျိုးတွင် တမျိုးမျိုးနှင့် နိဗ္ဗာန်ရောက် မှာပဲ၊ နိဗ္ဗာန်တောင့်တလို့ သံသရာကျင်လည်တဲ့အခါလဲ အပါယ်(၄)ဘုံမှ ကင်းလွတ်လို့ သုဂတိဘုံမှာ ကျင်လည်လို့ အထိုက်အလျောက် လောကီ စည်းစိမ် ခံစားလို့ စံစားလို့ ကိုယ်စိတ်(၂)ပါး ချမ်းသာဘို့ ဒီလိုကျင့်ကြံ နေကြတာပဲ။

တရားနာကြရတာ ဒီဟာတွေ တောင့်တလို့ပဲ၊ တရားဟောကြရတာ ဒီဟာတွေ တောင့်တလို့ဘဲ၊ ခု(၆)ရက်နေ့ သက်တော်ရှည်ပွဲ လုပ်ဆိုတာလဲ လိုရင်းပဓါနတော့ ဒီဟာတွေ တောင့်တလို့ပဲ၊ လူချမ်းသာ, နတ်ချမ်းသာ အပြစ်ကင်းတဲ့ လောကီစည်းစိမ် နိဗ္ဗာန်မရသေးမီပေါ့လေ၊ လိုရင်းကတော့ နိဗ္ဗာန်လိုရင်းပါပဲ၊ နိဗ္ဗာန်မရမီတော့ အပါယ်တော့ မကျချင်ဘူး၊ သုဂတိ ဘဝရောက်တဲ့အခါလဲပဲ ကိုယ်စိတ်(၂)ပါး အေးအေးချမ်းချမ်းနှင့် နေချင်

တယ်၊ ဒီလိုနိဗ္ဗာန် မြန်မြန်ချမ်းသာဘို့ နိဗ္ဗာန်မရောက်မီ သံသရာလဲ မဆင်းရဲရအောင် ဆိုပြီးတော့ ရတနာ(၃)ပါးနှင့်စပ်လို့ သူတော်ကောင်းတရားအားထုတ် ကြရတယ်၊ ကိုယ်တိုင်သိပြီး လိုက်ပြီးတော့နေတဲ့ ဓမ္မဟာလဲ အလွန်အတိုး တန်ပါတယ်၊ ကိုယ်တိုင်ပါဝင်ပြီး ဆောင်ရွက်နေတဲ့ သာသနာဟာလဲ အလွန်အတိုး တန်ပါတယ်၊ ယခုတရားနာနေကြတဲ့ သာသနာကိစ္စ ဓမ္မကိစ္စ ဗရားအလိုတော်ကျပဲလို့ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ သဒ္ဓါတရားပွါးများစုဆောင်းပြီးတော့ နိဗ္ဗာန်မြန်မြန်ရောက်နိုင်အောင် သူတော်ကောင်းတရားကို ပွါးများအားထုတ်နိုင်ကြ ပါစေကုန်သတည်း။

(၁၃၂၆-ခုနှစ်)

သာသနာစိတ်တရား

နှုတ်မြွက်ဟောကြားတော်မူသော တရားအမှတ် (၃၀)

စိရံ တိဋ္ဌတု သဒ္ဓမ္မော။ သဒ္ဓမ္မော၊ သူတော်ကောင်းတရား ဗရားသာသနာတော်ကြီးသည်၊ စိရံ၊ ကြာမြင့်စွာ၊ တိဋ္ဌတု၊ တည်တော်မူပါစေသတည်း။

များသောအားဖြင့် ထိုထိုစာအုပ်တဲမယ် မြင်ကြရတွေ့ကြရတယ်။

သာသနဿ စ လောကဿ၊ ဝုဍ္ဍိ ဘဝတုသဗ္ဗဒါ၊ ဗရားရှင် သာသနာတော်ကြီးသည် တိုးတက်ပွါးများပါစေသတည်း၊ ခုအခြေအနေထက်ပိုပြီး သာသနာတော်ကြီး ထွန်းလင်းတောက်ပ စည်ကားပါစေသတည်းလို့ စသည်ဖြင့် လူသူတော်ကောင်းတွေ၊ ဟိုအထက်ကနတ်ပြည် ၆-ထပ်ပြဟ္မာ ရပ်တွေ့ဘာလဲ သာသနာကြည်ညိုတဲ့ နတ်ပြဟ္မာတွေ ဒီလိုပဲ ဆုတောင်းနေကြမှာထင်ရဲ့၊ သာသနာတော်ရဲ့ ဂုဏ်ကျေးဇူးသိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက သာသနာကြီး မဆုတ်ယုတ်စေလိုဘူး၊ တိုးပွါးစေလိုတယ်၊ သာသနာတော်ကြီး ပျောက်ကွယ်မသွားစေလိုဘူး၊ သာသနာတော်ကြီး ကြာကြာကြီး နှစ်ပေါင်း များစွာ ရှည်ပြီးနေစေလိုတယ်။

ဥာဏ်ကြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ဥာဏ်များများ ကြီးကျယ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က သာသနာတော်ကြီးပိုပြီး ရှည်ကြာစေလို့မှာပဲ၊ သာသနာတော်ကြီး ဂုဏ်ရောင်ထွန်းပြောင်စေလို့မှာပဲ၊ သာမည ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုပါတော့၊ ယခု နောက်ပိုင်းကျတော့ ဟိုက ဒီက **"စိရံ တိဋ္ဌတု သဒ္ဓမ္မော၊ ဇိနသာသနံ စိရံတိဋ္ဌတု"** ဆိုပြီး သာသနာတည်တံ့ဖို့ဟာကို နှုတ်ပါးစပ်တိုင်းက ပြောဆိုပြီးတောင့်တနေကြတယ် ဘာ့ကြောင့် ဒီသာသနာ တည်စေလိုကြသလဲ၊ တောင့်တကြသလဲ၊ ဒီသာသနာ ဘာ့ကြောင့် လေးစားကြသလဲဆိုယင် စာပေကျမ်းဂန် သွားကြည့်မနေပါနဲ့၊ သူများပြောတာ နားထောင်မနေပါနဲ့၊ ကိုယ်ရရှိပြီးဖြစ်တဲ့ ဥာဏ်ကလေးနဲ့ တွေးပြီး ကြည့်စမ်းပါ၊ ကိုယ့်ဉာဏ်ကလေးနဲ့ တွေးကြည့်လိုက်ယင် သံသရာ ဝဋ်မြစ် ပြတ်ပြီးနေတဲ့ မရေမတွက်နိုင်တဲ့ ရဟန္တာတွေ၊ ရဟန္တာထေရီမတွေ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတွေ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ ဗုဒ္ဓရှင်တွေ နိဗ္ဗာန်ရောက်ပြီးသွားကြတာ သာသနာအမှီပြုပြီး ရောက်သွားကြတာပဲ။

လူ့ဘုံကစပြီး နတ်ဘုံ ဗြဟ္မာ့ဘုံတိုင်အောင် အသက်ထင်ရှားရှိပြီးတော့ ကိုယ်လဲချမ်းသာတယ်၊ စိတ်လဲချမ်းသာတယ်၊ လူ့ဘုံမယ် ပျော်ရွှင်ပြီးနေလိုက်ကြတာ အတွေ့အမြင်ပေါ့၊ နတ်ပြည်ကျ ဒီထက်ပျော်ကြမှာပေါ့၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်ရောက်တော့ ဒီထက် ပိုပြီးပျော်ကြမှာပေါ့၊ သူတော်ကောင်းတရားနဲ့ အများကြီးပျော်နေကြတာပေါ့၊ သူတို့ဘာ့ကြောင့်ပျော်နိုင်ကြသလဲဆိုယင် ဒီသာသနာမှီရလို့ ပျော်နေနိုင်ကြတာ၊ အောက်ကို ကြည့်လိုက်ဦး ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊ အသူရကာယ်၊ အပါယ်လေးဘုံ၊ ကိုယ်မျက်မြင်ဖြစ်နေကြတဲ့ တိရစ္ဆာန်ပဲ၊ ဗရားဟောတော်မူထားလို့ သိရတဲ့ ပြိတ္တာတို့ အသူရကာယ်တို့ အဝီစိရောက်အောင်ဘယ်လောက်ဆင်းရဲနေကြသလဲ၊ သာသနာမမှီခိုရလို့၊ သာသနာကိုမကြည်ညိုတတ်ကြလို့၊ သာသနာအပြစ်တင်ခဲ့ကြလို့၊ သာသနာကိုဖျက်ဆီးခဲ့ကြလို့ အပါယ်လေးဘုံကျပြီး ဆင်းရဲနေကြတယ်။

ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ်ဆုံးဖြတ်၊ ငါသာသနာ ကြည်ညိုရဲ့လား၊ ကြည်ညိုပါရဲ့၊ သာသနာကြည်ညိုလို့ရှိယင် လူဖြစ်မယ်၊ နတ်ဖြစ်မယ်၊ ဒီထက်ကြည်ညိုလို့ရှိယင် ဗြဟ္မာဖြစ်မယ်၊ ဒါထက်ပိုများ သွားလို့ရှိယင် နိဗ္ဗာန်ရောက်မယ်၊ ငါသည် သာသနာ မကြည်ညိုဘူးဆိုယင် ဒီဘဝကသေလို့ရှိယင် ခွေးဖြစ်မယ်၊ ဝက်ဖြစ်မယ်၊ တိရစ္ဆာန်ဖြစ်မယ်၊ အပါယ်လေးဘုံကျသွားမယ်။

ဒါကြောင့် သာသနာရှိယင် သတ္တဝါတွေ ရှိသလောက် ကျေးဇူးများတယ်၊ သာသနာမရှိယင် သာသနာ မကြည်ညိုတတ်ယင် သာသနာမမှီခိုယင် သတ္တဝါတွေ သာသနာနဲ့ ဝေးသမျှ ဆင်းရဲပြီးတော့ သွားကြရတယ်၊

အဝေးကြီးလဲ သွားမတွေးကြနဲ့၊ ဒီဘဝတွင် လူလိမ္မာနဲ့ လူမိုက် ၂-ယောက် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်၊ လိမ္မာတဲ့သူက သာသနာ့အကျိုး ခံစားရတယ်၊ မိုက်တဲ့သူက သာသနာ့အကျိုး မခံစားရဘူး စသည်ဖြင့် ကိုယ်ဥာဏ်ရှိသမျှ ဆင်ခြင်တွေး တောပြီးတော့ အားကိုးထိုက်တဲ့ သာသနာကြီးပဲလို့ သာသနာ မရှိလို့ရှိ ယင် ဒီလိုပွဲကြီး ဘယ်လုပ်ရ ပါလိမ့်မလဲ၊ ရှိလဲရှိမှာ မဟုတ်ပါဘူး၊ လုပ်လဲ မလုပ်ချင်ပါဘူး၊ ခုလုပ်နေတာ မုန်းတဲ့သူက ဘယ်လောက် မုန်းနေမယ် မသိဘူး၊ သာသနာ မကြည်ညိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ဘယ်လောက် ရှုံ့နေမယ် မသိဘူး၊ မိစ္ဆာနတ်တွေက သာသနာ ဖျက်ချင်တဲ့စိတ်နဲ့ တချို့နေရာ ဖျက် တယ်လို့ ပျက်တယ်လို့ နတ်မိစ္ဆာတွေဖျက်လို့ သာသနာကိစ္စ မပြီးမြောက် ဘူးလို့ ကြားရတယ်၊ ဒီလိုဟာတွေရှိတတ်တယ်။

ဒါကြောင့် ယခုပွဲဖြစ်ဖြစ် အခြားပွဲဖြစ်ဖြစ် သာသနာကို လက်မလွှတ်ပဲ သတိထားပြီးတော့ သာသနာဟာ ငါ၏ကိုးကွယ်ရာပဲလို့ ကိုယ်စီ ကိုယ်စီ သာသနာကို ကိုးစားနိုင်ကြ ပါစေကုန်သတည်း။

(၁၃၂၆-ခု၊ သက်တော်ရှည်ပွဲ)

သံဝေဂ တရားတော်။

နှုတ်မြွက်ဟောကြားတော်မူသော တရား အမှတ် (၃၁)

ဝါဆိုမယ် ဝါကပ်မယ် ဆိုလို့ရှိယင် ဒီဝါတွင်း ရဟန္တာ ဖြစ်စေရမယ် လို့ တရားအားထုတ်မယ်လို့ အချို့အချို့ပုဂ္ဂိုလ်များ တရားအားထုတ်ဖို့ ကောင်းတဲ့ နေရာဌာန တောကျောင်းတွေ လိုက်ရှာကြရတယ်၊ တချို့တ ပါးထဲ တချို့နှစ်ပါး သုံးပါးစသည် တရားအားထုတ်ဖို့ ကောင်းတဲ့နေရာ ကျောင်းလိုက် ရှာပြီးတော့ ဒီဝါတွင်း ရဟန္တာဖြစ်အောင် အားထုတ်ကြ တယ် ရှေးတုန်းက။

ယခုခေတ်လဲ ဒီလိုဟာ ရှိတဲ့နေရာ ရှိကြဦးမယ်လို့၊ အချို့အချို့ သာ သနာနောက်ပိုင်း ကျလာတော့ကို၊ ယခုချက်ချင်း ယခုဘဝမယ် ရဟန္တာ ဖြစ်ဖို့ဆိုပြီးတော့ ဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်ကနဲတယ်၊ သာသနာကိုကြည်ညိုတော့ ကြည် ညိုကြရဲ့ ကြည်ညို ပေမယ်လို့ ယခုဘဝ ရဟန္တာ ဖြစ်အောင်ဆိုတဲ့ ဒီထိ အောင် သဒ္ဓါတရားရောက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကနဲတယ်။

သာသနာကြည်ညိုသဖြင့် ဗုဒ္ဓဟောတော်မူတဲ့ တရားတွေသိရအောင် ပရိယတ္တိ သာသနာဘက်က အားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေများ ဒါလဲကောင်း တာပါပဲ။

ဒီဝါတွင်းမယ်၊ ဘယ်စာရအောင် အားထုတ်မယ်၊ ဝိနည်းဘက်က တတ် မြောက်အောင် အားထုတ်မယ်၊ အဘိဓမ္မာဘက်ကတတ်အောင် အားထုတ် မယ် ဒီလိုစသဖြင့် စိတ်ကူးပြီးတော့ ဝါတွင်း တရား အားထုတ်ဖို့ စာပေ ကျမ်းဂန် တတ်မြောက်အောင် သင်ကြားဖို့၊ ဒီလို စိတ်မျိုးနဲ့ ဝါဆိုကြရ၊ ဝါကပ်ကြရ၊ အကောင်းဆုံး ကတော့ကို၊ ယခုဘဝမယ် နိဗ္ဗာန်ရအောင် တရားအားထုတ်မယ်လို့၊ ဒီလိုစိတ်ဓါတ်မျိုးနဲ့ ရဟန်းတရား အားထုတ်ဖို့၊ ရဟန်းတရား အားထုတ်ဖို့ကောင်းတဲ့ နေရာရှာဖို့၊ ဒါကတော့ အကောင်း ဆုံးပေါ့၊ သို့သော် အောက်တန်း အောက်ထစ် အောက်ဆုံး တန်းက စာ သင်ဖို့ ရှင်ပြုကြ၊ ဝါဆိုဦးရဟန်းခံကြ၊ ထိုမြို့ရွာ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ စာသင်ကြ ဝါပ ထက်တော့ ပိုပြီးတော့ အားထုတ်ကြတယ်။

သို့သော် စာသင်ရုံနဲ့တော့ လမ်းမဆုံးသေးဘူး၊ ရဟန္တာဖြစ်လို့ နိဗ္ဗာန် ရမှ လမ်းဆုံးမယ်လို့ ဒီလိုသဒ္ဓါတရားက ယခုမရှိသေးသော်လဲ အကြောင်း သင့်တဲ့အခါ ရဟန်းတရား အားထုတ်ဖို့ သင့်တယ်၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းလို့ ဒီလို စိတ်ဓါတ် မျိုးနဲ့ စာသင် သွားကြမယ် ဆိုရင်၊ နောက်ပိုင်း ကျလာ တော့ကို ကိုယ်စီကိုယ်စီကလဲ သဒ္ဓါတရားနဲ့လာကြတယ်၊ ပြောဟောပြသမဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကလဲမရှိ၊ ဗုဒ္ဓရှင်ကလဲ သက်တော် ထင်ရှား မရှိတော့၊ ရဟန္တာ ကြီးတွေကလဲမရှိ၊ ပုထုဇဉ်တွေကလဲပဲ ရဟန္တာကဲ့သို့ သီလ သမာဓိ ပညာ ရဟန္တာရောင်ပြေးနေတဲ့ ဆရာတော်ကြီးတွေကလဲ ခုကာလ မရှိ၊ အမှန် အတိုင်းပြောရမယ် ဆိုလို့ရှိယင် ရှေးရှေး ရဟန်းတော်များလို ဆရာတော် ကြီးများလို ကိုးကွယ်ရာ အားထားရာ ကိုးစားရာ ယခု ခေတ်မယ် ရှားပြီး နေကြတော့တယ်၊ နဲပြီးနေကြတယ်၊ ဗုဒ္ဓရှင် လက်ထက်ကတော့....

အနာထာနဥ္စ ယောနာထော၊ ဘယာနံ အဘယံကရော။
ကစ္ဆဥ္စ ဗဟူနံ ဆေတာ၊ သုခေတာ စက္ကဝတ္တကော။

(ဒီဂါထာက ဒီပဲရင်းဆရာတော်ကြီး စီကုံးတဲ့ဂါထာ)

စက္ကဝတ္တကော၊ စကြာရတနာကို လည်စေတော်မူတတ်သော၊ ယော ဘဂဝါ၊ အကြင်မြတ်စွာဗုဒ္ဓရှင်သည်၊ အနာထာနံ၊ ကိုးကွယ်ရာ အားထားရာ ကိုးစားရာမရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့၏၊ နာထော၊ ကိုးစားစရာဖြစ်၏။

ကလေးသူငယ်လေးများ အမေ အဖေ အားကိုးတာလို၊ များသောအား ဖြင့် အမေ အားကိုးတာလို ကြောက်စရာရှိလဲ အမေ့ဆီပြေး ကြောက်စရာ ရှိလဲ အမေ့လှမ်းခေါ်လိုက်တာပဲ၊ အော်လိုက်တာပဲ၊ အမေသိတ်အားကိုး တယ်၊ အဖေ သိတ်အားကိုးတယ်၊ လူနတ်ပြဟ္မာ့သတ္တဝါတွေလဲ အဟုတ် အားကိုးရာရှာလိုက်မယ်ဆိုယင် ဗုရားပဲ၊ ဗုရားမှတပါး အားကိုးစရာမရှိဘူး " **ပုဗ္ဗေါမေသရဏံ အညံ နတ္ထိ** " ဆိုတာကိုး၊ ဒါကိုဆိုတာပဲ။

အနာထာနဥ္စ ယော နာထော၊ ယော ဘဂဝါ၊ အကြင်မြတ်စွာဗုရား သည်၊ အနာထာနံ၊ အားကိုးရာ အားထားရာမရှိကြကုန်သော သတ္တဝါတို့ ၏၊ နာထော၊ အားကိုးစရာ အားထားစရာဖြစ်၏၊ ဘယာနံ၊ ဘေးရောက် နေကြသော သတ္တဝါတို့ကို၊ အဘယံကရော၊ ဘေးမရောက်အောင်ပြုတတ် ၏၊ ဗဟူနံ၊ များစွာကုန်သော သတ္တဝါတို့၏၊ ကခ်ဥ္စ၊ ယုံမှားခြင်းကိုလည်း၊ ဆေတာ၊ ပယ်ဖျောက်တတ်၏၊ သုခိတော၊ ကိုယ်တော်မြတ်က ချမ်းသာ တော်မူသည်ဖြစ်၍၊ သုခေတာ၊ သတ္တဝါတို့ကိုလည်း ချမ်းသာစေတော် မူနိုင်၏။

ဗုရားရှင် လက်ထက်ကတော့ ဗုရားရှင် အားကိုးလို့ ရဟန္တာကြီးတွေ အားကိုးလို့ အားကိုး စရာတွေ သိတ်များ၊ ယခုခေတ် မှာတော့ ရှေးက လောက်မရှိဘူး၊ သို့သော် သာသနာတော်ကြီး အလုံးစုံ ကွယ်ပျောက်သွား ယင် ဒါထက်ပိုပြီးဆိုးမယ်၊ ယခုဆို သိတ်မဆိုးကြသေးပါဘူး၊ ယခုဆိုယင် သက်တော်ထင်ရှား ဗုရားရှိသလို မထူးပါဘူး၊ အားကိုး စရာတွေ ပေါပါ သေးရဲ့၊ ဗုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ် သတ္တဝါတွေရဲ့ အားကိုးစရာ ဖြစ်ပုံ ဘေးသင့်နေတဲ့ သတ္တဝါတွေ ဘေးမရောက်အောင်ပြုပုံ သက်တော်ထင်ရှား ဗုရားရှင်လက်ထက်က ဝတ္ထုတခုဖြစ်တယ်။

ဇေတဝန် ကျောင်းတော်အနီး ဥယျာဉ်ကြီးတခု ရှိတယ်တဲ့၊ ဥယျာဉ် ဟောင်းကြီး ဥယျာဉ်အိုကြီး တခုရှိတယ်တဲ့၊ တခြားဥယျာဉ်များ သာဝတ္ထိ ပြည်မှာ ဥယျာဉ်အများကြီး ရှိပုံပေါ်တယ်၊ ဇေတဝန်ဆိုတာလဲ ဇေတမင်း သား ဥယျာဉ် ကျောင်းဆောက်တာနဲ့ ဇေတဝန်ခေါ်ရတာပဲ၊ ဗုရားရှင်ပွင့် တော်မူတော့ ကျောင်းဖြစ်၊ နဂိုကတော့ ဥယျာဉ်ကြီးပဲ၊ ဒီလို ဥယျာဉ်တွေ အများကြီးရှိပုံပေါ်ရဲ့၊ ဥယျာဉ်တခုကတော့ အပြုအပြင်နဲ့လို့ ပိုင်ရှင်များ က အကြောင်းမသင့်လို့ မပြုပြင်နိုင်ဘူးတဲ့၊ ဥယျာဉ်ဟောင်းကြီး ဥယျာဉ် အိုကြီး ဖြစ်နေတယ်၊ မပြုပြင်တော့ကို လူသူလေးပါး အရောက်အပေါက်

နဲ့လို့ နေ့အခါပေတယ်လို့ ဆိတ်ငြိမ်ပြီးနေတော့ ထိုဥယျာဉ်ထဲ **သစ်ပင်** အိုကြီးအနီးမှာ ရဟန်းတော်တပါး နေရာထိုင်လေး ခင်းပြီးတော့ ရဟန်း တရား အားထုတ်နေတယ်၊ ထိုရဟန်းရှေ့ မလှမ်းမကမ်းမှာ **နဂရသော ဘိနီ**— ဆိုတဲ့ မိန်းမပေါ် ဝတ်ကောင်းစားလှနဲ့ မိန်းမ တယောက်ကလဲ ရှိ တယ်၊ ရဟန်းနဲ့ မလှမ်းမကမ်း ထိုမိန်းမက။

ရဟန်းတော်ကတော့ ဥယျာဉ်ထဲ လာပြီးတော့ ရဟန်းတရားအားထုတ် ဘို့ ရဟန်းတရား အားထုတ်လို့ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား စီးဖြန်းနေတယ်၊ ဒီမိန်းမ ကတော့ မိမိနဲ့ ခင်မင်တဲ့ ယောကျ်ားများနှင့် တိုင်ပင်ပြီးတော့ ယောကျ်ား များနဲ့ ချိန်းချက်ပြီးတော့ သူက အရင်ရောက်၊ သူနဲ့ အချိန်းအချက် ဖြစ် တဲ့ ယောကျ်ားက မရောက်လာတော့ ဟိုနေရာ တွေ့နိုးနိုး၊ ဒီနေရာ တွေ့နိုး နိုး သူနဲ့ အချိန်းအချက်ပြုထားတဲ့ ယောကျ်ားကို လိုက်ရှာယင်း ဥယျာဉ် အိုကြီးဆိုတော့ အဝေးက မြင်ပုံမရပါဘူး၊ ရဟန်းတော် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်း နေတဲ့အနား ပြုံးကနဲ ရောက်သွားမှ မြင်တယ်၊ သူတို့ မိန်းမဆိုတာ များ သောအားဖြင့် သူတို့ အလိုလိုက်အောင် လူယောကျ်ားကိုလဲ ဖျားယောင်း တာပဲ၊ ရဟန်းယောကျ်ားကိုလဲ ဖျားယောင်းတာပဲ၊ ထိုရဟန်းကို သူ့အ လိုပါအောင် ထို မိန်းမက ဖျားယောင်း သွေးဆောင်တယ်၊ တရားဖြင့် စက္ခုန္ဒြေချပြီးတော့ ရဟန်းတရားအားထုတ်တဲ့ ငုံ့ပြီး တရားအားထုတ် နေတဲ့ ရဟန်းမြင်အောင် သူက အသံပေးတယ်၊ နောက်ပြီးတော့ ပြုံးရွှင် ရယ်မော သူ့အလိုလိုက်အောင် ရဟန်းကို ဖျားယောင်းတယ်၊ သို့သော် ထိုကိုယ်တော်မြတ်က နဂိုကပဲ အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းပြီးနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် နဲ့ တူပါရဲ့၊ သူ့အလိုကို မလိုက်တဲ့အပြင် တရားသံဝေဂ ဖြစ်တယ်၊ **"တရားအားထုတ်ပြီးနေပါတယ်၊ ဘယ့်နှယ်မိန်းမနဲ့ လာတွေ့နေရပါသ လဲ"** လို့ ကြောက်ရွံ့ပြီး ရန်သူကြီးလိုမှတ်ပြီးတော့ သံဝေဂဖြစ်တယ်။

ထိုအခါမယ် ဟိုကြည့်ဒီကြည့်၊ ရဟန်းကလဲ ဘေးလွတ်အောင်ကြံရင်း ဟိုကြည့်ဒီကြည့်၊ မိန်းမကလဲ လူသူလေးပါးမလာယင် ဒီရဟန်း ဖျက်ဆီး မယ်လို့ ဟိုကြည့်ဒီကြည့်၊ လူသူမရှိယင် ပျက်အောင်ဖျက်မယ်၊ ဒီလိုကြည့် နေတုန်း အထက်က ခါတ်မီးလုံးကြီးများ ထွန်းလိုက်သလို၊ မြေကြီးမှာ လင်းထိန်ပြီးတော့ ဝင်းကနဲ နှစ်ယောက်စလုံးက မြင်ရတယ်၊ ဘယ်လိုအ ရောင်ပါလိမ့်မလဲလို့ ကြည့်နေတုန်း အရောင်ရှောက်ပြီး ကြည့်တော့ ဇေ တဝန် ကျောင်းတော် ဂန္ဓကုဋီ တိုက်တော်ထဲက ဗုဒ္ဓရှင် သီတင်းသုံးပြီး တော့နေတာကို မြင်ရတယ်၊ မြင်ရုံတွင်မကဘူး၊ ဗုဒ္ဓရှင်က....

"ရမဏီယာနိ အရညာနိ၊ ယတ္ထ န ရမတီ ဇနော။
ဝီတရာဂါ ရမိဿန္တိ၊ န တေ ကာမ ဂဝေသိနော"

လို့ ဒီဂါထာကို ဗုဒ္ဓ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်ကနေပြီး ရွတ်တာ ရဟန်းလဲ ကြား၊ ထိုမာတုဂါမ သူလဲကြားမှာပါပဲ၊ ထိုမာတုဂါမမှာတော့ ဘာမှအသုံးမကျဘူး၊ ရဟန်းတော်များမှာတော့ ထိုစကားကြားလိုက်တော့ တခြားဘာမှ သတိမရတော့ဘူး၊ ဗုဒ္ဓရှင်ကြည်ညို တရားသဘော ဆင်ခြင်ပြီးတော့ ဆဋ္ဌာဘိညရဟန္တာဖြစ်၊ ကောင်းကင်က ပျံပြီးတော့ ဇေတဝန် ကျောင်းတော် ကြွသွားတယ်တဲ့၊ ဒကာမတော့ သူဖါသာ ကျန်နေရစ်တယ်။

အရညာနိ၊ တောတို့သည်၊ ရမဏီယာနိ၊ သူတော်ကောင်းရဟန်းများ၏ မွေ့လျော်ရာ ဖြစ်ကုန်၏၊ ဇနော၊ ပုထုဇဉ်သတ္တဝါသည်၊ န ရမတိ၊ မမွေ့လျော်၊ ဝီတရာဂါ၊ ရာဂကင်းကုန်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ရမိဿန္တိ၊ မွေ့လျော်ကြကုန်၏၊ ဟိ၊ မှန်၏၊ တေ၊ ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ န ကာမ ဂဝေသိနော၊ ကာမဂုဏ်ကို မရှာမှီးကြကုန်။

ရဟန္တာတွေဖြစ်တော့ကို ကာမဂုဏ်ဘေးရန်ထားပြီးတော့ ရူပါရုံ၊ သဒ္ဒါရုံ၊ ဂန္ဓာရုံ၊ ရသာရုံ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတွေကို မရရအောင် ရှာလိုတဲ့စိတ် မရှိတော့ဘူး၊ လောဘ ကင်းကုန်တယ်၊ တဏှာရာဂ ကင်းကုန်တယ်၊ ဒီလိုဟာတွေတော့ ရဟန္တာများ မရှာမှီးကြဘူး။

အဲဒီသစ်ပင်ရင်းမယ် တရားအားထုတ်နေတဲ့ ရဟန်းတော်ဟာ ဗုဒ္ဓရှင်သာမရှိယင်၊ သူက ပုထုဇဉ်သာ ရှိသေးတာကိုး၊ ဒကာမအလိုပါပြီး ဘေးတွေ့ချင် တွေ့သွားမယ်၊ "အနာထာနဉ္စ ယောနာထော၊ အနာထာနံ၊ ကိုးစားရာ မရှိကုန်သော ထိုရဟန်းကဲ့သို့သော သတ္တဝါတို့၏၊ နာထော၊ ကိုးကွယ် အားထားရာဖြစ်၏" ဗုဒ္ဓရှင်ဟာ ထိုရဟန်းအတွက် နဲနဲကိုးကွယ်ရာ မဟုတ်ဘူး၊ သံသရာ ဘေးက လွတ်ပြီးတော့ နောက်ကို သံသရာမယ်၊ သတ္တဝါ တယောက်မဖြစ်တော့ဘူး၊ ရဟန္တာကြီး ဖြစ်ပြီးတော့ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသွားတယ်၊ ဘေးကင်းပြီးသွားတယ်။

အဲခုလို ဗုဒ္ဓရှင် လက်ထက်လိုပဲ ဒီလိုသံသရာကို ငြီးငွေ့လို့ နိဗ္ဗာန်ကို လိုချင်တဲ့သူဖြစ်လို့ရှိယင် တောကျောင်းမှာနေပြီးတော့ ရဟန်းတရား အားထုတ်သင့်တယ်၊ ရဟန်းတရားဆိုတာ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာပါပဲ၊ ရဟန်းတရား အားထုတ်လို့ရှိယင် ယခုဘဝတွင်ပဲ နိဗ္ဗာန်ရချင် ရသွားမယ်၊ နိဗ္ဗာန်

မရဘူးဆိုယင် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း ပါရမီတွေရင့်သန်လို့ နောင် ဒုတိယဘဝ, တတိယဘဝ, ယခုဗရားရှင် သာသနာ့ထဲမှာပဲ ဒီလိုနိဗ္ဗာန် ရသွားချင် ရသွားမယ်၊ ပကတိ သာဝကဆိုယင် ဘဝများများကြီး ပါရမီ ဖြည့်ကျင့်ရမယ်၊ နဲနဲလေး ပါရမီပြည့်ပြီး ဘဝတိုတိုလေးနဲ့ နိဗ္ဗာန်ရနိုင်တယ်။

နိဗ္ဗာန်မရသေးလို့ရှိယင် လူဖြစ်ပြန်လဲ လူ့ဘုံဘေးနဲ့၊ နတ်ပြဟ္မာ ဖြစ်ပြန်ယင်လဲ နတ်ပြဟ္မာ့ဘုံဘေးနဲ့၊ အပါယ်ဘုံတော့ ပြောစရာမရှိဘူး၊ လူတွေလဲဘေးနဲ့၊ ရဟန်း သာမဏေ တွေလဲဘေးနဲ့၊ အမြဲကပ်နေတဲ့ အခြားဘေးတွေထား၊ အမြဲကပ်နေတဲ့ လောဘ, ဒေါသ, မောဟ၊ ဒါတွေ ကိုယ့်သန္တာန်မှာ ဖြစ်နေယင်ဘေးပဲ၊ သူက သတ္တဝါကို ညှင်းဆဲမဲ့ အပါယ်ကျအောင်၊ အဝီစိကျအောင် ညှင်းဆဲမဲ့ဘေးဟာ တခြားမဟုတ်ဘူး၊ ကိုယ့်သန္တာန်မှာဖြစ်တဲ့ လောဘဘေး, ဒေါသဘေး, မောဟဘေး၊ ကိုယ်စိတ်ထဲနေတာပဲ၊ ဒီဘေးကို ကိုယ့်ဖြစ်လို့ ကိုယ်လဲ မရှောင်ကွင်းနိုင်ဘူး၊ မရှောင်ကွင်းနိုင်တဲ့အပြင် ဒီဘေးကို ကိုယ်တိုင် လိုက်ရှာပြီး နေကြတယ်၊ ဘေးဘေးမှန်းမသိပဲနဲ့။

ဟို ရှေးတုန်းကဆိုပါတော့၊ ခပ်ငယ်ငယ်ကကြားဘူးတာ၊ သတင်းစာတွေ ဘာတွေပေါ်မှပါပဲ၊ သတင်းစာထဲ တွေ့ဘူးတယ်ထင်ပါရဲ့၊ မန္တလေးလာပြီးစာသင်ကြ၊ စာသင်သားတွေ အောက်ကရော အထက်ကရော၊ အရပ် ထက်ဝန်းကျင်ကပေါ့လေ၊ အောက်ပြေက ရဟန်းတော်လေးတပါး မန္တလေးလာပြီး စာသင်နေတယ်တဲ့၊ စာသင်လို့ သီတင်းကျွတ်လား ဝါဆိုဥုးလားမသိပါဘူး၊ ကိုယ့်အရပ်ပြန်မယ်လို့ မီးရထားနဲ့ မီးရထားရုံရောက်သူ့ဆွမ်းခံအိမ်ကလိုက်ပို့ကြ၊ ဆွမ်းလောင်းတဲ့ များသောအားဖြင့် ဒကာမတွေကလိုက်ပို့ကြတယ်၊ ဆွမ်းလောင်းတဲ့အိမ်က ဒကာမကြီးလဲပါရဲ့၊ သမီးလေးတွေကလဲ ပါရဲ့၊ မီးရထားလိုက်ပို့ မီးရထားပေါ်ရောက် ဥုးဇင်းကို မီးရထားနားကျအောင် လိုက်ပို့ကြတယ်၊ ဥုးဇင်းက မီးရထားပေါ်က၊ ဆွမ်းဒကာမတွေက မီးရထားအောက်က၊ စကားတပြောပြောနဲ့၊ မီးရထားကထွက်ပြီးသွားလို့ ရိပ်ရိပ် ရိပ်ရိပ်၊ အစတော့ ရိပ်ရိပ် ရိပ်ရိပ်နဲ့ တဖြေးဖြေးသွားပြီးတော့ သူ့လိုက်ပို့တဲ့ဒကာမ ၄-၅ ယောက်ထဲက ဆွမ်းခံအိမ်ကအမျိုးသမီးငယ်တယောက် ခပ်ဖြေးဖြေးလေးလိုက်ပြီးတော့၊ ဥုးဇင်း ဥုးဇင်းနဲ့ခေါ်သတဲ့၊ ဥုးဇင်းကကြည့်လိုက်တော့ ဥုးဇင်းကတော့ ဘာမှမပြောဘူး၊ ကလေးမလေးက ဘာတဲ့ မေ့တောင်နေပါပြီ၊ ပြောမယ်ကျမှ သူပြောမဲ့ စကားလေး မေ့နေတယ်၊ "ဆွဲမြည့ာ" တဲ့၊ ကလေးမကလေးက

ဦးဇင်းဦးဇင်းတဲ့၊ ဦးဇင်းကပြန်ပြီးကြည့်လိုက်တော့ "ဆွဲမြည္ဘာဗရာ့ ဆွဲမြည္ဘာ" တဲ့၊ ဒါနဲ့ရထားက မြန်မြန်ထွက်သွားတော့ နောက်ပြောတဲ့ ဟာတွေတော့မကြားတော့ဘူး။

ဆွဲမြည္ဘာ ဗရာ့ ဆွဲမြည္ဘာ လောက်ပဲမှတ်မိတယ်၊ ဒီဦးဇင်းက အောက်ပြန်ပြီး အညာပြန်မလာတော့ဘူး၊ ဝါဆိုဦးနဲ့တူပါရဲ့၊ အောက်ဝါဆိုတယ်၊ စကားစပ်မိစပ်ရာ ဟိုပြော ဒီပြော မန္တလေး အကြောင်း ပြောကြတော့ မန္တလေးက ပြန်လာတော့ မီးရထားရုံမှာ ဖြစ်ပုံပြော၊ ဒီ ဆွဲမြည္ဘာဆိုတာ ဘာဆိုတာမှန်းမသိပါဘူး ကိုယ်တော် ဒီ ကလေးမလေးကစသည် ဦးဇင်းချင်း ပြောကြတော့ကို သဖြန်ဆိုလား သီချင်းဆိုလား ရှိတယ်နဲ့တူပါတယ်။

"ဆွဲမြည္ဘာ, ခွဲရမှာ တမေ လွမ်းပါရဲ့,
နေကျွမ်း ရွှေပဒုံသို့, ရင်အုံမှာနွေး"

လောက ဖြစ်တတ်တာပြောရတယ်၊ ကောင်းတော့ မကောင်းပါဘူး၊ သံဝေဂယူဖို့ပါပဲ၊ ကလေးဆိုတော့ ကလေးစကားပြောတာပေါ့၊ လိုရင်းတော့ ကို ကလေးမလေးက ဦးဇင်းနဲ့ခွဲရတော့မှာပဲ၊ လွမ်းပါတယ်လို့ ဆိုလိုက်တာပဲ၊ သီချင်းရှိလို့ ဒီသီချင်းအစဆိုလိုက်တာ၊ တခြားကျတော့ သီချင်း အဓိပ္ပါယ် ဦးဇင်းကသိတော့ သူကပြန်ပြီးတော့သွားပြန်ကယ်၊ လွမ်းတော့ အောက်အရပ် မနေနိုင်ဘူး။ မန္တလေး ပြန်လာတယ်၊ တိုတို ပြောရယင် နောက်ဆုံးကျတော့ လင်မယား နှစ်ယောက် ဈေးချိုထဲ ဈေးရောင်းနေရ တယ်တဲ့။

ကိုးကွယ်ရာမဲ့ဖြစ်လို့ ပျက်စီးရတာ၊ အားကိုးစရာ သူ့မယ် ဘာမှမရှိဘူး၊ သူ့ကိုတရားဟောမဲ့ ဆရာသမားတွေလဲ မတွေ့ရ၊ ဗရားရှင်လဲ မတွေ့ရဘူး၊ သတိပေးမဲ့ မိတ်ဆွေကောင်းနဲ့ မတွေ့ရတော့ ပျက်စီး ပြီးတော့ သွားတယ်၊ ခုနင်က ဥယျာဉ်ဟောင်းကြီးထဲ တရားအားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် တော့ သိတ်ကောင်းတာ၊ ဗရားရှင်က ရောင်ခြည်တော်တွေ လွှတ်ပြီးတော့ တောအရပ်ကြီးဟာ မွေ့လျော်ဘွယ် ကောင်းတယ်၊ တရားအားထုတ်ဖို့ရာ ကောင်းတယ်၊ ရာဂ မကင်းတဲ့ ပုထုဇဉ် တွေတော့ မမွေ့လျော် ကြဘူး၊ "ဝီတရာဂါရမိဿန္တိ" ရဟန္တာမှ တောအရပ် ပျော်နိုင်တယ်။

ဣန္ဒြေရုံကင်းတဲ့အရပ် ပုထုဇဉ်တွေက မုန်းတယ်၊ ဣန္ဒြေရုံပေါတဲ့အရပ် ပုထုဇဉ်တွေပျော်တယ်၊ သူတော်ကောင်းတွေကတော့ကို ဣန္ဒြေရုံကင်းလေ ပျော်လေ၊ ဣန္ဒြေရုံရှိတဲ့ အရပ်ကိုလဲ ဣန္ဒြေရုံလို့ သူတို့ မထင်မှတ်ပါဘူး၊

ရုပ်ရယ် နာမ်ရယ်လို့၊ ရုပ်ဆိုရုပ်မှန်းမသိ၊ အနိစ္စသဘော, ဒုက္ခသဘော, အနတ္တသဘောကို မလွန်နိုင်တဲ့ ရုပ်တရား အနိစ္စသဘော, ဒုက္ခသဘော, အနတ္တသဘောကို မလွန်နိုင်တဲ့ နာမ်တရား ဘာမှ နှစ်သက်စရာ မရှိဘူး၊ ဘာမှ သူ့ခင်မင်စရာမရှိဘူး၊ ဒီလိုလဲ နှလုံးသွင်းနိုင်တာပဲ။

ဒါကြောင့် သာသနာတော်ကြီး ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကြီး ထင်ရှားရှိနေလို့ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုသွားပေတယ်လို့ တရားတော်တွေ ရှိလို့ သက်တော်ထင်ရှားရှိတဲ့ ဗုဒ္ဓတရားတော်တွေ အားကိုးပြီး နေလို့ရှိယင် သက်တော် ထင်ရှားဖြစ်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်ဆိုယင် မထူးပါဘူး၊ ဗုဒ္ဓစကား ယုံကြည်မယ် ဆိုလို့ရှိယင် ယခုလဲအားထားစရာ ရှိတာပါပဲ၊ ယခုထက်တိုင် ဗုဒ္ဓစကားတော်တွေ မကွယ်ပျောက်တော့ကို တရားကျင့်ပြီးတော့ သူတော်ကောင်းကြီးတွေပေါ့။

“ဝိသုဒ္ဓါရုံဆရာတော်များဆိုယင် တနေ့က ဦးပဝရဆိုတာ ပြောသွားသေး၊ ငယ်ငယ်တုန်းကမသိဘူး၊ ဆရာတော်ကြီးပြောတဲ့ စကားလုံးတွေ ရဟန္တာသံတွေ ရဟန္တာစကားတွေ အများကြီးကြားရတယ်၊” ယခုမှတွေးပြီးကြည်ညို ဓာဲလေ အနာဂါမ်တဲ့၊ အနာဂါမ်ပြောတဲ့စကားတွေ အများကြီးပါတယ်၊ ဝိသုဒ္ဓါရုံ ဆရာတော်ကြီး ပြောတဲ့စကားတွေ အနာဂါမ်သံတွေ အများကြီးပါတယ်၊ အနာဂါမ်လို့တော့ ဝန်ခံမပြောပါဘူး၊ ပြောတဲ့စကားလုံးတွေ အနာဂါမ်တွေ အရိယာတွေပြောတဲ့ စကားလုံးတွေ အများကြီးတွေ့ရတယ်၊ အရိယာမဟုတ်သေးသော်လဲ အရိယာကဲ့သို့သီလကောင်း သမာဓိကောင်း, ပညာကောင်း, သတိကောင်းတယ်၊ အရိယာဖြစ်ချင်ဖြစ်နေမှာ၊ ငါအရိယာပဲလို့ မပြောစကောင်းလို့သာ မပြောပဲနဲ့သာ ပျံလွန်တော်မူသွားပြီး၊ အရိယာကဲ့သို့ သမာဓိရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဒီဆရာတော်ကြီးဆုံးမဩဝါဒ တည်ပြီးနေတော့ ဒီ ဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက် အထိုက်အလျောက် ယခု ရှိတဲ့စာချပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဓမ္မကထိကတွေ ဘာတွေဆိုလဲပဲ သူတို့စကားတွေက ဝိသုဒ္ဓါရုံ ဆရာတော်ကြီးစကားတွေ စကားလုံးတွေ ပြောနေတာအများကြီး၊ လိုရင်းတော့ ဗုဒ္ဓစကားပြောတော့ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင် အတူတူအတိုင်းပါပဲ၊ နားလည်တဲ့သူက ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်ဟောတာ နားမလယ်သေးတော့ ဗုဒ္ဓစကားမှန်း မသိကြတာ။

ဗုဒ္ဓဘုရားရှင် ဟောတော်မူတဲ့အတိုင်း ဉာဏ်ကိုချဲ့ထွင်ပြီးတော့ ဗုဒ္ဓစကားတွေ နေ့တိုင်း ကြားနေကြရ, ဗုဒ္ဓစကားတွေ နေ့တိုင်း သင်နေကြရတယ်၊ ဗုဒ္ဓ ဟောထားတဲ့ တရားတွေ နေ့တိုင်း နာပြီးနေကြရတယ်၊ ဒီတော့ကို

ဗရားစကား နားထောင်လို့ရှိယင် ဒို ဗရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးဟာ ငါ၏ ကိုးစားရာပဲလို့ ဘေးမကင်းတဲ့ ငါ၏ ဘေးကင်းအောင်ပြုနိုင်တဲ့ ဆရာကောင်းကြီးပဲလို့ ဗရားရှင် ယုံကြည်လို့ ဗရားရှင်မှ ဆက်သွယ်ပြီးလာတဲ့ အာစရိယပရမ္ပရ ဆရာသမားတို့၏ စကားကို ယုံကြည်လို့ ကိုယ်စီကိုယ်စီ အားကိုးရာ ရှိကြတယ်လို့ စိတ်ထဲက အားထားပြီးတော့ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း သူတော်ကောင်းတရားကို တဝါတွင်းလုံး ကိုယ်စီကိုယ်စီ အားထုတ်နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

၁၃၃၁–ခု၊ ဒုတိယာဝါဆိုလဆန်း ၁၄–ရက် (ဝါဆိုဉုး) "လပြည့်အတိတ်ညဉ့်" အသံသွင်းစက်ဖြင့် ကူးယူကာ တဆင့်လက်ရေးကူး၊ လက်နှိပ်စက်ရိုက်ယူကာ ဆင့်ကဲဆင့်ကဲ ဆောင်ရွက်လျက် ဤကျမ်းစာအုပ်မှာ ပုံရိုက်စာတရားများ ယခု ဘတ်နေရပါသည်၊ ၉၉–နှစ်အတွင်းမှာ သံဃာ့ပရိတ်သတ် ၂၀၀–(နှစ်ရာကျော်) သက်သာချမ်းသာစွာ နာယူ မှတ်သားကြရပါသည်။

သူတော်ကောင်းတရားတော်

နုတ်မြွက်ဟောတော်မူသော တရားအမှတ် (၃၂)

ဝါတွင်းသုံးလ အတိတ်နေ့တိုင်း မြောင်းမြဆရာတော် ရှိတုန်းကတော့ ဒို ဝင်မပြောဘူး၊ ပြောတို့ တာဝန်လဲ ယူမထားဘူး၊ ခုတော့ မြောင်းမြဆရာတော် မရှိတော့ လပြည့်အတိတ်နေ့ ကိုယ့်အလှည့်ကျနေတယ်၊ များများလဲ မပြောနိုင်ဘူး၊ သူများကို ပြောပါဆိုတော့လဲ တယ်မပြောချင်ကြဘူး၊ ကနေ့ ဒီနေ့ရာဝင်ပြီးတော့ နဲနဲပဲ ပြောမယ်။

သံသရာသမား နိဗ္ဗာန်မရောက်သေးလို့ သံသရာမှာ ကျင်လည်ပြီးတော့ လူဖြစ်လိုက် နတ်ဖြစ်လိုက် ဗြဟ္မာဖြစ်လိုက်၊ တရံတခါ အပါယ်လေးဘုံကျလိုက်၊ ဘဝပေါင်း မရေတွက်နိုင်လောက်အောင် သံသရာ ကျင်လည်ပြီးတော့၊ နောက်ဆုံး နိဗ္ဗာန်ရမှ သံသရာက လွတ်လို့ ဝဋ်ဘဝ ငြိမ်းသွားတယ်။ နိဗ္ဗာန်မရသေးလို့ရှိယင် ဗြဟ္မာကြီးဖြစ်နေပေမဲ့ သံသရာခရီးသွား

မကောင်းသေးဘူး၊ ဒီနောက် လူတို့ နတ်တို့ ဖြစ်နေလဲ မကောင်းသေး ဘူး၊ အပါယ်လေးဘုံ ရောက်သွားယင် သာမကောင်းသေး၊ သံသရာသမား ဆိုယင် ဘဝတိုင်း ဘဝတိုင်း ဇာတိဒုက္ခနဲ့တွေ့ရ, ဇရာဒုက္ခနဲ့တွေ့ရ, ဗျာဓိ ဒုက္ခနဲ့တွေ့ရ, မရဏဒုက္ခနဲ့တွေ့ရ များသောအားဖြင့် ဇာတိ ဇရာ မရဏ က မလွတ်ဘူး၊ ဗျာဓိကတော့ နဲနဲ တချို့ သက်သာတယ်၊ ဘဝတိုင်း ဘဝ တိုင်း တွေ့ရမည့် ဒုက္ခတွေဘဲ။

သံသရာကျင်လည်ပြီးနေရယင် တဘဝပြီး တဘဝ ဆက်ပြီးနေရဉုးမှာ တဘဝပြီး တဘဝဆက်ပြီး နေရတဲ့ဘဝမယ် လူပဲဖြစ်ဖြစ်, နတ်ပဲဖြစ်ဖြစ်, ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ဘဝသစ်ရောက်တဲ့ သတ္တဝါအတွက် ဘာလိုသလဲ၊ အရေးတ ကြီးရှေးဉုးစွာ တွေ့ဘို့ကြုံဘို့ ဘာလိုသလဲ၊ ဘာတွေ့ဘို့ အရေးကြီးသလဲဆို ယင်၊ သတ္တဝါတွေ အကုန်လုံးအတွက် မစဉ်းစားနဲ့၊ ကိုယ် တယောက်အ တွက်စဉ်းစား၊ ယခုဘဝကတော့ လူဖြစ်လို့ မွေးဘွားပြီး လူ့ကလေးဘဝ ကနေပြီး ကြီးကြီးလာ၊ ဒီ အသက်အရွယ် ရောက်လာရတယ်၊ လူ့ဘဝ ရောက်စက တွေ့ဘို့ ဘာ အရေးကြီးသလဲ၊ နတ်ဖြစ်နေမယ်၊ ပြဟ္မာကြီး ဖြစ်နေမယ်၊ အယုတ်သဖြင့် တိရစ္ဆာန် ဖြစ်နေမယ်ဆိုယင် ရောက်တဲ့ ဘဝ ဘာအရေးကြီးသလဲ ဆိုတော့ သူတော်ကောင်းနဲ့တွေ့ဘို့ အရေးကြီးတယ် တဲ့၊ မိဘသူတော်ကောင်းနဲ့, ဆွေမျိုး သူတော်ကောင်းနဲ့, မိတ်ဆွေ သူ တော်ကောင်းနဲ့, ဆရာသမား သူတော်ကောင်းနဲ့၊ သူတော်ကောင်းနဲ့ တွေ့ ဘို့ အရေးကြီးတယ်၊ သူတော်ကောင်းနဲ့ တွေ့ယင် ဒီ တဘဝလုံး ကောင်း သွားမယ်၊ ဒီဘဝတင်မကဘူး နောင် သံသရာ ဆက်ပြီးတော့ တော်တော် ကောင်းသွားမယ်၊ ဆက်ကာ ဆက်ကာ သူတော်ကောင်းနဲ့ တွေ့သွားယင် နိဗ္ဗာန်ကျအောင် ကောင်းသွားမယ်။

သူတော်ကောင်း အရေးကြီးတယ် သန္တ တဲ့။ **အသေဝနာစ ဗာလာနံ၊ ပဏ္ဍိတာနဥ္စ သေဝနာ**'၊ အရ ပဏ္ဍိတလဲ ခေါ်တယ်၊ ပညာရှိသူတော် ကောင်းနဲ့တွေ့ဘို့အရေးကြီးတယ်၊ လူ့ပြည်မှာ ကလေးပေါက်စလေးမွေး လာခါစ မြင်ဘူးတွေ့ဘူးကြသားပဲ၊ ဒီကလေးပေါက်စလေးဟာ မွေးစက တော့ သူ့ကိုယ်တိုင်က ပညာရှိရယ် ဘာရယ်လို့မသိဘူး၊ မသိတတ်ပေ မယ်လို့ သူတော်ကောင်းပညာရှိနဲ့တွေ့ဘို့လိုတာပဲ။

ဆရာဝန် ဆရာမ ပညာရှိနဲ့တွေ့ယင် မွေးဖွားရတာကိုပဲ ချမ်းသာတယ် သိတ်မဆင်းရဲဘူး၊ "**ဂဗ္ဘောက္ကန္တိကမူလကဒုက္ခ**" ဆင်းရဲတော့ ဆင်းရဲကြ

တာချည်းပဲ၊ ဆင်းရဲပေမဲ့ ပညာရှိနဲ့တွေ့ယင် ဆင်းရဲ နဲနဲသက်သာတယ်၊ ဒုက္ခနဲနဲသက်သာတယ်၊ ဒေဝဒူတဆိုတဲ့ ကလေးငယ် ကလေး လေးဟာ၊ မွေးစက နောက်အသက်အရွယ်ကြီးလေကြီးလေ သူတော်ကောင်း ပညာရှိ နဲ့တွေ့ဘို့အရေးကြီးလေပဲ၊ ဒါကြောင့် ကိုယ်က လိမ္မာပြီးလာလို့ရှိယင် သူတော်ကောင်းတွေ့အောင်ရှာရမယ်၊ ဒါကို "**သဗ္ဘိရေဝ သမာသေထ**"လို့ ဗုဒ္ဓရှင်ဆုံးမတော်မူတယ်၊ သဗ္ဘိရေဝ၊ သူတော်ကောင်းတို့နှင့်သာ၊ သမာသေထ၊ ပေါင်းဖော်ရာ၏။

သူတော်ကောင်းနဲ့ ပေါင်းဖော်ပါ၊ စကားကတော့ ကျဉ်းကျဉ်းပါပဲ၊ အဓိပ္ပါယ်က သိတ်ကျယ်ဝန်းတယ်၊ ဝိသုဒ္ဓါရာမတိုက်ကြီး ရောက်လာကြတာ ကိုယ့်မြို့ကိုယ့်ရွာ ကိုယ့်ဌာနက ဒီဌာနရောက်လာကြတာ ဘာလုပ်ဘို့လာကြတာလဲ၊ သူတော်ကောင်းအရှာလာတာ၊ "သဗ္ဘိရေဝ သမာသေထ" ဆိုလို့ သူတော်ကောင်း လိုက်ရှာလို့၊ စာတတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ လိုက်ရှာလို့၊ စာသင်လို့ ကိုယ်တိုင်ပညာရှိကြီး ဖြစ်သွားဘို့ အရေးကြီးတယ်၊ သဗ္ဘိရေဝ၊ သူတော်ကောင်း တို့နှင့်သာလျှင်၊ သမာသေထ၊ ပေါင်းဖော်ရာ၏။

တဘဝလုံး သူတော်ကောင်းနဲ့တွေ့အောင် သူတော်ကောင်းနဲ့ လွတ်မနေရဘူး၊ သူတော်ကောင်း ရအောင်ရှာရမယ်၊ သူတော်ကောင်း ပညာရှိနဲ့တွေ့အောင် ပိုပြီးရှာရမယ်၊ ဒီဘဝတွင်မကဘူး နောက်ဘဝ ရှာရမယ်၊ ဟိုနောက်ဘဝလဲ ရှာရမယ်၊ နိဗ္ဗာန်ရတဲ့ဘဝ ကျမှ ပညာရှိ မလိုတော့ဘူး၊ ကိုယ်တိုင်က ရဟန္တာကြီးဖြစ်လို့၊ ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓါဖြစ်လို့၊ သန္တိသုခရလို့၊ ဒီထက်ကောင်းတဲ့ နေရာရောက်အောင် ညွှန်ပြဆုံးမမယ့်ဆရာ မလိုတော့ဘူး၊ ဗုဒ္ဓရဟန္တာ မဖြစ်သေးယင် ဘဝတိုင်း သူတော်ကောင်း တွေ့အောင်တော့ရှာရမယ်၊ ဒါကို "သဗ္ဘိရေဝ သမာသေထ" လို့ ခေါ်တယ်။ အချို့ ရကြတယ်၊ အချို့ မရကြဘူး၊ အချို့ သူတော်ကောင်း ရှာရမှန်းကို မသိဘူး၊ အချို့က မသူတော်ကို သူတော်မှတ်ပြီး ရှာနေကြ၊ လမ်းလွဲနေကြ၊ လမ်းမှားနေကြတာတွေရှိတယ်။

သဗ္ဘိရေဝ သမာသေထ၊ သဗ္ဘိကုဗ္ဗေထ သန္ထဝံ၊
သတံ သဒ္ဓမ္မမညာယ၊ သေယျော ဟောတိ န ပါပိယော။

သူတော်ကောင်းနဲ့ ပေါင်းဖော်ရမယ်၊ သူတော်ကောင်းနဲ့ ပေါင်းဖော်ရလို့ရှိယင် သူတော်ကောင်းတရားကို သိလာရတယ်၊ နဲနဲသိ နဲနဲကောင်း၊ များများသိ များများကောင်း၊ သေယျော ဟောတိ နပါပိယော၊ သူတော်

ကောင်းတရား သိရတော့မြတ်တယ်၊ မယုတ်ဘူး၊ အရိယာ မဖြစ်သေးပေမယ့်၊ ပုထုဇဉ်အဖြစ်နဲ့ပဲ အရိယာရောင်ပြေးလို့၊ ကလျာဏ ပုထုဇဉ်ဖြစ်သွားတယ်ဆိုယင် စူဠသောတာပန်လို့ ခေါ်ရပြီ၊ စူဠသောတာပန် ကလျာဏပုထုဇဉ်အခြေမှ မရောက်သေးဘူး ဆိုလို့ရှိယင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်မယ် "**သန္တိ ရေဝ သမာသေထ**" ဆိုတဲ့ သူတော်ကောင်းပညာရှိ မရသေးဘူး၊ မတွေ့သေးဘူး၊ **ကိုယ်**တိုင်က ကလျာဏပုထုဇဉ် ဖြစ်သွားပြီဆိုယင် သူ့မယ်မိတ်ဆွေကောင်း သူတော်ကောင်း ရှိသွားပြီ၊ ဆရာကောင်း သမားကောင်း ရှိပြီး ပညာရှိတွေ့ပြီလို့ဆိုရမယ်၊

သန္တိရေဝ သမာသေထ၊ သဗ္ဘိကုဗ္ဗေထ သန္ထဝံ၊
သတံ သဒ္ဓမ္မမညာယ၊ သေယျော ဟောတိ န ပါပိယော။

ဒီဂါထာဟာ "**သုတသောမဇာတ်**"ထဲ ပါထင်ပါရဲ့၊ '**သတာရဟဂါထာ**'တဲ့၊နန္ဒပုဏ္ဏားလိုက်ပြီးတော့ဟောတယ်၊ ဒီဂါထာဟောလိုက်တဲ့အတွက် ငွေ တရာ ပူဇော်ရတယ်၊ နောက် သုတသောမမင်းကြီးက ကြည်ညိုလွန်းလို့ အသက်နဲ့ပူဇော်ချင်၊ တိုင်းပြည်နဲ့ ပူဇော်ချင်လို့ ဒီလာဘ်သပ္ပကာတော့ လက်မခံဘူးတဲ့၊ တရာတော့ နဲနေတယ်၊ တရာမက တန်တယ်၊ ငွေ တထောင် ပူဇော်တယ်၊ '**သဟဿာရဟဂါထာ**' ခေါ်တယ်တဲ့။

ယခုဘဝ ချမ်းသာဘို့၊ သံသရာ ချမ်းသာဘို့၊ နိဗ္ဗာန် မြန်မြန်ရောက်ဘို့ အဟုတ် နိဗ္ဗာန်ကို လိုချင်တယ်၊ အမှန် သံသရာဒုက္ခကို ရွံမုန်းတယ်ဆိုယင်၊ ချမ်းသာချင်တယ်ဆိုယင် ဒီဂါထာနဲ့ဘဲ သဘောကျပြီးတော့ ချမ်းသာရှာဘို့ ကောင်းတယ်၊ သူတော်ကောင်းနဲ့ မတွေ့သမျှ နိဗ္ဗာန် ဘယ်တော့မှ မရနိုင်ဘူး၊ တွေ့တော့တွေ့ပါရဲ့၊ တွေ့ပေတယ်လို့ သူတော်ကောင်းနည်းကို မရသေးယင် သူတော်ကောင်းနဲ့ တွေ့သည်မမည်ဘူး။

ဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက် ရှေးရှေးက ဆရာတော်ကြီးတွေ အဆက်ဆက် အုပ်ချုပ်လို့ ဆုံးမဩဝါဒပေးလို့ စာပေကျမ်းဂန်ပို့ချလို့ ယခုထက်တိုင် ဆိုပါတော့၊ စာတတ်ပုဂ္ဂိုလ်တွေ၊ ကျမ်းဂန်တတ်မြောက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ချပို့ပြီးတော့ ဒီထဲ လာပြီးနေကြတယ်၊ လာသမျှပုဂ္ဂိုလ် ဆရာတော်ကြီးတွေ၊ သူတော်ကောင်းတွေနဲ့ တွေ့လာ၊ ပညာရှိတွေနဲ့ တွေ့လာ၊ စာတတ်ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ တွေ့လာရတယ်၊ အလိမ္မာဉာဏ်ကို မရယင် မတွေ့ဘူးလို့ဆိုရမှာပဲ၊ သဒ္ဒါတတ်ပါရဲ့၊ သင်္ဂြိုဟ်တတ်ပါရဲ့၊ ဝိနည်းတတ်ပါရဲ့၊ အဘိဓမ္မာတတ်ပါရဲ့ – ကိုယ်ကျင့်တရား မပြည့်စုံသေးဘူးဆိုယင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို 'သဗ္ဘိရေဝ

သမာသေထ’နဲ့ မပြည့်စုံသေးဘူး၊ သူတော်ကောင်းနဲ့ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရတဲ့ ကျေးဇူး မရသေးဘူး၊ အလိမ္မာဉာဏ် မရသေးဘူးလို့ ဆိုရမှာပဲ။

ဘာ့ကြောင့်လဲဆိုတော့ ရဟန်းဖြစ်လျက် ရဟန်းသိက္ခာပုဒ် မစောင့်စည်းဘူး၊ ဂိုဏ်းစည်းမျဉ်းမလိုက်ဘူး၊ တိုက်တာစည်းမျဉ်းမလိုက်ဘူး၊ ယခုခေတ်မယ် များသောအားဖြင့် တနေ့က မြောင်းမြ ဆရာတော်ကတောင် ပြောသွားသေး၊ လဖက်ရည်တွေ ည-သောက်ကြ တာတွေတဲ့.... ကိုယ့်တိုက်ထဲ ည-လဖက်ရည်တွေ မသောက်အောင် ကိုယ့်ဂိုဏ်းဂဏထဲ၊ ည-လဖက်ရည်တွေ မသောက်အောင်၊ သတိပေးဘို့ ပြောဟောဘို့ ကောင်းတယ်လို့ သတိပေး တိုက်တွန်း ပြောသွားတယ်တဲ့၊ ရှေး ဆရာတော်ကြီးတွေရဲ့ စည်းကမ်း နည်းလမ်းတွေ၊ ဝိနည်း ကိုယ်တိုင် မတတ်ပေမဲ့ ဆရာတော်ကြီးတွေရဲ့ နည်းလမ်းအတိုင်း လိုက်သွားမယ်ဆိုယင် ဝိနည်းကျမ်းဂန် လမ်းမှန်ကျပြီးသွားမှာပဲ။

ဒီထက်တိုးပြီးတော့ကို ရွှေငွေပစ္စည်းတဲ့၊ ငွေစက္ကူတွေ အခုကာလ အတော်ရှုပ်တယ်၊ ပိဋကသုံးပုံ တတ်နေပေမယ်လို့၊ ငွေစက္ကူမှ မရှောင်ကြဉ်ဘူးဆိုယင်၊ ကပိလ ရဟန်းတို့ဆိုတာ ကြားဘူးကြ မှာပေါ့လေ၊ ကဿပ ဗုဒ္ဓရှင်လက်ထက်။

ပိဋကတ်သုံးပုံတတ်နေပေမဲ့ ငွေစက္ကူတွေက ခါးပိုက်ထဲမှာ ပါနေတယ်ဆိုယင် ပိဋက သုံးပုံဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး အပါယ်ကျဥုးမှာပဲ၊ ဒီတော့ကို သတ္တိရေဝ သမာသေထ သူတော်ကောင်းနဲ့ တွေ့ပေမဲ့ တွေ့ရာမရောက်ဘူး။

ဒါ့ကြောင့် ဆရာသမား၊ ဗုဒ္ဓရှင် ကိုယ်တော်တိုင် ရောက်အောင်ပေါ့လေ၊ အဆင့်ဆင့် အစဉ်အဆက် ဗုဒ္ဓအလိုတော်ကျ စည်းကမ်းနည်းလမ်းတွေလိုက်နာလို့၊ ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်တွေ ကျင့်ကြံပြီး သွားမယ်ဆိုလို့ ရှိယင် **‘သတ္တိရေဝသမာသေထ’**ဆိုရမှာပဲ၊ တိုက်ထဲရောက်လာလို့ သူတော်ကောင်းတွေစကား လိုက်နာမယ်ဆိုလို့ရှိယင် ဒီဘဝလဲ သူတော်ကောင်းကြီးဖြစ်လို့၊ နောက်ဘဝလဲ သူတော်ကောင်းကြီးဖြစ်လို့၊ တဘဝထက် တဘဝ တိုးတိုးပြီးတော့ နိဗ္ဗာန်အမြန်ရလွယ်မယ်။ ဒါ့ကြောင့်—

သတ္တိရေဝ သမာသေထ၊ သတ္တိ ကုဗ္ဗေထ သန္ထဝံ၊
သတံ သဒ္ဓမ္မ မညာယ၊ သေယျော ဟောတိ န ပါပိယော။

ရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ တော်တော်များကြ ပါလိမ့်မယ်၊ မရသေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ကျက်မှတ်ပြီးတော့ ဗုဒ္ဓရှင် သာသနာတော်ကြီးနဲ့ ကြုံကြိုက်လို့၊

လူ့ဘ၀ရလို့၊ ရဟန်းသာမဏေဖြစ်လို့၊ ဒုလ္လဘတွေ အများကြီး ကြုံနေတဲ့ အထဲမယ် "**သဒ္ဓိရေဝသမာသေထ**" ဂါထာအတိုင်း သူတော်ကောင်းနဲ့ ပေါင်းသင်းပြီးတော့၊ ကိုယ်တိုင် သူတော်ကောင်း ဖြစ်သွားအောင်၊ သိတ် အရေးကြီးတယ်လို့ သဘောကျပြီးတော့၊ သူတော်ကောင်းကို အမှန်ဆည်း ကပ်တတ်အောင်၊ ကိုယ်တိုင် သူတော်ကောင်း ဖြစ်အောင်၊ ကိုယ်စီကိုယ်စီ သူတော်ကောင်း ဖြစ်ပြီးတော့၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း ကောင်းမြတ်သော ပါရမီ သူတော်ကောင်း တရားများကို ပွါးများအားထုတ် နိုင်ကြသည်ဖြစ် စေကုန်သတည်း။

၁၃၃၁-ခု၊ ဝါတွင်း တော်သလင်းလပြည့်ကျော် ၈-ရက်နေ့တွင် အများနှင့်ရော၍ ဆရာတော်ကြီး တုပ်ကွေးအဖျား ကပ်ရောက် ပါသေးသည်၊ အဖျားအပူ ဒီဂရီ (၁၀၅) အထိ တက်၍ ပြင်းထန်လှပါသည်၊ ၆၉-နှစ်ပြည့်ကာနီး သက်တရာ ရောက်လုနီးမှာ ခန္ဓာဒုက္ခ ခံခဲ့ရပါသေးသည်။

ယခု ဤတရား တော်ကို တန်ဆောင်မုန်း လပြည့် အဘိတ် (၁၃၃၁-ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလွန်း ၁၄-ရက်ညဉ့်) သံဃာ့ ပရိသတ်၌ တိုက်ကျွေး ဟောကြားတော်မူသော ဤစာအုပ်ပါ နှုတ်မြွက်တရားအသစ် (နောက်ဆုံးတပုဒ်)အဖြစ် ရရှိပါသည်။ ဥုးပညာသိရိဘိဝံသ, ဥုးဩဒါတတို့ အသံဖမ်း၍ ကူးယူရေးပေး သည်။ (၁၃၃၁-ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလ)

မန္တလေးမြို့၊ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်သစ်၊

ရွှေကျင်နိကာယဥက္ကဋ္ဌ, မဟာနာယက, ဝိသုဒ္ဓါရုံကျောင်းဆရာတော်မရေးကြီး၏

"ဩဝါဒမိန့်ခွန်းတော်"

သုံးနှစ် တကြိမ် စည်းဝေးမြဲဖြစ်သော ရွှေကျင်ဂိုဏ်း သံဃာ့ အစည်း အဝေးကြီးကို ယခုနှစ် ပဲခူးမြို့၌ စည်းဝေးကြမည်ဖြစ်ရာ၊ အစည်းအဝေး မတိုင်မီကပင် ကြိုတင်ဝမ်းမြောက်မိပေသည်။

ဝမ်းမြောက်ခြင်း အကြောင်းမှာ....

"ဒီဃဒဿီ စိရံကာလံ၊ ပတိဋ္ဌာပေသိ သာသနံ"

ဟူသော '**သီလက္ခန္ဓဋီကာသစ်ပဏာမ**' စကားအရ၊ အရှည်ကို မြင်သိတော်မူသော ဗုဒ္ဓရှင်သည် ကြာမြင့်စွာကာလပတ်လုံး သာသနာတော်ကို တည်စေတော်မူလို၏ဟု ဆိုသဖြင့်၊ သာသနာတော်နှင့်စပ်၍ ယခု စည်းဝေးဆောင်ရွက်ကြမည့် သာသနာရေးကိစ္စကို ဗုဒ္ဓရှင်ကိုယ်တော်တိုင်ပင် သိမြင်တော်မူပြီးဖြစ်သည်ဟု ယုံကြည်ထင်မြင် အားရပျော်ရွှင်မိသည်။

ဗုဒ္ဓရှင် တည်ထားတော်မူခဲ့သော သာသနာတော်ကို သဒ္ဓါတရား ရှိသည့်အလျောက် တဦးတယောက်ထည်းသော်လည်း စောင့်ရှောက် ပြုစုကြသည်။ သံဂါယနာတင်ခြင်း စသည်ဖြင့် ရဟန်းရှင်လူအများ ဖွဲ့စည်း၍လည်း စောင့်ရှောက်ပြုစုကြကုန်ရာသည်။

ဤကဲ့သို့ စောင့်ရှောက်ပြုစုရိုး အစဉ်အလာအတိုင်း ရှေးရှေးသော ဆရာတော်ဗုဒ္ဓရှင်ကြီးတို့၏ ဥပဒေစည်းမျဉ်းအမိန့်ကို ယူသုံးနာခံလျက် သာသနာတော် စည်ပင်ပျံ့ပွါး ကြီးပွါးတိုးတက်ရန် အချင်းချင်း တိုင်ပင်ညှိနှိုင်း၍ အစည်းအဝေးရောက် ဆရာတော်သံဃာတော်တို့ သဘောတူ ညီညွတ်စွာ ဆောင်ရွက် ပြုလုပ်ကြစေလိုသည်။

ဆောင်ရွက်ပြုလုပ် ပြီးသည်ရှိသော် အစည်းအဝေးမှတ်တမ်း ပြခန်းချက်တို့ကို တွေ့မြင်ဘတ်ရှုကြရသော ရှေ့ကျောင်ဂိုဏ်းသံဃာတော်တို့နှင့် သိန်းသန်း မကသော ဗုဒ္ဓဘာသာ သူတော်ကောင်းတို့ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ သာဓုအနုမောဒနာပြုကြလိမ့်မည် ဖြစ်ပေသည်။

ဤသို့လျှင် သာသနာတော် ကြီးပွါးကြောင်း သူတော်ကောင်းတို့ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာရေးကို ရှေးရှုတော်မူကြလျက် အစည်းအဝေး ပြုလုပ်ရန် စီမံနည်းပြ တည်ထောင်တော်မူခဲ့သော ရှေးရှေး ဆရာတော်ကြီးများကိုလည်း....

အာဒိံ ကတွာ မုပဏ္ဍာယံ၊ နေရုသမ ဂုဏာသရံ၊
သိရသာဟံ နမဿာမိ၊ ပုဗ္ဗာစေရ ပရာပရံ။

ဟူသော ကျေးဇူးရှင် မဟာဝိသုဒ္ဓါရာမဆရာတော်ဗုဒ္ဓရှင်ကြီး၏ '**အာစရိယ ပရမ္ပရဝန္ဒနာဂါထာ**' ကို မြွက်ဆိုကြူးရင့်၍ အခွင့်ကြုံကြိုက်သော အခါတွင် ကျေးဇူး အထူးတင်ကာ သဒ္ဓါမြတ်နိုး ရှိခိုးပူဇော်သင့်ကြပေ

ကြောင်းကို သတိပေးစကား ရေးသားသိစေအပ်သည် ရွှေကျင်ဂိုဏ်းဝင် သံဃာတော်အရှင်မြတ်တို့။

အစည်းအဝေးသို့ ကိုယ်တိုင် လိုက်ချင်လျက် မလိုက်နိုင်၊ စာများများ ရေးချင်လျက် မရေးနိုင်၊ စေတနာ အားကြီးလှသဖြင့် အနည်းငယ် ရေးလိုက်သည်။

ဝိသုဒ္ဓါရုံ-စံကင်းဆရာတော်
၁၃၁၀-ခု၊ တပို့တွဲလဆုတ် ၁-ရက်၊
သက်တော် (၈၇)နှစ်၊ သိက္ခာတော် (၆၇)။

၁၃၂၅-ခု၊ နတ်တော်လဆန်း ၃-ရက်၊ အစည်းအဝေးပထမနေ့

သဘာပတိ သက်တော်ရှည် စံကင်းဆရာတော်ကြီး၏ နှုတ်တော်မြွက်ဩဝါဒမိန့်ခွန်း (၁)

ဩဝါဒပေးတယ်၊ ဩဝါဒမိန့်ခွန်းကို ထုတ်ဆိုတယ်၊ စိတ်ထဲ ပေါ်လာတယ်၊ ဘယ်လိုလဲလို့ ဆိုတော့ စားပွဲဝိုင်းကြီး, စားပွဲရုံကြီးဆိုပါတော့၊ မိတ်ဆွေတွေ, ရဟန်းတော်များ ဖြစ်လို့ရှိလျှင် သမဂ္ဂ သီတင်း သုံးဖေါ်တွေ ပင့်ဖိတ် ပြီးတော့၊ စုံလင်လှစွာသော ကောင်းမွန် လှစွာသော စားဘွယ်, သောက်ဘွယ်တွေ ဝိုင်းဖွဲ့ပြီးတော့ စားကြတယ်၊ အကြီးဆုံးက ဖိတ်ကြားလို့ ဝိုင်းဖွဲ့ပြီးတော့စားကြလို့ အကြီးဆုံးပုဂ္ဂိုလ်က ဤစားဘွယ် အလွန်ကောင်းပါတယ်၊ ဟို တိုးပေးလိုက် ဒီတိုးပေးလိုက်၊ အချိုလေး သိပ်ကောင်းပါတယ် အချဉ်လေး သိပ်ကောင်းပါတယ်၊ ဟိုပေးလိုက် ဒီပေးလိုက်၊ လူတို့၏စားပွဲ မလဲ ထို့အတူပဲ ဟိုတိုးပေးလိုက်၊ ဒီတိုးပေးလိုက်၊ ပေးတဲ့သူကလဲ စားဘူးသားပဲ၊ ဘေးကပုဂ္ဂိုလ်က သူလဲစားဘူးသားပဲ၊ အချို့ဆို ကိုယ်တိုင်လဲ စားရဲ့ ကိုယ့်မိတ်ဆွေတွေလဲ စားစေချင်လို့ ဒီဟာတွေ မြည်းပါဦး၊ သုံးဆောင်ပါဦး၊ ရဟန်းတော်များ ဘုဉ်းပေးပါဦး၊ ဝေ့တယ် ပေးကမ်းတယ်။

အဲ-ယခုလို စားဘွယ်သောက်ရန်တွေကို ဝိုင်းဖွဲ့ပြီးတော့ ဝေငှပြီးတော့ စားသုံးကြသလို ယခု သံဃာတော်များ အစည်းအဝေးမှာလဲပဲ စားဘွယ် သောက်ရန်တွေ စုံပြီးတော့နေတဲ့ သာသနာတော်ကြီး၊ စားဘွယ် သောက် ရန်စုံပြီးတော့နေတဲ့ ရွှေကျောင်ဂိုဏ်းကြီး၊ စားဘွယ် သောက်ရန်တွေ ဆိုတာ ဘာလဲ၊ ဗုဒ္ဓရှင် ဩဝါဒ အဆုံးအမ တရားတွေ စားဘွယ် သောက်ရန် ဥပမာထား၊ သုတ္တန် ဝိနည်း အဘိဓမ္မာ၊ ယခုကြွလာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကလဲပဲ ဝိနည်းစားဘွယ်တွေ သူတို့ဝမ်းထဲပြည့်လို့၊ သူများပေးဘို့ပြည့်လို့၊ အဘိ ဓမ္မာစားဘွယ် သုတ္တန်စားဘွယ်တွေ သူတို့ဝမ်းထဲပြည့်လို့၊ သူတို့ဉာန်ထဲ ပြည့်လို့ သူတို့ပြည့်တဲ့အပြင် သူတို့ကပေးလို့ မကုန်နိုင်ဘူး။

ဒီ စည်းဝေးတဲ့ အခါကျတော့ မထေရ်ကြီး ဖြစ်တဲ့သူက အကြီးဆုံးက ပေးရမဲ့ ဩဝါဒဖြစ်လို့ အကြီးဆုံးကသာထုတ်ပြီးတော့ ဩဝါဒပေးရတယ်၊ စားပါဦး, သုံးပါဦး ဒါနသဘောလေး ကောင်းလိုက်တာ၊ သီလသဘော လေး ကောင်းလိုက်တာ၊ ဘာဝနာသဘောလေး ကောင်းလိုက်တာ၊ မှတ် သားပါဦး, နာယူပါဦး၊ ချစ်လွန်းလို့ပါ, ခင်လွန်းလို့ပါ အားကိုးလွန်း လို့ပါ၊ ယုံကြည်လွန်းလို့ပါ၊ သာသနာရေးအတွက် အားထားလွန်းလို့ပါ၊ မှတ်သားပါဦး, နာယူပါဦးလို့ ပြောရတယ်၊ ပြောဘို့သူတို့မယ် အပုံကြီးပဲ သူတို့မယ် ပြောစရာတွေ အပုံကြီးပဲ၊ ဒါနခဏ်း, သီလခဏ်း ပြောဘို့, ဘာဝ နာခဏ်းပြောဘို့ အပုံကြီးပဲရှိတယ်။

သို့ပေမယ်လို့ ဥက္ကဋ္ဌက ဩဝါဒပေးတယ်ဆိုတာ သူ့ဉာန်လဲမဟုတ်ဘူး၊ ဗုဒ္ဓရှင် ပေးထားတဲ့ဩဝါဒ၊ ဒါလေး ကိုယ်တော် သိဘူးသလား, မှတ်ဘူး သလား, မှတ်ပါဦး မနေ့က ရွှေမန်းလွင် ရထားအဆင်း ရောက်ရောက် ချင်း နှုတ်ဆက်တရား ဟောရာမှာ မတ္တာသုခ ပရိစ္စာဂါ၊ ပဿေစေ ဝိပုလံ သုခံ၊ နှစ်ပါဒသာ ရွတ်နိုင်တယ်၊ ပြီးတော့ ဆုံးအောင်မရွတ်ရဘူး။

မတ္တာသုခ ပရိစ္စာဂါ၊ ပဿေစေ ဝိပုလံ သုခံ၊
စဇေ မတ္တာ သုခံ ဓီရော၊ သမ္ပဿံ ဝိပုလံ သုခံ။

ကောင်းလိုက်တာဗုဒ္ဓ၊ ဆရာတော်ကြီးက နှစ်ပါဒရွတ်၊ ဟိုကျတော့ သူ တို့က လေးပါဒ ရွတ်ပြီးတော့ပြောကြတယ်၊ ဒီတော့ကို ကိုယ်က ဒီဟာလေး ကောင်းပါတယ်လို့ သူတို့က သူတို့တတ်ပြီးပေမဲ့ ဒီကဝင်ပြီး ပြောတော့၊ ပြောပြန်တော့ ကျေးဇူး တင်တယ်၊ အဲဒါလိုပဲ ဩဝါဒဆိုတာ ဗုဒ္ဓရှင် ဩဝါဒ၊ ကိုယ်စီကိုယ်စီ ရှိနေကြတယ်လို့ ညွှံသည် ထူးတွေ လာကြတဲ့

အာဂန္တု ကိုယ်တော်တွေကို၊ ကိုယ်သိတာလေးပြောရ၊ ထမင်း နေ့တိုင်း စားနေကြတာပေါ့၊ ကိုယ့်ဆီလာတဲ့ ညှော်သည် ထမင်းခူး ကျွေးရတာ သူတို့ဆီ မရှိလို့မှမဟုတ်ပဲ၊ မျှကြရတာပဲ၊ ဒီလိုဩဝါဒမျိုးကို–

ဩဝဒေယျာ နုသာသေယျ၊ အသဗ္ဘာစ နိဝါရယေ၊
သတံဟိသော ပိယောဟောတိ၊ အသတံ ဟောတိ အပိယော။

ယခုကြွလာကြတဲ့ ဆရာတော်တွေ ဆရာကောင်းတပည့် ဆရာကောင်း တို့၏ နည်းကိုယူပြီး ကြီးပွါးလာတာဖြစ်တော့၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်လေတော့၊ သတံ ဟိသော ပိယော ဟောတိ–အရ 'သန္တ'ပုဂ္ဂိုလ်၊ 'သန္တတရ'ပုဂ္ဂိုလ်၊ 'သန္တ တမ' ပုဂ္ဂိုလ်၊ မုန်းတဲ့သူ ဘာဟောလိုက် ဟောလိုက် ချစ်လိုက် ကြတာ သန္တတွေဖြစ်နေ၊ မချစ်ဘဲနေပေါ့၊ သန္တတွေဖြစ်နေ၊ ဗုရားရှင် လက်ထက် တော်က သန္တတရ, သန္တတမဖြစ်တဲ့ အရှင်ရာဟုလာက သဲကို လက်ခုပ်နဲ့ ကျုံးပြီးတော့ ငါ့ကိုဩဝါဒပေးမဲ့ပုဂ္ဂိုလ် သဲတပွင့်တပါး, သဲတပွင့်တပါး, လက်ခုပ် တကျုံးလောက်ရှိတဲ့ ဆရာတွေရရင် ကောင်းလေစွ ဤလို့နှလုံး ထားရှိတယ်၊ ဗုရားရှင် သားတော်ရင်းလဲဖြစ်၊ တရားတော်တွေကပြည့်ဝလို့၊ ဒီတော့ သောတာပန်တောင် ဖြစ်သေး မဖြစ်သေး ဘူးလား မဆိုနိုင်ဘူး၊ အရိယာ မဖြစ်သေးပေမဲ့ နီးနီးလေးရှိ၊ ဒီလို သန္တ, သန္တတရ, သန္တတမ ပုဂ္ဂိုလ် သူတော်ကောင်းတွင်မက၊ ကောင်းသည်ထက်ကောင်းတဲ့ သူတော် ကောင်းကြီးတွေ ဖြစ်လာတော့ နဲနဲပေးလိုက်တဲ့ဩဝါဒ ဝမ်းမြောက်လိုက် ကြတာ၊ ဝမ်းသာလိုက်ကြတာ၊ တသက်လုံး ပြောလို့ မဆုံးနိုင်တဲ့ ဩဝါဒ လေးပါပဲဗုရား အံ့ဩချီးမွမ်းပြီးတော့ ခံယူကြတယ်၊ သိပ်ပြီးတော့ ကောင်း တာပဲ။

အဲ–မနေ့က အဆက်ကလေးက အစည်းအဝေးကြီးမှာ အစည်းအဝေး ကြီးက ကြီးကျယ်လွန်းလို့ အနိဋ္ဌာရုံရှိလဲ တွေ့ချင်တွေ့နေပါမယ်၊ မတော် တဆ မတွေ့ပါနဲ့လို့၊ ဆုတောင်းပါရဲ့၊ အနိဋ္ဌာရုံဆိုတာ ဘာလဲလို့ဆို တော့ ကြည့်လို့မကောင်းတာ၊ မျက်စိနဲ့မြင်ရ ရူပါရုံကြည့်လို့ မကောင်း တာ၊ အနိဋ္ဌာရုံမြင်ယင်၊ သာမညပုဂ္ဂိုလ်ဆိုယင်၊ စိတ်ဆိုးပြီးတော့ ဒေါသ ဇောစောသွား၊ ဒီဒေါသဆိုတာ ဒေါသမီးခေါ်တယ်၊ မကောင်းတာ မြင် လိုက် စိတ်ဆိုး ဒေါသ မီးလောင်၊ မကောင်းတာကို ကိုယ်တော် ရဟန်း အချင်းချင်း ဖြစ်လို့ရှိလျှင် ဘာတွေ ဘာတွေမြင်ရ ဟိုတပါးပြောလိုက်၊ မေးထိုး ကူးသွားပြီး အိမ်တအိမ် မီးရှိန်က နဲနဲရယ်၊ နှစ်အိမ်ပြိုင် တောက်

လိုက်ရင်သွားရော တရပ်လုံးပြိုင် တောက်လိုက်ရင်သွားရော၊ တမြို့လုံးပြိုင် တောက်လိုက်ယင်သွားရော။

မြတောင်တိုက်တော်ကြီး မီးလောင်တုန်းက ဒို့ဟိုမိုင်နှစ်ဆယ်လောက် ရှိတဲ့ရွာက မီးအလင်းရောင်မြင်ရ၊ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုးကြီး ကျော်ပြီးတော့ အဆောက်အဦးကြီးတဲ့ ကျောင်းကြီး၊ အိမ်ကြီးတွေ လောင်လိုက်တဲ့မီး ရှိန်ဟာအရောင်ကြီးတယ်၊ မီးရှိန်ကြီးတယ်၊ အဲဒါဖြစ်လေတော့ အချို့က ဆူဆူညံညံ မကြားလိုက်ရ ပါဘူးဗရားလို့ ကိုယ်ကအနိဋ္ဌာရုံ ဖြစ်လို့ရှိယင် ကိုယ့်မယ်မီးလောင်၊ ဘယ်သူမှမပြောနဲ့ ကျိတ်ပြီးသည်းခံကြပါ၊ မနေ့က ပြောလိုက်၊ သဒ္ဒါရုံစပ်ပြကြ၊ ထို့အတူပဲ မကောင်းတဲ့အသံ ကြားရယင်၊ စိတ်ဆိုးတယ် ဒေါသမီးတောက်တယ်၊ တခြားမသိပါစေနဲ့ တယောက်ထဲ ကျိတ်ပြီးတော့ခံပါ၊ မနေ့က ဒီလိုပြောလိုက်တယ်၊ ဒါမနေ့က အဆက်ပဲ၊ ပြီးတော့ မနေ့က အဆက်ပဲ ဆိုပါတော့၊ မနေ့က ပထမပြောတာက၊ သာ မညချမ်းသာစွန့်ပြီးတော့ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ တောင့်တပြီးလာတဲ့ နိဗ္ဗာန်ချမ်း သာရအောင် အားထုတ်ကြပါလို့ (ဤအစည်းအဝေးကြီး လာကြတာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ တောင့်တပြီးလာတဲ့ နိဗ္ဗာန်ရအောင်တိုင်ပင် နှီးနှောကြတဲ့ အစည်းအဝေးကြီးပဲ) မနေ့က အဆက်ကလေးနဲ့ ဩဝါဒနဲ့ ဒီကတခဏ်း ပြီးပြီပဲဆိုကြပါစို့။

ယနေ့သီးခြား ဩဝါဒက မနေ့က စကားနဲ့ပဲ ဆက်ခဲ့ပါရစေတော့၊ ယခုတင်က ရူပါရုံမြင်လိုက်လို့ ဒေါသဖြစ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်စိတ်ဆိုး ကိုယ်တိုင်လဲ ဒီဟာနောက်မပြောဘူး၊ ဆက်လက်မစဉ်းစားဘူး၊ သူတပါးလဲ မပြောလို့ စိတ်မဆိုးအောင်၊ နောက်ထပ်ငြိမ်ပြီးတော့ စိတ်မဆိုးအောင်၊ နှလုံးသွင်း ပြီးသွားနိုင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ သူတပါးကိုမပြောပဲ အောင့်အည်းနေနိုင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဘယ်လိုလူမှ နေနိုင်သလဲ၊ ခန္တီ၊ သည်းခံနိုင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှ နေနိုင်တယ်၊ သည်း မခံနိုင်လို့ရှိလျှင်ဖြင့် ကိုယ်တိုင်လဲပဲ စိတ်ထဲက တနွေးနွေးနဲ့ ကြံနေတာပဲ၊ တခါတခါ အသံထွက်အောင် တယောက်ထဲပြောပြီးနေတာပဲ၊ အရက်မူး တယောက် ထန်းရေမူးတယောက် ဘယ်သူမှဗိုလ်မထားဘူးဟ၊ ဘယ်သူမှ ဗိုလ်မလားဘူးဟ၊ အရက်မူးပြီး, ရူးပြီးတော့ ဒေါသထ ကြည့်လိုက်တော့ သူတယောက်ထဲ၊ တယောက်ထဲ ပေမယ်လို့ ဒေါသဆိုတာ တောက်ချင် တိုင်းတောက်တာ၊ သည်းမခံလို့။ သည်းခံလိုက်လို့ရှိလျှင် ငြိမ်သွားတာပါ၊ သည်းခံတော့ ဘာအကျိုးရှိသလဲ၊ သည်းခံလိုက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ သီလ သမာဓိ ပညာနံ "ခန္တီပဓါန ကာရဏာ" လူတွေလဲ ပါတယ်နော်၊ ရဟန်းတော်

များဖြစ်လို့ရှိလျှင် အခိပ္ပါယ်ပြောနေစရာ မလိုပါဘူး၊ သို့သော်လဲပဲ ဗရား ရှင်တရားတော်ကို ထပ်ပြီးတော့ နာယူကြတာပေါ့။

" **သီလ သမာဓိ ပညာနံ၊ ခန္တိပဓါန ကာရဏာ** " ခန္တိ၊ သည်းခံခြင်း သည်၊ သီလသမာဓိ ပညာနံ၊ သီလ သမာဓိ ပညာတို့၏၊ ပဓါနကာရဏာ၊ လိုရင်းအကြောင်းရင်းတည်း။

ယခု အများသော သူတို့ စိတ်ထဲမယ် သိပြီး, တတ်ပြီး ရွှေကျောင်ဆရာ တော်ဗရားကြီး သီလဂုဏ်နဲ့ ပြည့်စုံပါပေတယ်၊ မမှီလိုက်သော်လဲ ခဏခဏ ကြားနေရတယ်၊ ရွှေကျောင်ဆရာတော်ဗရားကြီး သမာဓိရှိပါပေတယ်၊ ပညာ လဲ ကြီးပါတယ်၊ ဒီရွှေကျောင်ဆရာတော်ဗရားကြီး ဘာ့ကြောင့် သီလဂုဏ်နဲ့ ပြည့်စုံသလဲ၊ ခန္တိရှိလို့ သည်းခံလို့ အောက် ရာမညတိုင်း (**ဆရာတော် ဦးသီလကြီး**) သီလ, သမာဓိ, ပညာနဲ့ ပြည့်စုံပါပေတယ်၊ ဒီသီလ, သမာ ဓိ, ပညာ သူ့ အကြောင်း ကင်းပြီးတော့ ရနေတာ မဟုတ်ဘူး၊ ပထမ သူ့မှာ ခန္တိဆိုတဲ့ သည်းခံတဲ့ စိတ်က ရှိနေတယ်။

သီလ, သမာဓိ, ပညာနံ ခန္တိပဓာနကာရဏာကို အနည်းငယ်မျှ ဥာန် ချဲ့တွင်ပြီး ပြောမယ်ဆိုယင် (ခန္တိမရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘယ်တော့မှ သီလ မ ရှိဘူး၊ သည်းမခံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ဘယ်တော့မှ သမာဓိ မရှိဘူး, ပညာ မရှိ ဘူး)၊ ယခုတင်က စကားနဲ့ ဆက်ပြီး ပြောကြစို့ ဆိုလို့ရှိယင် ကိုယ် မ ကောင်းတာလေးကို သူတပါး မပြောတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဘေးရန် မရှိဘူး၊ သူ တပါး ပြောမယ်ဆိုလို့ရှိယင် ဒီ ဘေးရန် မဆုံးနိုင်ဘူး၊ ဘုန်းကြီးအိုကြီး ဖြစ်နေပေမယ်လို့ သတင်းစာလေး ဘာလေး ဖတ်ရပါတယ်၊ ဟို လူက ပြော ဒီလူက ပြောနဲ့ ဒီခေတ် ခေတ်မကောင်းဘူး၊ ဘယ် ဆူလို့တဲ့ ဘယ် ပူလို့တဲ့၊ ဘယ်နိုင်ငံက ဘာတဲ့ ဖြစ်တာကလေးကို တယောက်ထဲ သည်း မခံနိုင်လို့ ကြားတာလေးကို တယောက်ထဲ သည်းမခံနိုင်လို့ ဖြစ်ရ၊ ကမ္ဘာ ကြီး ဆူပွက်နေတယ်၊ ဒီထက် တိုးပြီး ပြောလိုက်ဦးမယ်၊ အဝီစိငရဲမှာ သတ္တဝါတွေ ပိတ်နေတာ, သိပ်နေတာ ဒီလို ကျနေတာပဲ၊ ဥာန်ကြီးရှင် တွေ တိုးချဲ့ပြီးသိလို့ နောက်(ပါဒ)ကလဲ ကောင်းတာပဲ။

သီလသမာဓိ ပညာနံ၊ ခန္တိပဓာနကာရဏာ၊
သဗ္ဗေပိ ကုသလာဓမ္မာ၊ ခန္တျာယတ္တာဝ ဘုရေ။

သဗ္ဗေပိကုသလာဓမ္မာ-အရ ရှိရှိသမျှ ဘယ်ကုသိုလ်မဆို သည်းခံခြင်း နှင့်စပ်၍သာလျှင် ကြီးပွါးရတယ်၊ ဒီအစည်းအဝေးကြီးမှာ ငြိမ်လို့ ကြည်

ညှိုဘွယ်ကောင်းလိုက်တာ၊ ကုသိုလ်တွေရလိုက်ကြတာ၊ ကုသိုလ်တွေ ယနေ့ ရတဲ့ ကုသိုလ်တွေကို နှမ်းစေ့လောက် ပမာဏထားပြီး ချိန်ကြည့်မယ်ဆိုယင် ဆယ်တင်းမကဘူး၊ တင်းတရာမကဘူး၊ ဖြစ်လိုက်ကြတဲ့ ကုသိုလ်တွေ၊ ဒီကုသိုလ်တွေ ဘာ့ကြောင့် ရသလဲ၊ ခန္တီကြောင့် ရတယ်၊ ဒီထက် တိုးပြီးတော့ ခန္တီသုံးသွားမယ်ဆိုလို့ရှိယင် ဘာမှမကြာဘူး နိဗ္ဗာန်ရောက်မှာ။ အတိတ်ကို ပြန်ကြည့်ကြစို့၊ အတိတ်က ယခုထက်တိုင်အောင် ရောက်နေတဲ့ အိုလိုက်, နာလိုက် ဘေးတွေ တွေ့နေတာ ခန္တီမရှိလို့ ကြာနေတာ၊ ကုသိုလ်ဟူသမျှ သည်းခံခြင်းနဲ့ စပ်တာဘဲ။ ရှေ့ နှစ်ပါဒ ထဲကတော့ သီလ သမာဓိ ပညာ၊ 'သဗ္ဗေပိ ကုသလာဓမ္မာ' လို့ ဆိုထားတော့၊ ဒါနတွေကလဲ ပါလာရောပေါ့၊ ငွေလေး တကျပ်လောက်ရှိယင် ငွေ တကျပ်ဘိုးကို ဝယ်စားတော့ တကျပ်ဘိုး ကောင်းကောင်း စားရတယ်၊ သူတပါးကို လှူလိုက်ယင် ကိုယ်မစားဘူး၊ ကိုယ်မစားဘဲ သူတပါး လှူတာကို သည်းခံတာ ခေါ်တာပဲ၊ ယခု အစည်းအဝေးကြီးမယ် ဆွမ်းဒါယကာတွေ, ကားဒါယကာတွေ, စက်ဒါယကာတွေ သူတို့ ပိုင်ဆိုင်တဲ့ ပစ္စည်းလေးကို ငါမသုံးပါဘူးဟဲ့လို့ သည်းခံပြီးတော့ လှူဒါန်းကြတယ်။

ဒါ၊ ဒါနမှုပဲ၊ သည်းခံနိုင်လို့ လှူကြတယ်၊ ဒါနမှု, သီလမှု, ဘာဝနာမှု, သည်းခံနိုင်လို့ဖြစ်တာပဲ အကျဉ်းဆုံးဆိုပါတော့၊ ချုံးပြီးတော့ပြောမယ်၊ ဂင်္ဂါဝါဠုသဲစုမက ပွင့်တော်မူကြတဲ့ ဘုရားရှင်တွေ သည်းခံနိုင်လို့ ဘုရားဖြစ်တာပဲ၊ အဝီစိငရဲ အပါယ်လေးဘုံပြည့်နေတဲ့ သတ္တဝါတွေဟာ သည်းမခံနိုင်လို့ဖြစ်ကြတာ၊ နောက်ဆိုရင် ဒီထက်ဆိုးဦးမယ်၊ သံသရာ ရှည်ချင်တိုင်းရှည်၊ သံသရာကြာချင်တိုင်းကြာ၊ ဘယ်တော့မှနိဗ္ဗာန်မရမဲ့ "**သံသာရခါဏုက သံသရာ့သစ်ငုတ်**"တွေဖြစ်နေတဲ့ (ခပ်ကြမ်းကြမ်းပြောကြပါစို့) ဒီသတ္တဝါကောင်တွေဟာ သည်းမခံနိုင်လို့ ဒီလိုသံသရာ သစ်ငုတ်တွေဖြစ်နေတာ၊ ဒီလိုဆိုလို့ရှိလျှင် ယခု အစည်းအဝေးကြီး၌ သော်၎င်း၊ ကိုယ့်မြို့ ကိုယ့်ရပ်, ကိုယ့်ရွာကို ပြန်ရောက်တဲ့ အခါ၌သော်၎င်း၊ နေ့စဉ်နှင့်အမျှ အသက်ထက်ဆုံး ဇာတိဿရဉာဏ် ရလို့ရှိလျှင် နောင်ဘဝ အဆက်ဆက် တိုင်အောင် သည်းခံခြင်းတရားနှင့် ပြည့်စုံပြီးတော့ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း သူတော်ကောင်းတရားကို များများကြီးပွါးများ အားထုတ်တော် မူနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

၁၃၂၅-ခု၊

နတ်တော်လဆန်း(၄)ရက် အစည်းဝေး ဒုတိယနေ့

သဘာပတိ သက်တော်ရှည် စံကင်းဆရာတော်ကြီး၏

နှုတ်တော်မြွက် သြဝါဒမိန့်ခွန်း (၂)

အများသိကြတဲ့အတိုင်း စာလဲမကြည့်နိုင်ဘူး၊ ပါဠိတော် ဂါထာလေး ဘာလေး ကိုရင်လေးတွေကို အဖတ်ခိုင်း၊ ကိုရင်လေးတွေကရသွား၊ ကိုယ်ကမရဘူး၊ ယခုအစည်းအဝေးကြီးမယ် ကြွလာတဲ့သီတင်းသုံးတော် ရဟန်းတော်များသြဝါဒပေးလို့ အချို့ကကြိုက်ကြတယ်၊ အံ့သြကြတယ်၊ ချီးမွမ်းကြတယ်၊ အံ့သြချီးမွမ်းလို့ ဒီတွင်ရပ်မထားနဲ့၊ ဆရာတော်ကြီး ကြည့်ပြီးတော့၊ တို့ဤလို အိုရဉူးမှာပဲလို့ သြဝါဒပေးတဲ့ ဆရာတော်ကြီး သြဝါဒတွေက ကောင်းလွန်းလို့၊ ကြည်ညိုလွန်းလို့၊ သဒ္ဓါတရား ဖြစ်ပြီးတော့ ကုသိုလ်တွေ ပွါးတဲ့အထဲက ဤလို ဒို့အိုရဉူးမှာပဲဆိုတာ မပြောပဲနဲ့ ဒီက ဝမ္မလက်ဆောင် ပေးလိုက်ပါတယ်။

ယခုတင်က ပြောသလို စာကျက်လို့ မရနိုင်ဘူး၊ စာလဲမကြည့်နိုင်ဘူး၊ ဟိုရှေးက ရဘူးတာလေး အခန့်သင့်လို့ ပေါ်လာ၊ ပေါ်လာတာလေး ပြန်ပြောရတယ်၊ တမြန်နေ့က နှုတ်ဆက်ပွဲတုန်းက မတ္တာသုခ ပရိစ္စာဂါကို ဒီလာရင်း လမ်းမှာ သတိရပြီးတော့ ပေါ်လာပြီး ဒါလေးပြောရတာ၊ ဘာပြောရပါမလဲ၊ ဘာပြောရပါမလဲ၊ ဟိုတွေးဒီတွေး ပြောစရာ ရှာမရနိုင်ဘူး၊ ကံအားလျော်စွာ မတ္တာသုခပရိစ္စာဂါ လာရင်းလမ်းမှာ ပေါ်လာ၊ ပေါ်လာလို့ ဗရားတရားတော် ဗရားရှင်ဟောတဲ့ ဂါထာတော်၊ ဒါလေး ပြောဟောလိုက်တော့ သိပ်ပြီးတော့ အဆင်ပြေတယ်၊ ကြိုက်တဲ့သူ နှစ်သက်တဲ့သူပေါ်များတယ်၊ ရှေ့လာပြီးတော့ ချီးမွမ်းအံ့သြကြ၊ ဒီက ဝမ်းမြောက်အောင် ပြောကြသလား မဆိုနိုင်ဘူး။

ယနေ့ သြဝါဒ ဆက်ကြပြန်တော့ မနေ့ကပြောတဲ့အတိုင်း စားပွဲရုံကြီးလို့ မနေ့က ပြောတဲ့အတိုင်း လူများအိမ်မယ် ဧည့်သည် ရောက်လာတော့ အချို့ ဧည့်သည်မယ် တရက်နဲ့ ပြန်သွား၊ ထမင်း တထပ် ကျွေးလိုက်ရ၊ နောက်တရက်မပြန်ပဲ ဆက်နေတော့ နောက်တရက် ထပ်ကျွေးရ၊ ဒီလိုပဲ ယခုကြွလာတဲ့ မိတ်ဆွေများက၊ တရက်နဲ့ပြန်တာ မဟုတ်ဘူး၊ နှစ်ရက်နဲ့

ပြန်တာ မဟုတ်ဘူး၊ သုံးရက်, လေးရက် နေကြမှာဖြစ်တော့ ညှော်သည်ကို အိမ်သည်က ကိုယ့်အိမ်မှာတည်းနေသမျှ ပဏီတ ဘောဇဉ်ဆိုတဲ့ ခဲဘွယ် ဘောဇဉ် ကောင်းမွန်စွာ ကျွေးမွေး၊ သူတို့ ကျွေးမွေးရာ မှာတော့ ယနေ့ တမျိုး မနက်ဖန်တမျိုး ပြောင်းလွဲပြီး ချက်နိုင် ပြုတ်နိုင် ခဲဘွယ်တွေလဲ အမျိုးမျိုးပြောင်းရွှေ့နိုင်တယ်။

ယခု ဒီက ပြောတဲ့ ဩဝါဒစားဘွယ်ကတော့ မပြောင်းနိုင်ဘူး။ မနေ့ က ပြောတာလဲ ဗုဒ္ဓရှင် ဩဝါဒ ဒီတရားပဲ၊ ယနေ့ ပြောမှာလဲ ဗုဒ္ဓရှင် ဩဝါဒ ဒီ တရားပဲ၊ ဒါနတမျိုး, သီလတမျိုး, ဘာဝနာတမျိုး ဒီလို ပြောင်းမယ်ဆိုလဲ ပြောင်းနိုင်ပါရဲ့။ ဗုဒ္ဓစကားတော်, ဗုဒ္ဓတရားတော် ဖြစ်လေတော့ကို မနေ့က တရားကမကောင်းဘူး၊ ယနေ့တရားမှ ကောင်း တယ်၊ ဒီလိုမဆိုနဲ့၊ မနေ့က တရားက ကောင်းတယ်၊ ယနေ့တရားက မ ကောင်းဘူး ဒီလို မဆိုနိုင်ဘူး၊ ယခုတင်က ပြောတဲ့ စားဘွယ် သောက် ရန် ခဲဘွယ်ဘောဇဉ်မှာ ကောင်းသည်ထက် ကောင်းအောင် ညှော်ခံကျွေး မွေးသော်လဲဘဲ စားသုံးတဲ့ ညှော်သည်က နေထိုင် မကောင်းဘူး၊ ခံတွင်း လေးပါးမညီမျှဘူး၊ သလိပ် သည်းခြေတဲ့ သွေးတဲ့ လေတဲ့ တခုခု ချို့ ယွင်းပြီးတော့ နေမယ်ဆိုလို့ရှိယင် သူများ ကောင်းသမျှ သူ မကောင်း ဖြစ်နေတာပဲ၊ သူ့ခံတွင်းက ညံ့ပြီးတော့နေတော့ သူများ ကောင်းကောင်း ကြီး စား ငါလဲ စားမယ်လို့ စားမိလို့ရှိလျှင် မကောင်းကောင်းကောင်း စားမှာဘဲဆိုယင် အခန့်မသင့် ဒီ အစာကြောင့် ဘေးရန်ဖြစ်သွားမယ်။

ဗုဒ္ဓရှင် ဩဝါဒကထာ ဓမ္မဒေသနာတော်တွေကတော့ ဘယ်သူနဲ့မှ မသင့်တာမရှိဘူး သင့်တာချည်းပဲ၊ မစားချင်မှ၊ မသုံးချင်မှ၊ မနာချင်မကြား ချင်မှ၊ မကျင့်ချင် မကြံချင်မှပဲ၊ ဗုဒ္ဓစကားတော် ဗုဒ္ဓတရားတော် မကြံ ချင် မကျင့်ချင်တဲ့ သူကသာ မကောင်းဘူး ပြောချင်ပြောမယ်၊ ကျင့်ချင်တဲ့ သူဖြစ်လို့ရှိလျှင် ဘယ်တရားဖြစ်ဖြစ် ကောင်းတာပဲ၊ သဗ္ဗေသင်္ခါရာအနိစ္စာ ဆိုတဲ့စကားနဲ့ ကျွတ်တန်း ဝင်သွားကြတဲ့ သဗ္ဗေသင်္ခါရာဒုက္ခာ၊ သဗ္ဗေဓမ္မာ အနတ္တာနဲ့ ကျွတ်တန်း ဝင်သွား ကြတဲ့သူတွေ အများရှိ၊ မင်္ဂလာတရား တော်နဲ့ ကုဋေတသိန်း ဆိုလား၊ နတ်ပြဟ္မာတွေ သောတာပန် စသည် ရေ တွက် ပိုင်းခြား၍ မကုန်နိုင်ဘူး၊ အသင်္ချေဂဏန်း မှတ်တမ်း လွန်သွား တယ်၊ ဗုဒ္ဓတရားတော်၊ ဗုဒ္ဓရှင်၏ စကားတော်၊ ဗုဒ္ဓရှင်၏ ဩဝါဒ ခဲဘွယ်ဥစ္စာနဲ့၊ ဥပမာနှိုင်းပြီးတော့ ပြတဲ့တရားတော် အဖိုးတန်တယ်၊ မနေ့ ကတော့ နောက်ပိုင်းမယ် ခန္တီတရားဆုံးသွားတယ်။

သီလသမာဓိပညာနံ၊ ခန္တိပဓာန ကာရဏာ၊
သဗ္ဗေပိ ကုသလာဓမ္မာ၊ ခန္တျာယတ္တာဝ ဝဍ္ဎရေ။

လောကဘက်က ကောင်းသမျှ နိဗ္ဗာန်တိုင်အောင် လောကီ လောကုတ္တရာ ကောင်းသမျှ ခန္တိပဓာန ကာရဏာ၊ ဒီလို ဆိုနိုင်တယ်နော်၊ ခန္တိမပါပဲ အကောင်း မဆိုနိုင်ဘူး၊ ခန္တိကင်းသွားလို့ ရှိလျှင်ဖြင့် ခန္တိမရှိယင် ဘာသွားမလဲ၊ ဒေါသဘက် သွားမှာပေါ့၊ ဒေါသဘက် သွားလို့ ရှိလျှင်၊ ခန္တိကင်းသွားလို့ ရှိလျှင် မကောင်းသမျှအပြစ်တွေ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သန္တာန်မှာ ကျရောက်မှာပဲ၊ ဒေါသသည် မီးနှင့်တူတယ်တဲ့၊ ထိုမီးသည် ခန္တိ သည်းခံခြင်း၊ စွဲမြဲနေတဲ့ သူမှာ ဒေါသမီး မလောင်နိုင်ဘူးတဲ့၊ ကုသိုလ်တရား တိုးပွါးရုံသာမကဘူး၊ ခန္တိလက်စွဲရှိတဲ့သူ ဘေးမရှိဘူး၊ ရန်မရှိဘူး၊ အန္တရာယ်မရှိဘူး။

"ခမာခဂ္ဂကရေတဿ၊ ဒုဇ္ဇနော ကိံ ကရိဿတိ"

ခမာခဂ္ဂကရေတဿ၊ သည်းခံခြင်း တည်းဟူသော သံလျက်ကို လက်စွဲလျက်ရှိသော သူအား၊ ဒုဇ္ဇနော၊ မကောင်းသော သူသည် (သူယုတ်မာသည်)၊ ကိံကရိဿတိ၊ ဘယ်လိုပြုနိုင်အံ့နည်း။

ခန္တိ ရှိတဲ့သူကို သူယုတ်မာ, ဆိုးညစ်တဲ့သူက ဘယ်လိုမှ မလုပ်နိုင်ဘူး၊ ခန္တိဝါဒီရသေ့ကြီး ကလာဗုမင်းကြီးက နှိပ်စက်လို့ သေသွားပါပကော၊ ဘာ ခန္တိ အကျိုးရှိလဲ၊ ဒီတွင် လိုက်ကြည့်လို့ ရှိယင် ဟုတ်ပါရဲ့၊ သည်းခံတဲ့ ရှင်ရသေ့ကြီး သည်းခံတာ အကောင်းလုပ်နေ မှတ်ကရော့ဟဲ့ သေသွားပြီ၊ ဘဝဟောင်းက အပြစ်ရှိတော့ ခန္တိက သတ်တာ မဟုတ်ပါဘူး၊ ဘဝဟောင်းက အကုသိုလ်က သတ်သွားတာ၊ သူ သည်းခံတဲ့ ပါရမီကတော့ နိဗ္ဗာန် ပေါက်အောင် အကျိုးပေးသွားမှာဘဲ၊ ယခု ပြောခဲ့တဲ့ "ခမာခဂ္ဂကရေတဿ၊ ဒုဇ္ဇနော ကိံ ကရိဿတိ" ဆိုတာကတော့ ဘဝဟောင်းက အကုသိုလ်ကြီးမားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး မတတ်နိုင်ပါဘူး၊ အကုသိုလ်နည်းပါးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များသာ တတ်နိုင်တယ်။

"အ တိဏေ ပတိတော အဂ္ဂိ၊ သယမေဝ ပဒိဿတိ"

အ တိဏေ၊ မြက်အမှိုက်လောင်စာမရှိရာအရပ်၌၊ ပတိတော၊ ကျသော၊ အဂ္ဂိ၊ မီးသည်၊ သယမေဝ၊ အလိုလို ဘာသာ အလျောက်၊ ပဒိဿတိ၊ ငြိမ်းအေးလတ္တံ့။

ဘယ်သူကပဲ အပြစ်ရှာရှာ၊ ဘယ်သူက ဘယ်လိုနှိပ်စက် နှိပ်စက်၊ ညှဉ်းပန်းညှဉ်းပန်း၊ သည်းခံနေမဲ့သူ လက်နက် ဒုတ်ဒါးနဲ့ ခုခံခြင်းမရှိပဲ၊ ဘာသာအလျောက် တဘက်သားက အမျက် ပြေပြီးတော့ ငြိမ်းအေးပြီးတော့ သွားနိုင်ပါတယ်၊ မီးသည် လောင်စာ ရှိလို့ရှိလျှင် လူ့ပြည်က ဖြူမွှာပြည်ကျအောင် ဝါးတို့ သစ်တို့ သစ်သားတို့ အမျိုက် လောင်စာတွေ ရှိမယ်ဆိုလောင်စာရှိသမျှ ဖြူမွှာပြည်ကျအောင် ပုံထားတဲ့ လောင်စာတွေ အကုန်လောင်သွားမှာပဲ၊ ဒေါသလဲ ထို့အတူပါပဲ၊ မီးလို မီးကဲ့သို့ လောင်ကျွမ်းစေနိုင်တယ်၊ သို့သော် ခမာခဂ္ဂကရေတဿ၊ သည်းခံခြင်း လက်နက်ကို အသုံးအစွဲ ပြုထားမယ် ဆိုလို့ရှိလျှင်၊ ဘယ်လိုပဲ ဒုဋ္ဌနှိပ်စက် ညှဉ်းပန်းသော်လဲပဲ ခန္တီတရားနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ မဆင်းရဲနိုင်ပါဘူး၊ ဒီလို ဘေးရန်အန္တရာယ် ကာကွယ်နိုင်တဲ့အကျိုးလဲ ရှိနိုင်တယ်လို့ ပြီးတော့ကို—

'**အက္ကောဓေန ဇိနေကောဓံ**' စိတ်မဆိုးတဲ့သူက စိတ်ဆိုးတဲ့သူကို အောင်နိုင်တယ်တဲ့၊ လူနှစ်ယောက်ရန်ဖြစ်ကြ၊ တယောက်ကဥုးလို့ ဒုတ်နဲ့ ခေါင်းရိုက်လိုက် ခေါင်းကွဲပြီးတော့သွား၊ စကင်းနေတုန်းက တခါတွေ့ဘူးတယ်၊ တပည့်တယောက် တပည့်ကြီးတယောက် စိတ်ကထက်လို့ တယောက်နဲ့တယောက် မတဲ့ပြီဆိုမှဖြင့် လက်သီးကြီး ဆုတ်ပြီးတော့ ဘာလဲ ဘာလဲ ထိုးမယ်လို့ ကြိတ်မယ်လို့ ဒီလိုလုပ်တတ်တယ်၊ ကျောင်းလာတဲ့အခါ ဒီလိုဆိုဟုတ်လား၊ သူကဘာမျှ မပြောဘူး၊ ကိုင်းမင်းနဲ့ တယောက်ယောက်နဲ့မတဲ့လို့ တယောက်က ဒုတ်ဆွဲ ရိုက်လိုက် ပါပြီကွယ်၊ အရိုက်ခံရတဲ့သူမယ် ခေါင်းပေါက်သွားပါပြီ၊ သွေးတွေ သံတွေနဲ့ အများက ဝိုင်းဖျဉ်လို့ ခေါင်းပေါက် သွားတဲ့သူက ပြန်မရိုက်ရဘူး ရိုက်တဲ့သူနဲ့ ခေါင်းကွဲတဲ့သူ ဘယ်သူ နာလဲဟေ့၊ သူက စိတ်သာ ဆိုးတတ်တာ၊ ဗဟုသုတတော့များသား၊ နာတော့ရိုက်တဲ့သူက နာတာပေါ့ဗရား၊ မင်း ဒီလိုသိရက်သားနဲ့ ဘာလို့လုပ်သလဲ၊ လက်သီး လက်မောင်း တန်းပြီးတော့ ရှေ့တိုးတိုးသွားရတယ်၊ နောက် ဆိုးတဲ့အခါကျပြီဆိုလျှင် ဆရာတော် သတိရပြီး နောက်ဆုတ်ဆုတ် သွားရတယ်ပြောတယ်။

အဲ့ယခုလို သည်းခံလို့ ထိပ်ကွဲပြီးတော့နေတဲ့သူနဲ့ ရိုက်တဲ့သူနဲ့ ဘယ်သူက နာသလဲဆိုလျှင် ရိုက်တဲ့သူက နောက်ဘယ်လောက် ခံရမှန်းမသိဘူး၊ အရိုက်ခံရတဲ့ သူကတော့ ယခုတကြိမ်ထဲ ဒီရန်ဖြစ်မှု အကြောင်းပြုပြီးတော့ နောက်အရိုက် ခံရတော့မှာ မဟုတ်ဘူး၊ ဒါမျိုးကို "**အက္ကောဓေန ဇိနေကောဓံ**" ခေါ်တယ်၊ ဤကဲ့သို့စသည်ဖြင့် မနေ့က ပြောသလိုပါပဲ၊ ဗဟုသု

တသူတော်ကောင်းတွေ **သဒ္ဓါ**, သဒ္ဓါတရ, **သဒ္ဓါ**တမ ဆိုတာလို ဗဟုသုတနဲ့ စပ်ပြန်လဲပဲ ကိုယ်စီကိုယ်စီ ဗဟုသုတ **အ**ကြားအမြင် များကြပြီး ပုဂ္ဂိုလ် တွေ့ဖြစ်သောကြောင့် နဲနဲလေး ပြောဟော ပေတယ်လို့ အများကြီး **အသုံး** ပြုပြီးတော့ သွားနိုင်တာ ဖြစ်တော့ ခန္တီစသည် ဗရားအလောင်းတော်များ ကျင့်ကြံတဲ့ ပါရမီဆယ်မျိုး ကိုယ်နှစ်သက်ရာ **အ**လေးဂရုပြုရာက စပြီးတော့ ဗရားလောင်းလဲ ပါရမီ ဆယ်ပါး ဖြည့်ရမှာပဲ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ လောင်းလဲ ပါရမီဆယ်ပါး ဖြည့်ရမှာပဲ၊ သာဝက လောင်းလဲ ပါရမီဆယ်ပါး ဖြည့်ရ မှာပဲ၊ ယခုလိုဘဝမျိုးကစပြီး နိဗ္ဗာန်တောင့်တပြီးတော့ ပါရမီဖြည့်နိုင်မယ် ဆိုလို့ရှိယင်၊ သာဝကလောင်းများ ဖြစ်လို့ရှိယင် ဘဝ တိုတိုနှင့် နိဗ္ဗာန် ရနိုင်တယ်။ ယခုအခြေအနေ, ယခုအချိန်, ယခုနာရီ, ယခုထိုင်နေတုန်း ပါရမီအကဲဖြတ်လျှင် နောက်ကို ဘဝ တရာလောက်ရှိလျှင် ရဟန္တာ ဖြစ် နိုင်တယ် ဆိုကြပါစို့၊ ယခု သတိရပြီးတော့ ရှေ့ရက်တွေ, ရှေ့နှစ်တွေ ထက် ပိုပြီးတော့ ပါရမီ ကြိုးစားဖြည့်မယ်ဆိုလို့ရှိလျှင် ဆယ်ဘဝလောက်, ဘဝ ငါးဆယ်လောက် သံသရာခရီး တိုချင်တိုသွားမှာ၊ တဘဝ နှစ်ဘဝ နဲ့ နိဗ္ဗာန်ရောက်ချင် ရောက်သွားမှာ နဂိုက ပါရမီ ဘယ်လောက် ဖြည့်ကြ တယ် မသိဘူး၊ ပါရမီ အများကြီး ဖြည့်တဲ့သူ ရှိလို့ရှိလျှင် ဒီ ဘဝတွင် နိဗ္ဗာန် အာရုံပြုချင် ပြုသွားနိုင်မှာ။

ဝိသုဒ္ဓါရုံဆရာတော်ဗရားကြီးများ ယခုဘဝတွင် နိဗ္ဗာန်ရပါလို၏၊ ယခု ဘဝ နိဗ္ဗာန်မရလို့ရှိလျှင်၊ ဒုတိယ, တတိယ ဘဝ ဤဗရားသာသနာ ဒီလို ဆင့်ကဲဆင့်ကဲ ဆုတောင်းသွားတယ်၊ ကိုယ့်ပါရမီ ကိုယ်သိကြတာမဟုတ် ဘူး၊ ရှေးအဘို့ လွန်ခဲ့တဲ့အခါက ပါရမီ မသိကြဘူး၊ နောက်အတွက်တော့ ပါရမီ ဖြည့်မဖြည့်တော့ စဉ်းစားသွားယင် ကိုယ့်ဉာဏ်ထဲတော့ မြင်မှာပဲ, ထင်မှာပဲ၊ လှူချင်တဲ့သူ, သဒ္ဓါတရားရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်, ဒါနပါရမီ များများဖြည့် တာပဲ၊ နှမြောတွန့်တို မလှူလိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ဒါနပါရမီ ဘယ်တော့မှ မဖြည့် ဘူး၊ သီလ စသည်ပေါ့လေ၊ ပါရမီ ဆယ်ပါး၊ အဲဒီတော့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အကဲခတ်နိုင်တယ်၊ ကိုယ့်စိတ်ဓာတ်ကို ကြည့်ပြီးတော့ သံသရာ ဘယ် လောက် ကြာဦးမှာလဲ အကဲခတ်နိုင်တယ်။

ငါတော့ မကြာပါဘူး၊ ဒီဘဝတွင် နိဗ္ဗာန်ရောက်ချင် ရောက်မှာပါ၊ သို့ မဟုတ် ဒုတိယ ဘဝ, တတိယဘဝ ဘဝ တိုတိုနဲ့ နိဗ္ဗာန် ရောက်ရမှာပဲလို့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အကဲခတ်နိုင်အောင် ရှေး **ရှေးကျင်ဆရာတော်ဗရားကြီးများ ၏ နည်းလမ်း**, (ဟို ဗရားရှင်ကျအောင် မဆက်ပါနှင့်ဦး) **ဝိသုဒ္ဓါရုံဆရာ**

တော်ဗရားကြီး၏ နည်း, ဒိပဲရင်းဆရာတော်ဗရားကြီး၏ နည်း, အလုံဆရာ တော်ဗရားကြီး၏ နည်းလမ်း စသည်ပေါ့လေ၊ နည်းလမ်း စည်းကမ်းတွေ လိုက်နာသွားမယ်ဆိုလို့ရှိလျှင် ဘဝတိုမယ်၊ နိဗ္ဗာန်အမြန်ရမယ်၊ ဒီအစည်း အဝေးကြီး နိဗ္ဗာန်အမြန်လိုချင်လို့ လာကြရတာ၊ နိဗ္ဗာန် အမြန်ရောက်ဖို့ နည်းလမ်း ငါတို့ ရပြီ၊ ကိုယ်စီ ကိုယ်စီ စိတ်၌ စွဲလမ်း ထင်မှတ်ပြီးတော့ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း သူတော်ကောင်းတရားကို ပွါးများအားထုတ်တော် မူနိုင်ကြပါစေသော်။

၁၃၂၅-ခု၊ နတ်တော်လဆန်း (၅) ရက်အစည်းဝေး တတိယနေ့ သဘာပတိ သက်တော်ရှည် စံကင်းဆရာတော်ကြီး၏ နှုတ်တော်မြွက် ဩဝါဒမိန့်ခွန်း (၃)

ရှေးဆရာတော် ဗရားကြီးများ စီစဉ်ထားခဲ့တာက သုံးနှစ်တကြိမ် အ ခမ်းအနားဖွင့် အစည်းအဝေးဖွင့် မင်္ဂလာစကား ကြားရတော့ နှစ်တိုင်း နှစ်တိုင်း နှစ်စဉ်လုပ်ချင် ပြီးတော့လာတယ်၊ လုပ်ချင်တယ်။

ဒီလို တိုင်ပင်ပြီးတော့ ဗရားရှင် သာသနာ တော်ကြီးကို စောင့်ရှောက် ပြုစုကြလို့ ခေတ်အလိုက် ရွှေကျင်ဂိုဏ်း သာသနာတော်ကြီးဟာ သိပ်ပြီး တော့ မညှိုးမှိန်လှသေးဘူး၊ ရှေးရှေးဆရာတော် ဗရားကြီးတို့၏ ဖြစ်စဉ်ကို အောက်မေ့လိုက်မယ်ဆိုလျှင် အပုံကြီးနိမ့်ကျလာပြီး ငယ်ငယ်က မင်းတုန်း ဗရင်ကြီးလက်ထက် တွေ့လိုက် မြင်လိုက်ရသေးတဲ့ အခါတုန်းက ဘာမှမ သိပေတယ်လို့ အတော်ကြီးလာတော့ တွေ့ဘူး မြင်ဘူးတာတွေ သတိရ တော့ နောက်ပိုင်းက အပုံကြီးကွာပြီးနေတယ်။

ဒီတော့ကို ကိုယ့်သာသနာတော်ကြီး ရွှေကျင်ဂိုဏ်း သာသနာတော်ကြီး မဆုတ်မယုတ်ရအောင်၊ ထွန်းလင်း တောက်ပအောင်လို့ ဗရားရှင် သာသ နာတော်ကြီး မဆုတ်မယုတ် ရအောင် ကြွရောက်လာကြတဲ့ အာဂန္တုက အရှင်ဗရားများလဲ ကိုယ်စိတ်အပင်ပန်း ခံပြီးတော့လာရတဲ့ အကြောင်း ကြောင့်၊ သာသနာတော်ကြီး ထွန်းလင်းတောက်ပပါစေ၊ ဥဒ္ဒဲခံပုဂ္ဂိုလ်များ ကလဲ ကိုယ်စိတ် အပင်ပန်း ခံပြီးတော့ ဆောင်ရွက်ကြလို့ ဤကောင်းမှု ကြောင့် ဗရားရှင်သာသနာတော်ကြီး ထွန်းလင်းတောက်ပပါစေ။

ထွန်းလင်းတောက်ပတဲ့ နိမိတ်အရောင်ကလဲပဲ ရွှေကျင်နိကာယ သာသနာ့ဝင်ဆိုတဲ့ စာအုပ်ကြီးက နိမိတ်တော့ပြသား၊ သာသနာ့ရောင် တိုးပြီးတော့ လာလိမ့်မယ်ထင်တယ်၊ တိုးသည်ထက်တိုးအောင် ကိုယ်တိုင်ကိုယ်၏ ပင်ပန်းခြင်း၊ စိတ်၏ပင်ပန်းခြင်း ခံပြီးတော့ ဆောင်ရွက်ရတဲ့ ကုသိုလ်ကံကြောင့်၊ ဗရားရှင်သာသနာတော်ကြီး ထွန်းလင်းတောက်ပပါစေ၊ ရွှေကျင်ဂိုဏ်း သာသနာတော်ကြီး ထွန်းလင်းတောက်ပပါစေ ဆုတောင်းပါတယ်၊ သံဃာတော်များလဲ ထို့အတူ ဆုတောင်းကြပါ၊ ဆုတောင်းတို့ ဆုတောင်းချင်အောင် ဂါထာလေး အရွတ်ခိုင်းပြီးတော့ ဒီကတာဝန် ဒို့တာဝန် သိမ်းပါရစေ၊ နောက်ဆုံး နိဂုမ်းရောက်မှ ပြောပါရစေတော့။

"သာသနာရေးဂါထာ"

သာသနံ ဟာယတိ ဒါနိ၊ အ ဘယံ အာသိ သ ဘယံ၊
ဝိသုဒ္ဓိ နိမ္မလံ ဟောတံ၊ ဓုနတံ စက္က ကဏ္ဍကံ။

သာသနံ၊ ရှင်တော်ဗရား တည်ထားခဲ့ရာ သုံးဖြာသတ်မှတ် သာသနာတော်မြတ်ကြီးသည်ကား၊ ဒါနိ၊ သာသနာ့နောက်ဆွယ်တွင် ဘာသာတွေပျောက်ကွယ်၍ ကြောက်စတွယ်ဖြစ်လာ ဤယနေ့ ခေတ်အခါ၌၊ ဟာယတိ၊ သာသနာ့တန်ခိုးရှိန် မဖြိုးထိန်ပဲ ညှိုးမှိန်ခါ ကွယ်ခမန်း တကယ်တန်း ဆုတ်ယုတ်၍ လာခဲ့ပါပေ၏၊ ဟာယတိ၊ မှိန်းလွဲနေသွင် တောင်ရေယဉ်သို့ တသွင်သွင်ကျဆင်း ယိုယွင်း၍လာခဲ့ပါပေ၏၊ ဒါနိ၊ ကလိယုဂ်ဆုတ်ခေတ် ရောက်လစ်ကြုံလာ ဤယခုအခါ၌၊ အ ဘယံ၊ သာသနာစက်ရှိန် လက်ထိန်ခဲ့ရာ ရှေးအခါက ဘေးဘယာကင်းစင် ချစ်ရှင်မြတ်စွာ သာသနာသည်၊ သ ဘယံ၊ သောင်းကျန်းညစ်ဆိုး ခေတ်ဝါဒအမျိုးမျိုးက လွှမ်းမိုးတော်လှန် ဘေးရန်တွေ အဖုံဖုံ ဝိုင်းအုံ၍လာသည်၊ အာသိ၊ အစဉ်တွေးဆ မအေးရပဲ မုချမသွေ ဖြစ်ခဲ့ပါပေ၏။ ဝိသုဒ္ဓိ၊ စ လယ် အဆုံးအပြစ်သုဉ်း၍ စိန်တုံးတရထည် ဂုဏ်ရည်သစ်လွှင် ချစ်ရှင်မြတ်စွာ သာသနာသည်။ နိမ္မလံ၊ အတွင်း အပြင် စန်းရောင်သွင်သို့ ဖြူစင်ဖွေးဖွေး ညစ်ကြေးမတင် သန့်ရှင်းစင်သည်၊ ဟောတံ၊ ဟောတု၊ သာသနာ့ကံ မြန်မာ့ကံကြောင့် အမှန်မသွေ ဖြစ်ပါစေသတည်း။ စက္ကကဏ္ဍကံ၊ သာသနာ့ရန်စွယ် ဓမ္မန္တရာယ်ခပင်း ဆူးငြောင့်တံသင်းကို၊ ဓုနတံ၊ ဓုနတု၊ ကျူပင်ခုတ်က ကျူငုတ်မကျန်တော်လှန် ဖျက်ချေ နှိမ်နင်းနိုင်ပါစေသတည်း။

၁၃၂၅-ခု၊ နတ်တော်လဆန်း (၅)ရက် အစည်းအဝေးကြီးအပြီး သံဃာ(၇၀၀)ကျော်နှင့် လူပရိသတ်အပေါင်းတို့က စံကင်းဆရာတော် ဖျားကြီးအား

ပူဇော်ကန်တော့ကြရာ၌ ဆုပေးခြင်း

အရိုအသေအလေးအမြတ်ပြု၍၊ ရှိခိုးပူဇော် ကန်တော့ရသော ပူဇဝန္တ သက္ကစ္စ ဂါရဝ မင်္ဂလာကုသိုလ် စေတနာ၊ လူ့ဘဝကိုရခြင်း၊ ဖျားရှင် သာသနာတော်နှင့် တွေ့ကြုံရခြင်း၊ ရဟန်းဘဝကိုရခြင်း၊ သာမဏေဘဝကို ရခြင်း၊ သဒ္ဓါတရားနှင့် ပြည့်စုံရခြင်း၊ သူတော်ကောင်းတရားကို ကြားနာ ရခြင်း အစရှိသော အလွန်မြင့်မြတ်သော အခါကောင်း အခွင့်ကောင်း တို့ကိုရကြသည့်အားလျော်စွာ၊ နေ့စဉ်နှင့်အမျှ လေ့လာပွားများ အားထုတ် ရသော ပရိယတ်၊ ပတိပတ်အစရှိသော ဒါန, သီလ, ဘာဝနာ အစရှိသော ကိုယ်စီကိုယ်စီ ရေတွက်ပိုင်းခြား၍မကုန်နိုင်၊ ကိုယ်ပိုင်ရရှိ၍ နေကြသော အလွန်များစွာသော ကုသိုလ်ကံစေတနာတို့ကြောင့်၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မယခုဘဝ ယခု အချိန်အခါ၌ပင်လျှင် ဘေးဒဏ် ရန်မာန် အန္တရာယ်ခပ်သိမ်း အလုံးစုံ ကင်းငြိမ်း၍ ကိုယ်၏ချမ်းသာခြင်း၊ စိတ်၏ချမ်းသာခြင်း၊ အသက်ရှည်ခြင်း အဆင်းလှခြင်း၊ ချမ်းသာကြီးခြင်း၊ ခွန်အားကြီးခြင်း၊ ဘုန်းတန်ခိုး အာနု ဘော် ကြီးခြင်း၊ မရဘူးသော ကျက်သရေဂုဏ်သိရီ စည်းစိမ်ဥစ္စာ ရတနာ ရွှေငွေ ဆန်ရေစပါး သူတော်ကောင်းတရားတို့ကိုရရှိခြင်း၊ ရရှိဘူး ရရှိပြီး သော ကျက်သရေဂုဏ်သိရီ စည်းစိမ်ဥစ္စာ ရတနာရွှေငွေ ဆန်ရေစပါး၊ သူတော်ကောင်းတရားတို့ မပျက်မစီး တိုးပွားခြင်း အစရှိသော အပြစ် ကင်းသော လောကီအကျိုး၊ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ဟုဆိုအပ်သော အကောင်း ဆုံးသော လောကီအကျိုး မဂ်ဖိုလ်လောကုတ္တရာအကျိုး ဤနှစ်ပါးသော အကျိုးတို့ကိုရခြင်း၏ အကြောင်း၊ ကောင်းမြတ်သော ပါရမီကုသိုလ်တရား တို့ကို ပွါးများအားထုတ်နိုင်ကြသည်ဖြစ်ပါစေ။

အမှာ။ ။အခြားတဦးချင်း၊ နှစ်ဦးချင်း၊ ကန်တော့သည့် အခါ၌လည်း ယင်းဆုပေးဖြင့်သာ လိုက်လှဲစွာ ပေးဆိုတော်မူ လေ့ ရှိပါသည် (စာတည်း)

သာသနာပိုင် သက်တော်ရှည် ခံကင်းဆရာတော်ဗရေးကြီး
အစည်းအဝေးကြီး အပြီးသတ် နိဂုမ်းချုပ်
''နှုတ်တော်မြွက်ဩဝါဒမိန့်ခွန်း''

လူ့ဘုံမှာ လူပဲဖြစ်နေကြစေ၊ နတ်ဘုံမှာ နတ်ပဲဖြစ်နေကြစေ၊ အထူးအားဖြင့် ဗြဟ္မာ့ဘုံမှာ ဗြဟ္မာကြီးတွေပဲ ဖြစ်နေကြစေ၊ ပုထုဇဉ်မှန်သမျှ အကောင်းအဆိုးနှစ်မျိုးမကင်းနိုင်ကြဘူး၊ တခါတရံကောင်းလို့ တခါတရံ ဆိုးလို့ အပါယ်ဘုံတော့မပြောနဲ့တော့၊ အဆိုးတွေများ အကောင်းတွေများ တာကဘာလဲ၊ သဒ္ဓါ, သီလ, သုတ, စာဂ စသည့် သူတော်ကောင်းတရား ခန္ဓာကိုယ်စိတ်အတွင်းမှာ ကိန်းအောင်းပြီးတော့နေတာ ကောင်းတဲ့ အခါဘဲ၊ ဣဋ္ဌာရုံ ကောင်းတဲ့အာရုံတွေနဲ့တွေ့ပြီးတော့ နေတဲ့အခါ အကောင်း ဆိုရမှာပဲ၊ အနိဋ္ဌာရုံတွေနဲ့တွေ့နေလျှင် မကောင်းဘူး၊ လောဘ, ဒေါသ, မောဟ, မာန, ဒိဋ္ဌိ, ဝိစိကိစ္ဆာ၊ တထောင့်ငါးရာ ကိလေသာတွေ များလိုက်တာနော်၊ မကောင်းတဲ့ဘက်က ကိလေသာဆိုတာ ညစ်နွမ်းတာ ခေါ်တာ၊ ညစ်နေတယ်၊ နွမ်းနေတယ်၊ ဟောင်းနေတယ်၊ စက်ဆုပ်ရွံရှာဘွယ် ဖြစ်ပြီးတော့ နေတာမျိုး ကိလေသာ၊ များလိုက်တဲ့ ကိလေသာတွေ ပုထုဇဉ်ချင်းမင်းနဲ့ ငါနဲ့ ကိလေသာ အများ ပြိုင်ကြစို့ဆိုလို့ရှိလျှင် အတူတူပါပဲ၊ တထောင့်ငါးရာ ကိလေသာ။

သို့သော် တခါတရံမှာ နဲနဲဖြစ်တဲ့သူ ကိလေသာနဲတယ်ဆိုတာ၊နေ့မပြတ် ညမပြတ်ဖြစ်တဲ့သူ အချိန်နာရီမလပ်လောဘ၊ လောဘပြီး ဒေါသ၊ ဒေါသပြီး မောဟ၊ လောဘတို့ ဒေါသတို့ထက် မောဟကသာတယ် ဆိုရမှာပဲ၊ မောဟနဲ့တွဲလို့ပါပဲ၊ သိတဲ့သူတွေကများပါတယ်၊ ဤလိုကိလေသာတွေနဲ့ ညစ်နွမ်းပြီးတော့နေကြရတဲ့ ပုထုဇဉ်တွေ ဤလိုဟာမျိုး မကောင်း ခေါ်တယ်၊ ကိုယ်လဲအတူတူ သူတပါးလဲအတူတူ၊ ပုထုဇဉ်ဖြစ်လို့ရှိလျှင် အတူတူဖြစ်တဲ့ပုထုဇဉ်ချင်း ဖြစ်သော်လဲပဲ သတ္တဝါဆိုတာအကုန်လုံးသိကြပါတယ်၊ တချို့ပုံခပ်ရိုင်းရိုင်းပဲ၊ ကိုယ့်ဟာကိုယ်မမြင်ဘူး၊ သူတပါးဟာသာမြင်တယ်ဆိုတာမျိုး၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကြည့်တော့ အကုန်သိပါရဲ့၊ ဆိုးခြင်တိုင်းဆိုး၊ ညစ်ခြင်တိုင်း ညစ်နေတာ၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုတော့ လွတ်လပ်ခွင့် ပေးထားတယ်၊ သက်သာခွင့် ပေးထားတယ်၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုတော့ အပြစ်မတင်ချင်ဘူး၊ သူတပါးကျတော့ မကောင်းလျှင် သိပ်အပြစ်တင်ကြ၊ ကောင်းလျှင်

တော့ ကြည်ညိုကြပါရဲ့၊ ချစ်ခင်ကြပါရဲ့၊ နှစ်သက်ကြပါရဲ့၊ အဲဒီလို နှစ်မျိုး ရှိရာတွင်– အဖိုးတန်တယ် မှတ်ကြပါ။

ဂုဏာဒေါသေဟိ ကိဏ္ဏာဿ၊ ဂုဏံဝ ပဿယေ သရေ၊

သေ ဝါလာဒိံ ပဝါဟေတွာ၊ ပိဝေ ပိပါသကော ယထာ။

ဂုဏာဒေါသေဟိ၊ ဂုဏ်အပြစ်တို့ဖြင့်၊ (အကောင်း အဆိုးတို့ဖြင့် ဆိုလိုတာပေါ့) ကိဏ္ဏာဿ၊ ရောပြွမ်း၍နေသော ပုထုဇဉ်၏၊ ဂုဏံဝ၊ ဂုဏ်ကိုသာလျှင်၊ ပဿယေ၊ ကြည့်ရာ၏၊ ရှုရာ၏၊ ဆင်ခြင်ရာ၏၊ နှလုံးသွင်းရာ၏၊ ပိပါသကော၊ ရေငတ်သောသူသည်၊ သရေ၊ အိုင်၌၊ သေဝါလာဒိံ၊ မှော်အစရှိသည်ကို၊ ပဝါဟေတွာ၊ ပယ်ရှား မျှောဖယ်၍၊ ပိဝေယထာ၊ ရေကို သောက်သကဲ့သို့တည်း။

(ဓမ္မကထိကမဟုတ်တော့သာဓုခေါ်အောင် ဖျမပေးတတ်ဘူး)သို့သော် သာဓုခေါ်ကြစမ်းပါ၊ ပိဝေယထာ၊ ရေကို သောက်သကဲ့သို့တည်း။

" သာဓု–သာဓု–သာဓု "

(သံဃာပရိသတ်ကြီးက အားရနှစ်သက် သာဓုခေါ်ကြသည်၊)

သိပ်ကောင်းတဲ့ဟာ၊ ယနေ့ဆွမ်းကျွေးတာ ဘယ်အရပ်ကလဲ၊ ပလိပ်က မဟုတ်လား၊ ရဟန်းသုံးဝါလောက်က ပလိပ်ကိုရောက်သွားတယ်၊ ပလိပ်ဆိုတာ ဘယ်ဆီနေမှန်း မသိပါဘူး၊ သီပေါ မဟာဒေဝီ ဆရာတော်ဘုရားကြီးနေတဲ့ ကျောင်းကလေး၊ မနက်ကပဲ ဒကာတယောက် ပြောသွားတယ်၊ သရက်ပင်တွေနဲ့ အများကြီး သရက်သီးတွေ သီးပါတယ်ဘုရား၊ ဘာညာနဲ့ ပြောသွားတယ်။

မဟာဒေဝီ ဆရာတော်ဘုရားကြီးတဲ့၊ ဇာတိက သီပေါမြို့က ကမ္ဗောဇလူမျိုးပါပဲ၊ စိတ်နှလုံး နူးညံ့သိမ်မွေ့တယ်၊ သဒ္ဓါရှိတယ်၊ အများကြည်ညိုဘွယ် ဆောင်တယ်၊ ရဟန်း သုံးဝါလောက် ရောက်ရှိတဲ့အခါ အလ္လာပသလ္လာပ ပြောဒါနဲ့စပ်ပြီး ဒီဂါထာလေးပြောတယ်၊ ဒီဂါထာ ဘယ်ကဂါထာမှန်း မသိပါဘူး၊ မဟာဒေဝီ သီပေါဆရာတော်ဘုရားကြီး သင်ပြီးတော့ ပေးလိုက်တဲ့ ရဟန်းသုံးဝါလောက်က ရတဲ့ ဂါထာလေးပါပဲ။

တောလမ်းခရီး ခရီးသွားတဲ့သူ နွေလို ရေရှားတဲ့အခါ ရေငတ်လာရော၊ ရေရှားတော့ကို တောဆိုတာ ရေအိုးစင်လဲ ရှိတာမဟုတ်ဘူး၊ ရေတွင်း

ရေကန်နဲ့ ကောင်းကောင်းမွန်မွန်လဲ ရှိတာမဟုတ်ဘူး၊ ရေကန်လေး ဘာ မလေး နွေအခါဖြစ်တော့ ရေကလဲခပ်နဲနဲ ဖြစ်တော့ အမှိုက် သရိုက်တွေ များလို့ အမှိုက်သရိုက်တွေ ဖယ်ပြီးတော့ အမှိုက်တွေကြားထဲက အောက် က ကြည်လင်တဲ့ ရေကိုယူပြီးတော့ သောက်ကြရတယ်၊ ထိုနည်းအတိုင်း ပါပဲ၊ ဘယ်ပုထုဇဉ်မြင်မြင် ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပြန်ကြည့်ကြည့်၊ သူတပါး မြင် မြင် ကိုယ်မြင်သမျှ ပုထုဇဉ်တွေ အပြစ်ကင်းနေတဲ့ ပုထုဇဉ် တယောက်မျှ မရှိဘူး။ အသချေ့အနန္တ ဘယ်သွားရှာရှာ၊ ဗြဟ္မာ့ပြေတက်ရှာရှာ၊ ရဟန္တာ မှတပါး အပြစ်ကင်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မရှိဘူး၊ သောတာပန် မကင်းသေးဘူး၊ သက ဒါဂါမိ မကင်းသေးဘူး၊ အနာဂါမ် မကင်းသေးဘူး၊ ကိလေသာ ကျန် နေသေးတာ ဘယ် ပုဂ္ဂိုလ် ကင်းတယ် ဆိုနိုင်မလဲ၊ နဲတော့ သိပ်နဲပါပြီ၊ ရဟန္တာနီးပါးပါပဲ။

အဲ ယခုလိုရှိရာတွင် အပြစ်တွေ များချင်တိုင်း များပေစေ၊ အပြစ်တွေ နဲနဲရှိချင် ရှိပေစေ၊ ဒီအပြစ်တွေကို မကြည့်ပါနဲ့တဲ့၊ မြင်လို့ရှိလျှင် ဖျောက် ပစ်လိုက်ပါ၊ ဒီအပြစ်ကို အစတုန်းက ပြောခဲ့သလို ကိုယ်က မြင်နေ သူ တ ပါးကို မပြောပါနဲ့တဲ့၊ အပြစ်ကိုမကြည့်ပဲနဲ့ နှလုံးမသွင်းပဲနဲ့၊ ဂုဏ်ကိုသာ ရှာပြီးတော့ ကြည့်ပါ၊ ရှုပါ၊ နှလုံးသွင်းပါ၊ ဆင်ခြင်ပါ၊ အာရုံပြုပါ၊ ကြည် ညိုပါတဲ့၊ ဒီ ဂါထာအတိုင်း လိုက်နာနိုင်မယ် ဆိုလို့ရှိယင် သိပ်ပြီးတော့ ကောင်းတာပဲ၊ တနေ့က ပြောတဲ့ "သန္တ, သန္တတရ, သန္တတမ သူတော် ကောင်း၊ ထူးသော သူတော်ကောင်း၊ အလွန်အကြူး ထူးသော သူတော် ကောင်းကြီး" ဖြစ်သွားတာပဲ။

န ပရေသံ ဝိလောမာနိ၊ န ပရေသံ ကတာကတံ၊
အတ္တနောဝ အဝေက္ခေယျ၊ ကတာနိ အ ကတာနိစ။

ဒါကတော့ ဓမ္မပဒပါဠိတော်၊ ယခုတင်ကပြောတဲ့ (ဂုဏ်အပြစ်) ရှိရာ တွင် အပြစ်တွေကများနေခိုက် ပုထုဇဉ်တယောက်ဖြစ်လျှင် ဒီအပြစ်တွေ ကြည့်မနေပါနဲ့တဲ့၊ အကောင်းအဆိုး ရောရောနေတဲ့ သူတပါးကို ကြည့် မနေ ပါနဲ့တဲ့၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပြန်ပြီးတော့ ကြည့်ပါ၊ ပကတိ မျက်စိနဲ့ ကြည့်ပါ၊ ဉာဏ်မျက်စိနဲ့ကြည့်ပါ။

"အတ္တနောဝ အဝေက္ခေယျ၊ ကတာနိ အ ကတာနိစ"

ဒီဂါထာကလဲ သိပ်ကောင်းတာ၊ ဓမ္မပဒပါဠိတော် ဗုဒ္ဓဟောဆိုတော့ အကောင်းဆုံး ဒီ နှစ်ပါဒလောက် ရပြီးတော့ နှလုံးသွင်းတတ်၊ ဆင်ခြင်

တတ်လို့ရှိလျှင် အခါခပ်သိမ်း ကလျာဏပုထုဇဉ်ဖြစ်၊ ပါရမီကုသိုလ်တွေ အများကြီးပြည့်၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုကြည့်ပြီးတော့ နေ့စဉ်နှင့်အမျှ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာလို့၊ ဤလိုမှမဟုတ်ပဲနဲ့ လောဘအလိုလိုက်၊ ဒေါသအလိုလိုက်၊ မောဟအလိုလိုက်၊ မာနအလိုလိုက်၊ အကုသိုလ်တွေ ကိုယ့်သန္တာန်မှာ အများကြီးဖြစ်နေတာ သိရက်သားနဲ့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အလိုလိုက်ပြီးတော့ အပြစ်မတင်ပဲနဲ့နေမယ်ဆိုလို့ရှိလျှင် ငရဲ, တိရစ္ဆာန်, ပြိတ္တာ, အသူရကာယ် ရောက်မယ်။ လူ့ဘုံလူဖြစ်လာသော်လဲ ယုတ်နိမ့်တဲ့အတန်းအစားထဲက နေရမယ်။ ဤမှတပါး လောဘအိုး, ဒေါသအိုး, မောဟအိုး ဆိုရတယ်။

(၁) သူတော်ကောင်းတွေနဲ့ပေါင်းတဲ့ ဆရာကောင်းသမားကောင်းတွေနဲ့ တွေ့တဲ့အခါ ဤအခါကျတော့ ငါ့နှယ်နော်, ငါ့နှယ်နော် နောင်တ ပူပန်ခြင်း ဖြစ်လာတယ်။ ဒီအခါကျတော့ **အတ္တာနုဝါဒဘေး** တဲ့။

(၂) ဒါကတော့ မကောင်းမှုပြုတဲ့သူ ဆိုလို့ရှိလျှင်၊ သိတတ်တဲ့သူကကဲ့ရဲ့ပြစ်တင်စွပ်စွဲကြမှာပဲ **ပရာနုဝါဒဘေး** တဲ့။

(၃) ယခုဘဝမယ် သေတော့မသေပါဘူး၊ သူတပါးတို့ရဲ့ ဒုတ်လက်နက် အမျိုးမျိုးနဲ့ အရိုက်အနှက် အပေါ်အခတ် ဆိုပါတော့၊ နာကျင်လောက်အောင် ဘေးဒုက္ခနဲ့တွေ့ရတယ်။ ဆေးရုံတင်ပြီးတော့ ဆေးကုနေကြရတာတွေ သတင်းစာထဲနေ့စဉ်ပါပါရဲ့ **ဒဏ္ဍဘေး** ခေါ်တယ်။

(၄) **ဒုဂ္ဂတိဘေး** ဆိုတာ အပါယ်ဘုံ ကျသွားတတ်တာ။

အဲဒီတော့ ဘေးလေးမျိုးကလဲတွေ့လို့၊ မကောင်းတဲ့သူကို ဘေးတွေဝိုင်းနေတာပဲ၊ ဒီဘေးတွေကလွတ်အောင် ယခုတင်ကပြောတဲ့ မိမိကိုယ်ကို ကောင်း, မကောင်းဆင်ခြင်၊ မကောင်းတာပယ်ရှား၊ ကောင်းအောင်နေ၊ သူတပါး အာရုံပြုတဲ့အခါ ဂုဏ်ကို ရနိုင်သမျှ ရှာပြီးတော့ ကြည်ညိုလို့, ဝမ်းမြောက်လို့, ဝမ်းသာလို့၊ အဇ္ဈတ္တမယ် **ယောနိသော မနသိကာရ** ဟု ဆိုအပ်သော စိတ်ကောင်း၊ ဗဟိဒ္ဓမယ် **ကလျာဏမိတ္တ** ဟု ဆိုအပ်သော မိတ်ကောင်း၊ အတွင်းအပြင် စိတ်ကောင်း မိတ်ကောင်း ပြည့်စုံကြသည်ဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်သို့ အမြန်ရောက်ကြောင်း သူတော်ကောင်းတရားကို ပွါးများအားထုတ်နိုင်ကြသည် ဖြစ်ပါစေ။

အမှာ။ ။အစည်းအဝေး ပဌမနေ့ အစည်းအဝေး ဒုတိယနေ့ အစည်းအဝေး တတိယနေ့ နှုတ်မြွက်ဩဝါဒမိန့်ခွန်းတရား ၃-ပုဒ်နှင့် ဆုပေးနှင့်တကွ နိဂုမ်းတရားတပုဒ် ပေါင်း တရား (၄)ပုဒ် ဟောတော်မူရာဌာနသည် ဒသမအကြိမ် ဆင်ယင်ကျင်းပသော ၁၃၂၅-ခု၊ ရွှေကျင်ဂိုဏ်း သံဃာ့အစည်းအဝေးကြီး ပြုလုပ်ရာ မန္တလေး မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံ တိုက်သစ် အလည်တိုက်မကြီး ဖြစ်ပါသည်။

(စာစုအဖွဲ့ ၁၃၃၁-ခု)

ကျေးဇူးတော်ရှင်၊ ရွှေကျင်သာသနာပိုင်
"အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု"
သက်တော်ရှည် ခံကင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
သာရဏီယဓာဝါဒဓမ္မဒေသနာ သီလကထာ

(၁၃၂၈-ခု၊ နတ်တော်လ)

သီလံ ရက္ခေယျ မေဓါဝီ၊ ပတ္ထယာနော တယော သုခေ၊
ပသံသံ ဝိတ္တိလာဘဉ္စ၊ ပစ္စ သဂ္ဂေ ပမောဒနံ။

ပသံသဉ္စ၊ ကျော်စောသတင်း ချီးမွမ်းခြင်း ဂုဏ်ကိုရင်း၊ ဝိတ္တိလာဘဉ္စ၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာ ချမ်းသာရခြင်းကိုရင်း၊ ပစ္စ၊ တမလွန်ကာလ နောင်ဘဝ၌၊ သဂ္ဂေ၊ ချမ်းသာပြည့်စုံ နတ်ပြည်ဘုံ၌၊ ပမောဒနဉ္စ၊ ဝမ်းမြောက် ရွှင်ပျော်မွေ့လျော် ရခြင်းကိုရင်း၊ ပတ္ထယာနော၊ လိုလားတောင့်တသော၊ မေဓါဝီ၊ ကြောင်းကျိုး မြင်သိ ပညာရှိသည်၊ သီလံ၊ ကိုယ်ကျင့်ဓမ္မ မြတ်သီလကို၊ ရက္ခေယျ၊ မကျိုးလွန်ပဲ၊ အသက်နှင့်လဲ၍ အမြဲ စောင့်ရှောက်ရာသတည်း။

ဤကမ္ဘာ လောကအတွင်း ရှိကြသော သတ္တဝါ မှန်သမျှ တို့သည်၊ ချမ်းသာခြင်းသုခကို လိုချင်တောင့်တ နှစ်သက်ကြ၏၊ ပုဂ္ဂိုလ်အစားစား၊ လူမျိုးအစားစား ကွဲပြားနေကြ သော်လည်း သတ္တဝါအားလုံးတို့၏ တူညီသော တခုတည်းသော ဆန္ဒမှာ ချမ်းသာကို တောင့်တ ခြင်းပင်ဖြစ်၏၊ ချမ်းသာ

တခုရရှိမှုအတွက် မိမိ၏ကိုယ်စွမ်း, ဉာဏ်စွမ်းရှိသမျှ နေ့ညဥ့်မနား ကြိုးစားအားထုတ်နေကြရ၏။

ချမ်းသာကို လိုချင်၍ ချမ်းသာကို ရှာဖွေနေကြ သော်လည်း၊ ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းရင်း မူလ ပဓါန ဖြစ်သော သီလ မရှိသည့် အတွက် ချမ်းသာကို မရရှိနိုင်ကြပဲ၊ ဆင်းရဲနွှင့်သာ တွေ့ကြုံနေကြရ၏၊ ချမ်းသာဆိုသည်မှာ။

(၁) ဝေဒယိတသုခ၊ ခံစားမှု ချမ်းသာ။

(၂) သန္တိသုခ၊ ငြိမ်းအေးမှု ချမ်းသာဟူ၍ ၂-မျိုးရှိ၏၊ ထိုချမ်းသာ ၂-မျိုးလုံးကိုပင် အခြေခံမူလ သီလမပါပဲ မရရှိနိုင်ကြပေ။

ဗုရားရှင်သည် "**ဣတိဝုတ် ပါဠိတော် သုခပတ္ထနာသုတ်** " ၌၊

(က) ကျော်စောသတင်း ချီးမွမ်းခြင်းဂုဏ်။

(ခ) စည်းစိမ်ဥစ္စာ။

(ဂ) တမလွန် ဘဝ၌ နတ်ပြည် ချမ်းသာ၊ ဤချမ်းသာ သုံးမျိုးကို လိုချင် တောင့်တသောသူသည် သီလကိုစောင့်ရှောက် ရမည်ဟု ဟောတော်မူခဲ့၏။

(၁) ပသံသာမေ အာဂစ္ဆန္တူတိ သီလံရက္ခေယျ ပဏ္ဍိတော။

ကျော်စောသတင်း ချီးမွမ်းခြင်းဂုဏ်သည် ငါထံသို့ ရောက်လာ ပါစေဟု၊ အလိုရှိသူ ပညာရှိသည် သီလကိုစောင့်ရှောက်ရာ၏။

ရဟန်းရှင်လူ မည်သူမဆို ပုဂ္ဂိုလ်အားလုံးတို့သည် ကျော်စောသတင်း ချီးမွမ်းခြင်းဂုဏ်ကို အလွန်လိုလား မက်မောကြ၏၊ ထိုဂုဏ်ရရှိရေးအတွက် မိမိကျင့်သုံးရမည့် သီလကို ဖျက်ဆီးမိကြသဖြင့် "**ဂုဏ်မက်လျှင် ဂုဏ်ပျက်တတ်သည်** "ဆိုသည့်အတိုင်း မိမိရရှိပြီးသော ဂုဏ်များပါ ပျက်စီးတတ်ကြရ၏။

'ပုနစပရံ ဘိက္ခဝေ၊ သီလဝတော သီလသမ္ပန္နဿ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆတိ' ဟူ၍ '**အင်္ဂုတ္တရ ပါဠိတော်** '၌ ဗုရားရှင် ဟောတော်မူသည်နှင့်အညီ သီလရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ကောင်းသောသတင်း ကျော်စောခြင်းဂုဏ်သည် အလိုလို ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်ပေ၏။

(၂) ဘောဂါမေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တူတိ သီလံ ရက္ခေယျ ပဏ္ဍိတော

စည်းစိမ်ဥစ္စာ ချမ်းသာခြင်းတို့သည် ငါ့အား ဖြစ်ပေါ်လာပါစေကုန်သတည်းဟု အလိုရှိသူပညာရှိသည် သီလကိုစောင့်ရှောက်ရာ၏။

ဤကမ္ဘာလောက၌ တိုင်းပြည်အသီးသီး ရှိကြသော လူအမျိုးမျိုးတို့သည် နည်းအဖုံဖုံ ဝါဒအမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် စည်းစိမ်ဥစ္စာ ချမ်းသာတိုးပွါးရေးအတွက် ဆောင်ရွက်အားထုတ်နေကြ၏။ ရုပ်လောကဘက်မှ အမျိုးမျိုးတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်နေကြ သော်လည်း၊ နာမ်လောက ဘက်မှကိုယ်ကျင့်သီလ စာရိတ္တမဏ္ဍိုင် ယိမ်းယိုင်ပျက်စီးနေကြသဖြင့် လှော်ရင်းနစ်သည့် လှေကဲ့သို့ ချမ်းသာမှုမရရှိနိုင်ကြပဲ ဆင်းရဲဒုက္ခအမျိုးမျိုးနှင့်သာ ရင်ဆိုင်နေကြရ၏။

ကလိယုဂ် ဆုတ်ကပ်ကာလ၌၊ ကိုယ်ကျင့်သီလဘက်မှ အင်အားနည်းလာကြသည်နှင့်အမျှ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟတရားများ ပိုမိုထွန်းကားလာကြ၏။

> "တတ္ထလောဘုဿဒါယ ပဇာယ ဒုဗ္ဘိက္ခန္တရကပ္ပေါဟောတိ၊ မောဟုဿဒါယ ရောဂန္တရကပ္ပေါ၊ ဒေါသုဿဒါယ သတ္ထန္တရကပ္ပေါ" ဟု—

သုတ်ပါထေယျ အဋ္ဌကထာ လာသည်နှင့်အညီ

(က) လောဘထွန်းကားလာသဖြင့် ဆန်ရေစပါး ရှားပါး၍ အစားအစာ ငတ်မွတ်ခြင်းဘေး၊ ဒုဗ္ဘိက္ခန္တရကပ်။

(ခ) ဒေါသလွန်ကဲသဖြင့် အချင်းချင်းသတ်ဖြတ်ကြသည့် လက်နက်ဘေးသင့်ခြင်း၊ သတ္ထန္တရကပ်၊

(ဂ) မောဟ လွန်ကဲသဖြင့် ရောဂါအမျိုးမျိုး ကပ်ရောက်ခြင်း ရောဂန္တရကပ်ဟု ဆိုအပ်သော ကပ်ကြီးသုံးပါး ကျရောက်ရ၏။

ထို့အပြင် လောဘကြောင့် မီးဘေး၊ ဒေါသကြောင့် ရေဘေး၊ မောဟကြောင့် လေဘေးများ သင့်ရ၏။ နောက်ဆုံးအချိန်တွင် လောဘလွန်ကဲသော ကမ္ဘာကြီးကို မီးဖျက်၍ရင်း၊ ဒေါသလွန်ကဲလျှင် ရေဖျက်၍ရင်း၊ မောဟလွန်ကဲလျှင် လေဖျက်၍ရင်း၊ ကမ္ဘာကြီးပါ ပျက်စီးရလေ၏၊

ဣဓဘိက္ခဝေ သီလဝါ သီလသမ္ပန္နော အပ္ပမာဒါဓိကရဏံ မဟန္တံ ဘောဂက္ခန္ဓံ အဓိဂစ္ဆတိဟု ဗုဒ္ဓရှင်ဟောတော်မူသည်နှင့်အညီ သီလရှိ၍ သီလ

နှင့်ပြည့်စုံသောသူမှာ ပြဆိုအပ်ပြီးသော ဘေးဒုက္ခအမျိုးမျိုးတို့မှ လွတ်မြောက်ပြီးလျှင်၊ သီလကိုစောင့်သုံးရာ၌ မမေ့မလျော့ခြင်း အပ္ပမာဒတရားကို အခြေခံထား၍ စည်းစိမ်ဥစ္စာများစွာကို ရရှိခံစားနိုင်ကြ၏။

(၃) ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ လောကံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿာမီတိ၊ သီလံ ရက္ခေယျ ပဏ္ဍိတော။

ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီးပြီး၍ သေသည်မှ နောက်ကာလ၌ နတ်ပြည်လောကသို့ ဖြစ်ရ ရောက်ရလိမ့်မယ်ဟု အလိုရှိသော ပညာရှိသည် သီလကို စောင့်ရှောက်ရာ၏။

ဤဘဝတွင် လူ့ပြည်စည်းစိမ်ချမ်းသာကိုသာမက၊ နောင်တမလွန်ဘဝ၌လည်း ဤလူ့ဘဝစည်းစိမ်ထက် ပိုလွန်ချမ်းသာသော နတ်ပြည်ချမ်းသာကိုလည်း လိုချင်တောင့်တကြ၏။ နတ်ပြည်ရောက်ကြောင်း ဆုတောင်းကြ၏။ သို့သော် ကိုယ်ကျင့်သီလမရှိကြသဖြင့် နတ်ပြည်ချမ်းသာကို မရရှိနိုင်ကြပဲ အပါယ်ငရဲဝဋ်ဆင်းရဲနှင့်သာ တွေ့ကြုံနေကြရ၏။

သဂ္ဂါရောဟဏသော ပါဏံ၊ အညံ သီလသမံ ကုတော၊
ဒွါရံ ဝါ ပန နိဗ္ဗာန၊ နဂရဿ ပဝေသနေ။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ လာသည်နှင့်အညီ နတ်ပြည်သို့တက်ရာတွင် သီလတည်းဟူသော စောင်းတန်းလှေခါးဖြင့် တက်ကြရ၏။ သီလနှင့်တူသော အခြားသော နတ်ပြည်တက်ရန် စောင်းတန်းလှေခါးမည်သည်မရှိ၊ နိဗ္ဗာန်မြို့တော်ကြီးသို့ ဝင်ရာ၌လည်း သီလတည်းဟူသော တံခါးမှသာလျှင် ဝင်ရောက်နိုင်ကြ၏၊ သီလမှတပါး အခြားသော နိဗ္ဗာန်မြို့တော်သို့ဝင်ရန် တံခါးပေါက်မည်သည် မရှိနိုင်ပေ၊ သီလနှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား၊ လူ့ပြည်ချမ်းသာ, နတ်ပြည်ချမ်းသာဟူသော ဝေဒယိတသုခ လောကီချမ်းသာမျိုးကို မဆိုထားဘိ၊ လောကီ ချမ်းသာထက် မနှိုင်းယှဉ်နိုင် လောက်အောင် သာလွန်ထူးမြတ်သော သန္တိသုခ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကြီးကိုပင် ရရှိနိုင်ပါပေ၏။

ထို့ကြောင့် ပစ္စက္ခဘဝ၌ပင်လျှင် ကပ်ကြီး သုံးပါးတို့မှ လွန်မြောက်လျက် အသက်ရှည်စွာနေရခြင်း၊ ကျော်စော သတင်းဂုဏ်ကိုရခြင်း၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာ ချမ်းသာကိုရခြင်း၊ နောင်တမလွန်ဘဝ၌ နတ်ပြည်စည်းစိမ် ချမ်းသာကိုရခြင်းစသော လောကီချမ်းသာနှင့် အဆုံးဘဝ၌လည်း အချမ်းသာ

ဆုံး သန္တိသုခနိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ရရှိလိုကြသော ပညာရှိအပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့သည်၊ မိမိနှင့်တကွ မိမိနှင့်စပ်ဆိုင်ရာ ကလေးသူငယ်များ တိုင်အောင် မကျန်ရစေပဲ၊ ချမ်းသာခြင်း၏ အရင်းမူလ ပဓာနဖြစ်သော သီလတရားကို ကြိုးစားအားထုတ်နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

သက်တော်(၉၈) သိက္ခာတော်(၇၈) ရောက်ရှိတော်မူသော မန္တလေး မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်သစ်၊ သာသနာပိုင် စံကင်းဆရာတော်ဗရားကြီး၏ သက်တော်ရှည်ပူဇော်ပွဲကျင်းပရာ၌ ဓမ္မဒါနဝေငှပါသည်။

သက်တော်ရှည်ပူဇော်ပွဲ ကျင်းပရာဌာနနှင့် အရပ်ရပ်အမြို့မြို့နယ်စပ်အောင်၊ "ပြည်မြို့ နဝင်းရပ်၊ တိုက်ကျောင်း အမကြီး ဒေါ်သိန်းတင် နှင့် ဆေးလိပ်ရုံ တပည့်များက၊ စာရွက်ရေ (၂၅၀၀) ဓမ္မဒါန ကုသိုလ်ပြုပါသည်။ (၁၃၂၉-ခု)

(၁၃၂၄-ခု)

ဝိနည်းပြန်ပွဲ ဩဝါဒတရားတော်

လွန်ခဲ့သော ဝါဆိုလဆန်း ၁၄-ရက်နေ့က၊ သံဃာတော်တို့အား ပြောဟောသော ဩဝါဒ တရားစကား၌၊ ကုသိုလ်ကံက ချမ်းသာကိုပေးသည်၊ အကုသိုလ်ကံက ဆင်းရဲကိုပေးသည်၊ ကံမှတပါး ဆင်းရဲချမ်းသာကိုပေးတတ်သူမရှိ ဟု ပါရှိသည်။

ထိုကံ နှစ်မျိုးတို့သည် သတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်၌ အမြဲရှိနေ၍ အခွင့်သာတိုင်း ကောင်းကျိုး မကောင်းကျိုးကို ပေးနေကြသည်၊ သတ္တဝါတို့ ကိုယ်စီကိုယ်စီ ဆည်းပူးစုဆောင်း၍ မှိုနေကြသော စေတနာကံဟောင်း တို့သည် အလွန်များပြားကုန်၏၊ ထိုကံဟောင်းတို့ကို အဘယ်မျှ များပြားလိမ့်မည်နည်းဟု စဉ်းစားနိုင်းချိန်ရန်မှာ "သဲလှည်းကုဋေတသန်းရှိ သဲပွင့်တို့ထက်

ပင် အရေအတွက် များပြားလိမ့်မည်''ဟု ပညာရှိတို့ ပြောဟောကြသည်ကို ထောက်ချင့်၍ စဉ်းစားနိုင်သည်။

ထိုစေတနာတို့သည် နိဗ္ဗာန်သို့ မရောက်သေးပဲ၊ သံသရာ၌ ကျင်လည်၍ နေရသော ၎င်းကံရှင်အား အခွင့်ရတိုင်းအကျိုးကိုပေးနေကြမည်၊ ဗုဒ္ဓဘုရား ရှင်၏ တရားဒေသနာတော်ကို အသင့်အတင့် တတ်သိနားလည်သူတိုင်းပင် စေတနာကံဟောင်းတို့၏ အကျိုးပေးပုံကိုသိကြပေမည်။

ရူပါရုံ, သဒ္ဒါရုံ, ဂန္ဓာရုံ, ရသာရုံ, ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ, ဓမ္မာရုံ ဟု ဆိုအပ်သော အာရုံ ၆ - ပါးကို မြင်ရ, ကြားရ, နံရ, စားရ, ထိရ, တွေးတောရသော အခါ အနိဋ္ဌာရုံဖြစ်အံ့ အကုသိုလ်ကံ၏အကျိုး၊ ဣဋ္ဌာရုံဖြစ်အံ့ ကုသိုလ်ကံ၏ အကျိုးဟု သိကြရမည်၊ အနိဋ္ဌာရုံနှင့် ဣဋ္ဌာရုံတို့တွင် အချို့ကား သိမ်မွေ့ နူးညံ့၏၊ အချို့ကား သေးငယ်၏၊ အချို့ကားကြီးမား၏။

ကံဟောင်းတို့ အကျိုးပေးရာ၌ ကံသစ်နှင့်တွဲဘက်၍ အကျိုးပေးတတ် သည်လည်း ရှိသည်၊ ကံသစ်ကြောင့် အကျိုးမပေးပဲ နေတတ်သည်လည်း ရှိသည်၊ ကုသိုလ်ကံဟောင်း ကုသိုလ်ကံသစ်တွဲ၍ ကောင်းကျိုးကြီးမားစွာ ပေးတတ်သည်၊ အကုသိုလ်ကံဟောင်း အကုသိုလ်ကံသစ်တွဲ၍ မကောင်း ကျိုး ကြီးမားစွာပေးတတ်သည်၊ အကုသိုလ်ကံဟောင်းကို ကုသိုလ်ကံသစ် က အကျိုးမပေးအောင် တားမြစ်နိုင်သည်၊ကုသိုလ်ကံဟောင်းကိုအကုသိုလ် ကံသစ်က အကျိုးမပေးရအောင် တားမြစ်နိုင်သည်။

ယခုဘဝ၌ ကုသိုလ်ကံသစ်များစွာဖြစ်တို့ အားထုတ်သင့်ကြသည်၊ ဝါဆို လကို ''ထူးမြတ်သော လ မြတ်ဝါဆို'' ဟု သမုတ်ခေါ်ဆိုကြ၍၊ ကုသိုလ် တရားတို့ကို ပွားများအားထုတ်ကြခြင်းသည် ကုသိုလ်ကံသစ်ရဖို့ ဆည်းပူး ကြခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

ဤဝိသုဒ္ဓါရုံကျောင်းတိုက်၌၊ ရှေးဆရာတော် ဗုဒ္ဓဘုရားကြီးတို့၏ စည်းမျဉ်း ဥပဒေအရ ဝါဆိုလဆန်း ၁၀-ရက်မှစ၍၊ လဆန်း ၁၄-ရက်နေ့ အထိ၊ ပုဒ်ပါဠ်အက္ခရာမှန်ကန်၍ အရပ်အဆိုင်း ညီညွတ်စေခြင်းငှါ ညှိနှိုင်းတိုက် ဆိုင် ရွတ်ဆိုကြခြင်း၊ လပြည့်ကျော် (၂)ရက်နေ့မှစ၍ (၄)ရက်နေ့အထိ ဝိနည်း တရားတော်နှင့်တကွ (ပရိတ် မေတ္တာဘာဝနာ ပွါးများနည်း) ညဉ့် ရွတ်စဉ်၊ နံနက်ရွတ်စဉ်တို့ကိုပါ သံဃာတော်(၃၇၀)ကျော်တို့ လေးစုခွဲ၍ နှုတ်လွတ်အရ ပြန်ဆိုကြခြင်းသည် ကုသိုလ်ကံသစ် ရအောင် ပြုလုပ်ဆောင် ရွက်ကြခြင်းပင်ဖြစ်ပေသည်။

ယနေ့မှစ၍ ဝါတွင်း ဝါပ လတိုင်း ရက်တိုင်း (ညဥ့် နံနက်) မပြတ် ဗရားရှင်၏ ရှေ့တော်၌ ကုသိုလ်ကံသစ် ရရှိရန် ရွတ်ဘတ်သရဇ္ဈာယ်ကြရမည်ပင် ဖြစ်သည်။

ငါတို့သည် ကလျာဏကမ္မဟုဆိုအပ်သော ကောင်းသောကံ၏ ကောင်းသော အမွေခံဖြစ်ကြသဖြင့် လောကီ၊ လောကုတ္တရာ၊ နိဗ္ဗာန် တိုင်အောင်သော ချမ်းသာကို အမှန်မုချ ရကြရပေမည်ဟူ၍ ယုံကြည်အားထားလျက် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ သဒ္ဓါတရား ပွါးများနိုင်ကြ ပါစေကုန်သတည်း။

သက်ရှယ်တော် (၉၂) နှစ် ရှိတော်မူသော မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံ သက်တော်ရှည် စံကင်းဆရာတော်ကြီးသည် သာမဏေ တပါးအား ကိုယ်တော်တိုင်ပြောပြ၍ ဤသြဝါဒကို ရေးစေပါသည်၊ ၁၃၂၄-ခု၊ ဝိနည်းပြန်ပွဲ နောက်ဆုံးအလှည့် သံဃာ့ပရိသတ်၌ ဇမ္ဗုမော်ဆရာတော်ကို ဖတ်ပြစေတော်မူခဲ့ပါသည်။

လူထုသတင်းစာ (၂၀-၇-၆၂)

(၁၃၂၄-ခု)

သြဝါဒ တရားတော်

ယခုနှစ် ဝါဆိုလနှင့်စပ်၍ ပြောဟောခဲ့ရသော တရားစကားတို့တွင် သတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်၌ အမြဲမပြတ် ဖြစ်ပေါ်၍နေကြသော ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံ နှစ်မျိုးကိုရင်း၊ ကံတို့၏ အကျိုးဖြစ်ပုံကိုရင်း ထည့်သွင်း ပြသခဲ့သည်။

အကြောင်းကံနှစ်ပါးတို့တွင် အကုသိုလ်ကံဖြစ်ရာ၌ အလွန်သေးငယ်သော အကုသိုလ်ကံပင် ဖြစ်သော်ငြားလည်း၊ အလွန် ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်းသည်၊ ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်းသည်ကို သတ္တဝါတို့ မြင်နိုင် သိနိုင်ခဲ၏၊ အချို့သူတို့ကား ကြောက်မက်ဖွယ်ဟူ၍ပင် မမှတ်ကြ၊ ထိုသို့ မ

ပင် အရေအတွက် များပြားလိမ့်မည်''ဟု ပညာရှိတို့ ပြောဟောကြသည်ကို ထောက်ချင့်၍ စဉ်းစားနိုင်သည်။

ထိုစေတနာတို့သည် နိဗ္ဗာန်သို့ မရောက်သေးပဲ၊ သံသရာ၌ ကျင်လည်၍ နေရသော ဂုဏ်းကံရှင်အား အခွင့်ရတိုင်းအကျိုးကိုပေးနေကြမည်၊ ဗုဒ္ဓဘုရား ရှင်၏ တရားဒေသနာတော်ကို အသင့်အတင့် တတ်သိနားလည်သူတိုင်းပင် စေတနာကံဟောင်းတို့၏ အကျိုးပေးပုံကိုသိကြပေမည်။

ရူပါရုံ, သဒ္ဒါရုံ, ဂန္ဓာရုံ, ရသာရုံ, ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ, ဓမ္မာရုံ ဟု ဆိုအပ်သော အာရုံ ၆ - ပါးကို မြင်ရ, ကြားရ, နံရ, စားရ, ထိရ, တွေးတောရသော အခါ အနိဋ္ဌာရုံဖြစ်အံ့ အကုသိုလ်ကံ၏အကျိုး၊ ဣဋ္ဌာရုံဖြစ်အံ့ ကုသိုလ်ကံ၏ အကျိုးဟု သိကြရမည်၊ အနိဋ္ဌာရုံနှင့် ဣဋ္ဌာရုံတို့တွင် အချို့ကား သိမ်မွေ့ နူးညံ့၏၊ အချို့ကား သေးငယ်၏၊ အချို့ကားကြီးမား၏။

ကံဟောင်းတို့ အကျိုးပေးရာ၌ ကံသစ်နှင့်တွဲဘက်၍ အကျိုးပေးတတ် သည်လည်း ရှိသည်၊ ကံသစ်ကြောင့် အကျိုးမပေးပဲ နေတတ်သည်လည်း ရှိသည်၊ ကုသိုလ်ကံဟောင်း ကုသိုလ်ကံသစ်တွဲ၍ ကောင်းကျိုးကြီးမားစွာ ပေးတတ်သည်၊ အကုသိုလ်ကံဟောင်း အကုသိုလ်ကံသစ်တွဲ၍ မကောင်း ကျိုး ကြီးမားစွာပေးတတ်သည်၊ အကုသိုလ်ကံဟောင်းကို ကုသိုလ်ကံသစ် က အကျိုးမပေးအောင် တားမြစ်နိုင်သည်၊ကုသိုလ်ကံဟောင်းကိုအကုသိုလ် ကံသစ်က အကျိုးမပေးရအောင် တားမြစ်နိုင်သည်။

ယခုဘဝ၌ ကုသိုလ်ကံသစ်များစွာဖြစ်ဖို့ အားထုတ်သင့်ကြသည်၊ ဝါဆို လကို ''ထူးမြတ်သော လ မြတ်ဝါဆို'' ဟု သမုတ်ခေါ်ဆိုကြ၍၊ ကုသိုလ် တရားတို့ကို ပွားများအားထုတ်ကြခြင်းသည် ကုသိုလ်ကံသစ်ရဖို့ ဆည်းပူး ကြခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

ဤဝိသုဒ္ဓါရုံကျောင်းတိုက်၌၊ ရှေးဆရာတော် ဗုဒ္ဓဘုရားကြီးတို့၏ စည်းမျဉ်း ဥပဒေအရ ဝါဆိုလဆန်း ၁၀-ရက်မှစ၍၊ လဆန်း ၁၄-ရက်နေ့အထိ၊ ပုဒ်ပါဌ်အက္ခရာမှန်ကန်၍ အရပ်အဆိုင်း ညီညွတ်စေခြင်းငှါ ညှိနှိုင်းတိုက် ဆိုင် ရွတ်ဆိုကြခြင်း၊ လပြည့်ကျော် (၂)ရက်နေ့မှစ၍ (၄)ရက်နေ့အထိ ဝိနည်း တရားတော်နှင့်တကွ (ပရိတ် မေတ္တာဘာဝနာ ပွါးများနည်း) ညဉ့် ရွတ်စဉ်၊ နံနက်ရွတ်စဉ်တို့ကိုပါ သံဃာတော်(၃၇၀)ကျော်တို့ လေးစုခွဲ၍ နှုတ်လွတ်အရ ပြန်ဆိုကြခြင်းသည် ကုသိုလ်ကံသစ် ရအောင် ပြုလုပ်ဆောင် ရွက်ကြခြင်းပင်ဖြစ်ပေသည်။

ယနေ့မှစ၍ ဝါတွင်း ဝါပ လတိုင်း ရက်တိုင်း (ညဥ့် နံနက်) မပြတ် ဗုဒ္ဓရားရှင်၏ ရှေ့တော်၌ ကုသိုလ်ကံသစ် ရရှိရန် ရွတ်ဘတ်သရဇ္ဈာယ်ကြရ မည်ပင် ဖြစ်သည်။

ငါတို့သည် ကလျာဏကမ္မဟုဆိုအပ်သော ကောင်းသောကံ၏ ကောင်းသော အမွေခံဖြစ်ကြသဖြင့် လောကီ၊ လောကုတ္တရာ၊ နိဗ္ဗာန် တိုင်အောင်သော ချမ်းသာကို အမှန်မုချ ရကြရပေမည်ဟူ၍ ယုံကြည်အားထားလျက် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ သဒ္ဓါတရား ပွါးများနိုင်ကြ ပါစေကုန်သတည်း။

သက်ရှယ်တော် (၉၂) နှစ် ရှိတော်မူသော မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံ သက်တော်ရှည် စံကင်းဆရာတော်ကြီးသည် သာမဏေ တပါးအား ကိုယ်တော်တိုင်ပြောပြ၍ ဤသြဝါဒကို ရေးစေပါသည်၊ ၁၃၂၄-ခု၊ ဝိနည်းပြန်ပွဲ နောက်ဆုံးအလှည့် သံဃာ့ပရိသတ်၌ ဇမ္ဗူမေဘ်ဆရာတော်ကို ဖတ်ပြစေတော်မူခဲ့ပါသည်။

လူထုသတင်းစာ (၂၀-၇-၆၂)

(၁၃၂၄-ခု)

သြဝါဒ တရားတော်

ယခုနှစ် ဝါဆိုလနှင့်စပ်၍ ပြောဟောခဲ့ရသော တရားစကားတို့တွင် သတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်၌ အမြဲမပြတ် ဖြစ်ပေါ်၍နေကြသော ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံ နှစ်မျိုးကိုရင်း၊ ကံတို့၏ အကျိုးဖြစ်ပုံကိုရင်း ထည့်သွင်း ပြသခဲ့သည်။

အကြောင်းကံနှစ်ပါးတို့တွင် အကုသိုလ်ကံဖြစ်ရာ၌ အလွန်သေးငယ်သော အကုသိုလ်ကံပင် ဖြစ်သော်ငြားလည်း၊ အလွန် ကြောက်မက်ဖွယ် ကောင်းသည်၊ ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်းသည်ကို သတ္တဝါတို့ မြင်နိုင် သိနိုင်ခဲ၏၊ အချို့သူတို့ကား ကြောက်မက်ဖွယ်ဟူ၍ပင် မမှတ်ကြ၊ ထိုသို့ မ

မှတ်ခြင်းသည် ပရမတ္ထသဘောအားဖြင့် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ စေတသိက်ကြောင့်ပင် ဖြစ်၏၊ ထို စေတသိက်သည် အမှန်ကို မသိ၊ အမှားကိုသာ သိမြင်သည်၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၏ ဖြစ်ချက်ကို....

> ယထာဟိ မုဂ္ဂမာသပ္ပမာဏာပိ ပါသာဏသက္ခရာ ဥဒကေ ပတိတာ ဥပရိ ပဝတ္တမာနာနာမ နတ္ထိ၊ ကေန္တံ ဟေဋ္ဌာဝ ပတတိ၊ ဝေမေဝ အန္တမသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိပိ သဂ္ဂံ ဥပနေတုံ သမတ္ထာနာမ နတ္ထိ၊ အပါယေသု ယေဝ နိမုဇ္ဇာပေတိ။

ဟူသော ဤအဋ္ဌကထာစကားဖြင့် သိအပ်၏။

ဟိ တံ ပါကဋံကရောမိ၊ ထိုစကားကို ထင်ရှားပြဦးအံ့။ မုဂ္ဂမာ သပ္ပမာဏာပိ၊ ပဲနောက်ပဲကြီးပမာဏမျှရှိသော်လည်း။ ပါသာဏသက္ခရာ၊ ကျောက်ခဲ ကျောက်စရစ်သည်။ ဥဒကေ၊ ရေ၌။ ပတိဏာ၊ ကျလတ်သည်ရှိသော်။ ဥပရိ၊ ရေပေါ်၌။ ပဝတ္တမာနာနာမ၊ ဖြစ်ပေါ်သည် မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ကေန္တံ၊ စင်စစ်။ ဟေဋ္ဌာဝ၊ အောက်သို့သာလျှင်။ ပတတိယထာ၊ ကျသကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ ဤအတူသာလျှင်။ အန္တမသော၊ အယုတ်ဆုံး အားဖြင့်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိပိ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိပင်သော်လည်း။ သဂ္ဂံ၊ နတ်ရွာသို့။ ဥပနေတုံ၊ ဆောင်ခြင်းငှါ။ သမတ္ထာနာမ၊ စွမ်းနိုင်သော ဒိဋ္ဌိမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ အပါယေသုယေဝ၊ အပါယ်ဘုံတို့၌သာလျှင်။ နိမုဇ္ဇာပေတိ၊ နစ်မြုပ်စေ၏။

ဤအဋ္ဌကထာ၌ဆိုသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိမျိုးသည်ကား ဗုဒ္ဓဘာသာ ခေါ်ဆို၍ နေကြသော ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတို့၌ပင် မပြတ်မပြတ် ဖြစ်နေတတ်၏။ ထို့ထက်အာနိသင် ကြီးမားသော နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့သည်ကား ပိုမို အားကြီးစွာပင် ကြောက်ရွံ့ထိုက်ပေသည်။ နိယတ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့၏ ကြောက်ရွံ့ဖွယ် အပြစ်ကြီးလေးပုံကို ဤ ဆိုလတ္တံ့သော အဋ္ဌကထာစကားဖြင့် သိအပ်၏။

> ပဉ္စဟိ အာနန္တရိယ ကမ္မာနိ မဟာသာဝဇ္ဇာနိနာမ၊ တေဟိပိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယေဝ မဟာသာဝဇ္ဇတရာတိ အဓိပ္ပါယော၊ ကသ္မာ၊ တေသံ ဟိ ပရိစ္ဆေဒေါ အတ္ထိ၊ စတ္တာရိဟိ အာနန္တရိယ ကမ္မာနိ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တာပေန္တီတိ ဝုတ္တာနိ၊ သံဃဘေဒ ကမ္မံပိ နိရယေ ကပ္ပ ဋ္ဌိတိက မေဝ ဟောတိ၊ ဧဝမေတေသံ ပရိစ္ဆေဒေါ အတ္ထိ၊ ကောဋိ ပညာယတိ၊ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ

ပန ပရိဠေဒေါ နတ္ထိ၊ သာဟိ ဝဋ္ဋဿ မူလံ၊ တာယ သမန္နာဂတဿ ဘဝတော ဝုဋ္ဌာနံ နတ္ထိ၊ ယေတဿ သောတဗ္ဗံ မညန္တိ၊ တေပိ ဝိပ္ပတိပါဒေတိ၊ တာယသမန္နာဂတဿ နေဝ သဂ္ဂေါ အတ္ထိ၊ နမဂ္ဂေါ ကပ္ပဝိနာသေ မဟာဇနေ ဗြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တန္တေ နိယတ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော တတ္ထ အနိဗ္ဗတ္တိတွာ ပိဋ္ဌိစက္ကဝါဠေ နိဗ္ဗတ္တတိ။ (ကင်္ခါဝိတရဏီအဋ္ဌကထာ)

ဟိသစ္စံ၊ မှန်၏၊ ပဉ္စဟိ၊ ငါးပါးကုန်သော၊ အာနန္တရိယကမ္မာနိ၊ အာနန္တရိယကံတို့သည်၊ မဟာသာဝဇ္ဇာနိနာမ၊ အပြစ်ကြီးသော ကံမည်ကုန်၏၊ တေဟိပိ၊ ထိုကံတို့ထက်လည်း၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယေဝ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသည်သာလျှင်၊ မဟာသာဝဇ္ဇတရာ၊ အလွန်ကြီးမင်းသော အပြစ်ရှိ၏၊ ဣတိအယံ၊ ဤသည်ကား၊ အဓိပ္ပါယော၊ အလိုတည်း၊ ကသ္မာ၊ အဘယ့်ကြောင့် နည်းဟူမူ၊ ဟိယသ္မာ၊ အကြင့်ကြောင့် ၊တေသံ၊ ထိုအာနန္တရိယကံ ငါးပါးတို့၏၊ ပရိစ္ဆေဒေါ၊ အပိုင်းအခြားသည်၊ အတ္ထိ၊ ရှိ၏၊ ဟိဝိတ္ထာရေမိ၊ ချဲ့ဦးအံ့၊ စတ္တာရိ၊ လေးပါးကုန်သော၊ အာနန္တရိယကမ္မာနိ၊ အာနန္တရိယကံတို့ကို၊ နိရယေ၊ ငရဲ၌၊ နိဗ္ဗတ္တာပေန္တီတိ၊ ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏ ဟူ၍၊ ဝုတ္တာနိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏၊ သံဃဘေဒကမ္မံပိ၊ သံဃဘေဒကံသည်လည်း၊ နိရယေ၊ ငရဲ၌၊ ကပ္ပဋ္ဌိတိကမေဝ၊ အာယုကပ် ပတ်လုံးမျှသာ၊ ဝါ၊ အသင်္ချေယျကပ် ပတ်လုံးမျှသာ တည်စေတတ်သည်၊ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏၊ ဝေါ၊ ဤသို့၊ တေသံ၊ ထိုအာနန္တရိယကံတို့၏၊ ပရိစ္ဆေဒေါ၊ အပိုင်းအခြားသည်၊ အတ္ထိ၊ ရှိ၏၊ ကောဋိ၊ အဆုံးအစွန်သည်၊ ပညာယတိ၊ ထင်၏၊ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ယာပန၊ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ကံ၏ကား၊ ပရိစ္ဆေဒေါ၊ အပိုင်းအခြားသည်၊ နတ္ထိ၊ မရှိ၊ ဟိသစ္စံ၊ မှန်၏၊ သာ၊ ထိုနိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသည်၊ ဝဋ္ဋဿ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏၊ မူလံ၊ အမြစ်အရင်းတည်း၊ တာယ၊ ထိုနိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနှင့်၊ သမန္နာဂတဿ၊ ပြည့်စုံသောသူအား၊ ဝါ၊ ပြည့်စုံသောသူ၏၊ ဘဝတော၊ ဘဝမှ၊ ဝုဋ္ဌာနံ၊ ထမြောက်ခြင်းသည်၊ နတ္ထိ၊ မရှိ၊ ယေ၊ အကြင်သူတို့သည်၊ တဿ၊ ထိုတိတ္ထိဆရာ၏ စကားကို၊ သောတဗ္ဗံ၊ လိုက်နာသင့်၏ဟူ၍၊ မညန္တိ၊ ထင်ရောက်မှောက်မှားကုန်၏၊ တေပိ၊ ထိုသူတို့ကိုလည်း၊ ဝိပ္ပတိပါဒေတိ၊ အကျင့်မှောက်မှား ပျက်ပြားချွတ်ယွင်းစေ၏၊ တာယ၊ ထိုနိယတ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူနှင့်၊ သမန္နာဂတဿ၊ ပြည့်စုံသောသူအား၊ ဝါ၊ သူ၏၊ သဂ္ဂေါ၊ သုဂတိသည်၊ နေဝအတ္ထိ၊ မရှိ၊ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်ရခြင်းသည်၊ နအတ္ထိ၊ မရှိ၊ ကပ္ပဝိနာသေ၊ ကမ္ဘာပျက်သော အခါ၌၊ မဟာဇနေ၊ သတ္တဝါအများသည်၊ ဗြဟ္မလောကေ၊ ဗြဟ္မာ့ဘုံ၌၊ နိဗ္ဗတ္တန္တေ၊ ဖြစ်ကြလတ်

သော်၊ နိယတမိစ္ဆဒိဋ္ဌိကော၊ နိယတမိစ္ဆာအယူရှိသူသည်၊ တတ္ထ၊ ထိုပြဟ္မာဘုံ၌၊ အနိဗ္ဗတ္တိတွာ၊ မဖြစ်ရမူ၍၊ ပိဋ္ဌိစက္ကဝါဠေ၊ မီး ရေ လေ မရောက်သော၊ နောက်ဘေး စကြာဝဠာ၌၊ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ဖြစ်ရ၏။

ဤသို့လျှင် အကုသိုလ်ကံဘက်ကအဖြစ်များလျက်ရှိနေလျှင် အကုသိုလ်ကံ၏ မကောင်းကျိုးတို့ကို ရယူခံစား ကြရလိမ့်မည်ဖြစ်၍ ကုသိုလ်ကံသစ်အဖြစ်များကြစေရန် ထပ်မံတိုက်တွန်းသောအားဖြင့် ဩဝါဒစကား မိန့်ကြား သိစေအပ်သည်။

(သတင်းစာတွင် ထည့်သွင်းသည်ဖြစ်၍ သတင်းစာဖတ်သူတို့သည် အထပ်ထပ် ကြည့်ရှုဖတ်ဆိုလျက် အကုသိုလ်ကံ၏ ပြစ်ချက်ကို လေးလေးနက်နက် စဉ်းစားကြောက်ရွံ့ခြင်း များသဖြင့် အကုသိုလ်ကံတရားကို ရှောင်ရှား ပယ်ကြဉ်နိုင်ကြပါစေ ကုန်သတည်း။)

လူထုသတင်းစာ (၃၁-၇-၆၂)

အခန်း [၂]

ဩဝါဒ ပေးစာ

၁၃၂၀-ခု၊ နယုန်လဆန်း (၁၂) ရက်နေ့စွဲ (၁၉၅၈၊ ဇွန် ၁၇) ရန်ကုန်မြို့ သာသနာရေးဌာနမှ – ဩဝါဒပေးသနားတော်မူရန် သံဃာမကင်း မရှင်းမလင်းဖြစ်နေပါ၍ စသည်ဖြင့် ကရုဏာရှေ့ထားတော်မူရန် လျှောက်ထားမေးမြန်း၏။

(၁) နတ်များအား ဗလိနတ်စာကျွေးခြင်းဟူသော အာမိသဒါနနှင့် ဗရားအမှူးရှိသော သံဃာတော်များအား ဆွမ်းဘောဇဉ်တို့ဖြင့် လှူဒါန်းပူဇော်၍ နတ်တို့အားအမျှပေးဝေခြင်း ဟူသော ဓမ္မဒါနတို့တွင် မည်သည့်ဒါနက နတ်များအတွက်ပိုမို၍ အကျိုးကျေးဇူးခံစားရပါမည်နည်း၊

(၂) ထိုအာမိသဒါနနှင့် ဓမ္မဒါနတို့ ပြုလုပ်ရာတွင် တိုင်းသူပြည်သားများ အတွက် မည်သည့်ဒါနက ပိုမို၍အကျိုးကျေးဇူး ခံစားရပါမည်နည်း။

ဗန္ဓုလမောင်စိန်
သာသနာ့ ညွှန်ကြားရေးဝန်
၁၇–၆–၅၈

မန္တလေး မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်သစ်
အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု
စံကင်းဆရာတော်၏ ပြန်ကြားစာ

၁။ (က) နတ်များအား ဗလိနတ်စာကျွေးခြင်း ယူသော အာမိသ ဒါနနှင့်ပါတ်သက်၍ သဘာဝယုတ္တိဖြင့် ကြည့်ရသော် နတ်များတိုက်ရိုက် သုံးဆောင်ခံစားရခြင်း သဘောကျကျေနပ်ခြင်း နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်း ဟု ဆိုအပ်သော " ပီတိပါမောဇ္ဇ "ဖြစ်ခြင်း အကျိုးရှိနိုင်သည်။

(ခ) ဗရားအမှုးရှိသော သံဃာတော်များအား ဆွမ်းဘောဇဉ် တို့ဖြင့် လှူဒါန်းပူဇော်၍ နတ်တို့အား အမျှပေးဝေခြင်းဟူသော ဓမ္မဒါနနှင့် ပါတ်သက်၍ အာဂမ သဘာဝယုတ္တိသာဓကတို့ဖြင့် ပြရသော်

အတ္တနော သန္တာနေ နိဗ္ဗတ္တသာ ပုညသာ ပရေဟိ သာဓာရဏ ဘာဝံ ပစ္စာသိသန စေတနာ ပတ္တိဒါနံ နာမ။

ဟူသော **အဘိဓမ္မတ္ထဋီကာ** အရပ်ရပ်တို့၌ လာသည်နှင့်အညီ မိမိ သန္တာန်၌ဖြစ်သော ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို (သူတပါး) သတ္တဝါအများတို့ နှင့် ဆက်ဆံရောရှက် တောင့်တချက် ကောင်းလှသော စေတနာတရား သည် ပတ္တိဒါနမည်ရကား ထိုပတ္တိဒါန ဓမ္မဒါနကြောင့် သာဓုခေါ်မှု ပတ္တာ နုမောဒနာပြုသောနတ်တို့သည်သာ အမြဲမက္ခာ ဘာဝနာကုသိုလ် စိတ္တုပ္ပါဒ် တို့ ဖြစ်ရမြဲဓမ္မတာကြောင့် ကောင်းမြတ်လှတော့၏။

သို့ရာတွင် (က) (ခ) နတ် ၂-မျိုးလုံးအတွက် (ပဋိဂ္ဂါဟက) ခံယူတတ် သော နတ်ဖြစ်မှသာ ဆိုအပ်ပြီးသော အကျိုးတို့ရရှိ၏။

ထိုသို့ ရရှိခြင်းအကျိုး ၂-မျိုးတွင် အဘယ်အကျိုး ရရှိခြင်းက ပိုမို၍ အ ကျိုးကျေးဇူး ခံစားရပါမည်နည်းဆိုလျှင် ဘာဝနာကုသိုလ် စိတ္တုပ္ပါဒ်သည် သမာဓိသုခဖြစ်ရကား....,

"**ဒွေမာနိ ဘိက္ခဝေ သုခါနိ၊ ကတမာနိ ဒွေသမာဓိသုခဉ္စ အသမာဓိ သုခဉ္စ**"စသော "**အင်္ဂုတ္တရပါဠိ**"အရ သမာဓိသုခသည်သာ အမြတ်ဆုံး အမွန်ဆုံးဖြစ်၍ ဘာဝနာကုသိုလ် စိတ္တုပ္ပါဒ်ဖြစ်စေသော အမျှပေးဝေခြင်း

ပတ္တိဒါန (ဓမ္မဒါန)သည်သာ ပဋိဂ္ဂါဟကနတ်များအတွက် ပို၍အကျိုးကျေးဇူးခံစားရပေမည်။

အာမိသပူဇာ ဓမ္မပူဇာ ၂-မျိုးဖြင့် ယှဉ်စပ်ကြည့်ရာ၌လည်း ဓမ္မပူဇာသည်သာ တေဒဂ္ဂဖြစ်၏ဟု ဗုဒ္ဓဘုရားရှင် ဟောတော်မူသည်၊ (၂)ဒါနရှင်တိုင်းသူ ပြည်သားများ အတွက်ကား နောင်လာ နောက်သား အစဉ် အဆက်မပျက် အယူမှန် အမြင်မှန် အချက်မှန် ကျန်စေခြင်းဟု ဆိုအပ်သော "**သမ္မာဒိဋ္ဌိနုဂတိ**" ဖြစ်စေရန်နှင့် နတ်တို့၏ စောင်မ ကြည့်ရှုခြင်းကို ပဓာနမထားပဲ မည်သည့်ဒါနပဲပြုပြု "**ဝိဝဋ္ဋနိဿိတ ပါရမီ ကုသိုလ်ဒါန**" ဖြစ်ရန်သာ တိုက်တွန်းလိုသည်၊ ပို၍ အကျိုးကျေးဇူး ခံစားရမည် ဖြစ်ကြောင်း ဩဝါဒပေးလိုက်သည်။

(ပုံ) **စံကင်းဆရာတော်**

(၁၃၂၀-ခု၊ နယုန်လဆန်း၁၂-ရက်)

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်

မန္တလေးမြို့၊ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်သစ်၊

ရွှေကျင်နိကာယ ဗဟိုဋ္ဌာန

အဘိဓ္ဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု စံကင်းဆရာတော်ဘုရားကြီးထံမှ

၁၃၂၀-ခု၊ ပထမဝါဆိုလဆုတ် ၉-ရက်။
၁၉၅၈-ခု၊ ဇူလိုင်လ ၉-ရက်။

ဆွီဒင်ပြည် စတော့ဟုမ်းမြို့ ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးညီလာခံအဖွဲ့ကြီးသို့

ဗုဒ္ဓဘာသာ ဗမာဘုန်းကြီး တပါးအနေဖြင့် ဤညီလာခံ လူထုကြီးသို့ ငြိမ်းချမ်းရေး စာလွှာကို ရေးသားပေးပို့လိုက်သည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာ တရားတော်အရ ဗြဟ္မဝိဟာရတရား လေးပါးကို ညီလာခံ လူထုကြီးမှ တဆင့် ကမ္ဘာလုံး ပြန့်လွှင့်စေ၍ သိစေ လိုက်နာစေလိုသည် ဖြစ်ကြောင်း။

မိမိနှင့်တကွ ကမ္ဘာသူကမ္ဘာသား သတ္တဝါများအပေါ်၌ ချမ်းသာကို အလိုရှိခြင်း, ဆင်းရဲကိုစက်ဆုပ်ခြင်း, အသက်ရှည်လိုခြင်း, မသေလိုခြင်း သဘောမျိုး ဖြစ်အောင် သွေးဆောင်မွေးမြူခြင်း, အကျိုးလိုလားခြင်း— "**မေတ္တာ**"။

ဆင်းရဲသော သတ္တဝါတို့ကို မြင်-ကြား အောက်မေ့၍ သနားခြင်း— "**ကရုဏာ**"။

ချမ်းသာသော သတ္တဝါကို မြင်-ကြား အောက်မေ့၍ ဝမ်းသာခြင်း— "**မုဒိတာ**"။

ဆိုအပ်ပြီးသော မေတ္တာ-ကရုဏာ-မုဒိတာတို့ မဖြစ်ပေါ်ခိုက် ငြိမ်သက်တည်တန့်နေခြင်းဟု ဆိုအပ်သော "**ဥပေက္ခာ**"။

ထိုတရားလေးပါးကိုသာ သတ္တဝါများလက်ကိုင်ထား၍ ကျင့်သုံး သွားလာ ဆက်ဆံပေါင်းသင်းနေကြပါမူ ဤအဖွဲ့ကြီးနှင့် ဤညီလာခံကြီးကိုပင် ဖွဲ့စည်းကျင်းပနေကြရန်မလိုပဲ အလွန်ထူးကဲစွာ ချမ်းသာကြရပေမည်။

ထိုတရားလေးပါးကို ညီညွတ်စွာကျင့်သုံးကြရန်အတွက် ထိုအဖွဲ့ကြီးကို ဖွဲ့စည်းခြင်း ဤညီလာခံကြီးကို ကျင်းပခြင်းဖြင့်—ဆင်းရဲခံနေကြရသည် ဟုလည်း အပြန်အလှန် ယူဆရပေမည်။

လူသတ္တဝါနှင့်တကွ သက်ရှိ—သက်မဲ့ အရာဝတ္ထု အစုစု အစားစားတို့သည် ထာဝစဉ်ပြုပြင်အပ်သော "**ပြုပြင်ခံ**" ဝတ္ထုပစ္စည်းတို့ ဖြစ်သောကြောင့် ပြုပြင်တိုင်းစီမံတိုင်း ဖြစ်မြောက်အောင်မြင်ခြင်းသို့ ရောက်ကြရ၏။

ဖြစ်မြောက်အောင်မြင်ခြင်းသို့ ရောက်သမျှ ဝတ္ထုပစ္စည်းတို့သည်လည်း ပြုပြင်အပ်သော "ပြုပြင်ခံ"ဝတ္ထုပစ္စည်းတို့ ဖြစ်သောကြောင့်ပင် ပျက်စီးချုပ်ပျောက်ခြင်းသို့ ရောက်ရမည်အမှန်တည်းဟု ဆင်ခြင်သင့်လှ၏။

ရှေ့ပိုင်း—နောက်ပိုင်းခွဲလျှင် ရှေ့ပိုင်းဖြစ်ခြင်း၊ နောက်ပိုင်းပျက်ခြင်း ဟူသော (ဖြစ်-ပျက်) သဘောအစုံကို ဆင်ခြင်မှုမပြုပဲ ရှေ့ပိုင်းဖြစ်ခြင်း သဘောကိုသာ ကြည့်ရှုသုံးသပ်၍ ထပ်တလည်းလည်း တပ်မက်လိုချင်ခြင်း **လောဘမီး**၊ စိတ်ဆိုးခြင်း စိတ်မကောင်းခြင်း **ဒေါသမီး**၊ မလိမ်မာ မသိတတ်ခြင်း **မောဟမီး** တို့သည် ကမ္ဘာသူ ကမ္ဘာသား သတ္တဝါအများ၌ ပြင်းထန်စွာလောင်ကျွမ်းနေကြသည် ဖြစ်သောကြောင့် ထိုမီး (၃)မျိုးတို့ အဝင်အပေါ (ဖြစ်-ပျက်) ပစ္စည်းဝတ္ထုတို့ကို တားဆီးပိတ်ပင်တတ်သော

" ဥပသမ ခေါ် ငြိမ်းချမ်းရေး တရားတော် " သည်သာ အချမ်းသာဆုံး ပါတကား ဟု စဉ်းစားဆင်ခြင်စေလို၍—

ဖေါ်ပြလတ္တံ့သော ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်ဗုရား၏ ဒေသနာ တခုကို လက်ဆောင် ပြုလိုက်ရပေကြောင်း။

အနိစ္စာဝတ သင်္ခါရာ၊ ဥပ္ပါဒဝယ ဓမ္မိနော၊
ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ တေသံ ဝူပသမော သုခေါ။

(ပုံ) ခံကင်းဆရာတော်
အဘိဓ္ဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု
ရွှေကျင်နိကာယဥက္ကဋ္ဌ မဟာနာယက
ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်

ညောင်ရွှေမြို့၊ ကန်ကြီးပရိယတ္တိစာသင်တိုက်၊ စာပြန်ပွဲနှင့် ကျောင်းတိုက် အထိမ်းအမှတ်ပွဲအတွက် ဩဝါဒ

တရားအမှတ် (၁)

(က) သာရဉ္စ သာရတော ဉတွာ၊ အသာရဉ္စ အသာရတော၊
တေ သာရ မဓိ ဂစ္ဆန္တိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ ဂေါစရာ။
(ဓမ္မပဒ ပါဠိတော်)

(ခ) သီလံ ယာဝ ဇရာ သာဓု၊ သဒ္ဓါ သာဓု ပတိဋ္ဌိတာ၊
ပညာ နရာနံ ရတနံ၊ ပုညံ စောရေဟိ ဒုဟရံ။
(သဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ်၊ ဇရာသုတ်ပါဠိတော်)

အနှစ်သာရပြည့်ဝသော သူတော်ကောင်းတရားကိုလည်း အနှစ်သာရ ပြည့်ဝသောအားဖြင့် သိမြင်ကာ၊ အနှစ်မရှိ အကာအတိ ဖြစ်သော၊ တိတ္ထိတို့၏ တရားကိုလည်း အနှစ်မရှိ အကာအတိအားဖြင့် သိမြင်ကြ၍၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ၏ ကျက်စားရာ ဖြစ်ကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ သီလသမာဓိ အစ

ရှိသော ဂုဏ်အနှစ်ကို ရရှိနိုင်ကြသည် ဟူသော ဒေသနာတော်နှင့်အညီ၊ ကောင်းမြတ်သော အကြံအစည် သမ္မာသက်ပ္ပ အလီလီဖြင့် သာသနာတော် အစွန့်ရှည်စေရန်၊ ရည်သန်သောစိတ်ရှိ၍၊ ပရိယတ္တိအခြေခံ ထက်မြက်ရန် အကြောင်းရင်း ကောင်းခြင်းသိုက်မြိုက်၊ စာသင်တိုက် ဖွင့်လှစ်ခြင်းသည်၊ လိုရင်း အနှစ်သာရ မှန်သမျှကို၊ ရတို့ရန်အကြောင်း၊ ကောင်းမြတ် လှပေသည်၊ ယင်း စာသင်တိုက်တာကို၊ ကြီးပွါးရာ ကြီးပွါးကြောင်းဟု၊ ပေါင်းစု ဖြာဖြာ၊ သံဃာတော်များကလည်း၊ ပရိယတ္တိ ပဋိပတ္တိဟု ဆိုအပ်သော ဂန္ထ ဓူရ ဝိပဿနာဓူရ အားဖြင့်ရင်း၊ ဒါယကာ, ဒါယိကာမများကလည်း၊ ဆွမ်း သင်္ကန်း, ကျောင်း, ဆေး, ပစ္စည်း လေးပါးတို့ဖြင့်ရင်း၊ အားပေးချီးမြှောက် ကြကြောင်း ကြားသိရ၍ အလွန်ဝမ်းမြောက် လှပေသည်၊ နောင်အနာဂတ် အခါ သာသနာအတွက် ဆက်လက်တည်တန့်, အရှည်ခန့်လိမ့်မည်ဟုလည်း ယုံကြည်ဝမ်းမြောက်မိပေသည်။

ကောင်းမွန်သော စိတ်ထားဖြင့် အားပေးချီးမြှောက် ပစ္စည်းလေးပါး ထောက်ပံ့ကြသော ဒါယကာ, ဒါယိကာမ များအတွက် လေးချက်သော တရားကို ဗရားဟောအရ ညွှန်၍ပြမည်။

သီလသည်၊ ငယ်ရွယ်စဉ်က အိုချိန်ကျအောင်၊ ကောင်းသော တရား မည်၏၊ သဒ္ဓါသည်၊ ကိုယ့်သန္တာန်မှာ အမြဲတည်စေတို့ကောင်းသော တရား မည်၏၊ ပညာသည် လူတို့၏ ကောင်းမွန်သော ရတနာမည်၏၊ ကောင်းမှု သည် သူခိုးမခိုးနိုင်သော တရားကောင်းမည်၏၊ ထိုလေးပါးတို့တွင် သီလ သည် ငါးပါးသီလ၊ ရှစ်ပါးသီလ စသည်ရှိရာ ငါးပါးသီလကို ခါးဝတ် အထည် ကဲ့သို့ မြဲစေရမည်။

“ **သီလံတော ဘိက္ခဝေ ကိံနာမကမ္မံ နသိဇ္ဈတိ** ” သံသရာဘေးကို ရှုလေ့ရှိကုန်သော သူတော်ကောင်းတို့၊ သီလရှိကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏အဘယ် မည်သော အမှုကိစ္စသည် မပြီးပဲရှိအံ့နည်း၊ သီလရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏ အမှုကိစ္စ ဟူသမျှသည် ပြီးသည်သာ၊ ပြည့်စုံသည်သာဖြစ်၏ဟု မြတ်စွာဗရား ဟော ကြားတော်မူသည်ကို နားလည်စေရာသည်။

ဗရား တရား သံဃာ ရတနာသုံးပါးကို ကြည်ညိုခြင်း၊ ကံကံ၏အကျိုးကို ယုံကြည်ခြင်းသည် သဒ္ဓါမည်၏၊ ထိုသဒ္ဓါနှင့်ပြည့်စုံသောသူသည် သာသနာ အစွန့်ရှည်စေရန် ပစ္စည်းလေးပါးတို့ဖြင့် ထောက်ပံ့နိုင်သည်၊ သဒ္ဓါရှိသူ အား ကုသိုလ်အမြဲပွါးသည်။

အသိဉာဏ်ကိုပညာဟုခေါ်သည်၊ ဗရားတပည့်သား သံဃာတော်များကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်သဖြင့် တရားဒေသနာတော်ကိုကြားနာရ၍ အသိဉာဏ်တိုးပွါးကာ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ရကြောင်း ကောင်းစွာသော ကိုယ်ကျင့်တရားများနှင့် ပြည့်စုံနိုင်သည်။ ဆွမ်း၊ သင်္ကန်း၊ ကျောင်း၊ ဆေး ပစ္စည်းလေးပါးတို့ကို လှူဒါန်းခြင်း သံဃာတော်များ၏ ကိစ္စကြီး ငယ်ကို ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ သမထဝိပဿနာများကို ကြိုးစားအားထုတ်ခြင်း စသည်သည် ကောင်းမှုမည်၏။ ထိုကောင်းမှုကို မည်သည့် သူခိုး ဓားပြမှ မခိုးနိုင် မတိုက်နိုင်၊ ကောင်းမှုသည် ကောင်းမှုရှင်၏နောက်သို့ အရိပ်ပမာလိုက်ကာ မြတ်သောလူ့ချမ်းသာ, နတ်ချမ်းသာမှစ၍ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာတိုင်အောင် ပေးစွမ်းနိုင်သည်။ ဤသို့ ပြဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော သီလ, သဒ္ဓါ, ပညာ, ကောင်းမှု လေးခုသော သာဓုဓမ္မနှင့် ပြည့်စုံနိုင်ကြရာသည်။

သာဂါရာ အနာဂါရာစ၊ ဥဘော အညောညနိဿိတာ၊
အာရာဓယန္တိ သဒ္ဓမ္မံ၊ ယောဂက္ခေမ မနုတ္တရံ။
(ဣတိဝုတ်ပါဠိတော် စတုက္ကနိပါတ်)

ဒါယကာ ဒါယိကာမများနှင့် ဆရာတော်များအချင်းချင်း **ကျွန်းကိုင်းမှီကိုင်းကိုကျွန်းမှီ** မေတ္တာညီမျှအမှီရကြမှသာလျှင် ယောဂလေးတန် ကုန်ရာမှန်သည့် နိဗ္ဗာန်ကြငှန်း ဘေးမဲ့နန်းသို့ ရောက်စေခြင်းအလို့ငှါ ပရိယတ္တိသဒ္ဓမ္မ, ပဋိပတ္တိသဒ္ဓမ္မ, ပဋိဝေဓသဒ္ဓမ္မ တည်းဟူသော "သဒ္ဓမ္မသုံးဖြာ" သာသနာတော်မြတ်ကြီးကို ပြီးမြောက်အောင် ချီးမြှောက်နိုင်ကြပေသည်၊ ဟူသော ဒေသနာတော်နှင့်အညီ ချီးမြှောက်နိုင်ကြပါစေ။

ကန်ကြီးပရိယတ္တိစာသင်တိုက်၌ သီတင်းသုံးနေထိုင်ကြသော သံဃာတော်များနှင့်တကွ ပစ္စည်းလေးပါး ဒါယကာ ဒါယိကာမအားလုံး ဘေးရန် ကင်းကြပါစေ၊ စိတ်ချမ်းသာကြပါစေ၊ ကိုယ်ချမ်းသာကြပါစေ၊ မိမိကိုယ်ကိုချမ်းသာအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ကြပါစေဟု မေတ္တာတရားပွါးများပို့သလိုက်ရပေသတည်း။

(ပုံ) **ခံကာင်းဆရာတော်**
အဘိဓ္ဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု
(၁၃၁၆-၃)

ညောင်ရွှေ ဩဝါဒ

တရားအမှတ် (၂)

သုခေါ ဗုဒ္ဓါန မုပ္ပါဒေါ၊ သုခါ သဒ္ဓမ္မ ဒေသနာ၊
သုခါ သံဃဿ သာမဂ္ဂီ၊ သမဂ္ဂါနံ တပေါ သုခေါ။

ဗုဒ္ဓါနံ၊ ဘုရားရှင်တို့၏၊ ဥပ္ပါဒေါ၊ လောကသုံးပါး၌ ထင်ရှားကဲတင့်၊ ပွင့်တော်မူလာခြင်းသည်၊ သုခေါ၊ သတ္တဝါအပေါင်းကို သံသရာတည်း ဟူသော ခရီးခဲမှဆွဲထုတ် ကယ်တင်တော် မူတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ချမ်းသာအစစ် အမြတ်ဆုံးဖြစ်ပါပေ၏၊ သဒ္ဓမ္မဒေသနာ၊ သဒ္ဓမ္မသုံးပါး သူတော်ကောင်းတရားကို ၊ဟောကြားတော်မူခြင်းသည်၊ သုခါ၊ ဇာတိ စသား၊ မီးဆယ့်တပါးတို့မှ ထင်ရှားကေန် ငြိမ်းအေးရာမှန်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့် ချမ်းသာအစစ် အမြတ်ဆုံးဖြစ်ပါပေ၏၊ သံဃဿ၊ ဗုဒ္ဓရှင်ချစ် ဓမ္မရာဇ်၏ ရင်နှစ်မျက်ဖျော် သံဃာတော်၏၊ သာမဂ္ဂီ၊ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ တူမျှစွာဖြင့် ညီညာဖျဖျ ပေါင်းဆုံရခြင်းသည်၊ သုခါ၊ သာသနာ တည် ကြောင်း အရှည်ကောင်းသဖြင့် ချမ်းသာအစစ် အမြတ်ဆုံးဖြစ်ပါပေ၏၊ သမဂ္ဂါနံ၊ အယူသီလ တူညီမျှကြကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ တပေါ၊ အကျင့် ဓမ္မဟူသမျှသည်၊ သုခေါ၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း လမ်းကောင်းကေန် စင်စစ် မှန်သဖြင့် ချမ်းသာအစစ် အမြတ်ဆုံးဖြစ်ပါပေ၏။

ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးသည် ကမ္ဘာသူကမ္ဘာသား သတ္တဝါအများ တို့၏ ချမ်းသာရေး တခုကို ရှေးရှုတော်မူပြီးလျှင် ၊**တိဏ္ဏော တာရေယျံ၊ ဗုဒ္ဓေါ ဗောဓေယျံ၊ မုတ္တော မောစေယျံ** ဟူ၍-

(၁) ငါသည် သံသရာတည်းဟူသော သမုဒ္ဒရာတဘက်ကမ်းသို့ တက်လှမ်း တော်မူခဲ့သည်ရှိသော် ဝေနေယျသတ္တဝါအများတို့ကိုလည်း သံသရာ တဘက်ကမ်းသို့ တက်လှမ်းနိုင်စေမည်။

(၂) ငါသည် သစ္စာလေးပါးမြတ်တရားကို ထင်ရှားကေန် အမှန် သိမြင် တော်မူခဲ့သည်ရှိသော် သတ္တဝါ အများကိုလည်း သိမြင်နိုင်စေမည်။

(၃) ငါသည် သံသရာတည်းဟူသော ဝဋ်နှောင်အိမ်မှ လွတ်မြောက်တော် မူခဲ့သည်ရှိသော် သတ္တဝါ အများတို့ကိုလည်း လွတ်မြောက်စေမည်။

ဤကဲ့သို့ရည်သန်ချက်အဓိဋ္ဌာန် သုံးခုဖြင့် မနေမနား ဗုဒ္ဓစင်စစ် ဖြစ်တော်မူရန်အလို့ငှါ လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်းကာလပတ်လုံး ပါရမီဆယ်ပါး အပြားသုံးဆယ် ငါးသွယ်စာဂ၊ စရိယသုံးတန်၊ ဖြည့်ကျင့်ဘွယ် လမ်းစဉ်အမှန်တို့ကို ရွှေဥာဏ်တော်သဗ္ဗည၊ ရရှိတော်မူသည့် အချိန်တိုင်အောင်၊ ကြိုးစားဖြည့်ကျင့်တော်မူခဲ့ပြီးနောက် လောကသုံးပါးတွင် ဗုဒ္ဓအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိတော် မူခဲ့လေသည်။ ထိုဗုဒ္ဓရှင်ကို အမှီပြုကြရသည့် သတ္တဝါအနန္တ ဝေနေယျအများတို့သည်လည်း၊ သစ္စာလေးပါး ထင်ရှားသိမြင်ကြရသဖြင့် သံသရာတည်းဟူသော ခရီးခဲကန္တာရမှ၊ ကူးမြောက်ကြရသည့်အတွက် ဗုဒ္ဓရှင်ပွင့်တော်မူလာခြင်းသည်၊လောကတွင် အချမ်းသာဆုံး အမြတ်ဆုံးမင်္ဂလာကြီး ဖြစ်ပေသည်။

"ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေါဒုလ္လဘော" ဟူသည်နှင့်အညီ၊ အလွန် တရာကြုံရခဲလှစွာသော ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒ နဝမက္ခဏ၊ အခွင့်ကောင်း အခါကောင်းကြီးနှင့် ကုသိုလ်ကံထောက်ပင့်သဖြင့် ရောက်ခွင့်ဆုံခွင့် ကြုံခွင့် ရရှိကြရသဖြင့် ဤကဲ့သို့ ထူးကဲ မွန်မြတ်သော ပရိယတ္တိ သာသနာနုဂ္ဂဟ ကုသိုလ်ပွဲကြီးများ စာပြန်ပွဲကြီးများ ပြုလုပ်နိုင်ကြပေသည်။

ဤစာပြန်ပွဲကြီးကို အစွဲပြု၍ စာပြန်ဆိုကြသော ရဟန်းတော်များနှင့် တကွ သာသနာပြု ဒါယကာတစုတို့ပါ ထူးကဲသော ကုသိုလ်များ ရကြ၍ သံသရာတည်းဟူသောတဘက်ကမ်းသို့ တက်လှမ်းနိုင်ကြသဖြင့် ဤစာပြန်ပွဲကြီးသည် ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒသုခနှင့် ပြည့်ဝသည်ဟုဆိုနိုင်ပါပေသည်။

ထိုမှတပါး ဗုဒ္ဓရှင်ပွင့်တော်မူပြီး လေးဆယ့်ငါးဝါ ကာလပတ်လုံး ဓမ္မက္ခန္ဓာပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်၊ များမြောင်လှစွာ၊တရားဒေသနာကို ဟောကြားတော်မူခဲ့သည့်အတွက် ဗုဒ္ဓရှင်၏ရွှေလက်ထက်တော်အခါက ဗုဒ္ဓရှင်၏သာဝကအပေါင်း၊ အရိယာသူတော်ကောင်းတို့သည် အသီးအသီး နိဗ္ဗာနဓာတ် ချမ်းသာမြတ်ကို ခံစားကြရပေသည်၊ ဗုဒ္ဓရှင် ပရိနိဗ္ဗာန် ဝင်စံတော်မူပြီးသည့် နောက်မှာလည်း ဗုဒ္ဓရှင်၏ကိုယ်စား ထားတော်မူခဲ့သော တရားဒေသနာ ဓမ္မက္ခန္ဓာတော်တွေကို အရှင်မဟာကဿပအစရှိသော သံဂါယနာတင် ထေရ်အရှင်တို့သည် အစဉ်မပျက်ရအောင် အဆက်ဆက်က စောင့်ရှောက်တော်မူလာခဲ့ကြရာ နှစ်ပေါင်းနှစ်ထောင်ငါးရာ တိုင်တိုင် ခိုင်မာ တည်တန့် ပြန့်ပွါး ထွန်းကား လာလျက် ယနေ့ "ညောင်ရွှေမြို့ကန်ကြီး ပရိယတ္တိ စာသင်တိုက် "၌ ကျင်းပပြုလုပ်အပ်သော

"ဝိနယာနုဂ္ဂဟ"စာပြန်ပွဲကြီးထိအောင် ထွန်းပြောင် တိုးတက်ခဲ့ပေသည်၊ ဤကဲ့သို့ စာပြန်ပွဲ၌ "**သဒ္ဓမ္မဿဝနံ အတိဒုလ္လဘံ**"အရ အလွန်တရာ ကြား နာခဲလှစွာသော ဗုဒ္ဓရှင်တရား ဒေသနာတော်များကို ကြားနာ ကြည်ညို ကြရသဖြင့် ဇာတိစသား မီး ဆယ့်တပါးတို့၏ ထင်ရှားကေန် ငြိမ်းအေးရာ မှန်သည့် ပြည်နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးအစစ် သုခနှစ် ကို ရရှိနိုင်သောကြောင့်"**သဒ္ဓမ္မ ဒေသနာ သုခ**"နှင့်လည်း ပြည့်ဝသည်ဟု ဆိုထိုက်လှပါပေသည်။

ထိုမှတပါး သံဃာတော်များသည် တပါးနှင့်တပါး ဝိဝါဒ မကွဲပြားပဲ၊ ဗုဒ္ဓရှင်၏ ဒေသနာတော်များကို နေ့စဉ်နှင့်အမျှ သင်အံလေ့လာကြလျက် ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ကာယသာမဂ္ဂီ-စိတ္တသာမဂ္ဂီ ပြည့်စုံညီ၍ တပေါင်းတည်း ပြန်ဆိုတော် မူကြသဖြင့် "**သံဃသာမဂ္ဂီသုခ**"နှင့်လည်း ပြည့်ဝလျက်ရှိပါ ပေသည်။

ထိုနောက် သာသနာတော်၏ စည်ပင်တိုးပွါးအကျိုးများ၍ အရှည်တည် တန့်ရေးကိုရှေးရှုကြကာ သမ္မာဆန္ဒတူညီမျှကြလျက်၊ စာပြန်ပွဲတွင် အောင် မြင်အောင် ဆောင်ရွက်ကြကုန်သော သံဃာတော်များနှင့် စာပြန်ပွဲပြီး မြောက်၊ ခရီးရောက်အောင် ချီးမြှောက် ထောက်ပင့်ကြကုန်သော ဒါယ ကာ, ဒါယိကာမအပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့သည် မိမိတို့၏ဆိုင်ရာ တာ ဝန်များကို ကြေပြွန်အောင် စည်းလုံးညီညွတ်စွာ သာသနာတော်ကို ပြုစု စောင့်ရှောက် အောင်မြင် လာကြ သဖြင့် "**သမဂ္ဂါနံ တပေါသုခေါ**" အရ ညီညွတ်ရေး၏ ခိုင်မြဲသော ချမ်းသာသုခကို ပြည့်ဝအောင် ခံစားနိုင် ကြပေသည်။

ဤသို့ပြဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဗုဒ္ဓရှင် ဟောကြားတော်မူသည့် လောက၌ ထူးကဲမွန်မြတ်လှသော ချမ်းသာလေးမျိုး သုခလေးချက်ကို တပြိုင်နက် ရရှိ နိုင်သည်၊ ဤကဲ့သို့ စာပြန်ပွဲကြီးကို တွေ့မြင်ကြည်ညိုကြရကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ် အပေါင်းတို့သည် နှစ်ထောင်းအားရကြပေမည်၊ ဗုဒ္ဓရှင် ကိုယ်တော်မြတ် ကြီးသည်ပင်လျှင် အနာဂါတ်ကာလ၌ အပိတ်အပင် အတားအဆီး မရှိ နိုင်သည့် အနာဂတံသ ဉာဏ်တော်ကြီးဖြင့် ဤ အချိန် အခါမှာ ဤ "**ညောင်ရွှေမြို့၌ကန်ကြီး ပရိယတ္တိစာသင်တိုက်ကြီး**"တည်ထောင်၍ ဤကဲ့ သို့ ခမ်းနားကြီးကျယ်သော "**ဝိနယာနုဂ္ဂဟ စာပြန်ပွဲ**"ကျင်းပပြုလုပ်ကြ လိမ့်မည်ဟု ကြိုတင် သိမြင်တော် မူပြီးကာ ဝမ်းမြောက်တော်မူပြီး ဖြစ်ပေ လိမ့်မည်၊ အကယ်၍ ဗုဒ္ဓရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးသာ သက်တော်ထင်ရှား

ရှိပါက ဤကဲ့သို့ ထူးကဲလှစွာသော စာပြန်ပွဲကြီးများကို ကိုယ်တော်တိုင် ကြွရောက်၍ ချီးမြှောက်တော်မူမည်မှာ မလွဲပေတည်း။

ရွှေကျင်ဂိုဏ်း၏ သမုဋ္ဌာပက ဖြစ်တော်မူကြသော ရွှေကျင်ဆရာတော် မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံ ဆရာတော်ဘုရားအစရှိသော ရွှေကျင်ဆရာတော် အသီးသီး တို့ကလည်း မိမိတို့၏ ဂိုဏ်းစည်းမျဉ်း ဥပဒေထုတ်ပြန်စဉ် အခါကပင် ဤကဲ့သို့ "ဝိနယာနုဂ္ဂဟ"စာပြန်ပွဲကြီးများ ဖြစ်ပေါ်လာလိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်တော်မူကြကာ မျက်မှောက်ဗိမ္ဗာ တွေ့မြင်ရသကဲ့သို့ ဝမ်းမြောက်တော် မူကြပေလိမ့်မည်၊ ယခုလက်ရှိ ရွှေကျင်နိကာယ ဂဏပါလက ဆရာတော်ကြီးများနှင့်တကွ အားလုံးသော လူနတ်ပြဟ္မာ အပေါင်းတို့သည် အသီးသီး ဝမ်းမြောက် ကြည်နူးလျက် ရှိကြပေသည်။

အဘယ့်ကြောင့် ဤကဲ့သို့ ဝမ်းမြောက်ဘွယ်ရာ ဖြစ်ပေသနည်းဟူမူ....

ပမုဋ္ဌမှိ စ သုတ္တန္တေ၊ အဘိဓမ္မေ စ တာဝဒေ၊
ဝိနယေ အဝိနဋ္ဌမှိ၊ ပုနတိဋ္ဌတိ သာသနံ။

အရ- ဗုဒ္ဓရှင်၏ သာသနာတော်မှာ သုတ္တန် အဘိဓမ္မာ နှစ်ဖြာသော ဒေသနာတော်ကြီးများ မေ့ပျောက်ပျက်စီး၍ သွားသော်လည်း ဝိနည်း ဒေသနာတော်ကြီးတခု တည်မြဲလျက်ရှိပါက သာသနာတော်ကြီး တည်မြဲနိုင်ပေသည်၊ ဝိနည်းသည် သာသနာတော်၏ အသက်ပင် ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့်"**ဝိနယောနာမ သာသနဿအာယု၊ ဝိနယေ ဌိတေ သာသနံ ဋ္ဌိတံ** "ဟု မိန့်ဆိုကြပေသည်။

ဝိနည်း ဆိုသည်မှာ ဗုဒ္ဓရှင်၏ အဆုံးအမတော်ပင်တည်း။ ဗုဒ္ဓရှင်၏ အဆုံးအမတော်ကိုပင် သာသနာဟု ခေါ်ဆို၏၊ ဝိနည်းနှင့် သာသနာမှာ ရဟန်းတော်များ၌သာ ရှိသည်မဟုတ်၊ လူပုဂ္ဂိုလ်များ၌လည်း လူပုဂ္ဂိုလ် များအလိုက် ငါးပါးသီလ အစရှိသော လူ့ဝိနည်း လူ့ကျင့်ဝတ် လူ၏ ယဉ်ကျေးမှုများ ရှိကြပေသည်၊ လူဖြစ်စေ ရဟန်းဖြစ်စေ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဗုဒ္ဓရှင်၏ အဆုံးအမဩဝါဒအတိုင်း လိုက်နာ ကျင့်သုံး၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ **သန္တာန်၌** သာသနာတည်ရှိနိုင်၏။

အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဗုဒ္ဓရှင်၏အဆုံးအမ ဩဝါဒကို မလိုက်နာ မကျင့်သုံး၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌ ဗုဒ္ဓရှင်၏သာသနာတော် ခေတ်အတွင်းပင် ဖြစ်စေကာမူ သာသနာကွယ်ပ၍နေပေ၏။

လူများလည်း လူပုဂ္ဂိုလ်များအလိုက်၊ ရဟန်းတော်များလည်း ရဟန်းတော်များ အလိုက်၊ထိုက်သည့်အားလျော်စွာ ဗုဒ္ဓရှင်၏အဆုံးအမ ဩဝါဒကို လိုက်နာကျင့်သုံးကြမှသာလျှင်၊ သာသနာတော် အရှည်ခိုင်မြဲနိုင်ပေလိမ့်မည်။ ဗုဒ္ဓရှင်၏အဆုံးအမတော်များကို ယနေ့ အားလုံးမစောင့်ထိမ်း မလိုက်နာကြပါလျှင် ယနေ့ပင် သာသနာတော်ကြီး ကွယ်ပျောက်သွားနိုင်သည်ကို သတိမူသင့်ပေသည်။

ရဟန်းရော–လူပါ တလောကလုံးပင် တညီတညွတ်တည်း ဗုဒ္ဓရှင်၏ သာသနာတော်အဆုံးအမတော်ကို မကျိုးမပေါက်ရအောင် စောင့်ရှောက်သွားမည်ဆိုပါက သာသနာတော် အနှစ်ငါးထောင်မက တည်ရှိသွားနိုင်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဝိနယေ ဌိတေအရ ဝိနည်းတည်ဆိုသည်မှာ ဝိနည်းကျမ်းစာများကို သင်ထားရုံမျှ အာဂုမ်ဆောင်ထားရုံမျှဖြင့် ဝိနည်းတည်သည် မမည်နိုင်သေးပေ။ ဝိနည်းတရားတော်များကို သိထားသည့်အတိုင်း ကျင့်ကြံကြမှသာလျှင် သာသနာတည်သည် မည်သောကြောင့်–

ပါတိမောက္ခံ ဝိသောဓေန္တော၊ အပ္ပေဝ ဇီဝိတံ ဇဟေ၊
ပညတ္တံ လောကနာထေန၊ နဘိန္ဒေ သီလ သံဝရံ။

အရ–မိမိ၏အသက်ထက် သာသနာတော်၏အသက်ဟု ဆိုအပ်သော ဝိနည်းတရားတော်ကိုပင် ချစ်ခင်မြတ်နိုးကြိုးစားကာ ဖြည့်ကျင့်ကြ၍ သီလဝိသုဒ္ဓိစသော ဝိသုဒ္ဓိခုနှစ်ပါး အစဉ်အတိုင်း တိုးပွါးကြပြီးလျှင် နိဗ္ဗာနဓါတ်ဟု ဆိုအပ်သော ဝိမုတ္တိရသ–အရသာသုခထူးကို ကြည်နူးစွာခံစားသုံးဆောင်နိုင်ကြစေရန် ဩဝါဒစကား မိန့်ကြားသိစေလိုက်သည်။

(ပုံ) စံကင်းဆရာတော်

အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု

(၁၃၁၇-၃)

" ညောင်ရွှေသြဝါဒ "

တရားအမှတ် (၃)

သုတ္တန္တေ့သု အသန္တေ့သု၊ ပမုဋ္ဌေ ဝိနယမှိစ၊
တမောဘဝိဿတိ လောကော၊ သူရိယေ အတ္ထင်္ဂတေ ယထာ။

ဤသို့ "**အင်္ဂုတ္တရအဋ္ဌကထာ**"မှာ ပြဆိုသည်နှင့်လျော်ညီစွာ ဗုဒ္ဓရှင်၏ ကိုယ်တော်စား တည်ထားတော်မူခဲ့သော "**သုတ္တန်၊ ဝိနည်း၊ အဘိဓမ္မာ**" သုံးဖြာသော " သာသနာ့အလင်းရောင် "တို့သည်၊ ဤကမ္ဘာ လောကမှာ အကယ်၍သာ ကွယ်ပျောက် ဆိတ်သုဉ်းသွားခဲ့ပါမူ၊ လောကကြီး တခုလုံး သည် " အဝိဇ္ဇာမှောင် " ပိတ်ဖုံးသွားပေမည်။

လောက၌ နေမင်း၏အလင်းရောင် ကွယ်ပျောက်သောအချိန်မှာ ကမ္ဘာသူ၊ ကမ္ဘာသား သတ္တဝါ အများတို့သည်၊ မိမိတို့အလိုရှိအပ်သော အမှုကိစ္စ မျိုးကို မပြုမလုပ်နိုင် ထိုထို အရပ်ဒေသသို့ မသွားရောက်နိုင် ကြသကဲ့သို့၊ "**သာသနာ့အလင်းရောင်**" ကွယ်ပျောက်သော အခါ၌လည်း မိမိတို့အလို ရှိအပ်သော ကုသိုလ်ကိစ္စအဝဝကို အားထုတ်ခွင့် မရကြတော့ပဲ၊ နိဗ္ဗာန် ကို မဆိုထားဘိ ကောင်းရာ သုဂတိဘုံသို့ သွားရောက် ခိုလှုံ့ဘို့ ဝေးကြပေ တော့မည်။

ယခုအချိန်မှာကား "သာသနာ့အလင်းရောင် " မကွယ်မပျောက် ထွန်း တောက်သော အချိန်နှင့် ကြုံကြိုက်သဖြင့်"ညောင်ရွှေမြို့ ကန်ကြီး ပရိယတ္တိ စာသင်တိုက်ကြီး "မှာ စာပြန်ပွဲကြီးများကျင်းပ၍ "သုတ္တန်၊ ဝိနည်း၊ အဘိ ဓမ္မာ "သုံးဖြာသော သာသနာ့ အလင်းရောင် ဝင်းပြောင် တောက်ပလျက် သာသနာ့ ကြက်သရေ၊ မြို့ကြက်သရေ၊ ကမ္ဘာ့ ကြက်သရေကို ဆောင်နိုင် သဖြင့်၊ ယခု ပစ္စုပ္ပန်နှင့် အနာဂတ် သာသနာ ရှည်ကြာစွာ တည်တန့်ရေး အတွက် အားပေးဂုဏ်ယူစရာ ကောင်းလှပါပေသည်။

" **အနာဂတေ လဇ္ဇီ ရက္ခိဿတိ** "ဟူ၍၊ ရှေးရှေး သံဂါယနာ မဟာ ထေရ်ကြီးများက "နောင်အနာဂတ်ကာလ၌ **သာသနာ**တော် မြတ်ကြီးကို လဇ္ဇီသူမွန် သီလဝန်ပုဂ္ဂိုလ်များ စောင့်ရှောက်နိုင်ပေလတ္တံ့"ဟု သုံးကြိမ် တိုင်တိုင် မြွက်ကြားတော် မူခဲ့ကြသည်နှင့်အညီ ယခုကဲ့သို့ လဇ္ဇီသူမွန် သီ လဝန် ဖြစ်တော်မူကြသော"သာသန မာမက = သာသန ပါလက"ပုဂ္ဂိုလ် များ၏ ကြိုးစားဆောင်ရွက် အားထုတ်မှုကြောင့် ယနေ့တိုင်အောင် သာ

သနာတော်ကြီး၏ "အလင်းရောင်" မကွယ်မပျောက် ထွန်းတောက်တည် ရှိလာခဲ့ပေသည်။

ဗုဒ္ဓရှင်၏ သာသနာ ရှည်ကြာတည်တန့် ခိုင်ခန့်ခြင်းကို အလိုရှိတော် မူကြကုန်သော "အရှင်မဟာကဿပ"အစရှိကုန်သော မထေရ်မြတ်ကြီး တို့သည် "ပရိယတ္တိသဒ္ဓမ္မ"ဟု ဆိုအပ်သော ပိဋကသုံးပုံ ဗုဒ္ဓဝစနကို သံဂါ ယနာ တင်တော်မူကြကုန်လျက် သာသနာ့အလင်းရောင် မကွယ်ပျောက် ရအောင် စောင့်ရှောက်ခဲ့ကြကုန်ပြီ၊ မဂဓပြည့်ရှင် "ဗရင်အဇာတသတ်" အစရှိကုန်သော သာသနာ့ဒါယကာ မင်းအပေါင်းတို့ကလည်း သာသနာ ကြီးပွါးရေးကိုရှေးရှု၍ အစွမ်းကုန်အားပေး ချီးမြှင့်ခဲ့ကြကုန်ပြီ။

ဒုတိယ သံဂါယနာ တင်ပြီးသည်၏ အဆုံး၌ "သဗ္ဗကာမိ" အစရှိကုန် သော မထေရ်ကြီးတို့သည် အနာဂတ်သာသနာ စောင့်ရှောက်ရန်အတွက် ဗြဟ္မာပြည်တိုင်အောင် သွားရောက်၍၊ တိဿဗြဟ္မာမင်းကြီးအား လူ့ပြည် သို့ဆင်း၍ သာသနာ စောင့်ရှောက်ဘို့ရန် တောင်းပန်ကြရလေသည်။

ထိုတိဿဗြဟ္မာမင်းကြီးကလည်း သာသနာရေးအတွက် အားတက် ရွှင် လန်း ဝမ်းမြောက်စွာ အထက်ဗြဟ္မာဘုံသို့ တက်ရောက်နိုင်စွမ်း ရှိသော် လည်း အေးချမ်းသာယာသော ဗြဟ္မာ့ဘုံကိုစွန့်ခွါ၍ လူ့ပြည်သို့ဆင်းသက် ခါ "**မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿမထေရ်**"၏ အဖြစ်ဖြင့် "တတိယ သံဂါယနာ" တင်တော်မူကာ သာသနာကိုစောင့်ရှောက်ခဲ့လေသည်။

ရှေးရှေးရဟန္တာအရှင်မြတ်ကြီးတို့နှင့် သာသနာ့ဒါယကာ မင်းကောင်း မင်းမြတ်တို့သည် သာသနာအတွက် အဆက်ဆက် ဆောင်ရွက် စောင့် ရှောက်တော် မူလာကြသကဲ့သို့ ထို့အတူ ယခု ညောင်ရွှေမြို့ "ကန်ကြီး ပရိယတ္တိစာသင်တိုက်"ရှိ သံဃာတော်များနှင့် သာသနာရေးကို အားပေး ကူညီနေကြသည့် ဒါယကာ-ဒါယိကာမတစုတို့ သည်လည်း သာသနာ့ အလင်းရောင် ထွန်းပြောင်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်အားထုတ်နေကြသည် ကို အထူးချီးကျူးအပ်လှပေတော့သည်။

ဗုဒ္ဓရှင်၏သာသနာတော်ကြီးသည် "ရေကန်ကြီး"သဘွယ်ဖြစ်ပေ၏။

ပရိယတ္တိသည် ရေကန်၏ကန်ဘောင်ရိုးနှင့် တူ၏။

ပဋိပတ္တိသည် ကြည်လင်အေးမြသောရေနှင့် တူ၏။

ပဋိဝေဓသည် လှပသာယာသော ကြာနှင့် တူ၏။

ကန်ဘောင်ရိုးကို ခိုင်မာအောင်ပြုပြင် စောင့်ရှောက်လိုက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် ရေကန်တွင်းရှိ ရေနှင့်ကြာကို စောင့်ရှောက်သည်မည်သကဲ့သို့ "ပရိယတ္တိ ယေဝ သာသနဿမူလံ"ဟူသည်နှင့်အညီ သာသနာ၏ အရင်းမူလဖြစ်သော "ပရိယတ္တိဓမ္မ"ကို စောင့်ရှောက်အားထုတ်လိုက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် ကြွင်းကျန်သော ပဋိပတ္တိ, ပဋိဝေဓ သာသနာနှစ်ပါးကိုလည်း ချီးမြှောက်စောင့်ရှောက်သည် မည်တော့သည်သာလျှင်တည်း။

ဥပမာ တနည်းအားဖြင့် ပြရသော်-

ပရိယတ္တိသည် ဆေးကျမ်းစာနှင့် တူ၏။

ပဋိပတ္တိသည် ရောဂါပျောက်ကင်းအောင် ဆေးမှီဝဲသည်နှင့် တူ၏။

ပဋိဝေဓသည် ရောဂါပျောက်ကင်းသည်နှင့် တူ၏။

မှန်ကန်သော ဆေးကျမ်း၌ လာသော ဆေးစစ် ဆေးမှန်ကို မှီဝဲမှသာလျှင် ရောဂါပျောက်ကင်းနိုင်သကဲ့သို့ "ပရိယတ္တိအသိဉာဏ်ဖြင့်" မှန်ကန်သော"ပဋိပတ္တိကျင့်စဉ်များကို ကျင့်ကြံမှသာလျှင် "ပဋိဝေဓ"ဟု ဆိုအပ်သော ကိလေသာရောဂါ ပျောက်ကင်းသဖြင့်"မဂ်-ဖိုလ်-နိဗ္ဗာန်-ပဋိဝေဓ တရားမှန်" ကို ရရှိနိုင်ရကား ပရိယတ္တိသာသနာသည် သာသနာတော် ၃-ရပ်၏ အရင်းမူလ ပဓါနဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားလှပေ၏။ အကယ်၍ ပရိယတ္တိတည်းဟူသော ဆေးစာကိုသာ ကျက်မှတ်နားလည်နေ၍ ပဋိပတ္တိတည်းဟူသောဆေးကို မှီဝဲသုံးဆောင်မှုမရှိခဲ့ပါလျှင် ပဋိဝေဓ ဟု ဆိုအပ်သော ကိလေသာရောဂါဆိုးကြီးများ ပျောက်ကင်းမှုရရှိလိမ့်မည် မဟုတ်ပေ။ ကိလေသာတည်းဟူသော ရောဂါဆိုးကြီးများ ကင်းပမှု ပဋိဝေဓတရားထူးများရရှိစေရန် ပရိယတ္တိဟု ဆိုအပ်သော ဆေးကျမ်းနားလည်ရုံမျှနှင့် အားရတင်းတိမ်မနေကြပဲ၊ ဆေးမှီဝဲသုံးဆောင်သည်နှင့် တူသော "ပဋိပတ္တိသမထ ဝိပဿနာ"တရားများကို အားထုတ်သင့်လှပေသည်။

ထို့ကြောင့်ဗုဒ္ဓရှင်သည် စတုက္ကအင်္ဂုတ္တရနိကာယ ဒုတိယ ဝလာဟကသုတ်တွင်-

(၁) ပရိယတ်ကိုသာသင်ကြား၍ သစ္စာလေးပါးတရားကို သိမြင်အောင် မကျင့်သောသူသည် ခြိမ်းသာခြိမ်း၍ မရွာသောမိုဃ်းနှင့် တူ၏။

(၂) သစ္စာလေးပါးတရားကို သိမြင်အောင် ကျင့်၍ ပရိယတ်ကို မသင်သောသူသည် ရွာသာရွာ၍ မခြိမ်းသော မိုဃ်းနှင့် တူ၏။

(၃) ပရိယတ်ကိုလည်းသင်၍ သစ္စာလေးပါးတရားကို သိအောင်ကျင့်သောသူသည် ရွှာလည်းရွာ ခြိမ်းလည်းခြိမ်းသော မိုဃ်းနှင့်တူ၏။

(၄) ပရိယတ် ကိုလည်း မသင်၊ သစ္စာလေးပါး တရားကိုလည်း သိအောင်မကျင့်သောသူသည် မရွာလည်းမရွာ မခြိမ်းလည်းမခြိမ်းသော မိုဃ်းနှင့်တူ၏ဟု ဟောတော်မူခဲ့၏။

ထို့ကြောင့် နိဂုံးချုပ် အနေအားဖြင့် တိုက်တွန်းလိုသည်မှာ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ် ၄-မျိုးတို့တွင် ခြိမ်းလည်းခြိမ်း ရွာလည်း ရွာသော မိုဃ်းကြီးနှင့် တူသော အမြတ်ဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်အောင်''ပရိယတ်၊ ပတိပတ်''နှစ်ရပ် စွယ်စုံကျင့်ကြံ အားထုတ်၍''ပတိဝေဓ''ဟုဆိုအပ်သော မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် ''ငြိမ်းချမ်းရေး'' အစစ် အမှန်ကို ရရှိခံစားနိုင်ကြစေရန် ''ဩဝါဒစကား'' မိန့်ကြားသိစေလိုက်သည်။

(ပုံ) **ခံကင်းဆရာတော်**
အဘိဓ္ဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု
၁၃၁၀–ခု၊

'' ညောင်ရွှေဩဝါဒ ''

တရားအမှတ် (၄)

ကျေးဇူးရှင် ရွှေကျင်နိကာယ ဓမ္မသေနာပတိ သမ္မုတိသံဃရာဇာ
ပထမရွှေကျင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဩဝါဒကထာနှင့်
နဝမရွှေကျင်(စံကင်း)ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ဥယျောဇာန ကထာ။

(၁) ခိလဗန္ဓေန ပါသာဒေါ၊ ကုလ္လော ယောဇ္ဇေန သုဋ္ဌုနာ။
သန္တာရာ သမဂ္ဂေါ သံဃော၊ စိရံတိဋ္ဌတိ နိစ္စလော။

ပါသာဒေါ၊ ရွှေ,ငွေ,မြ,စိန် ထိန်တညီးညီး ပြာသာဒ်ကြီးသည်၊ ခိလဗန္ဓေန၊ ကြီးကြီးငယ်ငယ် သွယ်သွယ်များလှ သံမှိုစသောအဖွဲ့ဖြင့်၊ နိစ္စလော၊ ပြင်းစွာ ခတ်လှိုင်း လေမုန်တိုင်းကြောင့် မကိုင်းမယိုင် ကြံ့ကြံ့ခိုင်သည်ဖြစ်၍။

စိရံ တိဋ္ဌတိ၊ အခွန့်ရှည်ကြာတည်နိုင်စွာ၏၊ ကုလ္လော၀၊ စပါးဆန်လှော်ငင် အကျိုးဆောင်သည့် ဝါးဖေါင် သစ်ဖေါင်သည်လည်း၊ ယောတ္တေန သုဗဒ္ဓနာ၊ မြဲမြန်ဖွဲ့ချည် လွန်ကြိုးစသည်ဖြင့်၊ နိစ္စလော၊ ပြင်းစွာခတ်လှိုင်း လေမုန်တိုင်းကြောင့် လှုပ်ရှားမယိုင်ကြံ့ကြံ့ခိုင်သည်ဖြစ်၍၊ စိရံတိဋ္ဌတိ၊ ကမ်းရောက်သည်တိုင် ကြာမြင့်စွာတည်နိုင်၏၊ သမဂ္ဂေါသံဃော၊ သီလ,သမာဓိ စရှိထိုထို မြတ်ကုသိုလ်ဂုဏ်အင်ကြောင့် အလွန်လျှင်ကြည်ညိုစလောက်ကြသော လဇ္ဇီပေသလသိက္ခာကာမ သမဂ္ဂသံဃာတော် အပေါင်းသည်၊ သန္တာရာသန္တာရေန၊ ချင်းတို့ချင်းချင်း မေတ္တာခင်း၍ ချစ်ခင်မြတ်နိုးခြင်း ပဋိသန္ထာရဖြင့်၊ နိစ္စလော၊ မလိမ္မာသူအောက်ငယ်သူတို့ ဉာဏ်ကူပြောကြားဂုံးစကားကြောင့် ဖေါက်ပြားယောက်ယက် လှုပ်လျှက်ခြင်းမရှိသည်ဖြစ်၍၊ စိရံတိဋ္ဌတိ၊ ရွှေငွေမြစိန် ထိန်တညီးညီး ပြာသာဒ်ကြီးနှင်နှင် ထက်ဝန်းကျင်လူအပေါင်းတို့၏ ခိုအောင်းအားထားရာဖြစ်၍ စင်စစ်မြဲခိုင် တည်တန့်နိုင်လေသတည်း။

(၂) နာယကော ပါကဋော ထေရော၊ ပညဝါ သတိမာ ဟိ ယော၊
ဩဝါဒံ တုဋ္ဌစိတ္တေန၊ သာဓု စရန္တု သုဗ္ဗစာ။

ဟိ၊ ခိလဗန္ဓနဩဝါဒကို ဟောပြမြွက်ဖော် ပထမရွှေကျင်ဆရာတော်ဗရားကြီး၏ အံ့ချီးအဟော်မြတ်ဂုဏ်တော်နှင့် ဟောဖေါ်မြွက်ဟ ဩဝါဒကို ကျင့်ကြစေရန် စိတ်အကြံဖြင့် လျှော်ကန်သင့်စွာ တိုက်တွန်းပါအံ့၊ ယော ထေရော၊ လွန်ကြိုးမယ်န ပမာပြ၍ ပဋိသန္ထာရတရား ဩဝါဒစကားကို ဟောကြားတော် မူပေသော အကြင်ဆရာတော် ဗရားကြီးသည်။ နာယကော၀၊ အဘိသိက်ခံ မတ်ပေါင်းရုံသည့် ထီးစံနန်းပိုင်ဉုးကိုင်သခင် ဗရင်မင်းတိုး ကျင့်သုံးတော်မှန် ပူဇော်ခံ၍ တည်ဘန်ဆင်းလတ် ဂုဏ်းမြတ်နေသွင် ဒ္ဒိုရွှေကျင်၏ ဉုးကင်အစ နာယကကြီးလည်း ဖြစ်တော်မူပါပေ၏၊ ပါကဋော၀၊ ယိုးဒယား,သီဟိုဠ် ထိုထိုဘေ့ချက် မြေကနက်၌ အဘက်ဘက်ထင်ရှားသဖြင့် အမြင်အားဖြင့်လည်း ကြော်ကြားတော်မူခဲ့ပါပေ၏၊ ပညဝါ၀၊ ထူးမြတ်တဲ့ဉာန်အမြင်မှာ သမ္ဗဇဉ်တဖြာမှီး၍ ပညာကြီးရှင် တကယ့်တကယ်လည်း သိမြင်ကျွမ်းကျင်တော်မူပါပေ၏၊ သတိမာ၀၊ အပ္ပမာဒေန သမ္ပါဒ၌ နေ့ညပျော်မွေ့သဖြင့် မေ့တယ်လျော့တယ်ပေါ့တယ်မရှိ ဓိတိသခင် သတိအရှင်လည်းဖြစ်တော်မူပါပေ၏၊တဿ၊ ကေရာဇ်ဗရင် ဉုးတင်ခစား ထိုကျေးဇူးရှင် ပထမရွှေကျင်ဆရာတော်ဗရားကြီး၏၊ ဩဝါဒံ၊ ဓမ္မအာမိသ ဝစနဟု သုံးဝလွန်ကြိုးသုံးမျိုးမယ်န,ပမာပြသည့် ပဋိသန္ထာရတရား

ဩဝါဒစကားကို၊ တုဋ္ဌစိတ္တေန၊ သဒ္ဓါဇောဖက် မနေ့ာစွက်၍ ဟောချက်မှတ်သား နှစ်သက်ရွှင်လန်းသောစိတ်ထားဖြင့်၊ သုဗ္ဗစာ၊ ပြောတိုင်းနာလိုဆိုတိုင်းနာယူ ကြည်ဖြူစိတ်ကိုက် စရိုက်မနေ့ာ သောဝစသာတာ ဂုဏ်သဘော ရှိတော်မူကြပါပေကုန်သော၊ သာဓု၊ ရှေ့ကျင်နွယ်မျိုး မညိုးစေရအာစာရဖြင့် ကျ,န သိပ်သည်း ကျင့်ဝိနည်းကို စောင့်စည်းတော်မူကြပေကုန်သော သူတော်ကောင်းအပေါင်းတို့သည်၊ စရန္တု၊ ဓမ္မ အာမိသ ဝစနဟု သုံးဝလွန်ကြိုး သုံးမျိုးမယ်န သန္တာရဖြင့် ပြည့်ဝစုံပေ ဖြည့်ကျင့်နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

ကျေးဇူးရှင် စံကင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ညွှန်ပြချက်အရ ယခုနှစ် ဂါထာ ၂-ပုဒ် ရေးပို့လိုက်ရပါသည်။

အကျိုးဆောင်
မန္တလေး။
(၁၃၁၉-ခု)

" ညောင်ရွှေဩဝါဒ "

တရားအမှတ် (၅)

၁။ စက္ခုနာ သံဝရော သာဓု၊ သာဓု သောတေန သံဝရော၊
ဃာနေန သံဝရော သာဓု၊ သာဓုဇိဝှာယ သံဝရော။

၂။ ကာယေန သံဝရောသာဓု၊ သာဓုဝါစာယ သံဝရော၊
မနသာ သံဝရော သာဓု၊ သာဓု သဗ္ဗတ္ထ သံဝရော၊
သဗ္ဗတ္ထ သံဝုတော ဘိက္ခု၊ သဗ္ဗ ဒုက္ခာ ပမုစ္စတိ။

ဤဒေသနာတော်ကို ဗုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ် သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်းမှာ သီတင်းသုံးတော်မူစဉ်အခါက ရဟန်းတော်(၅)ပါးတို့သည်၊ စက္ခု,သောတ,ဃာန,ဇိဝှါ,ကာယဟု ဒွါရ(၅)ခုရှိသည်တွင် တခုစီ-တခုစီကိုသာ စောင့်စည်း ထိန်းသိမ်း၍ နေကြသတဲ့၊ ထိုသို့နေကြရာ တနေ့သောအခါ အချင်းချင်းစုဝေး တွေ့ဆုံကြသဖြင့် " အဟံ ဒုရက္ခံ ရက္ခာမိ၊ အဟံ

ဒုရက္ခံ ရက္ခာမိ” “တပည့်တော်ဟာ သူတပါး စောင့်ရှောက်နိုင်ခဲ့တဲ့ ဒွါရကို စောင့်ရှောက်နေပါတယ်၊ တပည့်တော်ဟာ သူတပါး စောင့်ရှောက်နိုင်ခဲ့တဲ့ဒွါရကို စောင့်ရှောက်နေပါတယ်”ဤသို့ အချင်းချင်း အငြင်းပွါးကြပြီးနောက်၊ ဗုရားရှင်ထံတော်သို့ မေးလျှောက်က မှန်ကန်တိကျသော အကြောင်းကို သိကြရကုန်အံ့ဟု သဘောတူတိုင်ပင်ကြကာ ဗုရားရှင်ထံသို့ ကပ်ရောက်ကြပြီးလျှင်....

မယံဘန္တေ စက္ခုဒွါရာဒိနိ ရက္ခန္တာ အတ္တနော အတ္တနော

ရက္ခနဒွါရမေဝ ဒုရက္ခန္တိမညာမ၊ ကောနုခေါ အမှေသု ဒုရက္ခံရက္ခတိ။

“မြတ်စွာဗုရား စက္ခုဒွါရ စသည်တို့ကို စောင့်ရှောက်ကြ ကုန်သော ဗုရားတပည့်တော်တို့သည် မိမိ-မိမိ၏ စောင့်ရှောက်တဲ့ဒွါရကိုသာ စောင့်ရှောက်ဘို့အချက် အလွန်အမင်း ခက်လှသည်ဟု မှတ်ထင်ယူဆကြ ပါကုန်သည်ဗုရား။ ဗုရား တပည့်တော်တို့တွင် အဘယ်ရဟန်းသည်သာ စောင့်ရှောက်နိုင်ခဲတဲ့ ဒွါရကို စောင့်ရှောက်သည် မည်ပါသနည်း ဗုရား ”ဟု လျှောက်ကြသော အခါ ဗုရားရှင်က “သဗ္ဗာနိပေတာနိ ဘိက္ခဝေ ဒုရက္ခာနေဝ ” ချစ်သား ရဟန်းတို့ စက္ခုစသား ဒွါရ(၅)ပါးလုံးတို့ပင် စောင့်ရှောက်ဘို့အချက် အလွန်ခက်လှ ကုန်သည်သာတည်း။ ချစ်သားရဟန်းတို့ ရှင်ရဟန်းဖြစ်သောသူအား အကြင်အခါ စက္ခုဒွါရ၌ ရူပါရုံထိခိုက်လာ၏၊ ထိုအခါ ဣဋ္ဌဖြစ်သော ရူပါရုံ၌ နှစ်သက်မှုမရှိပဲ အနိဋ္ဌဖြစ်သော ရူပါရုံ၌လည်း ပြစ်မှားမှုမရှိပဲ စောင့်ရှောက်ထိန်းသိမ်းသွားနိုင်ပါက ကောင်းမြတ်လှပေ၏၊ သောတ ဒွါရစသည်၌ ထိခိုက်လာသော သဒ္ဒါရုံစသည်၌လည်း နှစ်သက်မှု ပြစ်မှားမှုမရှိပဲ စောင့်ရှောက်ထိန်းသိမ်း သွားနိုင်ပါက ကောင်းမြတ်လှ၏၊ ထိုမှတပါး နှုတ်ဖြင့် စောင့်စည်းမှု စိတ်ဖြင့် စောင့်စည်းမှု ပြုစုထိန်းသိမ်းနိုင်လျှင်ငှင်း စက္ခုဒွါရစသော ဒွါရ ၅-ခုလုံးတို့၌ စောင့်စည်းမှု ချုပ်တည်းမှုရှိလျှင်ငှင်း အကောင်းဆုံးပင်ဖြစ်ပေသည်၊

ထိုဒွါရ (၅) ပါးလုံးတို့၌ အာရုံ ၅-ပါး ကာမဂုဏ် တရားဆိုးတွေ ထိုးဖေါက် ဖျက်ဆီးမှု မပြုနိုင်အောင် စောင့်ရှောက် ထိန်းသိမ်း နိုင်သော ရှင်ရဟန်းသည်သာ အလုံးစုံသော သံသရာဝဋ္ဋဒုက္ခ အမြစ်အရင်းမှ လွတ်ကင်းထွက်မြောက်၍ နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာသို့ ဆိုက်ရောက် နိုင်ပေသည်ဟု ရဟန်း ၅-ပါးလုံး၏ စောင့်စည်းမှုကို သာခုခေါ်ကာ အညီအမျှ ဖြေကြားတော်မူကာ“စက္ခုနာသံဝရော သာခု”စသောဖေါ်ပြပါ ဒေသနာတော်မြတ် ဟော

ကြားတော်မူလေသည်။ ဒေသနာတော် အဆုံးမှာ ရဟန်းတော် ၅-ပါးလုံး သောတာပန် တည်တော်မူသွားကြတယ်တဲ့။

ယခုပြဆိုခဲ့တဲ့ ဗုဒ္ဓဒေသနာတော်နှင့်အညီ ကန်ကြီးပရိယတ္တိ စာသင်တိုက်ကြီးအတွင်းမှာ ဤနေ့ ဤရက် ဤအချိန်မှာဆိုလျှင် နှစ်စဉ်မပျက် သံဃာတော်များဘက်က ဝိနည်းတရားတွေပြန်ဆို ပူဇော်ကြ၊ဒကာ ဒကာမများဘက်ကလဲ တရားတွေနာယူပန်ဆင်ကြ လှူဒါန်းကျွေးမွေးကြ သာသနာရေး ကိစ္စ အဝဝတွေကို တာဝန်ကြေစွာ ထမ်းဆောင်ပြုလုပ်ကြ။ ပရိယတ္တိ သာသနဟိတကာရီအသင်း ဝိသာခါအသင်းအဖွဲ့တွေ ဓမ္မစကြာအသင်း အဖွဲ့တွေကလဲ မိမိတို့ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ တာဝန်ကြေစွာ ပြုလုပ်နေကြ ထမ်းဆောင်နေကြသဖြင့် အာရုံ ၅-ပါး အကုသိုလ်တရားဆိုးတွေ ဝင်ရောက်ဖျက်ဆီးမှုမပြုသာတော့ပဲ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတရားစုတွေ အလွန်ကြံ့ခိုင်ကြပြီးလျှင် ယခုလို သာသနာတော်ကြီး တိုးပွါးလာအောင် ကြိုးစားနေကြသည်ဟု ကြားရ သိရ၍ ဆရာတော်မှာ ဝမ်းသာလို့ အားရလို့ ပျော်ရွှင်လို့ မဆုံးနိုင်တော့ပေ။ သို့ကလိုဆက်လက်ပြီး နောင်အနာဂတ်မှာလည်း ကန်ကြီး သာသနာ ဗရားရှင်သာသနာတော်ကြီး တိုးတက်စည်ပင်ပြန့်ပွါးလာအောင် ဆရာရော၊ ဒကာပါ၊ "သဒ္ဓါ, ခန္တီ, ဝီရိယ, သတိ, ဉာဏ "ဆိုတဲ့ တရား ၅-ခု လက်ကိုင်ပြုကြ၍ ဗုဒ္ဓသာသနာခရီးအစဉ်မှာ တွင်တွင်ကြီး သွားလာနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

(မုံ) ခံကာင်းဆရာတော်
(၁၃၂၀-ခု)

" ညောင်ရွှေ သြဝါဒ "

တရားအမှတ် (၆)

၁။ နဟိဓမ္မော အဓမ္မော စ၊ ဥဘောသမ ဝိပါကိနော၊
အဓမ္မော နိရယံ နေတိ၊ ဓမ္မော ပါပေတိ သုဂ္ဂတိံ။

ဓမ္မော စ၊ ကုသိုလ်တရားသည်၎င်း၊ အဓမ္မော စ၊ အကုသိုလ်တရားသည် ၎င်း၊ ဥဘော၊ နှစ်ပါးသောတရားတို့သည်၊ သမဝိပါကိနော၊ တူသော အကျိုးရှိကုန်သည်၊ နဟိဟောန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်သာလျှင်တည်း၊ အဓမ္မော၊

အကုသိုလ်တရားသည်၊နိရယံ၊ ငရဲသို့၊ နေတိ၊ဆောင်ပို့၏၊ ဓမ္မော၊ကုသိုလ်တရားသည်၊ သုဂတိံ၊ လူနတ်နိဗ္ဗာန်သို့၊ ပါပေတိ၊ ရောက်စေ၏။

ဤဒေသနာတော်နှင့်အညီ၊ ဓမ္မ ဟူသော ကုသိုလ်ကိုရင်း၊ အဓမ္မ ဟူသော အကုသိုလ်ကိုရင်း၊ သေသေချာချာစွဲစွဲမြဲမြဲ သိထားသင့်၏။ သိထားရပေမည်။ ဓမ္မ, အဓမ္မဟူသော ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့သည် သတ္တဝါတို့ သန္တာန်၌ဖြစ်ကုန်၏။ ငါ၏သန္တာန်၌ဖြစ်ကုန်၏။ ငါ၏သန္တာန်၌ကုသိုလ်ဓမ္မ အဖြစ် များသလော၊ အကုသိုလ်အဓမ္မ အဖြစ်များသလော၊ ကုသိုလ်ဓမ္မ အဖြစ်များအံ့၊ ကုသိုလ်ဓမ္မ ဆောင်ပို့ရာ လူ့ဘဝ နတ်ဘဝ ဗြဟ္မာဘဝ နိဗ္ဗာန်ကျအောင် သုဂတိဌာနသို့ ငါရောက်ရပေမည်။ အကုသိုလ် အဓမ္မ အဖြစ်များအံ့၊ အကုသိုလ်အဓမ္မ ဆောင်ပို့ရာ ငရဲ, တိရစ္ဆာန်, ပြိတ္တာ, အသူရကာယ် ဘုံဌာနသို့ရောက်ရပေလတ္တံ့၊ ပုထုဇဉ်သတ္တဝါတို့သည် များသောအားဖြင့် တရားသဘာဝကို လေးလေးနက်နက် ကျကျနနမစဉ်းစား မဆင်ခြင်ပဲ ပေါ့ပေါ့လျော့လျော့နေတတ်ကြကုန်၏။ ပေါ့လျော့ထိုင်းမှိုင်းသည့်အတွက် အကုသိုလ်အဓမ္မ မရှောင်မရှား လိုက်မှားမိကြသဖြင့် အပါယ်ဘုံ၌ များများကြီး ဖြစ်ကြရကုန်၏။ ယူဇနာတသောင်းကျယ်သော 'မဟာအဝီစိငရဲကြီး' ငရဲခံနေကြရသောသူတွေ အပြည့်အကြပ် ရှိနေကြကုန်သတဲ့။

၂။ ဥက္ခိတ္တာ ပုညတေဇေန၊ ကာမရူပဂတိံ ဂတာ၊ ဘဝဂ္ဂန္တမ္ပိ သမ္ပတ္တာ၊ ပုနအာယန္တိ ဒုဂ္ဂတိံ။

ပုညတေဇေန၊ ကောင်းမှုအရှိန်သည်၊ ဥက္ခိတ္တာ၊ မြှောက်တင်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ကာမရူပဂတိံ၊ ကာမသုဂတိဘဝ ရူပသုဂတိဘဝသို့၊ ဂတာ၊ ရောက်ကြကုန်သော၊ ဘဝဂ္ဂန္တမ္ပိ၊ ဘဝ၏အထွဋ်အဖျားဆုံးဖြစ်သော အရူပဘုံသို့သော်လည်း၊ သမ္ပတ္တာ၊ ရောက်ကြကုန်သော ပုထုဇဉ်တို့သည်၊ ပုန၊ တဖန်၊ ဒုဂ္ဂတိံ၊ အပါယ်ဒုဂ္ဂတိဘုံသို့၊ အာယန္တိ၊ လားရောက်ကြရကုန်၏။

ဤဒေသနာတော်နှင့်အညီ ငါတို့သည်၊ ရှေးဘဝက ဓမ္မ ကုသိုလ်ပုညသည် မြှောက်တင်အပ်သည်ဖြစ်၍၊ ယခုအခါလူ့ဘဝကိုရခြင်း ဗုဒ္ဓရှင်သာသနာတော်နှင့် တွေ့ကြုံရခြင်း သဒ္ဓါတရားနှင့်ပြည့်စုံရခြင်း၊ သူတော်ကောင်းတို့၏ တရားစကားကို ကြားနာရခြင်းဟူသော အခွင့်ကောင်းတို့ကို ရကြသည့်ပြင်၊ ဗုဒ္ဓပွဲ တရားပွဲ သံဃာပွဲ ယခုလို ဝိနည်းစာပြန်ပွဲ ကျောင်းတိုက်အထိမ်းအမှတ်ပွဲ၊ ဒါန, သီလ, ဘာဝနာပွဲ အစရှိသော လူနတ်နိဗ္ဗာန်

သုံးတန်သောချမ်းသာကို ရခြင်း၏အကြောင်း "ကောင်းမှုပုည" ဟူသော ကုသိုလ်ဓမ္မကိုလေ့လာပွါးများ အားထုတ်နိုင်ကြပေသည်။

ထိုကောင်းမှုပုည ကုသိုလ်ဓမ္မတို့သည်၊ ဘယ်အခါမှအရှိန်အာနုဘော် မဆုတ်မကျပဲ မြင့်သည်ထက်မြင့် ပွါးသည်ထက်ပွါး၍ မဂ်, ဖိုလ်, နိဗ္ဗာန် ဟူသော လောကုတ္တရာချမ်းသာသို့ ရောက်အောင် ပင့်မြှောက်ပို့တင်လိမ့်မည်ဟု ကိုယ်စီ ကိုယ်စီ ယုံကြည် လေးစား အားထားဝမ်းသာသင့်ကြပေသတည်း။

ဆရာတော်ဘုရားကြီး ကိုယ်တိုင် နှုတ်အမိန့် မြွက်ကာ ရေးသားစေ၍ ချီးမြှင့်ပေးသနားတော် မူလိုက်သည်။

"တပည့်များ"
(၁၃၂၁-ခု)

ညောင်ရွှေ ဩဝါဒ

တရားအမှတ် (၇)

ယခုအခါဘုရားရှင် သာသနာတော်ကြီးနှင့် တွေ့ကြုံကြရသဖြင့် ရှင်ပြု ရဟန်းခံ စာပြန်ပွဲစသည့် ကုသိုလ်ကောင်းမှုအမျိုးမျိုးတို့ကို စွမ်းအားရှိသမျှ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ကြကုန်၏။

ပစ္စုပ္ပန်သံသရာ လောကီလောကုတ္တရာအကျိုးတို့ကို မျှော်ကိုးတောင့်တ၍ သဒ္ဓါ ပညာ စေတနာထက်သန် ဖြောင့်မှန်သောအမှုမျိုး ဖြစ်ကြသဖြင့် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဘွယ် အလွန်ကောင်းကြပေကုန်၏။

ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြုရာတို့၌ ဩဝါဒတရား ပေးသနားတော်မူပါဟု လျှောက်ထားကြသဖြင့် တရံတခါ ကိုယ်တိုင် ဟောပြောရ၊ တရံတခါ စာရေးပေးလိုက်ရ၏၊ ယခုနှစ် ညောင်ရွှေ ကန်ကြီးကျောင်းတိုက်၌ ပြုလုပ်ကြသော (**ကန်ကြီးပရိယတ္တိ စာသင်တိုက် အထိမ်းအမှတ်နေ့**)ပွဲကြီးနှင့် စပ်၍ ဩဝါဒ မိန့်ခွန်းတရား သနားချီးမြှောက်ပါဟု "**ဝန်ဆောင် ဆရာတော် စစ်ကိုင်းမြို့ မဟာသုဗောဓါရုံ**"က တောင်းပန်လျှောက်ထားသဖြင့် ဩဝါဒ တရား ရေးသားပေးပို့လိုက်သည်။

ထိုဩဝါဒကား "**အပ္ပမာဒေန သမ္ပါဒေထ**"ဟူသည်ပင်တည်း။

ယခုဆရာတော်ပေးလိုက်သော ဩဝါဒစကားသည် ဗုဒ္ဓရှင်၏ဩဝါဒပင်ဖြစ်၏၊ ဗုဒ္ဓရှင် ကိုယ်တော်မြတ်သည်၊ ထိုဩဝါဒကို နေ့စဉ် နေ့တိုင်း ပေးသနားတော်မူ၏။

ဤစာကို ဖတ်ကြည့်ရသူ နာကြားရသူတို့သည် မိမိတို့၏ စိတ်တွင်း၌ တွေးဆကြံစည်ကြ၍ ဗုဒ္ဓရှင်ကို ရှေးကထက်ပိုမို၍ ကြည်ညိုအားထားကြရမည်၊ ဗုဒ္ဓရှင်ကိုယ်တော်မြတ်သည် ဗုဒ္ဓဖြစ်ပြီး၍ ၄၅-ဝါ၊ ၄၅-နှစ်တွင် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူသည် "**အပ္ပမာဒေန သမ္ပါဒေထ**"ဟူသော ဩဝါဒကို နေ့စဉ်နေ့တိုင်း ပေးသနားတော်မူလျှင် အကြိမ်ပေါင်း မည်မျှရှိမည်နည်း။

တရံတခါ၌ တနေ့လျှင် နှစ်ကြိမ်,သုံးကြိမ်, လေးကြိမ်, ငါးကြိမ် စသည် ဩဝါဒပေးတော်မူရမည်၊ သို့ဖြစ်လျှင် အကြိမ်ပေါင်းများစွာ မရေမတွက်နိုင်အောင် အထပ်ထပ်အခါခါ ပေးသနားတော်မူရသော ဩဝါဒပင်ဖြစ်ပေသည်။ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခါနီး ဗုဒ္ဓရှင်၏ ပစ္ဆိမဝစန နောက်ဆုံး ဩဝါဒစကားသည်လည်း " အပ္ပမာဒေန သမ္ပါဒေထ "ပင် ဖြစ်ပေ၏၊ ဤပစ္ဆိမဝစန ဩဝါဒကိုလည်း ကျနသေချာစွာ စဉ်းစားလျှင် အလွန်ပင် လိုက်နာသင့်ပေသည်။ သက်တော်(၈၀)ရှိသော ဤဘဝ၌ အဆုံးစကား တော်ပင်ဖြစ်၏။ တသံသရာလုံး၌ အဆုံးစွန်သော စကားတော်ပင် ဖြစ်၏၊ အကယ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန် မစံတော်မူရသေးလျှင် ထို"အပ္ပမာဒေန သမ္ပါဒေထ" ဟူသော ဩဝါဒစကားနှင့် ဝိနည်း အဘိဓမ္မာ သုတ္တန်ဒေသနာတို့ကို ထပ်မံမြွက်ကြား ဩဝါဒပေးသနားတော် မူဦးမည်ပင်ဖြစ်၏။

ဓမ္မတာဖြစ်သော အနိစ္စတရားကို မလွန်ဆန်နိုင်သဖြင့် များစွာသော တရားစကားတို့ကို ဟောကြားခွင့်မရ၊ ပိဋကတ်သုံးပုံကို အုပ်ခြုံ၍ အလုံးစုံသော အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ရယူဖော်ပြနိုင်သော၊ ဤ" အပ္ပမာဒေန သမ္ပါဒေထ "ဟူသော အကျဉ်းစကား မျှကိုသာ မိန့်ဟမြွက်ကြား ဩဝါဒပေးထားတော်မူခဲ့ပေသည်။

သက်ရွယ်ကြီးရင့် မမာမကျန်းဖြစ်သော မိဘတို့သည် မိမိတို့၏အသက်အရွယ်နှင့် ရောဂါအန္တရာယ်ကို တွေးဆ၍ "ငါကားဘဝတပါးသို့ ပြောင်းသွားရတော့မည်"ဟု ကြံစည် သိမြင်သောအခါ ချစ်ခင်လှစွာသော သား, သမီးတို့အား မိမိတို့၏ အနီးအပါးသို့ ခေါ်ယူ၍ လောကကြောင်း ဓမ္မကြောင်း ကောင်းဆိုးရှိသမျှ အဝဝသော ကိစ္စတို့ကို စေ့စေ့ငငဖော်ပြ မှာထားကြ

သောအခါ မိဘတို့၏အဆုံးစွန် မှာထားခဲ့သောစကားကို လိမ္မာသော သား သမီး အများတို့ မှတ်သား လိုက်နာ ကြကုန်သကဲ့သို့ သတ္တဝါ အများတို့ အပေါ်၌ မေတ္တာကရုဏာ အများဆုံးဖြစ်သော ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်၏ စကားတော်ကို မှတ်သားလိုက်နာသင့်ကြပေသည်။

(ထိုဩဝါဒကို မြန်မာအနက်ပြန်ဆိုမှု)

"အပ္ပမာဒေန၊ မမေ့မလျော့ မပေါ့မတန် နိဗ္ဗာန်လမ်းမ ဖြောင့်တန်းလှသော အပ္ပမာဒ သတိတရားဖြင့်၊ တုမ္ဟေ၊ သင်ချစ်သား- ချစ်သမီးတို့သည်၊ သမ္ပါဒေထ၊ ကိုယ်စီကိုယ်င ပြည့်စုံကြစေကုန်လော့" ဟူ၍ ပြန်ဆိုရသည်။

အဓိပ္ပါယ်မှာ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း ကောင်းမှု ကုသိုလ်တို့၌ မမေ့မလျော့သော သတိကို အပ္ပမာဒ ဟူ၍ သိရမည်၊ ထို အပ္ပမာဒ ခေါ် သတိနှင့် အမြဲမပြတ် ပြည့်စုံကြရမည်ဟု ဆိုလိုပေသည်။

ထိုသတိနှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို အပ္ပမာဒပုဂ္ဂိုလ်ဟု ခေါ်ဆိုနိုင်၏၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှု၌ မေ့လျော့ သတိကင်းလွတ်နေသူကိုကား ပမာဒပုဂ္ဂိုလ်ဟု ခေါ်ဆိုရ၏။

သံသရာ၌ကျင်လည်နေကြသောသတ္တဝါအများတို့ကို အကျဉ်းအားဖြင့် ခွဲခြားရေတွက်မူ အပ္ပမာဒပုဂ္ဂိုလ်တမျိုး ပမာဒပုဂ္ဂိုလ်တမျိုးဟူ၍ နှစ်မျိုးသာရ၏။ ထို (၂) မျိုးတို့တွင် ပမာဒပုဂ္ဂိုလ်ကို သူသေကောင် ဟူ၍၎င်း၊ ငရဲကောင်, တိရစ္ဆာန်ကောင်, ပြိတ္တာကောင်, အသူရကာယ်ကောင် ဟူ၍၎င်း တင်စားခေါ်ဆိုရ၏။

ငယ်ရွယ်သူများနှင့် အသိဉာဏ်နည်းပါးသောသူတို့ မှတ်သားသိသာရန် အနည်းငယ်ဖေါ်ပြအံ့။

ယခုခေတ်ဘုရားပွဲတော်ကြီးတို့၌ များသောအားဖြင့် သဘင်ပွဲလမ်းနှင့် လှူဒါန်းဘွယ် အဖုံဖုံတို့ကို ပြည့်စုံ များပြားစွာ စီမံဆောင်ရွက်ကြကုန်၏၊ လောဘဒေါသခြုံလွှမ်း၍ ပွဲလမ်းပက်၌ရှိနေသူတို့ကို ပမာဒပုဂ္ဂိုလ်တို့ဟူ၍ သိမှတ်ရမည်၊ ဘုရားရှင်ကိုရည်မှန်း၍ လှူဒါန်းပူဇော်ကာသဒ္ဓါစသည် ထုံမွမ်း၍နေသူတို့ကို အပ္ပမာဒပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဟု သိမှတ်ရမည်။

ထို့ထက် ပို၍ အကျဉ်းချုပ် ပြောဆိုရလျှင် လောဘ, ဒေါသ, မောဟ သမားတို့ကို ပမာဒပုဂ္ဂိုလ်၊ အလောဘ အဒေါသ အမောဟသမားတို့ကို အပ္ပမာဒပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ သိမြင် မှတ်သားကြကုန်ရာသည်။

ဆရာတော်၏ သြဝါဒတရားစကားကို ကြည့်ရှုနာကြားရသော အပ္ပမာဒ ပုဂ္ဂိုလ်အဝင် သူတော်စင်အပေါင်းတို့သည် “ ဝယဓမ္မာသင်္ခါရာ ”ဟူသော ပစ္ဆိမ ဗုဒ္ဓဝစနကို ထည့်စွက် တွေးဆ ဟောပြ ဆင်ခြင်ကြ၍ ‘ကလျာဏ ပုထုဇဉ်’ ဖြစ်နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

မှတ်ချက်။ ။ဤသြဝါဒကထာကို သက်တော် (၈၂)နှစ် ရရှိတော်မူသော ကျေးဇူးရှင် သက်တော်ရှည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ကိုယ်တော်တိုင် နှုတ်တော်ဖြင့် မြွက်ဟကာ ရေးသားစေ၍ ချီးမြှင့် ပေးသနားတော်မူလိုက်သည်။

“တပည့်များ”
(၁၃၂၂-၃)

ညောင်ရွှေ သြဝါဒ

တရားအမှတ် (၈)

ညောင်ရွှေမြို့ကန်ကြီးပရိယတ္တိ စာသင်တိုက်ကြီး၏ နှစ်စဉ်နှစ်စဉ်ကျင်းပ ဆင်ယင်သော (စာပြန်ပွဲ အထိမ်းအမှတ် ပွဲကြီးသည်) ဗုရားရှင်သာသနာ တော်နှင့်စပ်၍ မြင့်မြတ်ကြီးကျယ်သော တရားပွဲတော်ကြီးပင်ဖြစ်၏။ တရားပွဲတော်ကြီးဟူသည်လည်း ဒါနပွဲ၊ သီလပွဲ၊ ဘာဝနာပွဲပင်ဖြစ်တော့၏။ဗုရားရှင်ကို ကြည်ညိုလေးစား၍ ဗုရားရှင်အဆုံးအမ၌ တည်နေလျက်၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း ကောင်းမှုပါရမီကုသိုလ်ကိုပြုလိုသော သူတော်ကောင်းတို့သည်၊ ဒါန, သီလ, ဘာဝနာမှတပါး အခြားပြုလုပ်ဘွယ်မရှိ။

ဒါန, သီလ, ဘာဝနာကိုပင် စွမ်းအားရှိသမျှ ဆောင်ရွက်အားထုတ်ပြုလုပ်ကြရာသည်။ ထိုသို့ပြုလုပ်ကြရာ၌ ယမန်နှစ်ကရေးသား ပေးပို့လိုက်သော အပ္ပမာဒတရားကို အမြဲမပြတ် ဖြစ်ပွါးစေကြရမည်။ အပ္ပမာဒဟူသော သတိလွှတ်ကင်းလျှင် ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ကြသော ဒါန သီလ ဘာဝနာတို့သည် အားအရှိန်သေးငယ် ပျက်ယွင်း၍ ကောင်းမြတ်သော အကျိုးကို ပေးခြင်းငှါမစွမ်းနိုင်ကြကုန်၊ ပါရမီကုသိုလ်ကို ပြုလုပ်ကြရာ၌ တဦးတယောက်ထည်းသော်ရင်း၊ အများနှင့်စုပေါင်း၍သော်ရင်း၊ ပြုလုပ်

ကြမြဲဖြစ်သည်၊ ထိုသို့ပြုလုပ်ကြရာတွင် မိမိပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ပုံကိုသာ နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်ကြရမည်။ တပါးသူတို့၏ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ပုံကို အလေးဂရုပြုလျက် မကြည့်ရှု မဆင်ခြင်ရာ၊ မြတ်စွာဗုဒ္ဓဘုရားသည် "ဓမ္မပဒ" ပါဠိတော်၌....

နပရေသံ ဝိလောမာနိ၊ နပရေသံ ကတာကတံ၊
အတ္တနောဝ အဝေက္ခေယျ၊ ကတာနိ အကတာနိစ။

ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

ပရေသံ၊ သူတပါးတို့၏၊ ဝိလောမာနိ၊ မလျော်သော အမှုတို့ကို၊ န အဝေက္ခေယျ၊ မရှုမဆင်ခြင်ရာ၊ ပရေသံ၊ သူတပါးတို့၏၊ ကတာကတံ၊ ကောင်းသောအမှု မကောင်းသောအမှု ပြုမပြုကို၊ န အဝေက္ခေယျ၊ မရှုမဆင်ခြင်ရာ၊ အတ္တနော၊ မိမိ၏သာလျှင်၊ ကတာနိစ၊ ဤကောင်းမှုတို့ကို ပြုမိလေကုန်၏လောဟူ၍၎င်း၊ အကတာနိစ၊ မပြုမိလေကုန်၏လောဟူ၍၎င်း၊ အဝေက္ခေယျ၊ ရှုဆင်ခြင်ရာ၏။

ယခုအခါ လူများအပေါင်းသည် မိမိ၏ကိစ္စထက် သူတပါးတို့၏ကိစ္စကို အလေးဂရုပြု၍ပြောဆိုနေထိုင်တတ်ကြသည်။ အထူးသဖြင့်အချို့ချို့သော အသင်းအဖွဲ့ အစည်းအဝေးတို့၌၎င်း၊ သတင်းစာများ၌၎င်း၊ ကိုယ်နှင့်မဆိုင်သော ကိုယ့်နယ် ကိုယ့်ပြည်နှင့် မဆိုင်သော ကောင်း-ဆိုး ဖြစ်ပျက်မှုတို့ကို အလေးဂရုပြုလျက် အားကြိုးမာန်တက် သုစရိုက်ပျက်ကွက် ဒုစရိုက်စွက်ဖက်လျက်ပင် နှစ်နှစ်သက်သက် ပြောဆိုရေးသားကြ၏။ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင် အလိုတော်မကျ၊ လောကဓမ္မကြီးပွားကြောင်း မဟုတ်သည်တို့ကို အထူးဆင်ခြင်၍ ရှောင်ကြဉ်သင့်သမျှတို့ကို ရှောင်ကြဉ်ကြမှ သင့်လျော်ကြပေမည်။

လောကီဘုံသား သတ္တဝါအများတို့၌ အထိုက်အလျောက် ဂုဏ်ကျေးဇူးလည်း ရှိတတ်၏။ ဂုဏ်ကျေးဇူးပါးရှား၍ အပြစ်ဒေါသများလည်းရှိတတ်၏။ ထိုသို့ ဂုဏ် အပြစ် ရောပြွမ်း၍ ရှိနေသောသူတို့ကို တွေ့မြင်သောအခါ ဤဆိုလတံ့သောဂါထာကို လေ့ကျက်မှတ်သား၍ တရားလာတိုင်း လိုက်နာပြုကျင့်သင့်ပေသည်။

ဂုဏာဒေါသေဟိ ကိဏ္ဏဿ၊ ဂုဏံဝ ပဿယေ သရေ၊
သေဝါလာဒိံ ပဝါဟေတွာ၊ ပိဝေ ပိပါသကော ယထာ။

ဂုဏာ ဒေါသေဟိ၊ ဂုဏ် အပြစ်တို့ဖြင့်၊ ကိဏ္ဏဿ၊ ရောပြွမ်း၍ နေသောသူ၏၊ ဂုဏံဝ၊ ဂုဏ်ကိုသာလျှင်၊ ပဿယေ၊ ရှုကြည့်ရာ၏၊ ပိပါသကော၊ ရေ

ဝတ်မှတ်သောသူသည်၊ သရေ၊ အိုင်၌၊ သေဝါလာဒိ၊ မှော်အစရှိသည်ကို၊ ပဝါပေတွာ၊ လျှောဖယ်ပယ်ရှား၍၊ ပိဝေယထာ၊ ရေကိုသာ သောက်သကဲ့သို့တည်း။

ဤသြဝါဒအတိုင်း ဤသြဝါဒဂါထာလာ အဓိပ္ပါယ်တို့ကို ကြည့်ရှုမှတ်သား၍၊ သူတပါးတို့၏အပြစ်ကို မဆင်ခြင်မကြည့်ရှု မပြောဆိုပဲ၊ ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ကို သာလျှင် ဆင်ခြင်ကြည့်ရှု ပြောကြား၍၊ ဗုဒ္ဓဘာသာ သူတော်ကောင်းများ ဖြစ်ကြသည့် အတိုင်း၊ ကိုယ့်သန္တာန်၌ မဂ်ရောက်၊ ဖိုလ်ရောက်၊ နိဗ္ဗာန်ပေါက်အကျိုးများနိုင်သော သူတော်ကောင်း တရားတို့ကို ပွါးများအားထုတ် နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

မှတ်ချက်။ ။ဆရာတော်ဘုရားကြီးက နှုတ်ဖြင့် အလွတ်ဟောပြော ပြသလျှက် ခြေတော်ရင်း၌ပင် ရေးသားပေးပို့လိုက်ပါသည်။

"တပည့်များ"
(၁၃၂၃-ခု)

ညောင်ရွှေ သြဝါဒ။

တရားအမှတ် (၉)

ညောင်ရွှေမြို့၊ ကန်ကြီးပရိယတ္တိစာသင်တိုက်၌ နှစ်စဉ်ကျင်းပပြုလုပ်မြဲ ဖြစ်သော (၁၇-ကြိမ်မြောက်) ကျောင်းတိုက်ပွဲတော်ကြီး၌ သြဝါဒ တရားစကား ရေးသားပေးပို့ရန် တောင်းပန်လျှောက်ထားမြဲအတိုင်း လျှောက်ထားကြပြန်ရာ၊ မန္တလေးမြို့၌ ရွှေကျင်ဂိုဏ်းလုံးဆိုင်ရာ သံဃာ့ အစည်းအဝေးကြီး အောင်မြင်ပြီးစီးခိုက် ဂဏသမုဋ္ဌာပက ရွှေကျင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးကို အထူးသတိရ၍ လှိုက်လှိုက် လှဲလှဲ ကြည်ညိုဆဲအခါ ဖြစ်နေသောကြောင့်၊ ရွှေကျင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ရေးသားစီရင်တော်မူအပ်သော"**ဂမ္ဘီရာဂမ္ဘီရ မဟာနိဗ္ဗုတဒီပနီကျမ်း**"လာ နိဗ္ဗာန်၏ မြင့်မြတ်သော ဂုဏ်တော်တို့ကိုပါ သတိရသဖြင့် နိဗ္ဗာန်၏

ဂုဏ်ကျေးဇူးကို အများသိနားလည် ကြည်ညိုကြစေရန် ဩဝါဒကထာ အဖြစ်ဖြင့် ရေးသား ပေးပို့လိုက်သည်။

ဓမ္မပဒပါဠိတော်၌လည်း "**နိဗ္ဗာနံ ပရမံသုခံ**"ဟူသော ပါဠိတော်ကို၊ ပရမံသုခံ၊ လွန်ကဲသောချမ်းသာကား၊ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူ၍ "**သဗ္ဗညာ ဆရာတော်ဗုဒ္ဓမြတ်ကြီး**" အနက်မြန်မာ ပြန်ဆိုတော်မူသည်။

ဤ ဆိုလတံ့သည်ကား၊ ဂမ္ဘီရာ ဂမ္ဘီရ မဟာနိဗ္ဗုတ ဒီပနီ ကျမ်းကြီး၌ ရေးသား ပါဝင်သော "**သဠာယတန သံယုတ် ပါဠိတော်**"လာ နိဗ္ဗာန် ဟော ပရိယာယ် သဒ္ဒါတို့ကို ရှေ့ကျင် ဆရာတော်ဗုဒ္ဓမြတ်ကြီး အနက်မြန်မာ ပြန်ဆိုတော်မူသည့်အတိုင်း ရေးကူး၍ထည့်ပေးလိုက်ခြင်း ဖြစ်၏။

အသင်္ခတံ အနတံ အနာသဝံ၊ သစ္စဉ္စပါရံ နိပုဏံ သုဒုဒ္ဒသံ၊
အဇဇ္ဇရန္တံ ဓုဝံ **အပလောကိနံ၊** **အနိဒဿနံ** နိပ္ပပဉ္စ သန္တံ
အမတံပဏီတံ သိဝဉ္စခေမံ၊ တဏှာက္ခယော **အစ္ဆရိယံ** **အဗ္ဘုတံ၊**
အနီတိကံ **အနီတိကဓမ္မံ၊** နိဗ္ဗာန မေတံ သုဂတေန ဒေသိတံ၊
အဗျာပဇ္ဈော ဝိရာဂေါစ၊ သုဒ္ဓိမုတ္တိ **အနာလယံ၊**
ဒီပံ လေဏဉ္စ တာဏဉ္စ သရဏဉ္စ ပရာယဏန္တိ။

(**သဠာယတန သံယုတ်ပါဠိတော်၊ ၃၅။ ချုပ်။**)

အသင်္ခတံ၊ မူလရင်းက သင်္ခတပင်ဖြစ်သော်လည်း အလွန်သိမ်မွေ့လှသဖြင့် သင်္ခတဟု သိကြောင်း မှတ်ကြောင်း လက္ခဏာမှကင်း၍နေထသော၊ အနတံ၊ ဒုက္ခစိုက်ပျိုး တဏှာမျိုးတို့ မတိုးမညွှပ်မလာနိုင်ရာလည်း ဖြစ်ထသော၊ အနာသဝံ၊ ငရဲပြိတ္တာ၊ ဘေးရောကို ခါခါဖြစ်စေတတ်သည် ဖြစ်၍ကြောက်အပ်လှစွာ တဏှာဒိဋ္ဌိစသော အာသဝေါညစ်ဆိုး တရားမျိုးတို့ မတိုက်ချိုးနိုင်ရာ ဖြစ်ထသော၊ သစ္စဉ္စ၊ နိဗ္ဗာန်ဟူသော အမည်နာမစကားမျှသာမဟုတ် နိဗ္ဗာန်ဟူသော အမည်ရှိသည်အားလျော်စွာ ငြိမ်းအေးခြင်း ပရမတ္ထသဘောအားဖြင့် တကယ်အမှန်ကြီး မှန်သည်လည်း ဖြစ်ထသော၊ ပါရံ၊ ခန္ဓာကိုယ်ဆိုး ဒုက္ခအိုး၏ပြင်ဘက် ဝဋ်ဆင်းရဲရေအယဉ်မှ ထွက်မြောက်ရာ ကမ်းဆိပ်ကြီးလည်း ဖြစ်ထသော၊ နိပုဏံ၊ အထည်ဒြပ် ဥပါဒ်မထင်ဖြစ်၍ အလွန်သိမ်မွေ့စွာထသော၊ သုဒုဒ္ဒသံ၊ ပညာဉာဏ်ဖြင့်သော်လည်း နှိုင်းချင့်ထောက်ဆ သိမြင်ရနိုင်စရာ လွန်စွာခဲယဉ်းထသော၊ အဇဇ္ဇရန္တံ၊ ငြိမ်းအေးခြင်းသဘောအားဖြင့် ပေါ်လာပြီးနောက် ဘယ်လောက်ပင်

ကြာသော်လည်း ဘယ်သည့်ကာလမျှ ရင့်အိုပျက်စီးခြင်းလည်း မရှိနိုင်ထသော၊ (ဇဋ္ဌရသဒ္ဒါ **ဆွေးမြည့်ရင့်အိုခြင်းအနက်၊ အန္တသဒ္ဒါ ပျက်စီးခြင်းအနက်**ဟု ခွဲ၍မှတ်) တနည်းကား၊ အဇဋ္ဌရံ၊ ငြိမ်းအေးခြင်း သီတိဘာဝ, သဘာဝအားဖြင့် ပေါ်လာပြီးနောက် ကမ္ဘာပျက်မီး ကမ္ဘာပျက်လေကြီး ရေကြီးတို့ဖြင့်သော်လည်း ဘောက်ပြန် တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိ ပကတိမြဲမြံစွာ တည်နေထသော၊(အန္တပုဒ်မှာ တဗ္ဘာဝတ္ထ)အပလောကိနံ၊ ငြိမ်းအေးခြင်း သဘော ဖြစ်ပေါ်လာပြီးနောက် ဘယ်သည့်ကာလမှ အဘယ်တစုံတခု ကြောင့် ပျက်စီးခြင်းမရှိထသော၊ အနိဒဿနံ၊ နတ်မျက်စိဖြင့်သော်လည်း စက္ခုဝိညာဉ်ဖြင့် မမြင်စကောင်းထသော၊ နိပ္ပပဉ္စံ၊ အိုပြန်နာရ သေရဆင်းရဲ ဘောက်လဲခါခါ သံသရာကိုချဲ့ထွင်တတ်သူ တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတို့ မပြုမလာနိုင်ရာ ဖြစ်ထသော၊ သန္တံ၊ တဆယ့်တသီး မီးကြီး ငြိမ်းအေးရာလည်း ဖြစ်ထသော၊ အမတံ၊မိမိထံ တည်ရောက်လာသူ ပရိနိဗ္ဗုတပုဂ္ဂိုလ်တို့၏မအို့,မသေ အမြဲတည်စံနေရာဖြစ်ထသော၊ ပဏီတံ၊ မြင်ရရောက်ရသူတို့ မရောင့်ရဲနိုင်ဘွယ် တကယ် မွန်မြတ်တော်မူထသော၊ သိဝဋ္ဌ၊ ကြီးမြတ်သော ဂုဏ်ကျက်သရေ ရှိတော်မူထသော၊ ခေမံ၊ ဘေးခပ်သိမ်း ကုန်ငြိမ်းကင်းဝေးရာလည်း ဖြစ်ထသော၊ တဏှာက္ခယော၊ ဘေးကိုပြုတတ် ကြောက်အပ်လှစွာ ခြောက်တဏှာတို့ကို ကုန်ရာကုန်ကြောင်း ဖြစ်ထသော၊ အစ္ဆရိယံ၊ ဒါန သီလ ဘာဝနာ စသော အကြောင်းတရားတို့နှင့် မကင်းသော်လည်း ယင်း အကြောင်းတရားတို့ကြောင့်ဖြစ်ပုံ သခ်တနိမိတ် အရိပ်မထွက် ယင်းသခ်တ ပုံဟာန်နှင့် အလွန်ဝေးကွာ လွန်စွာထူးမြတ်သည်ဖြစ်၍ အလွန်အံ့ဘွယ်သရဲ အံ့ဩစလောက် ဖြစ်တော်မူပေထသော၊ အဗ္ဘုတံ၊ တရံတဆစ်မျှ မဖြစ်ဘူးသေးပဲ တခါထဲသာ ဖြစ်လာပြီးနောက် မပျောက်မပျက် အမြဲတည်နေသည်လည်း ဖြစ်ထသော၊ အနီတိကံ၊ အလုံးစုံ ဆင်းရဲဘေးဒဏ် ဟူသမျှ ဘယ်ဟာတခုမျှ မရှိထသော၊ အနီတိကဓမ္မံ၊ ဆင်းရဲရှိသော သဘောမျိုးမှ ဆန့်ကျင်ဘက်ကြီးဖြစ်၍ နေထသော၊ တော် တောဒိသံ၊ ဤသို့ သဘော ရှိသော တရားထူးတရားမြတ်ကို၊ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်ဟူ၍၊ သုဂတေန၊ မြတ်စွာဗုရားသည်၊ ဒေသိတံ၊ ဟောကြားတော်မူအပ်ပြီ။

သောဓမ္မော၊ ထိုနိဗ္ဗာန်တရားသည်၊ အဗျာပဇ္ဈော စ၊ ဘေးရန် တွက်တာဘယ်ဟာတခု ကြောင့်ကြစရာ မရှိသည်လည်း ဖြစ်၏၊ ဝိရာဂေါ စ၊ ဘေးရန်ဖြစ်ကြောင်း၊ ရာဂအပေါင်းမှ ကောင်းကောင်းကြီး ကင်းဝေးရာလည်း ဖြစ်၏၊ သုဒ္ဓိ စ၊ ဘေးရန် လာဘွယ် အသွယ်သွယ်သော အညစ်အကြေးမှ

ကင်း၀ေး စင်ကြယ်သည်လည်း ဖြစ်၏၊ မုတ္တိစ၊ ဘေးရန်ထူထပ် ဘုံသုံးရပ်တို့မှ လွှလွှကြီး လွတ်ရာလည်း ဖြစ်၏၊ အနာလယံ၊ အလိုလို၀ အလုံးစုံလျှသဖြင့် ဘယ်ဟာတခုမျှ မတောင့်တရာလည်း ဖြစ်၏၊ ဒီပံ၊ ပရိနိဗ္ဗုတပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ပုန်းအောင်းရာ တည်ရာ ကျွန်းကြီး သဘွယ်လည်း ဖြစ်၏၊ လေဏံ၊ ပရိနိဗ္ဗုတပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဘေးမှ လွတ်ကြောင်း ပုန်းအောင်း ခိုနေရာလည်း မှန်၏၊ တာဏံ၊ မိမိ၌ တည်ရောက်လာသူ ပရိနိဗ္ဗုတပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဘေး မလာရအောင် တကယ်စောင့်ရှောက်နိုင်သည်လည်း ဖြစ်၏၊ သရဏဥ္စ၊ မိမိထံ ခိုမှီးလာသူ ပရိနိဗ္ဗုတပုဂ္ဂိုလ်၌ ဘေး မဆိုက်ရအောင် ဘေးတကာကို ကောင်းစွာ ဖျက်ဆီးတတ်သည်လည်း ဖြစ်၏၊ ပရာယဏံ၊ ပရိနိဗ္ဗုတပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ အလွန်အကဲ တည်နေရာ လည်းလျောင်းရာလည်းဖြစ်၏၊ ၀ါ၊ ဘေးကို ကြောက်သူ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြူတို့၏ တကယ် ဘေးမှ လွတ်ကြောင်း၊ ကောင်းကောင်းကြီး လည်းလျောင်း တည်နေရာလည်း စင်စစ်မှန်၏။

ဤကား သဒ္ဒါတရား လျှင်လျား ထက်မြက်ကြသူ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြူတို့ နှုတ်ထက်အာဂုမ် ဆောင်ရွက်၍ နိဗ္ဗာန်ဂုဏ်ကို အလွန်ယုံကြည် နှစ်သက်ကြစေခြင်းငှါ၊ ယင်းသို့ ယုံကြည် သဖြင့်လည်း၊ ယင်းနိဗ္ဗာန်ကို မြန်မြန်ရအောင် အားထုတ်နိုင်ကြ စေခြင်းငှါ၊ ၎င်း အဋ္ဌကထာကိုမှီးသဖြင့်လည်း ကောင်းကောင်းကြီး ထုတ်ဆောင် ရေးသားအပ်သော၊ ယခင် အသခ်တ သံယုတ်ပါဠိတော်အနက်တည်း။

ဤ ရှေကျောင်းဆရာတော်ဗရားကြီး အနက်မြန်မာ ပြန်ဆိုအပ်သော နိဗ္ဗာန်၏ ဂုဏ်ထူးတို့ကို ကြည်နူးရွှင်လန်း ၀မ်းပန်းတသာ အခါခါ ဆင်ခြင် စဥ်းစား၍၊ ဒါန, သီလ, ဘာ၀နာ တရားတို့ကို လေ့လာပွါးများ ကြိုးစားအားထုတ်သောအခါ လျှင်မြန်ဆောစွာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ရလိုကြောင်းဖြင့် ဆုတောင်းနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

(၁၃၂၅-ခု)

ညောင်ရွှေ ဩဝါဒ

တရားအမှတ် (၁၀)

ယာဝတာ ဗုဒ္ဓဘာသိတံ၊ နဝင်္ဂ သတ္ထုသာသနံ၊
ဝိနယောဂဓံ တံ သဗ္ဗံ၊ ဝိနယောမူလ ပဿိနော။

ယာဝတာ၊ အကြင်မျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး၊ ဗုဒ္ဓဘာသိတံ၊ ရှင်တော်မြတ်ဗုဒ္ဓ ဟောကြားတော်မူအပ်ခဲ့သော၊ နဝင်္ဂ၊သုတ္တ,ဂေယျ,စသည် ထင်ရှား အင်္ဂါကိုးပါးရှိသော၊ သတ္ထုသာသနံ၊ ဗုဒ္ဓရှင်သာသနာတော်ကြီး သည်၊ အတ္ထိ၊ ထင်ရှားမသေ့ ရှိပါပေ၏၊ ဝိနယောမူလ ပဿိနော၊ ဝိနည်းလျှင် မူလပဓာနဟု ကျနထင်ထင် သိမြင်တော်မူငြား မြတ်ဗုဒ္ဓ၏၊ တံသဗ္ဗံ၊ ထိုသဒ္ဓမ္မသုံးဖြာ ဗုဒ္ဓရှင်သာသနာ အားလုံးသည်၊ ဝိနယောဂဓံ၊ ဝိနည်း၌ပင် အကျုံးဝင်သည်၊ ဟောတိ၊ စင်စစ်မသေ့ ဖြစ်ပါပေသတည်း။

ဗုဒ္ဓရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီး (၄၅)ဝါ ကာလကြာအောင် ဟောကြားထားခဲ့သည့် သုတ္တဂေယျစသည့်ကိုးတန်, ဂုဏ်ပေါင်းလျှံသည့် သာသနာစစ် သာသနာမှန် တွေ့ကြုံခွင့်ရကြတဲ့ လူတွေ, နတ်တွေ, ဗြဟ္မာတွေဟာ အလွန် ကံကောင်းကြပါပေတယ်။ သာသနာတော်နှင့် တွေ့ရတဲ့အတွက် အလွန်အားတက် ဂုဏ်ယူစရာကောင်းပါပေတယ်။

ဗုဒ္ဓရှင်ကိုယ်စား ထားတော်မူခဲ့တဲ့ သဒ္ဓမ္မသုံးဖြာ သာသနာတော်အားလုံးကို သိမ်းကျုံးလိုက်လျှင် "ဝိနည်းထဲမှာပင် အကျုံးဝင်သွားတယ်။ ဝိနည်းသာလျှင် သာသနာတော်ရဲ့ အရင်းမူလ ပဓါနဖြစ်တယ်"လို့ ဥပါလိထေရ အပါဒါန်ပါဠိတော်မှာ ဟောကြားတော်မူသည့်အတိုင်း ဝိနည်းသာလျှင် သာသနာတော်ရဲ့ အသက်ဖြစ်တဲ့အတွက် သာသနာတော်ကြီး မပျက်စီး မကွယ်ပျောက် ရလေအောင်၊ သာသနာတော်ကြီး မပျက်မသေ့ အသက်ရှည်ရ လေအောင်၊ ညောင်ရွှေမြို့ ကန့်ကြီး ပရိယတ္တိ စာသင်တိုက်ကြီးအတွင်းမှာ ယခုလို ဝိနည်းစာပြန် ပွဲတော်ကြီး နှစ်စဉ် နှစ်စဉ် ကျင်းပကြရသည်မှာ၊ အလွန်တရာ ဝမ်းသာစရာ ဝမ်းမြောက်စရာ ကောင်းပါတယ်။

ဒီစာပြန်ပွဲကြီးမှာ သံဃာတော်တွေဘက်က မိမိတို့စွမ်းနိုင်သမျှ ဝိနည်းတရားတော်တွေ လေ့ကျက်ပြန်ဆိုပြီး သာသနာ့တာဝန် ကြေပြွန်အောင် ထမ်းဆောင်ကြသလို၊ သာသနာတော်အကျိုး လိုလားကြတဲ့ သာသနာ့

ဒကာ, ဒကာမအများကလဲပဲ ပစ္စည်းလေးပါးတို့ဖြင့်မလိုရအောင် ထောက်ပံ့လှူဒါန်း ကြတာဟာ သာသနာ တည်ကြောင်း အလွန် ကောင်းမွန်တဲ့ သာသနာပြု ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေ ဖြစ်ကြတယ်။

ယခုလိုသာ ဆရာနှင့် ဒါယကာလက်တွဲပြီး ဝိနည်းစာတော် ပြန့်ပွဲကြီး နှစ်စဉ်မပျက်ပဲ သားမြေးစဉ်ဆက် ဆောင်ရွက်၍ သာသနာ အားပေးသွား နိုင်ကြမယ် ဆိုလျှင် ဗုဒ္ဓရှင် သာသနာ တော်ကြီး မပျက်စီးပဲ နှစ်ပေါင်း (၅၀၀၀)မက တည်နိုင်ပါလိမ့်မယ်။

ညောင်ရွှေမြို့ ကန်ကြီး ပရိယတ္တိ ကျောင်းတိုက်ကြီးမှာ၊ ဝိနည်းပြန့်ပွဲကြီး အောင်မြင်စွာ ကျင်းပပြုလုပ်နေတာကို မြင်ကြရ၊ ကြားကြရ၊ ကြည်ညိုကြ ရသည့် သာသနာ့အကျိုး လိုလားကြတဲ့ ကမ္ဘာသူကမ္ဘာသား အားလုံးတွေ ဟာ ပျော်မဆုံး မော်မဆုံး ဝမ်းသာလို့မဆုံး ဂုဏ်ယူလို့မဆုံး ဖြစ်ကြရမှာ အမှန်ပါပဲ။

ဤကမ္ဘာ လူ့ပြည်တွင်မက နတ်ပြည်, ဗြဟ္မာပြည်မှာရှိကြတဲ့ နတ်တွေ, ဗြဟ္မာတွေလဲပဲ ဤစာပြန့်ပွဲ ဂုဏ်သတင်းကို သာသနာတော်စောင့် နတ်များမှတဆင့် ကြားသိရတဲ့အတွက် သာသနာ့အတွက် စိတ်အားတက်ပြီး ဝမ်းမြောက်နေမော် သာဓုခေါ်ကြမှာ မလွဲပါပေ။

ဘာ့ကြောင့် ဤမျှလောက်တကမ္ဘာလုံး တလောကလုံး ဤစာပြန့်ပွဲကြီး အကြောင်းပြုပြီး ဝမ်းသာမဆုံးဂုဏ်ယူလို့မဆုံး ဖြစ်ကြရသလဲဆိုလျှင်....

ဗုဒ္ဓရှင်ဟောကြားခဲ့တဲ့ ဝိနည်းတရားတော်တွေတည်မှသာ ဤကမ္ဘာ ပေါ်မှာ ဗုဒ္ဓရှင်သာသနာတည်နိုင်ပါတယ်။ ဗုဒ္ဓရှင်သာသနာတည်နေမှ သာလျှင် သာသနာကိုကြည်ညို၍ သာသနာကိုမှီခိုရပြီးလျှင် လောကမှာ တွေ့ကြုံနေကြရတဲ့ဘေးဆိုး ရန်ဆိုး အန္တရာယ်အမျိုးမျိုးဆင်းရဲအမျိုးမျိုးတို့မှ လွန်မြောက်ပြီး လူချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာ၊ ဗြဟ္မာချမ်းသာတွင်မက အချမ်း သာဆုံး နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာထိအောင် ခံစားစံစားနိုင်ကြရပါတယ်။

အကယ်၍သာ ဤကမ္ဘာပေါ်မှာ ဤဗုဒ္ဓရှင်သာသနာ ကွယ်ပျောက် သွားမည်ဆိုပါက ကမ္ဘာကြီးတခုလုံး မိစ္ဆာမှောင်, အဝိဇ္ဇာမှောင်တွေ လွှမ်းမိုးသွားပြီး ဘေးဆိုးရန်ဆိုး အန္တရာယ်အမျိုးမျိုး ဆင်းရဲဒုက္ခအမျိုးမျိုး တွေ ကျရောက်ပြီး သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှထွက်မြောက်ခွင့်ဇာသိပညာ အလင်း ရောင် ရနိုင်ကြမည်မဟုတ်ပါပေ။

ယခုခေတ်သာသနာ နောက်ပိုင်းမှာ သာသနာ့အလင်းရောင် ခါတ်တွေ အားနည်း လာသည့်နှင့်အမျှ, တဘက်မှ မိစ္ဆာဝါဒ အမှောင်ခါတ်တွေ ကမ္ဘာကြီး တခုလုံး ပိတ်ဖုံးလွှမ်းမိုးလာသဖြင့် ယနေ့ ကမ္ဘာကြီးမှာ လောဘ, ဒေါသ, မောဟလွှန်ကဲလာလျက် ရှေးကထက်ပိုမိုပြီး ဘေးရန်အန္တရာယ်တွေ ဆင်းရဲ အမျိုးမျိုးတွေ တွေ့ကြုံပြီးလာကြရပါတယ်၊ ယခုလောကနှင့် အပါယ်လေးပါမှာ ဆင်းရဲအမျိုးမျိုး ခံစားနေကြရတဲ့ သူတွေဟာ သာသနာတော်နှင့် တွေ့ခွင့်မရခဲ့လို့ သာသနာ့တန်ဘိုးမသိပဲ သာသနာမကြည်ညို၊ သာသနာ မမှီခိုခဲ့ကြရလို့ ဒုက္ခတွေတွေ့ကြုံနေကြရပါတယ်။

ထို့ကြောင့် ဤကမ္ဘာလောကကြီးမှာ ဆင်းရဲအမျိုးမျိုး ဖယ်ရှားလျက်၊ ချမ်းသာသုခအပြည့်အဝပေးစွမ်းနိုင်တဲ့ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်သာသနာတော်ကြီး မပျက်မစီး တဆက်ထည်းတည်နိုင်ဘို့ရာဟာ အရေးအကြီးဆုံးဖြစ်ပါတယ်။

သာသနာတော်ကြီးတည်တန့်ခိုင်မာ အစွန့်ရှည်ကြာတည်နေဘို့ အရေးကြီးသည်နှင့်အမျှ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်ဟောကြားခဲ့သည့် ဝိနည်းတရားတွေ တည်ဘို့ အရေးအကြီးဆုံးဖြစ်ပါတယ်။

သတ္ထုကပ္ပံ သုဝိနယံ၊ ဓါရေမိ ဟဒယေန တံ၊
နမဿ မာနေ၁ ဝိနယံ၊ ဝိဟရိဿာမိ သဗ္ဗဒါ။

ဟု-ဝိနည်းဘက်တွင် **'ဧတဒဂ်ဘွဲ့ရ ဉပါလိမထေရ် အမိန့်ခွန်ပြု'** သကဲ့သို့ ယခု ဝိနည်းစာတော်ပြန်ပွဲ လာရောက်ကြတဲ့ သံဃာတွေဟာလဲ ဉပါလိမထေရ်ထုံး နှလုံးမူလျက် ..

အဟံ၊ ငါသည်၊ သတ္ထုကပ္ပံ၊ သက်တော်ထင်ရှား ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်နှင့်အလားတူသော၊ သုဝိနယံ၊ ယဉ်ကျေးမှုအမြုတေ မြတ်ဝိနည်းဉပဒေကို၊ ဟဒယေန၊ စိတ်ကောင်းထုံစိမ်၊ နှလုံးအိမ်ဖြင့်၊ ဓါရေမိ၊ အမြဲမပြတ် ရွှတ်ဖတ် ဆောင်ရွက်ပါအံ့၊ ဝိနယံ၊ ဝိနည်းပိဋကတ် တရားမြတ်ကို၊ နမဿ မာနေ၁၊ ရိုသေမြတ်နိုးရှိခိုးလျက်၊ သဗ္ဗဒါ၊ နေ့ညဥ့်မစဲ အမြဲသာလျှင်၊ ဝိဟရိဿာမိ၊ မပြတ်ရှင်ပြုံး၊ ကျင့်သုံးလိုက်နာ နေထိုင်ပါတော့အံ့သတည်း....ဟု အသီးအသီး အမိန့်ခွန်ပြုလျက် ဝိနည်းတော်ကို အမြဲလေ့လာပြန်ဆို၍၊ ဝိနည်းတော်အတိုင်း လိုက်နာကျင့်သုံးပြီးလျှင် အချမ်းသာဆုံး အမြတ်ဆုံး နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာကို ခံစားကြစေရန် ဩဝါဒတရား မိန့်ကြားလိုက်ရပေသတည်း။

ညောင်ရွှေ ဩဝါဒ

တရားအမှတ် (၁၁)

ဗုဒ္ဓေါ ဓမ္မောစ သံဃောစ၊ အနိစ္စံ ဒုက္ခလက္ခဏံ၊
အနတ္တာ မေ ဆဝါစာဝ၊ သာရာဟိ ပိဋကတ္တယေ။

ဗုဒ္ဓေါစ၊ သစ္စာလေးပါး ပိုင်းခြားသိမြင် ဗုဒ္ဓရှင်ဗုဒ်ငင်း၊ ဓမ္မောစ၊ မဂ်လေးတန် ဖိုလ်လေးတန် နိဗ္ဗာန်ပရိယတ် ဆယ်ပါးသော တရားတော်မြတ်ငင်း၊ သံဃောစ၊ မဂ္ဂဋ္ဌာန် ဖလဋ္ဌာန် ရှစ်တန် အရိယာ မြတ်သံဃာငင်း၊ အနိစ္စံ၊ မမြဲကေန် ရုပ်နှင့်နာမ်တို့၏ ဖေါက်ပြန်ပျက်စီးခြင်း အနိစ္စလက္ခဏာငင်း၊ ဒုက္ခလက္ခဏံ၊ အဖြစ်အပျက် ဘေးဒဏ်ချက်တို့ဖြင့် အနှိပ်စက်ခံရခြင်း ဒုက္ခလက္ခဏာငင်း၊ အနတ္တလက္ခဏံ၊ သတ္တဝါပုဂ္ဂိုလ် အတ္တဆိုသည့် အထည်ကိုယ်ရှာမရ အနှစ်သာရမရှိခြင်း အနတ္တ လက္ခဏာငင်း၊ ဣမေဆဝါစာဝ၊ ဤစကား ခြောက်ခွန်း တို့သည် သာလျှင်၊ ပိဋကတ္တယေ၊ ပိဋကတ်သုံးပုံ အလုံးစုံ၌၊ ဟိ၊ မလွဲကေန် စင်စစ်မှန်သဖြင့်၊ သာရာ၊ လိုရင်းအစစ် အနှစ်သာရတို့ပင်တည်း။

ဗုဒ္ဓရှင် ကိုယ်တော်မြတ် ဟောကြားတော် မူအပ်သော ပိဋကတ်သုံးပုံ အလုံးစုံတို့ကို အကျဉ်းချုံး၍ လိုရင်းအစစ် အနှစ်သာရညွှန်ပြရလျှင်၊ ဗုဒ္ဓ, တရား, သံဃာ ရတနာမြတ်သုံးပါးနှင့်၊ အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ, လက္ခဏာရေး သုံးပါး ဤအနှစ်သာရ ခြောက်ပါးသာလျှင် ရှိပေသည်။

ညောင်ရွှေမြို့ ကန်ကြီး ပရိယတ္တိ စာသင်တိုက်၌ ရတနာ မြတ်သုံးပါးတို့နှင့်စပ်၍၊ နှစ်စဉ်ကျင်းပအပ်သော ဤကျောင်းတိုက်နေ့နှင့် ဝိနယာနုဂ္ဂဟ စာပြန်ပွဲကြီးသည်၊ ဗုဒ္ဓရှင်သာသနာ ကြာမြင့်စွာတည်ခြင်း၏ အကြောင်းရင်းမူလပဓါန သာသနာ့လုပ်ငန်းကိစ္စဖြစ်၍၊ တကမ္ဘာလုံးတွင် အသာဆုံး, အမြတ်ဆုံး, အနှစ်သာရအရှိဆုံး မင်္ဂလာအရှိဆုံး သာသနာ့အောင်ပွဲကြီးဟု ဆိုထိုက်လှပါပေသည်။

“ **အင္ဂေခေါ ပသန္နာနံ အင္ဂေါ ဝိပါကော ဟောတိ** ” ပါဠိတော်အရ၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သာသနာ တည်ကြောင်း အကောင်းဆုံး အမြတ်ဆုံး မင်္ဂလာ အရှိဆုံးဖြစ်သော ဤသာသနာ့ အောင်ပွဲကြီးတွင် ပါဝင်လျက် အမြတ်ဆုံး ရတနာသုံးပါးတို့ကို သဒ္ဓါပိုမို ကြည်ညိုလှူဒါန်း ပူဇော်ကြကုန်သော သာသနာ့ဒါယကာ, သာသနာ့ဒါယိကာမ, ဗုဒ္ဓဘာသာအမျိုးသား, အမျိုးသမီး

တို့သည် အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် နိဗ္ဗာန်အကျိုးထူး တရားများကို မုချမသွေ ရရှိနိုင်ကြပေသည်။

ရန်သူမျိုးငါးပါးတို့နှင့် ဆက်ဆံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် အနှစ်သာရမရှိသော ပစ္စည်းဥစ္စာ၏ အနှစ်သာရကား၊ အလှူဒါန ပင်တည်း၊ ၉၆-ပါး ရောဂါများတို့နှင့် ဆက်ဆံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် အနှစ်သာရ မရှိသော ဤကိုယ်ခန္ဓာ၏ အနှစ်သာရကား သီလရှိကုန်သောသူတို့၌ ရှိခိုးပူဇော်ခြင်း စသောအမှုကို ပြုခြင်းပင်တည်း။

မမြဲသော အနိစ္စတရားတို့သည် လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်အပ်သည်၏ အဖြစ်တို့ကြောင့် အနှစ်သာရမရှိသော ရုပ်နာမ်နှစ်ချက် မိမိအသက်၏ အနှစ်သာရသည်ကား၊ အနိစ္စ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဝိပဿနာတရား ပွါးများ စီးဖြန်း ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ခြင်းပင်တည်းဟု ဒသကနိပါတ် ကဏှဇာတ် အဋ္ဌကထာလာသည့်အတိုင်း အနှစ်မပါအကာအတိ ဖြစ်သော ဤကိုယ်ခန္ဓာနှင့်ပစ္စည်းဥစ္စာတို့မှ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ အနှစ်သာရတရားတို့ကို ကြိုးစား၍ထုတ်ယူသင့်ကြပေသည်။

အသာရေ သာရမတိနော၊ သာရေစ သာရဒဿိနော၊
တေသာရံ နာဓိဂစ္ဆန္တိ၊ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပ ဂေါစရာ။

ဗရားဟောဒေသနာနှင့်အညီ-

မကောင်းမှုအကုသိုလ်ဒုစရိုက်များ တနေ့တခြားပိုမိုများပြား ထွန်းကားလာသော ကလိယုဂ်ဆုတ်ကပ်အခါ၌ အနှစ်သာရမရှိသည့် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဝါဒ မှားယွင်းသောအယူအဆ အမျှော်အမြင် အတွေးအခေါ်ရှိကြလျက် တဘဝ တခဏမျှခံစားရသည့် လောကီကိစ္စလုပ်ငန်းတို့ကို အဟုတ်တန်း အနှစ်သာရရှိသည်၊ ကောင်းသည်၊ ဂုဏ်ရှိသည်ဟု အထင်ကြီးတတ်ကြ၏။ ဗုဒ္ဓဘာသာ သမ္မာဒိဋ္ဌိလူမျိုးတို့၏ ကိုးကွယ်အားထားရာ အနှစ်သာရအစစ်ဖြစ်သော ရတနာသုံးပါးနှင့် ဒါန သီလ ဘာဝနာတရားတို့ကိုကား အနှစ်သာရမရှိ၊ ဂုဏ်မရှိဟု အထင်အမြင်သေးတတ်ကြကုန်၏။

ထိုသို့မှားယွင်းဖေါက်ပြန် အမြင်မှန်မရ၊ မမှန်ကန်သော အကြံအစည် အတွေးအခေါ် အမျှော်အမြင် ရှိကြကုန်သော ပုထုဇဉ်သား လူမိုက်များသည်၊ အထက်တန်းဖြစ်သော သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ အမြတ်ဆုံးအနှစ်သာရတို့ကို မရရှိနိုင်ကြပဲ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲတို့၌ ထပ်တလဲလဲ ဒုက္ခခံစားနေကြရပေသည်။

ထို့ကြောင့် တွေ့ကြုံခဲလှစွာသော ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကြီးနှင့် တွေ့ကြုံရခဲ့ အခါကောင်းကြီးတွင် အနှစ်မပါ အကာအတိဖြစ်သော လောကီကိစ္စတို့ဖြင့်သာ အချည်းနှီးအချိန်မကုန်ကြစေပဲ၊ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွန်မြောက်၍ အမြတ်ဆုံးနိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသုခ အနှစ်သာရကို ရရှိနိုင်ကြစေရန် ရတနာသုံးပါးတို့၏ဂုဏ်ကို ယုံကြည်အားထားလျက် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊ လက္ခဏာရေးသုံးပါး အနှစ်သာရတရားတို့ကို ကြိုးစား၍ပွါးများအားထုတ်နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

(၁၃၂၆-၃)

ညောင်ရွှေ ဩဝါဒ

တရားအမှတ် (၁၂)

"ဣဓမေဝ သုဘဒ္ဒ ဘိက္ခူ သမ္မာဝိဟရေယျုံ၊ အ သုညော လောကော အရဟန္တေဟိ အဿ"

သုဘဒ္ဒ၊ ချစ်သားသုဘဒ္ဒ၊ ဣမေဘိက္ခူ၊ ဤရဟန်းတော်တို့သည်၊ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ၊ ဝိဟရေယျုံ၊ နေကုန်ငြားအံ့၊ လောကော၊ လောကကြီးသည်၊ အရဟန္တေဟိ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့မှ၊ အသုညော၊ မကင်းဆိတ်သည်၊ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ (မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်)

ဤစကားကို ဗုဒ္ဓရှင်သည်၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူခါနီး မေးလျှောက်လာသော သုဘဒ္ဒပရိဗိုဇ်အား မိန့်ကြားတော်မူခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။ ဤစကား၏ ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပါယ်မှာ၊ ရဟန်းတော်များကောင်းမွန်စွာ နေထိုင်ကြပါက ကမ္ဘာလောကကြီး၌ ရဟန္တာများ ထာဝစဉ်ဟည်ရှိနေပေမည်ဟု ဆိုလိုရင်းဖြစ်၏။

ဤစကားကိုထောက်လျှင် လောက၌ ကောင်းမွန်စွာ နေထိုင်မှုသည် အလွန်အရေးကြီးကြောင်းသိသာ၏။ ကောင်းမွန်စွာနေထိုင်ခြင်း ဟူသည်မှာလည်း အခြားမဟုတ်၊ ဗုဒ္ဓရှင်ပညတ်ထားသော စောင့်ထိန်းအပ်သည့် စည်းကမ်း ဥပဒေများနှင့် လိုက်နာကျင့်ကြံသင့်သော ကျင့်ဝတ်များကို

လေးလေးစားစား စောင့်ထိန်းလိုက်နာသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် လောကီ ချမ်းသာကို မဆိုထားဘိ အလွန်သိမ်မွေ့နက်နဲ ခက်ခဲ၍ အလွန် ချမ်းသာလှသော နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကြီးကိုပင် ရယူနိုင်ကြောင်း ဟောပြအပ်ပြီး ဗုဒ္ဓရှင်၏ စကားတော်ကိုထောက်ဆ၍ သိနိုင်ပေသည်။

ထိုကဲ့သို့ စောင့်ထိန်းလိုက်နာသင့်သော စည်းကမ်းဥပဒေများနှင့် ကျင့်ဝတ်များကို စောင့်ထိန်း လိုက်နာခြင်းသည် လောကီ လောကုတ္တရာ နှစ်ဖြာသော အကျိုးစီးပွါးကို ရရှိစေနိုင်သော မင်္ဂလာတပါး ဖြစ်ကြောင်း မင်္ဂလသုတ်ဝယ် **"ဝိနယောစ သုသိက္ခိတော"**ဟူ၍ ဗုဒ္ဓရှင်ညွှန်ပြခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ဤ ကမ္ဘာလောကကြီးတွင် ကမ္ဘာဦးမှစ၍ အဆက်ဆက် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်လာခဲ့ကြသော လူ့စည်းကမ်းများနှင့် လိုက်နာပြုလုပ်သင့်သော မိဘကျင့်ဝတ်၊ သားသမီးကျင့်ဝတ်၊ ဆရာကျင့်ဝတ်၊ တပည့်ကျင့်ဝတ် စသည့် လူကျင့်ဝတ်များရှိကြ၏။ ၎င်းစည်းကမ်းဥပဒေများနှင့် ကျင့်ဝတ်များသည် အကွပ်အညှပ်နှင့်တူ၏။ အကွပ်အညှပ်ရှိသော အရာဝတ္ထုသည်၊ ထိုဤတိမ်းပါး မရွေ့ရှားပဲ အမြဲခိုင်ခန့် တည်တန့်သကဲ့သို့ ၎င်းကျင့်ဝတ်စည်းကမ်းများကို လိုက်နာစောင့်ရှောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တဦးတယောက်သည်၎င်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်အများစုသည်၎င်း၊ ကမ္ဘာလောကကြီးသည်၎င်း၊ သာယာဝပြော၍ တိုးတက်စည်ကား ကြီးပွါးချမ်းသာပေလိမ့်မည်၊ အကယ်၍ ချိုးဖေါက်ကြလျှင်ကား **"အကွပ်မရှိသောကြမ်း ပရမ်းပတာပျက်"** ဟူသကဲ့သို့ လျင်မြန်စွာပျက်စီး၍ သတ္တဝါများဆင်းရဲဒုက္ခ ရောက်ရှိတတ်ကြပေသည်။

ဗုဒ္ဓရှင်သာသနာတော်၌လည်း ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက် လိုက်နာသင့်သော စည်းကမ်းဥပဒေများ ကျင့်ဝတ်များရှိ၏။ ၎င်းစည်းကမ်းဥပဒေများကား လူများအတွက် ငါးပါးသီလ, ရှစ်ပါးသီလ စသည်နှင့် အရှင်ရဟန်းတော်များအတွက် အကျဉ်းအားဖြင့် (၂၂၇)သွယ် အကျယ် အားဖြင့် ကုဋေကိုးထောင်ကျော်ရှိသည့်အပြင် ခုတင် ၁၃-ပါး စသည်ဖြင့်လည်း ကျင့်ဝတ်(ပဋိပတ်)များ များစွာ ရှိ၏။

ထိုသိက္ခာပုဒ်များနှင့် ကျင့်ဝတ်များကို အကျဉ်းချုံးလိုက်လျှင်,...

သာဓိကမိဒံ ဘိက္ခဝေ ဒိယဍ္ဍ သိက္ခာပဒ သတံ အနွဒ္ဓမာသံ
ဥဒ္ဒေသံ အာဂစ္ဆတိ၊ ယတ္ထ အတ္တကာမာ ကုလ ပုတ္တာ သိက္ခန္တိ၊

တိဿော ဣမာ ဘိက္ခဝေ သိက္ခာ၊ ယတ္ထေတံ သဗ္ဗံ သမောဓာနံ ဂစ္ဆတိ၊ ကတမာ တိဿော အဓိသီလသိက္ခာ အဓိစိတ္တသိက္ခာ အဓိပညာသိက္ခာ—

ဟူ၍ တိကင်္ဂုတ္တရပါဠိတော်၌ ဗုဒ္ဓရှင်ဟောတော်မူသည်နှင့်အညီ အဓိသီလသိက္ခာ, အဓိစိတ္တသိက္ခာ, အဓိပညာသိက္ခာ ဟူ၍ သိက္ခာသုံးပါးသာ ရှိ၏။ ယင်းသိက္ခာသုံးပါးကို စောင့်ထိန်းလိုက်နာလျှင် အထက်ပါ သိက္ခာပုဒ်များကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ပြီး ဖြစ်တော့၏။ ယင်းသိက္ခာသုံးပါးကို စောင့်ထိန်း လိုက်နာသောပုဂ္ဂိုလ်ကို ကောင်းကောင်းနေထိုင်သူဟု ခေါ်ဆိုနိုင်ပေသည်။

ထိုသို့ ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက် လိုက်နာသည် ဆိုရာ၌လည်း၊ မိမိ တယောက်တည်း စောင့်ရှောက်လိုက်နာရုံမျှဖြင့် ကောင်းကောင်းနေသည်ဟု မဆိုနိုင်သေး၊ သူတပါးကိုလည်း စောင့်ရှောက်လိုက်နာအောင် အားပေး တိုက်တွန်း၍ နည်းညွှန်လမ်းပြမှုကိုလည်း ပေးနိုင်မှသာ ကောင်းကောင်း နေသူဟု ခေါ်ဆိုနိုင်ကြောင်း၊ ဂင်းမဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်အဖွင့်၌ အဋ္ဌကထာဆရာ မိန့်တော်မူပေသည်။

ကလျာဏပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိတယောက်ထည်း ကလျာဏ ပုထုဇဉ်ဖြစ်ရုံဖြင့် တင်းတိမ်အားရမှု ဖြစ်မနေပဲ၊ သူတပါးကိုလည်း၊ ကလျာဏ ပုထုဇဉ်ဖြစ်အောင် တိုက်တွန်းအားပေး၍ နည်းလမ်းညွှန်ပြ ပေးရပေမည်၊ ထို့အတူ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ မိမိတယောက်ထည်း သောတာပန်စသည် ဖြစ်နေရုံဖြင့် အားရကျေနပ်မှု ရှိမနေသေးပဲ သူတပါးကိုလည်း မိမိကဲ့သို့ သောတာပန် စသည်ဖြစ်အောင် တိုက်တွန်းအားပေး, နည်းပေး လမ်းညွှန် ပြုရပေမည်၊ သို့မှသာ ဗုဒ္ဓရှင်၏ အလိုတော်ကျ ကောင်းကောင်း နေထိုင်သူ ဟု ခေါ်ဆိုနိုင်ပေမည်။

သို့ဖြစ်သောကြောင့် မိမိကိုယ်တိုင်လည်း ကျင့်ကြံအားထုတ်၍ သူတပါးကိုလည်း အားပေးတိုက်တွန်း သင့်ပေသည်၊ အကယ်၍ မိမိသန္တာန်၌ သီလ သမာဓိ ပညာ တရားများ မပြည့်စုံသေးပါက ငါကောင်းကောင်း မနေလို့ပါလားဟု ဆင်ခြင်စဉ်းစား၍ ထိုတရားများ မိမိသန္တာန်၌ ပြည့်စုံလာအောင် ကြိုးစားအားထုတ်ကြရပေမည်၊ သို့မှသာ ဗုဒ္ဓစကားတော်ကို လေးစား လိုက်နာသော ဗုဒ္ဓ တပည့်သား အစစ် ဖြစ်ကြ၍ ဗုဒ္ဓရှင်၏

မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော လောကုတ္တရာ အမွေအနှစ်ကို ခံယူရရှိနိုင်ကြပေမည်။

သို့ဖြစ်၍ ၎င်းအမွေအနှစ်များကို ရရှိခံစားနိုင်ရန် သီလ သမာဓိ ပညာ သိက္ခာ သုံးပါးတို့ကို ပြည့်စုံအောင် အားထုတ်၍ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်၏ အမွေအနှစ်ဖြစ်သော မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာများကို ရယူခံစားနိုင်ကြ ပါစေကုန်သတည်း။ (၁၃၃၀-ခု)

မှတ်ချက်။ ။ညောင်ရွှေမြို့ ကန်ကြီးပရိယတ္တိ သာသနဟိတကာရီအသင်း ဒကာကြီးများနှင့် ဝန်ဆောင် ဆရာတော်များက နှစ်စဉ် စာစောင်၌ ထည့်ရန် အထိမ်းအမှတ်ပွဲသဘင် တရားပွဲ၌ ဟောရန် ဩဝါဒများ ပေးသနားပါရန် တောင်းခံပါသည်၊ ပေးသနားတော်မူခဲ့သည်ချည်း ဖြစ်ပါသည်။

အချို့ရှာမရပဲ ပျောက်နေ၍၎င်း၊ အချို့တိုင်းပြည်ဝေငှပြီးမှုနှင့် တူညီနေ၍၎င်း၊ ချန်လှပ်ခဲ့ရပါသည်။

(စာစုအဖွဲ့)

" ညောင်ရွှေဩဝါဒ "

တရားအမှတ် (၁၃)

နှုတ်မြွက်တရားပင် ဖြစ်ပါသည်။

တပည့်များက "ဆရာတော်ဘုရား သက်တော်ရွယ်တော်ကြီးပါပြီ၊ အဖူးအမျှော် ကန်တော့သာ ခံယူတော်မူပါ၊ ဩဝါဒပေးတော်မမူပါနဲ့၊ ပင်ပန်းတော်မူနေပါမယ်ဘုရား "ဟု လျှောက်ထား တောင်းပန်ကြသော်လဲ-

ကိုယ်ကလဲ နဲနဲတော့ပြောချင်တယ်၊ အတ္တသမံ ပေမံ နတ္ထိ-အတ္တသမံ၊ မိမိနှင့်တူသော၊ ပေမံ၊ ချစ်အပ်သောသူသည်၊ နတ္ထိ၊ မရှိ၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အချစ်ဆုံးပဲ၊ ကိုယ့်လောက်ချစ်တဲ့သူ လောကမယ်ရှာမရဘူး၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အချစ်ဆုံး-ဒီစကားကို ဒီပါဠိကို ဒို့ငယ်ငယ်ကထဲကရတယ်၊ လောကနီတိ

သင်ဘူးလို့ ဒီအဓိပ္ပါယ်ငယ်ငယ်ကထဲက သိနေတယ်၊ ငယ်ငယ်ကထဲကသိတဲ့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အချစ်ဆုံးဆိုတဲ့ စကားလုံးဟာ ယခုအသက်(၁၀၀)ရောက်နေပြီ-တရားရောက်ဆို ကနေ့ပါပဲ၊

ကိုယ့်ကိုယ်ကို အချစ်ဆုံးဆိုတဲ့ စကားလုံးနဲ့တွဲပြီး ကိုယ့်ကိုယ်ကို အမုန်းရဆုံးဆိုတဲ့ စကားလုံးတလုံး ကနေ့ဥာဏ်မယ် ထင်လာတယ်။

လောကမယ် ချစ်စရာလိုက်ရှာယင် ကိုယ့်ကိုယ်ကို အချစ်ဆုံးဆိုတာ တွေ့ရမယ်၊ မုန်းစရာ လိုက်ရှာလို့ရှိယင် လောကမယ် ကိုယ့်ကိုယ်ကို မုန်းစရာအကောင်းဆုံးပဲ။

မုန်းစရာအကောင်းဆုံးဆိုတဲ့သဘော ကနေ့မှမြင်တယ်၊ အနှစ်တရာရှိပြီ ကြားကာလမယ် မမြင်ပဲဖြစ်နေတယ်၊ သတိမရဘူး၊ ဘာ့ကြောင့် ဒီကနေ့ဥာဏ်မယ် ပေါ်လာသလဲဆိုတော့-သက်တော်ရှည်ပွဲဆိုပြီး အများကဝိုင်းဝန်းပြီး ကာယကံမေတ္တာ, ဝစီကံမေတ္တာ, မနောကံမေတ္တာ ဩဝါဒ် ဒီလိုများ ရှိကြသေးနော် ငါ့အပေါ် မေတ္တာရှိတဲ့သူတွေ များကြပါပေတယ်လို့ ဝမ်းမြောက်တယ်, ဝမ်းသာတယ်။

ဒီ အခြေအနေမျိုး ရောက်လာအောင် ခုနင်က ပြောခဲ့တဲ့ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေ ပြုလာတဲ့ငါ, ချစ်စရာအလွန်ကောင်းတဲ့ ငါပါလား....၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုချစ်၊ ကိုယ်ကောင်းစားတော့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ချစ်ကြတာပဲ၊ မကောင်းပေတဲ့ ချစ်ကြတာပဲ၊ ခုတော့ အကောင်းချစ် ပေါ့လေ-ပညတ်အားဖြင့်။

ဒီအထဲမယ် စကားပြောချင်ရက်နဲ့ မပြောရဘူး၊ သူများနဲ့သင့်လျော်တဲ့ စကား ပြောချင်ပေမဲ့ မပြောရဘူး၊ နေမကောင်းတာကတမျိုး၊ အိပ်မပျော်တာက တမျိုး၊ ရောဂါတွေ ဘေးတွေ ရန်တွေကများ၊ ဒီ ဘေးရန်တွေ ဘယ်သူကပေးသလဲ– ကိုယ်တိုင်ပြုလာတဲ့ အကုသိုလ်တွေကြောင့် ကိုယ့်မှာ ဆင်းရဲပင်ပန်းရတယ်၊ ကိုယ့်မယ်စကားပြောချင်လို့ မပြောရဘူး၊ တရားဟောချင်လို့ မဟောရဘူး၊ ဒီလိုအကျိုးပေးတွေက ညံ့နေတယ်၊ အကုသိုလ်တွေ ပြုလာတဲ့ငါ–၊ မုန်းစရာအကောင်းဆုံးပဲ၊ အတ္တသမံ အပ္ပိယံ နတ္ထိ၊ အတ္တသမံ၊ မိမိနှင့်တူသော၊ အပ္ပိယံ၊ မုန်းအပ်သောသူသည်၊ နတ္ထိ၊ မရှိ၊ တိုးပြီးကြည့်လိုက်တော့ အပါယ်ဘုံချနေတာ သူ့ကိုယ်သူ အပါယ်ချနေတာပဲ။ အပါယ်ကျတဲ့သူ မုန်းစရာ လိုက်ရှာမယ်ဆိုယင် သူ့ကိုယ်သူ တွေ့ရမှာပဲ၊ ဒီတော့ ဒီစကားလေးဟာလဲ တရားတလုံးပဲ၊ ဟို....

အနန္တာဒီနဝေါ ကာယော၊ ဝိသရုက္ခသမူပမော၊
အာဝါသော သဗ္ဗရောဂါနံ၊ ပုဉ္စော ဒုက္ခဿ ကေဝလော။

ဆိုတဲ့စကားမျိုးနဲ့ ကြည့်ယင်တော့ ချစ်စရာမရှိပါဘူး၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုပြုလာလို့ ရောဂါကင်းတယ်၊ အနာကင်းတယ်၊ ကျန်းမာတယ်၊ ချမ်းသာတယ်၊ အသက်ရှည်တယ်ဆိုတော့ ကုသိုလ်ပြုလာတဲ့ငါ ဆိုတော့ ချစ်မယ်ဆို ချစ်သင့်ပါရဲ့။

ဒါကြောင့် ချစ်သင့်တဲ့အလုပ်ကိုလုပ်ပြီး ကိုယ့်ကိုယ်ကိုချစ်ကြ၊ မုန်းသင့်တဲ့ အလုပ်ကိုလုပ်မိယင်လဲ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုမုန်းကြ။

ချစ်စရာအကောင်းဆုံးလဲ ငါပဲ၊ မုန်းစရာအကောင်းဆုံးလဲ ငါပဲ ဆိုတဲ့ စကားနှစ်လုံးကို မြဲမြဲမှတ်ပြီးတော့ မုန်းဘွယ်အမှုကို ရှောင်ကြဉ်ပါလို့- စကားဒီနေ့ ပြောချင်တယ်။

ကိုယ့်ကိုယ်ကို ချစ်အောင်လုပ်မယ်၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကို မုန်းအောင် မုန်းဘွယ် မလုပ်ပဲနဲ့ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း သူတော်ကောင်းတရားကို ပွါးများ အားထုတ်နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

ညောင်ရွှေမြို့မှာရှိကြတဲ့ တပည့်, သံဃာ, ဒကာ, ဒကာမတို့ကိုလဲ မိမိရဲ့ သက်တော်ရှည် မွေးနေ့က ဟောပြခဲ့တဲ့ ဩဝါဒကိုပင် ရေးသားစေ၍ ဩဝါဒစကား မိန့်ကြားလိုက်ရသည်၊ ကန်ကြီးပရိယတ္တိ သာသနာတော်ကို ဆရာ ဒကာညီညွတ်စွာဖြင့် ကိုယ့်တာဝန်ကိုထမ်းကြလျက် တိုးတက်ကြီးပွါးအောင် ကြိုးစားနိုင်ကြစေကုန်သတည်း။ (၁၃၃၁-ခု၊ ပြာသိုလ၊)

မှတ်ချက်။ ။မန္တလေး ရာပြည့်ပူဇော်ပွဲ၌ ညဥ့်တရားပွဲ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ '**အနီးစခမ်းဆရာတော်**'၊ နေ့ တရားပွဲ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ '**အရှင်ဇနကာဘိဝံသဆရာတော်**' တို့ကို တရားဟောစေ၍ ဟောကြားပြီး ဖြစ်သော်လည်း အနည်းငယ် နေမကောင်းခိုက်မှာပင် ဆရာတော်ကြီးသည် ဤသို့ ဟောပြောတော်မူရာတွင် ရှင်, လူ, ပရိသတ် အံ့ဩ ဝမ်းမြောက်စွာ တခဲနက် သာဓုခေါ်ကြပါသည်၊ နေမကောင်းယင်း ဟောရသည့် တရားဖြစ်၍ ယင်းတရားကိုလည်း ဤကျမ်းစာ၌ ပါစေတော်မူသည်။ (စာတည်း)

နှုတ်တော်မြွက် ဓမ္မဒါနတရား

(၁၃၂၃-ခု)

တရားဟောတယ်ဆိုတာ အနုမောဒနာတဲ့၊ တရားအနုမောဒနာပြုရ၊ အဓိပ္ပါယ်ကတော့ အလှူပွဲမယ် ရဟန်းတော်များပင့်လို့ဘိတ်လို့ ရဟန်းတော်များလှူတန်း၊ သာသနာချီးမြှောက်တော့ကို ရဟန်းတော်များကဝမ်းမြောက်စကား ဝမ်းသာစကား မြွက်ဆိုတာကို အနုမောဒနာလို့ ဆိုရ, ခေါ်ရတယ်။ ယခုနေ့လို ဆိုပါတော့– ရဟန်းခံပွဲ ကျင်းပ၊ ဥပသမ္ပဒမင်္ဂလာ ဆင်ယင်ကျင်းပကြရ၊ သာသနာတော်ကြီး မှီရတာ သိပ်ကောင်းတာပဲ၊ ခုလို ဆောင်ရွက်ရ ပျော်စရာပဲ၊ ရွှင်စရာပဲ၊ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်သာသနာ မှီရလို့ ဒို့ပျော်ရတယ်၊ ရွှင်ရတယ်လို့ ဆိုပြီး ဒီစိတ်ဖြစ်ကြရ။

ဗုဒ္ဓအာရုံပြု၊ တရားအာရုံပြု၊ သံဃာအာရုံပြုလို့ လှူကြ,တန်းကြ,သီလဆောက်တည်ကြ, ဝမ်းမြောက်စရာ, ဝမ်းသာစရာ ကုသိုလ်တွေပြုကြတော့ ဒီလိုကုသိုလ်၏ အခြေအနေ ဝမ်းမြောက်ရွှင်လမ်းဘွယ် ပြောဆိုတာမျိုးကို ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ အခါကာလမျိုးမှာ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင် သာသနာတော်နှင့် ကြုံကြိုက်လို့ ခုဘဝ ချမ်းသာခြင်း၏အကြောင်း သံသရာဘဝ အဆက်ဆက် ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်း သံသရာဝဋ်မြစ်ပြတ်ပြီး နိဗ္ဗာန်ရခြင်း၏ အကြောင်း ဆိုလို့ရှိယင် ပုညကြိယာ (၁၀) ပါးတဲ့-

ကုသိုလ်ပြုဘို့(၁၀)မျိုးဖြစ်တယ်၊ ဒီထက်ဒီထက်ပိုပြီး အကျဉ်းချုပ်လိုက်ဥုံးမယ် ဆိုယင်“ဒါနတဲ့, သီလတဲ့, ဘာဝနာတဲ့”အများသိနေကြတဲ့အတိုင်း ဒီသုံးမျိုးပဲ ရှိတာပဲ။

ဒါနကုသိုလ် တမျိုးရှိ–

သီလကုသိုလ် တမျိုးရှိ–

ဘာဝနာကုသိုလ် တမျိုးရှိ–

ဒါနကို အမျိုးမျိုး ဝေဘန်လိုက်ပြန်ယင် များချင်တိုင်း များပြီး အမျိုးပေါင်း မကုန်နိုင်၊ သီလဝေဘန်လိုက်ပြန် များချင်တိုင်းများ၊ ဘာဝနာ ထို့အတူ များတာပဲတဲ့။

သမထတဲ့ ဝိပဿနာတဲ့ အကျယ်ချဲ့လိုက်ယင် အများကြီးများတာပဲ၊ ဒီလိုအကျယ်ချဲ့လိုက်ယင် ပိဋကတ် ၃-ပုံ ဖြစ်သွားတာပဲ၊ ပိဋကတ် ၃-ပုံက တခါ

ဓမ္မခန္ဓာ(၈၄၀၀၀)ဖြစ်သွားရော၊ဒါကုန်ပလားဆိုယင် ခု(၈၄၀၀၀)ဟာလဲ အကျဉ်းချုပ်၊ ဒီအကျဉ်းချုပ်က တခါပြန်ပြီး ပိဋကတ် ၃-ပုံကို ပြန်ကြည့်၊ ပိဋကတ် ၃-ပုံထဲက အဘိဓမ္မာပိဋကတ် ဆိုပါတော့၊ အဲဒီအကြီးဆုံး အဘိဓမ္မာပိဋကတ်ကိုပြန်ကြည့်၊ အဘိဓမ္မာပိဋကတ်ထဲပါတဲ့ ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီး ဆိုတာရှိ၊ ဒီပဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီးကို ဗုရားရှင် ဟောဦးမယ်ဆိုယင် ဟောလို့ မဆုံးနိုင်ဘူး၊ မပြီးနိုင်ဘူးတဲ့၊ အသက်ထက်ဆုံးပြောဟောနေ မဆုံးနိုင်၊ဗုရားရှင် ဟောလို့ မဆုံးနိုင်လို့ အလွန်ကျယ်ဝန်းတဲ့ ကျမ်းကြီးကို ပဋ္ဌာန်းကျမ်း ခေါ်တယ်၊ ဒီလို ကျယ်ဝန်းလှတဲ့ ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီးတခုနဲ့ပဲ မဆုံးနိုင်လို့ တခါ ပြန်ကျဉ်းကြည့်တော့ ပိဋကတ် ၃-ပုံ၊ နားလည်ဘို့ ပြောရတာဖြစ်တော့ အကျဉ်းဆုံး ဒါန, သီလ, ဘာဝနာ ဒီ ကုသိုလ် ၃-မျိုး မှတ်ထားယင် လဲ ပြီးနိုင်တာပဲ၊ ပိဋကတ် ပူဇော်ရာ ဓမ္မက္ခန္ဓာ ၈၄၀၀၀-ပူဇော်ရာ ရောက်တယ်၊ (ဒါ, သီ, ဘာ) ၃-မျိုးသာ မှတ်ထားကြ။

ကနေ့ပွဲကတော့ကို ဒါနပွဲဆိုကြပါစို့၊ဆွမ်း,သင်္ကန်း,ကျောင်း,ကုဋင်တို့ ဘာတို့ဆို ကျောင်းထဲပါတာပေါ့၊ ဆေးဆိုတာလဲ အာဟာရထဲမယ် သင့်လျော်အောင် ဒါလေးက အစာကြေအောင် ကပ်ဦးမှပဲ၊ ထဲ့ဦးမှပဲ၊ ဆေးသတော့ ကပ်လိုက်ပြန်တော့ မကင်းစကောင်း နည်းဖြင့် ဆေးလဲ ပါတာပါပဲ၊ ပစ္စည်းလေးပါး စုံနေပါပြီလို့ဆိုရ၊ ထိုပစ္စည်း လေးပါး ထဲမှာပါတဲ့ ဒါနပွဲထဲမှာ ဒါနဆိုတဲ့အမျိုးက—

အာမိသ ဒါန, ဓမ္မဒါန နှစ်မျိုးလဲခွဲပြန်၊ ဒီနှစ်ခု၊ ဒီနှစ်မျိုး မှတ်ထား၊ အာမိသ ဒါနဆိုတာ ခုပြောခဲ့တဲ့ ဆွမ်း, သင်္ကန်း, ကျောင်း, ဆေး, ပစ္စည်း လေးပါး လှူဒါန်းတဲ့ဒါနကို အာမိသ ဒါန ခေါ်တယ်၊ ပစ္စည်းလေးပါး အလှူကို အာမိသဒါန၊ တိုတိုပဲမှတ်ထားကြ။

ဓမ္မဒါနကတော့ တရားကိုခေါ်တယ်၊ မြင်ရတာမဟုတ်ဘူး၊ ကနေ့ သာမဏေတပါးကို ရဟန်းဘောင်ရောက်အောင် ပို့ဆောင်လို့ ကမ္မဝါဘတ် သိမ်ဝင် ရဟန်းခွင်အရောက် ဘိက္ခုအဖြစ် ရောက်အောင် ပို့ဆောင်ကာ ချီးမြှောက်တော့ ဘိက္ခုဖြစ်သွားတယ်၊ ရဟန်း အမကြီးနှင့် တူ တူမတွေ ဓမ္မဒါနရသွားတယ်၊ တရားဟောရတာ ဓမ္မဒါန၊ တရားနာရတာ ဓမ္မဒါန၊ ဥပသမ္ပဒကံဆောင် ချီးမြှောက်ပေးရတာ ဓမ္မဒါနခေါ်တယ်။

ဒီတော့ မှတ်ရမှာက ပစ္စည်းလေးပါးလှူတဲ့ အာမိသဒါနနဲ့ သာသနာ နုဂ္ဂဟ, သာသနဒါယဇ္ဇ ရဟန်းခံပေးရတဲ့ ဓမ္မဒါန၊ ဒီနှစ်မျိုးကို ခွဲပြရတယ်၊

ပစ္စည်းလေးပါး လှူတာမျိုးတော့၊ ကိုယ်တိုင် မေးစကစ ဆိုပါတော့ လှူနေကြတာသိကြပါပြီ၊ လှူတဲ့အခါ အထိုက်အလျောက် သဒ္ဓါတရားနဲ့၊ စေတနာနဲ့၊ ပညာနဲ့ နိဗ္ဗာန်တောင့်တပြီး လှူဒါန်းတတ်ကြပါရဲ့၊ ခုလဲ ဒီလိုလှူကြတာပါပဲ။

ဓမ္မဒါန ဆိုတာကိုတော့ ခုကြားရပြီ၊ ရှေးကလဲ ကြားဘူးကြမှာပါပဲ၊ ရဟန်းခံပေးတာ- ဘိက္ခုအဖြစ်ရောက်အောင်ပို့တာ ဓမ္မဒါန၊ တရားဟောတရားနာ, စာရွတ်,စာဖတ်,ဓမ္မစကြာ ရွတ်ကြ,ဖတ်ကြ ဓမ္မဒါနခေါ်တယ်၊ သာသနာ ချီးမြှောက်တာ တရားပွဲပြုလုပ်ပေးတာ ဓမ္မဒါနခေါ်တယ်၊ "တရားနာ ကြွတော်မူကြပါ" လို့ ဘိတ်ကြား လိုက်တော့ တရားနာ လာကြတယ်၊ ဓမ္မက္ခန္ဓာ တရားတွေ နာကြရတော့ မူလဒီလိုခေါ်ငင်တဲ့ စေတနာကို ဓမ္မဒါနခေါ်တယ်။

ဗရားရှင်လက်ထက်က မြတ်စွာဗရား သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်းတော် သီတင်း သုံးတော်မူခိုက် အခါတပါး တာဝတိံသာ နတ်ပြည်မှာ နတ်သားတွေ အချင်းချင်း စကားအမျိုးမျိုး ပြောကြ, အချင်းချင်း မေးကြမြန်းကြ, ပုစ္ဆာလေးမျိုး ထွက်တယ်။

ဒါနဆိုတာ သူတပါးကို ပေးတာ, ကမ်းတာ၊ ဘာပေး, ညာပေး, ဟိုဟာ ပေး, ဒီဟာပေး၊ ပေးတာကို ဒါနဆိုတော့ အကောင်းဆုံးပေးခြင်းဟာ ဘာလဲ၊ ဒီလိုစကားမျိုးထွက်....

ပြီးတော့ အရသာစားသောက်တဲ့အခါ ဘယ်အရသာ အကောင်းဆုံးလဲ၊ လျှာအရသာ နားအရသာ မျက်စေ့ဖြစ်ယင် မျက်စေ့အရသာ ဆိုပါတော့၊ အရသာ အမျိုးမျိုးထဲက ဘာ အကောင်းဆုံးလဲ, ဘယ် အရသာဟာ အဖိုးတန်ဆုံးလဲ။

ပြီးတော့ကို တရံတခါ စိတ်ထဲကချည်း တွေးပြီးတော့ စိတ်ကောင်းတဲ့အခါ ကြံစည်မိတဲ့အခါ တွေးတဲ့အခါ သတိရတဲ့အခါ မွေ့လျော်ခြင်းအမျိုးမျိုးရှိတယ်၊ ရွှေ အကြောင်းပြုလို့၊ ငွေ အကြောင်းပြုလို့၊ နွား အကြောင်းပြုလို့၊ ဆင်, မြင်း အကြောင်းပြုလို့ ဆွေမျိုးဉာတကာ အကြောင်းပြုလို့ တွေးပြီးမွေ့လျော်နေမှုဟာ အမျိုးမျိုးရှိတယ်၊ ဒီလို မွေ့လျော်ခြင်းထဲမှာလဲ ဘယ် မွေ့လျော်ခြင်းဟာ အကောင်းဆုံးလဲ- (၃)မျိုး ရှိသွားပြီ၊ တဦးနဲ့တဦး နတ်တွေ အမျိုးမျိုး ပြောကြ ဆိုကြတယ်၊ တယောက်ပြောတာလဲ တယောက်က မနှစ်သက်ဘူး၊ သဘောမကျဘူးတဲ့၊

တသတောထဲကြိုက်ညီသွားအောင် ဘယ်သူမှ မရှိဘူး၊ စကြာဝဠာ တခုထဲ မဟုတ်ဘူး၊ နတ်တွေ စကြာဝဠာတိုက်တသောင်းက အကုန်လာပြီး ဆိုကြ တင်ကြ ပြောကြတယ်။

စကြာဝဠာတသောင်းက နတ်တွေ စည်းဝေးပြောနေတာ မပြီးနိုင်ပဲ စကားဆိုနေကြတာ မရတာ, အတည်တကျ မရနိုင်ပဲ ဖြစ်နေတာ(၁၂)နှစ် တိုင် ကြာသတဲ့၊ မင်္ဂလသုတ်လိုပေါ့လေ၊ ၁၂ - နှစ်တိုင်ညှိလို့မရ အမျိုး မျိုး အဖြေထွက်နေတော့ ဒီအတိုင်းတော့ မဖြစ်သေးဘူး၊ ဗုဒ္ဓပွင့်ရာ စကြာ ဝဠာမှာ ရှိတဲ့ နတ်တွေက ပညာရှိတယ်၊ အဲဒီ တိုက် သွားကြစို့ရဲ့လို့ ဒီ စကြာဝဠာ လာပြီး ပေါင်းတယ်တဲ့၊ စတုမဟာရာဇ် နတ်မင်းကြီးတွေဆီ သွား၊ သိကြားမင်းကြီးထံ သွား၊ နတ်မင်းကြီးတွေလဲ မဆုံးဖြတ်နိုင်၊ သိ ကြားမင်းလဲ မဆုံးဖြတ်နိုင်လို့ မြတ်စွာဗုဒ္ဓထံ သွား လျှောက်ကြ၊ မြတ် စွာဗုဒ္ဓရှင်က ဇေတဝန်ကျောင်းတော်သီတင်းသုံးခိုက် နတ်အများ သွား လျှောက်ကြတယ် ဆိုပါတော့၊

နတ်များက နေ့လယ်မလာဘူး၊ ညဥ့်အခါလာကြ၊ ညဥ့်အခါလဲ ညဥ့်ဦး မလာကြဘူး၊ ညတညကို ၃-ပိုင်းပိုင်းပြီး အလယ်ပိုင်းမှာ နတ်တွေလာကြရ ဗုဒ္ဓရှင်နေ့စဥ်ဆောင်ရွက်တဲ့ ဗုဒ္ဓကိစ္စဆိုတာလဲ နေ့မအား ညမအား ဟော ပြော ရွက်ဆောင်တော်မူခဲ့ရာ ညဥ့်အခါ ၃-ပိုင်းပိုင်းတဲ့အထဲမှာ ပထမပိုင်း ပထမယာမ်မှာ ရဟန်းတွေ တရားဟော၊ မဇ္ဈိမယာမ်အလယ်ပိုင်းမှာ နတ် တွေ တရားဟောသတဲ့၊ အဲဒီလိုအလယ်ပိုင်း ညအချိန်မှာ နတ်တွေ ရောက် လာပြီး မေးလျှောက်ကြ။

စကြာဝဠာကိုက တခု နှစ်ခု ရေတွက်ယင် တသောင်းတဲ့၊ စကြာဝဠာ တခုလျှင် နတ်သားတယောက်ကျစီ လာတယ် ဆိုပါတော့၊ နတ်သား တသောင်းပဲ၊ ခုတော့ နတ်သားအရေတွက်မရှိဘူး ဆိုသဖြင့် နတ်သားတွေ ဘယ်လောက်များမယ်ဆိုတာ မပြောနိုင်၊ မရေတွက်နိုင်ဘူးတဲ့၊ သိကြား မင်းနဲ့တကွ များစွာသောနတ်အပေါင်းလို့ ဆိုတယ်၊ ကုဋေကုဋာ များချင် တိုင်း များနေမယ်တဲ့၊ နတ်ဆိုတော့လဲ တန်ခိုးဣဒ္ဓိပါဒ်ရှိတော့ ခန္ဓာကိုယ်ကို သေးငယ်အောင် ဖန်ဆင်းပြီး ဇေတဝန်ကျောင်းတော် လာရောက်ကြလို့ နတ်ပရိသတ် များလှပါလား — ဘာအကြောင်းရှိလဲ၊ လျှောက်ထားဖွယ် ရှိပါတယ် ဗုဒ္ဓ။

(က) ဒါနဆိုတာ ဘယ်ဒါန အကောင်းဆုံးပါလဲ....?

(ခ) အရသာထဲမယ် ဘယ်အရသာ အကောင်းဆုံးပါလဲ....?

(ဂ) မွေ့လျော်ခြင်း အပေါင်းတို့တွင် ဘယ်မွေ့လျော် မှုသည် အကောင်းဆုံးပါလဲ....?

(ဃ) တပ်နှစ်သက်ခြင်း တဏှာလောဘ ကင်းသွားတာကို ဘာ့ကြောင့် ကောင်းတယ်ဟု ဆိုရပါသလဲ....?

(၄) မျိုးလျှောက်တယ်၊ ဒီတော့ ဗုဒ္ဓရှင်က '**သဗ္ဗဒါနံ ဓမ္မဒါနံ ဇိနာတိ**' ဓမ္မပဒပါဠိတော် ကြားတူးကြမှာပဲနော်၊ ဗုဒ္ဓဟော မှတ်ကြ။

ဓမ္မဒါနံ၊ ဓမ္မဒါနသည်၊ ခုနင်ကပြောတဲ့ အာမိသဒါန, ဓမ္မဒါန နှစ်မျိုးတွင် ဓမ္မဒါနဆိုတဲ့ တရားအလှူသည်။ သဗ္ဗဒါနံ၊ အာမိသဒါနဆိုတဲ့ ဆွမ်းသင်္ကန်း အစရှိသော အကုန်လုံး ဒါနအလှူ ဟူသမျှကို၊ ဇိနာတိ၊ အောင်နိုင်၏၊ မြင့်မြတ်၏၊ အကောင်းဆုံး အမြတ်ဆုံး အလွန်ဆုံး ဖြစ်၏။

လိုရင်းတော့ ဒါနချင်းပြိုင်တာပါပဲ၊ ဒါနချင်းပြိုင်လို့ အာမိသဒါနနဲ့ ဓမ္မဒါနပြိုင်တော့ကို အာမိသဒါနဟာလဲ နိဗ္ဗာန်ပေါက် အကျိုးပေးတာပါပဲ၊ သံသရာမှာလဲ အကျိုးပေးတာပါပဲ၊"**အန္နံ သံဃဿ ဒတွာ အဘိရူပေါ**" စသည် ဟောထားတဲ့အတိုင်း အဆင်းလှတာကို "မဟိဒ္ဓိကော၊ အင်္ဂပစ္စင်္ဂ သမ္ပန္နော၊ ဝိသာရဒေါ" တန်ခိုးကြီးခြင်း, အဆင်း ကိုယ်အင်္ဂါ ပြည့်စုံ လှပသတဲ့၊ ရဲရင့်သတဲ့။

အကျိုးတွေ ပေးလိုက်တာ စုံလို့ပါပဲ၊ "**ဗလဝန္တော၊ အမိတ္တဘောဂံ လဘန္တိ**" ခွန်အားကြီးတယ်၊ ရောက်ရာအရပ်, ရောက်ရာ ဘဝမယ် ပစ္စည်း ဥစ္စာပေါတယ်တဲ့၊ သုံးစွဲလို့မကုန်နိုင်တဲ့ စည်းစိမ်ဥစ္စာနဲ့ ပြည့်စုံသတဲ့၊ သံဃာကိုဆွမ်းလှူတဲ့ ကုသိုလ်အကျိုး၊ ဒါတွင်မရပ်သေးပဲ အဆုံးကျတော့ နိဗ္ဗာန်ထိရနိုင်တယ်၊ သံဃာကိုလှူရတဲ့အကျိုး မနဲဘူးနော်၊ ဆွမ်း၏အာမိသ ဒါန ဒီလိုဟောထားတယ်။

ဒီတော့ကို ခုလောက် အကျိုးများတဲ့ အာမိသဒါနထက် ဓမ္မဒါန မြတ်တယ်ဆိုပြီး "သဗ္ဗဒါနံ ဓမ္မဒါနံ ဇိနာတိ "လို့ ဗုဒ္ဓရှင်ဟောတော်မူတယ်၊ အဋ္ဌကထာ ဆရာက အကယ်၍ ဖြစ်စကောင်းလို့ရှိယင် ပရိကပ္ပ ခေါ်တဲ့ စိတ်ထဲက ကြံဆပြောတဲ့စကားမျိုး ဖြစ်စကောင်းလို့ရှိယင်တဲ့ ဒီ, စကြဝဠာ တိုက်ကြီးအပြည့် ဗုဒ္ဓရှင်လဲပါရဲ့၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါလဲပါရဲ့၊ ခီဏာသဝ ရဟန္တာတွေလဲပါရဲ့၊ ဟို အကနိဋ္ဌဘုံက ဗြဟ္မာကြီးတွေလဲပါရဲ့၊ အထက်

ကောင်းကင်အရောက်ထိ အပြည့်၊ ဟိုပြဟ္မာဘုံအရောက် ဗရားအဆူပေါင်း မရေတွက်နိုင်၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ, ရဟန္တာအဆူပေါင်း မရေတွက်နိုင် ပြည့်နေတယ်။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်တွေ စေ့ငအောင် ဗရားတွေ ရဟန္တာတွေ သင်္ကန်းတစုံစီ လှူ၊ အကောင်းဆုံး သင်္ကန်း တစုံစီ လှူ၊ အဋ္ဌကထာကတော့ "ကဒလိ ဂဗ္ဘသဒိသော "ငှက်ပျောညွန့်ဖူး ငှက်ပျောတုံးကို အဖတ်တွေခွါပြီးတော့ "**ကဒလိ ဂဗ္ဘသဒိသာနိ စီဝရာနိ ဒဒေယျ**"ဟု ဆိုထားတယ်၊ အတွင်းဆုံးကျတာကို အညွန့်အဖတ်၊ အပြင်ကျတော့ အရွက်ဖြစ်ရမှာဆိုထားတော့ အတွင်းမှာ ရှိတဲ့ နုနေတဲ့ အညွန့် အဖတ်ကလေးများဟာ အရောင်အဆင်းကလဲ သိပ်ကောင်း၊ နူးနူးညံ့ညံ့ ပျော့ပျော့ ပြောင်းပြောင်းနဲ့တူတဲ့ ကတ္တီပါခေါ်တဲ့ အဝတ်အထည်တွေ သင်္ကန်းချုပ်ပြီးသင်္ကန်းတစုံစီပဲ လှူတယ်ထားဦး၊ အဲဒါ စီဝရဒါန,အာမိသဒါန၊ ဒီလောက်များပြားတဲ့ ဗရား, ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ, ရဟန္တာ အဆူပေါင်း ကုဋေကုဋာမရေတွက် နိုင်အောင်လှူနိုင်တဲ့ သင်္ကန်းအလှူဟာ သိပ်ကောင်းတဲ့ အလှူပဲလို့ သာဓုအနုမောဒနာပြုရ၊ ဒီထက်တိုးပြီး တဂါထာလောက်ရွတ်ပြီး အနုမောဒနာပြုရ အဲ-အဲဒါ ဓမ္မဒါနတဲ့၊ သူကတရားနဲ့ စပ်တော့ သိပ်အဖိုးတန်သွားတယ်၊ အဲဒါကို ဓမ္မဒါနခေါ်တယ်။

ဗရား, ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ, ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုပင် မွန်မြတ်သော ဘောဇဉ် အာဟာရတွေ သပိတ်တွေထဲ အပြည့်ထဲ့ပြီး စေ့ငအောင်လှူ၊ စတုမဓုတို့, ထောပတ်တို့, ပျားရည်တို့ ဆေးပစ္စည်းတွေ သပိတ်ထဲ အပြည့်ထဲ့လှူ၊ ခုနင်က ပြောခဲ့တဲ့ သင်္ကန်းအလှူ, ဆွမ်းအလှူ, ဆေးအလှူ စုံနေအောင်လှူ၊ ဒီထက်လဲ ဓမ္မဒါနကမြတ်တာပဲ၊ ကျောင်းအလှူ အနာထပိဏ်သူဌေးကြီး ဇေတဝန်ကျောင်းကြီးလှူထားတာ ၅၄-ကုဋေကုန်တယ်တဲ့၊ အနာထပိဏ်သူဌေးကြီး ဇေတဝန်ကျောင်းကြီး လှူထားတဲ့ အလှူဒါနထက်လဲ ဓမ္မဒါနက မြတ်တာပဲတဲ့။

သဗ္ဗဒါနံ ဓမ္မဒါနံ ဇိနာတိ၊ တရားပွဲမယ် တရားဟောတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဓမ္မဒါနရ၊ တရားရွတ်ဖတ် သရဇ္ဈာယ်ကြ ဓမ္မဒါနဖြစ်တယ်တဲ့၊ တရားနာတဲ့သူတွေ တရားနာ ကြွကြပါလို့ ဘိတ်မန္တက ပြုသူတွေ ဓမ္မဒါနရကြတယ်၊ ဓမ္မဒါန မြောက်အောင် ဘိတ်ကြားယင် ဒီကုသိုလ်ရကြမယ်၊ ယနေ့ ရဟန်းခံပွဲဆိုပါတော့၊ ဒီကိုရင်ကို ရဟန်းခံပေးလို့ ရဟန်းအဖြစ်ရောက်အောင် ပို့တင်ကြတာ၊ ဘာလုပ်ဘို့ ပို့တင်ကြတာလဲ၊ လယ်လုပ်ဘို့လား၊ ကုန်ရောင်းဘို့

လား၊ ဘာလုပ်ရအောင် ရဟန်းဘောင် ပို့ဆောင်သလဲ၊ ဘာကိုဆောင်ရွက် စေလိုလို့လဲ။

ဗုဒ္ဓ သာသနာမှာ စာပေကျမ်းဂန် သင်အံ လေ့ကျက်ဘို့ ဓမ္မက္ခန္ဓာ (၈၄၀၀၀) သင်ဘို့ ဖတ်ဘို့ ပို့ဆောင်ရ၊ ဒီပြင် ဘာအကျိုးမှမရည်ရွယ်၊ ဘာကိုမှ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ရန် မဟုတ်ဘူး၊ သာသနာဖက် သက်သက်ချီးမြှောက် တင်ပို့လိုက်ကြတာဟာ ပရိယတ် သင်ကြားဘို့၊ ပဋိပတ်ကျင့်ကြံဘို့ ဆိုတော့ လောကီ ကြောင်းအတွက်မဟုတ်ပဲ စာသင်သား တရားအားထုတ်ဘို့နဲ့ ဒီရဟန်းတော် ကလေးက တခါ သူ့လောက် မတတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ချပို့ သင်ပေးပြီး၊ သူကတခါ စာချဘုန်းကြီးဖြစ်၊ ဒီလိုနဲ့ ငါ့ဦးပဉ္စင်း ကလေး စာသင်၊ စာတတ်၊ စာချ၊ အမှုပြုပြီး သာသနာ့ဘောင်နေထိုင် ကျင့်သုံးဘို့ပါ လားလို့ ရဟန်းဒကာမကြီး စိတ်ဓာတ်က ရှိနေယင်၊ ရှိလဲရှိမှာပါပဲ၊ အဲဒါ ဓမ္မဒါန တရားအလှူပဲတဲ့။

အကောင်းဆုံး ဓမ္မဒါန ကုသိုလ် ဖြစ်နေပြီတဲ့၊ ဒါကြောင့် ဒီဘဝမယ် ရှေးတုန်းကတခါမျှမရဘူးသေးတဲ့ "သဗ္ဗဒါနံဓမ္မဒါနံဇိနာတိ" အလုံးစုံသော ဒါနတို့တွင် အကောင်းဆုံးဖြစ်တဲ့ ဓမ္မဒါန ငါရပေတယ်၊ ရနေတယ်လို့ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ အပရ စေတနာပွါးပြီး ကန္နေ့ငါသည် အာမိသဒါနလဲ ပြုရပေတယ်၊ ဓမ္မဒါန ကုသိုလ်လဲ ပြုရပေတယ်လို့ ဝမ်းသာမဆုံး ရွှင်ပြုံး ကျေနပ်လို့ ငါပြုတဲ့ ကုသိုလ်မှန်သမျှ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း အလုပ်ကောင်း အမှုကောင်းတွေပဲလို့ စိတ်ထဲ ကျေနပ်သော ပီတိဖြင့် ဥပသမ္ပဒကံဆောင် မင်္ဂလာကုသိုလ်ရှင်အဖြစ်ဖြင့် ဓမ္မဒါနကုသိုလ် ရယူနိုင်ပါ ပေတယ်လို့ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာစွာ ဤကုသိုလ်တို့ဖြင့်' **နိဗ္ဗာန်ရောက်ရပါ လို၏** "လို့ ဆုတောင်းပြီး နိဗ္ဗာန်အမြန် ရောက်ကြောင်း ကုသိုလ်ကောင်း မှုကြိုးစားပြုစု၍ **သဒ္ဓါတရား** တိုးပွါးနိုင်ကြ ပါစေကုန်သတည်း။

ဤဓမ္မဒါနတရားကိုဦးပညာသာမိ၊ဦးနန္ဒဝံသ၊ ဦးနန္ဒိယ တို့က တိတ်ကြိုးခွေမှ ရှာ၍ ဂုရု ဆရာတော်ကြီးအား ဆက်သ ကြပါသည်၊ ဂုရုက ထည့်စေ ပါစေ၍ ဤနေရာ၌ ထည့်သွင်း လိုက်ရပါသည်၊ ရဟန်းအမ ဥပုသ်တော်ကုန်း ဒေါ်လှမင်း ဖြစ် ၍ ရဟန်းသစ်လှင် 'ဦးသိရီပတိတေသက' အဘိသိက်ခံယူပွဲ၌ ဟောပါသည်၊ ဦးသိရီပတိတေသက မန်း ဝိသုဒ္ဓါရုံမှ ပြည်မြို့ ဝိသုဒ္ဓါရုံ ပြောင်း၍ ပထမကြီးအောင်ပြီး ပါဠိအဌကထာ သင်

ကြားဆဲ ယခု ၁၃၃၁-ခုနှစ်တွင် (၈)ဝါ အရ ပြည်ခရိုင် ပန်းတောင်းမြို့နယ် လယ်တီရွာ ကျောင်းတိုက်ကြီးကို စောင့်ရှောက်လျက် ကျေးလက်သာသနာပြုဆရာတော်ကလေးအဖြစ် ဆောင်ရွက်နေပါသည်။

"ဥုးဝေဒါနန္ဒ" စာစုအဖွဲ့ဝင်
(၁၃၃၁-ခု)

ရန်ကုန်မြို့ ကမာရွတ်ကျောင်း ပရဟိတအဖွဲ့ချုပ်သို့ ပေးသနားတော်မူသော

ဩဝါဒကထာ။

ကိံမေ ဧကေန တိဏ္ဏေန၊ ပုရိသေန ထာမဒဿိနာ၊
သဗ္ဗညုတံ ပါပုဏိတွာ၊ သန္တာရေဿံ သဒေဝကံ။

ထာမဒဿိနာ၊ အားအစွမ်းကို မြင်ခြင်းသဘော ရှိသော၊ ပုရိသေန၊ ယောကျ်ားမြတ်သည်၊ သတာ၊ ကေန်စင်စစ် ဖြစ်ပါလျက်၊ ဧကေန၊ တယောက် အထီးတည်း၊ ဟုတ္တွာ၊ ဖြစ်၍၊ တိဏ္ဏေန၊ သံသရာတည်း ဟူသော သမုဒ္ဒရာ ရေအယဉ်မှ၊ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ကမ်းထက်သို့ လှမ်းတက်ကူးမြောက်သဖြင့်၊ မေ၊ ငါ့အား၊ ကိံ၊ အဘယ်အကျိုး ရှိအံ့နည်း၊ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်၊ အဟံ၊ ငါသည်၊ သဗ္ဗညုတံ၊ ဗုဒ္ဓအဖြစ်သို့၊ ပါပုဏိတွာ၊ ရောက်၍၊ သဒေဝကံ၊ နတ်နှင့်တကွသော၊ လူအပေါင်းကို၊ သန္တာရေဿံ၊ သံသရာတည်းဟူသော သမုဒ္ဒရာရေအယဉ်မှ နိဗ္ဗာန်ပြည်ခွင်ကမ်းထက်သို့ လှမ်းတက်ကယ်တင် ပေအံ့သတည်း။

လူနတ်ပြဟ္မာ သတ္တဝါအများတို့၏ အားထားကိုးကွယ်ရာသခင် ဗုဒ္ဓရှင်သည် သုမေဓါရသေ့ဘဝ၌ ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဗုဒ္ဓ၏ ထံပါးတော် ခြေရင်းတွင် ဝပ်စင်းတုပ်ကွ၊ နိယတဗျာဒိတ်ပန်းကို ဆွတ်လှမ်းပန်ဆင်တော်မူစဉ်အခါ လက်တော်ထဲသို့ ရောက်လုဆဲဖြစ်သော ထူးကဲမွန်မြတ်သည့် အရဟတ္တဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို စွန့်လွှတ်တော်မူပြီးလျှင် အတ္တဟိတ=မိမိ

တဦးတည်း ကြီးပွါးချမ်းသာမှု တခုကို မငဲ့ကွက်မူ၍ ကမ္ဘာသူ ကမ္ဘာသား လူအများတို့၏ ကြီးပွါး ချမ်းသာမှုကို လိုလားတော်မူသော၊ ပရဟိတစိတ်ဓာတ် မြင့်မြတ်သော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့်၊ သံသရာတည်းဟူသော သမုဒ္ဒရာဝဲသြဃ ရေအယဉ်ထဲ၌ ထပ်တလဲလဲ နစ်မြုပ်နေကြသည့် ဒုက္ခိတ သတ္တဝါ အပေါင်းကို၊ နိဗ္ဗာန်ကမ်းထက်သို့ လှမ်းတက်ကယ်တင်တော်မူရန် အလို့ငှါ လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်း ကာလပတ်လုံး၊ ပါရမီဆယ်ပါး အပြားသုံးဆယ်၊ ငါးသွယ်စာဂ၊ စရိယသုံးတန်၊ ကျင့်လမ်းမှန်တို့ကို နက်ဖြန်ခါ၊ ဗုဒ္ဓဖြစ်မည်ကဲ့သို့၊ အားသစ်ကြိုးစားတော်မူပြီးလျှင် သဗ္ဗညုစင်စစ် ဘုရားရှင်အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသော အခါကာလ၌လည်း (၄၅) ဝါ ကာလကြာအောင် ဝေနေယျသတ္တဝါအများ၊ ချမ်းသာပွါးတို့ တရားရေအေး၊ အမြိုက်ဆေးကို၊ တိုက်ကျွေးတော်မူလျက် ပြဟ္မာနတ်လူ သုံးဘုံသူတို့တွင် မည်သူတဦး တယောက်မျှ ပြုလုပ်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်သော၊ ပရဟိတ လုပ်ငန်းများကို ကြိုးပန်းအားထုတ် ပြုလုပ်တော်မူခဲ့ပေသည်။

ထိုသုံးလောကထွဋ်တင် ဘုရားရှင်သည် ပဉ္စဝဂ္ဂီငါးဦး အမှူးရှိသော ခြောက်ကျိပ် တပါး ရဟန္တာအရှင်မြတ်များကိုလည်း (**စရထ ဘိက္ခဝေ စာရိကံ ဗဟုဇန ဟိတာယ ဗဟုဇန သုခါယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ**) မိန့်ခွန်းတော်သံ ကျူးရင့်လျက်၊ အို-ချစ်သား ရဟန်းတို့၊ ကမ္ဘာသူ ကမ္ဘာသား လူအများတို့၏ အကျိုးစီးပွါး ချမ်းသာအလို့ငှါ လောကကို အစဉ် စောင့်ရှောက်ရန်အလို့ငှါ လူနတ်အများတို့၏ အကျိုးစီးပွါး ချမ်းသာအလို့ငှါ ဒေသစာရီလှည့်လည်၍ သာသနာပြုကြလေဟု လူအများ ကြီးပွါးချမ်းသာရေး၊ ပရဟိတလုပ်ငန်းစဉ်ဖြင့် စတင်၍ သာသနာပြုတော်မူခဲ့ပါပေသည်။

ထိုသို့ ဘုရားရှင်လက်တော်မှစ၍ မထေရ်အဆက်ဆက်၊ ဆရာတပည့် အဆက်ဆက်တို့သည် ပရိယတ္တိ ပဋိပတ္တိ၊ သင်ပြပို့ချမှု, တရားဓမ္မ ဟောပြောမှု စသော ပရဟိတလုပ်ငန်းတို့ဖြင့်သာ သာသနာပြုတော်မူလာကြသဖြင့် ယနေ့ရက်အခါကျအောင် ဘုရားရှင်သာသနာတော်ကြီး မပျက်မစီး တဆက်ထည်း အရှည်ခန့်၍ တည်တန့်ခိုင်မြဲလာခဲ့ပေသည်။

ပရဟိတသူတပါးအကျိုးကို သည်ပိုးရွက်ဆောင်နိုင်ခြင်း၏ အကြောင်းရင်းမူလ ပဓါနတရားနှစ်ပါးမှာ သတ္တဝါအများ၏ ကောင်းကျိုးစီးပွါးကို လိုလားသော မေတ္တာတရားနှင့် သတ္တဝါအများကို သနားငဲ့ညှာခြင်း ကရု

ထောပင် ဖြစ်ပေသည်။ ထိုမေတ္တာတရား ကရုဏာတရားနှစ်ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံစေလျက် ပရဟိတသူတပါးအကျိုးကို ဆောင်ရွက်ပါလျှင် သူတပါးအကျိုးဆောင် ကိုယ့်အကျိုးအောင်၊ ဆိုသကဲ့သို့ သူတပါးအကျိုး အောင်မြင်မှုကိစ္စ ပြီးစီးရုံမျှမက မိမိအကျိုးကိစ္စပါထမြောက် အောင်မြင်နိုင်ပေသည်၊

ပရဟိတသူတပါးအကျိုးဆောင်ရွက်ရာ၌(၁)ဒိဋ္ဌဓမ္မိက=ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး(၂)သမ္ပရာယိက=တမလွန်အကျိုးဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိရာတွင် ယခုခေတ်ကာလဝယ် အပါယ်လေးပါးမှ လွတ်မြောက်မှု၊ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်မှု တမလွန်(လောကုတ္တရာ)အကျိုးထက် ယခုလက်ငင်းခံစားရသည့် ပစ္စုပ္ပန်လောကီအကျိုးကို ဒါယကာများ ပိုမိုလိုလားကြသည့် အားလျော်စွာ၊ သာသနာ့ဝန်ထမ်း ရဟန်းတော်များကလည်း ဒါယကာများ၏ အကြိုက်လိုက်၍ ပစ္စုပ္ပန်လောကီကျိုးများကို ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ပေးတတ်ကြသဖြင့် ဝိနည်းတော်နှင့် ဆန့်ကျင်သော ကုလဒူသန အနေသနမိစ္ဆာဇီဝ ဖြစ်သည့် ပရဟိတအမှုကိစ္စမျိုး မပါဝင်ရအောင် အထူးသတိပြုသင့်ပေသည်။

ကျောင်းသားအရွယ် ကလေးသူငယ်များအား လောကီလောကုတ္တရာ ပညာရပ်များကို တတ်မြောက်လိမ္မာယဉ်ကျေးအောင် သင်ပေးမှုမှာ ရဟန်းတော်များနှင့် သင့်လျော်သော ပရဟိတလုပ်ငန်း ဖြစ်ပေသည်။ ကလေးသူငယ်များအား ပညာသင်ပေးမှု ပရဟိတလုပ်ငန်းကို နိုင်ငံခြားသားဘာသာခြား သာသနာပြု ပုဂ္ဂိုလ်များက ဆောင်ရွက်ပေးနေကြသဖြင့် ယခုအခါ နိုင်ငံခြား့ဘာသာခြား သာသနာပြု ကျောင်းများမှာ ကျောင်းသားတပည့်ဦးရေ များပြားနေသည်နှင့်အမျှ၊ ဗုဒ္ဓဘာသာ ရဟန်းတော်များကျောင်းမှာ ကျောင်းသားတပည့် မရှိလောက်အောင် နည်းပါးဆုတ်ယုတ်နေသည်ကို အစဉ်မပြတ် သတိပြုအပ်ပါပေသည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာ ရဟန်းတော်များ ကျောင်းတွင် ကျောင်းသားတပည့် မရှိလျှင် ထိုကျောင်းသားဘဝမှ တဆင့်တက်လာရသော ရှင်သာမဏေများ မရှိနိုင်တော့ပေ၊ ရှင်သာမဏေ မရှိလျှင်လည်း ရဟန်းတော်များ ဆရာတော်ကြီးများ ရှိနိုင် တော့မည် မဟုတ်ပဲ၊ နောက်ဆုံး သာသနာတော်ကြီးပင် ဆိတ်သုဉ်းကွယ်ပျောက် သွားနိုင်ပါပေသည်။

ထို့ကြောင့် သာသနာတော်၏ မူလပင်ရင်း စိုက်ပျိုးခင်းနှင့် တူသော ကျောင်းသား သူငယ်များကို လောကီ လောကုတ္တရာ၊ ပညာသင်ပေး ယဉ် ကျေးစေမှု သာသနာပြု ပရဟိတ လုပ်ငန်းဖြင့် ကြိုးပန်းတည်ထောင် စိုက်

ပျိုးပြီးကာ၊ သာသနာတော်တည်းဟူသော ဥယျာဉ်တော်ကြီးကို၊ စည်ထွား ကြီးပွါးအောင် ပြုပြင် စောင့်ရှောက်သင့်ကြပေသည်။

ဤကဲ့သို့ သာသနာ့ဝန်ထမ်း ရဟန်းတော်များက လောကဓမ္မ နှစ်ဌာနဌ၊ ပရဟိတ လူအများ ကြီးပွါးချမ်းသာရေးကို၊ အားပေးညွှန်ပြ ဆုံးမလျက်၊ လူဒါယကာများဘက်မှလည်း၊ ပစ္စည်းလေးပါးတို့ဖြင့် သာသနာတော်ကြီးပွါးအောင် ချီးမြှင့်စောင့်ရှောက် ထောက်ပင့်ကြမှသာလျှင်—

သာဂါရော အနာဂါရော စ၊ ဥဘော အညောညနိဿိတာ၊
အာရာဓယန္တိ သဒ္ဓမ္မံ၊ ယောဂက္ခေမံ အနုတ္တရံ။

ဟူသော ပါဠိတော်နှင့်အညီ "ကိုင်းကျွန်းမှီ=ကျွန်းကိုင်းမှီ" ဆိုသကဲ့သို့၊ သာသနာ့ဝန်ထမ်း၊ ရဟန်းတော်များနှင့်၊ သာသနာပြုဒါယကာ၊ ဤနှစ်ဖြာတို့သည်၊ တဦးအကျိုး တဦးလိုလား နှစ်သက်ဆောင်ရွက်လျက် အချင်းချင်း ကြည်ညိုမှီခို အားထားကြ ကုန်သည်ဖြစ်၍ လောကီချမ်းသာ သုခတို့နှင့် ပြည့်စုံစား နိုင်ကြရုံမျှမက၊ ယောဂ လေးတန်၊ ကုန်ရာ မှန်သည့်၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ သုခတိုင်အောင်၊ မုချကေန် ခံစား၍ နှစ်သက် ရွှင်လန်း၊ ဝမ်းမြောက် နိုင်ကြမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ သြဝါဒတရားစကား မိန့်ကြားလိုက်ပေသည်။

(ပုံ) ငံကင်းဆရာတော် (သာသနာ့ပိုင်)
ရွှေကျင်နိကာယဥက္ကဋ္ဌ မဟာနာယက
"အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု"
မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်သစ်—မန္တလေးမြို့။

၁၃၂၄-ခု၊ ပြာသိုလပြည့်ကျော်(၁)ရက်၊ ပရဟိတအကျိုးဆောင် ဆရာတော် "ဦးဥာဏိန္ဒ" ၏ တောင်းခံချက်အရ ပေးသနားတော် မူသည်။

(စာစုအဖွဲ့)

ဆက်ကပ်ရန်

စံကင်းဆရာတော်ဘုရား

မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်သစ်

မန္တလေးမြို့။

တပည့်ဝိရိယ လေးစားစွာ လျှောက်ထား အပ်ပါသည်ဘုရား။ ခေတ်အခြေအနေတို့အရ အနုဿာဝဏ တဆင့်ကြား သတင်းများအရနှင့် ယခုခေတ် လူတို့လုပ်ဟန်များအရ သာသနာရေးအတွက် အလွန် စိတ်မအေးဖြစ်နေကြောင်းပါဘုရား၊ ခေတ်ပေါင်းကြာညောင်းစွာ ဆရာတော်ပေါင်းမြောက်များစွာ အားစိုက်ခွန်စိုက် တည်ထောင်လာခဲ့သော ရဟန်းသံဃာတည်းဟူသော သာသနာ့ဝန်ဆောင်, ပိဋကတ်တည်းဟူသော ဗုဒ္ဓလမ်းစဉ်သည် ယိုင်ယိမ်းပြိုလဲမှုကြီးများနှင့် ကြုံတွေ့ရတော့မည်လား-ဟု သံသယဖြစ်နေပါသည်ဘုရား။

အထက်ပါ အကြောင်းများကြောင့် ဆရာတော်ဘုရား၏ ဩဝါဒကထာ ခေတ်သာသနာ အကြောင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ရှုမြင်ချက်လွှာကို လိုလားတောင့်တမိပါသည်ဘုရား၊ ဦးတိုက် လျှောက်ထား တောင်းပန်လိုသည်မှာ ဆရာတော်ဘုရား၏ အေးချမ်းသောနှလုံးတော်မှ စိမ့်ဆင်းလာသော ဩဝါဒတော်သည် တပည့်၏ ပူဆွေးသောနှလုံးကို အေးမြစေလိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်စောင့်မျှော်လျက် ရှိပါသည်ဘုရား။

ဆရာတော်ဘုရား ကျန်းမာရွှင်လန်းစွာဖြင့် သက်တော်ရာကျော် ရှည်ပါစေဘုရား။

တပည့် "ဝိရိယ"

ရွှေတောင်တိုက်၊ နဂရသိရိကျောင်း တော်၊

ရေနံချောင်းမြို့။

ရေနံချောင်းသို့ ပြန်ကြားစာ

(၁၃၂၆-ခု၊ တပေါင်းလဆန်း ၁၀-ရက်)

ဗုဒ္ဓသာသနာတော်သည် ပုဂ္ဂိုလ်အမျိုးမျိုး ခေတ်အခါအမျိုးမျိုးကို လိုက်၍ မြင့်တက်သည့်အခါ မြင့်တက်ခဲ့ရသကဲ့သို့ နိမ့်ကျသည့်အခါ နိမ့်ကျခဲ့ရ၏၊ လိုက်နာ ကျင့်သုံးသူ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သဒ္ဓါတရား, အားပေး ချီးမြှောက်သူ အစိုးရနှင့် ပြည်သူတို့၏ သဒ္ဓါတရား အလိုက်ပင်ဖြစ်ရ၏၊ သာသနာတော်ကို ဗုဒ္ဓရှင် လက်ထက်တော်ကစ၍ သဒ္ဓါတရားဖြင့် စောင့်ရှောက်ခဲ့ကြရ၏၊ သဒ္ဓါတရားဖြင့်ပင် ယူဆောင်ခဲ့ကြ၏။

ယခုပစ္စက္ခ တွေ့မြင် ဖူးမြော်ရသော သံဃာတော်များ, နာကြားရသော တရားတော်များ, ထိုမှတပါး ကြီးကျယ်ခမ်းနားသော သာသနာ့အဆောက်အဦကြီးများလည်း သဒ္ဓါတရားကြောင့်သာ ဖူးတွေ့ကြရ နာကြားကြရ ကြည်ညိုခွင့်ရကြရ၏။

ထို့ကြောင့် သဒ္ဓါတရားအရေးကြီး၏၊ အထူးသဖြင့် မိမိသန္တာန်၌ သဒ္ဓါတရား မပျက်ဘို့ အရေးကြီး၏၊ သဒ္ဓါတရား ပျက်မသွားရန် ဗုဒ္ဓဘာသိတ ဒေသနာတော်များ ကြည့်ရှုပေးရ၏၊ စာချရ၏၊ စာသင်ရ၏၊ စာကြည့်ရ၏၊ ပရိယတ်ကိုပင် အရင်းခံအားကိုးရ၏။

သဒ္ဓါတရားရှိလျှင် သံဃာရတနာကိုတွေ့နိုင်၏၊ တရားရတနာကိုလည်း တွေ့နိုင်၏၊ ဗုဒ္ဓရတနာ အားလုံးတွေ့နိုင်၏၊ ရဟန်းသံဃာ ရှင်ပရိသတ် ရှိဘို့ထက် မိမိသန္တာန်မှာ သဒ္ဓါတရားရှိဘို့က ပိုအရေးကြီး၏၊ **သဒ္ဓါတရား မရှိလျှင် ရတနာသုံးပါးလုံး တွေ့နိုင်မည်မဟုတ်ပေ၊** ဗုဒ္ဓရှင် လက်ထက်ကပင် ဗုဒ္ဓမတွေ့သူ၊ တရားမတွေ့သူ၊ သံဃာမတွေ့ခဲ့သူတွေရှိ၏၊ သာသနာ့ အဆောက်အဦကြီးတွေ ပျက်စီးသော်လည်း သဒ္ဓါတရား မပျက်စီးက နောက်ထပ် အသစ်ပေါ်ရမည်သာဖြစ်၏၊ လောက၌ အသစ်ဖြစ်ပေါ် ထွန်းကားနေခြင်းကို သမ္ပတ္တိခေါ်၏၊ ဖြစ်ပေါ်လာသော သမ္ပတ္တိဟူသမျှ ဝိပ္ပတ္တိသို့ ရောက်မည်ကေန်ဟုလည်း ရှုပွါးထားကြရ၏။

ရဟန်း သံဃာများနှင့် သမ္မာဒိဋ္ဌိ အယူရှိကြသော ဗုဒ္ဓဘာသာ ဒါယကာ, ဒါယိကာမ တိုင်းက မိမိတို့၏ သဒ္ဓါတရားကို မိမိတို့ကိုယ်တိုင် စောင့်ရှောက်နိုင်ကြပါလျှင် သာသနာတော်ကို မည်သူ တဦးတယောက်ကမျှ မဖျက်ဆီး

နိုင်ပဲ တည်တန့်မြဲ တည်တန့်နေပေလိမ့်မည်၊ ယခုခေတ် မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့ သန္တာန်၌ သဒ္ဓါတရား အနည်းအများ ရှိနေဆဲပင်ဖြစ်၏၊ ထိုကြောင့် သာသနာတော် ကွယ်ပျောက် သွားလိမ့်မည်ဟု မထင်မြင်အပ်ပေ၊ ဥုးဝီရိယနှင့်တကွ ဆောင်ရွက် နေသော ဂဏဝါစက စာချပုဂ္ဂိုလ်များသည် သဒ္ဓါတရားကောင်းကောင်းဖြင့် မှန်မှန်စာချမှု ပြုနေလျှင်မိမိ၏ သဒ္ဓါတရားလည်း မပျက်, သူတပါး၏ သဒ္ဓါတရား ကိုလည်း စောင့်ရှောက်ပေးရာကျရောက်သဖြင့်''သကိစ္စ မနုယုဉ္ဇေယျ=ကိုယ့်အလုပ်ကိုသာကိုယ်အားထုတ်ရာ၏''ဟူသည်နှင့်အညီ ကိုယ့်တာဝန်ကိုသာ ကိုယ့်သဒ္ဓါတရားဖြင့် ဆောင်ရွက် သွားကြရပေမည် ဖြစ်သတည်း။

(ပုံ) ခံကာင်းဆရာတော်
မန္တလေးမြို့

၁၃၃၀-ခုနှစ် (၉၈) ကြိမ်မြောက်
ပဲခူးခရိုင် အရည ၀ါသီ၊ ရွှေကျင်ဂိုဏ်းလုံးဆိုင်ရာ
ကြခတ်ဝိုင်း ကျောင်းတိုက်၊ ဝိနည်းစာပြန်ပွဲတော်ကြီးတွင်
မန္တလေးမြို့ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်သစ်၊ သက်တော် (၉၈)နှစ်ရှိ
ကျေးဇူးတော်ရှင် ရွှေကျင်သာသနာပိုင် အဘိဓ္ဓဇ မဟာရဋ္ဌဂုရု
သက်တော်ရှည် ခံကာင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး
မိန့်ကြားတော်မူအပ်သော ဩဝါဒကထာ

သုသုခံ ဝတ ဇီဝါမ၊ ဥဿုကေသု အနုဿုကာ၊
ဥဿုကေသု မနုဿေသု၊ ဝိဟရာမ အနုဿုကာ။

ဥဿုကေသု၊ ငါးပါး ကာမဂုဏ်၊ အာရုံပွါးစီး၊ ရှာမှီး တောင့်တ၊ ကြောင့်ကြပြုလုပ် အားထုတ်၍ နေကြကုန်သော သူတို့၌၊ အနုဿုကာ၊ လောကီအတွက် မဆောင်ရွက်ပဲ၊ ဆက်လက်သာသနာ၊ ငါးထောင် ကြာအောင်၊ ကောင်းစွာပြုလုပ်၊ အားထုတ်ကြကုန်သည်ဖြစ်၍၊ မယံ၊ သာသနာတည်ကြောင်း အရှည်ကောင်းဘို့၊ စုပေါင်းဆင်နွှဲ၊စာပြန်ပွဲကို၊ အမြဲပြုလုပ်၊

အကျွန်ုပ်တို့သည်၊ သုသုခံ၊ လောကီမသန်း၊ အလွန်ပင် အေးချမ်းသာယာစွာ၊ ဇီဝါမဝတ၊ သာသနာ့အတွက် အဘက်ဘက်မှ၊ ဆောင်ရွက်မသွေ၊ အသက်ရှည်၍နေကြရပါကုန်သည်တကား၊ မနုဿေသုံ၊ ဒုက္ခကိုပင်၊ သုခထင်သည့် အမြင်တိုတောင်း၊ လူအပေါင်းတို့သည်၊ ဥဿုကေသုံ၊ တဘဝတခဏ၊ ခံစားကြဘို့၊ ဒုက္ခရှုတ်ထွေး လောကီရေးကို အားပေးဆောင်ရွက်၍ နေကြကုန်စဉ်၊ မယံ၊ ပစ္စုပ္ပန်သံသရာ လွန်ချမ်းသာဘို့၊ ကောင်းစွာအားထုတ်၊ အကျွန်ုပ်တို့သည်၊ အနုဿုကာ၊ လောကီဒုက္ခ မရှုတ်ရပဲ၊ ဗုဒ္ဓသာသနာ၊ ဤကမ္ဘာဝယ်၊ ရှည်ကြာမြင့်ရေး၊ အားပေး ဆောင်ရွက်ကြရကုန်သည် ဖြစ်၍၊ ဝိဟရာမ၊ နိဗ္ဗာန်စခန်း စိတ်ကြံမှန်းလျက်၊ ရွှင်လန်းဝမ်းသာ ချမ်းသာစွာ နေကြရပါပေကုန်စွ တကား။

ပဲခူးမြို့၊ ကြခတ်ဝိုင်း ကျောင်းတိုက်ကြီး၌ (၉၈)ကြိမ်မြောက် ကျင်းပပြုလုပ်အပ်သော၊ ပဲခူးခရိုင် အရညဝါသီ ရွှေကျင်ဂိုဏ်းလုံးဆိုင်ရာ ဤဝိနည်းစာတော်ပြန်ပွဲကြီး၏ ဂုဏ်သတင်းကို ကြားသိရသည့်အတွက် ဗရားရှင် သာသနာတော်ကြီးအတွက် စိတ်အားတက်ကာ လွန်စွာပင် ဝမ်းသာဂုဏ်ယူမိပေသည်။ မိမိသာမက ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သာသနာတော်ကို ကြည်ညိုလေးစား အားထားမှီခိုနေကြသည့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ရဟန်းရှင်လူ သူတော်စင်အပေါင်းတို့နှင့်တကွ နတ်ပြည်၊ ဗြဟ္မာပြည်မှာရှိကြသော ဗုဒ္ဓဘာသာ၊ နတ် သိကြား ဗြဟ္မာတွေကပါ ဝမ်းသာနုမော် သာဓုခေါ်ကြမည်မှာမလွဲပေ။

ဤစာပြန်ပွဲကြီးသည် ၁၂၃၂–ခု၊ ဘုန်းတော်ကြီး ဦးသီလ တို့၏လက်ထက်တော်မှစ၍ ယနေ့ရက် အခါထိအောင် (၉၈)ကြိမ် တိုင်တိုင်၊ မြဲခိုင်ထင်ရှား ကျော်ကြားခဲ့သဖြင့်၊ မြန်မာပြည်တွင် ရွှေကျင်ဂိုဏ်း ဝိနည်းစာပြန်ပွဲတော်ထဲ၌ အသက်တန်းအရှည်ဆုံး ထင်ရှားကျော်ကြားဆုံး ဖြစ်ရုံမျှမက ကမ္ဘာ့ကျက်သရေဆောင် မြန်မာ့ကျက်သရေဆောင် သာသနာ့ကျက်သရေဆောင် စာပြန်ပွဲကြီးဟု ခေါ်ဆိုချီးကျူးထိုက်ပါပေသည်။

ယခုခေတ် အခါကာလတွင် လောကီရေးရာနှင့်သာ သက်ဆိုင်၍ လောကကြီးပွါးကြောင်း စုပေါင်းလုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်ကြသည့်၊ လောကီပွဲလမ်းသဘင် မျိုးတို့ကိုသာလျှင် မကြာမကြာကြားရ၊ တွေ့ကြုံနေကြရပြီးလျှင် ဤလိုသာသနာရေးအတွက် စုပေါင်းဆောင်ရွက် လုပ်ကိုင်ကြသော၊ ဗုဒ္ဓသာသနာ့ ပွဲတော်ကြီး မျိုးကို မူကား၊ လွန်စွာပင် ကြားရခဲ၊ ကြုံရခဲလှပေသည်။

ဤကမ္ဘာ လောကအတွင်း၌ မှီတင်း နေထိုင်ကြသည့် သက်ရှိသတ္တဝါ အားလုံးတို့သည် နေ့စဉ်နှင့်အမျှ ချမ်းသာကို၊ လိုချင်တောင့်တကြသဖြင့်၊ တဘဝ တခဏမျှ ခံစားသုံးစွဲကြရမည့် မိမိတို့၏ စားဝတ်နေရေး ပြည့်စုံမှု အတွက် နေ့မအား ညဉ့်မအား ကြိုးစားအားထုတ်၍ နေကြပေသည်။

သို့သော် ချမ်းသာရှာနည်းလမ်းစဉ် လွဲမှားနေကြသဖြင့် ချမ်းသာသုခ မရရှိနိုင်ကြပဲ၊ ဒုက္ခဆင်းရဲအမျိုးမျိုးတွေနှင့်သာ ထပ်ခါထပ်ခါ တွေ့ကြုံနေ ကြရလျက် ဘဝတွေဆုံးရှုံး၊ အိုနာသေရေး၊ ဒုက္ခတွေ လမ်းမဆုံးနိုင်ပဲရှိခဲ့ ကြရပေသည်။

"**လုဇ္ဇတိ ပလုဇ္ဇတီတိ လောကော**" ဆိုသည့်အတိုင်း၊ ရုပ်နာမ်တို့၏ ဖြစ်မှုပျက်မှု သဘောတရားကိုပင်၊ လောကဟု ခေါ်ဆိုရကား၊ မီးပုံကြီး အတွင်း၌ အအေးဓါတ်ကို ရှာဖွေ၍ မရနိုင် သကဲ့သို့၊ ဖြစ်မှုပျက်မှု မကင်းပဲ လောဘ, ဒေါသစသည့်လောင်မီး, ညီးညီးပြောင်ပြောင် တောက်လောင်မစဲ ဤလောကထဲ၌ အဘယ်မှာလျှင် ချမ်းသာမှု အအေးဓါတ်ကို ရရှိနိုင်ပါမည် နည်း၊ ထိုလောကမှထွက်မြောက်ရာ လောကုတ္တရာနယ်၌သာလျှင် ချမ်းသာ စစ် ချမ်းသာမှန်ကို၊ ဒါန, သီလ, ဘာဝနာလမ်းစဉ်ဖြင့် အမှန်ပင် ရရှိခံစား နိုင်ကြပေသည်။

ဒုက္ခကိုပင်၊ သုခထင်၍ လိုချင်မက်မော၊ ရမက်ဇောဖြင့်၊ လောကီအာရုံ ကာမဂုဏ်လိုက်စား (ကမ္ဘာသူ ဇ မ္ဘာသား) ပုထုဇဉ် အမိုက်များ တို့သည်၊ တဘဝ တခဏ ခံစားကြရမည့် ဒုက္ခရုတ်ထွေး လောကီ ရေးများ ကိုသာ၊ အားပေး ဆောင်ရွက်၍ နေကြကုန်စဉ်၊ ဤပဲခူးမြို့၊ ကြခတ်ဝိုင်း ကျောင်း တိုက်အတွင်း၌ ဝိနည်း စာပြန်ပွဲ ပြုလုပ်၍ နေကြ ကုန်သော ဝိနည်းပြန် သံဃာတော်များနှင့်တကွ၊ ပစ္စည်းလေးပါး၊ လှူဒါန်း ထောက်ပံ့ကြသည့် ဒါယကာ၊ ဒါယိကာမအပေါင်း၊ သူတော်ကောင်းတို့သည်ကား။

ထိုသူများကဲ့သို့ ယခုအချိန်တွင် လောကီရေးအတွက် သက်သက်ဆောင် ရွက်နေကြရသည်မဟုတ်ပဲ "**ဝိနယောနာမ သာသနဿအာယု၊ ဝိနယေ ဋ္ဌိတေ သာသနံဋ္ဌိတံ**" ကျမ်းဂန်လာသည့်အတိုင်း သာသနာတော်၏ အသက် သဖွယ်ဖြစ်သော ဝိနည်းတရားများကို ကြိုးစားပြန်ဆိုကြပြီးလျှင် သာသ နာ တည်ရေး အားပေး ဆောင်ရွက်၍ နေကြ ပေသည်မှာ၊ ဂုဏ်ယူ စရာ ကောင်းလှပါပေသည်၊ ဤကဲ့သို့ လောကီမသန်း၊ အေးချမ်းသာယာစွာဖြင့် သာသနာရေး အားပေးဆောင်ရွက်ကြရသဖြင့် အသက်ရှည်ရကျိုး နပ်ကြ

ရပေသည်ဟု မိမိတို့ပြုလုပ်ထားသော မပျက်စီးပဲ၊ ခိုင်မြဲလှသည့် ကုသိုလ်ရတနာထုပ်ကြီးများကို ကြည့်ကာကြည့်ကာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို မြော်ကိုးပြီးလျှင် အမျိုးမျိုးဝမ်းသာစရာ ကောင်းပါပေသည်၊ ထို့ကြောင့် တွေ့ခဲကြုံခဲ ဆုံခဲလှစွာသော ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သာသနာတော်ကြီးနှင့် တွေ့ကြုံနေရဆဲ အခါတွင်၊ ဆရာဒကာ သာသနာကို နှစ်ဖြာပေါင်းရုံး အကောင်းဆုံး တိုးတက်အောင် နှစ်စဉ်မပျက် ဆောင်ရွက်နိုင်ကြ ကုန်ပြီးလျှင် ဆရာရော ဒကာပါ သံသရာ ဝဋ်ဒုက္ခမှ မုချ ထွက်မြောက်၍ အချမ်းသာဆုံး၊ နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာကြီးကို အသီးအသီး ခံစားနိုင်ကြ ပါစေသတည်း။

ဂန္ဓဝေါ ကန်တောရသို့ ပေးပို့သော

အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု

ရွှေကျင်သာသနာပိုင် ကျေးဇူးရှင် သက်တော်ရှည်

စံကင်း ဆရာတော်ဗရားကြီး၏

ဩဝါဒကထာ

(က) ကောဓမက္ခဂရု ဘိက္ခု၊ လာဘသက္ကာရ ဂါရဝေါ၊
သုခေတ္တေ ပူတိဗီဇံဝ၊ သဒ္ဓမ္မေ န ဝိရူဟတိ။

(ခ) ယေစ သဒ္ဓမ္မဂရုနော၊ ဝိဟံသု ဝိဟရန္တိ စ၊
တေဝေ ဓမ္မေ ဝိရူဟန္တိ၊ သနေဟာနွယမိ ဝေါသဓာ။

(က) အမျက်ထွက်ခြင်း ကျေးဇူးကိုချေဖျက်ခြင်း၌ အလေးထားသော လာဘ်သပ္ပကာ၌ အရေးစိုက်သောရဟန်းသည် လယ်မြေကောင်း၌"မျိုးစေ့ပုတ်အလား"သာသနာတော်မှာ တိုးတက်ကြီးပွါး မစည်ကားနိုင်ပေ။

(ခ) အကြင်ရဟန်းတို့သည် သူတော်ကောင်းတရား လေးစားကြကာ နေလည်း နေခဲ့ကြ၏၊ ယခုလည်း နေကြဆဲပင်၊ (နောင်လည်း နေလတံ့ဖြစ်ကုန်၏၊) ထိုရဟန်းတို့သည် " မြေဆီ ရေဆီ ကြာရှည်စိမ့်ဝင် နွယ်သစ်ပင်များအလား" သာသနာတော်မှာ စင်စစ်ပေါက်ရောက်ကြီးပွါး စည်ကား နိုင်ကြပေသည်။

အင်္ဂုတ္တရနိကာယ် စတုက္ကနိပါတ်ဝယ် သာသနာတော်၌ တိုးတက်ကြီးပွါး ရေးအတွက် လမ်းညွှန်ပြလျက်ရှိသော ဗုဒ္ဓအရှင်မြတ်၏ ဤဩဝါဒဂါထာ ၂-ပုဒ်ကို "**ကောခဂရုသုတ်**"အမည်ဖြင့် သံဂါယနာတင်အရှင်တို့ မှတ်တမ်း တင်ထားလျက်ရှိပေသည်။ ဗုဒ္ဓအရှင်မြတ်သည် ကြီးမားလှသည့် ကရုဏာဓာတ်ဖြင့် သတ္တဝါတို့ ကြီးပွါးရေးကိုသာ အစဉ် မျှော်တွေးလျက်ရှိ၏၊ အမြင်ကျယ်စွာ သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်ကြီးဖြင့် သတ္တဝါတို့၏ ကြီးပွါးရေး ကိုသာ နည်းပေးလမ်းပြ ပြုလုပ်တော်မူလျက်ရှိ၏။

ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း ကြီးပွါးလိုကြသည်ချည်းပင်၊ ကြီးပွါးအောင် လုပ်နေကြသည်ချည်းပင်၊ သို့သော် ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း မကြီးပွါးကြပေ၊ ကြီးပွါး အောင်လုပ်ပါလျက် မကြီးပွါးခြင်း၌ အကြောင်းရှာသော် နည်းလမ်းမမှန် သောကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။နည်းလမ်းမမှန်ခြင်းမှာလည်း နည်းလမ်းမှန်ကို ဆုံးဖြတ်နိုင်သော အသိဉာဏ်ကိုမရခြင်းကြောင့်တည်း။

ကြီးပွါးရေးအတွက် အနည်းငယ် နည်းလမ်းမှန်ကန်က နဲနဲကြီးပွါး သည်၊ အတော်အသင့် နည်းလမ်းမှန်ကန်ပါက အတော်အသင့် ကြီးပွါး သည်၊ ဗုဒ္ဓအရှင်မြတ်မှ တပါးသောပုဂ္ဂိုလ်များသည် အတော်အတန် ကြီး ပွါးအောင်ကား နည်းပေးလမ်းပြ ပြုလုပ်နိုင်ကြပေသည်၊ သို့သော် မဂ်, ဖိုလ်, နိဗ္ဗာန်အထိ အကြီးပွါးဆုံးဖြင့် ကြီးပွါးအောင်ကား ဗုဒ္ဓအရှင်မြတ် တပါးသာ အပြည့်စုံညွှန်ပြနိုင်ပေသည်။

သို့အတွက် အကြီးပွါးဆုံးဖြင့် ကြီးပွါးလိုသောပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း ဗုဒ္ဓအရှင် မြတ်၏ ညွှန်ပြချက်အတိုင်း လိုက်နာကျင့်သုံးကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ရှင်တော်ဗုဒ္ဓသည် လမ်းညွှန်ပြရာ၌ ကျွမ်းကျင်တော်မူလှ၏၊ လောက ၌ ပကတိလမ်းကို ညွှန်ပြရာတွင် လိမ္မာသောသူသည် ရှောင်ကြဉ်ရမည့် လမ်းကို ပထမ ညွှန်ပြပြီး၊ လိုက်ရမည့်လမ်းကို နောက်မှညွှန်ပြလေ့ရှိသည်၊ ဤအတူပင် ရှင်တော်ဗုဒ္ဓသည် ကြီးပွါးရေး၏ ဆန့်ကျင်ဘက်များကို ပထမ ညွှန်ပြတော်မူ၍ ကြီးပွါးရေး အကြောင်းမှန်တို့ကို ဒုတိယ ညွှန်ပြ တော်မူသည်။ "အမျက်ဒေါသထွက်ခြင်း ကျေးဇူးတရား ချေမှုန်းဖျက်ဆီး ခြင်းတို့၌ အလေးထားသော, လာဘ်သပ္ပကာ၌ အရေးစိုက်သော ရဟန်း သည် သာသနာ၌ ပေါက်ရောက်ကြီးပွါး မစည်ကားနိုင်"ဟု ညွှန်ပြတော် မူသဖြင့် သာသနာတော်၌ ကြီးပွါးလိုသောရှင်လူများသည် အမျက်ဒေါသ ထွက်ခြင်း၊ ကျေးဇူးတရား ချေမှုန်းဖျက်ဆီးခြင်း၊ ကျေးဇူးကန်းခြင်း၊ လာဘ် သပ္ပကာ၌ အရေးစိုက်ခြင်းတို့ကို ရှောင်ကြဉ်ရမည် ဖြစ်ပေသည်။

" ခုရော နောင်ပါ သူတော်ကောင်းတရား လေးစားနေထိုင်ကြသော ရဟန်းများသည် သာသနာတော်၌ ပေါက်ရောက်စည်ကား ကြီးပွါးနိုင်ကြပေသည်၊" ဟု ညွှန်ပြတော်မူသဖြင့် သာသနာတော်၌ ကြီးပွါးလိုသော ရှင်လူအများသည် သူတော်ကောင်းတရားကို လေးစားကြရမည် ဖြစ်ပေသည်၊ သူတော်ကောင်းတရား ဟူသည်မှာလည်း ရှင်တော်ဗုဒ်ဓရား ဟောကြားထားသည့် ဓမ္မဝိနယများပင်တည်း။

မန္တလေး၏ အနောက်စူးစူး အရပ်၌ ထင်ရှားစွာ တည်ရှိနေသော ကန်တောရ သာသနာ၊ ယောနယ် သာသနာ၊ ရွှေကျင် သာသနာ၊ ဗရား သာသနာ ကြီးပွါးရေးဆောင်ရွက်နေကြသည့် လက်ရှိကန်တောရ နာယက ဆရာတော်, တိုက်အုပ်, တိုက်ကြပ်, ကျောင်းဘုန်းကြီး, စာချဘုန်းကြီး အမျိုးရှိသော သာသနာပြုပုဂ္ဂိုလ်အတွက် မန္တလေးမှနေ၍ မေတ္တာပို့ကာ သမ္မာဆန္ဒများကို အမြဲပြုလျက်ရှိနေသည့် အလျောက် ရှေးဆရာတော်ကြီးတို့၏ စည်းကမ်း အဆက်အနွှယ် မပျက်ပြယ်စေပဲ (ကောဓဂရုသုတ်) ဖြင့် ဗုဒ္ဓအရှင်မြတ်ဘုရား ညွှန်ကြား ပြသထားတော်မူသည့်အတိုင်း ကြီးပွါးရေး ဆန့်ကျင်ဘက်တို့ကို တော်လှန်၊ ကြီးပွါးရေး အကြောင်းမှန်တို့ကို လက်ခံလျက် ထက်သန်သည့်စိတ်ဓါတ် ဖြတ်လပ်သည့်ပညာ အစဉ်မကွာသော သတိတရားတို့ဖြင့် မှန်ကန်စွာ လိုက်နာ ကျင့်သုံးနိုင်ကြသည်မှာ ပထမ ရွှေကျင်ဆရာတော်၊ ပထမ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံ ဆရာတော်ဘုရားတို့၏ သိဿာနုသိဿ တပည့်အစဉ်အဆက် အပါအဝင် ယောနယ်တခွင်၌ အစဉ်ထာဝရ သာသနာစောင့် ဂိုဏ်းစောင့်အဖြစ် စည်းမပျက် နည်းမပျောက်ရအောင် ထည်းထည်းမားမားဖြင့် ကြိုးစား ဆောင်ရွက်တော်မူသွားသော ရှေးကန်တောရ ဆရာတော်ကြီးများ, သက်တော် (၉၀) ကျော် ရွှေကျင်နိကာယ ရတ္တညူမဟတ္တ မဟာနာယက ဆရာတော်ကြီး၏ နယုပဒေသ ဆုံးမသြဝါဒကို နာခံလိုက်ကြရသော တပည့်ကောင်း သမဂ္ဂ သဗြဟ္မစာရီ အပေါင်းအစု ဖြစ်၍သာ တည်တန့် တိုးတက်လျက်ရှိသည်ဟု ယုံကြည်ကြစေလိုသည်။

ယင်းသို့ ယုံကြည်သည်အားလျော်စွာ မိမိအတွက် သူတပါးအတွက် သံသရာတလျှောက် အကျိုးသက်ရောက် ဖြစ်ထွန်းနိုင်သည့် ပရိယတ် သာသနာ ကြီးပွါးရေး၊ ပဋိပတ်သာသနာ တိုးတက်ထွန်းကားရေး လုပ်ငန်းတို့ကို မဆုတ်တန်း ဆောင်ရွက်နိုင်ကြပါစေကုန် သတည်း။

၁၃၃၁-ခု၊ ကဆုန်လဆန်း
၁၂-ရက် ပေးသည်။

၁၂၃၂–ခု၊ စစ်ကိုင်းနယ် လင်းယဉ်ရွာ၌ ဘွားမြင်တော်မူ၍
ယခု သက်ရှယ် တရာအတွင်း
မန္တလေး မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက် သက်တော်ရှည်ကျောင်း၌
ဖူးမြင်ရပုံ (၁၃၃၁–ခု)

လင်းယဉ်တပည့် မောင်အေးမောင်ထံ။

အမိသီလာဓိစိတ္တာနံ၊ အမိပညာယ သိက္ခနာ၊
အတ္တကိစ္စံတိ ဝိညေယျာ၊ နာညာကာမ ဂဝေသနာ။

လူ့ပြည် လူ့ရွာတွင် လူတို့၏ကိစ္စကား အလွန်များပြားလှ၏၊ များပြားသောကိစ္စတို့တွင် ပစ္စည်းဥစ္စာ ရတနာ ရွှေ, ငွေ, ဆန်ရေ, စပါး, ကျွဲ, နွား, ဆင်, မြင်း စသော သဝိညာဏက, အဝိညာဏက ပစ္စည်းဥစ္စာတို့ ရဘို့ရန်ကိစ္စကိုသာ အထူးအာရုံပြု၍ မိမိကိစ္စအဖြစ်ဖြင့် ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်နေကြ၏၊ သီလ, သမာဓိ, ပညာ ကိစ္စ သုံးမျိုးအတွက်၊ ကိုယ့်ကိစ္စ အမှတ်ပြု၍ ဆောင်ရွက်ကြသူ အလွန် နည်းပါး၏၊ သီလ,သမာဓိ,ပညာတို့သည် ကိုယ့်ကိစ္စပါတကားဟု မသိသော လူတို့က များပြား၏။

အအိပ်အစား၊ အပျော်ပါးကား၊ လူနွား တိရစ္ဆာန်၊
သဏ္ဌာန်မျှသာ၊ ခြားကြကွာ၏၊ လူမှာသီလ၊ အာစာရနှင့်၊
ဉာနကျေးဇူး၊ ဂုဏ်သာထူး၏။ (မဃဒေဝလင်္ကာ)

အမေရိကန်၊ ဥရောပ၊ အာဖရိက၊ အာရှ တိုက်ကြီး လေးတိုက်ရှိ လူတို့ကိုကြည့်၊ အပါယ် လေးဘုံ၌ အပြည့်နေသော အောက်ဘုံ သားတို့ကိုမျှော်၊ နတ်ဗြဟ္မာ ဖြစ်သော်လည်း မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ စွဲလမ်းနေသော သူတို့ပင် ရှိကြသေး၏၊ အယူမှန်, မှား, တရားရှိ, မရှိတို့ကို အထူး သတိပြုသင့်ကြ၏။

၁၃၃၁–ခု၊ ပထမ ဝါဆိုလဆန်း ၁၂-ရက် နေ့က ရသော မောင်အေးမောင်၏ စာကို ကြားသိရသဖြင့်၊ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ ဤစာကို ရေးပေးလိုက်သည်။

မန္တလေးမြို့၊
ခံကင်းဆရာတော်ကြီး
(၁၃၃၁–ခု၊ ပ–ဝါဆိုလဆန်း ၁၄-ရက်)

လင်းယဉ် ရှမ်းကုန်း မဟာဝိဟာရကျောင်းကြီး
ဝါဆိုလပြည့် ဓမ္မစကြာပွဲ၌ ဘတ်ပြရန်စာ။

ဆရာတော် သိစေအပ်သည် ဇာတိရပ်ရွာနေ ရဟန်း ရှင်လူ ရပ်သူ ရွာသား သီတင်းသုံးဘော် သူတော်ကောင်းအများတို့–

လူနတ်အများ၊ သုံးဘုံသား၊ ခရီးသွားအတူ။
ရောက်ရာရောက်ရာ၊ ကြုံတွေ့ပါ၊ သွားခါလမ်းမတူ။
နိဗ္ဗာန်ကျမှ၊ သွားကိစ္စ၊ ပြီးကြအေးချမ်းတူ။

ဟူသကဲ့သို့ လောက၌ လူအပေါင်းတို့၏ များပြားသော ကိစ္စအတွက် အလိုရှိရာ အရပ်သို့ သွားလာနေကြသကဲ့သို့ ဆရာတော်၏ ဆွေမျိုးဉာတိ တပည့် ဖြစ်ကြသော သပြဟ္မစာရီတို့ သီတင်းသုံးဘော် အားလုံး တို့သည် သံသရာမှ လွတ်၍၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်အောင် သွားလာ နေထိုင် ကြခြင်း ဖြစ်သည်။ နိဗ္ဗာန်သို့ သွားရာ၌ အလိုရှိအပ်သော နိဗ္ဗာန်သို့ အမြန်ရောက်ရန်၊ နိဗ္ဗာန်သို့ သွားလာရင်း သံသရာခရီး၌ မဆင်းရဲ မပင်ပန်းရန် ဒါန, သီလ, ဘာဝနာ, သူတော်ကောင်း တရားတို့ကို အားထုတ်သင့်ကြသည်၊ အားထုတ်ပြုလုပ်ပြီး ဖြစ်သော သူတော်ကောင်း တရားတို့အတွက် ထပ်မံ သတိရ၍ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ သဒ္ဓါတရား တိုးပွါးစေရာသည်။

မိမိသူတပါးအတွက် သတိကြီးစွာရှိကြစေ....

ဝိသုဒ္ဓါရုံ
သက်တော်ရှည်ဆရာတော်
၁၃၃၁–ခုနှစ်၊ ပထမဝါဆိုလဆန်း ၁၃-ရက်။

ဂန့်ဂေါမြို့၊ ကန်တောရကျောင်းတိုက်၊ မြို့နယ်ရွှေကျင်နိကာယဗဟိုဌာန
မြို့နယ်လုံးဆိုင်ရာ ရွှေကျင်ဂိုဏ်း သံဃာ့အစည်းအဝေးလာ
သီတင်းသုံးဘော် သံဃာတော်များသို့။

(၁၃၃၁-ခုနှစ်၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ၁၀-ရက်)

အကျိုးတော်ဆောင် 'ဦးကေလာသ' ထံမှ စာတော်ပြန်ပွဲနှင့် တွဲဘက်၍ ဝိနယဓမ္မ ဘာသာစုံရေးဖြေ စာမေးပွဲကို ယခုနှစ်မှစ၍ ကျင်းပပြုလုပ်ပါ

မည်၊ သံဃာ့အစည်းအဝေးကြီး ပင့်ခေါ်ထားပါသည်၊ မန္တလေး ဆရာတော်ကြီး၏ ဩဝါဒ အနုသာသနီစကားများ နာခံလိုပါသည်၊ ပေးသနားတော်မူပါဟု တောင်းခံစာ ရောက်လာသည်၊ ယင်းတောင်းခံစာ ရောက်လာသည်ဆိုလျှင် စိတ်အစဉ်အေးမြ၏၊ ချမ်းသာရ၏၊ ဝမ်းသာရ၏။

ဆရာတော်မှာ အသက်အရွယ်ကြီးပြင်း အိုမင်းလှပြီဖြစ်၍ ကိုယ်တိုင်ပါဝင်မဆောင်ရွက်နိုင်သော်လည်း ဂန္ဓဂေါမြို့နယ် သတင်းမျိုးကဲ့သို့ ယင်းသတင်းပုဒ်မျိုးသာ များများကြားချင်လျက် နားစွင့်လျက်ရှိ၏။

ပြုလုပ်နေကျစာပြန်ပွဲမျိုးကို အားမရသေးပဲ ယခုနှစ်လို ထူးထူးခြားခြားရေးဖြေစာမေးပွဲကိုပါ တွဲဘက်ကျင်းပပြုလုပ်မည်ဟူသော အကြံသစ် ဉာဏ်သစ် ပေါ်ပေါက်လာကြခြင်းသည် သာသနာစိတ်နှင့် သတိသမ္ဗဇညတရားမပြတ်ပွါးနေကြ၍သာ တိုးတက်ပြုလုပ်ကြသည်ဟု ယုံကြည်မိပေသည်။

ထို့ကြောင့် သာသနာစိတ်ရှိတော်မူကြသော ဂန္ဓဂေါမြို့နယ် ဂိုဏ်းဂဏသံဃာများအတွက် များစွာအားတက်မိပါသည်၊ သာသနာတော်အတွက် အပ္ပေါသုက္က (ကြောင့်ကြမဲ့) မနေကြမူ၍ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်တော် မူကြသဖြင့် အောင်မြင်ပါစေ ဆောင်ရွက်နိုင်ကြပါစေဟုလည်း ရေရွတ်မိကာ ဆန္ဒပြုလိုက်ရပေသည်။

ယခုလို သာသနာကြီးပွါးရေးအမှုမျိုး ပြုလုပ်ခြင်းသည် သုခါဝဟ(ချမ်းသာကို ဆောင်ခြင်း)ပင် ဖြစ်ကြောင်း သတိပေးလိုပေသည်၊ ဗုဒ္ဓရှင်က—

သုဒုဒ္ဒသံ သုနိပုဏံ၊ ယတ္ထကာမ နိပါတိနံ၊
စိတ္တံ ရက္ခေထ မေဓာဝီ၊ စိတ္တံ ဂုတ္တံ သုခါဝဟံ။

ဟု ဓမ္မပဒပါဠိ သုတ္တန်ပိဋကတ်၌ ဟောတော်ခဲ့သည်။

သုဒုဒ္ဒသံ၊ အလွန်မြင်နိုင်ခဲစွာထသော၊ သုနိပုဏံ၊ အလွန်သိမ်မွေ့လှစွာထသော၊ ယတ္ထကာမနိပါတိနံ၊ အလိုရှိရာအာရုံသို့ပြေးခုန်ကျရောက်လေ့ရှိထသော၊ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို၊ မေဓာဝီ၊ ပညာရှိအမျိုးသား အမျိုးသမီးသည်၊ ရက္ခေထ၊ နိစ္စမသေ့ စောင့်ရှောက်ပေရာ၏၊ ဂုတ္တံ၊ စောင့်ရှောက်သဖြင့်လုံခြုံအပ်ပြီးသော၊ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်၊ သုခါဝဟံ၊ လူချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ပို့ဆောင်တတ်၏။

ပရိယတ္တိ သဒ္ဓမ္မစသော သဒ္ဓမ္မသုံးသွယ်ဖြင့် တင့်တယ်ကြွနပ်ကြရမည်ဖြစ်သော သာသနာ့ဝန်ထမ်း ရဟန်းသာမဏေတို့သည် အမျိုးမျိုးကြံဖန်၍

အပြန်အလှန် စဉ်းစားကြည့်လိုက်လျှင် အရေးအကြီးဆုံး မူလအရင်းခံ ဖြစ်သော ပရိယတ္တိသဒ္ဓမ္မအတွက် **ဥဂ္ဂဟကိစ္စ**ဟု ဆိုအပ်သော သင်ယူလေ့ကျက်မှု၊ **ပရိပုစ္ဆာကိစ္စ**ဟု ဆိုအပ်သော မေးမြန်းမှု၊ **သဝဏကိစ္စ**ဟု ဆိုအပ်သော စာတက်နာယူမှု၊ **ဓာရဏကိစ္စ**ဟု ဆိုအပ်သော နှုတ်လွတ် ပြန်ဆိုမှု၊ **ပစ္စဝေက္ခဏာကိစ္စ**ဟု ဆိုအပ်သော ဆင်ခြင်ပွါးများမှုတို့ ပြုလုပ်ရမည်သာ ဖြစ်၍၊ ယင်းကိစ္စပြုလုပ်ရာတွင် အလွန်မြင်နိုင်ခဲ သိနိုင်ခဲ၍ သိမ်မွေ့နူးညံ့သော အာရုံငါးပါး၌ လောဘ, ဒေါသ, မောဟ စသည်တို့ဖြင့်သာ အချိန်ကုန်လွန်သော စိတ်ကို ဘော်ပြအပ်ပြီးသော သဒ္ဓမ္မတရားတို့ဖြင့် စောင့်ရှောက်သည်မည်၏။

ပရိယတ္တိ သဒ္ဓမ္မတရား သာမဏေကလေး တပါး၌ ဖြစ်ပွါးနေသည်ဆိုပါတော့၊ ထိုသာမဏေကလေး သန္တာန်ဝယ် သဒ္ဓါ, ဉာဏ်, သတိ, ဝီရိယ, မပြတ် ရှိနေရမည်ဖြစ်၍၊ စိတ်ကို စောင့်ရှောက်ပြီး ဖြစ်နေတော့၏၊ ထိုသို့ စောင့်ရှောက်ပြီး ဖြစ်နေသဖြင့် ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်အစစ် ဆရာကောင်းတပည့် ဗရားသားတော်အဖြစ် ပီပီသသပင် ခံယူချက်ရရှိသွားပြီ ဖြစ်သောကြောင့် အမှန်မုချ ချမ်းသာသုံးမျိုး ရရှိပေတော့မည်ဟု တဆင့်တက်၍ ဆက်လက် စဉ်းစားသင့်ကြ၏။

အကောင်းဆုံး အချမ်းသာဆုံးဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ရွက်ဆောင်တတ်သော တရားသည်၊ လုံခြုံရေး ကောင်းသော စိတ်တရား ဖြစ်ရကား၊ ပရိယတ္တိ ဝိနယဓမ္မစာမေးပွဲကြီးသည် စိတ်လုံခြုံရေးအတွက် (စိတ်ကောင်း စိတ်မြတ် တည်ကြည်ရေးအတွက်) ပြုလုပ်ကြခြင်းဖြစ်သည်ဟုလည်း ယူဆကြရပေမည်။

ထို့ကြောင့် ဤလုပ်ဆောင်မှုမျိုးကို အကျိုး သက်ရောက်မှုအပေါ် ဦးတည်မှုချလျက် တိုင်ပင်ညီညွတ်စွာ ခြေနိုင်လက်နိုင် "**အပြစ်ကင်း၍ သန့်ရှင်းနိုင်သမျှ သန့်ရှင်းစွာ**" စီစဉ်ပြုလုပ်ကြစေလိုကြောင်း ဩဝါဒသတိပေး စကားအနေဖြင့် ရေးသား ပေးပို့လိုက်သတည်း။

(ပုံ) သက်တော်ရှည် ခံကျင်းဆရာတော်

ရွှေကျင်နိကာယ သာသနာပိုင်

" အဘိဓဇ မဟာရဋ္ဌဂုရု "

မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်သစ်၊ မန္တလေးမြို့။

အခန်း [၃]

ကျေးဇူးရှင် သာသနာပိုင် စံကင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

"ကဗျာဆုံးမစာများ"

စစ်ကိုင်းခရိုင် စစ်ကိုင်းမြို့မြောက် (ယခုဆားတောင် ရဲဌာနာပိုင်) လင်းယဉ်ရွာတွင် ဖွားရာဇာတိ ရှိတော်မူသော မန္တလေးမြို့အရှေ့ဘက်ကမ်း (မအူပင်ခရိုင်) စံကင်းရွာကြီး ဓမ္မာရုံကျောင်း၌ သီတင်းသုံး သာသနာပြုတော်မူခဲ့၍ "**စံကင်းဆရာတော်**"ဟု ရဟန်း-ရှင်လူ ပြည်သူအများ၏ ကြည်ညိုလေးစားမှုကိုခံယူလျက် သက်တော်တရာကျော်အထိ "**သက်တော်ရှည်ဆရာတော်ကြီး**"အဖြစ်ဖြင့် ထင်ရှားကျော်စောတော်မူခဲ့ ဖြစ်သော ရွှေကျင်နိကာယ ဓမ္မသေနာပတိ သမ္မုတိသံဃရာဇာ ကျေးဇူးရှင် **သာသနာပိုင် အဘိဓ္ဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု စံကင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး**၏ သက်ရှည်တော် ၅၀-ကျော်၊ ၆၀-နှစ် ပတ်ဝန်းကျင်၌ ကိုယ်တိုင်ရေး သြဝါဒ ပေးခဲ့သော ဆုံးမစာ ကဗျာများစွာကို ဖြန့်ဖြူးစေလိုသောဆန္ဒ သမာနာစရိယ (မိသားစု)စိတ်ဓာတ်ဖြင့် သမဂ္ဂရဟန်းတော်ချင်းချင်းနှင့် ဆွေရင်းဉာတိတို့ကပါ တိုက်တွန်းကြသဖြင့် ပုံရိုက်အဖြစ်သို့ ရောက်ခဲ့ရပါသည်။

ယင်းသက်ရှည်တော် ၆၀-ကျော်မှ၊ အောက် ၅၀-ရှည် ပတ်ဝန်းကျင် ဖြစ်သော ၁၂၇၅-ခု၊ ၇၆-ခုနှစ် ဆီလောက်ကစ၍ သာသနာပြု လုပ်ငန်းများ ပရဟိတ တာဝန်များ အားသွန်ခွန်စိုက် စိတ်လိုက်ကိုယ်ပါ ရှက်

ဆောင်ရာကာလ၀ယ် ကျောင်းသား ကျောင်းသူ ကလေးငယ် များကစ၍ သံပေါက်,ရတု,ကဗျာပြုလျက် လူထုကြီး-ငယ်ဟူသမျှ ဘာသာယဉ်ကျေးမှုဘက်၊ သာသနာ ထွန်းကားမှုဘက် (လောကုတ္တရာ နယ်ဘက်)သို့ ခပ်သွက်သွက်ပင် ရိုက်သွင်းတော်မူခဲ့ပါသည်၊ ပုံလောင်းတော်မူခဲ့ပါသည်။

မိမိဇာတိ ရပ်ရွာ၌ အထူး တလည် ပုံစံသစ်ဖြင့် စာသင်ကျောင်း တကျောင်းကိုပါ တည်ထောင်၍ "ညီတော်စပ်သူ ဆရာညင်း"ကို စာသင်စေလျက်၊ လင်းယဉ်ရွာ၊ မိုးသောက်ရွာ၊ ကုန်းကြီးရွာ၊ ရှမ်းကုန်းရွာ၊ မြောက်ရွာသစ်၊ ကြခတ်ရွာ၊ ၀က်လက်နယ် ရွာနန်းရွာ၊ ၀က်လက်အရှေ့ မင်းရွာ၊ မိညိုကုန်း၊ အင်းတဲကြီး၊ ၀က်လက်အနောက်ပင်းဆည်း၊ မုဆိုးခြုံ စသည်များသို့ ဆုံးမစာ, ကဗျာ, ဩဝါဒ ပေးသနားတော်မူရုံမျှမက ကိုယ်တော်တိုင် နှုတ်တော်မြွက် တရားဒေသနာများကိုလည်း ပွဲကြီးပွဲငယ် ဟောခဲ့ဘူးပါသည်။

အောက်ပြည် ဓနုဖြူမြို့ စံကင်းရွာ၌ ကိုယ်တိုင်နှုတ်မြွက် ဟောကြားတော်မူရာမှ မန္တလေး၌ ပြန်လည်သီတင်းသုံးတော်မူစဉ် စာပေး စာရေးတော်မူရ၌ တခါတခါ "ကဗျာဆုံးမစာများ" ပါ၀င်ခဲ့ပါသည်။

ရေးပြီးဆုံးမစာ ကဗျာ လင်္ကာ သံပေါက် ရတုများ အကုန် စုဆောင်းလို့ မရသေးပါ၊ အချို့စာများ နယ်သိတ်လွှမ်းနေ၍ရှင်း၊ ဗလာစာအုပ် စာရွက်က ပျောက်ပျက်ကြေမွသွား၍ရှင်း ဖြစ်ပါသည်၊ တချို့မှာ စာအုပ်ထဲ မှတ်စုထဲ မတွေ့ရပဲ သက်ခြောက်ဆယ်ဒကာကြီး (များသောအားဖြင့် ဒကာမကြီးများ)ထံမှ နှုတ်လွတ်ပြန်စာကို စပ်စုကူးယူခဲ့၍ ဆရာတော်ကြီးနီးနား ချဉ်းကပ် ပြန်ဘတ်ပြကာ ပြင်ဆင်ခဲ့ရပါသည်၊ အားလုံးအကုန်အစင် ဘတ်ပြပြီးဖြစ်မှ အတည်ပြုပါသည်။

ဆရာတော်ကြီး သာသနာပြုရာ ဒေသစာရီ လှည့်တော်မူရာ ဉာဏ်ရစ် ဉာဏ်ရွာ လွှမ်းဘွယ်ရာ လေ့လာရာ ဒေသန္တရ များ အကြောင်းနှင့် သာသနာပြု ခရီးစဉ်အားလုံးကို ဆရာတော်ကြီး၏ ဘ၀ဖြစ်စဉ် "အတ္ထုပ္ပတ္တိကျမ်းစာ" ထွက်ပေါ်လာက ထပ်မံ ဘတ်ရှု လေ့လာမှု ပြုနိုင်ကြပါစေ။

(စာစုအဖွဲ့၀င်)
တပည့်ရဟန်းတော်များ

နွားသနားပါ။

၁။ ဤနွားခများ၊ ဝဋ်ကြွေးပါ၊ ကြင်နာဆင်းရဲပြင်း။
၂။ မြေပြင်အလုံး၊ ထွန်လှည်းရုံး၊ မဆုံးလယ်ယာခင်း။
၃။ လူတို့အကြိုက်၊ လိုတိုင်းလိုက်၊ မောဟိုက်လွန်အမင်း။
၄။ ခိုင်းရာစေရာ၊ လုပ်ရရှာ၊ ခါခါရိုက်နှက်ညှင်း။
၅။ အိုမင်းယိမ်းယိုင်၊ မလုပ်နိုင်၊ စက်တိုင်ချို့လူသွင်း။
၆။ သူလုပ်စပါး၊ သူ့အသား၊ ပေါင်းစားလူခပင်း။
၇။ သနားညှာတာ၊ လွတ်ကင်းကွာ၊ မိစ္ဆာပုံမယွင်း။
၈။ ကရုဏာသော၊ မေတ္တာသော၊ ဆိုပြောလူချင်းချင်း။
၉။ အပြောတမျိုး၊ လုပ်တမျိုး၊ ကျင့်ဆိုးထင်အလင်း။
၁၀။ မိုရာကျွဲနွား၊ မွေးမြူထား၊ သနားစိတ်ဖြောင့်စင်း။

ဗြဟ္မဝိဟာရတရား။

၁။ မေတ္တာကရုဏာ၊ မုဒိတာ၊ ဥပေက္ခာတရား။
၂။ ဗြဟ္မစိုရ်မည်၊ ကိုယ်၌တည်၊ ပွါးစည်အမျိုးသား။
၃။ များသတ္တဝါ၊ ဘေးရန်ကွာ၊ ချမ်းသာကြစေသား။
၄။ ကိုယ်တူပမာ၊ ထားပြီးခါ၊ မေတ္တာအစဉ်ပွါး။
၅။ ဘေးရန်မကင်း၊ ဆင်းရဲခြင်း၊ အပြင်းခံစံစား။
၆။ ထိုသတ္တဝါ၊ တွေ့ကြုံပါ၊ ကရုဏာဖြင့်သနား။
၇။ ရှေးကံအဟုန်၊ လွန်ပြည့်စုံ၊ ဖုံဖုံသုခများ။
၈။ ချမ်းသာမြဲရှိ၊ တည်စေဘိ၊ မုဒိတာတရား။
၉။ မြတ်ယုတ်မကွာ၊ သတ္တဝါ၊ ညီညာအမျှထား။
၁၀။ မမုန်းမချစ်၊ လစ်လျူဖြစ်၊ ဥပေက္ခာတရား။
၁၁။ တမိသားချင်း၊ စိတ်မှာသွင်း၊ ရွာတွင်းလူအများ။
၁၂။ ဗြဟ္မစိုရ်မိုဃ်း၊ ထစ်ချုန်းကြိုး၊ သွန်းဖြိုးလပ်မအား။
၁၃။ ကမ္ဘာပြုခါ၊ မိုဃ်းသို့ရွာ၊ ချမ်းသာကြစေသား။
၁၄။ ဗြဟ္မစိုရ်ခေါ်၊ မိန့်ခွန်းနော်၊ ကပ်ကျော်ဤတရား။

၁၅။ သတ္တ, ရောဂ၊ ဒုတ္တိက္ခ၊ လွတ်ရမှန်မမှား။
၁၆။ လက်နက်အနာ၊ မွတ်သိတ်ဆာ၊ မှတ်ပါမိပ္ပါယ်သွား။
၁၇။ ကပ်ကြီးသုံးသွယ်၊ အန္တရာယ်၊ ကြောက်ဖွယ်အလွန်များ။
၁၈။ ထိပ်လန့်ဘွယ်ဆို၊ ဘေးထိုထို၊ ဖြဟ္မစိုရ်နှင့်တား။
၁၉။ ဒွေးနှောဒွိကော်၊ သက္ကရာဇ်၊ အဖြစ်လွန်ထူးခြား (၁၂၉၂)
၂၀။ တိတ်နိမိတ်ကြီး၊ အသီးသီး၊ ဝေးနီးရပ်တပါး။
၂၁။ ကြိမ်ပေါင်းများစွာ၊ ဖြစ်ပေါ်လာ၊ ကမ္ဘာ့ထင်အရှား။
၂၂။ ပညာရှိသူ၊ ကြောင့်ကြပူ၊ စဉ်ဖြူနှလုံးထား။
၂၃။ သတိရစေ၊ တိုက်တွန်းပေ၊ ထွေထွေမိန့်မှာကြား။
၂၄။ ဆင်းရဲကင်းကွာ၊ များသူငါ၊ ချမ်းသာရစေငြား။
၂၅။ ဓမ္မလက်ဆောင်၊ နေလရောင်၊ ပြောင်ပြောင်တက်စေသား။

ငြိမ်း, စိန်, ကြည်, စော၊ ပေါ်, ပေါ်, ဆယ်, တင်၊
ကျော့, အေး, တင့်, သန်း၊ လှ, ဂျမ်း, ညွန့်, ခင်၊
ရွှယဉ်သူများ၊ လျှာပါးနှုတ်ရွှင်၊ ဤစာကား ဥာန်ဒါးမှုမထင်။

ရှစ်လုံးဖွဲ့ကဗျာကို အမျိုးသမီး ကျောင်းသူ ကလေး များ၏ အမည် အတိုကောက်ကို နိဂုမ်းအနေဖြင့် ရေးစပ် ပေးလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

(၁၂၉၂-ခု၊ ဝါခေါင်လ ရေးပေးတော်မူသည်)

စာပြန်ပွဲ ရည်ရွယ်ချက်။

၁။ ကုသိုလ်ဥစ္စာ၊ ဥာန်ပညာ၊ တဖြာများသုတ။
၂။ လေးမျိုးရတနာ၊ ရှိစေရာ၊ လိမ္မာကြံတွေးဆ။
၃။ ဒါနသီလာ၊ ဘာဝနာ၊ လေ့လာကုသိုလ်ရ။
၄။ လုံ့လကံဉာန်၊ ပြည့်စုံပြန်၊ အမှန်ဥစ္စာရ။
၅။ တိတ်ပစ္စုပ္ပန်၊ ကြောင်းနှစ်တန်၊ လျှော်ကန်ပညာရ။
၆။ ပညာရှိအား၊ ဆည်းကပ်ငြား၊ မမှားများသုတ။
၇။ ကုသိုလ်မပါ၊ အရာရာ၊ ယုတ်မာ အောက်တန်းကျ။

၈။ စီးပွါး,ဥစ္စာ၊ မရှိပါ၊ မျက်နှာ ပုံမလှ။
၉။ ပညာမဲ့ငြား၊ လူ့ငနွား၊ မိုက်မှားအပြစ်ရ။
၁၀။ သုတ မကြွယ်၊ လူများလယ်၊ မဖွယ် နှုတ်လျှာအ။
၁၁။ ကုသိုလ်ဥစ္စာ၊ ပညာသုတ၊ ပြည့်ဝစေချင်၊ စာသဘင်၊
ဆင်ယင်ကျင်းပပြ။

စဉ်းစားစရာ။

၁။ ပထမလျှင်၊ အရွယ်တွင်၊ ပညာရအောင်ရှာ။
၂။ ဒုတိယကား၊ မြတ်စီးပွါး၊ ကြိုးစားရှာကုန်ပါ။
၃။ တတိယမူ၊ တရားယူ၊ စဉ်ဖြူစေကြောင်းသာ။
၄။ အရွယ်သုံးပါး၊ ကိစ္စများ၊ ပိုင်းခြားသိအပ်စွာ။
၅။ ထိုသို့သိရှောင်း၊ ဘဝပေါင်း၊ ကောင်းလိမ့်မဆုံးသာ။
၆။ ပညာစီးပွါး၊ မြတ်တရား၊ ပါးရှားအချို့မှာ။
၇။ ယခုမကောင်း၊ နောင် မကောင်း၊ နစ်ကြောင်း ပါယ်
လေးရွာ။
၈။ သံသရာကြော၊ နစ်မြုပ်မျော၊ အမောမဆုံးသာ။
၉။ မိဘတို့မှား၊ သွီးသား၊ အများဖြစ်ချက်နာ။
၁၀။ တိုက်ရိုက်မရိုး၊ သိလိမ့်နိုး၊ **လက်ညှိုးညွှန်သည့်စာ**။

" တပေါင်းလ "

၁။ ဟောမန်ခါနှောင်း၊ ပျော်ဘို့ကောင်း၊ တပေါင်းလအခါ။
၂။ ဂိမ္ဟာန်နွေပြောင်း၊ ပျော်ဘို့ကောင်း၊ တပေါင်းလအခါ။
၃။ ရွက်ယော်ကြွေဟောင်း၊ ပျော်ဘို့ကောင်း၊ တပေါင်းလအခါ
၄။ ရွက်နုသစ်လောင်း၊ ပျော်ဘို့ကောင်း၊ တပေါင်းလအခါ။
၅။ ပါရမီစုဆောင်း၊ ပျော်ဘို့ကောင်း၊ တပေါင်းလအခါ။
၆။ ပညာပွားကြောင်း၊ ပျော်ဘို့ကောင်း၊ တပေါင်းလအခါ။
၇။ စာသင်သူပေါင်း၊ ပျော်ဘို့ကောင်း၊ တပေါင်းလအခါ။
၈။ စာပွဲခြိမ့်ညှောင်း၊ ပျော်ဘို့ကောင်း၊ တပေါင်းလအခါ။

၉။ ဆုတောင်းသောင်းပြောင်း၊ ပျော်ဘွယ်ကောင်း၊ တပေါင်းလ
အခါ။

ကြော်ငြာစာမောင်း။

၁။ ရက်လနှစ်ကြာ၊ လှည့်ရောက်လာ၊ ချိန်ခါလတပေါင်း။
၂။ ဆဲ့နှစ်လမှာ၊ ပျော်ဘွယ်ရာ၊ ချိန်ခါလတပေါင်း။
၃။ ကျောင်းသူများစွာ၊ ရွှင်ဝမ်းသာ၊ ချိန်ခါလတပေါင်း။
၄။ စာပေပညာ၊ တိုးပွားရာ၊ ချိန်ခါလတပေါင်း။
၅။ စာတတ်သူသာ၊ ထင်ရှားမှာ၊ ချိန်ခါလတပေါင်း။
၆။ မိဘများပါ၊ အားတက်ရာ၊ ချိန်ခါလတပေါင်း။
၇။ စာပွဲဆင်ရာ၊ မြိမ့်မြိမ့်ညာ၊ ချိန်ခါလတပေါင်း။
၈။ တနှစ်ထက်မှာ၊ တနှစ်သာ၊ ချိန်ခါလတပေါင်း။
၉။ ဆုထူးများစွာ၊ ပေးလိမ့်မှာ၊ ချိန်ခါလတပေါင်း။
၁၀။ သမီးလိမ္မာ၊ ကျောင်းထားပါ၊ ဤစာကြော်ငြာမောင်း။

“ကြားညှင်ခဘား”

၅-ရွာအုပ်စု လင်းယဉ်စသည့် ယင်းတလျှောက်၊ သူကြီးတပိုင် ရွာငယ်ကလေးများ ဆားဖိုကလေးများသည် စစ်ကိုင်းနယ် အဝင်အပါ ရွှေဘိုသွားမီးရထားသံလမ်းမှ ၄-မိုင်ခန့်၊ ဆားတောင်ရွာ ရွှေဘိုကားလမ်းမှ ၅-မိုင်ဝေးကွာပါသည်။ တောလက်ကျေးရွာ အစွန်အဖျား ကျလှသော ရွာများဖြစ်၍ ဆရာတော်ကြီးသည် မိမိဇာတိရပ်ရွာ အခြေအနေကို အကဲခတ်ကြည့်ရှုမိရာ မိန်းကလေးများ လုံးဝစာမတတ် အသိဉာန်မရကြဖြစ်နေသည်ကို မရှုစိမ့်နိုင်သဖြင့် **“လက်သမားဆရာကြီး ဦးညွှန်း”** (**ဆရာညွှန်း**) ကို တိုက်တွန်းခဲ့ရ၏။ စာသင်ကျောင်း ဆောက်ပေး၏၊ စာသင်စေ၏။

တပေါင်းလတိုင်း နှစ်စဉ်စာပြန်ပွဲပြုလုပ်၍ ပစ္စည်းဝေငှ ဆုချပါသည်။ မိန်းကလေးကျောင်းသူ သန့်သန့် ဦးရေ(၅၀)မှ တက်၍ တက်၍(၁၀၀) ကျော် အထိ တိုးပွါး သင်ကြားစေခဲ့ပါသည်။ ဆရာညွှန်း(လွတ်လပ်ရေးခေတ်)ကွယ်လွန်ပြီးနောက်တွင် ၁၃၁၂-ခု၊(၁၉၅၂-ခု)နှစ်မှစ၍ အတန်းအောင် သင်တန်းဆင်း ဆရာများ(ဆရာသိန်းက အစ)ဘိတ်မန် တောင်း

ပန် သင်စေရာမှ၊ အစိုးရ မူလတန်းကျောင်းကြီးအဖြစ် တိုးတက် မြင့်မား တည်ရှိနေရကား.... ယခုအခါ ကျောင်းသား, ကျောင်းသူ (၃၀၀)ခန့် စာရင်းပေါက်ရှိလျက် တော်တော်လူလားမြောက်နေပြီဟု ဆိုရမည်လားမသိပါ၊ တဥုးထဲ မဆုံးဖြတ်တတ်ပါ။ (၁၃၃၁-ခု)

ဝန်ဆောင်—ဥုးအဋ္ဌိယ၊

ရှစ်လုံးဖွဲ့ကဗျာ ကလေးဖတ်စာ

၁။ ငယ်မူရုပ်သွေး၊ နှုတ်ရေးခရာ၊
က, ကာ, ကက်, ကင်း၊ ကျက်ရင်းမာန်ပါ၊
မင်္ဂလသုတ်၊ ချီနှုတ်သံသာ၊
ဘာသာ်ရေး ယဉ်ကျေးသိလိမ္မာ။

၂။ ဘိဓမ္မတ္ထ၊ ဓမ္မစကြာ၊
ဆင့်ဆင့် တက်ပွါး တရားရမှာ၊
သူတော်ဓလေ့၊ သိမ်မွေ့မူရာ၊
ဣယာဇာတ် စိတ်ဓာတ် ညွတ်ကိုင်းပါ။

၃။ လူ၏ဘဝ အရတော်စွာ၊
သာသနာတွင်း ပက်ပင်းကြုံလာ၊
မိဘတိုးဘွား တရားမကွာ၊
ခွင့်သာလှ သင်ကြကျမ်းဂန်စာ။

၄။ အချို့သူများ တရားကင်းကွာ၊
ကိုယ်နှုတ် ဟော့ရမ်း၊ ကြမ်းထမ်းခက်မာ၊
ငယ်စဉ်ကာလ ဆရာ့ဩဝါ၊
နည်းမရ ဘဝဖြစ်ချက်နာ။

၅။ ဆွေညာ မိဘ ကြီးလှ ဂုဏ်အင်၊
ဆရာ့ ကျေးဇူး အထူးထင်မြင်၊
စာပေသင်ရေး အားပေးတီထွင်၊
ဘဝဟောင်း ကံကောင်းမြောက်ပင့်တင်။

"တပေါင်းလ ဂ–လုံးဖွဲ့"

၁။ ဟေမာန်နှင်းဥ ကင်းနေပါးလွှာ၊
ဂိမ္မာန် နွေဦး ရှင်မြူးတေဇာ၊
ဥတုနှစ်ရပ်၊ ပေါင်းစပ်ရက်ဖြာ၊
ပျော်ဘွယ်ကောင်း၊ တပေါင်းလအခါ။

၂။ ရွက်ယော်ခွေပြေ့၊ ကြွေပေါ့ ရင့်ဝါ၊
နုပရစ်ဖူး ဆင့်ကူးနိုင်ညွှာ၊
ခြူနွယ်ပင်မြင့် ဖူးပွင့်မာလာ၊
ပျော်ဘွယ်ကောင်း တပေါင်းလအခါ။

၃။ ပါရမီမျိုး စိုက်ပျိုးဖွေရှာ၊
မိဌာန်ဆုတောင်း ပွားကြောင်းပညာ၊
သင်အံ လေ့ကျက် ဆောင်ရွက် ညီညာ၊
ပျော်ဘွယ်ကောင်း တပေါင်းလအခါ။

၄။ ပညာဆု ပေါင်း သောင်းပြောင်း ဝေဆာ၊
မြူးရွှင်နှလုံး ချီပြုံး မျက်နှာ၊
ဥာန်ရည် တူတွဲ စာပွဲ ခြိမ့်ညာ၊
ပျော်ဘွယ်ကောင်း တပေါင်းလအခါ။

၅။ လူ့ပြည် ထက်နတ် မြင့်မြတ် မြဟ္မာ၊
နိဗ္ဗာန် ဗိုလ်မဂ် လှမ်းတက် စရာ၊
ရွှေယဉ် ရွာဦး ဆုထူးပန်ထွာ၊
ပျော်ဘွယ်ကောင်း တပေါင်းလအခါ။

ကျောင်းဆရာ ဆရာညွှန်းက အဆင်သင့်၍ ရေးသော စာ ၄–ပိုဒ်

(က) ရွှေယဉ်ရွာဦး ကျောင်းတော်မှာ၊
ချိန်ခါလတပေါင်း ပျော်ဘွယ်ကောင်း။

(ခ) စာပွဲဝင်ကြ များသိသာ၊
ချိန်ခါလတပေါင်း ပျော်ဘို့ကောင်း။

(ဂ) စာပွဲမျှော်ရှု ပေါင်းများစွာ၊
ချိန်ခါလတပေါင်း ပျော်ဘို့ကောင်း။

(ဃ) ပညာဆုများ ဝေငှပါ၊
ချိန်ခါလတပေါင်း ပျော်ဘို့ကောင်း။

ကေပိုဒ်ရတု

ထောင်ပေါင်းဆယ်လီ၊ ဂဏန်းချီသည့်၊ ကိန်းညီယှဉ်ဇနာ၊ ကျွန်းလက်ျာ၌၊ ဗုဒ္ဓါဓမ္မ၊ သံ့ရဏာဟု၊ သံဃာ့ရတနာ၊ ဖြစ်ပေါ်လာ၍၊ သာသနာဥက္ကဋ္ဌ၊ တည်ထွန်းအပ်သည့်၊ မြင့်မြတ်အခြေ၊ မြန်ရပ်မြေ၏၊ ကျက်သရေမျိုး၊ ဂုဏ်တန်ခိုးကား၊ မြေမိုဃ်းမဆန့်၊ ပြန့်ကြီးပြန့်ခဲ့၊ အကန့်အကန့်၊ နယ်သီးသန့်မှု၊ ခန့်သမိုင်းတင်၊ ရာဇဝင်နှင့်၊ မျက်မြင် ခရိုင်၊ လှည့်ဝိုက်ပိုင်သည့်၊ မဏ္ဍိုင်ဇေယျ၊ မြို့ပူရတည့်၊ ပါကဋ္ဌဂိုဏ်း၊ ရေလျှင်ဝိုင်းသည့်၊ စစ်ကိုင်းနယ်မိတ်၊ ဒိစတြိတ်ဝင်၊ ရွာများတွင်ကား၊ ဥမင်ဂူလိုဏ်၊ ရှုတိုင်းမြိုင်၍၊ ခန့်ခိုင်တည်ထား၊ စေတီများတို့၊ အံ့အားသင့်လောက်၊ မှိုနှယ်ပေါက်၏၊ မြင့်မောက်သိက္ခာ၊ အရိယာ၏၊ နွယ်ပါအဝင်၊ မြတ်သခင်တို့၊ ကြည်ရှင်ကိန်းအောင်း၊ နေရာကျောင်းမှာ၊ နှစ်ထောင်း ကြည်ဘွယ်၊ အသွယ်သွယ်တည့်၊ ရွာဝယ်နေသူ၊ အများလူတို့၊ စင်ဖြူနှလုံး၊ သူတော်ထုံးဖြင့်၊ ကျင့်သုံး သိက္ခာ၊ မြဲလေ့လာ၏၊ ကြေညာထွင်းဖေါက်၊ သတင်း ပေါက်သည့်၊ မိုးသောက်, လင်းယဉ်၊ ရွာမြတ်ပင်တည်း၊ အစဉ်သာယာ၊ ထိုနှစ်ရွာ၌၊ မင်္ဂလာမျိုး၊ တိုးတက်တိုး၍၊ ကောင်းကျိုးဆင့်ဆင့်၊ မြင့်ထက်မြင့်အောင်၊ ချီးမြှင့်သဘင်၊ **စာပွဲ ဆင်လျက်၊ ပန်းပင် နုသွေး၊ မြေချီ ကြွေး၍၊ ရေအေး သီတာ၊ သွန်းလောင်းပါသို့၊** ပညာရှာမှီး၊ မျိုးသမီးဟု၊ မကြီးနုငယ်၊ စာသင်မယ်တို့၊ အရွယ်မြင့်ခါ၊ သိလိမ္မာဘို့၊ ပညာတုမြတ်၊

ချီအေးခေါတ်ကို၊ မလပ်ရစေ၊ ပေးငှဝေသည်.... မျိုးဆွေရွာလုံး တင့်ကြောင်း တည်း။

သံပြိုင်ဆိုသံပေါက်။

၁။ ဇမ္ဗူဒိပ၊ ကျွန်းလက်ျာ၊ ယူဇနာတသောင်းပေ။
၂။ သုံးရတနာ၊ ဖြစ်ပေါ်လာ၊ ကမ္ဘာကြက်သရေ။
၃။ သာသနာတည်၊ မြန်မာပြည်၊ ပြန်လည်သတင်းဝေ။
၄။ နယ်သီးသန့်ကာ၊ ခွဲဝေဖြာ၊ **ဇေယျာပူရမြေ**။
၅။ ရှေးရာဇဝင်၊ သမိုင်းတင်၊ မျက်မြင်ထင်ရှားပေ။
၆။ စစ်ကိုင်းနယ်ပါ၊ အရွာရွာ၊ သချာများမြောင်လေ။
၇။ **လင်းယဉ်မိုးသောက်**၊သတင်းပေါက်၊မြင့်မောက်တင့်အခြေ။
၈။ စေတီဗရား၊ ပုဇော်ထား၊ များပြားဆူရေရေ။
၉။ အရိယာနွယ်ဝင်၊ မြတ်သခင်၊ ကြည်ရွှင်ကိန်းအောင်းနေ။
၁၀။ ကျောင်းကြီး ကျောင်းငယ်၊ အသွယ်သွယ်၊ ဆိတ်ဝယ် ကြည်နူးစေ။
၁၁။ ရွာသူရွာသား၊ ကျင့်တရား၊ ကြိုးစားမြဲမသွေ။
၁၂။ စင်ဖြူနှလုံး၊ သူတော်ထုံး၊ ယူသုံးအောင်ဆုချွေ။
၁၃။ သင်းပင်းချွေရုံ၊ အမွှေခံ၊ ရှေးကံအကျိုးပေ။
၁၄။ သားနှင့်သမီး၊ ချစ်မည်း၊ ထန်သည်းမေတ္တာရေ။
၁၅။ ရင်သွေးဟူက၊ ချစ်မဝ၊ ဓမ္မသဘာဝေ။
၁၆။ ပန်းပင်ငယ်မျှ၊ လွန်ယုယ၊ နိစ္စပြုစုလေ။
၁၇။ စာပေသင်ကြား၊ ဝတ္တရား၊ နှစ်ပါးဖေ့အမေ။
၁၈။ ပညာတန်ခိုး၊ နောင်မည်း၊ ချစ်ကြိုးနှပ်ပါစေ။
၁၉။ စာပွဲသဘင်၊ ကျင်းပဆင်၊ စာသင်ကျောင်းသူတွေ။
၂၀။ မျိုးဆွေရွာလုံး၊ တင့်မဆုံး၊ မှတ်ထုံးနောင်မကြေ။
၂၁။ ပညာဆုံးမြတ်၊ ချီအေးခေါတ်၊ မလပ်ပေးငှဝေ။
၂၂။ ရည်ရွယ်တောင့်တ၊ ကျိုးဖလ၊ သုခအထွေထွေ၊
၂၃။ မဂ္ဂင်ဖေါင်မှီး၊ ကိုယ်စီစီး၊ အောင်ကြီးအောင်ကြစေ။

တရားပြသံပေါက်။

၁။ သုံးလူ့မြတ်စွာ၊ စိန္တေယျာ၊ မိန့်မှာဟောတော်မူ။
၂။ သေခြင်းတရား၊ လေ့လာပွါး၊ အများစွဲမှတ်ယူ၊
၃။ မျက်မြင်ဒိဋ္ဌ၊ တွေ့ကြရ၊ ဘဝရွှေ့ပြောင်းသူ။
၄။ မသွားလိုဘဲ၊ အကြိတ်ခဲ၊ ထံသဲ တဆူဆူ။
၅။ အကြံမရ၊ လက်မှိုင်ချ၊ သောက တပူပူ။
၆။ ဆွေရောမျိုးစုံ၊ အကြံကုန်၊ လိုက်ခံသည်း အအူ။
၇။ ဆရာမပိုင်၊ ဆေးမနိုင်၊ ဆုပ်ကိုင်နောင် မကူ။
၈။ ရွှေစင်ကိုလေး၊ တံစိုးပေး၊ အရေးသူ မယူ။
၉။ လက်နက်မျိုးမျိုး၊ စစ်ဆင်ထိုး၊ နိုင်ရိုး မရှိဟူ။
၁၀။ သေမင်းခေါ်ရာ၊ လိုက်ရရှာ၊ သုံးဖြာဘုံနေသူ။

အို, နာ, သေရေး ဒုက္ခဘေး။

၁။ မနာမီက၊ တရားကျ၊ နေ့ည မမေ့ရာ။
၂။ မအိုမီက၊ တရားကျ၊ နေ့ည မမေ့ရာ။
၃။ မသေမီက၊ တရားကျ၊ နေ့ည မမေ့ရာ။
၄။ အမှုကိစ္စ၊ ပေါများလှ၊ ဘဝလူတို့ရွာ။
၅။ နေ့မှာမအား၊ ည,မအား၊ တရားလက်လွှတ်ကွာ။
၆။ ကိစ္စကြားတွင်၊ ရှုဆင်ခြင်၊ သိမြင်ဉာဏ်ပညာ။
၇။ သံဝေစိတ်ဓါတ်၊ စွဲယူမှတ်၊ ဖြောင့်မတ်စေကြပါ။
၈။ မြူးရွှင်ပျော်ပါး၊ တဟားဟား၊ လမ်းမှားသတိကွာ။
၉။ နောင်,တ ပူပန်၊ မရှိရန်၊ နည်းမှန် တရားသာ။
၁၀။ နိဗ္ဗာန် ရောက်မှ၊ အေးသည်ပ၊ မုချဓမ္မတာ။

နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ

၁။ ကာမ,ရူပါ၊ အရူပါ၊ သင်္ချာမှတ်ပိုင်းခြား။
၂။ ဝဋ်သံသရာ၊ ကြဉ်လည်ပါ၊ တို့ရွာသူအများ။

၃။ ခရီးသွားသူ၊ ပမာတူ၊ အမှုမကွဲပြား။
၄။ ရောက်ရာရောက်ရာ၊ တွေ့ကြုံပါ၊ သွားခါလမ်းတပါး။
၅။ တရားသဘော၊ နေ့စဉ်ပြော၊ စိတ်ဇောဖြောင့်မှန်ထား။
၆။ မြင်မြင်သမျှ၊ အနိစ္စ၊ စိတ်က လေ့လာပွါး။
၇။ ဆင်းရဲဒုက္ခ၊ စိုးမရ၊ ကြံဆသတိထား။
၈။ သုံးဆယ့်တဘုံ၊ ဖြစ်ရတုံ၊ တွေ့ကြုံဘေးရန်များ။
၉။ နိဗ္ဗာန်ပြည်မှ၊ ချမ်းအေးမြ၊ သောကမီးမပွါး။
၁၀။ ချမ်းသာပိုင်ပိုင်၊ ရစေနိုင်၊ လက်ကိုင်မြတ်တရား။

ဓမ္မသံဝေဂ။

(က) ထက်နတ်ပြည်နန်း၊ ကြွချည်မြန်း၊ ရဟန်းခမည်းတော်။
(ခ) ဗရားတကာ၊ ကျောင်းတကာ၊ သဒ္ဓါကြီးသူနော်။
(ဂ) သံဃာတော်တွက်၊ ရှေးဦးထွက်၊ ဆောင်ရွက်ကိစ္စပေါ်။
(ဃ) ရပ်မှု ရွာမှု၊ ရှေ့ဆောင်ပြု၊ ဂရုစိုက် နှိုးဆော်။
(င) ကြီးငယ်အများ၊ လွန်ကိုးစား၊ တရားသင့်လျော်။
(စ) အနုအကြမ်း၊ နှစ်ဘက်လမ်း၊ အစွမ်းသတ္တိကျော်။
(ဆ) မရဏဘေး၊ အရှုံးပေး၊ လွတ်ရေးကြံမပေါ်။
(ဇ) ကံကုန်ဉာဏ်ကုန်၊ အစွမ်းကုန်၊ လေဟုန်မီးသို့နော်။
(ဈ) ဘုံသုံးဆယ့်တစ်၊ ဤစံနစ်၊ အသစ်နည်းမခေါ်။
(ည) ဗရားရှင်မှ၊ နိဗ္ဗာန်ကြွ၊ ဓမ္မသံဝေဖော်။

အထူးသတိပေး။

၁။ ရတနာသုံးရပ်၊ မြဲဆည်းကပ်၊ မလပ်စေရဘူး။
၂။ ပရိတ်မေတ္တာ၊ ဘာဝနာ၊ လေ့လာကြံစိတ်ကူး။
၃။ ဝတ်တက် ဝတ်ကပ်၊ ကျေးစည်ခပ်၊ ရွာရပ်ဂုဏ်ပြန့်ပြူး။
၄။ သာဓုခေါ်သံ၊ တညံညံ၊ နတ်ထံကျော်လွန်ကြူး။
၅။ သက်ရှယ်မရွေး၊ ပညာရေး၊ မြတ်လေးဆွတ်ယူခူး။

၆။ သီလမြဲစေ၊ အသုံးချွေ၊ ရှာဖွေစုဆည်းပူး။
၇။ မြဲဖွဲ့စိုက်ရံ့သုံး၊ ညီ စည်းလုံး၊ လွှတ်ရုံးရှောင် အထူး။
၈။ မာနကိုကြဉ်၊ မျိုးနွယ်စဉ်၊ ချစ်ခင်စောင့်ရှောက်ဦး။
၉။ ဒုစရိုက်မုန်း၊ သူ့ကိုသုံး၊ နှစ်လုံးရှင်ကြည်နူး။
၁၀။ နိဗ္ဗာန်လမ်းစ၊ ဖေါ်ညွှန်ပြ၊ နေ့ညမေ့သင့်ဘူး။

ပွဲလမ်းသဘင်အပြစ်။

(က) ပွဲလမ်းသဘင်၊ ကြည့်ပျော်ရှင်၊ လေးခွင် အပါယ်လမ်း။
(ခ) ဥစ္စာကုန်ထွက်၊ အိပ်စားပျက်၊ နောက်ဆက် စိတ်ညစ်ငြိမ်း။
(ဂ) သဘင်ပွဲလမ်း စခမ်းပျော်ရှင်၊
ဥစ္စာကုန်ထွက် အိပ်ပျက်သည့်ပြင်၊
နေ့စဉ်ရက်ဆက် စိတ်လက်မရှင်၊
ပါယ်လေးပါး ရောက်ကြောင်းမှတ်ဘို့အင်။

ဩဝါဒဆယ်ချက်။

၁။ အိမ်တွင်းကမီး ထိန်ညီးလျှံပြောင်၊
အိမ်ပြင်ထုတ်ရေး ကင်းဝေးစေနောင်၊
ယောက္ခမ (၂)၊ လင်ချစ်ဂုဏ်ရောင်၊
ကျေးဇူးမဲ့ ကဲ့ရဲ့ မပြောရှောင်။
၂။ အိမ်ပြင်ကမီး ထိန်ညီးလျှံဝါ၊
ကိုယ့်အိမ်အတွင်း မသွင်းသင့်ပါ၊
တပါးသူတို့ ပြစ်ဘို့တင်လာ၊
လင် မိဘ ကိုယ်က မပြောရာ။
၃။ ပေးသူ ကိုမှ ပေးရပါမယ်၊
စကားကွယ်ဝှက် သိပ်ခက်မလွယ်၊
တောင်းပန်ချေးငှါး ယူသွားသွယ်သွယ်၊
ပြန်၍အပ် နောက်ထပ်ပေးဘို့ရှယ်။

၄။ သူမပေးက မပေးရမှာ၊
မိဗ္ဗါယ်နက်နဲ ခက်ခဲလှပါ၊
တောင်းပန်ချေးငှါး ယူသွားပြီးခါ၊
ပြန်မအပ် နောက်ထပ် မပေးရာ။

၅။ ပေး,မပေးဘဲ အမြဲပေးပါ၊ ဩဝါမိန့်ခွန်း ပြည့်သွန်းသေချာ၊
လှူခံတရိုး ဆွေမျိုးသဟာ၊ လူဆင်းရဲ စွန့်ကြဲလှူဘို့ရာ။

၆။ ချမ်းသာအေးမြ ထိုင်ရမည့်အင်၊
ကြမ်းစကားမျှ ဆိုးမပဲ့ပြင်၊
ယောက္ခမများ လင်သားရှေ့တွင်၊
ထကြွခွင့် မသင့် နေထိုင်လျှင်။

၇။ ချမ်းသာအေးမြ စားရမည့်ပင်၊
ဆိုးမ ပုံလဲ နားထဲ မဝင်၊
ယောက္ခမများ လင်သားအလျှင်၊
မစားရ နောက်မှ စားစေချင်။

၈။ ချမ်းသာအေးမြ အိပ်ရပေမည်၊
စကားတရပ် နောက်ထပ်ပြန်သည်၊
မိန်းမဖြတ်ဝတ် မချွတ်တည်ကြည်၊
အချိန်ကျ နောက်မှ အိပ်ဘို့ရည်။

၉။ အိမ်တွင်းကနတ် မပြတ် ဖူးမြင်၊
လက်စုံတည်မိုး ရှိခိုးဦးတင်၊
ယောက္ခမနတ် လင်မြတ်သခင်၊
မိုးနတ်လား ညွှတ်တွား စွဲထင်မြင်။

၁၀။ မီးကို မြတ်လေး လုပ်ကျွေး ပူဇော်၊
မရှင်း ထွေးရှုပ် သရုပ်မပေါ်၊
အရှင် သုံးပါး ခစား ရှုမျှော်၊
မီးတဝ မြွေမျှ ရိုသေနော်။

၁၁။ မေဏ္ဍကမြေး ယဉ်ကျေးလိမ္မာ၊
ဓနဥ္စယ သေဌေးသမီးချာ၊
ဋ္ဌန်နှစ် ရွယ်သက် ဖိုလ်မင် သောတာ၊
ဂုဏ်ကြွယ်ဝ ရှင်မ ဝိသာခါ။

၁၂။ ကြီးကျယ်ခမ်းနား ထိမ်းမြားသဘင်၊
မင်္ဂလာပွဲ ဆင်နွှဲပြီးလျှင်၊
ဩဝါဒဆယ်ချက် မိန့်မြွက်ထင်ထင်၊
ဘ သူဌေး ယဉ်ကျေးရန်ဘို့သင်။

ရတုဗိုဒ်ခုံ ၄–လုံးဖွဲ့။

၁။ ဖြစ်တိုင်းသေချာ, ဓမ္မတာဖြင့်၊ အခါနာရီ၊ နေ့ရက်ချီ၍၊ တိထိ ပြောင်းရွေ့၊ အချိန်စေ့က၊ ကြိမ်တွေ့ဒိဌ၊ ပစ္စက္ခပါ၊ ကာလဝတ္တမာန်၊ ပစ္စုပ္ပန်ကို၊ ကျော်လွန်ခုန်ထွက်၊ အစဉ်ဆက်၍၊ နေ့ရက်အများ၊ လ,က စားလျက်၊ လ,ကား နှစ်စာ၊ လှည့်ရစ်ခါဖြင့်၊ သင်္ချာထပ်ထပ်၊ မဟာကပ်သို့၊ ထိစပ်စေကြောင်း၊ ဝေါဟာ ပြောင်း၍၊ နှစ်နှောင်းလွန်ကျူး၊ နှစ်သစ်ကူးသည်–ခါကူး (ကျိုသကြန်) ဗရား။

၇၂ဒ်လုံး ဖွဲ့။

(က) ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး ထင်ရှားရှိသည်၊
ပညတ်တရား နှစ်သားမတည်၊
နေ့ရက် လ နှစ် ဟောင်းသစ်အမည်၊
ပညတ်မျိုး ဟုတ်နိုးမှတ်ယုံကြည်။

(ခ) ကာလပညတ် ဆက်စပ်ပြောင်းတည်၊
နေ့ လ နက္ခတ် ရုပ်ဓါတ်လက်သည်၊
ဖြစ်တည်ချုပ်ပျက် ဓါတ်စက် လှည့်လည်၊
အခါထူး နှစ်ကူးရှေးအမည်။

ရတုပိုဒ်ခံ ၄-လုံးဖွဲ့။

၂။ စစ်ကိုင်းဇေယျာ,မြို့မဟာ၏၊ ဒိသာမြောက်နယ်၊ အံ့ဩဘွယ်ဟု၊ ပေါယယ်များဖြင်၊ ရာဇဝင်၌၊ သသက်ရတ်၊ ယုန် ရေးမှတ်သို၊ မင်း မြတ်သခ်ယာ၊ မိမာတာ၏၊ရိုး ရာမပျက်၊ နွယ်အဆက်တို့၊ ဆင်း သက် မွေးရာ၊ ရွှေယဉ်ရွာ၌၊ သဒ္ဓါ ဆင့်လောင်း၊ စာသင် ကျောင်း ဝယ်၊ ကံကောင်းစီရင်၊ စာပွဲဝင်၍၊ မှတ်သင် အားသည်း၊ မျိုးသမီး တို့၊ ထံနီးကြည်နူး၊ ကန်တော့ဘူးသည်....ကြာဖူးငုံသခင့်,ဟန်ဗရား။

ရှစ်လုံးဖွဲ့။

(က) ဇာတ်ရွှယ်ရုပ်ဆင်း စိုးမင်းဂုဏ်သိရ်၊
ရွှေ ငွေ စပါး မြေ နွား စီးစိမ်၊
လျှပ်စစ်တလက် ဖြစ်ပျက်ကြိမ်ကြိမ်၊
နတ်ဖျားယောင်း မကောင်းအိပ်မက်လိမ်။

(ခ) စာသင်ရခြင်း ကံရင်းဖြူပေ၊
ခုဘဝမျိုး အဘိုးသင်္ချေ၊
ဘုန်းဗရားအား ညွှတ်တွားရှိသေ၊
ကံဆင့်လောင်း မျိုးကောင်းသွီးတွေ။

ရတုပိုဒ်ခံ ၄-လုံးဖွဲ့။

၃။ ရစ်ဆိုင်းဝေဖြာ၊ သယံဇာတည်း၊ မဟာသဘင်၊ ပွဲတိုင်းဝင် သား၊ စိမ်းရှင်ညွှန့်လန်း၊ သပြေပန်းနှင့်၊ တင့်ဆန်းသစ်ဖြိုး၊ ရေပြည့် အိုးကို၊ မြတ်နိုးသဒ္ဓါ၊ စေတနာဖြင့်၊ ညီညာ လှူရ၊ ကုသလကြောင့်၊ သိပ္ပပညာ၊ တတ်သင့်ရာ၌၊ လိမ္မာ နှိုင်းညှို၊ တရား သိလျက်၊ မောဓိ ပွင့်ဖူး၊ ပန်းဆွတ်ခူးသည်.... ရာထူးစုံလင်ရန်ဗရား။

နှစ်လုံး ဖွဲ့။

(က) သဒ္ဒါတက်လွှမ်း ဘုန်စွမ်းတည်တည်၊
စေတနာမျှ ဆန္ဒညီညီ၊
သပြေပန်းနှင့် ရေချမ်းကြည်ကြည်၊
လှူပုံကောင်း ဆုတောင်းအလီလီ။

(ခ) အရှင့်ဂုဏ်ရေး ရန်ဘေးကင်းပေ၊
သနားကြည့်ရှု ဓမ္မပဒေ၊
ဩဝါဇင်ပန်း ဆင်မြန်းမသွေ၊
မေတ္တာခါတ် မပြတ်ခိုရစေ။

ရှင်ပြုမင်္ဂလာ ရတု ကောပိုဒ်

အံ့ဘွယ်ရှစ်ဖြာ၊ သာသနာသို့၊ ဖန်ဝါဆင်မြန်း၊ ဝတ်သက်န်းနှင့်၊ ရှင်လန်းခိုဝင်၊ မောင်အရှင်ကို၊ လျှောက်တင်ရန်ကြောင်း၊ ခွင့်ပန်တောင်း၍၊ နှစ်ထောင်းဝမ်းသာ၊ လျှောက်ထားပါအံ့၊ သိက္ခာကျင့်ဝတ်၊ တပါးတတ်က၊ လူနတ် ဦးခိုက်၊ ပူဇော်ထိုက်သည်၊ အမြိုက်မွေ့စား၊ သာကီဘွားဟု၊ မြတ်ဖျားရင်နှစ်၊ သားတော်ဖြစ်၍၊ ရှင်ချစ်မြတ်စွာ၊ သာသနာ၌၊ နှစ်ဖြာစုရ၊ ကျင့်သီလနှင့်၊ ဓမ္မ မွေ့လျော်၊ မောင်ရင်ပျော်က၊ နှစ်ဘော်မိဘ၊ ညီ နှမနှင့်၊ အိမ်ကလူများ၊ ကုသိုလ်ပွါးလိမ့်၊ တရားညီစွာ၊ မောင့်ဆရာ၏၊ မိန့်မှာဟောပြ၊ ဩဝါဒကို၊ နိစ္စကြည်ဖြူ၊ မှတ်နာယူက၊ နိဗ္ဗူပြည်ကြီး၊ မောင်လျှင်နီးလိမ့်၊ ပူမီးပမာ၊ ကိလေသာ၏၊ လောင်စာစုပုံ၊ ငါးအာရုံကို၊ မစုံမမက်၊ မောင်စွန့်ထွက်၍၊ ကိုယ့်တွက်သူကျိုး၊ ဆောင်သည့်မိုးလျှက်၊ တင့်ဖြိုး ရောင်ဝါ၊ သာသနာကို၊ တည်ပါစေကြောင်း၊ ဆုမွန်တောင်းသည်....ရှည်ကြောင်းမြင့်ရေး ကြံစိတ်တွေး။

ရှင်ပြုမင်္ဂလာ ကဗျာ။

၁။ သက်န်း သပိတ် ပရိက္ခရာ၊
သာကီနွယ်ဇာတ် မြင့်မြတ်ဘဏ္ဍာ၊
လှူတွင်ပုံခြား မြတ်ဖျားသီးချာ၊
အောင်နိမိတ် ဘိသိက်မင်္ဂလာ။

၂။ ရောင်ဝါတင့်ဖြိုး တန်ခိုးတေဇာ၊
မြင့်ရှည်နှစ်ပေါင်း တည်ကြောင်း သာသနာ၊
ဖန်ဝါတင့်ဆီး ရင့်ကြီးသိက္ခာ၊
ရှုမခန်း တု မှန်း အရိယာ။

၃။ ရာဟုလာသား ညီဘွားမင်းနန့်၊
မဟန္တထုံး ယူသုံးနည်းမှန်၊
ကေသီပယ်လှီး ဆုသီးဆင်ပန်၊
မြင့်ရာဘက်, မှန်းတက်စိတ်အားသန်၊

၄။ ကံ,ခုံ မှုတ် တီး မဂြီး ရွှင်ပျော်၊
ချစ်ဆွေတသင်း သီချင်းကျော်ကျော်၊
မြူးတူးပျော်ပါး ကစားမွေ့လျော်၊
သူငယ်ထုံး ရှုံမှန်းပေတော့နော်။

၅။ လှူမှုလှူရေး ရှုပ်ထွေးတွင်းပြင်၊
ကျဉ်းကြပ်ခက်ခဲ ဆင်းရဲငြိုငြင်၊
ဘေးရန်မြောက်များ ရှောင်ရှားပယ်ကြဉ်၊
သာသနာဘက် တသက်ပျော်လိမ့်ထင်။

၆။ သိက္ခာသီလ ပြည့်ဝမသွေ၊
ပညာတိုးပွါး ထင်ရှားဂုဏ်ရေ၊
ဆုံးသမ္ဘာရင့် ကြီးမြင့်အခြေ၊
ကြံသမျှ ဆန္ဒပြည့်ပါစေ။

၇။ ကျေးဇူးကြီးလှ မိဘနှစ်ဖြာ၊
နှစ်မညီရင်း သားချင်းဆွေညာ၊
ဆရာသမား စိတ်ထားညီညာ၊
အောင်စေမှု အောင်ဆုပတ္တနာ။
အောင်ဆုတောင်း အောင်ကြောင်းမင်္ဂလာ၊
အောင်စည်တီး အောင်ကြီးအောင်ပေါ့ဗရာ။

(၁၂၈၈-ခု၊ ဝါဆိုဥုး ဝါဆိုလအခါ ရှင်ပြုမင်္ဂလာစသည်၌ ရွတ်ဆိုရန် ကျောင်းသူကလေးများအား ရေးပေးတော်မူသည်။)

သက်ရှယ်ကြီးသူ သတိမူ

၁။ သားမြေးရှိလျက်၊ **စာသင်ဖျက်**၊ သက်ကြီးရှက်စရာ။
၂။ သူငယ်, ကလက်၊ မပြောရက်၊ သက်ကြီးရှက်စရာ။
၃။ ရပ်ရွာဆူပွက်၊ လေ့အကျက်၊ သက်ကြီးရှက်စရာ။
၄။ **ဆံပင်ဖြူလျက်**၊ ပွဲစုံမက်၊ သက်ကြီးရှက်စရာ။
၅။ သွားကြိုးပါခွက်၊ အဝါးမက်၊ သက်ကြီးရှက်စရာ။
၆။ **ဝံသာနုဖျက်**၊ ထည်ကောင်းမက်၊ သက်ကြီးရှက်စရာ။
၇။ ပြုဘွယ်ရှိလျက်၊ ခိုကပ်တွက်၊ သက်ကြီးရှက်စရာ။
၈။ ရောင်ရမ်းနှုတ်ထွက်၊ အကြမ်းဖက်၊ သက်ကြီးရှက်စရာ။
၉။ နေဝင်နေထွက်၊ ပျော်အိပ်စက်၊ သက်ကြီးရှက်စရာ။
၁၀။ **ဝတ်ရုံရှိလျက်၊ ဝတ်မတက်**၊ သက်ကြီးရှက်စရာ။
၁၁။ မှန်အောင်မကျက်၊ စာကိုဖျက်၊ သက်ကြီးရှက်စရာ။
၁၂။ ဗရားနီးလျက်၊ စားသောက်ဖက်၊ သက်ကြီးရှက်စရာ။
၁၃။ သံဃာနီးလျက်၊ စားသောက်ဖက်၊ သက်ကြီးရှက်စရာ။
၁၄။ ကျွမ်းဝင်ယောယက်၊ နှုတ်ပေါ့ပျက်၊ သက်ကြီးရှက်စရာ။
၁၅။ ဒူးပေါင်ခြေလက်၊ နေဟန်ပျက်၊ သက်ကြီးရှက်စရာ။
၁၆။ ဂါရဝဖျက်၊ ခြံတဘက်၊ သက်ကြီးရှက်စရာ။
၁၇။ ဒါ,သီကိုဖျက်၊ ဘာ,ရောင်စွက်၊ သက်ကြီးရှက်စရာ။
၁၈။ စကားဆုတ်တက်၊ စည်းကမ်းပျက်၊ သက်ကြီးရှက်စရာ။

၁၉။ ဥပုသ်နေ့ရက်၊ ညစာချက်၊ သက်ကြီးရှက်စရာ။
၂၀။ ဆင်ခြေဆင်လက်၊ ထင်ရာမြွက်၊ သက်ကြီးရှက်စရာ။

သင်ပုန်းကြီး မကုန်မီ သူငယ်တန်း ဘတ်စာအနေဖြင့် ဆိုကြရ၏၊
(၁၂၇၅-ခု)

သတိပြုစရာ

၁။ မန္တ ဒသာ၊ **ဆယ်နှစ်**မှာ၊ လိမ္မာ အသိရှား။
၂။ သက် **နှစ်ဆယ်**သော်၊ ခိဍ္ဍာခေါ်၊ အပျော်အရွှင်များ။
၃။ အဆင်း လှကြွယ်၊ နှစ် **သုံးဆယ်**၊ အရွယ်ဝဏ္ဏထား။
၄။ ဗလ ဒသ၊ **လေးဆယ်**ကျ၊ ကောင်းလှ ကြီးခွန်အား။
၅။ အသက် **ငါးဆယ်**၊ ပညာရွယ်၊ ဥာန်စွယ်ထက်သန်ပွား။
၆။ လုံ့စုံ ယုတ်ဘိ၊ **ခြောက်ဆယ်**ရှိ၊ ဟာနိရွယ်သမား။
၇။ ပဗ္ဘာရဝယ်၊ **ခုနစ်ဆယ်**၊ မဘွယ် ကိုင်းရှိုင်းစား။
၈။ **ရှစ်ဆယ်** အသက်၊ ဝက်ဖက်၊ ကုန်းချက် သာ၍များ။
၉။ တွေဝေ မှိုင်းထူ၊ **ကိုးဆယ်**ဟူ၊ မောမူဟတရား။
၁၀။ သယနဝယ်၊ **ကျော်ကိုးဆယ်**၊ အိပ်ရွယ် လျောင်းစက်များ။
၁၁။ အရွယ်ဒသ၊ ဝေဘန်ပြ၊ ကြံဆမှတ်မမှား။

[သက်ရွယ်ကြီးသူ ဒကာ ဒကာမများကို ဝတ်တက်ရန် ဝတ်ရုံကျောင်း တခုကိုလည်း ဆောက်လုပ်လှူဒါန်း၍၊ မယ်တော်ကြီးအဖွားထပ် "**ဒေါ်မင်းထပ်**"က ဝတ်ရုံ ကျောင်းအမအဖြစ်ခံယူကာ ညဉ့်စဉ်ဝတ်တက်စေသည်၊ နောက်ထပ် ဝတ်တက်ရုံကို ဆရာညွှန်းက ဒကာခံသည်၊ ခုခေတ် ယနေ့တိုင်အောင် ဝတ်ရုံတွင် လင်းယဉ်သား လင်းယဉ်သူ ဝတ်တက်လျက်ရှိ၏၊ ဤသတိပေးစာများကို ဝတ်တက်ရုံ၌ ကလေးများဆိုစေ၏]

လင်းယဉ် ဝတ်တက်ရုံ။

၁။ ရောရစ်ဝိုင်း စစ်ကိုင်းဇေယျာ၊
နယ်မြေအတွင်း သတင်းဝေဖြာ၊
ရွှေယဉ်ရွာဦး ပြန့်ပြူးသာယာ၊
ဝတ်ရုံကျောင်း စုပေါင်းညီအညာ။

၂။ ဆွမ်းပိဏ္ဍပါတ် မြိန်မြတ်ရသာ၊ ပရမတ်မျိုး မြတ်နိုးသဒ္ဓါ၊
မြတ်ဗရားနှင့် တရား သံဃာ၊ နိဗ္ဗူမှန်း လှူဒါန်းပူဇော်ပါ။

၃။ ပူဇော်ပါရ ပုညထွေထွေ၊
ကုသိုလ် ဥက္ကဋ္ဌ မြင့်မြတ်လှပေ၊
၎င်းအကြောင်းကြောင့် ခါနှောင်းဝဋ်ရေ၊
လက်စငြိမ်း ဇာတ်သိမ်းပါရစေ။

၄။ ကုသိုလ်အားသေး ဝဋ်ဘေးမကွာ၊
ရပ်ပြစ်ရှစ်ပါး ရှောင်ရှားဝေးကွာ။
လူ့ဘုံထက်နတ် မျိုးဇာတ် မြင့်ရာ၊
ချမ်းသာအေး မြတ်လေး သာသနာ။

၅။ ကုသိုလ်ဘာဂ ရကြပါစေ၊
မိ့ဘ နှစ်ပါး သိကြား, နတ်တွေ၊
သုံးဘုံပျော်ပါး အများဝေနေ၊
ချမ်းသာကြောင်း ဆုတောင်းအမျှဝေ။

၆။ သရဏာ သုံး, သက်လုံး ထုံစွာ၊
သီလခါတ်ပန်း ဆင်မြန်းပန်ထွာ၊
ဒေသနာစက် ချိုမြက်သံသာ၊
မေတ္တာမိုဃ်း သွန်းဖြိုးခြိမ့်ခြိမ့်ရွာ၊

၇။ ရေကြည်ထည့်လောင်း တကောင်းဘွယ်ရာ၊
ခိုင်ညှာတင့်ထူး ပွင့်ဖူးမာလာ၊
ဖရောင်းဆီမီး ထိန်ညီးရောင်ဝါ၊
ခေမာမြို့ ရောက်ဘို့ပူဇော်ပါ။

၈။ ဇေယျာပူရ ဌာနကျက်သရေ၊
ညို့ညို့မှိုင်းမှိုင်း စစ်ကိုင်းနယ်မြေ၊
စောယွန်းမင်းလှ မိဘရပ်မြေ၊
ရွှေယဉ်စ ပထမသည်ကနေ။

ကလေးများဆို ရှစ်လုံးဖွဲ့ ကဗျာများ။

၁။ လောကီလောကုတ် ကိုယ်နှုတ်စိတ်ပါ၊
သံသာပစ္စုပ် အချုပ်လိမ္မာ၊
စာပေသင်ရေး အားပေးညီညာ၊
စာမှာရှိ အသိအလိမ္မာ၊

၂။ မိဘနှစ်ဥုး ညွှတ်နူးကြည်သာ၊
သားသမီးအား သနားကြင်နာ၊
လိမ္မာဘို့ရေး ထောက်တွေးညှာတာ၊
ငယ်စဉ်က သင်ရတတ်ပညာ။

၃။ စာမသင်ရ မိဘပြုစု၊ သားနှင့်သမီး အနီးရန်သူ၊
ဒိဋ္ဌလက်ငင်း လူချင်းမတူ၊ ဝဋ်စခမ်း ပင်ပန်းတလူလူ။

၄။ ကိုယ်ကျင့်သီလ နိစ္စစင်ဖြူ၊ စာမတတ်လဲ ရောက်မြဲနိဗ္ဗူ၊
နှုတ်လျှာနပ်ပါး စကားကပ်သူ၊ စာမပြ သီလဘယ်သို့ယူ။

၅။ ၎ဒ္ဒဗရား ဟောကြားထုတ်ဆောင်၊
ဓမ္မက္ခန်ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်၊
မသင်မပြ ကာလ နောက်နောင်၊
အရှိန်သေး မှိန်မှေး မိုက်လိမ့်မှောင်။

၆။ လက္ခယ်နေ့ရက် ညဉ့်နက်သန်းခေါင်၊
ရှက်ကာပိတ်ဆီး တောကြီးမိုက်မှောင်၊
မိုးလုံးတိမ်တိုက် မကြိုက်လျှပ်ရောင်၊
အင်လေးပါး မိုက်အားကြီးသည့်မှောင်။

၇။ မသင်,မသိ မရှိလိမ္မာ၊
ကိုယ်နှုတ်ဟော့ရမ်း ကြော့ကြမ်းခက်မာ၊
ဒုစရိုက်စွဲ မိုက်မဲကြမှာ၊
မှောင်လေးမျိုး တပိုး တက်၍သာ။

၈။ မျက်စိလည်းမွဲ လမ်းလွဲမဲမှောင်၊
ပျင်းရိအားနွဲ့ ကင်းမဲ့ရှေ့ဆောင်၊
ခြသေ့် သစ်ကျား ပြောင်များ ဆင်ပြောင်၊
ဝင့်ခရီး ပူမီး အမြဲလောင်။

၉။ မလိမ္မာပဲ ဘယ်နဲ့လွတ်အောင်၊
ချစ်သူတို့လဲ ကယ်ပဲ သွေ့ရှောင်၊
ကြံစည်မရ ဒုက္ခ များမြောင်၊
လိမ္မာမှ ရောက်ရ ဘေးမဲ့သောင်။

၁၀။ ဘေးမဲ့သောင်ရောက် ကူးမြောက်ပေလို၊
ကရုဏာမိုး သွန်းဖြိုး မောက်မို၊
မေတ္တာရေချမ်း စိန့်စမ်း ရွှမ်းစို၊
သံပြိုင်ကြွေး ရင်လေး ကဗျာဆို။

[ဆရာတော်ဗရားကြီး သက်ရှယ် ၅၀-ကျော်တွင် စာသင်ကျောင်း မိန်းမလေးများ ရှစ်လုံးဖွဲ့ရလွယ်, နှုတ်တက် လွယ်သဖြင့် ရေးပေးတော်မူရာ ဤသို့လည်း မိဘနှင့် သားသမီး ဆက်သွယ် လမ်းကြောင်းပြု, ကဗျာ စာတန်းများလည်း ရှိခဲ့သည်ဟူသတတ်။]

အတွင်း ယဉ်ကျေးမှု။

၁။ ကျောင်းသားချင်းချင်း မာန်သွင်းချုပ်ချယ်၊
ဆောင့်အောင့်ကြမ်းထမ်း ညစ်ညမ်းရှုံ့ဘွယ်၊
မျက်စောင်းမေးငေါ့ နှုတ်ဆော့ ဗီဇယ်၊
မာယာယုတ် စက်ဆုပ် အကုန် ပယ်။

၂။ ချိုသာအေးမြ ရှင်ပျပြုံး ရယ်၊
သိမ်မွေ့နူးညံ့ တည်ခန့်တင့်တယ်၊

သာယာငြိမ်သက် ခင်မက်စင်ကြယ်၊
မေတ္တာပန်း ပွင့်လန်းစေရမယ်။

(လက်သန်း) ခနင္ဂကြေး၊ ရှာတွေ့ရေး၌၊ မြော်တွေးချိန်ဆ၊ ခက်ခဲလှ၏၊ ရရှိသောခါ၊ သုံးစွဲရာလည်း၊ နေရာအလျောက်၊အကျိုးရောက်အောင်၊ နှိုင်းထောက်သုံးစွဲ၊ လွန်ခက်ခဲ၏။

အိမ်တွင်း မိန်းမအလုပ်ကိုလည်း တတ်မြောက်စေ။

၁။ ဗိုင်းဝါလုပ်ရေး ရှုပ်ထွေးများ ဖြင့်၊
ဖန်, ကြိတ်, ဖတ်, ထား တောင့်ငြားဗိုင်း ငင်၊
သွေ့, နယ်, ဗီး, ရောက် ရှည်ကောက် ပြင်ဆင်၊
စာမကင်း ထည့်သွင်း ရက်ကန်းတင်။

၂။ လက်ခတ်တလှုတ် စာပုဒ်လီလီ၊
လွန်းပြန်တပိုက် စာပိုဒ်ချက်ညီ၊
နှပ်, ရသွားရွှေ မမေ့ စာဆီ၊
“နယ်”တလှမ်း စာကျမ်းကုန်ခဲ့ပြီ။

၃။ လက်, ခြေ, မအား ရက်သားညီညာ၊
ရေစာ ဆွတ်ကျွေး မနှေးမြန်စွာ၊
ခက်လက်ရှုမျှား ကျေးပြားရိုက်ခါ၊
စာနှင့်ရော သဘော တူရိယာ။

၄။ ရ, စာတမျိုး ရောင်ကြိုးတကိုင်၊
‘လိပ်’တခါသွင်း စာချင်းမဆိုင်၊
စာသင်ကျောင်းနှင့် တူတောင်း ယှဉ်ပြိုင်၊
ရှုမခန်း ရက်ကန်းစင်ထက် ထိုင်။

၅။ ရက်ကန်း အဘတ်‘ဆက် ဖြတ်’တတန်၊
နေ့ရက်နည်းများ မှတ်သားမမှန်၊
စာပြန်ရေးနှင့် ရောထွေးဖန်ဖန်၊
လပ်မအား ရပ်နားမရှိရန်။

(အဘိဓမ္မာ ကလေးချော့)

"ဓမ္မစကြာ ကလေးချော့နည်း၊ တမျိုး။"

၁။ ယေဉ်ပေါ်ထက် မာန်မျက်ဆူအောင်၊
သားငယ်ရွှေသွေး စက်မှေးမပျော်၊ ....
....မောင်ငယ်ရွှေသွေး စက်မှေးမပျော်....ခ
....သမီးရွှေသွေး စက်မှေးမပျော်....
....ညီမရွှေသွေး စက်မှေးမပျော်....
ဘိဓမ္မတ္တ နှုတ်ရကျူးကျော်၊
ဓမ္မစက် ဆိုမြွက် မြှူချော့နေဉ်။

၂။ ဆန်စပါးထွက် မောင်းချက် သံသာ၊
ဘန်း ဆကာ နှော ဆကော ဝိုင်း ပြာ၊
စာနှုတ်ထွက်နှင့် မပျက်ညီညာ၊
မောင်းထောင်းယင်း အပျင်းဖြေဘို့ရာ။

၃။ ထင်းခွေ့ရေခပ် ရွာရပ်ဘာသာ၊
ဟင်းရွက်ဟင်းသီး ရှာမှီးသူငါ၊
မျိုးနွယ်သဘော တောင် တော လယ် ယာ၊
မြေပြင်စပ် မလပ် စာရွတ်ခါ၊

၄။ ဈေးဝယ်ဈေးရောင်း စိတ်ကောင်းဝင်ခို၊
ရွာလယ် လမ်းမ လာကြ သင့်ရှိုက်၊
ထင်ရောင်နှုတ်သွား ဆိုမှားမည်လို၊
စာမှာစွဲ အမြဲစိတ်ကြည်ညို၊

၅။ ထန်းပင့်ပင်မြင့် စာနှင့်ကြွေးကြော်၊
ခေတ်ခါအထူး ကြိုးဘူးရနေဉ်၊
ထန်းရေ့ထန်းလျက် ကျိုချက်ကြသော်၊
စာသံထောက် မွှေနှောက်'ဗလုံ'ဆော်။

[၁၂၆၂ - ခုနှစ်ဆီဝ္ဝ မန္တလေး ရွှေအင်ပင် ဆရာတော်
သည် လင်းယဉ် မိုးဃ်းသောက် တိုက်နယ် လူများ အတွက်

သင်္ဂြိုဟ်စာပြန်ပွဲနှစ်, ခပ်များများ ချီးမြှောက် ပြုလုပ်တော်မူ၏၊ စံကင်းဆရာတော်ဘုရားက မိန်းခလေး ကျောင်းသူများကို စာပြန်ပွဲ များစွာ ပြန်ဆိုစေ, ဝင်စေတော်မူခဲ့၍ ယင်း ဆုံးမစာများကို ပူးတွဲဆိုစေ၏။]

"ဓမ္မစကြာနေ့"

၁။ ဓမ္မစကြာ၊ ပွဲတော်ခါ၊ သံသာရွတ်ပြန်ဆို။
၂။ ကြီးငယ်ယှဉ်တွဲ၊ စာပြန်ပွဲ၊ ဝင်နွဲပြန်ဆိုလို။
၃။ ပါဠိအနက်၊ ဆောင်လေ့ကျက်၊ နှုတ်တက်ယွင်း မယို။
၄၊ ကျွန်မတို့ရွာ၊ သာထက်သာ၊ ကျော်ဩာ သတင်းပို။
၅။ သဒ္ဓါဓာတ်ခိုင်၊ ရွာချင်းဆိုင်၊ ယှဉ်ပြိုင် လ,ဝါဆို။
၆။ တောင်သူကိစ္စ၊ ဆောင်ရွက်ကြ၊ ဘဝ၍ တကိုယ်။
၇၊ သမ္မာဇီဝ၊ ကောင်းမွန်လှ၊ ကယ်မ ရှေးကုသိုလ်။
၈။ ရှေးကကံဟောင်း၊ ကံသစ်လောင်း၊ စုပေါင်းအကျိုးပို။
၉။ လုပ်ဆောင်မပျက်၊ စာလေ့ကျက်၊ အချက်နှောင့်ဘို့ကို။
၁၀။ တရားလက်ကိုင်၊ ရွာချင်းပြိုင်၊ ရှုံးနိုင် လ,ဝါဆို။

စာပွဲ မင်္ဂလာ၊ မြိမ့်မြိမ့် ညာသာ:၊ ဤခါနေ့မှ၊ ပြန်တွေးဆမူ၊ လွမ်းစ ကြွယ်ကြွယ်၊ အားကျဘွယ်ရှင့်၊ ရှစ်ဆယ်နှင့် ခြောက်၊ ကောဇာမြောက်က၊ ချီးမြှောက်စ,ထွင်၊ စာသဘင်ကို၊ နွှဲဆင်ခဲ့ရာ၊ သာထက်သာ၍၊ ဆင့်ခါတိုးပွါး၊ များထက် များလျက်၊ စွမ်းအားရင့်ပြီး၊ မျိုးသမီးတို့၊ တတ်သီး လိမ္မာ၊ စာပညာကြောင့်၊ ရပ်ရွာဂုဏ်ရည်၊ နယ်တိုင်းလည်၍၊ သင်းကြည်ရနံ့၊ ရပ်တိုင်း နှံ့အောင်၊ ချီးအံ့မကုန်၊ ပုံ့မွှေးထုံသည်....လှုပ်တုံရှစ်နယ် ကျော်ကြားတည်း။

[ဝါဆိုလ ဓမ္မစကြာနေ့(လပြည့်နေ့)၌ဓမ္မစကြာ စာပြန်ပွဲတို့ကား ကျေးဇူးရှင် စံကင်းဆရာတော်က ဆော်အောပြုလုပ်၏၊ ယခုထက်တိုင် (လင်းယဉ် ဆရာတော် ဉူးပဏ္ဍိတ) ကို ဆက်လက် ပြုလုပ်စေလျက် ရှိ၏။]

အစဉ်း စာပြန်ပွဲနှစ်။

၁။ စာပွဲခြိမ့်ညောင်း၊ လတပေါင်း၊ ခါကောင်းမင်္ဂလာ။
၂။ ဤခါနေ့က၊ ပြန်တွေးဆ၊ လွမ်းစကြွယ်ဘို့ရာ။
၃။ ရှစ်ဆယ်နှင့်ခြောက်၊ကောဇာမြောက်၊ နှီးမြှောက်လက်ဦးစွာ။
၄။ သဘင်စာပွဲ၊ နှစ်စဉ်နွဲ၊ လွန်ကဲသာထက်သာ။
၅။ ပညာရင့်ပြီး၊ မျိုးသမီး၊ တတ်သီးအလိမ္မာ။
၆။ သင်းကြည်ရနံ့၊ ရပ်တိုင်းနှံ့၊ နှီးအံ့မကုန်ပါ။
၇။ ဉာဏ်ရှိသူများ၊ ကြံစဉ်းစား၊ ရှင်အားတက်ဘို့ရာ။
၈။ မိဘသခင်၊ ကျေးဇူးရှင်၊ စာသင် ခွင့်ပြုရှာ။
၉။ ဆယ်ပြန်အသက်၊ ကျေးဇူးမြွက်၊ ပေးဆက် မကျေပါ။
၁၀။ သည်မိဘမျိုး၊ လွန်မြတ်နိုး၊ ရှိခိုး ဖန်ခါခါ။

၁၂၉၇ – ခု၊

ကလေး, လူကြီး အားလုံးဆို သံပေါက်များ။

၁။ အေးစေ, မြဲစေ၊ မေတ္တာရေ၊ သုံးလေရပ်ရွာလုံး။
၂။ မွှေးကြိုင်ပြိုင်နှံ့၊ မေတ္တာနံ့၊ သင်းပျံ့နယ်မဆုံး။
၃။ မေတ္တာပန်းခိုင်၊ ကိုယ်စီကိုင်၊ ဖက်ပြိုင်သူတိုင်းရှုံး။
၄။ ကိုယ်စီဆင်မြန်း၊ မေတ္တာပန်း၊ ရှင်လန်းချိုပြုံးပြုံး။
၅။ စိတ်ထားမြင့်မြတ်၊ မေတ္တာဓာတ်၊ လူနတ်အချစ်ဆုံး။
၆။ တရားပျောက်ကွယ်၊ မေတ္တာပြယ်၊ ကြီးငယ်အများမုန်း။
၇။ တဦးမေတ္တာ၊ တဦးမှာ၊ ရှည်ကြာရှုံမမုန်း။
၈။ နှစ်ရွာ တရွာ၊ ဆက်ဆန်ရာ၊ မေတ္တာလိုရင်းသုံး။
၉။ မိတ်ဆွေချင်းသာ၊ ပေါင်းသင်းရာ၊ မေတ္တာအမြတ်ဆုံး။
၁၀။ ဆရာ့ဝန်တာ၊ ဆုံးမပါ၊ မေတ္တာစိတ်နှလုံး။
၁၁။ ဒို့ရွာသူပေါင်း၊ အေးမြကြောင်း၊ ဆုတောင်းစာစီကုံး။
၁၂။ နဖူးလက်တင်၊ ကြံဆင်ခြင်၊ ပျော်ရွှင်မှတ်ယူသုံး။

အဘိဓမ္မတ္ထ သင်ကြားကြ။

၁။ ဟေမန်ခါတွင်း မှုံနှင်းဝေဝေ၊
အေးမြစိမ့်ချမ်း ဆွတ်ဖြန်းလေပြေ၊
သန်းခေါင်ညဥ့်နက် စာကျက်ကြပေ၊
ပျော်ဘို့ကောင်း ခါဆောင်းဤရွာမြေ။

၂။ ခေတ်ခါအလိုက် သိုက်မြိုက် ပျော်ရွှင်၊
နေ့ရောညဥ့်ရော သောသောညံပင်၊
ပါဠိအနက် လေ့ကျက်စာသင်၊
ကုရုတိုင်း တုနှိုင်းပြိုင်မည့်သွင်။

၃။ ပတိရူပ ဒေသရပ်ရွာ၊
ရှေးကံချီးမြှင့် ထောက်ပင့်ခွင့်သာ၊
ပဏိဓိစက် မပျက်မကွာ၊
သူတော်ကောင်း ပေါင်းတွေ့စက်လေးဖြာ။

၄။ နှစ်စဥ်အမြဲ စာပွဲဆင်ယင်၊
ကောင်းဆိုးတရား ပိုင်းခြား ပြသင်၊
ရွာသူရွာသား ကြီးမားစေချင်၊
မေတ္တာဓာတ် မြင့်မြတ် ထေရ်အရှင်။

၅။ မေတ္တာဓာတ်ရင်း လက်ငင်းကျိုးထင်၊
ကြီးငယ်အများ တရားဖြူစင်၊
ပရမတ်နှင့် ပညတ်သိမြင်၊
ဂုဏ်ရနံ့ သင်းပျံ့နယ်တခွင်။

၆။ ဘိဓမ္မာကျမ်း နည်းလမ်းဖုံဖုံ၊
ဆန်းကြယ်နက်နဲ ခက်ခဲများစုံ၊
သဗ္ဗညုန်ထူး ပျော်မြူးအာရုံ၊
မြတ်ဗရား ဟောကြား ဝတိံ ဘုံ။

၇။ ဘိဓမ္မတ္ထ ကျမ်းက ဆန်းကြယ်၊
သဘောသရုပ် ကွယ်မြုပ်ဓိပ္ပါယ်၊

သာမန်လူစား မှတ်သားမလွယ်၊
ပင်လယ်တွင်း သက်ဆင်း ယှန်သူငယ်။

၈။ နုနယ်ငယ်သေး ကျောက်သွေးခိုဝင်၊
ကျောင်းသူအများ ဥာန်အားမရှင်၊
ပရိသတ်ထဲ မရဲစိတ်တွင်၊
မိုအသဲ ဝင်နွဲ့ စာသဘင်။

၉။ အကွာရာပုဒ်, ပိုယုတ်မမှန်၊
ဖြတ်, ရပ်ပိုင်းခြား လွဲမှားရပြန်၊
သမုဒ်သွင်ပဲ နက်နဲကျမ်းဂန်၊
လက်ပြစ်နွဲ့ ခက်ခဲ ကျောင်းသူဥာန်။

၁၀။ ဥာန်စွမ်းအဆင့် စာဖြင့်စုသော်၊
ရတနာသုံး လွတ်ရုံးပူဇော်၊
ဆရာတော်များ သက်အားရာကျော်၊
ရှည်စေကြောင်း ဆုတောင်း သာဓုခေါ်။

(၁၂၉၇-ခု)

မိုးသောက်ရွာ ဖွဲ့။

၁။ သာသနာခေတ်ကောင်း ကြုံတောင်းကြုံလာ၊
ဂုဏ်ရည်ဖြိုးမောက် မိုးသောက်ဤရွာ၊
ပညာရှိတို့ ထုတ်မဂ်လာ၊
အံ့မပြီး ကျော်ကြီး ကျော်ခဲ့တာ။

၂။ ချိန်ခါအခွင့် မမြင့် မကြာ၊
ရပ်ရွာအလုံး ခြိမ့်အုံးညီညာ၊
သင်္ဂြိုဟ်မည်ဆန်း လက်သန်းဌကထာ၊
မဆုတ်ဆိုင်း နှုတ်တိုင်း ဆောင်လိမ့်မှာ။

၃။ စိတ်, စေတသိက်, ရုပ်, နိဗ် လေးမည်၊
ပရမတ်စစ် ဓာတ်နှစ်မတည်၊
ပညတ်စကား တင်စားလှည့်လည်၊
ဒိဋ္ဌိစွဲ မမြဲရအောင်ဖြည်။

၄။ အို,နာ,သေခြင်း မကင်းသန္ဓေ၊
အပါယ်ဆင်းရဲ ရမြဲအမွေ၊
ဘေးရန်ကုန်ခန်း ပြည်နန်းရပ်မြေ၊
စာကိုကျက် နှစ်ဘက် လမ်းသိစေ။

၅။ ကံမဲ့ဉာဏ်မဲ့ နှဲ့နဲ့စိတ်ကိုယ်၊
ဘဝဆုထူး လွန်ကျူးငြင်ငြို၊
ကိုယ်တိုင်စာပွဲ မနွဲ့ဝင်လို၊
သဒ္ဓါမြှင့် ထောက်ပင့်တူကြည်ညို။

၆။ သံသရာထဲ တဝဲလည်လည်၊
ရှေ့ဆောင်လမ်းပြ မရ တာရှည်၊
ဉာဏ်ဖြင့်မှောက်မှား တရားမတည်၊
ဆင်ခြင်တွေး ပူဆွေး သင့်တော့သည်။

၇။ သာသနာကြီး ခိုမှီးရလေ၊
ဆရာတော်မြတ် မားမတ်ရှေ့နေ၊
ယခုဘဝ အရတော်ချေ၊
ပညတ်ခဲ ထုခွဲကြပါလေ။

၈။ ပညတ်အခဲ ထုခွဲကြရန်၊
သင်္ဂြိုဟ်သရုပ် တင်းပုတ်အမှန်၊
ပေါက်တူး, တူးရွင်း ခရင်း ဓါး လှန်၊
အမြောက်ဗုံး အသုံး မကျပြန်။

၉။ ဇာနည်ထေရ်မြတ် မိန့်မှတ်သချာ၊
မဏ္ဍာရန်ံ့ သင်ပြန့်သြဝါ၊

တေဇာနက်လေး မြိုက်ဆေးရသာ၊
ရပ်ရွာလုံး စားသုံး ပျော်ရွှင်စွာ။

၁၀။ ကြက်သရေထွား ဆင့်ပွါးစေချင်၊
ရွှေဇာနတ်ပန်း တင့်ဆန်းပေါ်လွင်၊
ကဏ္ဍရသို့ မှတ်ရူထင်မြင်၊
ဘုန်းကံမြင့် အသင့်ပန်ယူဆင်။

(သင်္ဂြိုဟ်စာပြန်ပွဲရှတ်ဆိုရန် ဘော်ပြပြီး ရှစ်လုံးဖွဲ့တို့ကို
၁၂၉၇-ခု၊ ရေးသည်)

ဝိဇ္ဇာ အမျိုးမျိုး။

၁။ **(ဝိဇ္ဇာသမ်း)** သင်္ဂြိုဟ်ကိုးပိုင်း ဒိုင်းဒိုင်းပြေးသင်၊
ပါဠိအနက် နှုတ်သွက်ပြိုပြင်၊
သရုပ်သဘော ပြောဟောတွင်တွင်၊
'ဝိဇ္ဇာ' လမ်း ဉာဏ်စွမ်း ဆုံးအောင်ထွင်။

၂။ **(ဝိဇ္ဇာမိုရ်ငယ်)** ဝိဇ္ဇာမိုရ်မျိုး တန်ခိုးကြီးကျယ်၊
နရင့်ပိုင်းခြား များပြား သွယ်သွယ်၊
စားသောက် ဟေးဟား ပျော်ပါးလူလယ်၊
မဏ္ဍပ်တွင်း စာညင်း ဝိဇ္ဇာငယ်။

၃။ **(ဝိဇ္ဇာမိုရ်ကြီး)** အင်္ဂုဂိက သီလဖြူစင်၊
လူသူ တိတ်ဆိတ် တောင်ရိပ် မြိုင်ခွင်၊
ရုပ်နာမ်သဘော တွေးတောဆင်ခြင်၊
ဖေါ်မမှီး အကြီးဝိဇ္ဇာရှင်။

၄။ **(ဝိဇ္ဇာကြမ်း)** နင်ငါမာန်ညှိုး နှုတ်ဆိုးချုပ်ချယ်၊
မိုလ်မထားတမ်း လာစမ်းချိုးမယ်၊
မိုဃ်းသံဟိန်းသို့ ခြောက်ခြိမ်းစာကြွယ်၊
ဝိဇ္ဇာကြမ်း စာလမ်းမျက်စိလယ်။

၅။ (ဝိဇ္ဇာကြွား)

ပါဠိပြောက်ကျား ဝိုးဝါးနက်မြင်၊
ဆယ်ချိုးတချိုး ဟုတ်နိုးရောင်ထင်၊
သဘောသရုပ် ထွေးရှုပ်ချည်ခင်၊
ဝိဇ္ဇာကြွား စကားကြီးကျယ်ဆင်။

၆။ (ခေါင်းညိတ်ဝိဇ္ဇာ)

ပညာမဖက် သက်သက်သဒ္ဒါ၊
သုတပါးပြော အံ့ဩဝမ်းသာ၊
လေးသစ်တဝါး ညာကြွားစရာ၊
စာသံတိတ် ခေါင်းညိတ်မောင်ဝိဇ္ဇာ။

၇။ (ဝိဇ္ဇာငေး)

ကြည်ညိုဝမ်းမြောက် နှိုင်းထောက်မလွယ်၊
တရားစာပွဲ ယှဉ်တွဲနောက်ဆွယ်၊
ပါးစပ်ကို ဟ နှုတ်အ သဖွယ်၊
ဝိဇ္ဇာငေး မှိုင်တွေး လူမလယ်။

၈။ (ဝိဇ္ဇာပြာရှပ်)

ငါးရက်တဈေး မီးဝေးချိပ်မာ၊
နေဝင်စပါး လှမ်းငြားပမာ၊
ပွဲခါနီးမှ ရေးကြီးသုတ်ပြာ၊
စာသိုကပ် ပြာရှပ်မောင်ဝိဇ္ဇာ။

၉။ (ဝိဇ္ဇာသာမညာ)

သာသနာကြီး ခိုမှီးရိပ်နေ၊
ဆရာမိဘ နည်းပြသင်စေ၊
ဝိဇ္ဇာမိုရ်ကား ပေါများပါပေ၊
ရေ မဆုံး ရွာလုံးဝိဇ္ဇာတွေ။

၁၀ (နောင်ဝိဇ္ဇာမှိုင်ဝိဇ္ဇာ)

ဝိဇ္ဇာဆိုက တော်ကြသည်သာ၊
နှရာမှဆင့် ရင့်ဘို့ပြင်ပါ၊
မင်္ဂဗိုလ်ကျမှ စိတ်ချရမှာ၊
လောကီဝိဇ္ဇ အဆိပ်ပျားရောရာ။

[မိုယ်းသောက် (ဘောက်သောက်)ရွာ သင်္ဂြိုဟ် စာပြန်ပွဲကို
နှစ်စဉ် တပို့တွဲလ ကျင်းပမြဲ ကျင်းပရာ"**ရွှေအင်ပင်ဆရာတော်**"

က ကလေးသူငယ်ကစ နားလည်မှု ရရှိအောင် သင်္ဂြိုဟ်အဘိ ဓမ္မာနှင့် စပ်သော ဆုံးမစာများ ရေးသားချီးမြှင့်ဘို့ တောင်းပန် ရာ စံကင်းဆရာတော်သည် "ဝိဇ္ဇာ ရှစ်လုံးဖွဲ့ ဆုံးမစာများ" ရိုက်နှိပ်ဝေငှသည်အထိ လူငယ်,လူကြီး သဘောပေါက်အောင် ရေးပေးတော်မူခဲ့သည်။] ၁၂၉၇-ခု၊

တပေါင်းလ မင်္ဂလာ စာပြန်ပွဲ။

၁။ မင်္ဂလာစာပွဲ ဆင်နွှဲပြန်ပြီ၊
ခြိမ့်ခြိမ့်ဆူညောင်း သောင်းပြောင်းညံစီ၊
ပညာသင်ဘက် ရွယ်သက်ညီညီ၊
ညာသံပေး နုထွေးကမ္ဘာရီ။

၂။ ပါရမီထူး ဆည်းပူးကြရာ၊
လွမ်းစကြွယ်ရေး ကြံတွေးခါခါ၊
ရှစ်ဆယ်နှင့်ခြောက် နှစ်မြောက်ကောဇာ၊
သဘင်ပွဲ ဆင်နွှဲ စ,ဦးစွာ။

၃။ တဆယ်ကျော်နှစ် အားသစ်ဆက်ခါ၊
ဆင့်ကာတိုးပွါး များပြားပညာ၊
မျိုးသမီးတို့ တတ်သိးလိမ္မာ၊
ရင်းမူလ သည်က အခြေပါ။

၄။ အခြေအစ မူလရင်းတည်၊
ဂုဏ်သတင်းကောင်း ဤကျောင်းမှန်သည်၊
ကံဉာဏ်မှေးလို့ အားသေး မစည်၊
ဆိုင်သူဝတ် ယွင်းချွတ် ကျေ မလည်။

၅။ လွန်ပြီးသမျှ လွန်ကြပါစေ၊
နောက်နောင်အရေး ကြံတွေးစေ့ရေ၊
ရပ်ရွာအတွက် တိုးတက်အခြေ၊
ငယ်သူများ အပ်ထား ပညာမွေ။

၆။ ဘုန်မြင်ကြီးလှ မိဘမျိုးဆွေ၊
ပညာသင်ရေး ခွင့်ပေးကြပေ၊
ဆယ်ပြန်အသက် ပေးဆက်တဲ့ချေ၊
မြတ်ကျေးဇူး အထူးကုန်မကျေ။

၇။ သည့်မိဘမျိုး ရှိခိုး ရိုသေ၊
သံသရာထဲ မကွဲတူနေ၊
နိဗ္ဗာန်သောင်ဦး တူကူးရစေ၊
မိဋ္ဌာန်ပြု တောင်းဆု ပဏ္ဏာချွေ။

၈။ သားသမီးထွေး ကလေးငယ်စဉ်၊
ဆင်ခြေများပြား မထားကျောင်းတွင်၊
အိမ်မှုသိုးသိုး ငြိုးစီးလိမ့်ယင်၊
ကြံစဉ်းစား လွဲမှား အမှန်ပင်။

၉။ ခွင့်သာကြုံကြိုက် တိုက်ရိုက်ထုတ်ဖေါ်၊
သွန်သင်လမ်းပြ ဆုံးမနှိုးဆော်၊
မသိရောင်ငေး မှိုင်မှေးအိပ်ပျော်၊
နောင်ဗရား စောင့်စား လေထင့်နော်။

၁၀။ ဥစ္စာအတတ် မြင့်မြတ်ကုသိုလ်၊
သုံးဖြာအကျိုး ပွါးတိုးစေလို၊
ငယ်ရွယ်စဉ်က သင်ပြစာကို၊
သိစေခြင်း တင်းတင်းကဗျာဆို။

(၁၂၉၇-ခု)

ဝါဆိုလ ဓမ္မစကြာပွဲ၌ ရွတ်ဆိုရန်ကဗျာ။

၁။ သာသနာခေတ်တွင်း လက်ငင်းတွေ့ဆုံ၊
မျိုးနွယ်မြင့်မြတ် လူဇာတ်ပြည့်စုံ၊
သဒ္ဓါဓါတ်ပန်း ပွင့်လန်းမွှေးထုံ၊
ယူမမှား တရား နာခွင့်ကြုံ။

၂။ ပဗ္ဗဇ္ဇာခန်း ရဟန်းနှင့်ရှင်၊
ဒုလ္လဘစစ် အပြစ်မထင်၊
တူယောင်မနှော သဘောဖြူစင်၊
လေးပါးမျိုး ရကျိုး ဆုံးမမြင်။

၃။ သင့်လျော်တင့်အပ် ရွာရပ်နေမှီ၊
ရှေးကုသိုလ်ထူး ဆည်းပူးခဲ့ပြီ၊
ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါး တရားပြည့်ညီ၊
သူတော်ကောင်း တူပေါင်းစက်လေးလီ။

၄။ သမ္မတ္တိစက် မပျက်လှည့်လည်၊
သံသရာစက် ချိုးဖျက်ရမည်၊
မဂ္ဂင်ပေါင်စက် စီးတက်ဘို့ရည်၊
ဓမ္မစက် နှုတ်မြွက် သံစည်စည်။

၅။ ပြည်ဗာရာဏ တောဝ မြိုင်ခွင်၊
ကောဏ္ဍည်ထေရ်မှူး ငါးဦးအရှင်၊
ဗြဟ္မာနတ်ပေါင်း ခညောင်းကြည်ရွှင်၊
မြတ်တရား ဟောကြား လက်ဦးတင်။

၆။ ဒေသနာစက် မိန့်မြွက်လေသော်၊
ဗြဟ္မာဘုံရောက် ဝမ်းမြောက်ကြွေးကြော်၊
မကြုံစဖူး အထူးဖြစ်ပေါ်၊
မိုးမြေဟီး ကောင်းချီး သာဓုခေါ်။

၇။ လောကဓာတ်ပေါင်း တသောင်းသချာ၊
စက္ကဝါတိုက် တုန်ရိုက် ကြော်ငြာ၊
နိမ့်မြင့်တက် သက် ပခက်ပမာ၊
အံ့မပြီး မြည်ဟီး သွက်သွက်ခါ။

၈။ ပါရမီထူး ငါးဦးပုဂ္ဂိုလ်၊
စက်သမ္မတ္တိ ရရှိ ပြည့်မို၊

ဝတ်နွယ်ပယ်ရှား ရငြား မင်္ဂလိ၊
ဖေါင်တော်ကြီး တက်စီး လ,ဝါဆို။

၉။ လ,ဝါဆိုပွဲ အမြဲဆင်ယင်၊
သစ္စာငုံဖူး ဆွတ်ဦးပန်ဆင်၊
ရပ်ရွာအားလုံး ဆု အုံး ကြည်ရွှင်၊
ဓမ္မလမ်း အားစွမ်း တူမမြင်။

၁၀။ ရွာသူ ရွာသား အများညီညာ၊
သီလဆင်မြန်း တင်လွှမ်းသိက္ခာ၊
နှစ်စဉ်ကျင်းပ အားရစရာ၊
ဤစာပွဲ အကဲ သာထက်,သာ။

(၁၂၉၈–ခု၊ ဝါဆိုလဆန်း ၁၅-ရက်) လင်းယဉ်၊ မိုးဃ်း သောက်၊ ရှမ်းကုန်း၊ ကုန်းကြီး၊ ရွာသစ် ၅–ရွာ သူကြီးတပိုင် အကုန်သက်ဆိုင်သောစာပြန်ပွဲကြီးများသည် နှစ်စဉ်'တမ္ပိတွဲလ သင်္ကြိုဟ်၊ တပေါင်းလမင်္ဂလာစာပြန်၊ ဝါဆိုလဓမ္မစကြာစာပြန်' ပွဲကြီး ၃–ပွဲကို ပြုလုပ်ကျင်းပတော်မူကြသည်၊ ဆရာတော်ကြီး များသည် ဆုလာဘ်များ ပေးသနားတော်မူကြသည်၊ ဆုံးမ စာများ ရေးပေးတော်မူသည်၊ ကဗျာဖြင့်လှူ့ဆော်ခဲ့သည်။

ဗန္ဓုလေး ဒေးဝန်းရပ် အတွက်ရေး
ဘာသာရေး ဆုံးမကဗျာများ။

၁။ လောင်းတော်ညွှန့်ဖူး ရှည်ကြူးကမ္ဘာ၊
ဝေနေယျအား သနားကြင်နာ၊
ခန္ဓာအသက် မကွက်မညှာ၊
ကိုယ်သာပန်း မန္တမ်းစိတ်တော်မှာ။

၂။ သင်္ချေလေးရပ် သိန်းကပ်မြင့်ရှည်၊
ကျင့်ဘွယ်ကုန်လုံး သိမ်းကျုံးဆောက်တည်၊

သာမန်လူများ စွန့်စားကြံစည်၊
မတွေးဝံ့ ကြောက်ရွံ့တုန်လှုပ်မည်။

၃။ သက်ရွယ်ရှစ်နှစ် ပျိုမြစ်နုနယ်၊
ဝေသန်မင်းဇော အံ့သြလောက်ဖွယ်၊
ပိုင်,နိုင်,စေ,သုံး ကိုယ်လုံးအပ်မယ်၊
ကျွန်စာရင်း တင်သွင်း လှူဘို့ရွယ်။

၄။ သိဝိမင်းကြီး အံ့ချီးဘွယ်ရာ၊
မျက်လုံးတော်ခါတ် မြင့်မြတ်အင်္ဂါ၊
ဆုတ်ဆိုင်းမတွန့် ပေးစွန့်မည်သာ၊
ကြံစည်ရက် မပျက် ထုတ်လှူပါ။

၅။ သည်းခံကျင့်လေ့ ရသေ့ခန္တီ၊
ဓမ္မပါလ တူစွထပ်ညီ၊
လက်,ခြေ,နှာ နား ဖြတ်ထားစေပြီ၊
ယုတ်မာမင်း မာန်သွင်း ဖျက်မမှီ။

၆။ ယုန်သူတော်ထုံး ကပ်လုံးအံ့ဘွယ်၊
ပုံသွင်မှင်ဆေး တင်ရေး(လ)ဝယ်၊
တကိုယ်လုံးသား သုံးစားစေမယ်၊
မီးပုံတွင်း ခုန်ဆင်းဝင်ဘူးတယ်။

၇။ ပါရမီတွက် စဉ်ဆက်ဖြည့်ပုံ၊
ရေတွက်ပိုင်းခြား မှတ်သားမကုန်၊
ရည်ရွယ်ဘောင့်တ ဆန္ဒတော်စုံ၊
နတ်လူတို့ ဆောင်ပို့ နိဗ္ဗာန်ဘုံ။

၈။ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း လမ်းကောင်းကိုရှာ၊
ဓမ္မစက်ပဲ အမြဲယုံပါ၊
ကျောင်းတော်သူများ မှတ်သားလိုက်နှာ၊
ပျော်ရွှင်မြူး ဝါဥုး ပွဲတော်ခါ။

၉။ ပစ္စုပ္ပန်ကျိုး ဖွံ့ဖြိုးပွားစည်၊
တမလွန်တွက် မြင့်တက်စေမည်၊
(မဂ်, ဃဉ်, ပျံ) စီး၊ ခရီး ဖြောင့်တည်၊
ကျိုးသုံးဝ ညွှန်ပြ ဆရာထေရ်။

၁၀။ သုံးသွယ်အကျိုး အားကိုးဘွယ်တွင်၊
ရက်တွင်း, ချက်ခြင်း၊ လက်ငင်း, ခုမြင်၊
စာဆို, စာရ, စာက ပြိုင်လျှင်၊
ကျောင်းသူများ လက်ဖျားခါတို့ပြင်။

အားပေး သံပေါက်။

၁။ ဇမ္ဗူဒီပ၊ ကျွန်းလက်ျာ၊ ယူဇနာတသောင်းပေ။
၂။ မြန်မာပြည်ကြီး၊ အုံမပြီး၊ တသီးမိုးထိုက်မြေ။
၃။ လူတို့သုံးရာ၊ ရတနာ၊ လွန်စွာပြည့်စုံစေ။
၄။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၊ သာသနာ၊ ရောင်ဝါထွန်းဝေဝေ။
၅။ နေပြည်တော်နန်း၊ မြို့တော်မန်း၊ ပွင့်လန်းထူးအခြေ။
၆။ မြို့ရွာထူထပ်၊ အရပ်ရပ်၊ နှစ်ဝဂ်ဂုဏ်သရေ။
၇။ သာသနာ့ဘက်၊ ဂုဏ်သိန်ထွက်၊ ဆန်းတက် လ နှင့် နေ။
၈။ မြို့သူမြို့သား၊ သဒ္ဓါပွါး၊ တရားကျင့်မသွေ။
၉။ ဒေးဝန်းရပ်ပင်၊ ခုမျက်မြင်၊ ပြ,တင် ညွှန်းသက်သေ။
၁၀။ ဗရားကိစ္စ၊ ကြိုးလုံ့လ၊ နေ့ည ဆောင်ရွက်ပေ။
၁၁။ ကြီးငယ်စုရုံး၊ ခြိမ့်ခြိမ့်အုံး၊ ယူသုံးအမြိုက်ရေ။
၁၂။ ပျော်ရွှင်အားရ၊ နည်းငယ်မျှ၊ ဖေါ်ပြ "**မောင်စံရွှေ**"
(၁၂၉၉-၃၊)

ကျောင်းသား မောင်စံရွှေ။

၁။ ဒေးဝန်းရပ်တွင်၊ သူတော်စင်၊ ပျော်ရွှင်ကုသိုလ်ရေး။
၂။ ဝင့်သံသရာ၊ လွတ်ကြောင်းရှာ၊ ညီညာကြံစိတ်တွေး။
၃။ ဉာဏ်ရှိဥာန်ကောင်း၊ တူစုံပေါင်း၊ မြတ်လောင်းတော်တို့သွေး။

၄။ ဒါနအရာ၊ အထုံပါ၊ သဒ္ဓါ ရုံမြတ်လေး။
၅။ ဖြူစင်သီလ၊ ဆောက်တည်ကြ၊ ထွန်းပ လွန်ယဉ်ကျေး။
၆။ ဘာဝနာမှု၊ တိုင်းကုရ၊ အတူယူနည်းပေး။
၇။ သူတော်ဥစ္စာ၊ ရတနာ၊ များစွာ ကြွယ်ဝဌေး။
၈။ ဝတ်ကပ်ဝတ်တက်၊ စဉ်မပျက်၊ နှစ်သက် ရွယ်မရွေး။
၉။ ပရိတ်မေတ္တာ၊ သံသာသာ၊ ကျေညာ ရနံ့မွှေး။
၁၀။ ခါကောင်းကြုံလာ၊ မန်းသေလာ၊ ပေါင်းခါ စုတဝေး။
၁၁။ စိန္တေမြတ်ရှင်၊ ရှိဦးတင်၊ ဖြူစင် ပူဇော်ရေး။
၁၂။ ဝမ်းမြောက်ပါစေ၊ မောင်စံရွှေ၊ ရှိသေ သတိပေး။

(၁၂၉၉-ခု၊ ဒုတိယဝါဆိုလဆန်း ၁၀-ရက်) ဒေးဝန်းရပ်နေ မောင်ငြိမ် – မလှဌေး (သားဖြစ်သူ) မောင်စံရွှေ၊ ကလေးငယ် ဘဝ ကျောင်းသားအဖြစ်လာနေရာ ဒေးဝန်းဓမ္မာရုံ၌ ဆိုပြရန် ရေးတော်မူခဲ့သည်၊ ယခုမောင်စံရွှေ သက်ရွယ်(၄၀-နှစ်)ကျော် နေပြီ၊ ရှိနေသည်၊ ဒေးဝန်းမှာပင် ဖြစ်၏၊ ကျေးဇူးရှင် ဆရာ တော်ကြီး သက်တရာမှာ ဤစာပြန်ပေါ်လာ၏။

ဘုန်းကြီးပျို သံဝေဂခန္ဓာ

ပထမ.... ၁။ တောမှီရဟန်း ကျင့်ခန်း များမြောင်၊
ရှင့်ဂုဏ်သတင်း ပွင့်လင်းထွန်းပြောင်၊
မိန့်မြွက်တရား နာကြားရအောင်၊
နတ်အပေါင်း ခွင့်တောင်း ပင့်ယူဆောင်။

၂။ ကောဇာတွက်ဖြောင့် တထောင့်နှစ်ရာ၊
ကိုးဆယ်နှင့်ကိုး နှစ်ဆိုးကြုံလာ၊
ဝါဆို ဆန်းသက် ဆဲ့တရက်မှာ၊
ဝတိ လှမ်း ကြွမြန်းသျှင်ဆရာ။

၃။ ဝမ်းသာကြည်နူး ရွှင်မြူးပျော်ပျော်၊
ရွှေဘော်နတ်ပေါင်း မြိမ့်ညောင်းကြွေးကြော်၊

နာယူတရား ခံစားဖူးမြှော်၊
ခြောက်ဘုံညိမ့် သိမ့်သိမ့် တုံလိမ့်နော်။

၄။ အရှင်ပျော်ဟောင်း ဤကျောင်း, ဤနယ်၊
ကျန်သူပူဆွေး ရေဝေး ကြာနှယ်၊
မိရာကွာကွင်း စိတ်တွင်းညှိုးငယ်၊
ထင်ယောင်ယမ်း မြည်တမ်း လွမ်းဟုန်ကြွယ်။

၅။ ယခင်ကာလ သင်ပြ ပိုင်ပိုင်၊
တရားစည်းကမ်း နည်းလမ်း လက်ကိုင်၊
ပူရှိန်ငွေ့ကြောင့် ပျောက်မေ့ တွေ မှိုင်၊
လွမ်းနာသဲ ကြေကွဲ မဆုံးနိုင်....ပါဗရား။

ဒုတိယ.... ၁။ ပဒုံဆယ်လက် ပေါင်းရှက်ဖူးပြင်၊
ရှိသေခ, ညောင်း ညွတ်ပြောင်းဦးတင်၊
သင့်လျော်ဖြစ်ရေး ကြံတွေးဆင်ခြင်၊
ခွင့်ပန်ကြား လျှောက်ထားပါအံ့အသျှင်။

၂။ သိက္ခာသုံးပါး တရားကျင့်ပေ၊
ခုတင်စိတ်ဇော မြိုင်တောမှီနေ၊
ဗုဒ္ဓကိုထုံး ယူသုံးမသွေ၊
စေ့ရေတွေး ပူဆွေးလွမ်းမိုးစွေ။

၃။ လောကီ လောကုတ် ပစ္စုပ်သံသရာ၊
ကိုယ်, သူတပါး ကျိုးများအွှင့်ဌါ၊
လမ်းမှန် နည်းပေး ယဉ်ကျေး လိမ္မာ၊
လူအများ မိန့်ကြား ချီသာယာ။

၄။ မိုလ်ခြေများလျှင်း သေမင်းယုတ်မာ၊
လူနှယ်လူချင်း စစ်ခင်းလှဲ့ပါ၊
ရှာသူရှာသား (ဒုတ်, ဒါး) ဆောင်ကာ၊
ဆရာရင်း အတင်းယူလိုက်မှာ။

၅။ မတူအားပြော့ စိတ်ရှော့ခွေယိုင်၊
ကြီးငယ်စုရုံး အားလုံးကြံမှိုင်၊
မျက်ရည်စို့ရွှဲ လှိုက်လှဲမနိုင်၊
ညှာအသည်း နာကြည်း အရှုံးတိုင်....ပါဗရား။

တတိယ.... ၁။ သုံးဘုံလှည့်သွား အများသတ္တဝါ၊
ကြီးငယ်ဘဝ ဒုက္ခမကွာ၊
သန္ဓေအစ အိုရ, သေနာ၊
ဓမ္မစက် မိန့်မြွက် သေအချာ။

၂။ သူငါအများ စကားဆိုရန်၊
ယုံမှားတွေးချင့် မသင့်ပယ်ချန်၊
မြတ်ဗုံရားမှ ကြွသွားနိဗ္ဗာန်၊
သံသာဝဋ် မလွတ် မြဲအမှန်။

၃။ ကာလစစ်တွက် လျှပ်ပြက်တကြေ၊
အနိစ္စခန်း သိန်းသန်းကုဋေ၊
အတည်မမြဲ ပျက်စဲရချေ၊
ပရမတ် ဉာဏ်ဓာတ် နည်းယူလေ။

၄။ ဥာန်, သံဝေ, ကင်း နှံ့ဖျင်းလူရည်၊
မောဟလွှမ်းဖုံး မိုက်လုံးမြဲတည်၊
ငါပင် ငါဟဲ့ ငါဘဲကြုံမည်၊
ဟိတ်ဟန်ခင်း သေမင်းရယ်လိမ့်မည်။

၅။ ဆည်းနှင်းတိမ်ရိပ် ပျောက်ချုပ်ယိမ်းယိုင်၊
ခန္ဓာ ရေပွက် ဖြစ်ပျက်မခိုင်၊
ပယ်နှိမ် (သောက) ဓမ္မပိုင်နိုင်၊
သံဝေပွါး တည်ထား နှလုံးစိုင်....ပါဗရား။

[သက်ဆိုင်ရာ ဘုန်းကြီးပျံများ၌ တို့၌လည်း အကျိုးဖြစ်ထွန်းရန်(သို့မဟုတ်)သံဝေဂ ပွါးများရန် ရည်သန်လျက် ဆုံးမစာ ဩ

ဝါဒများ, ရေးပေးလေ့ရှိရာ အကုန်ရှာဖွေမရပဲ ဖြစ်နေသေး၏၊ ယင်း ဆုံးမကဗျာများ ၁၂၉၉-ခု ရေး၏။]

ပိုဒ်စုံရတုများ။

၁၂၉၂-ခု၊ ဆရာတော်ကြီး သက်ရှယ်တော် ခြောက်ဆယ်ကျော်စအခါ မေတ္တာ ကရုဏာ ပို၍ပို၍ ကြီးမားလာသည့်အတိုင်း ကျောင်းသူ ကလေး ငယ်များမှစဆင့် လူကြီး ဘိုးဘွားတိုင်, ဆုံးမစာ အမျိုးမျိုးဖြင့် သာသနာ ပြုတော်မူရာမှ—

၁။ ကုန်းစီမှတ်ရာ– (ချို)ချိန်နှောင်လေး မဂ် ဖွင့်ကြောင်းတည်း (ချ)
ထုံးညီဖတ်စာ–(ချို)ထိန်ပြောင်ဖွေးလင်္ကာ ပွင့်ကြောင်းတည်း (ချ)
သုံးလီမြတ်စွာ–(ချို) သိန်ရောင်ရှေးထက် မြင့်ကြောင်းတည်း (ချ)

အချီအချည် ပဒညီ ပိုဒ်စုံရတုရေး၍ ၃-ယောက်ခွဲ ဆိုစေတော်မူပါသည်။

၂။ နတ်တူရွှေကိုယ်– (ချို) ကျုံးရောက်ယွင်းစဉ် မူခြားတည်း (ချ)
မှတ်ယူစေလို – (ချို) မိုးသောက်လင်းယဉ် သူများတည်း(ချ)
တတ်သူဖြေဆို – (ချို) စိုးကြောက် တွင်းယှဉ် ပုပ္ပါးတည်း (ချ)

ယင်းပိုဒ်စုံ ရတုကိုလည်း ၃–ယောက်ခွဲ ဆိုပြန်စေသည်။

၃။ အုံးဆူနတ်ရွာ– (ချို) ပိသမမှား မှတ်လွယ်တည်း (ချ)။
သုံးလူမြတ်စွာ– (ချို) ညီမအများ တတ်ဖွယ်တည်း(ချ)။
ထုံးမူမှတ်ရာ – (ချို) ပိယစကား မြတ်နွယ်တည်း (ချ)။

ယင်းပိုဒ်စုံကိုလည်း ၃–ယောက်ခွဲ၍ ဆိုပြန်စေသည်။

ထို၌ကျောင်းသူ ၉-ယောက်တို့သည် ခုသက်တရာတိုင်ရောက် သက်တော်ရှည် သာသနာပိုင် ဆရာတော်ကြီးထံ လာရောက် (တချို့ ၅၀-နှစ်ကျော်ပြီ) ဖူးမျှော်ယင်း စာဖြင့်ပူဇော်ကြ၏၊ တချို့သက်ရှိဘဝဖြင့် ကိုယ်တိုင် လာရောက် မပူဇော်နိုင်ကြပြီ၊ ရှေးဖြစ်ဟောင်း အောက်မေ့ဖွယ်နှင့် သံဝေဂဖြစ်ဘွယ်ပါပေ။

၁။ ကုံးစီမှတ်ရာ၊ ပွဲတော်ခါ၌၊ ရတနာဝင်၊ ဘော်ငွေလွှင်မှာ၊ စိန်တင်ချယ်တပ်၊ ဂဟေစပ်၍၊ ဖြိုင်တင့်တယ်၊ "**ငွေစိန်မယ်က**" ကြိုးငယ်မဟူ၊ များဗိုလ်လူကို၊ စင်ဖြူနှလုံး၊ စွဲယူသုံးဘို့၊ ရှေးထုံးကဗျာ၊ ရတုစာဖြင့်၊ သာယာသံချို၊ လျှောက်တင်ဆိုအံ့၊ မဂ်ဗိုလ်တိုင်ထိ၊ နိဗ္ဗာန်သိ၍၊ အရိယာဝင်၊ မြတ်သခင်တို့၊ ပျော်ရွှင်ပါကြ၊ **ပတိဝေဓ သာသနာ၊** သိက္ခာစုတင်၊ မဂ်လမ်းထွင်၍၊ တပင်ထွက်သွား၊ တပင်နားလျက်၊ မြိုင်ဖျားဌာန၊ ဝိဝေကဝယ်၊ သမထရင့်၊ တိုးတက်ဆင့်၍၊ ဖြည့်ကျင့်လေဘိ၊ **ပတိပတ္တိသာသနာ၊** သုံးဖြာသတ်မှတ်၊ ပိဋကတ်ကို၊ သိတတ်စေရန်၊ ခွဲဝေဘန်၍၊ ဂန္ထန္တရ၊ အဝဝကို၊ သင်ပြလေ့ကျက်၊ နှုတ်ဝယ်တက်အောင်၊ ဆောင်ရွက်လေဘိ၊ **ပရိယတ္တိ သာသနာ၊** ကြာရေကန်ဘောင်၊ ပမာဆောင်လျက်၊ ကန်ဘောင်ရိုက်၊ ရေတည်ရ၏၊ ရေရှိမှကြာ၊ စည်ပင်ရာဘို့၊ ကျမ်းလာမိန့်မြွက်၊ ဓမ္မစက်နှင့်၊ လိုက်ဖက်ညီစွာ၊ သာသနာ၏၊ တည်ရာ များမြောင်၊ ရွာလုံး ဆောင်သည်.... ချိန်နှောင်လေးမင်ဖွင့်ကြောင်းတည်း။

ရွတ်ဆိုသူ–မငွေစိန်
(မိုးဃ်းသောက်ကျောင်းသူ)

၂။ ထုံးညီဖတ်စာ၊ အလင်္ကာဟု၊ ကဗျာရတု၊ ဆီသေတ္တုဖြင့်၊ ဂရုအဥ္ဇလီ၊ လက်စုံညီကို၊ တင်ချီ စုပေါင်း၊ **မိမယ်သောင်းက၊** ညွတ်ပြောင်းခါခါ၊ ခွန်းပန်ထွာ၍၊ သံဝါချိုလွင်၊ လျှောက်ကြားတင်အံ့၊ လေပြင်စခန်း၊ ဝေဟင်နန်း၌၊ လစန်းစကြာ၊ ခြည်ရောင်ဝါဖြင့်၊ ကမ္ဘာ့မြေနေ၊ များဗိုလ်ခြေကို၊ ထွန်းဝေရောင်ဆင်၊ ဓါတ်အလင်းနှင့်၊ ကိုယ်တွင်း ကိုယ်ပ၊ ချမ်းသာရဘို့၊ အေးမြ စေမှု၊ ထောက်ပံ့ပြုဘို့၊ ဥာန်နုသေးသွယ်၊ စာသင်ငယ်ကို၊ မိပွါယ်ဖေါ်ပြ၊ ဆိုဆုံးမ၍၊ ဩဝါဒခင်း၊ ဆုတော်နှင်းလျက်၊ အလင်းဥာန်ရ၊ ပသာဒနှင့်၊ သုခပီတိ၊ ကိုယ်စီရှိ၏၊ ကြံသိဆင်ခြင်၊ ထေရ်အရှင်ကား၊ စာသင်မယ်များ၊ လ မင်းထားလော့၊ ရွာသားရွာသူ၊ မိုးဃ်းနှယ်တူ၍၊ ကြည်ဖြူသဒ္ဓါ၊ ပွဲတော်မှာလျှင်၊ ညီညာလှူရေး၊ ဥာန်အားပေး၏၊

ကလေးအလို၊ မငြင်ငြို့ရ၊ ပင်ကိုယ်စရိုက်၊ သူ့အကြိုက်ကို၊ ပါလိုက် ညှာတာ၊ မြတ်ဆရာကား၊ လိမ္မာတတ်ရေး၊ သင်ကြားပေး၍၊ မြတ်လေးထိုက်အောင်၊ ဂုဏ်ထူးဆောင်သည်.... ထိန်ပြောင် ဖွေး လက် ပွင့်ကြောင်းတည်း။

ရွတ်ဆိုသူ-**မသောင်း**
(ရွာသစ်ကျောင်းသူ)

၃။ သုံးလီ မြတ်စွာ၊ ရတနာနှင့်၊ ဆရာ မိဘ၊ ဘိုးဘွားစ၍၊ ဝယဝုမို့၊ ဂုဏ်ထူးရှိသည့်၊ များဘိထင်ထင်၊ **စာသဘင်သို့၊** ရှုမြင် အံ့ငှါ၊ ကြွရောက်လာသည်၊ ဆွေဥာမျိုးပေါင်း၊ သူတော်ကောင်း ကို၊ ဦးခေါင်းနှိမ်ချ၊ **ဂျမ်းခင်မ** ,က၊ တုပ်ကွမာန်လျော့၊ ကြိမ်ညွတ် ပြော့သို့၊ ကန်တော့ပြီးခါ၊ စာလက်ာဖြင့်၊ လိမ္မာဉာဏ်ရှိ၊ စွမ်းသတ္တိ နှင့်၊ လျှောက်သိတင်အံ့၊ မြန်မာ့ပုံပြင်၊ ရာဇဝင်နှင့်၊ ကျောက်တင်စာ မှတ်၊ သမိုင်းမြတ်ဝယ်၊ ပိုင်းဖြတ်စီစဉ်၊ **ရွာလင်းယဉ်**နှင့်၊ တွဲယှဉ် ဂုဏ်တူ၊ **မိုးဃးသောက်** ဟူ၍၊ လူလူ ရှင်ရှင်၊ မြန်တိုင်း ခွင်မှာ၊ ပေါ်ထင်ပျံ့သင်း၊ ဂုဏ်သိရ်လင်းခဲ့၊ လက်ငင်းကြိုလစ်၊ ခုနောင် ခေတ်မှာ၊ ပျိုမျစ်နုနယ်၊ မိန်းမငယ်ပင်၊ အံ့ဘွယ်ထူးမြတ်၊ ပရိယတ် နှင့်၊ ပိဋကတ်စာစောင်၊ ကိုယ်စီဆောင်၍၊ တိမ်တောင်ကိုနှင်း၊ ရဲမာန်ကျင်းလျက်၊ နတ်မြင်းလှည့်ပိုင်း၊ အပြင်းစိုင်းသို့၊ မဆိုင်း နှုတ်လျှင်၊ စာသဘင်မှာ၊ ရွှင်ရွှင်ပျပျ၊ ရွတ်ဆိုကြ၍၊ မိဘမျိုးဆွေ၊ ကြက်သရေကို၊ အခြေကြီးအောင်၊ ကူပင့်ဆောင်သည်.... သိန်ရောင် ရွေးထက် မြင့်ကြောင်းတည်း။

ရွတ်ဆိုသူ-မဂျမ်း
(**လင်း**ယဉ်ကျောင်းသူ)

၁။ နတ်တူရွှေကိုယ်၊ ဆန်းလှပျို၍၊ စိတ်လိုသမျှ၊ ပြည့်စုံရသည်၊ မနငွေကြေး၊ ကုံလုံငွေးလျက်၊ စင်ရှေးနွယ်ဇာတ်၊ လွန်မြင့်မြတ်လဲ၊ အတတ်ပညာ၊ ကိုယ်ကျင့်ကွာက၊ အကာပြည့်ထွား၊ လက်ပန်သား ကို၊ တလားပျဉ်နုပ်၊ သေတ္တာလုပ်၍၊ အပုတ်ထည့်နှံ၊ ရွှေမွမ်းမံသို့၊ ပေါ်ရုံတင့်တယ်၊ ရွံ့ရှာဘွယ်ဟု၊ သူငယ်က,စ၊ သိကုန်ကြ၍၊ လောက

ခေတ်ပျက်၊ ဝိပ္ပတ်စက်မှာ၊ အတတ်လွန်ရှား၊ အဆင်းများ၍၊ တရား မကွာ၊ ပေါဥစ္စာနှင့်၊ ပညာရပ်ဇာတ်၊ ပြည့်စုံလတ်မှ၊ ဖြောင့်မတ် ခရီး၊ နိဗ္ဗာန်နီးလိမ့်၊ မြို့ကြီးမကျ၊ ပစ္စန္တဟု၊ ဌာနငယ်စွာ၊ အချို့ ရွာ၌၊ ဘာသာအရေး၊ အားမပေးပဲ၊ စာဝေးစာလွတ်၊ အနေချွတ် ၍၊ ကျင့်ဝတ်မပျက်၊ နေထိုင်လျက်နှင့်၊ ငါးရက်တရှေး၊ ပုံတပြေး သို့၊ နုံ့နွေးသည်သာ၊ အချို့ရွာမှာ၊ သဒ္ဓါမထုံ၊ ဝတ်တက်ရုံ၌၊ မြူဖုံ ထူထပ်၊ အမှိုက်စပ်အောင်၊ ချဉ်းကပ်နှစ်ကူး၊ မရောက်ဖူးတည်း၊ အထူးမြင်စေ၊ **တင်တင်ရွှေ**—က၊ နှစ်ထွေလက်မြောက်၊ ဦးတင် လျှောက်သည်....ကျိုးရောက်ယွင်းစဉ် မှုခြားတည်း။

ရွတ်ဆိုသူ-မတင်ရွှေ
(ရှမ်းကုန်းကျောင်းသူ)

၂။ မှတ်ယူစေလို၊ လက်ာဆို၍၊ နှုတ်ချိုရွှင်လန်း၊ **မိသန်းသန်း** က၊ ရည်မှန်းကြံဆ၊ မတွေးရပဲ၊ ဒိဋ္ဌမျက်မှောက်၊ ရွေးယူကောက်၍၊ သင့်လောက်သမျှ၊ ထုတ်ဖေါ်ပြလျက်၊ ဗုဒ္ဓဘာသာ၊ မြန်ရိုးရာ၏၊ ပညာပြည့်ဖြိုး၊ စာတတ်ကျိုးကို၊ မြတ်နိုးကဲလွန်၊ ဟုတ်တိုင်းညွှန်အံ့၊ လယ်ထွန်ဝန်ရုံး၊ တကုံးကုံးလျှင်၊ စေသုံးသည့်နွား၊ ခမြာများနှင့်၊ စာကား မတတ်၊ လူးပြီး ဇာတ်ကို၊ သမာသ် ဒွန်တွဲ၊ အတူ ပဲဟု၊ စိတ်ဇွဲမာန်ဝင့်၊ မဆိုသင့်လဲ၊ ကိုယ်ကျင့်မပါ၊ ဘယ်နည်းကွာလိမ့်၊ ကညာဖြူရွ၊ ဆင်းသိဂ်လဲ၊ မုချအတူ၊ သံဝေယူလော့၊ ညီမူစုံနွဲ၊ ယာခု ပွဲတွင်၊ သူကဲ တယောက်၊ စာရင်း ကောက်၍၊ တင်မြောက်ဘွယ် တောင်း၊ အစွမ်းကောင်းတို့၊ ကျိုးကြောင်းသဘော၊ ဆိုအပြောမှာ၊ ချောမောသာယာ၊ ဓိပ္ပါယ်ပါ၏၊ ကဗျာရတု၊ သံပေါက်စုလို၊ ဆိုမှု စပ်ဆိုင်၊ စည်းဝါးပိုင်အောင်၊ အပြိုင်ယှဉ်တွဲ၊ ကိုယ်စီဇွဲနှင့်၊ အံ့အဲ ဘွယ်ကြီး၊ မျိုးသမီးတို့၊ တတ်သီးလိမ္မာ၊ ရွတ်ဆိုပါ၏၊ နောင်ခါ ရှယ်ရောက်၊ ကြံတိုင်းမြောက်မည်....မိုဃ်းသောက်လင်းယဉ် သူများ တည်း။

ရွတ်ဆိုသူ–မသန်း။
(ကုန်းကြီး ကျောင်းသူ)

၃။ တတ်သူဖြေဆို၊ မေးမြန်းလို၏၊ မဂ်ဖိုလ်ရခြင်း၊ အကြောင်းရင်းကို၊ ထင်လင်းမုချ၊ ထုတ်ဖော်ပြလော့၊ ဗြဟ္မာ့နတ်ထံ၊ ရောက်ဘို့ရန်ကို၊ ကျမ်းဂန်အရ၊ လမ်းညွှန်ချရှင့်၊ ဘဝလူ့ပြည်၊ ပြန်လှည့်လည်ဘို့၊ ယုံကြည်ဘွယ်ကား၊ ဘယ်တရားနည်း၊ လေးပါးပယ်ညစ်၊ သွားရောက် ဖြစ်အောင်၊ ချပစ် လက်သည်၊ ဇာနည် ပဏ္ဍိတ်၊ ဖြစ်ကြောင်း ဟိတ်ကို၊ မဆိတ်နှုတ်သံ၊ ဖြေဘို့ကြံပါ၊ လောကဓံရေး၊ မလွတ်သေးက၊ ထောက်တွေးမျှော်လင့်၊ ဘယ်ဘို့ ကျင့်မည်၊ ကိုယ်နှင့် သူများ၊ ဘယ်သူ အားကို၊ ကိုးစား စိတ်ချ၊ ယုံကြည် ရလိမ့်၊ ကလျာဏ မှန်၊ ပုထု ဇန်တို့၊ ကျင့်ရန် တရား၊ မှတ်ပိုင်း ခြားသင့်၊ သိထားပါလို၊ အန္ဓဆိုသည့်၊ ထိုပုထုဇန်၊ ခွဲဝေဘန်လော့၊ နှစ်တန်လူတွဲ၊ ယုတ်မြတ်ခွဲမှု၊ မလွဲဘယ်မှာ၊ သင်လိုက်ပါလိမ့်၊ ဆယ်ဖြာအမေး၊ မပြေသေးက၊ အရေး စိုက်ယူ၊ ကြောင့်ကြ ပူ၍၊ ဆံဖြူသွားကျိုး၊ ဖွါးအဘိုးပင်၊ ငုံလျှိုးသူ့ထံ၊ တပည့်ခံလော့၊ တွေးကြံဆင်ခြင်၊ **အိုးတခင်က၊** ရှည်မြင် နှိုင်းထောက်၊ အထူး လျှောက်သည့်....စိုးကြောက်ဘွင်းယှဉ် ပူပွါးတည်း။

ရွတ်ဆိုသူ-မအိုးခင်
(လင်းယဉ် ကျောင်းသူ)

၁။ အိုးဆူနတ်ရွာ၊ ထက်ဗြဟ္မာနှင့်၊ ကမ္ဘာအပေါင်း၊ တိုက်တသောင်းမှာ၊ ကျိုးကြောင်းမျှော်ရှု၊ ခေါ်သာရုဖြင့်၊ ယခုနေ့မှာ၊ ရွှေယဉ်ရွာဌ၊ ပညာပွဲကြီး၊ မြိမ့်မြိမ့်ညီးမျှ၊ အံ့ချီးဘွယ်ပင်၊ စီမံပြင်၍၊ ဆင်ယင်သားနား၊ ပြုတကားဟု၊ ပြောကြားကောင်းတင်း၊ အဆိုသွင်းလျက်၊ မကင်းထောက်ခံ၊မိန့်ခွန်းသံနှင့်၊ ဆူညံမြူးရွှင်၊မှတ်တမ်းတင်လိမ့်၊ ပါရဂူတ၊ နိဗ္ဗာန်ကြွမည့်၊ သုံးလောင်းလျာ၊ ပွဲတော်ခါဌ၊ ဝင်ပါရောစွက်၊ သဒ္ဓါဖက်၍၊ ပန္နက်ပန်ချူ၊ ဆုထူးယူဘို့၊ ဘော်ဖူတန္တု၊ စန်းဇူန္တုမှာ၊ ရေးထုခပ်နှိပ်၊ ယုန်တံဆိပ်သို့၊ မလိမ့်သဘော၊ ဗရားဟောသည့်၊ ဗုဒ္ဓေါဝေါ၊ သွင်းဆက်ဆံလျက်၊ဓမ္မံရက္ခ၊ သူတို့မျှလို၊ ဓမ္မအပြန်၊ စောင့်ရိုးမှန်၍၊ နိဗ္ဗာန်တံခါး၊ ဝင်ရောက်

သွားဘို့၊ ကိုးစားစရာ၊ လက်မှတ်သာဟု၊ သေချာတွေးချင့်၊ ယုံကြည်သင့်၏၊ အခွင့်ကြုံခါ၊ ရှင်ဝမ်းသာလျက်၊ ပညာအရေး၊ စွမ်းအားပေးဘို့၊ မြတ်လေးရှိသေ၊ **အလှရွှေ**က၊ စေ့ရေမြွက်ဟ၊ အကျဉ်းပြသည်.... ဗီသမမှား မှတ်လွယ်တည်း။

ရွတ်ဆိုသူ မလှရွှေ
(ရှမ်းကုန်း-ကျောင်းသူ)

၂။ သုံးလူ့မြတ်စွာ၊ ဇိနေ္ဒယျာ၏၊ မိန့်မှာဟောပြ၊ ဓမ္မဇကို၊ ဆန္ဒ,သဒ္ဓါ၊ စေတနာနှင့်၊ ပညာလက်လှမ်း၊ သတိစွမ်းဖြင့်၊ နည်းလမ်းဖွေရှာ၊ မြတ်ဆရာ၏၊ နှစ်ဖြာခြေရင်း၊ ခ,ဝဝ်စင်းလျက်၊ ထန်ပြင်းလှုံလ၊ သင်ယူကြသည့်၊ ညီမငယ်ပေါင်း၊ အမျိုးကောင်းတို့၊ ဖြစ်နှောင်းရှေးခါ၊ သံသရာက၊ သမ္ဘာရ စု၊ တူညီပြုသည့်၊ ကောင်းမှုရေစက်၊ ဆုပန်ချက်ကြောင့်၊ ပေါင်းဖက်တူတွဲ၊ တကျောင်းထဲမှာ၊ အမြဲ မကွာ၊ ချစ်မေတ္တာနှင့်၊ လိမ္မာနူတ်ကိုယ်၊ စိတ်အလိုမှာ၊ ကြည်ညိုဘွယ်ရေး၊ လွန်ယဉ်ကျေး၍၊ ကလေးအလိုက်၊ သုစရိုက်ကို၊ မှတ်ထိုက်ညီညာ၊ ကျင့်သိက္ခာနှင့်၊ ဆရာသင်ပြ၊ စာနည်းကျ၍၊ သိကြစေအောင်၊ သတိဆောင်လော့၊ ခုနှောင်ခါပင်၊ ကြားအမြင်နှင့်၊ လူရှင်ပေါ်ယယ်၊ အများလယ်မှာ၊ တင့်တယ်ဘို့လျှင်၊ ရှုဆင်ခြင်၍၊ မျက်မြင်ရုပ၊ ကိုယ်ကာယနှင့်၊ နူတ်က မြွက်ဆို၊ စကားချိုသည်၊ လွန် ပို ယုတ် မှား၊ ကြဉ်ပယ်ထားလျက်၊ စိတ်သွားစင်ကြယ်၊ ဖြူဖြောင့်သွယ်ဘို့၊ **'လှမယ်အမ'** နည်းလမ်းပြသည်.... ညီမ,အများ တတ်ဘွယ်တည်း။

ရွတ်ဆိုသူ-မလှမယ်
(လင်းယဉ် ကျောင်းသူ)

၃။ ထုံးမူမှတ်ရာ၊ ရှေးစဉ်လာက၊ ပညာရှိဇာတ်၊ မိန်းမမြတ်ဟု၊ သကတ်ဂုဏ်ထူး၊ ကြော်ကြားဘူးသို့၊ အထူးအံ့ရာ၊ ဤနယ်ရွာ၌၊ ခေတ်ခါအလျောက်၊ ထွန်းပေါ် ပေါက်၍၊ ရွှေနောက် ဆင်ခြင်၊ ပညာရှင်ဟု၊ ဥာန်မြင်မသေး၊ ကြီးမြင့်ရေးကို၊ အားပေးရည်ရွယ်၊

မလှမယ်က၊ သွယ်သွယ်ဝဝ၊ သွန်သင်ပြ၍၊ ဆုံးမစကား၊ ဆိုမြွက်ကြားခဲ့၊ အများစုပေါင်း၊ စာသင်ကျောင်းမှာ၊ ခြိမ့်ညောင်းသံသာ၊ သူ့ထက်ငါလျှင်၊ ပညာရှာမှီး၊ မျိုးသမီးတို့၊ ဖြစ်ပြီးမဝေး၊ ဟိုခါရှေးက၊ နဲ့သွေးပျိုမျစ်၊ ဆယ့်ခြောက်နှစ်မှာ၊ မင်းဖြစ်ပါရဲ၊ **အသန်ယ ဟု၊ ဇေယျာဗရင်၊ မွေးမိခင်က၊ လင်းယဉ်မိုးသောက်၊** ဂုဏ်ပိုမောက်ဘို့၊ မြင့်ထောက်ပင့်ကူ၊ ဤရှုသူတည်း၊ ရှေးမူဆုတောင်း၊ တခုကောင်းနှင့်၊ အကြောင်းကိုသာ၊ မဆိုရာဘူး၊ လိမ္မာဉာဏ်ရှိ၊ မြဲသတိနှင့်၊ ဝီရိ,သီလ၊ ကျင့်စာရ,လဲ၊ အများထက်ချွန်၊ ကဲသာလွန်လိမ့်၊ သူမွန်ဩဝါ၊ ယူလိုက်နာဘို့၊ **အုံးမှာ တင်ချယ်၊** စာသင်မယ်က၊ မိပ္ပါယ်ဖွင့်ရ၊ ထပ်ဆင့် ပြသည်.... ဗိယစကား မြွက်နွှယ်တည်း။

ရွတ်ဆိုသူ–မဖုံးတင်(ခေါ်)မသောင်းမေ
(လင်းယဉ် ကျောင်းသူ)

[၁၂၉၂-ခုနှစ် ဝါဆိုလပြည့် ဓမ္မစကြာပွဲကို လင်းယဉ်မြောက်ကျောင်း ကုန်းကြီး,ရွှေသစ်၊ရွှေဘုံသာကျောင်းတိုက်၌ ကျင်းပရာ လူပေါင်း(၁၀၀) တရာတိတိ၊ ဓမ္မစကြာပါဠိ အနက်ပြန်ဆိုကြသည့်ပွဲတွင်၊ အောက်ဘော်ပြလတံ့ ပိုဒ်စုံဖြင့် တရားဆေး တိုက်ကျွေးတော်မူ၏။]

"ရွှေဘုံသာပွဲ"

၁။ ကျောင်း ရွှေဘုံသာ၊ ပျော်မွေ့ရာ တည်း၊ မဟာ စေတီ၊ ကုန်းမြေညီမှာ၊ ယှဉ်မှီလှည့်ဝိုင်း၊ ရံ တံတိုင်းနှင့်၊ စံနိုင်းစရာ၊ ဝတိံသာက၊ စူဠာမဏိ၊ ပုံတူရှိလိမ့်၊ သင်မိကံကောင်း၊ သိမ် တန်ဆောင်းနှင့်၊ တင့်ကြောင်းကြံ့ခိုင်၊ တံခွန်တိုင်မှာ၊ ဝေမြိုင်မားမား၊ မြတ်ဗရားကို၊ ထူးခြားကျက်သရေ၊ တိုးတက်စေ၏၊ ခါနွေမိုဃ်းဆောင်း၊ ရတုပြောင်းလည်း၊ ကန်ချောင်း ရေတည်၊ ပင်မျိုး စည်လျက်၊ မှိုင်းရည် ပြိုင်ထပ်၊ ရိပ်ချင်း စပ်မျှ၊ တောရပ် ရဂုံ၊ မဟာဝုံသို့၊ ခိုလှုံ သူပေါင်း၊ ငြိမ်းချမ်းကောင်းတည်း၊ ဆောင်ကျောင်း မိမာန်၊ ခေတ်

ခါ ဆန်၍၊ ဘုံပြန် ဆင့်ဆင့်၊ စွင့် ရရင့်နှင့်၊ တက်လွှင့်မည့် ဟန်၊ ဝေဇယန်ကို၊ တူတန်ဘွယ်မှု၊ ပျက်ရယ်ပြုထင့်၊ သာခုလဋ္ဌိ၊ တရား ညီလျက်၊ တည်းမှီသဖြင့်၊ သာလွန် တင့်သည် ... နတ်ခွင့် သရေ ကွာဘူးတည်း။

၂။ ကောင်းစေကြုလာ၊ ရှေးသမ္ဘာတည်း၊ မဟာထေရ်ရှင်၊ မြတ်သခင်၏၊ ဖြူစင်သန့်ရှင်း၊ မွေးပြန့်သင်းသည့်၊ သတင်းသိက္ခာ၊ ဂုဏ် တေဇာနှင့်၊ မဟာနေရုံ၊ တည်တန့် ပုံသို့၊ အာရုံ လေဆိုး၊ ဘေးရန်မျိုးကြောင့်၊ ပျက်ကျိုးမရှိ၊သမာဓိမှာ၊ ဇာတိခန့်ခိုင်၊ မယိမ်း ယိုင်တည့်၊ မဏ္ဍိုင်လှည့်ဝန်း၊ယုဂန့်စွန်းမှ၊ ပေါ်ထွန်းတက်စ၊ နေနှင့် လ,သို့၊ တောက်ပဉာန်ရောင်၊ ထိန်လင်းပြောင်ခဲ့၊ တိတ်, နောင်, ခုဖြစ်၊ သုံးပါးခေတ်၌၊ မဟာဇ္ဈာသည်၊ သမ္ဘဇဉ်ဖြင့်၊ အစဉ်လေ့လာ၊ ဝေနေယျာကို၊ ကြင်နာသနား၊ မေတ္တာပွါး၏၊ ရပ်သားရွာသူ၊ အများသူတို့၊ ကြည်ဖြူသဒ္ဓါ၊ ပူဇော်ရာတည်း၊ ကျေညာပွင့်လင်း၊ ဂုဏ်သတင်းကား၊ ထုံသင်းနံ့ဖြာ၊ ထင်ရှားပါ၏၊ သိက္ခာရွှယ်ရင့်၊ ပိုမိုဆင့်သည်... မြတ်မြင့်အခြေ သာထူးတည်း။

၃။ ပေါင်းဆွေစုံစွာ၊ များညီညာတည်း၊ ခေတ်ခါမဟန်၊ မိုဃ်း လေ ထန်၍၊ စားဆန်စပါး၊ ရွှေငွေရှားလျက်၊ စိမ်းကားနိုင်သူ၊ ပွက်ပွက်ဆူအောင်၊ အပူတပြင်း၊ နှိပ်စက်ညှင်း၍၊ ရပ်ဆင်းမလှ၊ စိတ်သောကနှင့်၊ နေ့ညဆင်းရဲ၊ မီးပုံထဲတွင်၊ ထူးကဲကြုလာ၊ ငါသာ မဟုတ်၊ ငြိမ်း,မချုပ်၍၊ နာမ်ရုပ် ခန္ဓာ၊ မကင်းပါက၊ သတ္တဝါ များ၊ တွေ့ကြိမ်ငြားတည့်၊ တရား သဘော၊ ကိုယ်စီ စောလျက်၊ စိတ်ဇောကြည်ရွှင်၊ သုံးလူ့ရှင်၏၊ သိမြင်ဉာန်ထူး၊ ပွင့်တော်ဦးက၊ ရင့်ကျူးမြွက်ဟ၊ စီစဉ်ပြသည့်၊ ဓမ္မစကြာ၊ ဒေသနာကို၊ နှုတ်မှာရွရွ၊ ပြန်ဆိုကြလျက်၊ ကာလထပ်ဆင့်၊ စာပွဲ ဖွင့်သည်.... မှတ်လင့်မသွေ ဝါဦးတည်း။

[၁၂၉၂-ခု၊ ဝါဆိုလပြည့်နေ့၊ ရွှေဘုံသာကျောင်း ကျင်းပ၏၊ ရွတ်ဆိုသူမမှတ်မိ၊]

အောင် သြဘာစာ။

အောင်ကျောင်းဟိတ်ကြို ………… အောင်မျိုးစုံ၍
အောင်ဂုဏ်မြင့်ကြွား ………… အောင်ထွဋ်ဖျားကို
အောင်ဗြဲးမိန္တာ ………… အောင်သဒ္ဒါဖြင့်
အောင်စွာမြတ်နိုး ………… အောင်ညွှတ်ကျိုး၍
အောင်မျိုးစွဲမင် ………… အောင်ပွဲယှဉ်လျက်
အောင်မြင်သမျှ ………… အောင်ပွဲရသည့်
အောင်ကြည့်သွယ်သွယ် ………… အောင်သူမယ်ကို
အောင်ဘွယ်အတိတ် ………… အောင်နိမိတ်နှင့်
အောင်ဘိသိက်သွင်း ………… အောင်ဆုနှင်း၍
အောင်ခြင်းမိဋ္ဌာန် ………… အောင်ဆုပန်ကြ
အောင်ရန်ဥသိုံ ………… အောင်ကုံလုံ၍
အောင်ဘုံသီဝ ………… အောင်စွာရလျက်
အောင်ကြစေငှါ ………… အောင်သြဘာဖြင့်
အောင်စွာရွတ်ဆို ………… အောင်ဝိုပ်ခို၍
အောင်လိုသူများ ………… အောင်တရားဖြင့်
အောင်အားထုတ်မှီး ………… အောင်ပွဲပြီးသည်
အောင်ကြီး အောင်ခြင်း ………… အောင်စေသောဝ်။

[စာပြန်ပွဲ,သာသနာရေးပွဲတို့၌ နိဂုမ်းသံပိုင်းအဖြစ် ရွတ်ဆိုရန် ရေးပေးတော်မူသည်။ ရေးသားနှစ် မမှတ်မိ၊]

စာပြန်ပွဲ ပိဒ်စုံရတုများ။ (တနည်း)

၁။ ဘဒ္ဒမည်သာ၊ ဤကမ္ဘာ၌၊ ရွှေကြာငါးဆင့်၊ စဉ်တိုင်း ပွင့်သို့၊ မြတ်မြင့်ခါကြို၊ လူတို့ဘုံဝယ်၊ သံ,ဂုံ,ပ,မ,၊ ဝိသေသဖြင့်၊ နာမတံဆိပ်၊ ဘွဲ့ထူး နှိပ်၍၊ ဖြူရိပ်ဝန်းတင့်၊ ဗိုလ်ထီး ပွင့်လျှက်၊ နန်းမြင့်

နိဗ္ဗူ၊ ပိုင်စိုးယူရှင့်၊ နောင်မှုတဖြစ်၊ တသိန်းခေတ်ဝယ်၊ ဝင့်မြစ်ပယ်ခွါ၊ မေတ္တေယျာဟု သစ္စာလေးအင်၊ မှန်သိမြင်သည့်၊ ရှင်ပင့်သယမ္ဘူ၊ ပွင့်တော်မူလိမ့်၊ နတ်လူစီးပွါး၊ အကျိုးများဘို့၊ ထင်ရှားပေါ်ရ၊ နဝမဟု၊ ခဏကောင်းစွာ၊ သာသနာဝယ်၊ ခန္ဓာယတန၊ ဓါတ်သစ္စနှင့်၊ နာမရူပံ၊ စိတ်တွင်ကြံ၍၊ အဟံ့မမ၊ သက္ကာယကို၊ ပယ်ချ ပို၍ဖြတ်၊ ပရမတ်နှင့်၊ ပညတ် သဘော၊ မရောနှောပဲ၊ လူသောနတ်ပင်၊ ဘယ်သို့ထင်လဲ၊ အမြင်တမျိုး၊ တဉာန်တိုး၍၊ ကြောင်းကျိုးတိတိ၊ ဟုတ်တိုင်းသိလိမ့်၊ ဘ,မိမိရာ၊ နုနယ်စွာသည့်၊ မန္တာသက၊ ငယ်ကစ၍၊ ကျနပြုပြင်၊ စာကိုသင်မှ၊ နောင်လျှင် ကြီးမား၊ ဉာန်စည်ကားမူ၊ တရားပိုင်နိုင်၊ မယိမ်းယိုင်ပဲ၊ ခန့်ညိုင်အယူ၊ သတင်းဖြူလျက်၊ လူသူလေးစား၊ ရိုသေငြားလိမ့်၊ ဉာန်သွား မျှော်မြင်၊ ဆရာရှင်က၊ **လင်းယဉ်ရွာဥူး**၊ သာပြန့်ဖြူးသည့်၊ ကြည်နူးဘွယ်ရာ၊ ကျောင်းတော်သာ၌၊ မဟာသဘင်၊ စာပွဲဆင်၍၊ ပျော်ရွှင်အားရ၊ စာသင်ကြလျက်၊ ဓမ္မအခြေ၊ လိမ္မာစေသည်.... သရေတိုးတက် မြင့်ရန်တည်း။

၂။ သဒ္ဒါကြည်စွာ၊ ချိုအေးသာလျက်၊ သံဝါရင့်ညောင်း၊ ဘယ်ညာပြောင်း၍၊ နတ်စောင်းညှင်းညှင်း၊ စည်းဝါးကျင်းသို၊ ရင်တွင်းစိတ်ညို့၊ ပီတိပျှိုအောင်၊ နှစ်မြို့ဘွယ်ကို၊ မြွက်ကြားဆိုအံ့၊ ရှေးဟိုအတိတ်၊ ကြောင်းရင်းဟိတ်ဟု၊ နိမိတ်ကမ္ဘ၊ ဇနကကို၊ ဥပထမ်မြှင့်၊ ကောင်းစွာပင့်၍၊ မြတ်မြင့်နွယ်ရိုး၊ ဖွား အဖိုးနှင့်၊ မိမျိုးဘ,ဆက်၊ သမ္မာဘက်မှ၊ ဆင်းသက် ဖြစ်လာ၊ ဤအခါဝယ်၊ ဤရွာ သူများ၊ ဤရွာသားတို့၊ တရားပြည့်ဝ၊ ရတော်စွတည်း၊ မိဘ,ဆရာ၊ ညာတကာနှင့်၊ ရပ်ရွာဥူးစီး၊ ရွာသူကြီးတို့၊ ထံနီးမှီခို၊ များလူမိုလ်ကို၊ မိန့်ဆိုသင်ပြ၊ တရားချ၍၊ ပါပညစ်ကျူ၊ မကောင်းမှုမှ၊ ရင့်နုခွဲဝေ၊ လွတ်ကင်းစေ၏၊ အခြေသေးသွယ်၊ လွန်နုနယ်သည်၊ ငယ်ရွယ်သူများ၊ သမီးသားကို၊ တိုးပွားပညာ၊ သိလိမ္မာဘို့၊ ဆရာ့ထံရင်း၊ ပို့အပ်နှင်း၍၊ မကင်းဆန္ဒ၊ စွမ်းလုံ့လဖြင့်၊ နေ့ညမသွေ၊ စာသင်စေ၏၊ မိုးမြေတုံဟီး၊ ပွဲတင်တီးမျှ၊ အံ့ချီးမစဲ၊ စာပြန်ပွဲကို၊ ဖြစ်ခဲစွာပင်၊

ကျင်းပဆင်၏၊ တီထွင်လေ့ကျက်၊ သဒ္ဒါဘက်၍၊ ဝတ်တက်စာအံ၊ ရွာလုံးညံလျက်၊ အသံနိမိတ်၊ ကင်းမဆိတ်တည်း၊ ဗိုလ်ဟိတ်ချင့်စာ၊ ဆင်ခြင်ပါမူ၊ ဤရွာဤရပ်၊ မြတင့်အပ်တည့်။ ဒြပ်သိက္ခာ၊ ပြည့်စုံစွာသည့်၊ ဆရာမြတ်ပေ၊ စ, အခြေသည်။။။ မသွေကျိုးဆက်ရင့်သန်တည်း။

၃။ အဒ္ဓခြည်ဝါ၊ ထက်ဝက်သာ၍၊ သော်တာစန်းဇွန်၊ ပုဏ္ဏမိန်၏၊ ရောင်ရှိန်ပြည့်ဝန်း၊ ယုဂန်စွန်းမှ၊ ပေါ်ထွန်းတက်ခါ၊ လက်လက်သာက၊ ကမ္ဘာ့မြေနေ၊ များဗိုလ်ခြေတို့၊ ရွှန်းဝေတင့်ဆန်း၊ သစ်ပင်ပန်းတို့၊ ရှင်လန်းချမ်းမြ၊ ပွားသုခနှင့်၊ ဆန္ဒကုံလုံ၊ လိုပြည့်စုံ၍၊ အာရုံခွတ်ရင်း၊ ရွှေလမင်းကို၊ ကောင်းတင်းစကား၊ ဆိုမြွက်ကြားလျက်၊ အများထင်မြင်၊ ကျေးဇူးတင်၏၊ ပဘက်ရာ၊ နေစကြာကို၊ ပမာထို့တူ၊ အရေးယူလျက်၊ မည်သူမဆို၊ အားကိုးလို၏၊ ဗဟိုရောင်ဆိုင်၊ တောင်မဏ္ဍိုင်ကို၊ ယှဉ်ပြိုင်လှည့်သွား၊ လနေလားသို့၊ ဗရားလ, မင်း၊ ထွက်ပေါ်ခြင်းနှင့်၊ နေမင်းဗရား၊ ပွင့်တော်ငြား၍၊ တရားလမ်းမှန်၊ ဓမ္မကွန်ကို၊ ကေန်တိတိ၊ ဉာန်မျက်စိဖြင့်၊ မြင်သိကြပေ၊ လက်ချိုးရေသော်၊ ကုဋေအရိယာ၊ မကသာခဲ့၊ ခုခါနောက်ပွါး၊ လူအများတို့၊ စိတ်ထားဖေါက်ပြန်၊ ကိလေရန်ကြောင့်၊ ကြွင်းကျန်ဝဋ်တွင်း၊ မိုက်မှောင်ဆင်းလျက်၊ အလင်းမရ၊ ဆင်းရဲကြ၍၊ မောဟတိမ်လွှမ်း၊ ထင်ရာရမ်း၍၊ တစမ်းဝါးဝါး၊ သွားတိုင်းမှားသို၊ ငါးပါးအာရုံ၊ ကာမ,မြုံတွင်၊ ခင်စုံမက်မက်၊ ကြောက်, မရှက်ပဲ၊ အိမ်ဝက်ပိုးမျိုး၊ ရွံ့မိုးတိုးသို့၊ ဟုတ်နိုး မှားမိုက်၊ အပျော်လိုက်၏၊ စရိုက်ကောင်းစွာ၊ ကျောင်းဆရာကား၊ သမ္မာကျင့်ဝတ်၊ ယွင်းမချွတ်ရ၊ ဓမ္မအမွေ၊ ခွဲယူစေသည်....အခြေဖြိုးလျက် ခွင့်မှန်တည်း။

[စရိုက် ကောင်းစွာ၊ ပေါင်းများစွာကား၊ စကြာဓမ္မ၊ ရွတ်ဆိုကြ၏၊ ဓမ္မအမွေ၊ ခံယူစေသည်.... အခြေ တိုးတက် ရင့်စေသောဝ်။ ။ဓမ္မစကြာပွဲ၌ ဤသို့ ပြင်ဆင် ရွတ်ဆိုရ၏။]

(၁၂၉၀-ခု၊)

ခွဲရေး တွဲရေး ညီညွတ်ရေး ဆုံးမစာ

(လင်းယဉ်သို့ ပေးစာ)

အခွဲအတွဲ၊ သဲအမဲဖြင့်၊ မစဲနေ့ည၊ ဆူပူကြ၍၊ ခွဲမှဘဲလျော်၊ တွဲမှတော်မည်၊ အာဘော်မျိုးမျိုး၊ နှုတ်သံဆိုးနှင့်၊ ရန်ညိုးမာန်တင်း၊ မြန်မာချင်းကို၊ အပြင်းပြစ်ချ၊ ခြိမ်းချောက်ကြ၍၊ မြဟ္မဝိဟာ၊ ဝင်အပါတည့်၊ မေတ္တာကင်းဆိတ်၊ ဒေါသဟိတ်ကြောင့်၊ ကောင်းစိတ်ကောင်းဉာဏ်၊ ယွင်းဖေါက်ပြန်လျက်၊ ဒို့ မြန်တိုင်းကြီး၊ ဂြိုဟ်ဆိုးစီးသို့၊ တုန်ဟီးရုတ်ရုတ်၊ တိုင်းလုံးလှုပ်၍၊ အဟုတ်အမှန်၊ ပင်ကိုယ်ဉာဏ်ဖြင့်၊ ဇောက်န်သိလျှင်း၊ ပြစ်မကင်းတည်း၊ **ရွာလင်း, မိုးသောက်**၊ နယ်တလျှောက်လည်း၊ ထွင်းပေါက်ခြားသီး၊ မြန်ပြည်ကြီးမှ၊ အပြီးမကွာ၊ ဝင်အပါမို့၊ ပညာ သတိ၊ ရှိကြီးရှိဘို့၊ ကဝိဇာမိုရ်၊ ရှေးထက် လို၍၊ အဆိုအပြော၊ သူ့အဟောဖြင့်၊ ဟုတ်လောဟုတ်နိုး၊ ဉာဏ်နောက်ပိုးကား၊ ကောင်းဆိုးဝေဘန်၊ ဘယ်နည်းမှန်လိမ့်၊ ဟိတ်ဟန်မောက်ကြွား၊ လေလုံးထွားလျက်၊ စကားဗွက်ကြမ်း၊ ထင်ရာရမ်း၍၊ ကမ်းလမ်းမရှယ်၊ ယောင်သုံးဆယ်နှင့်၊ မဖွယ်ချို့သူ၊ ငါသို့ယူဟု၊ နည်းမှုမကျ၊ ဆိုပြောပြ၍၊ ငို့ဘ ဆရာ၊ လူလေညာတို့၊ မုသာ မကင်း၊ သမ္မတ်သွင်း၍၊ အဖျင်းစကား၊ ပြောလှည့်ငြားလည်း၊ မှန်မှားထောက်ချင့်၊ ပြည်ရွာခွင့်ကို၊ ယုံသင့်မှ ယုံ၊ လွဲမပုံနှင့်၊ လုံးစုံ ရွာသား၊ မကွဲပြားပဲ၊ တရား ဖြောင့်စင်း၊ သူကြီးမင်းနှင့်၊ စိတ်တွင်း ကိုးစား၊ ဘုန်းဗရားတို့၊ တသားတည်းသာ၊ ပေါင်း ညီညာမှ၊ ရှည်ကြာ ကာလ၊ ချမ်းသာကြမည်.... ဆန္ဒကောင်းရာ တူစေသော်၊။

အင်္ဂလိပ် လူမျိုးတို့ အုပ်ချုပ်စဉ် ၁၂၆၄–ခု၊ မြန်မာပြည် အခွဲ, အတွဲကိစ္စ ပြဿနာ ပေါ်ပေါက်လာရာမှ ဆုံးမစာ တပုဒ် ဖြစ်၏။

သစ္စာ လေးပါး သံချပ်များ

စစ်ကိုင်း မြောက်, ဆားတောင်ရွာကြီး အရှေ့ လင်းယဉ် ၅-ရွာ၏ အနောက်မြောက် ကုန်းမြင့်ပေါ်၌ ကျန်စစ်သား တည်ထားပူဇော်ခဲ့သော "**သစ္စာရွှေဂူစေတီ**" ဗရားပွဲတော်ကြီးတွင် လင်းယဉ် (ရွှေယဉ်) သူငယ်အဖွဲ့တို့ တီးဝိုင်းမှ ပေါ်ထွက်လာသော သစ္စာသံချပ်များ။

(ဆရာတော်ကြီး ငယ်ငယ် ဉူးပဥ္စင်းဘဝ၌ ရေးစပ်ခဲ့သည်၊ ရေးသားနှစ် မမှတ်မိ)။

၁။ လူနတ်အများ ပူဇော်ရာ၊ **ရွှေဂူသစ္စာ** လောကထွင့်ဖျား၊
၂။ တောင်တော်ဦးမှာ ကြည်နူးဘွယ်၊ လေးရပ်ရှစ်နယ် ဖူးရထင်ရှား၊
၃။ နှစ်စဉ်မပျက် ပွဲကြီးဆင်၊ စေတီယင်မှာ ကျင်းပသွတ်တွား၊
၄။ ရွှေဂူဗရား ပွဲတော်မှာ၊ **လေးသစ္စာ** နဲ့ နွဲ့လိုက်ကြစို့၊
၅။ သစ္စာတရား မိပ္ပါယ်ကို၊ က,အဆိုနဲ့ သိစိမ့် မမှား၊
၆။ သစ္စာလေးရပ် ကိုယ်စီသင်၊ သရုပ်မြင်တဲ့ ရွှေယဉ်သားပဲ၊
၇။ ဘဝသုံးပါး ဝဋ်ခန္ဓာ၊ **ဒုက္ခသစ္စာ** ဆင်းရဲ အချုပ်၊
၈။ ဒုက္ခမျိုးမျိုး စီရင်ဖန်၊ လောဘမှုမှန် **သမုဒယ**၊
၉။ ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ငြိမ်းချုပ်ကွာ၊ အမြတ်သစ္စာ **နိရောဓပဲ**၊
၁၀။ နိရောဓသို့ ရောက်ကြောင်းမှာ၊ **မဂ္ဂသစ္စာ** ကုသိုလ်တရား၊
၁၁။ ပိုင်းခြား ပယ်မှု မျက်မှောက်ထင်၊ ပွားများ သိမြင် ကိစ္စခြားနား၊
၁၂။ တဆယ့် ခြောက်ပါး ကိစ္စမှာ၊ မဂ် လေးဖြာနှင့် ဆင့်ဆင့် မြှောက်ပွား၊
၁၃။ အဆို,အက စိတ်ကောင်း ဝင်၊ ရှစ်ပါး မဂ္ဂင် ကင်းမလွတ်ဘူး၊
၁၄။ ကမှု, ဆိုမှု, ဉာဏ်မကွာ၊ ကုသိုလ်မဟာ တိဟိတ်တမျိုး၊
၁၅။ လောဘ, ဒေါသ မြူမတင်၊ မောဟစင်တဲ့ **ဥက္ကဋ္ဌဇော**၊
၁၆။ ပီတိသုခ အမြဲပါ၊ နှစ်သက်ဝမ်းသာ ဇောစိတ်အထူး၊

၁၇။ သဒ္ဒါထက်လို စိတ်ဖြူစင်၊ မဏိမျက်ရှင် နှိုင်းတော့မလွဲ၊
၁၈။ ရွာပြိုင်ပွဲမှာ အကဲသာ၊ ဗုဒ္ဓပူဇာ ဖြစ်ဘို့စိတ်ထား၊
၁၉။ ဆို့အကနှင့် ကန်တော့သင်၊ သစ္စာရှင်ကို ဦးခညွတ်တွား၊
၂၀။ က,ယင်း ဆိုယင်း တရားပါ၊ ယဉ်ပေ့မှုရာ ဘယ်ရပ်သားလဲ၊
၂၁။ ကြီးငယ်အများ ရွာလုံးယဉ်၊ တရားယှဉ်တဲ့ **ရွှေယဉ်သားပဲ**။
၂၂။ အယဉ်မှုကို တုမယ်လာ၊ **ရွှေယဉ်ရွာ**ကို ဝေးကရှောင်ကြ၊
၂၃။ လောကီ လောကုတ် ယဉ်ဘို့ရာ၊ ရွှေယဉ်ရွာဟာ ခေါင်က
အချုပ်၊
၂၄။ ကိုယ်မှု နှုတ်မှု နှစ်ပါး ယဉ်၊ စိတ် အစဉ်မှာ နူးညံ့ ပြော့
ပြောင်း၊
၂၅။ သောတာပန်နဲ့ အရိယာ၊ ကျင့်ဆဲသိက္ခာ ဆိုသင့်ပါရဲ့၊
၂၆။ ရွှေဂူပွဲမှာ ဆုထုံးပန်၊ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် ရဘို့မဝေး။

ရှင်ပြုမင်္ဂလာ ရတုကဗျာ။

ဦးရတု (က)

၁။ ရွှေယဉ်ရွာဦး သာပြန့်ဖြူးသည့် တင့်ထူးကြက်သရေ....၊
ပင်ခြေ အုပ်ဆိုင်း ဝန်းရံ ဝိုင်းသည် ညို့မှိုင်း ကုန်းတော်မြေ
တည်း....၊
၂။ ရှုကြည့်လေက ထွေထွေအံ့ဘွယ်ရာ ...၊ နိမ့်မြင့်ယှဉ်စပ် ဤ
မြေရပ်မှာ သုံးထပ် ဆင့် အလွှာတည်း....၊
၃။ ရှေးအခါလျှင် ကမ္ဘာ့စ,တည်ရင်း...၊ သုဒ္ဓဝါသာ ဘုံမြဟ္မာ
သည် ကြွလာတည်ဖန်ဆင်းထင့် ..၊
၄။ မှန်မယွင်းဟု ထင်လင်း ဆိုသင့်ဘွယ်....၊ သာသနာ စည်
ကား တိုးတက်ပွါးသည် များပြားလွန်ကြီးကျယ်ခဲ့....၊
၅။ အံ့ဩဘွယ်ပ ဆက်သွယ် ဆူရေရေ....၊ ကုန်းတော် မြေမြင့်
အသရေတင့်အောင် ရှင်ပင့်စေဘိပေတည်း....၊

၆။ ရွှေ့ရပ်မြေတွင် တည်နေ ကျောင်းတော်ကြီး....၊ ပြာသာဒ် ဘုံဆောင် ဆင့်ကဲ မြောင်သည် များမြောင် ရှုမညီးဘူး....၊

၇။ ဘုန်းဂုဏ်ကြီးသည့် ထေရ်သခင်...၊ ကျောင်းနယ် အုပ်စိုး လွှမ်းချုပ်မိုးသည် တန်ခိုးထင်ပေါ်လွှင်၏....၊

၈။ တရားမြင်သည့် လူရှင်များထိုထို....၊ သဒ္ဓါမြတ်နိုး ရှိညွတ်ကြိုးသည် အားကိုး လွန်ကြည်ညို၏....၊

၉။ မြဟ္မစိုရ်နှင့် စိတ်ကိုမြဲမကွာ ...၊ နီးဝေးမခြား လူအများကို ရင်သား ပုံပမာသို့....၊

၁၀။ တည်သဒ္ဓါနှင့် ရှည်ကြာဝတ် ပြည့်စုံ....၊ ကိုယ်ကျိုး သူကျိုး ဆောင်သည်ပိုးသည် ကျင့်ရိုးသိက္ခာလုံ၏....၊

၁၁။ (အချ) ဘုန်းဂုဏ် တင့်ဖြိုးဝေတည့်လေး ...၊နီးဝေး နေသူများမိုလ်လူကို ကြည်ဖြူအုပ်စိုး ပေတည့်လေး....၊

နှိုးရတု နိဂုံး (အချိုး)

၁၂။ သစ်သမ္ဘာ မေတ္တာပွါး, တရားကျင့် မြဲမကွာ၊ ဓမ္မကွန်, မှန်အခြေပ၊ ရံ ချွေရေ နယ်တခွင်၌၊ စကြာရှင် ပမာချုပ်၊ ထိန်းအုပ်ရှည်ကြာ၊ ထေရ်မဟာ ပြည်ရွာကမြတ်နိုး၊ လှည့်ဝိုင်းကာ ကြည့်တိုင်းလွန်သာယာလို့၊ သာသနာ ထိန်ထိန်ညီးသည့်၊ ရွှေယဉ်ရွာ ကျောင်းတော်ကြီးကို၊ မှီးခန့်ပိုင်စိုး။

ရှိုးရတု (ခ)

၁။ ကျောင်းကြီး သခင် မြတ် အရှင်၏ ဂုဏ်အင်ပေါင်း များစွာ...၊ ဆိုသင့်ဆိုထိုက် ခါကြုံကြိုက်သည် နားစိုက်မှတ်ယူပါလော့....၊

၂။ မျိုးဘာသာနှင့် ပညာဂုဏ်အရောင်....၊ သာသနာ တည်ကြောင်း နည်းလမ်းကောင်းကို စုပေါင်း မြှရွက်ဆောင်၏၊

၃။ နှစ်များမြောင် လွန်ပြီးခါ....၊ နေ့ညဥ့်မပြတ် လှည့်လည် ပတ်အောင် မလပ် သင် ပညာနှင့်၊

၄။ မြတ်ဆရာကြောင့် လိမ္မာကြီးပွါးသူ....၊ ရာပေါင်း ထောင် ပေါင်း ရေတွက်ရှောင်းမှု သိန်းသောင်းမကဟူ၏၊

၅။ ခုခါမူ ပိုသဒ္ဓါ....၊ကရုဏာဆင့် မေတ္တာဖွင့်သည် မြတ်မြင့် ကြီး ပညာနှင့်၊

၆။ သာသနာနှင့် ဘာသာကျက်သရေ....၊ပညာအမျိုး ဂုဏ် သိရ် တိုးသည် တင့်ဖြိုးမိုးသဲကြီး စွေသို့၊

၇။ နောင်မသွေလျှင် သက်သေတင် ဥဒါန်း....၊ ကုဋေသန်ချာ နှစ်ပေါင်း ကြာအောင် ဘယ်ခါ ကုန်မခန်းသို့၊

၈။ နိဗ္ဗူမှန်း၍ လူ့ဒါန်း ဆုယူပန်....၊ ပါရမီထူး ဖြည့်ဆည်းပူး သည် ကြည်နူး ဗုဒ္ဓကူသို့၊

၉။ နတ်သွင်မူနှင့် ဆင်ဖြူလှ တင့်တယ်....၊ သမ္ဘာရင့်ညှောင်း မောင်ရင်လောင်းမှာ ကံကောင်း လွန်ကြီးကျယ်ပေ့၊

၁၀။ အံ့သြဘွယ်က လေးသွယ် သမုဒ်သွင်....၊ သာသနာ စက် မြင့်ရာဘက်သို့ လှမ်းတက် ယနေ့ ဝင်လိမ့်၊

၁၁။ (အချ) အောင်မြင်ကောင်း ဟိတ် ဆုံတည့်လေး....၊ ရှင်ပြု မင်္ဂလာ ပြည့်စုံစွာသည်.... ချိန်ခါသိဒ္ဓိ ကြုံတည့်လေး....။

ရှိုးရတု နိဂုံး (အချိုး)

၁၂။ မင်္ဂလာ ပြောင်ဟိတ်နှင့် အောင်နိမိတ်ခါကြုံ၊ ဖန်ဝတ်လွှာ ရွှေရောင်ဆင်းနှင့်၊ ရှင်လောင်းမောင် လဲ့လဲ့ဝင်း တို့ကို၊ သာကီနွယ် အရောက် သွင်းတော့မယ် မင်းရာဟုပုံ၊ လူ့မျိုး ရယ်စုံ ဖုံဖုံပ လွန်ကဲ၊ အရိယာ နွယ်တော်ဝင် ထေရ်သံဃာ နှင့်၊ ရပ်ရွာပေါ ခြိမ့်ခြိမ့်အုံးသာပ ... ထောမနာ, သြဘာ မဆုံးနိုင်ဘု့ ဘုန်းဗရားပွဲ။

ဖော်ပြအပ်ပြီး ရှိုးရတုများကိုလည်း သက်ရွှယ် ငယ်ငယ် မှာပင် ဆရာတော်ကြီးသည် သာသနာ စည်ပင် ဝမ်းမြောက်

ရေးအတွက် ဘုန်းကြီး ကျောင်းသားများအား ရေးစပ်ပေးခဲ့သည်။

လင်းယဉ်, ရှမ်းကုန်း ကျောင်းကြီး သူငယ်ကျောင်းသားများ၊ ကုန်းကြီး, ရွာသစ်, ရွာဘုံသာ ကျောင်းသားများ၊ ကြခတ် ကျောင်းသား သူငယ်များ နှစ်ပေါင်းများစွာ ရှင်ပြုအလှူပွဲများ၌ ဤ ရှိုးထိုးရတုများ ဆိုကြသည်။

စာပြန်ပွဲ အသင်းသူတို့၏ ဝဏ္ဏရေး။

၁။ ရွှေယဉ်ရွာဦး ပြန့်ဖြူးရိပ်ခွင်၊
ဥာဏ်မြင်ကြီးမား တည်ထားကျောင်းတွင်၊
ပညာသင်ဘူး ဂုဏ်ထူးပန်ဆင်၊
မျိုးသမီး သင်းကြီးအဖွဲ့ဝင်။

၂။ အသင်းဝင်များ လိုက်စားကျင့်ဘွယ်၊
ပရိယတ်လမ်း စာကျမ်းသွယ်သွယ်၊
သာသနာသုံးရပ် ဆက်စပ်တင့်တယ်၊
အရှည်ခန့် တည်တန့်စေဘို့ရွယ်။

၃။ ကျမ်းစာမျိုးမျိုး သင်ရိုးစသည်၊
ဥာဏ်စွမ်းမယုတ် အားထုတ်ရမည်၊
ဓမ္မခန်ပေါင်း ကိန်းအောင်းပွားစည်၊
နှုတ်လျှာများ တရားကိုယ်စီတည်။

၄။ ဤရွာ ဤရပ် မိုကပ်သန္ဓေ၊
ပါရမီပြည့်ကြောင်း ဆုတောင်းဘက်တွေ၊
ဥာဏ်ရှယ်ငယ်ကြ ညီမ ထွေထွေ၊
ကြောင်းကျိုးညွှန်း တိုက်တွန်းစာသင်စေ။

၅။ သင်သူချင်းချင်း ပို့သွင်းမေတ္တာ၊
တရားမလွတ် ကျင့်ဝတ်မြဲစွာ၊
ရေမြင့် ကြာမြင့် ဆိုသင့်ပမာ၊
သက်ရှယ်ရင့် လန်းပွင့်စာပညာ။

၆။ ဆရာသမား ဟောကြားသွန်သင်၊
စာပေသင်ပြ နက္ခဂုဏ်ရှင်၊
ကျေးဇူးတော်ရပ် တုန့်ဆပ်သည့်သွင်၊
ကျောင်းသူသင်း မညင်း ကြည်ညိုဝင်။
၇။ နှစ်စဉ်စာပွဲ အမြဲဆင်ယင်၊
ကိုယ်တိုင်ဝင်ရောက် ချီးမြှောက်စေချင်၊
မျိုးသမီးသင်း ထိန်လင်းဂုဏ်အင်၊
ပညာခေတ် နာဂတ်မှတ်တန်းတင်။
၈။ ရာဇဝင်ဇာတ် နိပါတ်ကျမ်းဂန်၊
မိန့်မှာအတိတ် ဗျာဒိတ်ဆုပန်၊
လောင်းလျာမျိုးမျိုး ကျင့်ရိုးလမ်းမှန်၊
အသင်းဖွင့် မှည့်ရင့်ဗောဓိဉာဉ်။
၉။ သာသနာရေး မြတ်လေးကြီးကျယ်၊
လူရှင်ရဟန်း ရွှင်လန်းတင့်တယ်၊
သူ့အောက်မယုတ် အားထုတ်သွယ်သွယ်၊
ချီးမွမ်းအပ် တို့ရပ် တို့ရွာနယ်။

၁၂၉၇–ခု၊ တာကူးလပြည့်ကျော် ၃–ရက် ရေးစပ်သည်၊ လင်းယဉ် ၅–ရွာ ဆရာညွှန်း ကျောင်းသူ ကလေးများ သံပြိုင် သံကျယ် ညီညာ ရွတ်ဆို ကြရသည်၊ တရွာမှ တရွာ ဆက်၍ ကြခတ်ရွာ၊ ဝက်လက်မင်းရွာ၊ မိညိုကုန်းစသည်.... ထိုနှစ်ဆီ၌ ယင်းကဗျာသံများ ကြားခဲ့ဘူးသတတ်။

ဦးအဋ္ဌိယ

ဝိသုဒ္ဓါရုံ စာမေးပွဲ ဘွဲ့နှင်းသဘင်၌ ဒူဒါန်းသော ပါဠိဇောတက ပဒေသာပင်။

၁။ ဝိသုဒ္ဓါရုံ၊ တိုက်ရွှေဘုံ၏၊ အာဂုမ်ပြန့်ပွဲ၊ ဆင်နွဲပြုကြ၊ ရေးဖြေကြ၏၊ နယထုံးလည်၊ လင်းရောင်ကြည်၍၊ မြန်ပြည်သတင်း၊ ထိန်ထိန်လင်းခဲ့၊ မှူရင်းကြောင်းမှန်၊ သမုဋ္ဌာန်ကို၊ ထုတ်ပြန်တင်ပြ၊

ဘော်ညွှန်းရမှု၊ ဘဝနတ်နန်း၊ ကြူချီမြန်းသည့်၊ သိန်းသန်း သံဃာ၊ တို့ဆရာတည်း၊ သိက္ခာကာမီ၊ ကျင့်ရိုးညီသည့်၊ လဇ္ဇီမှီရာ၊ ထေရ် မဟာကား၊ မဟာဝိသုဒ္ဓ၊ ဂုဏ်ကြွယ်ဝလျက်၊ ပိဋကပါရဂူ၊ သင်းပျံ့ ကြူသည်.... သွင်မူသေက္ခာ ဇာတ်နွယ်တည်း။

၂။ ဝိသုဒ္ဓါရုံ၊ တိုက်ရွှေဘုံ၏၊ လုံးစုံသတ်မှတ်၊ ပိဋကတ်ဝယ်၊ သိတတ်စေငှါ၊ နည်းစုံစွာဖြင့်၊ ပညာနုရင့်၊ ထောက်မျှော်ချင့်၍၊ ဆင့်ဆင့်သဘင်၊ ကျင်းပဆင်လျက်၊ နတ်ခွင်ကြွသွား၊ တော်ဗရား၏၊ မှတ်သားစိတ်စွဲ၊ ထိမ်းမှတ်ပွဲကို၊ အမြဲတန်းမြှင့်၊ နှစ်စဉ်ဖွင့်၏၊ မြတ်မြင့်ဂါဒ္ဓါ၊ ကိုယ်စီပါလျက်၊ ပညာရေးမှီ၊ သုတေသီတို့၊ တူညီ စိတ်မှန်း၊ ပျော်ရွှင်လန်း၍၊ အောင်ပန်းဆွတ်ချူ၊ အောင်ဆု ယူ သည်....မြင်သူခေတ်မှာ မှတ်ဘွယ်တည်း။

၃။ ဝိသုဒ္ဓါရုံ၊ တိုက်ရွှေဘုံ၏၊ ဖူးငုံညွန့်လွှင်၊ မြင့်ရေးပြင်သည့်၊ စာသင်ငယ်များ၊ စည်ကြီးပွါးဘို့၊ တရားဓါတ်ရှိ၊ စွမ်းသတ္တိဖြင့်၊ ပါဠိဇောတက၊ ဘွဲ့မည် သ,သည့်၊ ဓမ္မသင်းဝင်၊ ရဟန်းရှင်တို့၊ သဘင်စာပွဲ၊ အောင်ပန်းဆွဲလျက်၊ ဆင့်ကဲသတ်မှတ်၊ အောင်မြင် လတ်၍၊ နာဂတ်မြင့်လူ၊ တက်လိမ့်သူကို၊ ကြည်ဖြူမြတ်နိုး၊ မျှော်အား ကိုးလျက်၊ သိးမျိုးစုံစွာ၊ ပဒေသာဖြင့်၊ သဒ္ဓါညီတူ၊ ချီးမြှင့် လှူသည်.... စင်ဖြူမေတ္တာ ဓါတ်သွယ်တည်း။

အမှာ။ ။၁၂ဂ၁-ခု၊ နှစ်လောက်မှစ၍၊ **၁၃၀၃**-ခုအထိ ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်ဆိ **အရောက်** နှစ်စဉ် သီတင်းကျွတ် လပြည့် ကျော် **၁**-ရက်မှစ ၅-ရက် တိုင်တိုင် "**ဝိသုဒ္ဓါရုံ အထိန်းအမှတ် စာမေးပွဲ**" ကို ဝိသုဒ္ဓါရုံနာယက ဆရာတော်များ ကြပ်မတ် ပြု လုပ်ခဲ့ကြ၏။

၁၂၉၇-ခု၊ **ယင်း စာပွဲအောင်** ချီးကျူးဂုဏ်ပြုပွဲ **အခမ်း အနား** ကျင်းပရာ နတ်တော်လဆန်း ၅-ရက်၌ **ရေးသား စပ်** ဆိုပေးခဲ့သည်။

(၁၂၉၇-ခု၊ နတ်တော်လဆန်း ၅-ရက်)

၁၃၀၀-ခုနှစ် တပေါင်းလတွင် ငံကင်းရွာ ရှင်ပြုမင်္ဂလာအလှူပွဲကြီး တခု၌ ဘာသာစကားရန် ရေးသားပေးခဲ့သော "သြဘာစာ"

ရတနာမကုဋ၊ မဟာအတုလ၊ လောကိသရ၊ ဓမ္မိသရ၊ အနန္တ ဂုဏ် အရှင်.... ဥာဏ်မြင်ကဲလွန်၊ သူမွန်သုခမိန်၊ ပညိန္ဒြေလျှံဖြာ၊ မဟာပဏ္ဍိတ်၊ ဇာနိဝိဇ်တို့၊ မဆိတ်အမြဲ၊ မှီဝဲဆည်းကပ်ရာအရှင်.... သုံးခွင်ရာဇင်း လူမင်း, နတ်မင်း, ဗြဟ္မာမင်းတို့ ဝပ်စဉ်းလျိုးဒိုက် ဦးဖြင့်တိုက်၍ ညွတ်ခိုက်ပူဇော်ရာဗရင် လောကဓါတ်ဘုံ အပြင် ဝယ်- အရှင်, သခင်, ဘုရင်အချုပ် အနုတ္တရ, ရာဇိန္ဒရာဇာ, သမ္မာ သမ္ဗုဒ္ဓ, သကျမုနိ, မာရင့်ထွတ်ဖျား၊ ဗရား မြတ်စွာ၊ စိန္တေယျာ သည်.... သချာသချေ, ကွက်ရေမရ, ကမ္ဘာ့ကမ္ဘာ, များပြားစွာ၌၊ အို,နာ,သေ,ဘေး၊ ရစ်ထွေးယှက်သန်း၊ လွန်ပင်ပန်း၍၊ညှိုးနွမ်းဆင်း ရဲစွာ၊ သံသရာဝဋ်ထောင်ဝယ်၊ ဖွဲ့နှောင်လှောင်သွင်း, အကျဉ်းခံနေ ရသော ဒုက္ခိတ သတ္တဝါ ဝေနေယျာအများ အကျဉ်းသားတို့ကို သနားကြင်နာတော်မူလှသော မဟာကရုဏာတော်ဖြင့်....

၁။ ငါသော် မဋ္ဌုတ်, သံသာ ဝဋ်က, လွတ်ကင်းရမူ, နတ်လူ ကိုလဲ, ငါနဲ့မသွေ, ကင်းလွတ်စေမည်။

၂။ ငါသော် တယောက်, သံသာ ချောက်မှ, ကူးမြောက်ရမူ, နတ်လူ ကိုလဲ, ငါနဲ့ထွင်းဖေါက်, သံသရာ ချောက်မှ, ကူး မြောက်စေမည်။

၃။ နိဗ္ဗာန်ရိက္ခာ, အရရှာ၍, သစ္စာပန်းခိုင်, ငါလျှင်ပိုင်က, သုံး ခရိုင်သူ, နတ်နှင့်လူကို, ငါနဲ့မသွေ, ပန်ဆင်စေမည်။

တည်ကြည် မြဲမြံစွာ ရဲရင့်သော ဆုပတ္ထနာဖြင့် ဆယ်ဖြာ ပါရမီ, ငါးလီစာဂ, စရိယသုံး, ကျင့်ထုံးဓမ္မ, သဗ္ဗာရကို ငယ်စွ အဆုံး၊ ၄က်ငုံး,ယုန်မြတ် တိရစ္ဆာန်ဇာတ်တို့၌ပင် လောကဓါတ်အလုံးချီ၍ ကပ္ပမ္ဘိ မှတ်တမ်း ပြုရအောင် ဒါနမူ သစ္စာခန်းတို့ဖြင့် ဥဒါန်းတော် တွင်မည့်ဘိုးပဲ၊ တင့်တိုး ပွင့်လင်းစေတော်မူခဲ့လေသည်။

ကိုယ်တော် ကျိုးမဖက်၊ သတ္တဝါတို့ အတွက်ဖြင့်၊ အဆက်ဆက် ကမ္ဘာ၊ များလှစွာသော ယုတ်မြတ်ဘဝတို့က သမ္ဘာရမောဓိမျိုး ကို စိုက်ပျိုးတော်မူပြီး၍၊ အခွီးဘွယ်စုံ၊ ဘုန်းဂုဏ်ပိုင်နင်း၊ ရဟန်း မင်းအစစ်၊ ဘုံသုံးပါးမှာ ဗုဒ္ဓဖြစ်က၊ ဝဋ်မြစ်နှစ်မြွာ၊ အဝိဇ္ဇာနှင့်၊ တဏှာရင်းတည်၊ မပြတ်လည်သည့်၊ ဖွဲ့ချည်ထွေးယှက်၊ ရဟတ်စက် ကို၊ ပယ်ဖျက်နိုင်ငြား၊ နှစ်သားပြည့်ကြွယ်၊ သုံးသွယ်ပိဋက၊ ဓမ္မဝိန ယာ၊ ဒေသနာမြတ်တရားကို၊ ဟောကြားတော်မူပြီးခါ, နောင်လာ နောက်သား အကျိုးများဘို့၊ ပိုင်းခြားသေချာ၊ နိယျာနိက၊ ဗုဒ္ဓအာ ဏာ၊ သာသနာကို၊ ကောင်းစွာ တည်ထားတော်မူလေသည်။

ယင်းသို့ထင်ရှား၊ တည်ထားတော်မူရာ သာသနာကို၊ သဒ္ဓါ ဓါတ်ညီ၊ ခိုမှီကိုးစား၊ တရားအသင့်,ချီးမြှင့်ပြုစုလိုကြသော **(စံကင်း)** သူကြီးမင်း **ဦးဘခင်** နှင့်၊ ဥာဏ်မြင်တူညီ ပါရမီ ဖြည့်ကျင့်ဘော် သူကြီးကတော် **ဒေါ်ဩမ်းမယ်**တို့သည်၊ ရှစ်သွယ်အင်္ဂါ၊ သာသနာ ကို၊ ရှည်ကြာတည်ကြောင်း၊စိတ်ကြံကောင်းဖြင့်၊မြင့်ညောင်းရွေးခါ၊ ဆုတူးပါ၍၊ သမ္ဘာပြည့်စုံ၊ ကံဟုန်ကဲသာ၊ သားရတနာချစ်မညီး၊ **မောင်မောင်ကြီး, မောင်တင်ဟန်** တို့ကို လှူထံကိစ္စ၊ မကြောင့် ကြပဲ၊ ဗုဒ္ဓရင်နှစ်၊သားချစ်ပြီးစေ၊သာမဏေဟု၊ကောင်းမွေယူထား၊ မဟိန္ဒမင်းသားသို၊ မြှောက်စား ပို့တင် သာသနာ့ဝင် ရှင်ပဗ္ဗဇ္ဇ၊ ဒုလ္လဘကို၊ အရယူစေကာ မင်္ဂလာ အလှူပွဲကြီးဖြင့်၊ ပြော၍မပြီး၊ အခွီးသံဟုန်၊ သိမ့်သိမ့်တုန်မျှ၊ဂုဏ်နှင့်ခြံပ်၊ ညီညာစပ်အောင်၊ မဏ္ဍပ် ကြီး အလယ်မှာ၊ တင့်တယ်ဖွယ်ရာ၊ သာသနာပြု၊ ကောင်းမှုတရား ပွားများ ဖြည့်ကျင့်ကြလေသည်။

သာသနာပြု ကောင်းမှုပွါးရာ
မင်္ဂလာ အခန်းအနား၌

၁။ ဗုဒ္ဓ, တရား, သံဃာအားဖြင့် သုံးပါးသော ရတနာကို သဒ္ဓါစွမ်းအလျောက် ချီးမြှောက်ပူဇော် အလှူတော် အရပ် ရပ်ကို ဆက်ကပ် လှူဒါန်းကြခြင်း။

၂။ သားချစ်, သမီးချာ ရတနာတို့ကို ဖန်ဝါဆင်မြန်း ဝတ်သက်န်းဖြင့် တင့်ဆန်းဘွယ်ရာ သာကီယဇာတ် မြင့်မြတ်သော သာမဏေအဖြစ်သို့ ပို့တင်ကာ ဓမ္မာနုဂ္ဂဟ သာသနဒါယာဒ ကုသိုလ်ထူးကို ဆည်းပူးပွါးများကြခြင်း။

၃။ ကလျာဏမိတ္တ ဥာတိသင်္ဂဟ များလှ စုပေါင်း မိတ်ဆွေချစ်သူတော်ကောင်း တို့ကို ကောင်းမြတ်သော အာဟာရ, ပဏီတခဲဘွယ် ဘောဇဉ်တို့ဖြင့် ပြုပြင်မြတ်လေး ကျွေးမွေးဧည့်ခံခြင်း။

၄။ အရိယာနွယ်ဝင် ထေရ်အရှင်တို့၏ ဗိစဉ်ဟောပြ ဩဝါဒကထာ, ဒေသနာမိန့်တရားကို နာကြားခံယူ ကြည်ဖြူရွှင်ပျမှတ်သား ကျင့်ကြံကြခြင်း....၌သို့စသဖြင့် နိယျာနိက ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သာသနာတော်ကြီးနှင့် ဆက်သွယ်၍ ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်လှသော ဓမ္မာနုဂ္ဂဟ,သာသနာနုဂ္ဂဟ ကုသိုလ်ထူးကို ဆည်းပူးဖြည့်ကျင့်ရာ မြန်မာတို့နှစ် သကရာဇ်ကောဇာမှာ....

(က) ထောင့်သုံးရာမှီ၊ မိန်ရာသီ၊ တိထိ နှစ်ရက်စွန်း။
(ခ) ရှင်ပြုသဘင်၊ ကျင်းပဆင်၊ စည်ပင် ခြိမ့်ခြိမ့်မွန်း။
(ဂ) ရပ်ဆယ်မျက်နှာ၊ သတင်းဖြာ၊ ရောင်ဝါ နေသို့ထွန်း။
(ဃ) အားရပျော်ရွှင်၊ ဥဒါန်းတင်၊ အစဉ် နောင်မော်ကွန်း။
(င) အလှူပွဲကြီး၊ လုံးစုံပြီး၊ ကောင်းချီး ဆော်စည်ယွန်း၊

နှုတ်ခွန်းအဆင့်ဆင့်၊ ကျူးရင့်ညိုးညံ၊ အသံဂရက်၊ ပျံ့နှံ့တက်၍၊ ဘဝဂ်ကျအောင်၊ သဗ္ဗသတ္တာ၊ ဝေနေယျာတို့၊ ထောမနာစကား, မြွက်ကြားရွှင်ပျော်၊ သာဓုအနုမောဒနာခေါ် ယူကြရသဖြင့်၊ ကာလ, ဒေသ, ဠာနရွေးစစ်၊ ယခုခေတ်၌၊ ဖြစ်နိုင်ခဲဘွယ်၊ ဆန်းကြယ်ကြီးမြတ်သော၊ အ,သဒိသ, ဓမ္မဒါန, ပဗ္ဗဇ္ဇမင်္ဂလာ, မဟာ အလှူပွဲသဘင် ကြီးသည်၊ လုံးစုံပြီးစီး ဩဘာသံတီး၍၊ အောင်စည်တော်ခတ်တီး, အံ့မပြီးအောင်....အောင်ကြီး အောင်မြင်ခဲ့လေသတည်း။

ရဟန်းခံ အနုမောဒနာပြု စာတန်း

[၁၃၀၂-ခု၊ တပို့တွဲလ ရဟန်းခံပွဲတခု၊ ကံဆောင်ရက်နေ့ သိမ်အတွင်း မှာပင် အမြန်ရေးလျက် အောင်စာအဖြစ်ဖြင့် ဖတ်စေတော်မူခဲ့သည်။]

စီရံတိဋ္ဌတု သဒ္ဓမ္မော၊ ဒိဝါကရောဝ ဒိဗ္ဗတု၊
ဒေတု သော သီတလံမာဝ၊ ဇနာ ဂဏှန္တု တဒ္ဓယံ။

သဒ္ဓမ္မော၊ သန္ဓေကမ္ဘာ, ရှည်မြင့်ကြာမှ, ပေါ်လာ ထင်ရှား, မြတ်ဗရား၏,ရှစ်ပါးအင်္ဂါရာ, ဗုဒ္ဓဘာသာ,သာသနာတော်ကြီးသည်၊ စီရံ၊ နေ့-ရက်, လ-နှစ် လှည့်ရစ်များစွာ ရှည်မြင့်ကြာအောင်၊ တိဋ္ဌ တု၊ သီလ, သမာ, ဓိပညာကို ကောင်းစွာပြပေ ထင်ရှား တည်နေ တော်မူပါစေသတည်း၊ သောသဒ္ဓမ္မော၊ ,သိက္ခာသုံးဆင့် စဉ်တိုင်း မြင့်၍ မဂ်နှင့်ဖိုလ်ပေါက် နိဗ္ဗာန်ရောက်အောင် ချီးမြှောက်ပို့ဆောင် တော်မူတတ်သော ထိုသာသနာတော် မြတ်ကြီးသည်၊ ဒိဝါကရော ဝ၊ တကမ္ဘာလုံးကို အရောင် လင်းနိုင်သော လေးကျွန်းစကြာ, မဟာရှင် နေမင်းကြီးကဲ့သို့၊ ဒိဗ္ဗတု၊ မိစ္ဆာမှောင်ကိုပယ်ခွင်း၍ ထွန်း လင်းတောက်ပ ပါစေသတည်း၊ မာဝ၊ ဆီးနှင်းမြူတိမ် သူရိမ်မိုးခိုး ညစ်မျိုးမစွန်း ရောင်လျှံထွန်းသော လပြည့်ဝန်းကြီးကဲ့သို့၊ သီတလံ၊ ဇုဏှာရံငွေ့,ဇောကြိုတွေ့၍, ကြည်မွေ့သာယာ, ကိုယ်စိတ်၏ အေးမြ ချမ်းသာခြင်းကို၊ ဒေတု၊ လက်ငင်းဒိဋ္ဌ ကိုယ်စီ ရအောင် ဝေငှပေး ကမ်းတော် မူပါစေသတည်း၊ ဇနာ၊ ကြီးငယ်မဟူ ရွာသူ ရွာသား လူအများတို့သည်၊ တဒ္ဓယံ၊ ထိုနှစ်ပါးသော သာသနာတော်၏ အ ရောင်အဝါ သာသနာတော်၏ အေးမြချမ်းသာခြင်းကို၊ ဂဏှန္တု၊ သတိပညာ သဒ္ဓါထက်သန် မလေးကန်ပဲ မြန်မြန်ကြီး ယူကြပါစေ ကုန်သဘည်း။

သာသနာရောင်၊ နေရာ ထောင်သို့၊ လင်းပြောင် စေကြောင်း၊ ဥာန်ရည် လောင်း၍၊ ကြံကောင်းရရှိ၊ မြဲသတိနှင့်၊ ဝီရိမကင်း၊ **ဦး ဘိုးမင်း**သည်၊ သားရင်းနုမြစ်၊ ပလဲနှစ်ကို၊ ရှင်ချစ်မြတ်စွာ၊ သာသ နာသို့၊ မင်္ဂလာဟိတ်၊ အောင်နိမိတ်ဖြင့်၊ ဘိသိက်မြှောက်ဆင်၊ ပို့သွင်း

တင်လျက်၊ မဂ္ဂင်ဓမ္မ၊ ဒါယာဒကို၊ အရယူမှီး၊ လူကြီးပြီးက၊ အံ့ချီး လောက်စွာ၊ စေတနာဖြင့်၊ နိယျာနိက၊ ကြွခဲ့လှသည့်၊ ပထမကျော်၊ မြေးအမော်တွင်၊ နောင်သော်အကျိုး၊ သီးနှံတိုးဘို့၊ အောင်မျိုးမိဇ၊ ကုသလကို၊ ကြဲချမသွေ၊ စိုက်ပျိုးပေအံ့၊ ရှာလေ ရှားဘွယ်၊ သဒ္ဓါ ကြွယ်၍၊ ရှစ်သွယ်အံ့ရာ၊ သာသနာသို့၊ သိက္ခာလွှမ်းတင်၊ ကိုယ်တိုင် ဝင်လျက်၊ ကျင့်စဉ်ဓမ္မ၊ ဖြည့်လိုလှ၍၊ သကရာဇာ၊ ထောင့် သုံးရာ နှင့်၊ သချ်ာနှစ်ကဲ၊ တပို့တွဲ၏၊ ဆန်း ဆဲလ တက်၊ ဆယ့်လေးရက်၌၊ ချိန်စက်ဃဋီ (၉) ကိုးနာရီဝယ်၊ ပြည့်ညီအင်္ဂါ၊ ကမ္မဝါကို၊ သေချာ သတ်မှတ်၊ (၁၀) ဆယ်ကြိမ်ဖတ်၍၊ နွယ်ဇာတ်သကျ၊ သာကီယဟု၊ ဗုဒ္ဓသားချစ်၊ ရဟန်းဖြစ်လျှင်၊ ရှေးနှစ်များစွာ၊ ကြာကြီး ကြာက၊ သမ္မာဉာဏ်ရည်၊ ဆောင်ဉူးတည်၍၊ ကြံစည်သမျှ၊ စုံပြည့်ဝသဖြင့်၊ ပုညစုစု၊ ဤကောင်းမှုကို၊ သာဓုခေါ်စေ၊ အမျှဝေသည်.... မျိုးဆွေ အပေါင်း- မြိမ့်ညောင်း ဝမ်းသာ- အနုမောဒနာ ပြုကြပါစေကုန် သတည်း။

၁၃၀၃-ခုနှစ် ဝါဆိုလ ငံကင်း ဓမ္မာရုံကျောင်း ဝိသုဒ္ဓါရုံအထိမ်းအမှတ်ပွဲအတွင်း ရွတ်ဆိုပူဇော်ကြသော ရတုပိုဒ်စုံ။

(အချီ–အချည် စကြာလည် ၄၅-ပဒ)

၁။ ဥဒါန်းတွင်စေ၊ ပျက်မကြေတည့်၊ သက်သေတပါး၊ နောင် ထင်ရှားလျက်၊ မှတ်သားပိုင်ပိုင်၊ မမေ့နိုင်ဘို့၊ **ကျောက်တိုင်, စံကင်း၊** ရွာအတွင်းဝယ်၊ ရည်ချင်းပြည့်စုံ၊ ဂုဏ်လောက်လုံ၍၊ စွဲထုံဓမ္မ၊ မြင့်မြတ်လှသည့်၊ ပုညကာရီ၊ သင်းလဗ္ဘီ,က၊ ငါးလီကျင့်ခန်း၊ ရည် ရွယ်မှန်းလျက်၊ ကြွမြန်း နတ်ခွင်၊ မြတ်အရှင်ကို၊ စိတ်တွင်တွေးဆ၊ သတိရလျက်၊ မိန္နပြဟောဘူး၊ တရားထူးနှင့်၊ ချီးကျူးအံ့ဘွယ်၊ ဂုဏ် သွယ်သွယ်ကို၊ ဆန်းကြွယ်ဝေဟင်၊ မိုဃ်းကောင်းကင်၌၊ တိမ်စင်သန့်

ရှင်း၊ ကြယ်များ မင်းသို့၊ ထင်လင်းဒိဗ္ဗ၊ ကြည်ညိုကြ၍၊ ဘဝနက်ကျယ်၊ ဝဋ်ပင်လယ်မှ၊ မြန်လွယ်လျင်ဆော၊ မဂ်သင်္ဘောဖြင့်၊ ရှင်မောလွင့်လူ၊ ဗိုလ်ထီးဖြူကို၊ စိုက်ထူ ဖွင့်ဆောင်၊ ဘေးမဲ့သောင်သို့၊ ရောက်အောင် စိတ်ထား၊ ကျင့်သောအားဖြင့်၊ အများ ယှဉ်တွဲ၊ ထိမ်းမှတ်ပွဲကို၊ ဆင့်ကဲထူးဆန်း၊ ဆောင်ကြိုး ပန်းသည်.... ဥဒါန်းတွင်စေရန်ပါ ဗရား။

၂။ ရှုမှန်းမြင်ခြေ၊ ဥာန်ကဝေတည်း၊၍မြေ စ, ဆုံး၊ တိုက်အလုံးကို၊ အုပ်ဖုံးဂုဏ်ရောင်၊ နေတန်ဆောင်သို့၊ လက်ပြောင်ပ,ဝင်း၊ ထိန်ထိန် လင်းလိမ့်၊ လူမင်းမြတ်စွာ၊ သာသနာ၌၊ သိက္ခာသုံးဆင့်၊ လမ်းမှန်ကျင့်၍၊ မျှော်လင့်အားထား၊ လွန်ကိုးစားသည့်၊ များပြားသောင်းသောင်း၊ ရှင်လူ ပေါင်းကို၊ ရှစ်သောင်း သချာ၊ လေးထောင် သာသည့်၊ ကျမ်းလာသတ်မှတ်၊ တရားမြတ်ကို၊ သိတတ်စေအံ့၊ မေတ္တာဖြန့်လျက်၊ ပြန့်နှံ့ရေးသား၊ မိန့်ဟောကြား၍၊ တရားသဘင်၊ မြဲစွာဆင်ခဲ့၊ ရွှေကျင်ဂိုဏ်းမှူး၊ မြတ်ကျေးဇူးကို၊ ချီးကျူးဝိုင်ဝိုင်၊ မဆိုနိုင်တည့်၊ **ကျောက်တိုင်,စံကင်း**၊ နယ်အတွင်းဝယ်၊ ကင်းရှင်းရှေးမူ၊ ဥာန်သစ်ထူ၍၊ စင်ဖြူသဘော၊ တွင်းပြင်ချောလျက်၊ အံ့ဩဘွယ်ရာ၊ ကျင့်သိက္ခာနှင့်၊ လိမ္မာဘို့ရေး၊ မြတ်လေးကြရာ၊ အရှင်သာလျင်၊ စ, စွာ တိုက်တွန်း၊ လမ်းမှန်ညွှန်းသည်.... ရှုမှန်းမြင်ခြေ မှန်ပါဗရား။

၃။ နုပန်း ဇင်ခွေ၊ ဆင်မြန်း လေဟု၊ သရေတင့်ဆုံး၊ နတ်ပန်းကုံးကို၊ ပန်သုံးစေချင်၊ နတ်ဗရင်က၊ ကြည်လင်ချမ်းမြ၊ ပေးစောင်မ,မူ၊ ဆင်ရ,သသူ၊ ကကောင်းလူမှာ၊ နုမြူဘေးဘျမ်း၊ ရန်,မလွှမ်းပဲ၊ ကိုယ်ချမ်းစိတ်အေး၊ လောကီရေးဝယ်၊ ထင်တွေးအပြီး၊ ဘုန်းရှိန်ကြီးသို့၊ အံ့ချီး ဘွယ်ဂုဏ်၊ ဘုန်းတော် ဟုန်ကို၊ ခိုလှုံ ကိုးစား၊ တပည့်များအား၊ သနားထောက်ညှာ၊ မင်္ဂလာမှ၊ ဝေးစွာခရီး၊ ကြွရောက်ပြီး၍၊ ငယ်,ကြီး,ရွယ်လတ်၊ ပရိသတ်တို့၊ ဝန်းပတ်ခြိမ့်လုံး၊ ရွာနယ်လုံးပင်၊ စုရုံးဆင့်ထပ်၊ ညွှတ်ဆီးကပ်သော်၊ သိအပ်သိရာ၊

ဒေသနာကို၊ သေချာပိုင်းခြား၊ ပေးသနား၍၊ ပေါက်ဖွါးမျိုးနွယ်၊ စဉ်ဆက်သွယ်မှာ၊ နုနယ်ရုပ်သွေး၊ ငယ်, ကလေးပင်၊ ညစ်ကြေးမှာမိုက်၊ ဒုစရိုက်ကို၊ မလိုက်ပယ်ခွါ၊ တင့်တယ်ပါ၏၊ မိစ္ဆာမသန်း၊ ကြည်ရွှင်လန်းသည်.... နုပန်းဇင်ခွေဟာန်ပါဗရား။

ဤပိုဒ်စုံ ရတုကို **စံကင်းပုညကာရီအသင်း သား, အသင်းသူတို့ (သဘောကျသလို အထိန်းအမှတ်ပွဲ၌ ဘတ်ကြားရန်)** လျှောက်ထားတောင်းဆိုသဖြင့် ရေးပေးတော်မူသည်၊ ဝိသုဒ္ဓါရုံ ဆရာတော်ကြီး ပျံလွန်တော်မူသော ဝါဆိုလဆန်း ၈-ရက်နေ့၊ မန္တလေး ဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်၌ရှင်း၊**စံကင်းရွာ စမ္မာရုံကျောင်း** ၌ရှင်း **"အထိန်းအမှတ် သတိရပွဲ"** ပြုလုပ်ကြ၏၊ ယနေ့ယခု နှစ်တိုင် ကျင်းပလျက်ရှိ၏။

ငယ်ငယ်ရေး ဆုတောင်းများ။

၁။ သာခု သာခု။ ခါယခု ရက်မင်္ဂလာတွင် တက်ရွှင်သဒ္ဓါ စေတနာမညှိုးပဲ ဒေသနာအရိုး လမ်းမှန်သဖြင့် ကျမ်းဂန် အသင့် ကလျာဏမိတ္တ အများတို့က၊ ချွတ်ယွင်းမမှားသတိမူ၍ ကံမူ,ကုသိုလ် ဟတ်ကို ဥဒဟိုမျှ စိတ်ပြဋ္ဌာန်း ဆောင်သဖြင့် အမတ နန်းဘောင် ဓိဋ္ဌာန်မှန်း၍မို့၊ နိဗ္ဗာန်လမ်းညွှန်ပြ ဖေါ်မြွက်ခဲ့ပါမည်....။

အဲ...အထက်က သိကြားဗြဟ္မာတို့၏ အနဋ္ဌပတ္တမြားရတနာကဲ့သို့ အချက်ကျအသားပါသော ဓမ္မစက်ပြတရားအလာဖြင့် အသွားအလာ အရပ်အနားမှာတွင် စကားအရာအမြတ်ထား၍ မှတ်သားနာခံတော်မူကြပါ....။ အဲ–ရှေးရှေးကာလ ကမ္ဘာအတွင်း သမ္ဘာလင်းသည့် မင်းဝေသာန် စိတ်ကြံဆန္ဒ, အသက်အရွယ် လွန်နုနယ် ငယ်စဉ်ကပင်, ဒါနကျင့်သုံး ဘယ်သူမဆို ကယ်ယူလို၍၊ တကိုယ်လုံး အဆုံးလတ်လတ်, မပျက်မကွာ ထက်သဒ္ဓါနှင့်, အသက်ပါ အပ်မည်ဟု၊ နန်းရပ်လယ်မှီး ဓိဋ္ဌာန်ပန်သ နိဗ္ဗာန်ရစေဘို့, စိတ်ကြံ

က ကြီးသောကြောင့်၊ ဒီး-ဒီး-ဒိန်း-ဒိန်း၊ မဟာပထဝီ ခါခါလည် မြည်ကာ ဟာန်းလျက်၊ အိုးထိမ်းဒလက်၊ စကြာအလား ပမာထား ချားရဟတ်ကဲ့သို့ သွက်သွက် ခါဟီး၊ တော်လည်း ငလျင် ဆော်ပွဲ တင်သွင်းကာ တီးလျက်၊ ကောင်းချီးနှမော် မပြေမပြီး အသရေမှီး မြေကြီးက ခေါ်ရသည်၊ နောင်သောကာလ ကနက်နွယ်ပွင့် သက် ရွယ်ရင့်ကြီးမြင့်ကလည်း၊ မြို့လည်မြို့ပတ်, အဝဝလှပအောင် စီရင်၍ လိုလျှင်မနွေး ဆိုးကောင်း ယုတ်မြတ် အရပ်ရပ် မှတ်သ၍ပဲ ပေးလှူ တော်မူတဲ့ပြင်၊ တိုင်းခွင်ပြည်လုံး ဘယာမဖြစ် ရတနာစစ်မို့ ပြစ်မ ဆုံး ပြည်လုံးချစ်ခင်၊ ငွေရောင်အပြီး ရှုမငြီး စီးတော်ဆင်နှင့်၊ ရွှေ ရင်တော်သွေး နုနုနယ်နယ် ရှုစဖွယ် ငယ်ခလေးတို့ကို တဖြေးဖြေး လှူဒါန်း၍ ဆုံးခန်းနောင်ခါ မဒ္ဒီမြောက်သား၊ မိဖုရားသား တောင် ညာတို့ကို မညာမရှို့ သဗ္ဗညုဉာဏ် ရကြောင်းမှန်, အမှန်စွန့်၍ မတွန့် မယုတ် အရာမက, သဒ္ဓါကြွ၍ ဒါနထုပ်ကို လက်ဆုပ်ကိုင်ယူ ပါရမီ ရင့်, မကြာမီပွင့်စေဘို့ အဆင့်ဆင့် လှူခဲ့သည်။

အဲ....ရပ်သူရွာသား မှတ်သားစရာ၊ ဇာတ်တော်က, လာတာ ဖြင့်၊ အခါခါကြားဘူးကြလိမ့် သို့ဖြစ်သည့် အကြောင်း သခ်ေပ အမြွက်ဖြင့်၊ ယခုရက်, ခါအကြို့တွင် သဒ္ဓါဟုံ ကောင်းစေရန်ဟု, လောင်းဝေဿန် ဇာတ်တော်လင်းကဲ့ပ၊ ရပ်ဖေါ်ချင်း ဆွေပမာကဲ့ သို့ သွေမကွာ မချွေမနှောပဲ၊ အသစ်ငွေသဘော ဖြူသဒ္ဓါနှင့်၊ နမူ နာ ဝေဿန်ထုံးလို အလုံးစုံသွင်မမျှ သော်လည်း၊ တဒင်္ဂအတုလိုက် ပြီးလျှင် ပြုထိုက်သော ဒါနဝတ် ထာဝရမချွတ် အလေးမူ၍မို့, ပေးလှူသူ ကောင်းမှုရှင်တို့မှာ သောင်းဇမ္ဗူအပြင်, ဘက်စရာ ကင်း ပါလိမ့်၊ စကြာမင်း ဓမ္မရာဇ်သခင်ကဲ့သို့ ကသစ်ဗရင် ဘုံဝတီ သိ ကြားတို့လို ဂုဏ်အရှိန်မနား အမျိုးမျိုးပေါ်၍ ဟိုးဟိုးကျော် ခံစံ စားပြီးလျှင်၊ တဆံမမှား အထွဋ်မြတ် မှန်သည့် မချွတ်ခေတ်သန် ကုသိုလ်တရားတို့ကို၊ အဲ....ယခုလိုများ ထပ်ခါပြုမှဖြင့် ပတ္တာနု,မာန် ကိလေကင်းလျက်, ပဏ္ဍိတေခပင်း အရဟံနှင့်၊ ပရမံအရှင် အတုလ တို့လို, သုသုခ မှန်းစိတ်ယူ၍ နန်းနိဗ္ဗူပြေနဂရာသို့ မရှည်မကြာ

ဝေသာန် တန့်နှန်းကဲ့သို့ အမြန်ဆုံး ကူးမြောက်တော်မူနိုင်ကြပါစေ ဗျား။

၂။ သာ-ဓုသာဓု။ ခါယခု ရက်မဂ်လာအကျတွင်၊ ထက်ယခင် တခါက နှစ်နယ် ဆိုင်၍၊ တကယ်ခရိုင် တိုက်မှန်အစပ်ဟု၊ သမိုက် ဥက္ကဋ္ဌ ဌာနတခွင်၌၊ ပါကဌအမြင် ဇာတ်လုံး ပြောင်သည့်၊ ကပ် ဆုံးအောင် တည်စေရောဟု၊ ရည်စေတနာ ရ, ထိုက်တန်သည့်၊ မြကျိုက်ပြန် စေတီအထူး၊ ရေနဒီနဖူး ကမ်းအခြေက၊ စခန်းအနေ သင့်အောင်ရှာသဖြင့်၊ ပင့်ဆောင်ကာတမျိုးခြယ်၍၊ ကိုးကွယ်သည့် နေ့အခါ၊ ရွှေမကွာအဥုးထား‌လျက်၊ အထူးအခြား ကွာပျက်မသွေ ပဲ၊ ရွာကြက်သရေဆင့်ကာတိုးလျက်၊ မြင့်သမ္ဘာမညိုး,ဂုဏ်သတင်း ပျံ့သည့်၊ ထုံသင်း ရနံ့ သွယ်စီဖြာသည့်ပြင်၊ ဆယ်ဒိသာ ရနံ့ မွှေးသည်ကို၊ မတွံမနှေး သရုပ်သကောင်နှင့်၊ ထုတ်ဆောင်ကာ မကြာပြော၍၊ အများသဘောပဲ သတိရ သိကြပြီး, ဖြစ်ပါသည်.... အဲ....သိပြီးအမှန်,သူတော်တပိုက်၊ ပူဇော်ထိုက်သည့်၊ မြကျိုက်ပြန်, နာမံ ထင်ပေါ်၊ ဓါတ်မွေသရို, ကပ်နေမှီ၍၊ စေတီတော်အား၊ ရည်ရော်စိတ်တွင် သဒ္ဓါမဆုံး၊ ရတနာကုံး, နှစ်လုံးသွင်းလျက်၊ ကျင့်မှုစာဂီ, ပါရမီ ယာယီတန္နန်း၊ ပတ္တမြားအသွင်, အလားထင်, ဆင်ကာကုံးလျက်၊ နှလုံးစင်ဖြူ၊ နိဗ္ဗာန်စခန်း, စိတ်ကြံမြန်း, ရှင်လန်း စွာ လှူပေသော၊ လှူသူတော်စင်, ဒါနအရာ, ဝါဒပါတဲ့ သဒ္ဓါရှင် တို့မှာ၊ အာကာတခွင်၊ ပုံအဆင်းအရေးနှင့်၊ အဇင္ဈာပြင် ထုံသင်း အေးသဖြင့် သံသရာဘေး ခရီးအစပ်၌၊မြန်မကြာမနှေး အပြီးဖြတ်၍ ရန်ဘယာဝေးလှသော, ပြည်ကြီးရပ်သို့....မှီး, ခ, ခိုလှုံတော် မူနိုင် ကြပါစေဗျား။

၃။ သာဓု,သာဓု။ "**အပ္ပမာဒေန ဘိက္ခဝေ သမ္ပါဒေထ**" နာမ်ခန္ဓာ ဒွေးနှစ်ဝ၊ ရန်ဘယာ ဘေးပ,၍၊ အမြန်မကြာ တွေး,ဆ လျက်၊ မနှေးလှလှ စိတ်နှလုံး သဒ္ဓါဖြင့်၊ ပိတ်ဖုံးမ,ကာ မောဟ,မ ဖက်ပဲ၊ လောဘထွက်၍ ဒေါသမပါရအောင်၊ အဇ္ဈောဓမ္မာ,ရတနာ တရားအရင်းနှင့်၊ အမှားမကင်းပဲ ကိလေသာတွေ ဖြစ်ပြီး၊ တိ,စေ

တနာ, အမြတ်သုံးတန် ထားပြီးလျှင်၊ တလုံး တပန်းကန် မချား, ဗြဟ္မာ့မကိုဋ် သဉ္ဇာန်ဖြင့်၊ မြကျိုက်ပြန် ဘဂဝါပုံဗရား၊ အာရုံမမှား တင်, ဆွမ်းကပ်ရန်ဘို့၊ ရှင်လန်းအမှတ် ယနေ့ အခါတွင် မေ့သဒ္ဓါ စိတ် ဇောအဟုန်ကြောင့်၊ ပြောမကုန် ပီတိ ဖျန်းလျက်၊ ဆီထိဂွမ်း ပမာအသွင်နှင့်၊ မကြာခင် သမုဒယ ဖြတ်ပြီးလျှင်၊ တဏှာ စင်၍ တခုမှမတပ်ပဲ၊ ဘဂဝါသခင် အတုလအမြတ်၏ ဓမ္မာအစဉ် ကုသလ ဇာတ်ကြောင့်၊ ဆုပတ္ထနာသ၍ နိဗ္ဗိန္ဒသို့၊ မှီ,ခ,ခိုလှုံတော်မူနိုင်ကြ ပါစေဗျား။

၄။ သာဓု,သာဓု၊ အတုလဘဂဝါ ဓမ္မရာဇ်က၊ သမုဒယတဏှာ အပြစ်ရသည်ဟု၊ နှစ်ဖြာအမြစ်, အဝိဇ္ဇာတရားဟာ ဘယာဖြစ်တဲ့ အနိဋ္ဌာပါတကားဟု၊ စိတ်သာမမှား အာရုံတင်ပြီးလျှင်၊ သဒ္ဓါဟုန် အမြင်ဇောပီတ်ကြောင့်၊ တဏှာကုန်စင်၍ လောကီမကြည့်ပဲ၊ ပမာ ပုံအသွင် အကြောအဆီ ထိသကဲ့သို့၊ ကာမဂုဏ်, မခင်၊ သဘော အညီညှိပြီးလျှင်၊ ယောမနသိ,တည်၊ နှစ်လုံးကောင်း ထားပြီးလျှင်၊ ထုံးဟောင်းမမှား၊ တရားဓမ္မ အလာကို၊ အများတကွ သဟာ သူ တော်ကောင်း အပေါင်းတို့က၊ ယူမြှော် ငြောင်း၍ စိတ်ယူ ဆပြီး လျှင်၊ တူပျော်အောင်း၍ ရိပ်ငုတာဝနှင့်၊ သူတော်ကောင်း ဓလေ့ နိဗ္ဗူအမတသို့၊ တဆိတ် မတူသပ, အဆုံး အပြီးဖြင့် တလုံးတည်း ရောက်တော် မူနိုင်ကြပါစေဗျား။

၅။ သာဓု,သာဓု။ 'တေးဘုမ္မကံ ဝဋ္ဋဒုက္ခံ သမုဒယော' တဏှာ သမုဒယ အမှားအမှောက်ကို ကြိုက်ခြင်းကြောင့်၊ ဘဂဝါ အတုလ ဗရားနောက်သို့ မလိုက်ရသေးသော ဒါယကာ ဒါယိကာမ,အများ တို့သည် သံသာရဝဋ္ဋဒုက္ခတော၊ သံသရာတည်းဟူသော ဝဋ္ဋဒုက္ခမှ အမြန်မကြာ လွတ်ချင်တဲ့ သဘောကြောင့်၊ အဟောဝတ ဩဩ်— ကောင်းလေစွဟု **'ဝိစေယျ ဒါနံ ဒါတဗ္ဗံ'**ဟူ၍ လမ်းမှန်သမျှ ဟုတ် အခွန်၊ ကျမ်းဂန်အရ သုတ်ဓမ္မကွန်ဖြင့် ဗုဒ္ဓံဓမ္မ အတုလ သံလျက် ရတနာနှင့် သမုဒယ ရန်စက်ခွါပြီးလျှင် မာန်အမျက်မပါ, ကောဓ,

မဖက်ပဲ၊ လောဘ, စိနက်မီး အေးရာ အမတံသို့၊ ခရီးဝေး မကွာ အမြန်ရောက်တော် မူနိုင်ကြပါစေဗျား။

၆။ သာဓု, သာဓု၊ ယခုလှူဒါန်းရသော ကံသဒ္ဓါတရားအစဉ်ဟာ၊ အရဟံဘဂဝါ ဗရားသခင် မာန်ငုတ်ချေ၍၊ သမ္ဗုဒ္ဓေ အတုလ ပရမံ ဟောခဲ့သော၊ ပြုသမျှ ဓမ္မကျွန်သဘော မှန် လမ်း အဟုတ်အစဉ်ဖြင့်၊ ဉာဏ်သမ္ဗယုတ်အမြင် တခါရိပ်မိကြတော့၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိပညာ တဝနှင့်၊ သင်္ခါရဓမ္မ အနိစ္စသဘောပဲလို့၊ ဇာဋ္ဌ,ဗလ,မန္တော့ပဲ ဝိပဿနာ တင်ပြီးလျှင်၊ သိမှတ်စရာ အစဉ်ဘေးစုံပ,၍၊ တေးဘုမ္မက သံသရာ မလည်ရအောင်၊ နာမ်ခန္ဓာအညီ ရုပ်ပါဖြတ်ပြီး၊ ဗုဒ္ဓါအမြတ်သေဋ္ဌနင်း ရတနာ၏ အရင်းဓမ္မ တရားရပြီး အမှားမကူပဲ ရကဲအတိုဖြင့်၊ မဂ်,ဖိုလ်,စိတ်, အကြိမ်မှန်း၍မို့ နိဗ္ဗာန်နန်း ပေါက်တော်မူနိုင်ကြပါစေဗျား။

၇။ သာဓု,သာဓု။ ယခု လှူဒါန်းရသော ပြုစေတနာကြောင့် သုမေဓာအရှင်ဗရားကဲ့သို့၊ တသွင်မမှား တောင်းဆုမြတ် ပတ္တနာနှင့်၊ အလောင်း သုဒဿနသင်္ခါ စကြာဝတေးငဲ့ပြင်၊ ဘဝင်ဟဒယအေး၍ ဘေးရှိသမျှ မလာဘဲ၊ သူဌေးဝိသယှပမာ ဂေါဝိန္ဒကဲ့သို့၊ စောနရိန် အလှ နန္ဒရာဇာသခင် မင်းတို့ကို ကြံဆကာ ထင်အလင်း, နတ်ပြေတခွင်၌၊ မြဲ,ပဒေသာပင် မြေက ပေါက်သကဲ့သို့၊ နေ, လ ပေါက်၍ ထီးဗရားဗရင်တို့လို အပြီးမခြားခင် လှူဒါန်း၍ မကုန်နိုင်ပဲ။ ဇမ္ဗူချမ်းတုံ၍ နတ်ပြေ လျောက်ပြီးလျှင် မှတ်အခြေ ကောက်လိုက်တော့ အထက်ဗြဟ္မာနှံ၍ စက္ကဝါတတန့် တောင်လက်ျာတွင်၊ နောင်ဆက်ခါ စီးစိမ် များပြီးလျှင်၊ အပြီးအရှိန်ကြား၍ ခံစားပြီးမှ၊ အမြန်မခြား မိတေးရှင်သည်၊ ကံ့ကော်ပင် ပလ္လင်အထက် ရတနာ တက်သောအခါ။ သခင် ဓမ္မစကြာမြွက်၍ အာသဝကင်းပြီးလျှင်၊ ဒါနအရင်း ကံကြောင့် ဆိတ်မည်ဘဲ နိဗ္ဗာန်တိုင် ပေါက်တော်မူနိုင်ကြပါစေဗျား။

စံကင်းရွာကြီးသည် အိမ်ခြေ ၆၀၀–ကျော်၊ ၇၀၀–ခန့် ရှိရာ၊ လေးပိုင်း လေးရပ်ခွဲ၍ ဆွမ်းကြီးခံ ထွက်ကြ၏တဲ့၊ သာသ

နာရေး ဆုတောင်းချား ရေးသနားပေးပါရန် လျှောက်သဖြင့် ကျေးဇူးရှင် **စံကင်း ဆရာတော်ကြီးသည်၊** ဝါ—၂၀-ကျော်၊ **၁၂၇၅-ခုနှစ်**ဆီလောက်၌ ရေးပေးတော်မူခဲ့သည်။(၁၃၃၀-ခု၌ စံကင်းရွာ, ကျောက်တိုင်ပိုင်း **မောင်ကျော်ပု,** ဒကာကြီး ဦးကျော်ပု စသည်ထံမှ နူတ်လွှတ် ဆိုပြစေကာ ရေးကူးလာခဲ့ရပါသည်။) စံကင်း, ကျောက်တိုင် နယ်ဗရား မြကျိုက်ပြန်စေတီတော်ကြီးပရိဂုဏ် မဟာရာမ်တံတိုင်းနှင့် စိန်ဖူးတင် ထီးတော် မြတ် မကျန် အုဋ္ဌသမံသလင်းတို့ဖြင့် သာယာ တင့်တယ်ခြင်းသည်၊ ယင်း ဒကာအဖွဲ့တို့ပင် ခေါင်းဆောင်ခဲ့ကြသည်။

ဦးဗာကုလ, ဦးမာနိတ, ဦးပညာသာမိ,ဦးအက္ကိရဥာန (ဝိသုဒ္ဓါရုံ-ဇာယမေဒနီ)စာချဘုန်းကြီးများ တတ်အားသမျှ ရရှိနိုင်သမျှ စုဆောင်းကြသည်။

စကားစပ်အမှာ။ ။ယင်း ဆုံးမစာ မှတ်သားဘွယ် ကဗျာများ အများဆုံး ရရှိခဲ့သည်မှာ ယခု သီတင်းသုံး စစ်ကိုင်း အနောက်နား သပြူးရွာ အရှေ့ကျောင်း မဟာနာယက ဆရာတော်(ယခင် လင်းယဉ် ဦးဥတ္တမ)ထံမှ အများဆုံးရရှိပါသည်၊ စုဆောင်း စောင့်ရှောက်ထားသူ အားလုံးကိုပင် ကျေးဇူးတင်ပါသည်။ စံကင်းရွာရှိ ရှေးဆုံးမစာများ ဓမ္မကထိကဆရာတော် ဦးဆန္ဒာမိက,က ဂရုစိုက် ရှာယူပေးပါသည်၊ ကျေးဇူးတင်ပါသည်။

(စာစုအဖွဲ့ ၁၃၃၈-ခု၊)

---

(၁) သုံးဆယ့်နှစ်ကောဋ္ဌာသ အမှန်း

ထေတုမ္ဗေ ဘိက္ခဝေ ဇူမမေဝ ကာယံ၊
ဥဒ္ဓံ ပါဒတလာ အဓောကေသ မတ္ထကာ၊
တစပရိယန္တံ၊ ပူရံ နာနပ္ပကာရဿ,
အ,သုစိနော ပစ္စဝေက္ခထ။

သာမုက္ကံသိက၊ သဋ္ဌာယတန၊ သံယုတ္တဒေသနာ၊ မိန့်မှာ ဟောမြွက်၊ ဓမ္မစက်၏၊ အနက်မြန်မာ၊ မှတ်ဘွယ်ရာဖြင့်၊ သိသာရှုသွယ်၊

အဓိပ္ပါယ်အရမှာ၊ နာမရူပ၊ ငါး၀ ခန္ဓာ၊ ပေါင်းစုကာဖြင့်၊ တဏှာ မောဟ၊ ဒွိမူလဟု၊ စ,အရင်းခံ၊ ရှေးကြောင်းကံတို့၊ စီမံပြုပြင်၊ နာမ် ရုပ် ပင်ကို၊ အထင်မှတ်မှား၊ ပြောင်လှည့်စားက၊ ဤကာ:သတ္တ၊ မနုဿနှင့်၊ ဒေ၀, ဗြဟ္မာ၊ ငါ,ငါ,သူ သူ၊ အသွင်မှုကို၊ ရှင်လူပုဂ္ဂိုလ်၊ သမုတ်ဆိုလျက်၊ အလိုပိုင်းခြား၊ ယောက်ျားမိန်းမ၊ သိမြင်ကြ၍၊ အ,သုဘဓါတ်၊ မှုရင်းဇာတ်မှာ၊ ပညတ်ဖုံးကွယ်၊ ရွံရှာဘွယ်ကို၊ တင့်တယ်လှပ၊ မြဲသုခဟု၊ အ,သုတ၀န်၊ ပုထုဇန်တို့၊ ဘောက်ပြန် တွေးတော၊ အတ္တဘောကို၊ အခေါ,ဥဒ္ဒံ၊ တုံခေါက်ပုံလျက်၊ ခြေ,ဆံ ဖျား,ဆုံး၊ တကိုယ်လုံး၀ယ်၊ အသုံးမ၀င်၊ ညစ်ကြေးထင်သည့်၊ ဆံပင်က,စ၊ ကျင်ငယ်ကျအောင်၊ သုဘ,မနော၊ ဟုတ်သဘောကို၊ နစ်နောတွင်းပြင်၊ ရှုဆင်ခြင်လော့၊ မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့၊ ဖြစ်သ၍မှာ၊ စေ့စေ့ထင်ထင်၊ ကိုယ်ရုပ်သွင်ကို၊ ကိုယ်ပင်ကျိုးကြောင်း၊ မြင် မကောင်းတည်း။ ။ညစ်ဟောင်းပုပ်နံ့၊ ကိုယ်လုံးပျံ့လျက်၊ အနံ့ တွင်းပြင်၊ မြဲသုဓ်သင်၍၊ ရေစဉ်ဆေးလျှော်၊ ဖုံးဖိ သော်လည်း၊ နံ့ စော် မပြယ်၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်နှင့်၊ ထွီဘွယ် မျိုးမျိုး၊ မစင်အိုးသို့၊ ညှီ သိုးစီးစို၊ မပြတ် ယိုလျက်၊ ကိုယ့်ကိုယ်အပုပ်၊ ခန္ဓာရုပ်ကို၊ နမ်းရှုပ် သင့်ပင်၊ ကိုယ်မထင်တည်း။ ။ဥာန်မြင်ဝေးကွာ၊ အဝိဇ္ဇာနှင့်၊ တဏှာ နောက်လိုက်၊ ချို့သူ မိုက်တို့၊ နတ်တိုက်ပူးမှီ၊ ဇော်ဂနီစ၊ ရွာသူမ,နှင့်၊ လင်းတ,ပမာ၊ ရွံဘွယ်ရာကို၊ အာသာငမ်းငမ်း၊ တပ်စွဲ လမ်းလျက်၊ စည်းကမ်းမသတ်၊ တိုးတက်ငတ်၍၊ ရဟတ်စကြာ၊ သံသရာမှာ၊ ခါခါခေါက်ခေါက်၊ ပါယ်ဘုံရောက်လည်း၊ မဖျောက် မဖျက်၊ မက်မြဲမက်၏၊ ရွံဖွက်ညှိတွင်း၊ ရွာ၀က်ဆင်း၍၊ ဘင်တွင်း ၌သော်၊ ပိုးလောက်ပျော်သို့၊ အဟော်ဝတ၊ သြော်သုခဟု၊ နိစ္စ, သုဘာ၊ မှတ်ထင်ခါလျှင်၊ သက္ကာယဋ္ဌိ၊ စွဲ,ဒိဋ္ဌိဖြင့်၊ မသိလိုက်စား၊ မှားကြီးမှားခဲ့၊ တရားကင်းကွာ၊ ယခုခါကား၊ အာကာပတ်ဝိုက်၊ မိုးတိမ်တိုက်နှင့်၊ ညွှန့်မိုက်လကွယ်၊ တောအုပ်လယ်မှာ၊ လျှပ်နွယ် တလက်၊ တခါပျက်မျှ၊ အချက်ကျကျ၊ အလင်းရဘို့၊ ဗုဒ္ဓဘာသာ၊ သာသနာ၏၊ ရောင်ဝါခေတ်မြတ်၊ အလင်းဓါတ်ကို၊ သမ္ပတ်စက်

လှည့်၊ လေးချက်ပြည့်အောင်၊ ရမည့်အရေး၊ ဝေးကြီးဝေး၏၊ ယဉ်ကျေးလိမ္မာ၊ ခွင့်သိညာ၍၊ ဆရာမိဘာ၊ သင်္ဂဟတို့၊ မိန့်ပြဩဝါ၊ လိုက်ယူနာလျက်၊ ညီညာပေါင်းဆုံ၊ ဓမ္မာရုံဝယ်၊ ငွဲထုံသဒ္ဒါ၊ ဝါသနာနှင့်၊ သမ္မာစရိုက်၊ ကောင်းကြိုကြိုက်၍၊ ညဉ့်မိုက်မိုးမှောင်၊ ကွင်းမရှောင်ဘဲ၊ လူ့ဘောင်ကိစ္စ၊ အဝဝကို၊ ပယ်ချနားဖျက်၊ ရက်မပျက်အောင်၊ နေ့ဆက်လ,များ၊ မြတ်ဗရားကို၊ ခ,စားရှိခိုး၊ လွန်မြတ်နိုး၍၊ မျိုးမျိုးပန်းစုံ၊ ဂန္ဓာရုံနှင့်၊ မြူမှုံကင်းဝေး၊ ရေကြည်အေးကို၊ မြတ်လေးဟူပြီး၊ ရောင်စုံမီးမှာ၊ ထိန်ညီးထွန်းလက်၊ ပြိုးပြိုးပြက်နှင့်၊ နှစ်သက်စရာ၊ ပူဇော်ပါ၍၊ ဒေဝါနတ်များ၊ ခံစံစားသည့်၊ ထူးခြားရသာ၊ နတ်သုဒ္ဓါသို့၊ အရိယာသခင်၊ မြတ်အရှင်တို့၊ အစဉ်မုချ၊ သုံးဆောင်ကြသည့်၊ အမတ,ပါန၊ ကာယဂတာ၊ လေ့လာ,ရသ၊ ဩဇ,ပြည့်တည်၊ အမြိုက်ရည်ကို၊ ရှင်ကြည်ဝမ်းမြောက်၊ ကိုယ်စိသောက်သို့၊ ရွေးကောက်ခြယ်လှယ်၊ သုံးဆယ်နှင့်နှစ်၊ နိမိတ်စစ်ဟု၊ မိန့်လှစ်ညွှန်ပြ၊ ကောဋ္ဌာသ၏၊ ပဒ ညီညာ၊ ကေသာ,လောမ၊ မုတ္တံကျအောင်၊ သုဘ,မဘက်၊ ဓိပ္ပါယ်နက်ကို၊ အချက်ကျကျ၊ သိမြင်ကြလျက်၊ မွြက်ဟညီညာ၊ နှုတ်သံသာဖြင့်၊ သဇ္ဈာနာန္တယ်ဝင် အို.... သူတော်စင် အပေါင်းတို့.... နှစ်ထောင်းရှင်ပျ ရွတ်ဖတ် သရဇ္ဈာယ်တော် မူကြပါကုန်အံ့။

(၁၂၉၄-ခု၊ ပြာသိုလရေး)

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အမွှန်း

အစိန္တေယျ၊ အပ္ပမေယျ၊ ကြံစည် တွေးဆ၍ မပိုင်၊ မနှိုင်းယှဉ်နိုင်သော ကျေးဇူး တော်အဟုန်၊ ဂုဏ်တော်အနန္တ တန်ခိုးတော် အဇေယျ တို့၏သခင်၊ လူ,နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအများတို့၏ ညွှတ်တွားဦးတင်ရာ၊ မဟာအတုလ၊ ဘဂဝါသုဂတ၊ မကုဋ္ဌမုနိန်၊ ဒေဝဒေဝိန်၊ ဗြဟ္မာ့ဗြဟ္မိန်၊ သုံးလောက ရာဇိန်သည်၊ ဂိမ္မာသမယ၊ နွယ်ကာလ၏၊ မဇ္ဈိမခါကြို၊ လ,ကဆုန်၌၊ ပုဏ္ဏိန္ဒုစက်၊ ကျော်လွန်တက်၍၊

အထွက်တရက်ရောက်သောနေ့ အခါ၀ယ်၊ အ,သာခရဏာ၊ သဗ္ဗညုတ ဉာဏ် ရွှေသွားလျက်၊ဉုးဖျားလက်မွန်၊ ကဲလွန် သောမနသ်၊ ဉာဏ်တော်မြတ်ဖြင့်၊ ပိုင်းဖြတ် ခွဲဝေ၊ ဥဒါန်းချွေလျက်၊ စေ့ရေထင်ရှား၊ ၀င့်သုံးပါးဟု၊ ရှည်လျားသံသရာ၊ ပစ္စယာကာရ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၊ စက်ရဟတ်ကို၊ မပြတ် မြွော်ချင့်၊ အကြောင်းသင့်၍၊ အခွင့်ဆိုက်ရာ ဟောပြ မိန့်မြွက်တော်မူသည်မှာ....

အဟုတ်အမှန်ကို မသိတတ်သော မောဟ ဟူသော **အဝိဇ္ဇာ**၊ ဘ၀ခန္ဓာ ပင်အသစ်ကို ပေါက်ရောက် ပေါ်ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော **သင်္ခါရ**၊ အသစ်သစ်ဖြစ်ပေါ် ပေါက်ရောက်လာသော ပဋိသန္ဓေ ဟူသော **ဝိညာဏ်**၊ **ဝိညာဏ်** ဖြစ်ရာ အတူပါသော ဝေဒနာ, သညာ, သင်္ခါရ, ကမ္မဇရုပ် ဟူသော **နာမ်ရုပ်**၊ ပသာဒ ငါး၀နှင့် ဘ၀င်,မန ဟူသော **သဠာယတန**၊ အာရုံ ခြောက်ပါးကို တွေ့ထိတတ်သော **ဖဿ**၊ အာရုံ၏ အရသာကို ခံစားတတ်သော **ဝေဒနာ**၊ နှစ်သက်မက်မောတတ်သော **တဏှာ**၊ အာသာငန်းငန်း စွဲလန်းမှားယူတတ်သော **ဉပါဒါန်**၊ သုစရိုက်, ဒုစရိုက်နှင့်တကွ ကြံကြိုက် ရရှိသော ဇူဋ္ဌကျိုး အနိဋ္ဌကျိုး ဟူသော **ဘ၀**၊ မြင့်မြတ် ယုတ်နိမ့်သော ဘ၀၌ အသစ်အသစ် အစ, ဖြစ်ရခြင်းဟူသော **ဇာတိ**၊ အိုမင်း, ဆွေးမြေ့ ပြောင်းရွှေ့ သေဆုံးရခြင်းဟူသော **ဇရာ,မရဏ**။

ဤ တဆယ့် နှစ်ဌာနသောအင်္ဂါ သုံးဖြာကာလ၊ သုံး၀အစပ်၊ လေးရပ်အလွှာ၊ ခြင်းရာနှစ်ဆယ်၊ သုံးသွယ်၀ဋ္ဋ၊ မူလနှစ်ပါး၊ တရားသဘာ၀၊ သတ္တပုဂ္ဂလာ၊ ဗြဟ္မာ, နတ်, လူ၊ ငါသူမရှိ၊ ဆင်းရဲအတိ၊ သိသိ သာသာ၊ အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရ၊ သင်္ခါရကြောင့် ဝိဉာဏ် ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်၊ ဆက်စပ်ဟန်ကို၊ ရွှေဉာဏ်တော်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍၊ ဟောကြား မိန့်မြွက်တော်မူပေသည်၊ ဤသို့လျှင် သမုဒြာ အလယ်ယုန်သူငယ်တို့ ထောက်တွယ်ရာမရ ပမာပြသို့၊ သက္ကဗြဟ္မာ၊ ကဝိန္ဒာနှင့်၊ လူပါမကျန် မျိုးသာမန်တို့၊ ဟောရန်ကိုကား၊ မဆိုထားနှင့်၊ နာကြားဘို့ရာ၊ ခွင့်အခါကို၊ သေချာမလွယ်၊ လွန်ဆန်းကြယ်သည့်၊

မိပွါယ်ခက်ခဲ၊ နက်နဲစွာလှ၊ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်၊ ဒေသနာတရားမြတ်ကို၊ သိမှတ်သင်ခြင်း၊ ထင်မြင်စိတ်တွင်း နှလုံးသွင်းနိုင်ပါသမျှ၊ ကြည် ညို မြတ်နိုးသော စိတ်ဆန္ဒဖြင့်၊ သဇ္ဈာန နှယ်ဝင်၊ အို- သူတော်စင် အပေါင်းတို့.... နှစ်ထောင်းအားရ၊ ရွှင်ပျသာယာ၊ ညီအညာဖြင့်၊ ကောင်းစွာပိုင်းဖြတ်၊ ရွတ်ဖတ်သရဇ္ဈာယ်ကြပါကုန်အံ့။

(၁၂၉၄-ခု၊ ပြာသိုလရေး)

စံကင်းမှ ပေးသောစာ

လင်းယဉ် ၄-ရွာ ဥပါသကာများသို့

သမ္မာဒိ တရားများကို သိသမျှ, တတ်သမျှ, ဟော, ပြော, ပြသ ပေးပါမူကား၊ လိုက်နာသူတို့ ကျေးဇူးများမည်၊ သမ္မာဒိတရားနှင့် ညီညွတ်စွာနေပါက ပစ္စုပ္ပါန်သံသရာ၌ နှစ်ဖြာသောအပြစ်၌ ကေန် စင်စစ် လောကရေး-ဓမ္မရေး လုံလောက်၍ ဂုဏ်သိရ်ကြီးမြင့် တင့် တယ် ချမ်းသာမည်၊ မျက်မြင်ဒိဋ္ဌ တွေ့မြင်ရသော ဘယ်သူ့ကိုမဆို စစ်ဆေး၍ကြည့်ပါ၊ **သမ္မာဒိတရားကင်းသူ ဆင်းရဲမည်၊ မကင်း သူ ချမ်းသာမည်၊** မြန်မာ လူမျိုးတို့မှာ ဗရားဟောဒေသနာ ရှိနေ ပါလျက် မသိကြ၊ မဟောကြ၊ သိသောသူများကလည်း နည်းလမ်း ကျနစွာ မလိုက်နာကြသဖြင့် တနိုင်ငံလုံး အောက်တန်း ကျလျက်၊ လူမျိုးတိုင်းကို အားကိုးရှုမျှော် သခင်ခေါ်လျက် မော်၍ ကြည့်နေ ရ၏။

ဗုန္ဓိယ၌ ကွန်ဂရက်က ၎င်း၊ ခနရှင်တို့က ၎င်း၊ မဟာရာဇာ မင်းသား များကငင်း (မြန်မာပြည်ကို ပေးအပ်မည့် ညံ့ဖျင်းသော အုပ်ချုပ်ရေးထက် ပိုမိုညံ့ဖျင်းသော) ပြည်ထောင်စု အုပ်ချုပ်ရေးကို မကြိုက် မနှစ်သက် ကန့်ကွက်ပယ်လှန် လက်မခံ ရှိနေသေးသည်ကို ပင်၊ ဗုန္ဓိယပြည်ထောင်စုသို့ **ပါဝင်လိုကြသော ဒို့ဗမာတို့ ရှိနေ ကြသေး၏၊** သမ္မာဒိတရားလက်ကိုင် ခံ့ခိုင်တင့်ကြွား အထက်တန်း

စားထဲက ဒို့ဗမာတို့ ဖြစ်နေပါမှုကား ဘယ်သူ့ကိုမှ အမှုထားရ မည်မဟုတ်ချေ။ **"နိုင်ငံရေးကို မပြောချင်၊ မရေးချင်သော်လဲ"** စားသင့်သမျှစား၊ ဝတ်သင့်သမျှဝတ်, ပေးသင့်သမျှပေး, အရေးအ ရာ ထင်ထင် လူရာဝင်နိုင်ဘို့ သမ္မဒါ ချို့ယွင်းက ကြည့်မျှော်လို့ မြင် နိုင်မည် မဟုတ်၊ သမ္မဒါ ရှိနေသော လူမျိုးခြားများကို ကြည့်ပါ၊ သမ္မဒါနှင့် ပြည့်စုံသော အိမ်နီးချင်းကို အားကျပါ၊

တို့ အိမ်၌ ရှော်ကလေး တပင် မရှိလျှင် သမ္မဒါ လစ်လပ်လို့ဟု မှတ်ပါ၊ သမ္မဒါ ရှိလျှင် ရွှေ, ငွေ မရှားနိုင်ပါ၊ **'တပြား, နှစ်ပြား ရ၍ထား၊ ကုလား တိုက်ကြီးတယ်'**လို့ ဒို့ဗမာတို့ ဆိုကြ၏၊ ဒို့ဗ မာပြည်က မန်းကျည်းသီးကိုပင် တနှစ်လျှင် ခြောက်သိန်း မဒရပ် သို့ ပေးရ၏၊ ဒို့ဗမာပြည်မှာ ပိုက်ဆံရှားလှပြီး၊ ကြီးကြီး, ငယ်ငယ် သမ္မဒါတရားနှင့် ညီညာစွာ တရွာလုံး, တမျိုးလုံး, တပြည်လုံး, ကျင့်နေကြည့်ပါ၊ သိသိသာသာ၊ ရပ်, ရွာ, တိုင်းပြည် စည်ပင် ဝပြော–ပစ္စည်းပေါမည်။

(က) ထကြွ, သိမ်းဆဲ၊ မျှသုံးစွဲ၊ ပေါင်းမြဲ မိတ်ဆွေကောင်း၊၊
(ခ) သဒ္ဓါ, သီလ၊ ကျင့်စာဂ၊ ဥာန, ဆင့်ကာ လောင်း၊
(ဂ) ရှေ့လေးပါးမှာ၊ ရှိဘိုရာ၊ နောက်မှာ နောက် ကောင်း ကြောင်း။

(အဌက အင်္ဂုတ္တရ၌ အကျယ်ပါ၏)

မိုးဟင်းသောက်ရွာဇာတိ

ရွှေအင်ပင်ဆရာတော်ကို အားရနှစ်သက်သဖြင့်

ရေးသော စာ (လင်္ကာ)

ဇမ္ဗူမြတ်စွာ၊ စိန္တေယျာ၏၊ သာသနာရောင်ရှိန်၊ ထွန်းလင်းထိန် လျှက်၊ သူရိန်ထောင်သောင်း၊ ပြိုင်စုပေါင်းသို့၊ ခေတ်ကောင်းကြုံ လာ၊ ဤအခါကား၊ သဒ္ဓါသန္တစင်၊ **ရွှာလင်းယဉ်** နှင့်၊ တူယှဉ်ဂုဏ်

မောက်၊ **ရွာမိုးသောက်** ဟု၊ ထွန်းပေါက်နယ်ပေါ်၊ ဟိုးဟိုးကျော်လျက်၊ သူတော်စိတ်ဝင်၊ ဥာန်ကြီးရှင်တို့၊ နှုတ်တွင်မဆန့်၊ အံ့ကြီးအံ့၍၊ ရန့်ဂုဏ်ရည်၊ မွှေးပျံ့လည်ဘို့၊ ဇာနည်တပါး၊ မေတ္တာအားကြောင့်၊ ထင်ရှားသတင်း၊ လင်းကြီးလင်းခဲ့၊ လူမင်းနတ်မင်း၊ ဗြဟ္မာမင်းနှင့်၊ မင်းမင်းသခင်၊ သုံးလူ့ရှင်၏၊ ထက်ခွင်နတ်ရွာ၊ ဝတိံသာ၌၊ မာတာမိနတ်၊ ကျေးဇူးဆပ်သည့်၊ မြင့်မြတ်လှစွာ၊ ဘိဓမ္မာကို၊ ဤရွာနေသူ၊ များဗိုလ်လူတို့၊ ကြည်ဖြူဆန္ဒ၊ လေ့လာကြ၍၊ ကာလချိန်ခါ၊ မြင့်မကြာပင်၊ ရပ်ရွာအလုံး၊ ခြိမ့်ခြိမ့်အုံးမျှ၊ စ, ဆုံး – ကုန်အောင်၊ နှုတ်တိုင်းဆောင်လိမ့်၊ တိမ်းရှောင်လွှဲဖို့၊ ကံ့ဥာန်မဲ့၍၊ နုံ့နဲ့ခွန်အား၊ မရှိငြားက၊ စိတ်ထားသဒ္ဓါ၊ ကူညီပါလော့၊ ရှေးခါဆည်းပူး၊ ကောင်းမှုထူးကြောင့်၊ ချီးကျူးပိုင်ပိုင်၊ မကုန်နိုင်သည့်၊ ခန့်ခိုင်ကုသိုလ်၊ ရ,ယူလိုမူ၊ ပင်ကိုယ်စိတ်ခတ်၊ လွန်မြင့်မြတ်လျက်၊ မိန့်မှတ်သချာ၊ ထေရ်မဟာ၏၊ ဩဝါနက်လေး၊ အမြိုက်ဆေးကို၊ တိုက်ကျွေးသမျှ၊ သုံးဆောင်ကြလော့၊ ခွင့်ရကြုံလာ၊ ပွဲတော်ခါ၌၊ ဩဘာစကား၊ ဆိုမြွက်ကြား၍၊ တရားသေတ္တု၊ ဆင်မြန်းရှုဘို့၊ ကက္ကရုပမာ၊ ပန်းရွှေစာကို၊ ကြော်ငြာဖြန့်ဝေ၊ ရယူစေသည်.... ကျက်သရေမြင့်ထွား ဆင့်ဆင့်ပွါး။

စာပြန်ပွဲတိုင်း ရွတ်ဆိုကြသည်။
(၁၂၉၇-ခု ရေး)

ရှမ်းကုန်းရွာ

ဝိနည်းပြန်ပွဲ အခန်းအနားပွင့် စာတန်း။

ဘဝဂ္ဂေ သပ္ပုရိသာ၊ ဗုဒ္ဓဘာသာ သမ္မာန္တယ်ဝင် ကျင့်ရိုးစဉ်လျက်၊ ခင်မင်တရား လွန်ကိုးစားဘို့ ပွားများ ကြည်ဖြူ နည်းမှန်ယူသည့်၊ ညီတူစုပေါင်း အို သူတော်ကောင်းတို့၊ ဝိဝိဓဝိသေသနယတ္တာစ၊ များပြားထူးဆန်း၊ သန့်ချာမှန်း၍ ဂဏန်းစေ့စုံ ရေတွက်၍

မကုန်သည့် အဖုံဖုံသော နည်းရှိသောကြောင့်ငင်း၊ ကာယဝါစာနုံ၊ ဘဝရှည်ကြာ ဝါသနာကို၊ ဝိနယတော်စ၊ မဂ်မြင်ဖိုလ်ထိ၊ နိဗ္ဗာန် သိလျက်၊ ဝိရိအမှု၊ မြင်ကြားသူတို့၊ ကြည်ဖြူစိတ်အေး၊ လွန်မြတ် လေးဘို့ ယဉ်ကျေး လိမ္မာအောင် ဆုံးမတတ်သော ကြောင့်ငင်း၊ ဝိနယံနာမ၊ သုံးဖြာ ပိုင်းဖြတ်, ပိဋကတ်တွင် သိမှတ်စရာ သိက္ခာ နိသျှည်း၊ ပေါင်းဖွဲ့စည်းသည့် ဝိနည်း တရားတော် မည်သည်ကို၊ ဇူဒါနိ၊ ဝဋ်သံသရာ ရှည်ကြာရစ်ဝဲ ဩဃထဲ၌ ကြိုခဲကြိုတောင်း ခါ ကောင်းမင်္ဂလာ ဤအခါ၌၊ သဗ္ဗာယန္တိ၊ ပုဒ်အက္ခရာ, သချာမှန် ကန်၊ ပြန်ဆိုတော်မူကြကုန်၏၊ တုမှေ၊ စိတ်ထားကြည်ဖြူ နည်းမှန် ယူသည့် သင်သူတော်ကောင်း တို့သည်၊ အနုမောဒထ၊ ကောင်း ချီးကြေးကြော်၊ သာခုခေါ်လျက်၊ ရွှင်ပျော်စိတ်ဝမ်း ပီတိလွှမ်း၍၊ စိမ့်ချမ်းကိုယ်လုံး၊ သက်ဆုံးမပျောက် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ အနု မောဒနာ ပြုကြပါကုန်လော့။

ဝိသုဒ္ဓါရုံ ရှင်အဂ္ဂိယပဏ္ဍိတ ရဟန်းခံ ဩဘာစာ။

၁။ မြန်ပြည်ကြက်သရေ၊ ပွင့်ဖြိုးဝေသား၊ အောင်မြေပူရ၊ မြို့ ဇေယျ၏၊ သာစွအခြေ၊ မြောက်ရပ်မြေဝယ်၊ ညာကျေ သတင်း၊ မွေးပျံ့သင်း၍၊ ခံတွင်းနှုတ်လျှာ၊ မြိန်ရှက်စွာဖြင့်၊ ဩဘာဂရက်၊ သိမ့်သိမ့်တက်အောင်၊ ဆိုမြွက်ဘွယ်သာ၊ ရွှေယဉ်ရွာ၌၊ စဉ်လာမျိုး ရိုး၊ ဂုဏ်သိရ်တိုးလျက်၊ ဘေးဘိုးမှစ၊ ခုတိုင်ကျအောင်၊ **ရှင်အဂ္ဂိယ ပဏ္ဍိတ**၊ သာကီယဇာတ်၊ မြင့်မြတ်လှပေ၊ သာမဏေ၏၊ မျိုးဆွေ စပ်ရာ၊ ပေါင်းများစွာနှင့်၊ ရပ်ရွာလုံးပင်၊ ဖြူသန့်စင်၍၊ ချစ်ရှင်မြတ် စွာ၊ သာသနာကို၊ သဒ္ဓါပိုမို၊ လွန်ကြည်ညိုခဲ့၊ နောင်ကိုမျိုးမျိုး၊ ဆင့်ဆင့်တိုး၍၊ မြတ်နိုးဉာန်ရောင်၊ ပြောင်ထက်ပြောင်လျက်၊ မိုက် မှောင်ပိတ်ကာ၊ အဝိဇ္ဇာကို၊ ပယ်ခွါစွန့်ထား၊ ကျင့်တရားဖြင့်၊ ရှည် လျားဝက်ဘာ၊ ဝဋ်သံသရာမှ၊ ခေမာဌာန၊ မြန်ရောက်ကြဘို့၊ **ရှင် အဂ္ဂိယ ပဏ္ဍိတ**၊ သာကီယဇာတ်၊ မြင့်မြတ်လှပေ၊ သာမဏေ

ကောင်း၊ ရဟန်းလောင်းကား၊ အကြောင်းညီညာ၊ ပေါ်ထွန်းလာ
သည့်.... ပြည်ရွာကျိုးရောက် မြင့်စေသော်ဝ်။

၂။ ဥာန်ရည်ပွက်ဝေ၊ ဂရက်ရေနှင့်၊ တက်နေ့ပမည်း စိန်ရောင်
ခြည်သို့၊ ထိန်ကြည်ဝင်းပ၊ ထက်တန်းကျသည့်၊ **ရှင်အဿဇိယပဏ္ဍိတ**
သာကီယဝင်၊ တပါးရှင်ကား၊ သန့်စင်ဆက်သွယ်၊ လွန်တင့်တယ်
သည့်၊ အနွယ်အရိုး။ ရဟန်းမျိုးတည်း၊ တန်ခိုးဂုဏ်သိရ်၊ ညှိုးမမှိန်
သည့်၊ ရောင်ရှိန်ထွန်းလင်း၊ သုံးလူ့မင်း၏၊ ထံရင်းမဟော်၊ အနွယ်
တော်ကို၊ ရှုမျှော်တင်သိ၊ မြင်လိုဘိမူ၊ ဒက္ခိဏာယျာ၊ များသံဃာ
တွင်၊ ကေဇာထက်မျက်၊ ဝိနည်းဘက်၌၊ တေဒဂ်ရာထူး၊ ခွန်းမိန့်
ကျူး၍၊ တဉ္ဇုးအမှတ်၊ ထင်ထားအပ်သည့်၊ အမြတ်ဓိပတိ၊ ဥပါ
လိမှ၊ အာဒိစတွင်၊ ထေရ်ရာဝင်မှာ၊ ဖြူစင်နိကာယ်၊ ပေါင်းဆက်
သွယ်၍၊ မြန်နယ်မဆန့်၊ သတင်းပြန့်သည့်၊ သီးသန့်ကျော်ထင်၊
ဂိုဏ်းရွေကျင်တည့်၊ လူတွင်တင့်တယ်၊ ရဟန်းဝယ်မြတ်၊ မျိုးရိုး
မတ်၍၊ နွယ်ဇာတ်သုဒ္ဓ၊ စုံပြည့်ဝသည့်၊ **ရှင်အဿဇိယပဏ္ဍိတ**၊ ပုဂ္ဂလ
ဝိသေဌ်၊ ရဟန်းဖြစ်၍၊ ဓမ္မရာဇ်မြတ်စွာ၊ သာသနာသည်.... ရှည်
ကြာဖြိုးမောက် တင့်စေသော်ဝ်။

၃။ မှန်တည်ခက်မွေ၊ နက်နဲပေသား၊ သုံးထွေသတ်မှတ်၊ ပိဋ္ဋ
ကတ်၌၊ သိတတ်စေရာ၊ အခြေစာ့ဟု၊ သဒ္ဒါ့သင်္ဂြိုဟ်၊ ဇာနည်မိုရ်
တို့၊ ထုတ်ဆိုသမျှ၊ များပြားလှသည့်၊ ကျမ်းမ့ကျမ်းငယ်၊ အသွယ်
သွယ်တည်း၊ အံ့ဘွယ်ရောပြွမ်း၊ တကျမ်းကျမ်း၌၊ နည်းလမ်းစေ့
စုံ၊ ရေမကုန်မျှ၊ ဖုံဖုံ ဆန်းကြယ်၊ သမုဒ်လယ်တွင်၊ ယှူဆယ်ကြရာ။
ရတနာသို့၊ သဒ္ဒါလုံးပန်း၊ ဥာန်ကုန်လှမ်း၍၊ အစွမ်းထက်စွာ၊ သင်
ယူပါလည်း၊ ယူရာထင်ထင်၊ ကြွင်းလျက်ပင်တည့်၊ သို့စဉ်များစွာ၊
အခြေစာကို၊ လေ့လာမပျက်၊ ရှည်ကြာဆက်၍၊ နှုတ်တက်ရအောင်၊
အာဂုမ်ဆောင်လျက်၊ စာစောင်သင်ရိုး၊ အမျိုးမျိုးဝယ်၊ ဇယ့်ဒိုး့
ပုံဟန်၊ ချက်တိုင်းမှန်သား၊ ကံ့ဥာန်ထူးလှ၊ (**ရှင်အဿဇိယပဏ္ဍိတ**)
သာကီယဇာတ်၊ မြင့်မြတ်အခြေ၊ သာမဏေကား၊ ငါးထွေအင်္ဂါ၊

စုံညီစွာသား၊ သိက္ခာယူတင်၊ ရဟန်းသွင်ဖြင့်၊ လူရှင်တဝေး၊ ကိုယ်စိတ် အေးဘို့၊ မြှိုက်ဆေး ရသာ၊ ဝေငှပါသည်.... ကြည်သာချီးသောက်, ကျင့်စေသောဝ်။

[၁၂၉၈-ခု၊ ဝါဆိုလဆန်း ၁၂-ရက်၊ ရဟန်းဘိသိက်ခံပွဲ၌ ကျောင်းသား "မောင်အောင်ငြိမ်း" ဖတ်ရန် ရေးပေးသည်။ ယခုအခါ ဆရာတော်ကြီး၏ စောင့်ရှောက် အုပ်ချုပ်မှုကြောင့် (ဝိသုဒ္ဓါရုံ-ဝန်ဆောင်ဆရာတော်) "ဦးအဿိယ" ဟု ထင်ရှား ကျော်စောလျက် သိက္ခာဝါ ၃၄-ဝါ ရနေပြီ။]

"စာစုများ"
(၁၃၃ -၃၊)

မန္တလေးမှ ခံကာင်းသို့ပေးစာ။

မဂ္ဂဗီဇော အပါယေသု၊ နိမုဂ္ဂေါ သမယေ ဂတေ၊
ဥမ္မုဇ္ဇိတွာန ဗုဒ္ဓါနံ၊ မဂ္ဂံ လဘေယျ သန္တိကေ။

မဂ်မျိုးစေ့ ရှိသူသည် အပါယ်ဘုံတို့၌ နစ်မြုတ် ငုတ်နေ ရသော်လည်း မဂ်ပင်ပေါက်ချိန် အခါတန်လျှင် ဗုဒ္ဓရှင်တို့၏ အထံတွင် အပါယ်ဘုံမှ ပေါ်တက်၍ မဂ်ဉာဏ်ကို ရမြဲဖြစ်၏၊ အပါယ် ဆင်းရဲ ကင်းလွတ်ခါ ဘဝသံသရာမှာ သုဂတိဘုံ၌သာ ဖြစ်နေရပါမူကား ပြောဆိုဘို့မရှိ ဗုဒ္ဓရှင်များကို ဖူးမြင်တွေ့ကြုံရ၍ တောင့်တတိုင်း သောဆုဖြင့် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို ရပေမည်တည်း။

(နောက်စာရှက်များ ပျောက်နေ၏)

၁၂၉၈—ခု၊ ရှမ်းကုန်းရွာ ဝိနည်းစာပြန်ပွဲ ရွတ်ဖတ်သည့်-စာ

သမ္မာသမ္မာတိ ဗုဒ္ဓဿ၊ ဓမ္မာဓမ္မာတိ သာသနံ၊
ဟတ္ထာဟတ္ထာတိ မောဟန္တံ၊ ထိရံထိရံဝ တိဋ္ဌတိ၊
တာဝ တိဋ္ဌတု သောပိ၊ အမှာကံ ဝိနယုဿဝေါ။

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဘိဗုဒ္ဓသ၊ မှန်ရာကန်ရာ ဥာန်မဟာဖြင့်၊ ဓမ္မာတည့်တည့်၊ မြန်စွာသိသော၊ ကဝိအပေါင်း၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအရှင်ကောင်းတို့ထက်၊ ထောင်သောင်း မက၊ သာလွန်လှသည့်၊ ဂေါတမ နွယ်ဘွား၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ မြတ်ဗရား၏၊ ဓမ္မာဓမ္မာဘိသာသနံ၊ ကြံမိကြံရာ ကြံဘန်ကာဖြင့်၊ဖွေရှာဟောကြား၊ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂ,အတ္တကိလမထာနုယောဂ တည်းဟူသော အယုတ်တရား နှစ်ပါးတို့ထက် ဆ,ထက် လွန်ကြူး၊ အထူး ကဲသာ၊ ပဋ္ဌိမပဋိပဒါ တည်းဟူသော သာသနာတော်မြတ်ကြီးသည်၊ အဘိမောဟန္ဓံ၊ မိုက်မှောင်တကာ များပြားစွာထက် အရာမက သာလွန်လှသည့် မောဟလွှမ်းဖုံး အဝိဇ္ဇာ တည်းဟူသော အမိုက်တိုးကို၊ ဟတွာဟတွာ၊ နဘာန်အဇဋ္ဌာ ဌာန်အာကာဝယ် ရောင်ဝါထိန်လင်း၊ ရှင်နေမင်းသို့၊ ပယ်ရှင်းနှင်းဘောက်၊ဖျက်ခွင်းဖျောက်၍၊ထိရံထိရံ၊ တည်တည်တန့်တန့် ရှည်ရှည်ခန့်ခန့်သာလျှင်၊ တာဝတိဋ္ဌတု၊ အကြင်မျှလောက် မပ,ပျောက်ပဲ၊ လျှမ်းတောက် ရှိန်ပြင်း၊ ထိန်ထိန် ဝင်းလျက်၊ ထွန်းလင်း ပျံ့မွှေး၊ ရန့်ပြေး၍၊ တည်သေးပေ၏၊ တာဝ၊ အံ့ဩဘွယ်ရာ သာသနာ၏ ရှိန်ဝါမပျောက် တည်ထွန်းတောက်သည့် ထိုမျှလောက်သော အခါ ပတ်လုံး၊ အမှာကံ၊ သဒ္ဒါတရား တိုးပွါး ဖွင့်ဖြိုး ကုသိုလ်မျိုးကို၊ စိုက်ပျိုးလေ့ ရှိကြ ပါသော၊ **ရှမ်းကုန်းရွာ သာသန ဒါယကာ**၊ ရွာသူရွာသား အများသော အကျွန်ုပ်တို့၏၊ သောပိ,ဝိနယသဝေါ၊ သာသနာတော် အရေး၊ မြတ်လေး မပျက်၊ နှစ်ဆက် စီစဉ်၊ ကျင်းပဆင်သည့် သဘင်ကျော်ဟိး, ဤ **ဝိနည်းပြန်ပွဲတော်ကြီး** သည်လည်း၊ တိဋ္ဌတု၊ ပြန့်သံ, ဆိုသံ, သာဓုသံဖြင့်၊ ဆူညံကျယ်ပြန့် နယ်တိုင်း နှံ့အောင် ရန့်မစဲ တသဲသဲနှင့် အမြဲ ကြည်သန့် အရှည် ခန့်၍ တည်တန့်ပါစေသတည်း။

(သံဃာများ စာပြန်တဖွဲ့ တဖွဲ့အပြီးတွင် တဦးဦးက ဘတ်ဆိုရ၏)

(ရှမ်းကုန်းရွာကျောင်း)
ဇင်းဘီ ဆရာတော်ချာပနှ ရဘုဒိုဒ်ခုံ။

၁။ ဆင့်ခြေါက် နတ်ဘုံ၊ မွေးပျို့ထုံ၍၊ အုပ်ခြိုက္ခန့်မြူ၊ ရှင့်ဂုဏ်ထူးကို၊ ချီးကျူးကြော်ငြာ၊ နတ်များစွာတို့၊ သဒ္ဒါတိုးပွား၊ ရှင့်တရားကို၊ နာကြား လိုကြောင်း၊ ခွင့်ပန် တောင်းထင့်၊ နိမ့်စောင်းကြမ္မာ၊ ထောင့်နှစ်ရာနှင့်၊ သချ်ာဆင့်တိုး၊ ကိုးဆဲ့ကိုးဟု၊ နှစ်ဆိုးကြိုရ၊ ဝါဆိုလ၏၊ ပက္ခစန်းသက်၊ ဆဲ့တရက်ဝယ်၊ ယဥ်စက်ဝေဟင်၊ ထောင်မြင်း နှင်၍၊ အရှင်ဆရာ၊ နတ်တို့ ရွာသို့၊ စကြာ ဖြန့်သန်း၊ ကြွချီမြန်းခဲ့၊ ရွှင်လန်း မြူးပျော်၊ သောင်းထိုက် ကျော်အောင်၊ ရွှေဘော်နတ်ပေါင်း၊ ခြိမ့်ခြိမ့်ညောင်းမျှ၊ ညွတ်ပြောင်း ခ,ယ၊ ဖူးမျှော်ကြလိမ့်၊ ဌာနလူ့ရွာ၊ ဤနယ်မှာကား၊ မိုရာကွာကင်း၊ တပည့်ရင်းတို့၊ ရင်တွင်းပူဆာ၊ ရေဝေးကြာသို့၊ မျက်နှာမလှ၊ ညှိုးနွမ်းကြ၍၊ တ,သ မြည်တမ်း၊ ထင်ယောင်ယမ်းဖြင့်၊ စိမ့်ချမ်းဘဝင်၊ ဟိုယခင်က၊ သွန်သင် ပြလည်း၊ တရားမေ့လျက်၊ လွမ်းငွေ့ပိုကဲ၊ လွမ်းဟုန်သဲသည်....ကြည်ကွဲမဆုံး နိုင်ရာပါဗရား။

၂။ သင့်လျောက်ပတ်ရုံ၊ ဖြစ်ရေးပုံကို၊ ပဒုံဆယ်လက်၊ ဖူးမြင်ထက်ဝယ်၊ တင်ယှက်ညွတ်ကာ၊ လျှောက်ထားပါအံ့၊ သိက္ခသုံးပါး၊ မြတ်တရားကို၊ ပွါးများ ဆင်ခြင်၊ ရညကင်နှင့်၊ ဓုတင် မွေ့လျော်၊ တောမှာ ပျော်လျက်၊ လောင်းတော်ဆုကြီး၊ ပွင့်လုနီးသို့၊ အံ့ချီးလောက်ပေ၊ ရှင့်အနေကို၊ စေ့ရေလက်ချိုး၊ လွမ်းရှိန်တိုး၏၊ ကောင်းကျိုးနှစ်တန်၊ ခံစားရန်ဟု၊ လမ်းမှန်စစ်ဆေး၊ နည်းကောင်းပေး၍၊ ယဥ်ကျေး ကျင့်ဖြူ၊ ရွာနေလူကို၊ ကိုယ်တူညီမျှ၊ တရားရဘို့၊ နေ့ညများစွာ၊ မိန့်ဩဝါဖြင့်၊ သာယာလှစ်ချွေ၊ ညွှန်ပြပေ၏၊ မိုလ်ခြေများလျှင်း၊ ရှင်သေမင်းနှင့်၊ လူချင်း လိုလူ၊ ဖြစ်ပါမူကား၊ ရွာသူရွာသား၊ တပည့်များတို့၊ ဒုတ်, ဒါး စွဲကိုင်၊ စစ်ရေးပြိုင်လျက်၊ အနိုင်မာန်မူ၊ ရှင့်ကိုယူအံ့၊ မတူအားပြော့၊ ကိုယ်စိတ်ရှော့၍၊ ငေးမော့ခွေယိုင်၊ စုရုံးဆိုင်လျက်၊ ကြုံမှိုင်လှိုက်လှဲ၊ မျက်ရည် ဝဲသည်.... သည်ပွဲအရှုံးတိုင်ရာပါဗရား။

၃။ မြင့်အောက်လတ်ကြို၊ သုံးပါးဘုံ၌၊ ဆန်စုံသွားလာ၊ သတ္တဝါတို့၊ ဖြစ်ရာဌာန၊ ဘုံဘဝ,ဝယ်၊ အစသန္ဓေ၊ အိုနာသေနှင့်၊ တွေ့တွေ့ဒုက္ခ၊ ထုတ်ဖော်ပြသည့်၊ ဓမ္မစကြာ၊ မိန့်ခွန်းလာကို၊ သူငါအများ၊ မဆိုထားနှင့်၊ ဗြဟ္မာသော်မှ၊ မလွန်ရတည်း၊ ကာလစစ်တွက်၊ လျှပ်,တပြက်ဝယ်၊ ဖြစ်ပျက်များစွာ၊ ဓမ္မတာကို၊ ပညာနှစ်လုံး၊ ဆင်ခြင်သုံး၍၊ ရှုံမုန်းပြစ်မြင်၊ သံဝေထင်လျက်၊ ငါပင်,ငါစွဲ၊ ငါကပဲ,ဟု၊ ငါ့စွဲ ဟန်လုံး၊ အားရှိကြုံးက၊ လှောင်ပြိုး ပျက်ပြယ်၊ သေမင်းရယ်လိမ့်၊ မဖွယ်မသင့်၊ မာန်စုံဖွင့်၍၊ မဝင့်ထိုက်ပေ၊ ဆီးနှင်း ကြွေသို့၊ ပျက်ကြွေ လွင့်ခြောက်၊ ကုန်ဆုံးပြောက်မည့်၊ လေအောက် တိမ်တူ၊ နာမ်ရုပ်မှုကို၊ နည်းယူ လမ်းကျ၊ အရှင်ပြလို့၊ သောက ထွေလည်၊ ဝေမစည်အောင်၊ ဖြေဆည် နှိပ်ထား၊ သင့်သောအားဖြင့်၊ တရားယှဉ်တွဲ၊ သံဝေစွဲသည်.... တည်မြဲနှလုံး စိုင်မှာပါဗျား။

ဓမ္မစကြာပွဲတော် ပိုဒ်စုံရတု။

၁။ **လောင်းမင်းပရမေ၊** မြတ်စိန္တေကား၊ သဒ္ဒေမျှားစွာ၊ ကပ်ကမ္ဘာ၌၊ ဆယ်ဖြာပါရမီ၊ ငါးစာဂီနှင့်၊ သုံးလီစရိယ၊ သမ္ဘာရ,ဟု၊ ဓမ္မကျင့်သုံး၊ နည်းအားလုံးကို၊ ယူသုံးဖြောင့်တည်၊ ကွန့်မလည်ပဲ၊ တည်ကြည်စိတ်သန်၊ အဓိဋ္ဌာန်ဖြင့်၊ နိဗ္ဗာန်ရည်ရူး၊ ဖြည့်ဆည်းပူး၍၊ ဆုထူးပြည့်စုံ၊ သုံးပါးဘုံဝယ်၊ လွှမ်းခြုံကြော်ကြား၊ ခေ ယငါးကို၊ ပိုင်းခြားထင်ထင်၊ ကိုယ်တိုင်မြင်လျက်၊ လေးအင်သစ္စာ၊ မြိုက်ဩဇာကို၊ စိတ်ဖြာဟောပြ၊ ပေးဝေငှာတို့၊ ပြည်မ,ဗာရာ၊ မိဂဒါ,သို့၊ စကြာဖြန့်ချီ၊ ငါးဝဂ္ဂီဟု၊ ကျင့်ညီသူများ၊ အဉ္ဇုးထား၍၊ တရားလေးနက်၊ ဓမ္မစက်ကို၊ ဟောမြွက်သံသာ၊ မိန့်ခွန်း ဖြာသည်.... တေဇာ မြင့်မိုး ထင်ပေါ်တည်း။

၂။ **ကြောင်းရင်းအခြေ၊** ကျိုးဖြစ်လေတည်း၊ လေးထွေသစ္စာ၊ ဒေသနာတွင်၊ ဦးစွာဖော်ပြ၊ ထင်ရှားလှသည့်၊ ဒုက္ခသစ္စာ၊ ယင်း

သစ္စာ၏၊ ဖြစ်ရာ မူလ၊ သမုဒယနှင့်၊ ဒုက္ခ သမုဒယာ၊ ချုပ်ငြိမ်းရာကား၊ နိရောဓမှန်၊ မြတ်နိဗ္ဗာန်တည့်၊ နိဗ္ဗာန်သစ္စာ၊ နိရောဓာသို့၊ ရောက်ရာကျင့်စဉ်၊ ရှစ်မဂ္ဂင်ကား၊ ခေါ်တွင်သချာ၊ မဂ္ဂသာတည်း၊ သစ္စာလေးချက်၊ သဘောခက်ကို၊ ထိမ်နက်မချန်၊ လောကီဉာဏ်ဖြင့်၊ နည်းမှန်တိတိ၊ လျော်စွာသိက၊ ဒိဋ္ဌိမျိုးမျိုး၊ အမှောင့်ဆိုးကို၊ နှိမ်ချိုးဖျက်ချေ၊ ဆုတ်နစ်စေလျက်၊ မဇ္ဈေပဋိပဒါ၊ အကျင့်မြတ်ဖြင့်၊ ဖြောင့်မတ်ကေန်၊ နန်းနိဗ္ဗာန်သို့၊ လျင်မြန်ရောက်ရာ၊ တက်လမ်းသာသည်.... သချာကျင့်ရိုး မြင်မြော်တည်း။

၃။ **ကောင်း၊ ခြင်းအသရေ၊** ပွင့်လင်းပေသား၊ ပုဗ္ဗေကတ၊ မြတ်ပုညကြောင့်၊ မိဘဆရာ၊ ဥာတကာနှင့်၊ သဟာမိခင်၊ သူတော်စင်တို့၊ သွန်သင်နားချ၊ တရားပြ၍၊ လောကရေးရာ၊ ဓမ္မတာနှင့်၊ ကျမ်းလာအသင့်၊ လိမ္မာခွင့်ကို၊ ထောက်ချင့်ဆက်သွယ်၊ ဖျက်မပယ်ပဲ၊ သက်ရှယ်နှုထွား၊ သူငယ်များပင်၊ တရားမှတ်ဘိ၊ လမ်းမှန်သိလျက်၊ ပတိရူပါ၊ ဤရပ်ရွာကား၊ ခေတ်ခါသဘော၊ စာတတ်ပေါ၍၊ စိတ်ဇောဖြူစင်၊ စာပွဲဝင်ကြ၊ လုလင်ယောက်ျား၊ ကာလသားတို့၊ ထူးခြားပျော်ရွှင်၊ လေ့ကျက်သင်၍၊ မဂ္ဂင်ဖေါင်ကြီး၊ တူပြိုင်စီးလျက်၊ မိုလ်ထီးအမတ၊ ပိုင်စိုးရဘို့၊ ဓမ္မစကြာ၊ ပြန်ဆိုပါသည်.... ခေမာဆင့်ကျိုး စဉ်မြော်တည်း၊ ကြေညာဆင့်တိုး ရွှင်ပျော်တည်း။

ဓမ္မစကြာပွဲများ၌ ရှမ်းကုန်းရွာ **မောင်ညွန့်ဖေ** ရွတ်ဆိုရန်
ရေးပေးတော်မူသည်၊ ယခု **ဦးညွန့်ဖေ-ဝတ်ခေါင်းဆောင်နှင့်**
ရွာအသင်းခေါင်းဆောင် လောက, ဓမ္မ ရေးရာမှူးကြီးဖြစ်နေပြီ။

(စာစုပုဂ္ဂိုလ်များ၊ ၁၃၃၀-ခု)

ရှမ်းကုန်း၊ ဇင်းဘီတော၊ ဇင်းဘီကျောင်း၊ ဇင်းဘီဆရာတော်ဘွဲ့။

၁။ လွမ်းဘွယ်စုံညီ၊ **တောဇင်းဘီကား၊** နှစ်ဆီရသာ၊ မြေသြဇာနှင့်၊ သီတာရေအေး၊ ညှင်းလေသွေး၍၊ တောရေးမိုမို၊ စိမ်းညိုညို

နှင့်၊ ချောင်ရှိမှိုင်းရည်၊ ရစ်ဝိုင်းတည်လျက်၊ လှည့်လည်မလပ်၊ ပင်ချင်းစပ်အောင်၊ ထုထပ်ပေါက်ပွါး၊ လွှန်စည်ကားခဲ့၊ ပိုင်းခြားနယ်သန့်၊ အကန့်ကန့်နှင့်၊ ကျယ်ပြန့်မြေတာ၊ လယ်နှင့်ယာမှာ၊ နှမ်းဝါဂျုံပဲ၊ စိုက်ပျိုးကြဲ၍၊ လုပ်မြဲစပါး၊ သီးနှံပွါးလျက်၊ တရားမကွာ၊ သာဇီဝါဖြင့်၊ ဝမ်းစာရှာယူ၊ သက်မွေးမှုသည့်၊ တောင်သူများစွာ၊ မှီခိုရာတည်း၊ ချိန်ခါသုံးထွေ၊ မိုးဆောင်း,နွေဝယ်၊ စားရေရိပ်လုံ၊ ပေါပြည့်စုံ၍၊ ခိုလှုံပျော်ပါး၊ ငှက်မျိုးများနှင့်၊ တောသားထွေထွေ၊ ဘေးမဲ့နေကြ၊ မြိုင်ခြေသာယာ၊ မိဂဒါသို့၊ ပမာတူညီ၊ တောဇင်းဘီသည်.... စုံညီလွှမ်းဘွယ် မဆုံးတည်း။

၂။ လွှမ်းဘွယ်စုံညီ၊ **ကျောင်းဇင်းဘီကား၊** ရာသီမလင့်၊ ဖူးငုံဆင့်၍၊ သီးပွင့်ညွှန့်လူ၊ တာဝန်ယူလျက်၊ သွင်မှုယှက်ဆိုင်၊ ပင်ချင်းပြိုင်သို့၊ အနိုင်အားကျ၊ ကြီးပွါးကြသည့်၊ ပန်းလှသီးဆင့်၊ ရိပ်ရံတင့်အောင်၊ နိမ့်မြင့်သိုင်းရံ၊ ပင်မျိုးစုံခဲ့၊ နတ်ဘုံနတ်ရွာ၊ ဝတ်ိသာဥ၊ ပျော်ရာကဲချွန်၊ နန္ဒဝန်တည်း၊ ရှေးလွှန်အပို၊ ရာဇပြိုဟ်ဝယ်၊ စာဆိုပြည့်နှံ၊ ဝေဠုဝန်တည်း၊ ကောင်းမွန်ဖက်ရှား၊ ဥယျာဥ်များ၏၊ မျက်ဝါးထင်ထင်၊ ရှိအသွင်ကို၊ မမြင်ပါရ၊ ကျမ်းဂန်ပြဖြင့်၊ သိကြရပေ၊ ဤကျောင်းမြေကား၊ ရှုလေတင့်ဆုံး၊ အရှင်ဘုန်းကြောင့်၊ မြင်တုန်းမြင်ချင်၊ စိတ်မြူးရွှင်အောင်၊ စည်ပင်လွှမ်းခြုံ၊ ပင်ချင်းရုံ၍၊ နတ်ဘုံနန္ဒဝန်၊ ဝေဠုဝန်နှင့်၊ ပြည့်နှံတူမှီ၊ ကျောင်းဇင်းဘီသည်.... စုံညီလွှမ်းဘွယ်မဆုံးတည်း။

၃။ လွှမ်းဘွယ်စုံညီ၊ **ထေရ်ဇင်းဘီကား၊** ယောဂီကျင့်ခန်း၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းနှင့်၊ ရှင်လန်းချမ်းမွေ့၊ ဗောဓိလေ့ဖြင့်၊ ညဉ့်နေ့မလစ်၊ ကြိုးအားသစ်၍၊ မှုညစ်သုတ်သင်၊ ဆောင်ဓုတင်နှင့်၊ တပင်ထွက်သွား၊ တပင်နားသည့်၊ တရားရှာယူ၊ ဗုဒ္ဓကဲ့သို့၊ စင်ဖြူသိက္ခာ၊ ကျင့်သမ္မာဖြင့်၊ ဒကာ,တပည့်၊ ကောင်းမှုပြည့်ဘို့၊ ရှုကြည့်ပြ,သင်၊ မဂ်လမ်းထွင်၏၊ ယခင်ရှေးခါ၊ နှစ်များစွာ,က၊ ရှည်ကြာလွန်ကြူး၊ မကြားဘူးသည့်၊ ဆန်းထူးဖြစ်ခဲ၊ ဝိနည်းပွဲကို၊ စိတ်ဖွဲ့ထက်သန်၊

စီရင်ဖန်လျက်၊ သုံးတန်သာသနာ၊ ပွင့်လင်းဖြာအောင်၊ သဒ္ဓါများပြား၊ လွန်ကြီးစားခဲ့၊ ရွှေသွား ခေါင်းတည်၊ ကောင်းကျိုစည််၍၊ တည်ကြည်မိန့်ကြား၊ လူအများကို၊ တရားခေါ်ရင့်၊ တိုးပွါးဆင့်၍၊ ကြီးမြင့်စေပြီ၊ ထေရ်ဇင်းဘီသည်.... စုံညီလွှမ်းဘွယ်မဆုံးတည်း။

ဇင်းဘီဂါထာ (မြန်မာ)

၁။ အံ့ဘွယ်စုံပေါ၊ မြိုင်တောဇင်းဘီ၊
ကျောင်းရိပ်သန်ဏ်း၊ အေးချမ်းမြေညီ၊
လဇ္ဇီနွယ်ဇာတ်၊ ထေရ်မြတ်ခိုမှီ၊
ကြီအောက်မေ့၊ လွှမ်းငွေ့မဆုံးပြီ။

၂။ ဝတ်ိနတ်နန်း၊ ကြွမြန်းထေရ်ရှင်၊
ဘုန်းဂုဏ်တန်ခိုး၊ လွှမ်းမိုးလိမ့်ထင်၊
လူ့ပြည်ပြန်လှည့်၊ ရှုကြည့်စေချင်၊
သံကုန်ကြွေး၊ မြတ်လေးခွင့်ပန်ဆင်။

၃။ ဝိနည်းတော်ပွဲ၊ ဆင်နွဲကြမှာ၊
စေတီတော်ရေး၊ မြတ်လေးသည်သာ၊
ဓမ္မကျင့်ထုံး၊ ရွာလုံးမကွာ၊
ပျော်ဝမ်းမြောက်၊ ကြွရောက်ကူပါဗရား။

(၁၂၉၉-ခု၊)

ဒကာကြီး ဆရာခင်၏ ဥပသမ္ပဒမင်္ဂလာ

သြဘာစာ—ရတုပိုဒ်စုံ

၁။ **ဝင့်ခန်းသွယ်ရှည်**၊ ဂယက်လည်သို့၊ အတည်မမြဲ၊ သံသာဝဲ၍၊ ထပ်လဲထွေထွေ၊ မလွတ်ပေသည်၊ သန္ဓေစ,သား၊ ဘေးရန်များကို၊ မျက်ဝါးထင်ထင်၊ ကြုံတွေ့မြင်၍၊ သို့စင်ဆင်းရဲ၊ သမုဒ်ဝဲဝယ်၊ တည်မြဲကြာရှည်၊ နစ်မွန်းမည်ကို၊ မကြည်နှလုံး၊ ရွံကြောက်မုန်း၍၊

ကျင့်သုံးမကွာ၊ ဗောဓိလျာတို့၊ သွားရာလမ်းစ၊ နိက္ခမ,ဖြင့်၊ မဂ္ဂ,ဖလာ၊ နိဗ္ဗူတာသို့၊ မကြာရောက်စေ၊ ဉာန်သံဝေဖြင့်၊ ထွေထွေများလှ၊ လူ့ကိစ္စကို၊ ပယ်ချ ရပ်နား၊ ပစ်ခါထားလျက်၊ တရား မကွာ၊ ကျင့်သိက္ခာဖြင့်၊ ရိယာဇာတ်စင်၊ နွယ်တော်ဝင်သည်.... နီလွင်ဖလ်ဝါ ဆင်မြန်းတည်း။

၂။ **ဆွတ်ဖျန်းစင်ကြည်**၊ မေတ္တာမည်သား၊ လူ့ပြည် နတ်ရပ်၊ ဗြဟ္မာ စပ်အောင်၊ ပွါးထပ် စေ့စုံ၊ ကြိုင်မွှေး ထုံသည့်၊ အာရုံနတ်ဆေး၊ မြိုက်ရေအေးဖြင့်၊ ကင်းဝေးရန်စွယ်၊ အန္တရာယ်တို့၊ ကိုယ်ဝယ် တွင်းပ၊ လွတ်ငြိမ်းကြ၍၊ သုခပွါးများ၊ ကျင့်တရားနှင့်၊ ရှည်လျားလှစွာ၊ သံသရာမှ၊ ခေမာ နတ်ပြည်၊ ရောက်ကြောင်း ရည်လျက်၊ ဇာနည်ဉာန်ရှင်၊ **ဆရာခင်** ဟု၊ ကြည်ရွှင် သဒ္ဒါ၊ ဆုထူးပါသည့်၊ သမ္ဘာရင့်ညောင်း၊ ရဟန်းလောင်းကို၊ ခါကောင်းဖွေရှာ၊ ထေရ်သံဃာနှင့်၊ ဆွေညာ ခြိမ့်အုံး၊ ပေါင်းစုရုံး၍၊ ရှင်ပြုံး အားရ၊ သင်္ဂဟဖြင့်၊ ဇယသဘင်၊ အောင်ပွဲဆင်သည်.... စိစဉ် ဖန်လာ ယင်ဆန်းတည်း။

၃။ **ကျွတ်တန်းဝင်မည်**၊ ကောင်းစိတ်ရည်၍၊ နေပြည်ကြွင်နန်း၊ မြို့တော်မန်း၌၊ ထူးဆန်းပေါင်းဆုံ၊ ပျော်မျိုးစုံကို၊ အာရုံမဖက်၊ ပယ်စွန့်ဖျက်၍၊ ကိုယ့်တွက် ကိုယ့်တာ၊ သံသရာဝယ်၊ ရိက္ခာ တမျိုး၊ ရှည်အားကိုးဘို့၊ ကျင့်ရိုးသမ္မာ၊ ဒုလ္လဘာဟု၊ ဖလ်ဝါနီမြန်း၊ ဝတ်သက်န်းဖြင့်၊ ရဟန်းတော်သွင်၊ ထက်တန်းဝင်ခဲ့၊ မျက်မြင်ထင်ရှား၊ မျိုးဆွေများနှင့်၊ ကြွသွားနတ်ရွာ၊ ဘဝကွာသည့်၊ မာတာ မိခင်၊ ကျေးဇူးရှင်နှင့်၊ ဖခင်သူကောင်း၊ ဆွေကြီး ဟောင်းတို့၊ စုပေါင်း ညီညာ၊ ယခုခါ၌၊ ဩဘာနုမော်၊ သာဓုခေါ်၍၊ ရှင်ပျော်စေချင်၊ ကြော်ငြာဆင်သည်... ပြီပြင်သံသာ ရှင်လန်းတည်း။

(၁၂၉၉-ခု၊ ပြာသိုလရေး)

ဥပသမ္ပဒါဘိသေက ဩဘာစာ

[မင်္ဂလာရတုပိုဒ်စုံ တြင်းကြေ နဝင်းကြေ သတ္တဗိသ ၂၇-ပဒစိ]

၁။ **တေဇတေဇာ**၊ သာသနာ၏၊ ကောင်းစွာမြင့်ရှည်၊ နိုင်ခန့်တည်ဘို့၊ ရှင်ကြည်သဒ္ဓါ၊ ဘုန်းသမ္ဘာနှင့်၊ ပညာဆုကောင်း၊ ရဟန်းလောင်းကို၊ ညွှတ်ပြောင်းရှင်ပျော်၊ ခမည်းတော်နှင့်၊ မယ်တော် မျိုးဆွေ၊ ပူဇော်ပေ၍၊ သရေစုပေါင်း၊ သိမ်တန်ဆောင်း၌၊ ခါကောင်းမင်္ဂလာ၊ နေ့နဝါနှင့်၊ ဒွေကာနှစ်ကျ၊ လ,မာဃ၏၊ ဆန်းစ,တိထိ၊ သုံးရက်ချိ၍၊ နာရိဒသ၊ နေ့ဗုဒ္ဓဝယ်၊ အရိယာနွယ်ဝင်၊ ရဟန်းခွင်သို့၊ ပို့တင်ကြပါ၊ သာသနာသည်.... တေဇာရောင်ချည် လွှမ်းစေသောဝ်။

၂။ **ခေမ,ခေမာ**၊ ဘေးရန်ကွာ၍၊ သိက္ခာသုံးဆင့်၊ ပြည့်ကြောင်းကျင့်လျက်၊ မြတ်မြင့်သန့်စင်၊ ဂိုဏ်းရွှေကျင်ဝယ်၊ သွန်သင်သိမ်းထုတ်၊ နယ်လုံးချုပ်၍၊ ထိမ်းအုပ်ဦးစီး၊ ထေရ်မြတ်ကြီးကို၊ ကျောက်ထီးပမာ၊ လေးပြုခါဖြင့်၊ ထေရာ, နဝ၊ မဇ္ဈိမ, ဟု၊ သုဒ္ဓနွယ်ဝင်၊ မြတ်အရှင်တို့၊ ပြီပြင်သေချာ၊ ကမ္မဝါကို၊ ကျမ်းလာညီညွတ်၊ ကြိမ်ကြိမ်ရွတ်၍၊ မြတ်ထွင်ရှုတင်ရာ၊ ပွဲတော်ခါ၌၊ သဒ္ဓါဖြူစင်၊ ကောင်းမှုရှင်တို့၊ မင်္ဂလရိက္ခာ၊ ကိုယ်စီရှာသည်.... ခေမာဘောင်ပြည် လှမ်းစေသောဝ်။

၃။ **ဇေယဇေယာ**၊ ရတနာဟု၊ သုံးဖြာကြောင်းဟိတ်၊ ကောင်းနိမိတ်ကြောင့်၊ ဘိသိက်ဆင်နွဲ၊ သိမ်ဝင်ပွဲ၌၊ မာရ်ရဲဘက်စစ်၊ ကိလေညစ်ကို၊ တားမြစ်တွန်းနှင်၊ အောင်လံတင်၍၊ ဉာဏ်မြင်လွှမ်းခြုံ၊ ကောင်းမှုစုံကို၊ ပေါင်းစုံစုရုံး၊ မြိမ့်မြိမ့်အုံးဖြင့်၊ ရွာလုံးကြည်ဖြူ၊ အပြိုင်ယူကြ၊ နိဗ္ဗူရောက်လို၊ မြတ်ကုသိုလ်ကို၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသမျှ၊ ညီစွာရ၍၊ တွင်းပရန်ဘေး၊ ဝေးကြီး ဝေးလျက်၊ စိတ်တွေးကြံဆ၊ လိုတိုင်းရဘို့၊ ညွှန်သ,မေတ္တာ၊ ဖြန့်ကြွေငြာသည်....ဇေယျာအောင်စည် ရွှမ်းစေသောဝ်။

(၁၂၉၉-ခု၊ တပို့တွဲလရေးသည်)

မင်္ဂလာစာပြန်ပွဲ အငယ်တန်း အဖွဲ့လိုက်ဆိုရန်။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၊ စိန္တေယျာ၏၊ တေဇာမြင့်ကြွား၊ တည်ထောင်း ထားသည့်၊ ရှစ်ပါးအံ့ရာ၊ သာသနာကို၊ ရပ်ရွာအလိုက်၊ ခွင့်သာခိုက်မှာ၊ စောင့်ထိုက်ပေသည်၊ မှန်းစိတ်ရည်၍၊ ရှင်ကြည်စိတ်ထား၊ သံဃာများနှင့်၊ ရွာသားရွာသူ၊ ပင့်ထောက်ကူလျက်၊ ငယ်မူသေးသွယ်၊ ကျောင်းသူမယ်နှင့်၊ သက်ရွယ်နုထွား၊ ကျောင်းတော်သားကို၊ ဥာန်အားချင့်ရှု၊ ပေါင်းတွဲစု၍ ဓမ္မုပဒေ၊ ကျမ်းထွေထွေတို့၊ ပြန့်စေခဲ့ရာ၊ မင်္ဂလာနှင့်၊ မဟာပရိတ်၊ နှုတ်မဆိတ်ပဲ၊ ဂုဏ်ဟိတ်ကြီးမား၊ မြတ်ဗရားနှင့်၊ တရားသံဃာ၊ ဂုဏ်ပြဲဘာကို၊ သိက္ခာရင့်နု၊ ယဉ်ကျေးမှုပါ၊ ပေါင်းစု ပျော်ရွှင်၊ စာပွဲဆင်သည်....ဖြူစင်မိဋ္ဌာန် မြောက်ကြောင်းတည်း။

ရွှေဘုံသာ မဟာထေရ ဂုဏာနုဿ တိစေဒနသ ဂါထာများ။

၁။ သီလေန ယော မဟာထေရော၊ သဒ္ဓါ သောဘတိ သာသနေ၊
 သမာဓိနာစ ပညာယ၊ နမေ တံ စန္ဒနာဂမံ။

ယော မဟာထေရော၊ သက်ရွယ်သိက္ခာ သချ်ာအထက်တန်းများလှစွာသောလူရှင်ရဟန်းတို့၏ ရှင်လန်းကြည်သာအလေးဂရု ပြုအပ်ရာ ရွှေဘုံသာ ကျောင်းတော်သခင် အကြင်မဟာထေရ်အရှင်မြတ်ကြီးသည်၊ သီလေနစ၊ ဖြူစင်ရှင်းသန့် မွှေးပျံ့ကြိုင်လှိုင်သော စတုပါရိသုဒ္ဓိ သီလတော်ဖြင့်၎င်း၊ သမာဓိနာစ၊ လှုပ်ရှားမယိုင်, တောင်မဏ္ဍိုင်သို့ ခံ့ခိုင်တည်ကြည်သော သမာဓိတော်ဖြင့်၎င်း၊ ပညာယစ၊ ကောင်းဆိုးယုတ်မြတ် သဘောဓာတ်ကို ဆတ်ဆတ်မြင်မျှော်ပညာတော်ဖြင့်၎င်း၊ သဒ္ဓါ၊ နေ့ ရက်-လ-နှစ်၊ တွက်စစ်များစွာ အခါခပ်သိမ်း၊ သာသနေ၊ အံ့ဘွယ်စုံလင် ဗရားရှင်သာသနာတော်မြတ်ကြီး၌၊ သောဘတိ၊ ခေတ်ခါအလိုက် သူတော်နွယ် စရိုက်ကြောင့် သိုက်မြိုက်တင့်တယ်တော်မူပေ၏၊ စန္ဒနာဂမံ၊ စန္ဒကူးတမျ

အေးမြကြိုင်လှိုင်သော သီလတော်,တောင်မလျှိုင် တရထည်, တည်ကြည် ခံ့နိုင်သော သမာဓိတော်, ရှုဘွယ်ရောင်ဆင်း,လမင်း ပမာဏာ ထွန်းလင်းတောက်ပသော ပညာတော်အရှင် ဖြစ်တော်မူသော၊ တံမဟာထေရ်၊ သက်ရှယ်သိက္ခာ သချ်ာအထက်တန်း များလှစွာသော လူရှင်ရဟန်းတို့၏ ရှင်လန်းကြည်သာ အလေးဂရုပြုအပ်ရာ ရွှေဘုံသာ့ကျောင်းတော်သခင် ထိုမထေရ်အရှင်မြတ်ကြီးကို၊ နမေ၊ မြတ်နိုးစေတနာ ဦးနှိမ်ကာဖြင့် သဒ္ဒါညွှတ်ပြော့ ကန်တော့ရှိခိုးပါ၏ အရှင်ဗရား။

၂။ ဒယာယ ယော မဟာထေရော၊ သဒါ ဘာဝေတိ ဂါမိကေ၊
မေတ္တာ ယစ တထာယော၀၊ နမေ တံ ပိတုဠ္ဌာနိကံ။

ယောမဟာ ထေရော၊ သက်ရှယ် သိက္ခာ သချ်ာ အထက်တန်း များလှစွာသော လူ,ရှင်ရဟန်းတို့၏၊ ရှင်လန်းကြည်သာ အလေးဂရုပြုအပ်ရာ ရွှေဘုံသာ ကျောင်းတော်သခင် အကြင် မဟာထေရ် အရှင်မြတ်ဗရားကြီးသည်၊ ဂါမိကေ၊ ဂါမိကေသု၊ သားသမီးအတူ ရွာသူရွာသား လူအများတို့၌၊ သဒါ၊ နေ့,ရက်, လ, နှစ်၊ တွက်စစ်များစွာ အခါခပ်သိမ်း၊ ဒယာယ၊ လောကဓမ္မ နှစ်ပ အရေး မျှော်တွေးလွန်မင်း သနားချင်း ကရုဏာတော်ဖြင့်။ ဘာဝေတိ၊ တရားလက်ကိုင် မှားမယိုင်ပဲ ပိုင်နိုင်သေချာ လေ့လာ ပွါးများတော်မူပေ၏၊ တထာယော၀၊ ထိုနယ်မခြား၊ ပူ,မပွါးပဲ အလားပုံတူသာလျှင်၊ မေတ္တာယစ၊ အန္တရာယ် ဘေးဘျမ်း မသန်းကြစေ....ရေတွေ့ပန်းသို့ ပွင့်လန်းကြစေ.... သိတာစမ်းသို့ ချေမ်းကြစေ.... မိုယ်းကြီးရွေသို့ ထွေထွေစီးဆင်း ချစ်ခင်ခြင်းမေတ္တာတော်ဖြင့်လည်း၊ ဘာဝေတိ၊ တရား လက်ကိုင် မှားမယိုင်ပဲ ပိုင်နိုင်သေချာ လေ့လာပွါးများတော်မူပါပေ၏၊ ပိတုဠ္ဌာနိကံ၊ ရပ်ကုန်ရွာကုန် နယ်,လုံးခြုံ၍ အလုံးစုံသော လူရှင်ရဟန်းတို့၏မိုဃ်ပြမ်းပမာ မိဘအရာ၌ တည်နေတော်မူပေသော၊ တံမဟာထေရ်၊ သက်ရှယ်သိက္ခာ သချ်ာအထက်တန်း များလှစွာသော လူ,ရှင်ရဟန်းတို့၏ ရှင်လန်းကြည်သာ အလေးပြုအပ်ရာ ရွှေ

ဘုံသာသခင် ထိုမဟာထေရ်၏ အရှင်မြတ်ဗရားကြီးကို၊ နမေ၊ မြတ်နိုး စေတနာ ဥုးနှိမ်ကာဖြင့် သဒ္ဓါညွတ်ပြော့ ကန်တော့ ရှိခိုးပါ၏ အရှင်ဗရား။

၃။ သရတံ ယော မဟာထေရော၊ ပုညံဝဍ္ဍေတိ ပဿတံ၊
အနပ္ပကံ သုဏန္တာနံ၊ နမေ တံ ပုည သမ္ဘဝံ။

ယောမဟာ ထေရော၊ သက်ရွယ် သိက္ခာ သဉ္ဇာ အထက်တန်း များလှစွာသော လူရှင်ရဟန်းတို့၏ ရှင်လန်းကြည်သာ အလေးဂရုပြုအပ်ရာ ရွှေဘုံသာ ကျောင်းတော်သခင် အကြင် မဟာထေရ် အရှင်မြတ် ဗရားကြီးသည်၊ သရတံ- သရန္တာနံ၊ ကိုယ်တော် မြတ်ကို သိမှတ်တွေးဆ သတိရသော သူတို့အားဎင်း၊ ပဿတံ-ပဿန္တာနံ၊ ရွှေရှုမျက်မှောက် ထံတော်အောက်သို့ လာရောက်ထင်ထင် တွေ့မြင်ဖူးမျှော် ရသူတို့ အားဎင်း၊ သုဏန္တာနံ၊ တရားဆက်ဆံ မိန့်တော်သံကို နာခံမှတ်သား တဆင့်အားဖြင့် နာကြားရသူ တို့အားဎင်း၊ အနပ္ပကံ၊ ပိုင်းခြားစရာ ပမာဏ များပြားလှစွာသော၊ ပုညံ၊ အားထား လောက်ဘွယ် ကြီးကျယ်ကောင်းမှု ကုသိုလ်စုကို၊ ဝဍ္ဍေတိ၊ ခုနှောင်ကိုးစား အကျိုးများဘို့ တိုးပွါးစေတော်မူပေ၏၊ ပုညသမ္ဘဝံ၊ ကုသိုလ်အစု ကောင်းမှုတရား ဖြစ်ပွါးရန် ဧကန်စင်စစ် ဟုတ်မှန်လှပါသော၊ တံမဟာထေရံ၊ သက်ရွယ်သိက္ခာ သဉ္ဇာအထက်တန်း များလှစွာသော လူ,ရှင် ရဟန်းတို့၏ ရှင်လန်း ကြည်သာ အလေး ဂရုပြုအပ်ရာ ရွှေဘုံသာကျောင်းတော်သခင် ထိုမဟာထေရ် အရှင် မြတ်ဗရားကြီးကို၊ နမေ၊ မြတ်နိုး စေတနာ ဥုးနှိမ်ကာဖြင့် သဒ္ဓါ ညွတ်ပျော့ ကန်တော့ရှိခိုးပါ၏ အရှင်ဗရား၊

၄။ နာနာဂုဏ သမူပေတော၊ ထေရော နော ဝန္ဒနာကရော၊
အဝေရော, သုခိတော, ဟောတု၊ ဒီဃာယုကော သတာဓိကံ။

နာနာဂုဏ သမူပေတော၊ များပြားထွေထူး ဂုဏ်ကျေးဇူးနှင့် ပြန့်ပြူးကုံလုံ ပြည့်စုံတော်မူသော၊ နောအမှာကံ၊ ထံတော်ပါး၌၊

ညွတ်တွားပျဝပ် ဆည်းကပ်ခစား တပည့်တော်များတို့၏၊ ဝန္ဒနာ ကရော၊ ကံတော့ညွတ်လျှိုး ဦးနှိမ်ကြိုး၍ ရှိခိုးခြင်း၏တည်ရာ ဖြစ်တော်မူသော၊ ထေရော၊ ကျေးဇူးတော်သခင် မဟာထေရ်အရှင်မြတ် ဗရားကြီးသည့်၊ အဝေရော၊ ကိုယ်တွင်းကိုယ်ပ၊ နှစ်ဝသော သန္တာန် ဝယ် ဘေးရန်ခပင်း အလုံးစုံ ကင်းရှင်းတော်မူသည့်၊ ဟောတု၊ စင်စစ်မသွေ ဖြစ်ပါစေသတည်း၊ သုခိတော၊ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာ အေးမြခြင်း ရှိတော်မူသည့်၊ ဟောတု၊ စင်စစ်မသွေ ဖြစ်ပါစေ သတည်း၊ သတာဓိကံ၊ ဘုန်းတော်ကံဟုန် လောက်လုံထွန်းသစ် အနှစ်တရာထက် ကျော်လွန်ပိုမိုအောင်၊ ဒီဃာယုကော၊ အများ တောင့်တ ဆုပြည့်ဝလျက် အားရရွှင်ပျော် ရှည်မြင့်သော အသက် တော် ရှိသည့်၊ ဟောတု၊ စင်စစ်မသွေ ဖြစ်ပါစေသတည်း။

[၁၂၉၁-ခု၊ လင်းယဉ် ၅-ရွာ ရွှေဘုံသာ ကျောင်းတိုက်၌ ပြုလုပ်သော ဝါဆိုလပြည့် ဓမ္မစကြာစာပြန်ပွဲ၌ ရွတ်ဆို အပ်သော **မဟာထေရ ဝန္ဒနာဂါထာများ** ဖြစ်ပါသည်။

ယခု လင်းယဉ်ရွာသစ် ဆရာဦးအေးမောင် (ရှေး ကဗျာ့ ဘာရတီ **အဆိုကောင်း အရေးကောင်း** ဦးမေဓာဝီ) ထံမှ ဂါထာများ ပိုဒ်စုံများ ရခဲ့ပါသည်။]

(စာစုအဖွဲ့)

တေးထပ် တပုဒ်

ထောင့်နှစ်ရာ ရှစ်ဆယ့်ငါး
မြန်မာများ ကောဇာ
ဖန်လာညား ပြောစရာငယ်
တညြဘာ့ ဂုဏ်ချုံး
ကျောင်းတော်ကြီး တရားသဘင်ဝယ်
များလူရှင် ပွဲမ်းခြိမ့်ခြိမ့်အုံး
ဘုန်းဗရာ့ အလှူတော်မှာ
တူပျော်ပျော် စုရုံး

ချိုမျက်နှာ ရွှင်ပြုံးနှင့်
စိတ်နှလုံး ကြည်လင်
နတ်ရွာကို ဝိုင်ယာ....သွင်းပါလို့
စာသတင်း ပေးပို့လိုက်ချင်
ဘိုးသိကြား နတ်သခင်ရယ်
(ရပ်ရွာယဉ်)နယ်ကပြောင်းသူတို့
ကျိုးအကြောင်း ချွင်းမချန်
လင်းပါ့ အမြန်
ဝဌ်ကင်းကြောင်း ရည်စိတ်သန်သည်
ပြည်နိဗ္ဗာန် တူကူးရန်ဘို့လေး....

[လင်းယဉ်ရွာ ကျောင်းကြီးနေ ကျောင်းထိုင် ဘုန်းကြီး၏ ရှင်သုံးဆယ်မင်္ဂလာ အလှူပွဲအတွက် ၁၂၈၅-ခု၊ ရေးပို့ လိုက်သော ဩဘာတေးထပ် ဖြစ်သည်ဟု သိရပါသည်။]

(သပြုံးမှတ်စုမှ ရသည်။)

အဘိဓမ္မာ ကေးဒိုဒ်ရတု။

၁။ မောဓိညောင်ရွှေ၊ ရောင်ရွှန်းဝေသည့်၊ အောင်မြေကြငှန်း၊ ပလ္လင်နန်းကို၊ သိမ်းမြန်းစိုးပိုင်၊ ငါးမာန်နိုင်၍၊ လေးခိုင်သစ္စာ၊ ပဒုံကြာကို၊ ဆရာ မကူ၊ သယမ္ဘူဖြင့်၊ ဆူဆူကြွသွား၊ ရှေးဗရားသို့၊ ဝိုင်းခြား ခံ့ခိုင်၊ဉာန်လက်ကိုင်လျက်၊ ကိုယ်တိုင်ရစေ၊ ဆွတ်ခူးချွေသော်၊ မိုးမြေတုံဟီး၊ ပွဲတင်ညီး၍၊ တိုက်ကြီးစက္ကဝါ၊ သွက်သွက်ခါအောင်၊ ကျေညာရိုက်ကြွေး၊ ကောင်းချီးပေးလျက်၊ ဟိုရှေးအခါ၊ သုမေဓာဟု၊ တာပသ,စစ်၊ ရသေ့ဖြစ်က၊ အားသစ် ပန်သ၊ ဆုပြည့်ဝသဖြင့်၊ သမ္ဗုဒ္ဓစစ်၊ ဗရားဖြစ်၍၊ ခြောက်နှစ်လွန်ရာ၊ ခွန်နှစ်ဝါတွင်၊ မာတာမိနတ်၊ ကျေးဇူးဆပ်ဘို့၊ ထက်နတ်ပြည်နန်း၊ ကြွချီမြန်း၍၊ တင့်ဆန်းထွေထူး၊ ဝတိံ မှူး၏၊ ပျော်ကျူးနေရာ၊ မြကျောက်ဖြာဌ်၊ ကြည်သာနှလုံး၊ သီတင်းသုံးလျက်၊ စုရုံးရောက်လာ၊ နတ်မြဟ္မာနှင့်၊ ဒေဝါ

များပြား၊ အပ်တဖျားမျှ၊ ခ,စားလောက်ဘွယ်၊ နေရာငယ်တွင်၊ နှစ်
ဆယ် သုံးကျိပ်၊ လေးကျိပ်ငါးဆယ်။ အိုးခွက်လယ်မှာ၊ ဖိနယ် ထား
နှိပ်၊ မုန့်ညက်သိပ်သို့၊ ဘုန်းရိပ်ခိုကိုး၊ စွမ်းတန်ခိုးဖြင့်၊ တမျိုးသဏ္ဍာန်၊
ငယ်အောင်ဖန်လျက်၊ . ကိုးတန်ဂုဏ်ရှင်။ မြတ်သခင်အား၊ ဖူးမြင်
ညွတ်တွား၊ ဟောတရားကို၊ နာကြားလိုလတ်၊ ပရိသတ်အား၊ သိ
မှတ်စရာ၊ ဘိဓမ္မာဟု။ နေ့ခါ မကင်း၊ ညဉ့် ဝါတွင်းဝယ်၊ သန့်ရှင်း
သာယာ၊ ရှစ်အင်္ဂါနှင့်၊ ညီညာသံတော်၊ ဟောမြွက်ဖေါ်က၊ ဥာန်
တော်မဆုံး၊ နည်းမဆုံးပဲ၊ ယူသုံးနာမှတ်၊ ပရိသတ်၌၊ စိတ်ဓါတ်
စင်ဖြူ၊ ကျွတ်ထိုက်သူကို၊ ကယ်ယူပိုင်းခြား။ တန့်ရပ်နားခဲ့၊ နတ်များ
တူစွာ၊ လူတို့ရွာဝယ်၊ ပညာတေဒဂ်၊ ထေရ်မှဆက်၍၊ ဟောမြွက်
ပြန့်သွယ်၊ ကျဉ်းအကျယ်နှင့်၊ အလယ်သုံးချက်၊ တပြိုင်နက်ပင်၊
အောက်ထက်တည်ရှိ၊ သုဂတိဟု၊ ဘုမ္မိရပ်ပျော်၊ များသူတော်တို့၊
အဟော်ဝတ၊ ဩဘ်....ကောင်းစွဟု၊ ရှင်ပျုနုမော်၊ သာဓုခေါ်၍၊
ကြွေးကြော် တုန်ရိုက်၊ တသောင်း တိုက်ဝယ်၊ အမိုက် မောဟာ၊
အဝိဇ္ဇာဟု၊ မိစ္ဆာမှောင်ကင်း၊ လင်းကြီးလင်း၏၊ လူမင်းမြတ်စွာ၊
စိန္တေယျာနှင့်၊ မဟာသာဝက၊ ထက်တန်းကျသည့်၊ အရိယသခင်၊
မြတ်အရှင်တို့၊ ပါရဂ်တ၊ နိဗ္ဗာန်ကြွ၍၊ ကာလဆုတ်နစ်၊ ယခုခေတ်
ဝယ်၊ လှည့်ရစ်မိုးမှောင်၊ ညဥ့်သန်းခေါင်မှ၊ လျှပ်ရောင် အဆင်း၊
ခဏ, ဝင်းသို့၊ ·မလင်းမဘောက်၊ ဆိုစလောက်ပင်၊ ပျက်ပျောက်
ချုပ်ကွယ်၊ ဝမ်းနည်းဘွယ်တည်း၊ ဤနယ်ဤရွာ၊ ဤအခါကား၊ ဆ
ရာတော်ကြီး၊ အုပ်ချုပ်စီး၍၊ ထိန်ညီး ဝင်းပြောင်၊ နေရာထောင်
ကို၊ ယူဆောင်အပ်ထား၊ ပေးသနားသို့၊ ရွာသားရွာသူ၊ အများ
လူကို၊ ကြည်ဖြူသဒ္ဓါ၊ ဘိဓမ္မာဟု၊ မဟာသဘင်၊ ပွဲကြီးဆင်လျက်၊
ဥာဏ်မြင်ဝိဇ္ဇာ၊ ထိန်လင်း ဖြာအောင်၊ ပညာအရေး၊ ဆုကြီးပေး၏၊
ရှည်ဝေးနောင်ခါ၊ များလိုက်နာ၍၊ ပညာရောင်သေး၊ မှိန်မမှေးဘို့
ကြည်အေးချမ်းသာ၊ရေမေတ္တာဖြင့်၊ ပဏာမာန်လျှော့၊ပန်ကန်တော့
လျက်၊ ဖွါးကျော့အစဉ်၊ **တင်,မေ** ယှဉ်သည့်၊ ရွှေယဉ်ရွာမှီ၊ ကုမ္မာရီ
တို့၊ တူညီစိတ်ကောင်း၊ ဆုယူတောင်းသည်....နှစ်ပေါင်း ရှည်ကြာ
လင်းစေသောဝ်။

ရှစ်လုံးဘွဲ့။

(က) ဘိဓမ္မာကျော် ဆိုတော့သင့်ပေ၊
ပရမတ်ဖွါး မှတ်သားထိုက်ချေ၊
မေ့တင်ဉာန်စွမ်း စာကျမ်းထွေထွေ၊
သဘောသိ ရမ်ိညက်ညက်ကျေ။

(ခ) လက်ာ့စာ့ပိုဒ် ဘိုးထိုက်လှချေ၊
မိပ္ပါယ်သဘော ချောမောဆင်ပြေ၊
နာခံမညီး အံ့ချီးကြစေ၊
သက်ပန်လုံး စောင့်သုံးတင်နှင့်မေ။

ဘိဓမ္မာကျော့ဆိုသည်မှာ လင်းယဉ်ရွာ "ဒေါ်ကျော့မေ" ဖြစ်သည်၊ တူမဝမ်းကွဲ တော်စပ်၍ ထိုစဉ်က ၁၂–နှစ်သမီးဖြစ်သည်၊ ယခု ၅၀-နှစ်ရှိပြီ၊ မကြာခဏ ငယ်ကစာတွေ ကျေးဇူးရှင်ထံ လာလာရွတ်ပြဖေါ်ရသည်။

၂။ ဗေဒမိညောင်ရွှေ၊ ရောင်ရွှန်းဝေသည့်၊ အောင်မြေသန့်စင်၊ ရွှေပလ္လင်မှ၊ စ့တင်ပထမ၊ ရေတွက်ပြမူ၊ သတ္တဌာနာ၊ ခွန်နှစ်ဖြာတွင်၊ ရတနာဃရ၊ စတုတ္တဝယ်၊ ဓမ္မသင်္ဂဏီ၊ စဉ်းချီသား၊ နှစ်ဆီပြည့်စွာ၊ ဘိဓမ္မာကို၊ မြတ်စွာရှင်ပင်၊ ကြံဆင်ခြင်က၊ ဆယ်ခွင်ရပ်လုံး၊ ရောင်တော်ဖုံး၍၊ မဆုံးနိုင်လတ်၊ လောကဓါတ်သို့၊ ယုတ်မြတ်သတ္တဝါ၊ ကြည်ညိုရာဖြင့်၊ ခြောက်ဖြာရောင်ခိုင်၊ ယခုတိုင်ပင်၊ အပြိုင်ကွန့်မြူး၊ ယှက်သန်းကူး၍၊ မြင်ဖူးသမျှ၊ အားမရအောင်၊ မြန်းကြွသွယ်သွယ်၊ အံ့ဩဘွယ်တည်း၊ နောင်ဝယ်အခါ၊ နှစ်သချာဖြင့်၊ မှန်စွာရေတွက်၊ ငါးထောင်ဝက်၌၊ ထွန်းစက်ရောင်ခြည်၊ ပျံ့လှည့်လည်၍၊ လူ့ပြည်နတ်ရွာ၊ များပြဟ္မာ၏၊ သဒ္ဒါထက်လျှံ၊ ပူဇော်ခံလျက်၊ ဆူညံဟစ်ကြွေး၊ ကောင်းကြီးပေး၍၊ ရှည်ဝေးနှစ်ရွှေ၊ ငါးထောင်စေ့က၊ မြေ့ပရမေ၊ လယ်ချက်ဗွေတွင်၊ ဓါတ်မွေတော်စုံ၊ ပေါင်းစုဆုံ၍၊ ရုပ်ပုံနိမ္မိ၊ ဝိညာဇ်ရှိသည့်၊ မုနိသခင်၊ ဗရားသွင်ဖြင့်၊ ဉာန်မြင်ကိစ္စ၊ မပြီးကြသည့်၊ သေက္ခကြွင်းကျန်၊ ပုထုဇန်ကို၊ နိဗ္ဗာန်

ပြည်မော်၊ အပါခေါ်ဘို့၊ ရောင်တော်ပြန့်ပွဲ၊ နွဲကြီးနွဲလိမ့်၊ အားခဲကြ
နော်၊ မျိုးသူတော်တို့၊ မြင်မြော်တွေးချင့်၊ ဉာဏ်ကြီးရင့်ဘို့၊ အခွင့်
ကြုံလာ၊ ဘိဓမ္မာဟု၊ ရွှေစာသဘင်၊ ပွဲကြီးဆင်လျက်၊ သွန်သင်နှိုး
ဆော်၊ ဆရာတော်၏၊ အာဘော်မေတ္တာ၊ ကရုဏာကို၊ ရပ်ရွာအ
လုံး၊ ပန်ဆင်သုံး၍၊ ပိုက်ကြုံးနာယူ၊ လေ့လာမှုကား၊ စင်ဖြူစိတ်
ဓါတ်၊ လွှန်မြင့်မြတ်၍၊ ပညတ်တရား၊ ထင်မှတ်မှားမည့်၊ အသား
မပါ၊ လူ့ဝေါဟာကို၊ ငါ့,ငါ,သူ့,သူ၊ စွဲ့,မယူပဲ၊ လေးဆူသတ်မှတ်၊
ပရမတ်နှင့်၊ ရုပ်ဓါတ်နာမ်သာ၊ ငါးခန္ဓာနှင့်၊ ဒွါဒသာယတန၊ အ
ဌာရသဓာတု၊ သိမှုဘွယ်ရာ၊ နိဿတ္တနိဇ္ဇီဝ၊ ဓမ္မသေတ္တုံ၊ မှန်တိုင်း
ရှု၍၊ အနုမြူမျှ၊ သခ်ါရဝယ်၊ အစဇာတိ၊ ဥပါဒ်ရှိက၊ ဌီတိ, ဘင်္ဂါ၊
နောက်ဆက် လာ၍၊ ရှည်ကြာရစ်ဝဲ၊ သံသာထဲ၌၊ ဆင်းရဲ ဆက်
သွယ်၊ ကြောက်လန့်ဘွယ်ကို၊ ဉာဏ်နယ်ချဲ့ထွင်၊ ဘေးရန်ပင်ဟု၊ သိ
မြင်ရှုံမုန်း၊ ကိုယ်လွတ်ရုံးဘို့၊ ကျင့်ထုံး သေချာ၊ ဘိဓမ္မာကို၊ လေ့
လာသင်ကျက်၊ နှုတ်မှာ တက်၍၊ အနက်ပါဠိ၊ စောင်းကြိုး ညှိသို့၊
သုတိ မင်္ဂလာ၊ သံ, သြဇာဖြင့်၊သာယာနှုတ်ချို၊ ပြန်ရွတ်ဆိုသည်....
ကုသိုလ်မှီရာ ပွါးစေသော်။

ရွတ်ဖတ်သူ မလှရွှေ၊ မလှခင်၊
(ရှမ်းကုန်းရွာ ညီအမ)

၁၂၉၃-ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလ
ရွာနန်းရွာ၊ ရွာထောင်ဘောရကျောင်း
ဓမ္မစကြာ စာပြန်ပွဲတွင် ရွတ်ဖတ်ကြသည်။

၁။ **မြန်ပြည်တခွန်**၊ ကျော်မိုးလွှန်သာ့း၊တိမ်စွန်စန်းဇူန်၊ သမ္မာ
ထိန်သို့၊ကွာပိန္ဒရာဇ်၊ နေနွယ်စစ်ဟု၊ ဘုန်းသစ်ပွင့်လင်း၊ အလောင်း
မင်းသည်၊ တည်ရင်းနဂို၊မြို့ရွှေဘို၏၊ နုပျိုသာယာ၊ တောင်မျက်နှာ
၌၊ ကျေးသူ့ာသတင်း၊ ဂုဏ်ပျံ့သင်းသည့်၊ ထင်လင်း ယှက်သန်း၊
နွယ်နတ်ပန်းသို့၊ **ရွာနန်းမည်သီး**၊ ထိုရွာကြီးဝယ်၊ အံ့ချီးဘွယ်ရာ၊
သာသနာ၏၊ တည်ရာအရေး၊ မျှော်ထောက်တွေးလျက်၊ မြတ်လေး

သဒ္ဓါ၊ ဆက်တိုင်းပါတည့်၊ ပညာဓါတ်သန်၊ အသိဉာဏ်ကြောင့်၊ ဖြောင့်မှန် တရား၊ နေ့စဉ် ပွါးလျက်၊ နှစ်ပါး ကိုယ်နှုတ်၊ ကြိုး အားထုတ်သည့်၊ **ဒေါ်ရှုတ်မည်တွင်**၊ သူတော်စင်နှင့်၊ အိမ်တွင် တူကွ၊ ဇာ,မာတဟု၊ သားမျှခြံရံ၊ **ဦးထွန်းဇံတသီး**၊ **ဇနီးမဝန်မိ**၊ ဇမ္ဗူတိပြင်၊ မည်ရှိခေါ်သုံး၊ **သမီးမအုံးဆို**၊ ပင်ကိုယ် ဝါသနာ၊ သဒ္ဓါမတွန့်၊ **မောင်အုံးညွန့်**၊ **မောင်ကံရ**၊ ဘွားမ သားမြေး၊ အရေးသိမြင်၊ ကုသိုလ်ရှင်တို့၊ ပြည်ခွင်ခေမာ၊ ရောက်စေငှါဟု၊ မဟာသဘင်၊ ပွဲကြီးယင်လျက်၊ ပျော်ရွှင်အားရ၊ နှိုးဆော်ကြ၍၊ ဓမ္မစကြာ၊ ပွဲမြိမ့်ငြာသည်.... သမ္မာကျင့်ဝတ် တရားတည်း။

၂။ **မှန်တည်မလွန်**၊ ဟုတ်တိုင်းညွှန်အံ့၊ သီလဝန်ဇာတ်၊ နွယ် ဥက္ကဋ္ဌ၊ စွဲမှတ်ထင်ပေါ်၊ တိုင်းလုံးကျော်၍၊ ဂုဏ်တော်ထင်ထင်၊ ခုတိုင်မြင်သား၊ **ရွှေကျင်ဝံသ**၊ **နိကာယ၏**၊ ဂဏဦးစီး၊ ဂိုဏ်းလုံး ထီး၏၊ ထံနီးမှီသုံး၊ ယာလက်ရုံးသို့၊ နှလုံးကြည်သာ၊ အားထား ရာကား၊ ရှေးခါကသော်၊ ဤကျောင်းတော်၌၊ ရွှင်ပျော်နေမှီး၊ ဘုန်းမြတ်ကြီးတည်း၊ တသီးဌာန၊ နတ်ထံကြွက၊ သိဿများစွာ၊ ဒါယကာတို့၊ ဒိဋ္ဌာနုဂတိ၊ နည်းစုံသိ၍၊ ဇာတိစွဲသန်၊ နည်းလမ်း မှန်လျက်၊ ကျန်းဂန်အရ၊ သွန်သင်ပြမည့်၊ ပုဂ္ဂလဇာနည်၊ မျိုးမျိုး ထေရ်ကို၊ လှည့်လည် ခ, ယ၊ ကိုးကွယ်ကြ၍၊ ကာလခုခေတ်၊ ပေါ်လာဖြစ်သည့်၊ အသစ်ဝတ္တမာန်၊ ပန္တုပ္ပန်ဝယ်၊ နည်းမှန်လမ်းရိုး၊ ဆင့်ဆင့်တိုး၍၊ အကျိုးလိုသူ၊ လိုက်နာယူဘို့၊ လေးဆူသမုဒ်၊ ရေမှ ထုတ်၍၊ ပေါင်းချုပ် ဥစ္စာ၊ ဘိုးထိုက် စွာကို၊ လွယ်ကာ မနှေး၊ ယူဆောင်ပေးသို့၊ ကံရှေးယွင်းယို၊ ဉာဏ်လက်တိုသည့်၊ လူဗိုလ် အများ၊ ရပ်ရွာသားကို၊ တရားပဏ္ဍာ၊ ဝေငှပါသည်....သဒ္ဒှာ မြင့် မြတ် တပါးတည်း။

၃။ **ဉာဏ်ရည်အမွန်**၊ သဒ္ဓါချွန်၍၊ ကဲလွန်လုံ့လ၊ စိတ်စွမ်း ပြ လျက်၊ ဓမ္မစကြာ၊ ဒေသနာကို၊ နှုတ်မှာရွရွ၊ စောင်လုံးရ၍၊ နေ့ည ပြန်ဆို၊ လွန်ကြည်ညိုလျက်၊ စိတ်ကိုယ်ညီညာ၊ ပေါင်းစုကာဖြင့်၊ ရပ်

ရွာအလုံး၊ ရွှင်ကြည်ပြုံး၍၊ မြိမ့်အုံးအုံ့ဘွယ်၊ သရဖျှော်ယ်သည့်၊ ကြီးကျယ် ကုသိုလ်၊ ကောင်းမှုကိုလျှင်၊ နှိုင်းဆိုတူရာ၊ ဖွေထုတ်ရှာလို့၊ ပမာမရ၊ ယုံကြည်ကြလော့၊ ဒုက္ခသစ္စာ၊ သမုဒယာနှင့်၊ နိရောဓာ, မဂ္ဂ၊ လေးဝမှန်ကန်၊ ဓမ္မကွန်ကို၊ ထုတ်ပြန်ထပ်လင်း၊ မိန့်မြွက်ခြင်းဖြင့်၊ အရင်းမူလ၊ သင်္ခေပဟု၊ ဓမ္မစကြာ၊ ဒေသနာဝယ်၊ သုံးသွယ်ပိဋက၊ နိကာယငါး၊ ကိုးပါးအင်္ဂါ၊ ဓမ္မခန္ဓာပေါင်း၊ ရှစ်သောင်းလေးထောင်၊ များမြောင်အထု၊ ကုန်လုံးစု၍၊ ယခုနှစ်လ၊ သမယ၌၊ ဌာန၍ရွာ၊ ကျောင်းတော်သာဝယ်၊ သဒ္ဓါရင့်သြောင်း၊ သူတော်ကောင်းတို့၊ စုပေါင်းသတ်မှတ်၊ သောမနဿဖြင့်၊ ပိဋကတ်ကုန်ဆုံး၊ သုံးပုံလုံးကို၊ ကျဉ်းရုံးရွှင်ကြည်၊ ပြန်သည်မည်၏၊ လှူပြည်နတ်ရွာ၊ ကောင်းချီးညာသည်....ကမ္ဘာဆင့်လတ် မနားတည်း။

(၁၂၉၃–ခု၊တန်ဆောင်မုန်းလ)

စစ်ကိုင်းမြို့ လင်းယဉ်ရွာ

ရွှေဘုံသာ ဆရာတော် ဗရုးကြီး၏

ဘုန်းတော်ဖွဲ့ သံဝေဂ ရတု။

(၁၂၉၃-ခု၊)

၁။ **ဥဒါန်းလျှံဝေ**၊ ပြောင်ခဲ့ပေသား၊ ထောင်နေလောင်ညီး၊ တောင်ထွဋ်ကြီးသို့၊ ဘုန်းမီး တန်ဆောင်၊ သမ္ဘာ ပြောင်လျက်၊ တထောင် မ,များ၊ တကောင်ဘွားဟု၊ ယောကျ်ားဇာနည်၊ ပြီကြီးပြီသည့်၊ **မထေရ်ဘုံသာ**၊ တို့ဆရာကား၊ သံဃာသမ္မတ၊ ဥက္ကဋ္ဌဟု၊ နာမပျံ့စီ၊ ဘွဲ့ထူးချီလျက်၊ စက်၍သာသနာ၊ ဝန်ပါပါဖြင့်၊ သိက္ခာပုဒ်တော်၊ ကိုးထောင်ကျော်ကို၊ ညှိုးလျှော်စေပဲ၊ ကြိုးအံခဲ၍၊ ယင်နှဲ့ကူညီ၊ ထမ်းခဲ့ပြီလည်း၊ ကုသိနာရုံ၊ မြိုင်ရဂုံဝယ်၊ ကင်းသုဉ်ဇီဝေ၊ ပျက်သေးချေသည့်၊ ပရမေရှင်စော၊ မြတ်သဘောကို၊ လိုက်လျောတူစွာ၊ ပြုအံ့ငှါဟု၊ ကောဇာသကရာဇ်၊ ထောင်ရာခေတ်မှ၊ စွန်းလှစ်ကိုးဆယ်၊ သုံးခုဆွယ်တွင်၊လ,ဝယ် ဝါနှောင်း၊ အခါကောင်းသည့်၊

ဆုတ်နှောင်း စုဒ္ဒသ်၊ ချိန်တော်မြတ်၌၊ ထက်နတ်ကြွင့်နှိုး၊ ကိုယ်တော်မြန်း၍၊ လွမ်းခန်းဆင်ကာ၊ စွန့်ခွဲခွါသည်.... ဤခါဇာတ်သိမ်းသည် တကား။

၂။ **တုမှန်းစံဖွေ**၊ ရှာ, ပချေလည်း၊ ရေမြေဆုံးအောင်၊ မဝံ့ရှောင်တည့်၊ဘုန်းခေါင်တုလွန်၊ သာသနာ့ဝန်ကို၊ အားသွန်ကြိုတ်ခဲ၊ သည့်,ဆောင်ဆဲတွင်၊ မမြဲ အနိစ္စ၊ မျက်မြင်ပြလျက်၊ သာသနာ့ တံခွန်၊ လက်စ, ဝန်ကို၊ ဆုံးစွန်မပြီး၊ တင်းလင်းကြီးနှင့်၊ ဖျက်ဆီးလစ်လျူ၊ ရှုတော်မူသည့်၊ တဆူဆရာ၊ ဘုန်းမော်မှာကား၊ ခန္ဓာထု,ထည်၊ ပြိုခဲ့သည်ကြောင့်၊ ဇာနည်နှင်နှင်၊ ထွင်၍ဆုံးတင်လျက်၊ ဒို့ရှင်ဘုန်းမို၊ ဒို့ဗဟိုဟု၊ တရိုတသေ၊ကိုးခဲ့ပေလည်း၊ သံဝေစေ့ငု၊ ခုခါရှုလျှင်၊ အားပြုဘွယ်ရာ၊ ဂုဏ်ဖြာဖြာနှင့်၊ သညာခေါ်ဘိ၊ မည်သာရှိခဲ့၊ ကဝိ နယ်ကျော်၊ ဖြစ်ခဲ့သော်ကြောင့်၊ ဩော်,ဩော်-တ,ကာ၊ တို့သူငါသည်.... မိုရာလာဘ်တိမ်းသည် တကား။

၃။ **ရှုခမ်းသံဝေ**၊ ထင်ရစ်စေဟု၊ နှစ်ထွေထုတ်ပြန်၊ ရုပ်နှင့်နာမ်တို့၊ ပျက်ဟန် မျက်မြင်၊ ပြကြောင်း တွင်လျက်၊ တို့ရှင် သံဃ၊ ဥက္ကဋ္ဌဟု၊ သီလ အာဒိ၊ ဝိသုဒ္ဓိကား၊ သက်ရှိ ရှိန်စော်၊ ကင်းမဲ့သော်ကြောင့်၊ ဩော်.... ဩော်- ခုခါ၊ တို့သူငါဝယ်၊ မိုရာတပါး၊ ပြို၍သွားပြီ၊ အများ သူငါ၊ ကြည့်စမ်း ပါလော့၊ လက်ျာ တန်ဆောင်၊ ဇမ္ဗူဘောင်တွင်၊ တထောင်မ-များ၊ တကောင်ဘွားသည့်၊ ပေါက်သားဘုန်းမော်၊ မထေရ် သော်လည်း၊ သူခေါ်ပင့်ရာ၊ ကြွလိုက်ပါ၍၊ သည်းချာ ကဝေ၊ တပည့်တွေကို၊ ရှောင်သွေ ယခု၊ စွန့်ခွါပြုပြီ၊ ပုပု,နုပ်နုပ်၊ နာမ်နှင့်ရုပ်,ဟု၊ ဂုဏ်စုတ် သေးငယ်၊ ငါတို့ ဝယ်ကား၊ ဆိုဘွယ်ကင်းကွာ၊ ပျက်မည်သာတည်း၊ ရာဇာအကျော်၊ သေမင်းခေါ်က၊ ဩော်....ဩော်- မကြာ၊ တို့သူငါသည်.... ဇီဝါပြတ်ငြိမ်းမည်တကား။

လင်းယဉ် ရွာသစ်နေ မြန်မာပညာရှိ ဒကာကြီး ဦးအေးမောင်ထံမှ ကူးယူခဲ့ကြသည်၊ ထိုစဉ် ပုံရိုက်ဝေငှ၍ ဒကာကြီးက သူ ဘတ်ခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။ (၁၃၃၁-ခု)

၁၂၃၃–ခု၊ ရွှေဘုံသာ ဆရာတော်ချာပန်၊ သံဝေဂပိုဒ်စုံကဗျာ။

၁။ **ကျောင်းရွှေဘုံသာ**၊ ရိပ်ခန်းဝါဿ၊ ရှည်ကြာကာလ၊ ယာပထ,ဖြင့်၊ မျှ,တ မွေ့လျော်၊ ဆရာတော်၏၊ ထင်ပေါ်ကျော်နှံ့၊ ဂုဏ်ရနံ့ကြောင့်၊ သင်းပျံ့ချီအေး၊ ကြိုင်လှိုင်မွှေး၍၊ မြိုက်ဆေး ရသာ၊ ဒေသနာဟု၊ သာယာ စကား၊ ဟောတရားကို၊ မှတ်သား နာလို၊ ထေရ်မြတ် ကိုလည်း၊ ကြည်ညို အားရ၊ ဖူးမြင်ကြ,ဘို့၊ ဒေဝသေဌ်နင်း၊ သိကြားမင်းက၊ ရှင်ရင်းထံမှောက်၊ ကိုယ်တိုင်ရောက်၍၊ ပင့်လျှောက် ဆောင်ယူ၊ သဘော တူလျက်၊ ကြည်ဖြူ ရှင်လန်း၊ ဝတိံ နန်းသို့၊ ကြွမြန်းသည့်ရေး၊ ချင့်မြော်တွေးက၊ ရေဝေးနေသန်း၊ ပဒုံပန်းသို့၊ ရဟန်းနုနယ်၊ မောင်ရှင်ငယ်နှင့်၊ သွယ်သွယ်များစွာ၊ ဒါယကာတို့၊ စိတ်မှာမျိုးမျိုး၊ ခွေပျော့ညှိုးသည်....ခေတ်ဆိုးအမြန် ကြုံရပါသည်ဗျား။

၂။ **ကျောင်းရွှေဘုံသာ**၊ ရိပ်ခန်းဝါဿ၊ နတ်ရွာ ပျော်မွှီး၊ လှူ့ပြည်ညီးသည့်၊ ထေရ်ကြီးသခင်၊ မြတ်အရှင်၏၊ သန့်စင်သီလ၊ ကျင့်ဓမ္မကြောင့်၊ ဗြဟ္မစာရီ၊ တရားညီသည့်၊ လစ္ဆီ နွယ်ရင်း၊ သံဃာချင်းနှင့်၊ အတွင်းနေညာ၊ တပည့်များတို့၊ စိတ်ထားရဟန္တာ၊ ကဲ့ပမာသို့၊ သဒ္ဓါပိုမို၊ လွန်ကြည်ညို၏၊ ဗြဟ္မစိုရ်လေး၊ ရှုတိုင်း မွေးသည့်၊ ချစ်ဆေး ကိုယ်မှာ၊ မြဲမကွာ၍၊ ဒကာ, ဒကာမ၊ ရှိသမျှတို့၊ နိစ္စသဒ္ဓါ၊ ရိုသေစွာဖြင့်၊ မိန့်မှာဟောပြ၊ ဓမ္မောဇ ကို၊ ရှင်ပျလိုက်နာ၊ ပူဇော်ပါ၏၊ ပမာလူနှုန်း၊ ပေါင်းစုရုံး၍၊ ကန်လုံး ညီညာ၊ ပဒုံကြာတို့၊ ဝေဆာရှိခိုး၊ ပွင့်လန်းဖြိုးသည်.... ဖြစ်မျိုးအမှန် စုံရပါသည်ဗျား။

၃။ **ကျောင်းရွှေဘုံသာ**၊ ရိပ်ခန်းဝါဿ၊ မဟာထေရ်တော်၊ ရှင်လန်းပျော်လျက်၊ ပင့်ခေါ်နတ်ရွာ၊ ဝတိံသာသို့၊ ဓမ္မာရသ၊ ပေးဝေ၄ဘို့၊ မြန်းကြွသည်မှာ၊ ငါး,လ,ကြာခဲ့၊ ကြွလာလိမ့်လား၊ ထင်ကိုး

စားလဲ၊ မျက်ဝါးထင်ထင်၊ ဖူးမမြင်ရ၊ အရှင်ဂုဏ်ထူး၊ မှတ်ရည်စူး၍၊ ကြည်နူးသဒ္ဓါ၊ ဒါယကာတို့၊ မဟာသဘင်၊ ပွဲကြီးယင်လျက်၊ အရှင်ရုပ်ဇာတ်၊ လေးပါးခွာတ်ကို၊ မြတ်ရဟန္တာ၊ ကဲ့ပမာသို့၊ ရတနာစံကျောင်း၊ ပင့်ရွှေ့ပြောင်း၍၊ စိတ်ကောင်းဖြောင့်မှန်၊ တိဟိတ်ဉာဏ်ဖြင့်၊ ထက်သန်အားရ၊ ပူဇော်ကြ၏၊ ကာလနှောင်ခါ၊ တနှစ်ကြာက၊ သဒ္ဓါမြတ်မြင့်၊ ရာထောင်ဆင့်၍၊ အသင့်ထပ်တိုး၊ ပူဇော်မျိုးသည်....သစ်ဖြိုးတဖန် ဆုံရပါမည်ဗရား။

လင်းယဉ်-ကုန်းကြီး, ရွှေဘုံသာဆရာတော်ကြီး ပျံလွန်သောရက်အတွင်း အုဋ္ဌစီ လေးတောင့် ရေကန်ကြီးအတွင်း ကြာပွင့်, ကြာဖူးများ ထူးဆန်းတင့်တယ်စွာ ရှိခိုးနေသဖွယ် တွေ့ကြရ၏။

(ပုံ) ဘုန်းကြီးဦးမေဃိန္ဒ

လင်းယဉ် ကုန်းကြီးရွာ
ရေလည်ကျောင်း, ရေလည်ဆရာတော်

၁။ **အာဒိကပ္ပ**၊ ပေါ်စကမ္ဘာ၊ တည်ဦးခါက၊ သယံဇာမည်၊ **ကုန်းရေလည်ကား**၊ ပွါးစည်အုပ်ခြို၊ ပင်ပေါင်းစုံ၍၊ ရိပ်ရုံဆင့်ဆင့်၊ ရာသီသင့်ဝယ်၊ ဖူးပွင့်ညွှန့်ဖြာ၊ ချိုရသာနှင့်၊ ဩဇာပြည့်နှော၊ သီးစုံပေါ၍၊ အံ့ဩလောက်အောင်၊ ကောင်းကျိုးဆောင်ခဲ့၊ ရွှေတောင်နောက်မြောက်၊ ဝန်းရံလျှောက်၍၊ ဖြိုးမောက်ရေပြင်၊ ကျုံးတော်သွင်နှင့်၊ ရှုမြင်မျှော်ခင်း၊ ကန်'ကျင်းကင်း'တွင်၊ဖေါ်ချင်းခေါ်ဝေါ်၊ သံကြွေးကြော်လျက်၊ မျိုးပျော်ငှက်များ၊ ရေ ကစားသော်၊ မြင်ကြားရသူ၊ အပေါင်းလူတို့၊ သည်းအူရွှင်မြူး၊ လွန်ကြည်နူး၍၊ ဖြစ်ထူးသတ်မှတ်၊ ကုန်းတော်မြတ်ကို၊ ရင်ခတ်လက်တီး၊ အံ့မပြီးချေ၊ ချီးမွမ်းပေ၏၊ ဆောင်း,နွေ,မိုဃ်းပင်၊ ကုန်းတော်ပြင်၌၊ ဓုတင်သီလ၊ သမထနှင့်၊ ဗြဟ္မစာရီ၊ မြတ်ယောဂီတို့၊ ဝသီသန့်စင်၊ မဂ်လမ်းထွင်လျက်၊ ပျော်ရွှင်မွေ့ကြည်၊ ကုန်းရေလည်သည်.... နန်းပြည်ခေမာ ဆိပ်ဦးတည်း။

၂။ **ပါဠိသဒ္ဒါ**၊ ဖေါ်ပြအင်္ဂါ၊ ကောင်းညီညာသည့်၊ သာယာပြန့်စည်၊ **ကျောင်းရေလည်ကား**၊ မရှည်ခရီး၊ ရပ်ရွာကြီးနှင့်၊ မနီးလမ်းတာ၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာဝယ်၊ သွားလာသင့်လျောက်၊ ရှေးကံမြောက်၍၊ ပေါ်ပေါက်ထင်ရှား၊ အံ့တပါးတည်း၊ ရှေ့ဖျားဦးတင်၊ သုံးလူရှင်၏၊ရုပ်သွင်ကိုယ်စား၊ စေတီများကို၊ တည်ထားသဖြင့်၊ ကျောင်းဂုဏ် မြင့်၏၊ ကျောင်းနှင့်ဗရား၊ စေတီများကြောင့်၊ ရွာဖျားတင့်တယ်၊ ဂုဏ်ယူဘွယ်တည်း၊ ဤနယ်ဤရွာ၊ လူများစွာတို့၊ သဒ္ဓါစိတ်ဇော၊ ဖန်ဖန်စော၍၊ မနောဓါတ်ရည်၊ ဖိတ်ဖိတ်စည်အောင်၊ ရေလည်ဝိဟာ၊ ကြောင်းရင်းသာဟု၊ ပဋ္ဌာနနည်း၊ တပ်ပစ္စည်းဖြင့်၊ သိမ်းဆည်းအာရုံ၊ စွဲမြဲထုံက၊ ရွှေဘုံသိဝ၊ နိဗ္ဗာန်ကျအောင်၊ သုခတရား၊ ဆင့်ဆင့်ပွါးလိမ့်၊ ရှုစားကြပါ၊ မျက်မြင်မှာပင်၊ လောကာမိသ၊ ကျိုးဖလကို၊ ယူရစေသည်၊ ကျောင်းရေလည်သည်.... လန်းစည် ဝေဖြာ ရိပ်ထူးတည်း။

၃။ **ဇာတိဒေ့ဇ**၊ ဂုဏာသညာ၊ ကျင့်သိက္ခာဖြင့်၊ မဟာဇာနည်၊ **ထေရ်ရေလည်ကား**၊ အရှည်မြင်ရှု၊ ခပ်သိမ်းမှုဝယ်၊ ရင့်နုခွဲဝေ၊ သိတတ်ပေ၍၊ တူနေပေါင်းသင်း၊ တပည့်ရင်းနှင့်၊ သီတင်းသုံးသူ၊ အများလူကို၊ နည်းယူစေသား၊ မိန့်မြွက်ကြား၍၊ တရားသဘော၊ များစွာဟောခဲ့၊ အပြောနှင့်မှု၊ အလုပ်တူလျက်၊ အယူဘာသာ၊ ယထာဝါနှင့်၊ တထာကာရီ၊ နှုတ်ခွန်မှိ၊ လင်္ကာဂုဏ်ရိပ်၊ ထက်တန်းစိတ်ဖြင့်၊ ကောင်းဟိတ်မူရင်း၊ နှလုံးသွင်းဝယ်၊ ဖြောင့်စင်း ကြည်လင်၊ ပင်ကိုယ်စင်တည်း၊ သေနင်ဗျူဟာ၊ ချီတက်လာ၍၊ ကရုဏာကင်း၊ ရှင်သေမင်း၏၊ ကိုယ်ချင်းမစာ၊ ထေရ်မဟာကို၊ မညှာ ရက်စက်၊ တိုက်ဖြိုဖျက်လျက်၊ နိုင်ထက်မူရေး၊ ကြံစိတ်တွေးက၊ စိတ်ဆွေးကိုယ်နွမ်း၊ ကြာနေလှမ်းသို့၊ အလွမ်းဝေဆု၊ လိုက်လှဲပူကြ၊ နတ်လူချစ်ကြည်၊ ထေရ်ရေလည်သည်.... မှန်းရည်တေဇာ ထိပ်ဖူးတည်း။

(၁၃၀၂-ခု၊ တပေါင်းလရေး။)

ရေလည်ကျောင်းဆရာတော်ရျာပန ဖတ်ဆိုကြရန်။

၁။ **လွမ်းဘွယ်တွေကြို**၊ ဖြစ်ရေးပုံကို၊ လုံးစုံမပြ၊ အကျဉ်းမျှဖြင့်၊ သိကြစေလို၊ ခွင့်ပန်ဆိုအံ့၊ ပင်ကိုယ်စိတ်ဓါတ်၊ လွန်မြင့်မြတ်၍၊ လူနတ်ချစ်ကြည်၊ မဟာထေရ်ကို၊ လူ့ပြည် တလှည့်၊ နတ် တလှည့်ဖြင့်၊ အလှည့်ယူကာ၊ ပူဇော်ရာဘို၊ ဒေဝါနတ်ပေါင်း၊ ကြွလာကြောင်းဖြင့်၊ ခွင့်တောင်းပန်ထွာ၊ ပင့်လျှောက်ပါသို၊ သမ္မာကျင့်ညီ၊ တရားမှီသည့်၊ လဇ္ဇီဂိုဏ်းဝင်၊ သူတော်စင်နှင့်၊ ချစ်ခင်ကိုးစား၊ တပည့်များကို၊ စွန့်ထားပယ်ခွါ၊ ထောင့်သုံးရာနှင့်၊ သချာစွန်းနှစ်၊ သကရာဇ်၌၊ ခါခေတ်သရဒ၊ တန်ဆောင်လ၏၊ ပက္ခဆန်းတက်၊ နေ့ငါးရက်ဝယ်၊ ဘုံထက်နတ်နန်း၊ အရှင်မြန်းသည်.... လွမ်းခန်းဖြေမဆည်နိုင်ပါဗရား။

၂။ **နွမ်းနယ်ဝေ့နှုံ**၊ ရင်ညွန့်အုံကို၊လက်စုံခတ်တီး၊သောကကြီး၍၊ ပူမီးစွဲဝင်၊ များလှုရှင်ကို၊ သခင်ပြန်လှည့်၊ ကြွလာကြည့်လော့၊ ရေပြည့်ဝိုင်းစို၊ကုန်း မိုမိုဝယ်၊ စိမ်းစိုပင်မျိုး၊မြတ်ပုထိုး နှင့်၊ ခါမိုဃ်းတဖုံ၊ ဆောင်း,နွေ,ကြိုလည်း၊ ရိပ်စုံထပ်ဆင့်၊ ရှုဘွယ်တင့်၏၊ နိမ့်မြင့်ကျောင်းခွင်၊ စေတီယင်မှာ၊ ဖြူစင်ဓါတ်ပွင့်၊ ကျောက်တန်းမြင့်၍၊ သျှင်နှင့်ကုန်းမြေ၊ ကြက်သရေကို၊ တွေးလေသမျှ၊ သြော်–သြော်တ,၍၊ လွမ်းစ,မပြေ၊ထင်မြင်စေခဲ့၊ သဗ္ဗေသင်္ခါရာ၊ အနိစ္စာ,ဟု၊ စိတ်မှာတင်ပြ၊ တရားချလည်း၊ သောကလွှမ်းဆူ၊ ပူမြပူလျက်၊ ရှင်လူရဟန်း၊ လွန်ပင်ပန်းသည်.... နွမ်းခန်း ပြေမလည်နိုင်ပါဗရား။

၃။ **လွမ်းချယ်ခွေ့စုံ**၊ ဇူဠာရုံကို၊ စုပုံစီရင်၊ ဖန်ပြုပြင်၍၊ သဘင်တင့်ဆန်း၊ သင်္ဂြိုဟ်ခန်းကို၊ ရဟန်းရှင်လူ၊ အများသူတို့၊ ကြည်ဖြူစိတ်တွင်း၊ ဆင်ယင်ကျင်းပေါ့၊ ကြောင်းရင်းထွေထွေ၊ ရှင့်အခြေကို၊ စေ့ရေတွေးဆ၊ သတိရလျက်၊ လွမ်းစဖြေဆည်၊ ပြေမလည်ပဲ၊ မျက်ရည်ကြည်ဥ၊ ကိုယ်စီစု၍၊ ဆွေးမှုရာရာ၊ ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့၊ ရပ်ရွာလူ

များ၊ တပည့်သားနှင့်၊ ရင်းဖျားဆွေကြီး၊ ပူ,မပြီးတို့၊ ဖန်တည်းလေ ခြင်း၊ ရှင်သေမင်းကို၊ ထန်ပြင်းမာန်ဝင့်၊ ပြစ်တင်သင့်လဲ၊ ထောက် ချင့်နှိုင်းစာ၊ ရဟန္တာပင်၊ ခန္ဓာဓါတ်ယိမ်း၊ ဝဋ်ဇာတ်သိမ်း၍၊ ချမ်း ငြိမ်းပြည်နန်း၊ စိုးစံမြန်းသည်....တမ်းမှန်း ခြေမတည်နိုင်ပါဗရား။

၁၃၀၂-ခု၊ တပေါင်းလ ဘုန်းကြီးပျံစျာပန၌
ဘုန်းကြီး ဦးမေဃိန္ဒနှင့် တပည့်များက ရိုက်နှိပ်ဝေငှကြသည်။

ဆန်စက်ဖွင့် မင်္ဂလာရတုပိုဒ်စုံ

[တြင်းကြေ–နဝင်းကြေ–သတ္တဗီသ ၂၇-ပဒ အချီအချည်]

၁။ **ဌာန္ဒီတေဇာ**၊ ပွင့်လင်းဖြာသား၊ ကမ္ဘာဘဒ္ဒ၊ ဦး,အစဝယ်၊ ဗြဟ္မဟန်သွင်၊ ကိုယ်ရောင်ထင်လျက်၊ ကောင်းကင်ပျံသွား၊ ကပ် ဦးသားတို့၊ တရားဆုတ်ပြယ်၊ ရောင် ပျောက်ကွယ်သော်၊ ကြီးငယ် ဆူကြွ၊ နေနှင့်လကို၊ တောင့်တပုံတူ၊ ဤနယ်မူလည်း၊ မျိုးလူများ စွာ၊ သာသနာနှင့်၊ ပညာတဝ၊ လေးဌာနအား၊ ကောင်းကျိုးပွါး ဘို့၊ စပါးဆန်စက်၊ ထွန်းပေါ်ထွက်က၊ နှစ်သက်အံ့ငှါ၊ တောင့်တ, ခါတွင်၊ ရတနာသိရိန်၊ ဂုဏ်သိန့် ရောင်ဝါ၊ ထွန်းလင်း ဖြာသည် ... တေဇာဌာန္ဒီ တိုးစေသောဝ်။

၂။ **ကိတ္တိကျော်ညာ**၊ အံ့သြရာတည်း၊ သမ္ဘာမျိုးဇာတ်၊ ဤရွှာ မြတ်၌၊ သမ္ဘတ်လေးလီ၊ စုံပြည့်ညီ၍၊ ယှဉ်မှီစက်လေး၊ ပြည့်စုံရေး ကြောင့်၊ ကျိုးပေး တင့်တယ်၊ စန်းယှဉ် ကြယ်သို့၊ မျိုးနွယ် သန့်စင်၊ စက်ပိုင်ရှင်ဟု၊ ဖခင်ထံရင်း၊ ဥာန်ရောင်လင်း၍၊ ရည်ချင်း ဆိုင်တူ၊ အပြိုင်ယှဉ်လျက်၊ သွင်မှုညီမျှ၊ နဇာတ,ဟု၊ အဘတူသား၊ ကျော်ထင် ရှားသည့်၊ အများ ကျိုးလို၊ **ကိုမောင်ညို** နှင့်၊ စိတ်ကိုယ် ညီလစ်၊ **မငွေသစ်တို့**၊ ရင်းမြစ်သဒ္ဓါ၊ ဂုဏ်ညွန့် ဖြာသည်.... ကျော်ညာကိတ္တိ မိုးစေသောဝ်။

၃။ **သိဒ္ဓိဇေယျာ၊** မင်္ဂလာတို့၊ လိုရာပွါးစီး၊ ဆောင်တိုင်းပြီးမျှ၊ ဝေးနီးဆွေညာ၊ များချမ်းသာဘို့၊ ရတနာသိရိန်၊ မည်ဂုဏ်သိရိနှင့်၊ ပုဏ္ဏိန္ဒုလက်၊ ပေါ်ထွန်းထွက်သို့၊ ဆန်စက်တည်ထောင်၊ များကျိုး ဆောင်သည့်၊ ဥာန်ရောင်လွှမ်းမို့၊ **ကိုမောင်ညို** ကို၊ ညီကိုယ်တမျှ၊ ချစ်ခင်ကြ၍၊ ပုညကာရီ၊ သင်းလုံးချီလျက်၊ ကူညီယှဉ်တွဲ၊ စက်ဖွင့်ပွဲဝယ်၊ ဆင်နွဲဝင်ပါ၊ ပျော်ရွှင်စွာဖြင့်၊ လိုရာအောင်ကြောင်း၊ ဆုပန်တောင်းလျက်၊ သွန်းလောင်းမေတ္တာ၊ ဆွတ်ဖျန်းပါသည်.... ဇေယျာသိဒ္ဓိ ဖြိုးစေသောင်။

ခနဲ့ဖြူမြို့နယ်၊ စံကင်းရွာကြီး၌ ပုညကာရီ အသင်းဝင် ဦးမောင်ညို - ဒေါ်ငွေသစ် တို့၏ ဆန်စက်ကြီး ဖွင့်လှစ်ရာ မင်္ဂလာ အခန်းအနားဖြ ဖတ်ဆိုရန် ပုညကာရီ အသင်းသားတပည့်များက တောင်းပန် အသနားခံသဖြင့် အမျိုး, ဘာသာ, သာသနာ, ပညာ ကြီးပွါးရေး အတွက် ရေးသနားတော်မူခဲ့သည်။

(၁၂၉၉-ခု၊ တပေါင်းလ)

ပရိတ်စာအုပ်။

၃-နှစ် တကြိမ်၊ ၄-နှစ် တကြိမ်လောက် ပရိတ်ကြီးပေါ်၌-အနက် စာအုပ်များ လှူဒါန်း၍ ဒကာ, ဒကာမ လူပေါင်းများစွာ ကျက်စေ, ရွတ်စေလျက် ဤသို့ တိုက်တွန်းခဲ့သည်။ စာပြန်ပွဲပြုလုပ်သေးသည်၊ ပရိတ်အဖွဲ့ ရှိစေသည်။

ဘေးရှောင်ကွာကင်း လက်ငင်းကျိုးဆောင်၊
စာသဘင်ပွဲ ဝင်နွဲဂုဏ်ရောင်၊
ကုသိုလ်စိတ်ဓါတ် မြင့်မြတ် ထိပ်ခေါင်၊
အောင်နိမိတ် ပရိတ် ဤစာစောင်။

ကြည်ညို[အတုယူဘွယ်။ ။ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ခပ်ငယ်ငယ် ရဟန်းဦးပဉ္စင်း ဘဝကစ၍ ဓမ္မဒါနစာအုပ်အလှူများကို အထုံဝသီ ပါတော်မူခဲ့သည့်အတိုင်း စာအုပ်ပေါင်းများစွာလှူခဲ့ရာ ဆဋ္ဌခေတ်, ဆဋ္ဌမူ ပိဋကစာအုပ်များကိုလည်း အစုံအလင် သံဃိကလှူဒါန်းပြီးဖြစ်သည်၊ မြန်မာပြန်ပိဋကများကို လင်းယဉ် မိုးဃီးသောက် ၅-ရွာ ဒကာများကြည့်ရန် လှူခဲ့ရုံမက မင်္ဂလာဘာသာပြန် စာအုပ်များနှင့် အပြစ်ကင်းသော လောကီ ကြီးပွါးကြောင်း စာပေများကိုလည်း ရှမ်းကုန်း, လင်းယဉ် အကျိုးဆောင် စာကြည့်သင်းအတွက် စာအုပ်များစွာ လှူဒါန်းပြီး လှူဒါန်းဆဲပင်ဖြစ်ကြောင်း။ (၁၃၃၁-ခု၊ တပေါင်းလ)

ကျောင်းသား, ကျောင်းသူများအား ဆရာတော်သင်ပေး၍
အမြဲမပြတ် ရွတ်ဆိုစေအပ်သော ၃၂-ကောဋ္ဌာသ

ကမ္မဋ္ဌာန်း ပွါးနည်း။

၁။ ဆံပင်သည်.... ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ငါ သူတပါး ယောကျ်ားမိန်းမ မဟုတ်၊ မြေမဟာဘုတ် လွန်ကဲသော ဓါတ်ခဲ ရုပ်စုသာ တည်း။

၂။ မွေးညှင်းသည်.... ။

၃။ လက်သည်း, ခြေသည်းသည်.... ။

၄။ သွားသည် ... ။

၅။ အရေသည်.... ။

၂၀။ ဦးနှောက်သည်.... ။

(ပထဝီကာယ ၂၀-နည်းတူ)

၂၃။ သည်းခြေသည်.... ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ငါ သူတပါး ယောကျ်ားမိန်းမ မဟုတ်၊ ရေမဟာဘုတ် လွန်ကဲသော ဓါတ်ခဲရုပ်စု သာတည်း။

၃၂။ ကျင်ငယ်သည်.... ။

(အာပေါကာယ ၁၂-နည်းတူ)

စာတတ်၊ မတတ် အကျိုးကျေးဇူး။

၁။ လုံးစုံအကျိုး ဆင့်တိုးမြဲရှည်၊
လောကီ၊လောကုတ် မယုတ်ပွါးစည်၊
ကိုယ်နှုတ်စိတ်တွင်း ထင်လင်းဥာဏ်ရည်၊
စာက၊ပေး မြတ်လေးစွဲယုံကြည်။

၂။ စာအကျိုးကား များပြားလှပေ၊
နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း လမ်းကောင်းအခြေ၊
အမျိုးကောင်းသား မှတ်သားမိစေ၊
စာသင်ခြင်း လက်ငင်းဂုဏ်သရေ။

၃။ ကျောင်းတော်သားများ စိတ်အားပျော်ရွှင်၊
ပညာ စာပွဲ ဆင်နွှဲ သဘင်၊
ဒိဋ္ဌမျက်မှောက် ကျိုးရောက်ဂုဏ်ထင်၊
ဥာဏ် ရှုစား တရား ဖြောင့်မှန် မြင်။

၄။ ယုတ်မြတ်နှစ်ပါး ကွဲပြားတန်တန်၊
ဆိုးကောင်းသတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်ဝေဘန်၊
စာဆိုသမျှ သိရ ကေန်၊
စာမှုကင်း မှားရင်းလွဲဖေါက်ပြန်။

၅။ တရားလမ်းကြောင်း မှားစောင်းမမူ၊
မကောင်းပယ်ဖျက် ကောင်းဘက်ကိုယူ၊
ထင်ရာစွတ်ရမ်း စည်းကမ်းမဲ့သူ၊
စာကိုလွှတ် ကျင့်ဝတ်မစင်ဖြူ။

၁၃၀၅-ခု၊ တပေါင်းလဆန်း ၈-ရက်နေ့၊
စာပြန်ကျောင်းသား ကျောင်းသူ(၇၀)ကျော် ရွတ်ကြသည်။

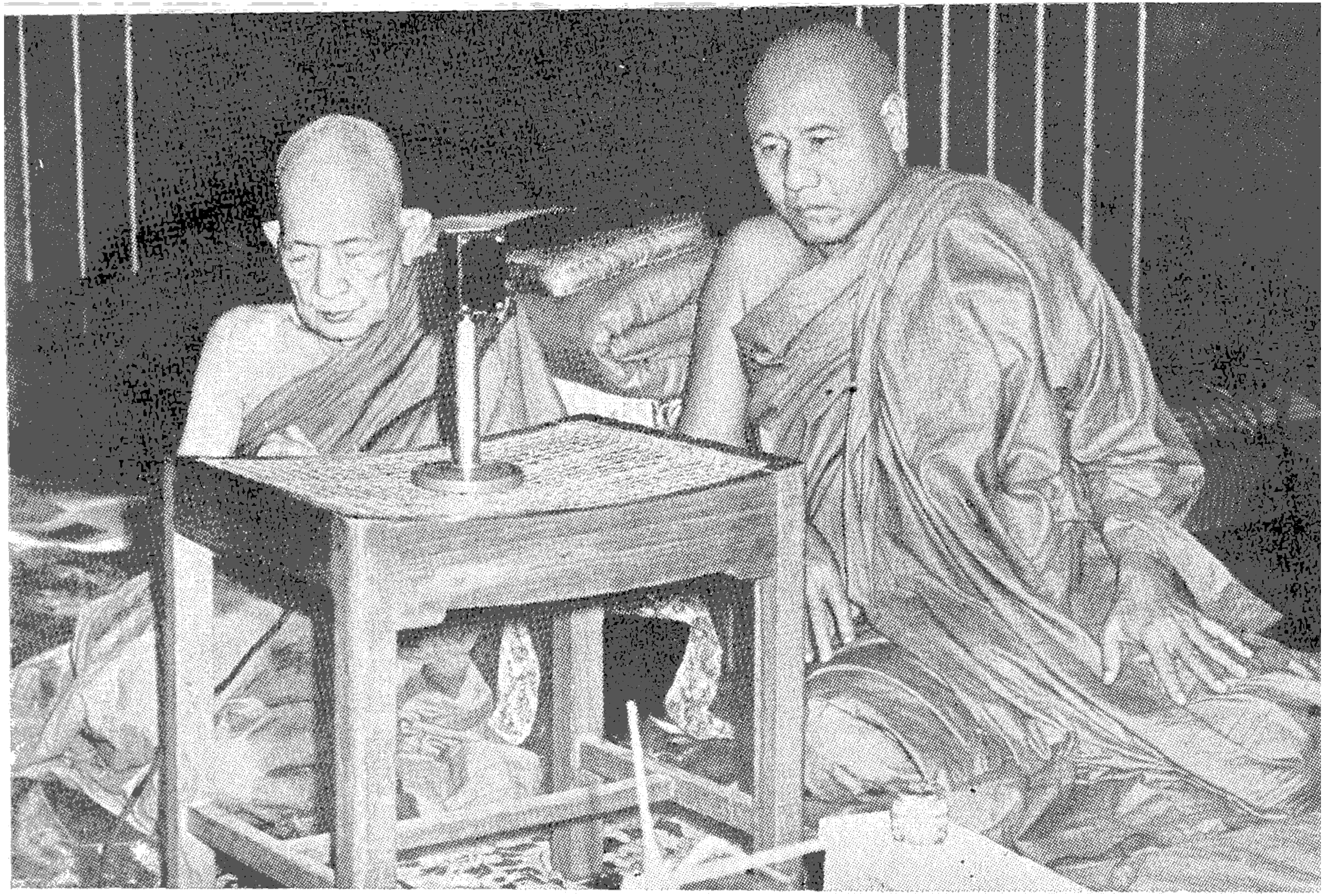

ကျေးဇူးရှင် စံကင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး

သက်တော် (၉၇) သိက္ခာတော် (၇၈) ၌၊ ရဟန်းခံ မင်္ဂလာတရား ဟောကြားတော်မူနေပုံနှင့်
ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏တပည့် ဦးအဂ္ဂိယ (စာအုပ်ထုတ်ဝေသူ) ဆရာတော်အား နီးနား၌တွေ့မြင်ရပုံ

အဆိပ်ရေနှင့် လူ့ရန်သူ။

ဒုစရိုက်ဆယ်ခု၊ ပွါးကြောင်းမှုကို၊ မည်သူ့ကြောင့်နည်း၊ ဖြစ်သနည်း,ဟု၊ စိတ်ထည်းဉာန်နှင့်၊ အမှန် ချင့်သော်၊ အခွင့် မသိ၊ သတိကင်းပ၊ ဟာဒယမကြည်၊ မတည်ဇူဋ္ဌေ၊ တွေဝေထိုင်းမှိုင်း၊ စိတ်ဓါတ် ရိုင်းအောင်၊ အတိုင်းမသိ၊ စွမ်းနိုင်ဘိသား၊ လူ၏ရန်ဘေး၊ အရှုးဆေးဟု၊ ထောက်တွေး ချင့်တွက်၊ **သေအရက်တည်း**၊ လူပျက် လူနှမ်း၊ လူသရမ်းတို့၊ သော့သွမ်း သည်ပင်၊ အကောင်း ထင်၍၊ **မစင်ကိုခွေး၊ နှစ်သက်ရေးသို့**၊ မအေးပူဆာ၊ ချမ်းသာ မရောက်၊ မျက်မှောက် တမလွန်၊ နှစ်တန်စီးပွါး၊ ပျက်ပြားဆုတ်ယုတ်၊ အမှန်ဟုတ်၍၊ **လူရူပ်မပြီ၊ အဆိပ်ရည်သည်**.... လူ့ပြည် ဖျက်ဆီး ရန်သူကြီး။

အမျဝေလက်ာ။

" သိဋ္ဌဘ်္ည၊ သမ္မာသက်ပွါ "

ကမ္ဘာ့တန်းဆာ၊ ရှေးစဉ်လာက၊ ပညာပဏ္ဍိတ်၊ ဇာနည်ဝိတ်တို့၊ ဗိုလ်ဟိတ်နှိုင်းဆ၊ သကော်တဖြင့်၊ ညွှန်ပြကောဇာ၊ ဗွီနဝါနှင့်၊ ဒွေးကာ တွက်ရေ၊လှည့်ရောက်လေ၍၊နှစ်ထွေရတု၊ပြိုင်ဆိုင်လုသည့်၊ ဥတုခါကောင်း၊ လတပေါင်း၌၊ ဖြစ်ဟောင်းနှင့်ကွာ၊ ရွှေယဉ်ရွာ၏၊ သာယာ ဘိတောင်း၊ ရွာဦး ကျောင်းဝယ်၊ ပျော်ကြောင်းနွဲ့ယဉ်၊ စာပွဲဆင်၍၊ သဘင်ဓမ္မ၊ ကျင်းပကြ၏၊ ရှင်ပျပြိုးရယ်၊ စာပြန်မယ်တို့၊ အရွယ်ညီနု၊ တူယှဉ်စု၍၊ ဆိုမှုကိုယ်ရေး၊ နှုတ်မလေးပဲ၊ ချိုအေးသံငြိမ့်၊ ဘဝင်စိမ့်အောင်၊ နှစ်သိမ့်ကြစေ၊ ပြန်ဆိုပေ၏၊ မျိုးဆွေတသင်း၊ မိဘရင်းနှင့်၊ ချစ်ခြင်းပွါးတိုး၊ ဖွါး အဘိုးတို့၊ လက်ညှိုးညွှန်ပြီး၊ တို့သမီးဟု၊ အံ့ချီးခါခါ၊ ဝမ်းမြောက်ပါလိမ့်၊ သဒ္ဓါအစွမ်း၊ ကိုယ်လုံးလွှမ်းလျက်၊ ဆွမ်း, ကွမ်း စားဘွယ်၊ အမယ်မယ်ကို၊ ယူသယ်ကြကာ၊ ပဒေသာမှ၊ ဘာသာဘာ၀၊ လိုတိုင်းရသို့၊ ဆန္ဒ

လွန်ကဲ၊ ပညာပွဲမှာ၊ ရဲရဲရင့်ရင့်၊ ချီးမြှောက်ပင့်သည့်၊ ခေတ်နှင့်မတန်၊ စိတ်ဇောသန်ခဲ့၊ စာပြန်ကုသိုလ်၊ လှူကုသိုလ်နှင့်၊ ကြည်ညိုအားရ၊ သောမနလျှင်၊ ဉာနတိဟ်တ်၊ ဉက္ကဌစိတ်ဟု၊ ယိုဖိတ်ဒီးဒီး၊ ရေလျှင်စီး,သို့၊ ဖြစ်ပြီးထပ်ပွါး၊ ရပ်မနားပဲ၊ အများဆည်းစု၊ ဤကောင်းမှုကို၊ မေရုဗဟို၊ တောင်မြင့်မိုရ်ထက်၊ ဂုဏ်ပိုကြီးမား၊ မိဘများကို၊ စ,ထားပြီးခါ၊ ဝေနေယျာအား၊ လူပါနတ်စုံ၊ မြဟ္မာ့ဘုံကို၊ အုပ်ခြုံထွင်းဖေါက်၊ အနှံ့ရောက်အောင်၊ ညွှန်းထောက်မတွန့်၊ **(သိန်းအညွန့်)**က၊ အဓွန့်ရှည်ကြာ၊ ကောင်းကြီးဖြာဘို့၊ မေတ္တာပြန့်စေ၊ အမျှဝေသည်....မိုဃ်းမြေတုံဟီး ပျံ့စေသောဝ်။

[မိုဃ်းသောက်ရွာ ကျောင်းသူ မသိန်းညွန့်က စာပြန်ပွဲ အပြီးသတ်၌ ဤလင်္ကာဖြင့် အမျှဝေရ၏။ (၁၂၆၂-ခု၊ ရေး၏။) ‘ဒေါ်သိန်းညွန့်’ ယခု ညဥ့်ဝတ်တက် ခေါင်းဆောင် တယောက်ဖြစ်နေပြီ]

နာမ်နှင့်ဉာဉ်

(သို့မဟုတ်) နာမ်မှ ဉာဉ်သို့

(က) ရုပ်ကိုသာ, မြင်၊ နာမ်, မမြင်၊
ရုပ်သွင်မလှ, နာမ်မလှ။

(ခ) နာမ်ကိုသာ, မြင်၊ ရုပ်, မမြင်၊
နာမ်စဉ်လဲလှ, ရုပ်လဲ့လှ၊

(ဂ) နာမ်ဓါတ်ပေါ်တွင်၊ ဉာဉ်ဓါတ်ယှဉ်၊
လိုလျှင်ခဏ, မဂ်, ဖိုလ်ရ။

[ဆရာတော်ကြီး အာဘော်ကျ တပည့်များ ရေးဆက်ကြရ၏။ (၁၃၂၆-ခု၊ စာစုအဖွဲ့)]

စာစုအဖွဲ့ဝင် တပည့်များ၏ နိဂုမ်းဂါထာ။

သုမေဓာ နုသိဿာဟောမ၊ ထေရော၀ါဒ ပဋိဂ္ဂဟာ၊
နုသိဿတ္တံ သုလဒ္ဓံနော၊ ဇီဝိတံ နော မဟပ္ဖလံ။

နော၊ ဆရာတော်ဗရားကြီး၏ အနီးထံပါး မြဲဝပ်တွားလျက် လေးစားကော်ရော် တပည့်တော်တို့သည်၊ ထေရောဝါဒပဋိဂ္ဂဟာ၊ အဘိဓဇ, မဟာရဋ္ဌဂုရု မင်းဂုဏ်ပြု မဟာထေရ် သက်တော်ရှည် စံကင်း ဆရာတော် ဗရားကြီး၏ ဟောကြား ဆုံးမ ဩဝါဒ မြတ်တရားတို့ကို မှတ်သားနာယူကြရကုန်သည်ဖြစ်၍၊ သုမေဓာ၊ဘုန်းကံထူးချွန် အလွန့်အလွန် ကံကောင်းကြကုန်သော၊ အနုသိဿာ၊ လွယ်ကူဆုံးမ သောဝစဿတာဂုဏ် ပြည့်စုံဘိတောင်း ဆရာကောင်း တပည့်တို့သည်၊ ဟောမ၊ ရှေးကုသိုလ်ကံ အသင့်ဖန်၍ အမှန်မသွေ ဖြစ်ကြရပေကုန်၏၊ နော၊ တပည့်ကျင့်ဝတ် မချွတ်စုံညီ ဂုဏ်ရည် ထင်ပေါ် တပည့်တော်တို့သည်၊ အနုသိဿတ္တံ၊ ရွှေကျင် ဥူးကိုင် သာသနာပိုင်ဟု ကမ္ဘာတိုင်ကျော်ကြား ထိုဆရာတော်ဗရားကြီး၏ တပည့်သားအဖြစ်ကို၊ သုလဒ္ဓံ၊ ဘုန်းမြင့်ကံမြင့် သမ္ဘာတင့်၍ ခါခွင့် ကြည်သာ ကောင်းစွာ ရအပ်ပါပေပြီ၊ နော၊ဘုန်းကံထူးချွန် အလွန့် အလွန် ကံကောင်းကြသည့် ဂုဏ်ပေါင်းထင်ပေါ် တပည့်တော်တို့ ၏၊ ဇီဝိတံ၊ ထေရ်ရှင်ဟောပြ ဩဝါဒ မြတ်တရားတို့ကို မှတ်သား ကြည်ညို သဒ္ဓါပိုလျက် ယခုလို အသက်ရှည် နေရခြင်းသည်၊ မဟပ္ဖလံ၊ လောကုတ် လောကီ ဘက်စုံညီ၍ နှစ်လီ တိုးပွါး အလွန်ပင် အကျိုးများသည်၊ ဟောတိ၊ ဘဝတသက်လုံး ဂုဏ်ယူလို့ မဆုံးနိုင် အောင် ရွှင်ပြုံးဝမ်းသာ မှန်စွာမသွေ ဖြစ်ပါပေသတည်း။

ထေရေန နုသိဋ္ဌော၀ါဒ၊ ကထာ သာသနဝုမ္မိယာ၊
အနုသိဋ္ဌေ နုသိက္ခန္တာ၊ နုဝိန္ဒန္တာ သုခံ ဝရံ။

ထေရေန၊ သက်တော်တရာ ပြည့်ရောက်လာလည်း ကျန်းမာ ကြည်လင် ဖိုးရွှေလ အသွင်သို့ ကမ္ဘာတွင်ကျော်ကြား သက်တော်

ရှည် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည်၊ သာသနဝံ့ဓိယာ၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သာသနာ၏ ရောင်ဝါဖြိုးလက် တိုးတက်ကြီးပွါးဘို့ရန်အလို့ငှါ၊ ဩဝါဒကထာ၊ ကရဏာထား မေတ္တာပွါးလျက် ညွှန်ကြားဟောပြ ဩဝါဒဓမ္မကထာ တရားစာကို၊ အနုသိဋ္ဌာ၊ ဘုရားဟောဖေါ် ပါဠိတော်မှ လျော်ရာ ထုံးပြု၍ ဆုံးမတော်မူအပ်လေပြီ၊ တံအနုသိဋ္ဌိံ၊ ကိုယ်တိုင်ဟောကြား မြတ်တရားနှင့် ရေးသားပုံစေ ဆုံးမလေသည့် ထွေထွေညွှန်ပြ ထိုဩဝါဒ ဓမ္မကထာကို၊ အနုသိက္ခန္တာ၊ ရှေ့ခွက်သိင်္ဂီ ခြသေ့ဆီသို့ တည်ကြည်နှလုံး ကျင့်သုံးလိုက်နာနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း၊ အနုသိက္ခိတ္တွာ၊ သိက္ခာသုံးဆင့် ကိုယ်လုံးတင့်အောင် ကျင့်သုံးလိုက်နာကြကုန်ပြီး၍၊ ဝရံ၊ ချမ်းသာတွင်မှာ မယှဉ်သာအောင် မင်္ဂလာတင့်အပ် အမြင့်မြတ်ဆုံး ဖြစ်ပေသော၊ သုခံ၊ ဒုက္ခကင်းဝေး ငြိမ်းအေးရာမှန် အမြိုက်နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာကို၊ အနုဝိန္ဒန္တု၊ မဂ်ဖိုလ်လေးဆင့် ဥာဏ်ရောင်ပွင့်၍ အသင့်ကိုယ်ပိုင် ရယူနိုင်ကြ ပါစေကုန်သတည်း။

ဓမ္မဒါန ကောင်းမှုရှင်များ။

ဦးရေ	အမည်	နေရပ်(ကျောင်းတိုက်)	ဝတ္ထုငွေကျပ်
၁။	သက်တော်ရှည် 'ဒေသက'သာသနာပိုင် ဆရာတော်ကြီး၏ ကပ္ပိယကာရကများ,	မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံ, ဇေယမေဒနီ ဝါဆိုကျောင်း, မန္တလေး။	၃၀၀၀
၂။	ကန်ကလေးတောရ ဆရာတော် ကပ္ပိယ,	အုတ်တွင်းမြို့, တောင်ငူ	၁၆၀
၃။	ကန်ကြီးဆရာတော်နှင့် တပည့်ကပ္ပိယဒကာများ,	ကန်ကြီးကျောင်းတိုက် ညောင်ရွှေမြို့။	၆၀၀
၄။	ဦးတိက္ခာနန္ဒ, ရွှေကျင်နိကာယ ကိုယ်စား,	ကန်တောရ, ဂန့်ဂေါမြို့။ "	၃၂၅
၅။	စာချတုန်းကြီး ဦးဝိစိတ္တနှင့် မိုဃ်းကြိုးရွာ တကာ တကာမများ၊	မိုးကြိုးရွာ၊ မတ္တရာ၊	၂၀၀
၆။	ဆရာတော် ဦးကုဏ္ဍလ၏ တပည့်များ၊,	မောင်းထောင်တိုက်, ပုသိမ်မြို့။	၁၂၀
၇။	သပြုဆရာတော်နှင့် တပည့်များ,	အရှေ့ကျောင်း, သပြုရွာ, စစ်ကိုင်း။	၁၀၀
၈။	ဦးဟိတေသက၊	လယ်တီကျောင်း၊ပန်းတောင်းမြို့၊ပြည်ခရိုင်	၅၀
၉။	ဦးပညာဒီပ၊ ရွှေဘုံသာဆရာတော်၊	စမုန်းရွာ၊ စစ်ကိုင်း	၅၀
၁၀။	ဆရာတော် ဦးဝေပုလ္လ	ပတ္တမြားတိုက် မန္တလေး။	၂၀
၁၁။	" ဦးတေဇဝန္တ	" "	၂၀
၁၂။	" ဦးကုသလ	" "	၂၀
၁၃။	" ဦးကာရုဏိက	" "	၂၀
၁၄။	" ဦးစိန္တိတ	" "	၂၀
၁၅။	" ဦးဝဍ္ဎန	" "	၂၀
၁၆။	" ဦးဇောတိက	" "	၅
၁၇။	" ဦးပညာဝံသ	ဒက္ခိဏာရုံ, စာကြည့်, မတ္တရာ	၄၆
၁၈။	ဆရာတော်	သိမ်တော်ကျောင်း ဆီမီးခုံ မြင်းခြံ	၃၅
၁၉။	ရမည်းသင်း ဆရာတော်မှတဆင့် ကျိုက်ထို ဒေါ်သည်များ	မန္တလေး၊	၂၄

ဦးရေ	အမည်	နေရပ်(ကျောင်းတိုက်)	ဝတ္ထုငွေကျပ်
၂၀။	ဆရာတော်ဦးဥာနိန္ဒ	ကြခတ်ရွာ ကြခတ်ကျောင်း စစ်ကိုင်း	၅၀
၂၁။	ဆရာတော်	ကျစ္စချောင် စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး	၈၀
၂၂။	ဆရာတော်ဦးဓမ္မစိန္တာ	မင်းလှရွာကျောင်း စဥ့်ကိုင်မြို့	၃၂
၂၃။	။ ဦးကေလာဝံသ	ဆယ်ရွာကျောင်းတိုက် စဥ့်ကိုင်မြို့	၄၀
၂၄။	ဆရာတော်ဦးဣန္ဒာစာရ	ကြခတ်ကမ္ဗောဇနှင်းကျောင်းရေစကြိုမြို့	၂၀
၂၅။	တိုက်ကျောင်း ဆရာတော်မှတဆင့် တပည့်များ	ကျောင်းကုန်းမြို့	၄၈
၂၆။	ဒက္ခိဏာရုံ ဆရာတော် မှတဆင့် တပည့်များ	။	၄၈
၂၇။	တိုက်ကျောင်းဆရာတော်မှတဆင့်အုဋ္ဌတွင်းဆရာတော်	။	၂၀
၂၈။	။ ရင်ဆိုင်ဆရာတော်	။	၂၀
၂၉။	။ ဒေါင့်ကြီးဆရာတော်	။	၂၀
၃၀။	။ မန်ကြီးဆရာတော်	။	၂၀
၃၁။	။ ဒိုးတန်းဆရာတော်	။	၁၂
၃၂။	။ ဓမ္မနန္ဒာဆရာတော်	။	၄၈
၃၃။	။ သောင်ကြီးဆရာတော်	။	၁၂
၃၄။	။ ပေါက်ဆိန်ဖက်ဆရာတော်	။	၁၂
၃၅။	။ ပန်းတော၊ရိုးဆရာတော်	။	၁၂
၃၆။	ကျောင်းသားမောင်လှရှိန်	ရွှေဟင်္သာတိုက်သစ် ဓနုဖြူ	၂၀
၃၇။	မဟာဓမ္မိကာရာမ	သပြေကန်	၆၀
၃၈။	ကျိုက်ကစံ ရွှေကျင်တိုက်သစ်	ရန်ကုန်	၃၂
၃၉။	ကျောင်းပေါင်းစုံ ဆရာတော်များ	တောင်ဥက္ကလာ ။	၃၆
၄၀။	ကျောင်းတော်ရာ,ရွှေကျင်,ဓမ္မိကာရုံ,မြဘုံသာ, ပျော်ဘွယ်ကျောင်း	။	၂၄
၄၁။	ကျိုက်ကစံ ပထမရွှေကျင်တိုက်	။	၂၀
၄၂။	ကျိုက်ကလဲကျောင်းကြီး	။	၁၂
၄၃။	ပုဗ္ဗာရုံ, တိလောကာရုံ	ထောက်ကြန့် ။	၁၆
၄၄။	ကျောက်ကုန်းတောရ	ရန်ကင်း ။	၁၆
၄၅။	သီရိစန္ဒာ, သဒ္ဓမ္မဝံသာ, ဓမ္မိကာရုံ, ရေတာရှည်လမ်း	။	၁၂
၄၆။	အနန်းပင်တောရ	ဥက္ကလာ ။	၁၂
၄၇။	ကျောင်းတော်ရာ	ရွှေကျင် ။	၂၀

ဥူးရေ	အမည်	နေရပ်(ကျောင်းတိုက်)		ဝတ္ထုငွေကျပ်
၄၈။	ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျောင်း	ဂွတ္တလစ်	ရန်ကုန်	၄
၄၉။	စိန်ပန်းပင်ကျောင်း	အင်းစိန်	။	၄
၅၀။	မဟာဗောဓိ	ရေတာရှည်လမ်း	။	၄
၅၁။	ချစ်တီးကုန်းကျောင်း	မင်္ဂလာဒုံ	။	၄
၅၂။	အုန်းပင်ကျောင်း	ဒေါပုံ	။	၄
၅၃။	ပြဿာဒ်ကျောင်း	ဘုံကျောင်းကြီး	။	၄
၅၄။	ရွှေကျင်ကျောင်း	ပုဇွန်တောင်	။	၄
၅၅။	မင်္ဂလာရာမကျောင်း	သိမ်ချောင်း	။	၄
၅၆။	ခေမိကာရာမကျောင်းသစ်	သံလျင်မြို့		၄
၅၇။	ငါးဆူကျောင်းကြီး	မြိတ်မြို့		၄
၅၈။	ပြူးကုန်းတောရ	ကြို့ကုန်း		၄
၅၉။	သီရိမန္တစံကျောင်း	ရေတာရှည်လမ်း	ရန်ကုန်	၄
၆၀။	မစိုးရိမ်ရွှေကျင်	၈-မိုင်	။	၄
၆၁။	မဇ္ဈိမာရုံကျောင်း	အေးသာယာလမ်း	။	၄
၆၂။	နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်ကျောင်း	ဗဟန်း	။	၄

ဓမ္မဒါန ကုသိုလ်ရှင် ဥပါသကာ ဥပါသိကာများ။

၁။	ကျောင်းဒကာ ဦးသာဒင်၊ ကျောင်းအမ ဒေါ်ကြင် သားသမီး မြေးတစု	ဆိုင်းတန်းရပ် မန္တလေး	၈၁၀
၂။	ကိုဝတုတ် နှစ်မ မရင်ကြည် (၁၀၉)တလိုင်းချောင်းရပ် ကန်းနားတန်း	ပုသိမ်	၄၀၀
၃။	ပုညကာရီအသင်းသား အသင်းသူများ စံကင်းကျောက် တိုင်ရွာ	ဓနုဖြူမြို့	၂၅၀
၄။	ဦးချစ်တင်၊ ဒေါ်သိန်းကြွယ် လဖက်ခြောက်ပွဲရုံ ကျောက်မဲမြို့		၂၀၀
၅။	မောင်အောင်စည်, မခင်ညွန့် မိသားစု မုံ့တီစုရပ်မန္တလေး		၂၀၀
၆။	ဦးဇာနန္ဒနှင့် သို့မီး ဒေါ်မြဆွေ, မခင်ရီ၊တမ္ပဝတီခတ်တန်းရပ် မန္တလေး		၂၀၀
၇။	ဦးလှကြည်၊ ဒေါ်ခင်ထွေး ဝင်းလိုက်ရေခဲစက်	ဓနုဖြူမြို့	၁၀၀

ဦးရေ	အမည်	နေရပ်	ဝတ္ထုငွေကျပ်
၈။	ကိုကျော်ညွန့်၊ မမှီ သား သမီးများ	တမ္ပဝတီခတ်တန်းရပ် မန္တလေး	၁၀၀
၉။	ဒေါ်မမကြီး တူမ ဒေါ်လှမြိုင်၊	တမ္ပဝတီ ခတ်တန်းရပ် မန္တလေး	၁၀၀
၁၀။	နန္ဒာအေးကျောင်းအမ, မအေးရီ, မအေးသင်	မလွန်ပွတ်တန်း မန္တလေး	၁၀၀
၁၁။	ရဟန်းအမကြီး ဒေါ်အေးတင့်, ဒေါ်အေးဆင့်	မြောက်စာတိုက်တန်း မန္တလေး	၁၀၀
၁၂။	ဆရာလေး ဒေါ်ဘဒ္ဒဝါသီ	ဝိပဿနာချောင် စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး	၅၀
၁၃။	ဒေါ်ချစ်မေ သားသမီးတစု	မုံ့တီစုရပ် မန္တလေး	၅၀
၁၄။	ကိုတင်ချို, မစန်းရွှေ သားသမီးများ	မုံ့တီစုရပ် မန္တလေး	၅၀
၁၅။	ဗုဒ္ဓသာသနာနုဂ္ဂဟအဖွဲ့	မြို့လယ်လမ်း ရေတာရှည်မြို့	၆၀
၁၆။	ဦးသိန်းမောင်၊ ဒေါ်စောကြည် မိသားစု	ထုံးဘိုရွာ ဝက်လက်မြို့နယ်	၅၀
၁၇။	ဥပါသကီ ဒေါ်ဝိုက်'ဆွမ်းအမကြီး'	လက်ရွေးကြီးရပ်မန္တလေး	၅၀
၁၈။	ဒေါ်သန်းတင် သားသမီးတစု (ဥပါသကာ)	မုံ့တီစု မန္တလေး	၅၀
၁၉။	ဆရာလေး သီလရှင်များ၊ မိဘမဲ့အမျိုးသမီး စောင့်ရှောက်ရေးကျောင်း	အရှေ့ပြင် မန္တလေး	၅၀
၂၀။	ဦးဘရှင်၊ ဒေါ်ဒေါ်ရီ	ဈေးပိုင်း ဓနုဖြူမြို့	၅၀
၂၁။	ဒေါ်ဖွါးစော	ဈေးအနောက် ဓနုဖြူမြို့	၅၀
၂၂။	ဦးစိန်(လှမြင့်သံဂဟော)	ညောင်ဇဥ်တန်း ၃၄-လမ်း မန္တလေး	၄၀
၂၃။	ဦးရွှင် ၈၄-လမ်း ရှင်ဘို့မယ် ဗုဒ္ဓဝေယျာဝစ္စ အဖွဲ့ကောင်းမှု	မန္တလေး	၄၅ိ-၅၀ါး
၂၄။	မကုဏ္ဍလကေသီ	ဝိပဿနာချောင် စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး	၄၀
၂၅။	ဦးသိန်းမောင် (မောင်နှမတစု) ရွှေဝါဝင်း ကျောင်းဒကာ	အောင်ဆန်းလမ်း မန္တလေး	၃၀
၂၆။	ဦးအောင်ကြည်၊ မသန်းရင် သားသမီးတစု	မုံ့တီစု မန္တလေး	၂၀
၂၇။	ဒေါ်စောရင် သားသမီးတစု	၂၉-လမ်း မန္တလေး	၂၀
၂၈။	ဦးချစ်သွယ်၊ ဒေါ်သိန်းခင်မိသားစု	မဟာဇေယျာဘုံ မန္တလေး	၂၅

ဦးရေ	အမည်	နေရပ်(ကျောင်းတိုက်)	ဝတ္ထုငွေကျပ်
၂၉။	ရွှေဘုံသာဆရာတော် ရွာသစ်, ကုန်းကြီး စစ်ကိုင်း		၅၀
၃၀။	ဆရာတော် ဦးတေဇိန္ဒ, အောင်မြေရွှေဘုံတိုက်,	ဆားလင်းကြီးမြို့	၂၀
၃၁။	ဆရာတော်ဦးနံ္ဒရဒ ရတနာပုံကျောင်း မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံ	မန္တလေး	၂၀
၃၂။	ဆရာတော်ဦးကောသလ္လ အသောကာရုံ ကျောင်းတိုက်	ကျောက်တံခါးမြို့	၁၅
၃၃။	ဦးပညာသိရိတိဝံသ ဆိုင်းတန်း အုဋ္ဌကျောင်း	မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်	၅၀
၃၄။	ဝိသုဒ္ဓါရုံ, စာချဘုန်းကြီး ဦးကောဏ္ဍညာဘိဝံသ	ဆီးပင်ကျောင်း	၁၁၂
၃၅။	ဒေါ်သန်း သမီး မခင်မြင့် မစန်းစန်း	မြေး မောင်ကျော်ဇော ဒါးတန်း	၁၀၀
၃၆။	ဦးဖိုးလှ ဒေါ်စိန်တင် ပရိက္ခရာကုန်သည် မြင်းခြံ		၅၀
၃၇။	ဒေါ်လှတင်, သား ကိုမြင့်, သမီး သိန်းသိန်း, မြေး ချိုချို, စိုစို	(ပဲစက်)ဒေးဝန်း, မန္တလေး	၁၀၀
၃၈။	ဦးကြွက်၊ ဒေါ်ငွေမြိုင် ဒေးဝန်း	။	၃၀
၃၉။	ဦးအေးမောင်၊ ဒေါ်အေးကြည် ဒေးဝန်း	။	၃၀
၄၀။	ဦးလှကြိုင်၊ ဒေါ်အုန်းမြင့် သားသမီးတစု စာရေးကုန်းရပ်	ရွှေချိန်ခွင်လမ်း မအူပင်	၂၅
၄၁။	ဦးမောင်လေး၊ ဒေါ်မျှင်နှင့်ဆွေမျိုးများ ရှေ့တော်ပြေးဝင်း	တခုတ်တန်း မန္တလေး	၂၉
၄၂။	ဒေါ်သက်စု (ဆွမ်းအမကြီး) ရှမ်းကုန်းရွာ စစ်ကိုင်းမြို့		၂၀
၄၃။	ဒေါ်သိန်းညွန့် သမီးစိန်စိန် တမ္ပဝတီ ခတ်တန်းရပ် မန္တလေး		၂၀
၄၄။	မဟာစေတီလှ ကျောင်းအမကြီးဒေါ်ကေ၊ သမီး ဒေါ်မိမိ၊	မအဲမာဆွေ စစ်ကိုင်းမြို့	၁၅
၄၅။	ရဟန်းဒကာ ဦးချစ်တီး၊ ဒေါ်ခင်ကြွယ် မလဲသာရပ်,	ရွှေပြည် မန္တလေး	၁၂
၄၆။	ဒေါ်မလေး ညီမ မခင်မြင့် တမ္ပဝတီ သာမိုရပ် မန္တလေး		၁၂

စဉ်ရေ	အမည်	နေရပ်	ဝတ္ထုငွေကျပ်
၄၇။	ဒေါ်ဥဿာဟီ	ဝိပဿနာချောင် စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး	၁၀
၄၈။	ဒေါ်သိန်းရင် သမီး မတိုး	အောင်ဇေယျလမ်း မအူပင်မြို့	၁၀
၄၉။	ဦးဆန်း၊ ဒေါ်ကြင်	။ ။	၁၀
၅၀။	မောင်တင်အောင်၊ မမြရီ	။ ။	၁၀
၅၁။	ဦးအေးကျော်၊ ဒေါ်မေကြည်	။ ။	၁၀
၅၂။	ဦးမောင်ရွှေ၊ ဒေါ်ကြီးမေ	။ ။	၁၀
၅၃။	မောင်မြင့်သိန်း၊ မမြမြ	။ ။	၁၀
၅၄။	ဒေါ်ကြည်၊ အလင်းရောင်ဆေးတိုက်၊	အောင်ဆန်းလမ်း မန္တလေး	၁၀
၅၅။	နိုင်ငံကျော်မင်းသား ကပ်ကျော်သန်း	။ ။	၁၀
၅၆။	ဒေါ်ငွေတင် သား ကိုဝင်းဆွေ	စာကြည့်ရွာ မတ္တရာမြို့	၂၀
၅၇။	ဒေါ်မြသင် သမီး မအိုးမိ	။ ။	၁၂
၅၈။	ဦးစံလှ	မဟာဇေယျဘုံ အရှေ့ပြင် မန္တလေး	၁၂
၅၉။	ဦးညွန့်	။ ။ ။	၁၂
၆၀။	ဒေါ်ခြုံ	ရွှေတုံးတံတား အောင်ဆန်းလမ်း ။	၂၀
၆၁။	ဒေါ်စိတြဉာဏီ	ဓမ္မာရုံချောင် စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး	၂၀
၆၂။	ဒေါ်ညီမလေး	သီတာရပ်ကွက် ‐ မြစ်ငယ်မြို့	၂၀
၆၃။	ဦးမောင်မောင်၊ ဒေါ်နှဲ့နှဲ့အေး (အ,ထ,က ကျောင်းအုပ်)	မြစ်ငယ်မြို့	၂၀
၆၄။	မစန်းရီ၊ မလှဝိုင်း၊ မတင်နွဲ့ရီ၊ မသိန်းသိန်းအေး၊	သီတာရပ်ကွက်၊ မြစ်ငယ်မြို့	၂၀
၆၅။	ဦးဖိုးအုန်၊ ဒေါ်ရင်	စာကြည့်ရွာ မတ္တရာမြို့	၁၀
၆၆။	ဦးသိန်းမောင်၊ မကြည်သန်း	စာကြည့်ရွာ မတ္တရာမြို့	၁၀
၆၇။	ဒေါ်ညွန့် သမီး ခင်မမ	ရှမ်းပွဲ မန္တလေး	၈
၆၈။	မခေမာဝတီ, မဂုဏဝတီ	ဝိပဿနာချောင် စစ်ကိုင်း	၅
၆၉။	မသုခေသီ	ဝိပဿနာချောင် စစ်ကိုင်း	၅
၇၀။	မောင်စက်အောင်	ပဒူရွာ စစ်ကိုင်းမြို့နယ်	၅
၇၁။	မရီခင်	ဝိပဿနာချောင် စစ်ကိုင်းတောင်	၄
၇၂။	ဒေါ်ဖွါးမှီ	စာကြည့်ရွာ မတ္တရာ	၄
၇၃။	ဒေါ်ထွေး	၈၁-လမ်း ရှမ်းပွဲ မန္တလေး	၄

ဦးရေ	အမည်	နေရပ်	ဝတ္ထုငွေကျပ်
၇၄။	ကိုစံရွှေ၊ မကြည်ရင် သား မောင်ရာကျော်	ဒေးဝန်း မန္တလေး	၃၀
၇၅။	ဒေါ်ညွှာ(မြေး)မရီ မကြည်	ဒေးဝန်း မန္တလေး	၁၅
၇၆။	ဦးဂေါ်ရာ၊ ဒေါ်ပု	ညောင်ကုန်းတန်း မန္တလေး	၅၀
၇၇။	ကိုအောင်ကြွယ်၊ မကျောက် မိသားစု	သရိုင်ရွာ ဝက်လက်	၄
၇၈။	ဦးချစ်ဖွယ်၊	ကြခတ်ရွာ စစ်ကိုင်း	၂၄
၇၉။	ကိုကံညွန့်	။ ။	၂၀
၈၀။	ကိုအေးမောင်	။ ။	၁၂
၈၁။	ကိုအေးသောင်	။ ။	၁၂
၈၂။	ကိုဘစိန်	။ ။	၁၂
၈၃။	မောင်ထွန်းရီ	။ ။	၁၀
၈၄။	ဦးဖြတ်	။ ။	၅
၈၅။	ကိုခါမှီ	။ ။	၅
၈၆။	ကိုမုန်းစိန်	။ ။	၄
၈၇။	ကိုဘရှိန်း	။ ။	၄
၈၈။	ဦးတော်	။ ။	၄
၈၉။	ကိုလှကျော်	။ ။	၄
၉၀။	ဦးကျော်သိန်း	။ ။	၄
၉၁။	ကိုဘိုသိုး	။ ။	၄
၉၂။	ကိုမော်	။ ။	၄
၉၃။	ကိုသန်းငွေ	။ ။	၄
၉၄။	ကိုကြိုင်	။ ။	၄
၉၅။	ကိုဂျပန်	။ ။	၄
၉၆။	ဦးနက်	။ ။	၄
၉၇။	ကိုသိန်းမောင်	။ ။	၄
၉၈။	ကိုဘသော်	။ ။	၄
၉၉။	ကိုသန်းမောင်	။ ။	၄
၁၀၀။	ကိုအောင်သိန်း	။ ။	၄
၁၀၁။	ကိုကံချစ်	။ ။	၄
၁၀၂။	ဦးစိုးပိုင်	။ ။	၄
၁၀၃။	ဒေါ်အေးရ	။ ။	၄

ဦးရေ	အမည်	နေရပ်	ဝတ္ထုငွေကျပ်
၁၀၄။	ဆရာတော် ဦးဝေပုလ္လ	ဥတ္တရာရုံမြောက်ကျောင်း, ဂန့်ဂေါမြို့	၄၀
၁၀၅။	ဒေါ်မယ်ပု သမီး ဒေါ်တင်,	ကျွဲပုဂံချောင်းရွာ, ဇလွန်မြို့နယ်	၁၂
၁၀၆။	မောင်ဒေါင်းရွှေ မလှလွန်,	မျက်ပါးရပ်, မန္တလေး	၂၀
၁၀၇။	ဦးဘဦး ဒေါ်အေးကြည်,	ဒေးဝန်း, မန္တလေး	၅
၁၀၈။	ဦးထွန်းလှိုင် ဒေါ်သိန်းတင်	။ ။	၅
၁၀၉။	ဦးသုံ သား မောင်ကိုကြီး	။ ။	၅
၁၁၀။	ကိုလှအောင် မမှတ်ကြီး	။ ။	၅
၁၁၁။	ကိုစံလင်း	ကြခတ်ရွာ စစ်ကိုင်း	၄
၁၁၂။	ကိုလေးသောင်	။ ။	၄
၁၁၃။	ကိုမြသင်	။ ။	၄
၁၁၄။	ကိုသက်တင်	။ ။	၄
၁၁၅။	ကိုအုန်းမှိ	။ ။	၄
၁၁၆။	ကိုရွှောင်	။ ။	၄
၁၁၇။	ကိုထွန်းခင်	။ ။	၄
၁၁၈။	ကိုပိုက်အုပ်	။ ။	၄
၁၁၉။	ဦးသာရ	။ ။	၄
၁၂၀။	ကိုအောင်မြင့်	။ ။	၄
၁၂၁။	ကိုမြ	။ ။	၄
၁၂၂။	ကိုချစ်သိန်း	။ ။	၄
၁၂၃။	ကိုသိန်းအောင်	။ ။	၄
၁၂၄။	ဦးလေးမောင်	။ ။	၄
၁၂၅။	ကိုငွေးဆောင်	။ ။	၄
၁၂၆။	ကိုခါမှိ	။ ။	၄
၁၂၇။	ကိုဥာဏ်မြင့်	။ ။	၄
၁၂၈။	ကိုရာပို	။ ။	၄
၁၂၉။	ကိုငွေး	။ ။	၄
၁၃၀။	ဦးထူး	။ ။	၄
၁၃၁။	ကိုလှအောင်	။ ။	၄

ဦးရေ	အမည်	နေရပ်		ဝတ္ထုငွေကျပ်
၁၃၂။	ကိုဒေါင်းညို	ကြခတ်ရွာ	စစ်ကိုင်း	၄
၁၃၃။	မောင်ဘငြိမ်းလေး	။	။	၄
၁၃၄။	မောင်မိုး	။	။	၄
၁၃၅။	မောင်ဘငွေ	။	။	၄
၁၃၆။	ဦးသာခင်	။	။	၄
၁၃၇။	ဦးထွန်းရင်	။	။	၄
၁၃၈။	ဒေါ်လှခင်	။	။	၄
၁၃၉။	ဒေါ်လှအေး	။	။	၄
၁၄၀။	ဒေါ်စောကြည်	။	။	၄
၁၄၁။	ဒေါ်သက်မေ	။	။	၄
၁၄၂။	ဒေါ်ကင်း	။	။	၄
၁၄၃။	မအုန်းညွှန့်	။	။	၄
၁၄၄။	ဒေါ်ကြင်	။	။	၄
၁၄၅။	ဒေါ်အေးလှ	။	။	၄
၁၄၆။	ဦးဘသောင်း၊ ဒေါ်ကာ, သားသမီးများ	ရဟိုင်းဈေးဟောင်းရပ်	မန္တလေး။	၁၀၀

ကျွန်တော်များထံ ငွေပို့ပြီးဖြစ်လျက် အလှူရှင် စာရင်းတွင် မပါလစ်လပ်သဖြင့်ရင်း စာရင်းပို့ နောက်ကျသဖြင့်ရင်း ကျန်ရှိနေသော ဓမ္မမိတ်ဆွေများ၊ အကြောင်း ကြားပါလျှင် စာအုပ်ပို့ပါမည် ခင်ဗျား။

ပေါမင်း၊ အောင်သန်း

"ဘုန်းကြီးဦးအဿယကျောင်းသားများ"

၃၁-၃-၇၀